

ACTA CONCILIORVM OECVMENICORVM

IVSSV ATQVE MANDATO

SOCIETATIS SCIENTIARVM
ARGENTORATENSIS

EDIDIT

EDVARDVS SCHWARTZ

TOMVS PRIMVS
VOLUMEN PRIMVM
PARS SEPTIMA

MDCCCCXXIX

WALTER DE GRUYTER & CO.

VORMALS G. J. GÖSCHEN'SCHE VERLAGSHANDLUNG / J. GUTTENTAG, VERLAGS-
BUCHHANDLUNG / GEORG REIMER · KARL J. TRÜBNER · VEIT & COMP.

BEROLINI ET LIPSIAE

CONCILIVM VNIVERSALE EPHESENVN

EDIDIT

EDVARDVS SCHWARTZ

VOLVMEN PRIMVM

ACTA GRAECA

PARS SEPTIMA

COLLECTIO SEGVIERANA. COLLECTIO ATHENIENSIS.
COLLECTIONES MINORES

MDCCCCXXIX

WALTER DE GRUYTER & CO.

VORMALS G. J. GÖSCHEN'SCHE VERLAGSHANDLUNG / J. GUTTENTAG, VERLAGS-
BUCHHANDLUNG / GEORG REIMER / KARL J. TRÜBNER / VEIT & COMP.

BEROLINI ET LIPSIAE

PRAEFATIO

I

DE COLLECTIONIS SEGVIERANAE CAPITVLATIONE

Collectionis Seguieranæ codici antiquissimo S adscripta est numeratio usque ad ̄o, sed nulla inest capitulatio. commodum tamen uidebatur quæ continet, inscriptionibus quot et quales codex exhibet, additis in unam tabulam colligere. capitulatio extat in altero collectionis codice Leningradensi, olim Durlacensi [D], non antiqua uel ex primaria collectionis forma desumpta (inest enim appendix ab illa aliena [cf. uol. I 4 p. V] sine distinctionis nota) neque tamen a codicis librario ex illo conscripta. haud raro enim inscriptiones habet, quæ non cum textu codicis D concordant, sed cum A: cf. 93 p. 12, 32/33 cum V 19 uol. I 1 p. 103, 2/3 n.; 95 p. 12, 37 cum V 26 p. 116, 11 n.¹⁾; 96 p. 12, 40 cum V 27 p. 117, 2 n.; 98 p. 12, 45 cum V 29 p. 118, 15; 104 p. 13, 30 cum V 69 uol. I 2 p. 70, 4 n.; 112 p. 13, 46 cum V 97 uol. I 3 p. 39, 28 n., qui consensus imprimis notabilis est, quoniam in errore fit; neque enim Rufus Thessalonicensis Ephesi erat; 122 p. 14, 37 cum V 121 uol. I 4 p. 5, 10 n. hæc omnia ad appendicem pertinent, ad collectionis partem primariam consensus in lectione ἀξιόραστον pro ἀξιόγαστον, qui extat 90 p. 12, 26 cum codice B V 128 uol. I 4 p. 20, 29, et in inscriptionis 78 p. 28 errore cum codice V V 76 uol. I 2 p. 94, 23 n. clarum igitur capitulationis D auctori præter Durlacensem alios quoque codices aliqua ratione, e. g. per lectiones margini adscriptas, præsto fuisse. quod uero capita 74. 75. 76. 103, quæ codici utrique collectionis insunt, prætermisit, neglegentiæ tribuendum; 110 et 121 consulto abiectis uidetur, quia aliunde repetita sunt. recte omnino omissa est in capitulatione Cyrilli epistula ad Valerianum [V 119]; ea enim neque ad ipsam collectionem neque ad appendicem pertinet, sed aliunde in fine codicis qui Durlacensis exemplar fuit, adscripta est.

Collectionem Seguieranam primariam [1—92] haud ita multum ab ea distare, quæ translati ueteri Latino [T] præsto erat, exposui uol. I 4 p. XVI. nunc breuitas qua similiter atque uersio Latina prodit antiquitatem, suppleta est appendice [93—146] sæculo nono ex collectione V desumpta [cf. l. c. p. V sq.]; olim adiectus erat non ab ipso collectore, sed tempore satis antiquo liber alter, cuius parcae extant reliquæ inscriptio codicis S et notulæ illæ duæ quæ ad S 75 et 76 [V 95. 96] utrique codici adscriptæ sunt. si collectio inscribitur Βιβλίον πρῶτον τῶν Πρακτικῶν τῆς ᾗ συνόδου, alter certe libro sequebatur; huic infuisse testantur notulæ istae quæ gesta sunt, postquam utraque synodus et Cyrillianorum et Orientalium mandatorios iussu imperatoris ad comitatum destinauit. quæ tunc gesta sunt ab Orientalibus, uidentur ea esse quæ in V et A mandatum ipsum secuntur [uol. I 3 p. 38, 10—39, 26] et longe postea quam liber iste alter periit, ex Collectione V in appendicem S recepta sunt. difficillima uero est

¹⁾ Pro στα(τιῶνος) legas στα(λείσα).

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

quæstio de eis quæ in libro isto altero secuta esse possunt mandatum Cyrillianorum. ex ordine collectionis A nihil enucleari potest, sed in uersione Latina [60 uol. 3 p. 174] post mandatum illud exhibetur relatio quam synodus partis Cyrillianæ mandatariis ad imperatorem dedit portandam [V 108], quæ in A [59] mandato præcedit, in collectione S primaria defuit, non casu quidem uel negligentia; adnotat enim in uersione correctæ Rusticus illam in codice Acœmitarum non iacere [uol. 3 p. 174 n.] plura coniectare mihi quidem non placet.

II

DE COLLECTIONIS ATHENIENSIS ADDITAMENTIS

Quamuis propter magnam atque aut fere aut prorsus incognitam materiem quæ ex codice Atheniensi ab A. Ehrhard feliciter inuento concilii Epheseni historiæ accreuit, ille quasi nouum lumen inopinato accensum effulserit, tamen hoc ipsum lumen inscite in caliginem reiceret, si quis collectionem Atheniensem alius atque diuersi generis originisque esse contenderet quam Seguieranam, Vaticanam, uersionis ueteris Latinæ. primæ typothetam inuenere collectiones breuiores Seguierana et uersio Latina: multa adiecta sunt per editores Romanos ex collectione Vaticana, neque tamen hanc quisquam examinare uelit illarum ratione non habita. non aliter rem se habere apparet, si collectio Atheniensis tota, non additamenta tantum cum ceteris comparatur totis. quam comparisonem cum in præfatione partis quartæ huius uoluminis instituerem, id cognoscere mihi uisus sum antiquam extitisse collectionem ab uno homine partis Cyrillianæ confectam, ut orthodoxiæ Cyrillianæ instrumentum esset, ipsam tamen iam non haberi, sed uario modo auctam atque mutatam, siue libro altero uel noua congerie adiecta sicut in collectione S et in uersione Latina a Rustico correctæ factum est, siue additamentis et insertis et adiectis, cuius rationis præclarum exemplum est collectio Vaticana, siue appendice ex alia collectione supplementi gratia agglutinata, quod nono sæculo collectionibus Seguieranæ et Atheniensi accidit [cf. uol. 4 p. v sq.].

Sicut collectioni Atheniensi post spatium consulto relictum eadem fere appendix [137—177] atque collectioni Seguieranæ ex antiquiore collectionis Vaticanæ recensione pro ultima parte adnexa est, ita in ea quæ initium faciebant, haud pauca intrauere ex collectione illa, ni fallor, fine sæculi quinti Alexandriae confecta, cuius exemplar est codex Vaticanus 1431 [cf. *Abhdlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* XXXII 6 p. 89]. sunt hæc:

A 2 [V 149] = R 8

A 3 = R 9

A 4 [V 135] = R 5

A 24 = R 6

A 25 [cf. V 167—169. 148. uol. I 6 p. IIII sq.] = R 7

A 26 = R 1

A 27 = R 2

A 28 = R 3

A 29 = R 4

A 3 et A 29 in A et R solis tradita sunt, A 26—28 et A 24. 25 nusquam alibi nisi in R coniunctim scripta inueniuntur, A 2 et 4 ex collectione codicis R deriuata esse probatur lectionibus. primarium ordinem esse a collectore R institutum atque a collectore A mutatum, ut noua materies commodius ad consilium synodi Ephesenæ Πρακτικὰ componendi adaptaretur, in commentatione exposui academica quam

supra attuli. simul in disponenda ea parte quæ ipsis synodi gestis præcederet, collector A Cyrilli epistolam synodicam ad Nestorium [A 23 = V 6], quantum potuit, etiam contra temporum rationes ceteris postposuit, ut partem certe materiæ ex collectione R desumptæ commode adnectere posset. hæc igitur clara et omni dubitatione immunia; difficulter explicatur quomodo factum sit ut initio Cyrilli epistula ad monachos, principium et radix controuersiæ inter Cyrillum et Nestorium omitteretur.¹⁾ uidetur sane collector A materies ista dogmatica quam ex collectione R deprompsit, adeo utilis et copiosa apparuisse, ut epistula illa carere posse lectores crederet. præterea eadem Theodoreti epistolæ quæ integra in Collectione Casinensi 183 extat, pars desumpta est in A 128 atque in R 29; in sermone Procli [A 19 = V 19] describendo A usum esse collectione R [47] probatur lectionibus, cf. uol. I 4 p. XI.

Moleste accidit ut exemplari unde codex Atheniensis deriuatus est, casu quodam graue damnum inferretur, quo factum est ut inter 36 et 37. 38 multa in codice desint, quæ antiquæ collectioni infuisse pro certo potest haberi. secundum ea quæ uol. I 4 p. VII sq. exposui, hæc fere intercidisce non sine probabilitate quadam conici potest, quoniam in hac certe parte quæ ad ipsa synodi gesta pertinet, A præter additamenta proxime ad collectionem primariam S et ad uersionem Latinam [CT] accedit:

CT 29 [V 28]

S 45 = CT 47 [V 98]. errore antiquo hanc epistolam falso loco positam fuisse exposui uol. I 4 p. VIII.

S 46—48 = CT 33. 31. 32 [V 66—68]

sequebatur sermonum collectio S 78—81 = CT 51—54 [V 76. 78. 75. 77].

CT 55 [V 79]. S 82 [V 80], quo tamen ordine, incertum est; cf. uol. I 4 p. XXV sq.

S 49—53 = CT 30. 36. 37. 34. 38 [V 81. 85. 86. 83. 84].

De his uel illis dubitari potest; epistolam tamen quam Cyrillus statim post Nestorii damnationem Epheso ad Alexandrinos scripsit [V 28], quæ in V cum ceteris tribus eiusdem ad Alexandrinos epistulis V 26. 27. 29] coniuncta est, eodem fere loco atque in CT olim in A extitisse et in lacuna illa perisse testis esse uidetur codex Vallicellianus F 22 [J, cf. uol. I 1 p. VII sq.], qui multa habet ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς τρίτης συνόδου excerpta, quæ et ordine et lectionibus ita cum A concordant ut ex illo descripta ea esse putares, nisi exhiberetur epistula illa Cyrilli V 28 qua codex Atheniensis caret. excerptorem si non ipso codice A, sed eius exemplo usum esse ponas, apparebit et cur A et J concordent et quomodo factum sit ut J unam haberet epistolam quæ in codice A numquam extitit. denique conferenda sunt quæ infra de fragmento Garneriano exponam.

His extricatis transeundum est ad ipsa illa additamenta quæ in codice A noua accreuerunt illis quæ dudum ex codicum V et D progenie nota erant, atque primum quidem in ea parte quæ ad ipsa gesta pertinet:

45 relatio Iohannis comitis sacrarum largitionum ad imperatorem = Coll. Cas. 104. Winter. 9.

48 relatio synodi Orientalium ad imperatorem = Coll. Cas. 105. Winter. 10.

utroque ea quæ post et propter sacram per Iohannem comitem perlatam [V 93 = A 44] gesta sunt [A 46. 47. 49—54 = S 74. 67. 70. 71. 68. 69. 72. 73] supplentur.

¹⁾ Quaternionum numeris constat initio non plus tria folia perisse [cf. uol. I 1 p. II], quorum pars primas Cyrilli orationis ad imperatorem paginas continebat. quæ restant, fortasse capitulationi sufficiebant, nullo modo longæ ad monachos epistolæ.

55. 56 epistula Antiochi præf. præf. ad Nestorium et Nestorii responsio de eius peregrinatione = Coll. Cas. 112. 113. his refellitur narratio antiquissimæ collectioni [V 109—112. CT 64. 64 a. 67. 68] inserta qua fingeant Cyrilliani Nestorium simul cum Maximiani ordinatione relegatum esse, cf. uol. I 4 p. XXIII. ceterum cf. 65 p. 76, 41. 68 p. 79, 25.

57 sacra ad Flavianum episcopum Philipporum qui locum tenebat Rufi episcopi Thessalonicensis uicariique apostolicæ sedis. pertinet ad ea quæ a mandatariis Cyrillianorum Chalcedone gesta sunt [cf. A 58. 59 = V 95. 108 cf. S 75].

Multo plura ex eis desumpta sunt quæ Orientalium et synodus et mandatarii frustra conscripserunt [cf. A 60. 61 = V 96 cf. S 76]:

62—64 tres supplicationes mandatariorum Orientalium Chalcedone ad imperatorem destinatæ = Coll. Casin. 121. 122. 123. Winter. 15—17

65. 66 epistolæ mandatariorum ad synodum Orientalium = Coll. Casin. 114. 115. Winter. 18. 19

67 epistula synodi ad mandatarios = Coll. Casin. 116. Winter. 20

68 relatio synodi ad imperatorem = Coll. Casin. 117. Winter. 21

69 epistula Theodoretæ ad Alexandrum Hierapolitanum, cuius locum inter mandatorios tenebat = Coll. Casin. 119. Winter. 22

70 epistula mandatoriorum ad synodum Orientalium = Coll. Casin. 120. Winter. 23

71. 72 pars sermonis et ipse sermo quos Theodoretus et Iohannes Antiochenus pronuntiarunt cum Chalcedone exirent = Coll. Casin. 125. 126. Winter. 24. 25.

Secundum temporum rationem 62—64 post 70 collocanda erant, sicut in Collectione Casinensi factum est, quæ confusio nescio an ita orta sit ut primo istæ supplicationes et sermones reciperentur, postea supplementi gratia inculcarentur 65—70. eadem confusione laborat Collectio Winteriana, quam ex codice Atheniensis gemello translata esse probavi uol. 5, 2 p. XVII.

Secuntur eorum quæ ab ipso concilio gesta sunt, supplementa in unum congesta et seorsum posita, ne conexus interrumpatur rerum quarum causa atque principium sacra illa fuit quam Iohannes comes ad synodum pertulit:

73—79 gesta d. 22. m. Iul. a. 431. quæ qua ratione quoque consilio composita sint et quomodo factum sit ut in aliis collectionibus cum eis coaluerint quæ d. 21 m. Iun. gesta sunt, exposui uol. I 4 p. XVIII sq.

80 decretum synodi contra Messalianitas = Coll. Winter. 3.

81 gesta de episcopis Cypriis = Coll. Wint. 6. decretum quod in fine gestorum extat, in collectiones canonum receptum est in L et in XIII titulos digestas, quæ Constantinopoli sub finem s. VI et initio s. VII ortæ sunt.

82 gesta de Europæ prouinciæ episcopatibus = Coll. Winter. 4. 81 et 82 in codice Graeco [cf. uol. 3 p. XIII] bibliothecæ Acœmitensium extitisse testatur Rusticus in adnotatione ad CT 45 [uol. 3 p. 119, 15].

83 epistula synodalis ad episcopos Pamphyliæ = Coll. Winter. 5. recepta est in supra dictas canonum collectiones.

In his quoque translatores Collectionis Winterianæ codice Atheniensis gemello usum esse non improbabile neque tamen neglegendum quod ordo mutatus est et in Græco translationis exemplari deerat pretiosum illud uetustatis documentum quod est Latina Dionysii magistri utriusque militiæ epistula p. 119, 30 sq.

Transit collector ad Maximiani ordinationem. de qua in collectione antiquissima extitisse narrationem constitutione longe posteriore de Nestorianis firmatam [V 109—112. CT 64. 64a. 67. 68] exposui uol. I 4 p. XXIII; omissa est in Collectione primaria S, correcta in A epistulis Antiochi prae- pr. et Nestorii receptis, quae re uera ad hoc tempus pertinebant [55. 56, cf. supra p. IIII]. praeterea de Maximiani ordinatione Collectio primaria S non habuit nisi singulas Maximiani Cyrillique epistulas [S 83. 84 = V 114. 115]; in V [113] addita est synodi quae post ordinationem illam Constantinopoli a mandataris Cyrillianorum ceterisque qui tunc aderant, episcopis habita est, epistula qua synodi Ephesenae decretum contra episcopos Orientales [V 91] ad episcopos Epiri ueteris mittebatur. omnes has tres epistulas habet etiam collectio A [88. 89. 91], ita tamen ut pro exemplari ad episcopos Epiri ueteris misso extet illud commune quod nomine prouinciæ singularis carebat [cf. uol. I 3 p. 70, 10]. sed magnam uariamque illis materiem addit imprimis ex eis desumptam, quae a synodo ista Constantinopolitana siue, ut Graece appellatur, ἐκδημοῦσιν gesta sunt. cuius relatio de Maximiano electo ad Cælestinum missa [84] initium facit, adnectuntur uersiones epistularum quas Cælestinus rescripsit [85—87], praeter eam quam Maximiano ipsi destinauit [Coll. Veron. 24]. feliciter accidit ut exemplaria Latina in Collectionem Veronensem [26. 23. 25] reciperentur; sæpe enim translator Latina non intellexit, uocabula falso coniunxit, talia conscribillaui quae nisi exemplar comparauerit, etiam sagacissimo interpreti meras obtrudunt caligines. distant igitur hi fetus hominis indocti ab illis Cælestini epistularum [Coll. Veron. 1. 2. 5. 6] translationibus quae cunctis collectionibus Graecis communes sunt [V 9—12] et quamuis non elegantes coloremque Latini, non Graeci sermonis prae se ferentes, tamen intellegi possunt, sed proxime accedunt ad barbariem uersionis quae epistulae Cælestini ad synodum a legatis sedis apostolicæ post ipsum exemplar Latinum Ephesi lecta est [V 106 uol. I 3 p. 54, 12 sq. Coll. Veron. 7]. ceterum istae confestim atque indiligenter ab interprete undecumque arrepto confectae uersiones exemplaria transferunt optima et antiquissima. quod ut probetur, sufficit apparatus criticum epistularum 23. 25. 26 Collectionis Veronensis perlustrare; hic satis sit adnotare epistolam ad σύνοδον ἐκδημοῦσαν recte in uersione Graeca [A 85] inscribi, in Collectione Veronensi [26, uol. I 2 p. 98, 7] falso adici *apud Ephesum constituta*.

Epistulis Maximiani ad Cyrillum Cyrillique ad Maximimum [88. 89], quae, sicut dixi, et in V [114. 115] et in S [83. 84] extant, adicitur Cyrilli epistula ad mandatarios [90], cuius uersio in Collectione CT 66 instar Cyrilli ad Maximianum epistulae posita est. synodi Constantinopoli degentis epistolam encycliam [91 = V 113, cf. quae supra de exemplaris diuersitate exposui] secuntur decretum [92] contra Anastasium episcopum Tenedi fidum Nestorii socium [cf. uol. 4 p. 204, 6] libellusque Petri Traianupolis episcopi ad eandem synodum destinatus [93]; similis Iuliani episcopi Serdicæ libellus [94] non ad illam, sed ad synodum Rufi Thessalonicensis atque episcoporum dioecesis Illyricæ directus est, ad quam metropolis Daciæ mediterraneæ pertinebat. quod Iulianus ab Irenæo *insontem se a fraterna* (i. e. Nestorii) *punitioe seruans ad multa milia periculorum peruenire* praelegisse dicitur [uol. 4 p. 204, 11], inde explicauerim quod eius pœnitentia a Rufo et coepiscopis Illyricis non recepta est.

Finem facit alterius partis quae ad ipsa gesta pertinet, in V 118 [epistula Cyrilli ad Valerianum (119) appendix est in locum non aptum detrusa] et S [85] satisfactio quam Cyrillus ad imperatorem destinauit, postquam ex custodia Ephesena Alexandriam effugit [cf. *Sitzungsber. d. Wien. Akad. d. Wiss.* 208, 4 p. 16 sq.]. cui [96] A prae-

misit [95] epistulam et eam satisfactionis causa eodem fere tempore a Cyrillo ad Acacium Berœensem scriptam propter litteras quas iste ad imperatorem miserat [p. 141, 39. 69, 31. 147, 16 uol. I 3 p. 32, 3], adnectitur autem primum sacra qua concilium Ephesenum dissolutum est [97 = Coll. Cas. 122], deinde materies, ut ita dicam, Romana [98—101], cuius tamen exemplaria Latina a nemine eorum qui gestis Ephesenis transferendis operam dederunt, digna habita sunt quæ in collectiones Latinas reciperentur. ex epp. 98. 99 apparet quanta auctoritate Flauianus Philippensis qui Rufi uicarii apostolicæ sedis locum tenebat, et Romæ et Constantinopoli auctoritate floruerit, cf. ep. 57. difficultas quædam inest Xysti epistulis ad Cyrillum [100] et tractoriæ [101], quam diuulgandam singulisque episcopis tradendam dedit Cyrilli legatis Hermogeni atque Lampetio episcopis Aegyptiis. qui adfuerunt Xysti ordinationi; aliquanto igitur ante d. 31 m. Iul. a. 431 Alexandria profecti erant Cælestino nondum defuncto. iam quaeritur ad quem Cyrilli quam illi Romam portarunt [p. 143, 26], epistula directa fuerit, et si quis facile fieri potuisse dicat ut Xystus epistulam decessori destinata a se sumptam esse scriberet, postulo ut commode explicet uerba quæ in eadem Xysti epistula leguntur p. 144, 1: ἤρκει μὲν γὰρ καὶ κείνα ἃ πρὸ τούτου διὰ τε τῶν τῆς κατὰ Κωνσταντινούπολιν ἐκκλησίας κληρικῶν καὶ ὕστερον διὰ τῶν διακόνων τῆς σῆς ἀγιότητος ἔμπλεω πάντων ἀναγκαίων ἀπέστειλα. quomodo Xystus ante ordinationem epistulam non priuatam, sed decretalem per diaconos Cyrilli emittere poterat? etiam antea alteras litteras per clericos Constantinopoli Romam missos dedit de eodem negotio, quas non alias esse nisi illas quas Cælestinus d. 15. m. Mart. a. 432 ad synodum Constantinopoli degentem [Coll. Veron. 26 = A 85, cf. supra p. v] scripsit, cognouit Tillemontii sagacitas [XIII p. 779]. hæc non aliter extricari posse uideo nisi ita ut Cælestinum morbo letali diutius laborasse ponatur Xystumque archidiaconum eius uice functum et epistulas illas quæ Cælestini nomine feruntur in Collectione Veronensi 23—26, atque posteriorem Cyrilli diaconis traditam scribendas curasse.

Accedimus ad ultimam collectionum Ephesenarum partem, quæ in A specialem exhibet inscriptionem Ἀρχὴ τῶν κεκινήμενων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν. quam in Collectionibus S et CT pauca tantum continuisse, sine quibus stare omnino non poterat, neque multa in V accessisse exposui uol. I 4 p. XXVI sq. præter Collectionem Casinensem, ubi Irenæi libri alter et tertius [uol. 4 p. 114, 39] a Rustico excerpti sunt, magna epistularum copia aucta est hæc pars in A:

- 103 sacra ad Acacium Berœensem missa = Coll. Casin. 140
- 105 propositio Iohannis Antiocheni eiusque sociorum Acacio Berœensi oblata et ab illo ad Cyrillum directa = Coll. Casin. 142
- 106 Acacii Berœensis epistula ad Alexandrum Hierapolitanum = Coll. Casin. 144
- 107 Cyrilli epistula ad Acacium Berœensem = Coll. Casin. 145
- 108 Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum scripta, sed ab illo non recepta = Coll. Casin. 169
- 115. 116 Cyrilli epistolæ ad Iohannem Antiochenum
- 117 Cyrilli epistula ad apocrisarios suos Constantinopolim = Coll. Casin. 173
- 118 Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum
- 119 eiusdem epistula ad episcopos Orientales de pace = Coll. Casin. 77 [hoc posita loco a Rustico, ut clausula quodam modo esset partis prioris quam e Collectione T desumpserat]

- 120 eiusdem epistula ad imperatorem de pace
 121 eiusdem epistula ad Xystum
 123 eiusdem epistula ad Maximianum.

Quoniam pax quam Cyrillus cum Iohanne conclusit, acerrimis eius sectatoribus displicuit, multas pro illius defensione epistulas emisit, quarum una in Collectionem CT [76 = V 128], duæ in Collectionem S [90. 91 = V 128. 132] peruenere, plura in Collectionem V [128. 129. 131. 132]; accedebant alia quæ ad controuersiam de Theodoro Mopsuesteno paulo post pacem exorta pertinent [V 133 = S 92. V 134. 135, cf. *Abhdlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* XXXII 6 p. 90]. omnia præter Cyrilli epistulam de apompæo ad Acacium Scythopolitanum redeunt in A; adiectæ sunt Cyrilli altera epistula ad Maximianum [126] et ad Eusebium presbyterum [130], præterea tomus Procli ad Armenios [cf. t. III 2 p. XXVII] et Cyrilli epistolæ duæ ad Successum [135. 136], quæ in hac parte Collectionis V deerant et sæculo nono uel etiam postea additæ sunt [cf. uol. 16 p. VI]. de A 128 ex R 29 desumpta supra p. III locutus sum.

Non eodem modo, sicut supra [p. II] dixi, antiquissima Gestorum Ephesenorum collectio cuius nunc umbra tantum incerta diuinari magis quam delineari potest, in eam creuit molem quam qui nunc Gesta illa edit, proponere debet. uersioni Latinæ antiquæ ipsi nihil fere adiectum est; alter Collectionis S liber periit; uariorum opera uariisque temporibus augeri perrexit Collectio V. aliter res se habet in Collectione A. composita est ab uno homine docto curioseque codices perscrutato quorum magna ei præsto erat copia. orthodoxiæ eum Constantinopolitanæ fideliter deditum fuisse non licet dubitare, sed ad sæculum pertinuit a controuersiis rixisque quales Cyrillus et Antiocheni agitabant, non minus remotum quam Photius se in notis illis exhibet quas Cyrilli apologiæ contra Theodoretum adpersit. usus est quocumque modo libris Irenæi; neque enim casu accidere potuit ut eandem sermonis Theodreti partem in collectionem [71] reciperet quam ille in Tragædiam [Coll. Casin. 125]. unde si cui satis animi fuerit ut aut omnia aut plurima quæ Collectioni A et Casinensis parti alteri communia sunt, ad Irenæi libros referat, non acriter obloquor, sed teneatur uelim illum et collectorem A longe diuersa uoluisse. Irenæi finis erat amicum iniuste damnatum ulcisci Iohannisque Antiocheni prodicionem perstringere, quod consilium non sine calliditate Rusticus in impugnationem uertit concilii Constantinopolitani alterius. ab eiusmodi studiis quam longe distet collector A, optime intelleges si ea quæ de pace Cyrilli Iohannisque in opus suum recepit, comparaueris cum eis quæ Rusticus ex Irenæo excerpsit. alienus erat a uetustis partium ecclesiasticarum studiis odiisque quantum per sæcula illa licebat, iste homo non spernendus, immo testis est in orthodoxiæ Constantinopolitanæ castris quamuis seuera disciplina coercitis studium amoremque historiæ non prorsus euanuisse. cui temporis adscribendus sit, in incerto relinquendum esse uidetur, iconoclastarum tamen sæculo eum superiorem fuisse coniecerim.

III

DE COLLECTIONIBVS MINORIBVS

Codex Vallicellianus C 4 bomb. s. XIII [U] ab homine docto conscriptus præter excerpta multa et uaria continet f. 252^r—279^v collectionem Cyrillianam, quam infra descripsi. præter epistulam ad Eulogium [2 = V 132] collector ordinem chronologicum sequi uoluisse uidetur. materies ei præsto erat rara et pretiosa:

Cyrilli commonitorium ad Posidonium diaconum nusquam alibi inuenitur, epistula ad Eusebium presbyterum tantummodo in A [130], epistolæ ad Maximum [14. 15], ad Proclum [17], ad Acacium [18] in R [43. 44. 39. 36]. neque tamen ex R desumptæ sunt; cf. quæ in altera ad Maximum epistula [*Abhndlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* XXXII 6 p. 21, 26] U contra R ceterosque codices seruauit.

Codex Vaticanus 504 bomb. membr. s. XII pulcre sed plurimis compendiis scriptus [E] Maximi confessoris scriptionibus interspersam f. 148^r—150^u habet collectionem Cyrillianam uno sermone insignem, qui præter uersionem Latinam alibi non extat. maxima collectionis pars spectat ad pacem Cyrilli atque Iohannis.

De codice Musei Britannici Arundeliano 529 = Add. 10445 a. 1111 conscripto [H] rettuli uol. I 1 p. VII; collectiuncula quam in hac uoluminis I parte descripsi atque edidi, incipit f. 19^r. codex Parisinus 1115 secundum subscriptionem¹⁾ quam publicauit Th. Schermann *Text. u. Unters.* 28, 1 p. 6 [cf. Diekamp Doctr. patr. p. XX], finitus est d. 14. m. Mart. a. 6784 [= 1276 p. Chr.] feria VII, descriptus ex codice in uetere bibliotheca ecclesiæ Romanæ inuento, qui scriptus erat anno 6267 [= 759 p. Chr.]. codici tamen anni 1276 præmissa et adnexa sunt recentiora non ante s. XIII perscripta:

f. 1^r περί ἐνώσεως τοῦ δαμασκηνοῦ: ἐνωσις ἐστὶ διεστώτων πραγμάτων κοινωνικὴ συνδρομὴ· γίνεται δὲ κατὰ τρόπους ἰβ: des. μετὰ τὴν ἐνωσιν, τῆς φυσικῆς ἰδιότητος: —

f. 2^r—f. 4^r δόγμα λατίνων γραφὲν ὑπὸ τῶν πρέσβων τοῦ πάπα²⁾ εἴτα ἀνασκευασθὲν παρὰ βαρλαάμ μοναχοῦ. inc. ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς μία εἰσὶν ἀρχὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος. des. in ipso contextu ὅτι ἡ τοῦ προβάλλειν ἰδιότης πρὸς μὲν τὸ πνεῦμα, πρὸς ὡ— [sic]

Alius et generis et manus [X₁] sunt quae secuntur:

f. 4^u θεοδωρήτου πρὸς ἰωάννην ἀντιοχείας. Ὁ πάντα σοφῶς = A 128. epistolae pars altera deest sicut in AR; post finem excerpti habetur: ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ τετραδίῳ ὃ εὐρήσεις κεφάλαια τῆς πέμπτῃς συνόδου. ἀνάγνωθι οὖν κεφάλαιον ιγ καὶ ἐπιστολὴν βιγιλίου πάπα: — referenda sunt ad f. 34—38 codicis antiqui.

κυρίλλου ἐκ τοῦ προσφωνητικοῦ λόγου πρὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίταις [sic]· οὐ ἡ ἀρχὴ· σεμνολόγημα μὲν οἰκουμενικόν· Πιστεύομεν δὲ ὁμοίως — προσκυνουμένη τριάς [uol. I 5 p. 63, 13—16]

κυρίλλου ἐκ τοῦ λόγου τοῦ πρὸς τὸν βασιλέα θεοδόσιον· οὐ ἡ ἀρχὴ· τοῖς [sic] ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας τὸ ἀνωτάτω· καὶ μεθ' ἕτερα· Καὶ μὴν ἄνδρα λέγων — χν ἰν [uol. I 1 p. 66, 22—26]

τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ προσφωνητικοῦ λόγου ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσσι [sic] περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως· οὐ ἡ ἀρχὴ· τοῖς τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον καὶ μεθ' ἕτερα·

f. 5^r Γέγονεν ἄνθρωπος ὁ μονογενὴς — τὸ πνεῦμα τὸ ζωοποιόν [uol. I 5 p. 56, 3—9]

τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς νεστόριον ἐπιστολῆς· ἥς ἡ ἀρχὴ· τοῦ σρς ἡμῶν λέγοντος ἐναργῶς ὁ φιλῶν πρᾶ ἢ μρᾶ καὶ μεθ' ἕτερα· Εἰ γὰρ καὶ ἔστιν — θυ καὶ πρς [uol. I 1 p. 39, 20—23]

Ξύστου πάπα πρὸς κύριλλον· Ἡσθην = A 100

¹⁾ In fine codex habet τοῖς πεντακοσίαις, non τοὺς πεντακοσίους.

²⁾ Cf. Krumbacher: *Gesch. d. byzant. Literatur* ³ p. 294.

- f. 5^u ἐκ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἁγίου κυρίλλου γραφέντων κατὰ τοῦ δυσσεβοῦς νεστωρίου καὶ μεμφθέντων παρὰ θεοδωρίτου κεφάλαιον θ'. Εἴ τις φησί—θεοσημίας ἀνάθεμα ἔστω:— ἐρμηνία κυρίλλου [uol. I 5 p. 23, 20—27]:— μέμψις θεοδωρίτου [uol. I 6 p. 133, 4—134, 15]:— ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου [uol. I 6 p. 134, 16—135, 22]. apparet excerptorem codice usum esse stirpis Ψ, cf. uol. I 6 p. IIII.
- f. 7^r Ξύστου τοῦ μακαριωτάτου πάπα Ῥώμης διαδόχου κλεεστίνου πρὸς κύριλλον. Χάριν ὁμολογοῦντες = A 101.
- f. 7^u θείον γράμμα πρὸς τὴν ἐν ἐφέσω ἁγίαν σύνοδον ἀπολύων πάντας τοὺς ἐπισκόπους εἰς τὰ ἴδια καὶ ἀποκαθιστῶν κύριλλον καὶ μένονα [sic] τοὺς ἀγιωτάτους ταῖς ἰδίαις ἐκκλησίαις. Ἡμεῖς τὴν τῶν ἐκκλησιῶν = A 97
- f. 8^r initio paginæ incipit codex a. 1276 [X]:

τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐρμηνεία εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου [15, 26] τὸ ὅταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται. Ἐπειδὴ ὁ υἱὸς ἐστὶν ἡ ἀλήθεια καὶ ὁ πατὴρ δίδωσι τὸ τοῦ υἱοῦ πνεῦμα, τουτέστι τῆς ἀληθείας, οὐχ ὡς ξένον αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ δίδωσιν αὐτό, ἀλλ' ὡς αὐτοῦ ἴδιον. καὶ ἐμφυσῶν πάλιν ὁ υἱὸς τὸ πνεῦμα [Ioh. 20, 22] δίδωσιν ὡς ἑαυτοῦ τὸ τοῦ πατρὸς πνεῦμα· τῶν γὰρ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς φυσικῶν ἀγαθῶν οὐσιωδῶς ὑπάρχων ὁ υἱὸς κοινωνῶς ἔχει τὸ πνεῦμα, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ἕκαστος τὸ ἴδιον ἐν αὐτῷ πνεύμα συνέχει καὶ ἐκ τῶν ἐνδοτάτων σπλάγχχνων εἰς τὸ ἔξω προχεῖ. δι' ὃ καὶ σωματικῶς ἐμπεφύσηκεν ὁ Χριστὸς δεικνὺς ὅτι καθάπερ ἀπὸ στόματος τοῦ ἀνθρωπείου πρόεισιν πνεῦμα σωματικῶς, οὕτω καὶ ἐκ τῆς θείας οὐσίας θεοπρεπῶς προχεῖται τὸ ἔξ αὐτῆς. ὅτε τοίνυν τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τοῦ τε θεοῦ καὶ πατρὸς ἐστὶ καὶ τοῦ υἱοῦ, πῶς οὐχὶ πάντως μίαν ἔξουσι καὶ τὴν οὐσίαν; ἐπεὶ οὖν ὁμοούσιοι ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱός, λεκτέον ὅτι ὁ πατὴρ διδούς τὸ πνεῦμα χορηγεῖ αὐτὸ δι' υἱοῦ καὶ ὁ υἱὸς διδούς δηλοῖ ὅτι ὁ πατὴρ δίδωσιν, ἔξ οὗ τὰ πάντα. locum in Cyrilli qui seruati sunt libris frustra quæsiui.

ἐπιστολὴ ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου ἀντιοχείας κτλ. incipit collectio HX, cuius partem Ephesenam in hac uoluminis primi parte p. 173 sq. descripsi et edidi. inferior f. 8^r et superior f. 8^u pars a librario uetusto uacua relicta est, sine dubio propter damnum aliquod exemplari illatum; quæ exciderunt [cf. quæ ad uol. I 4 p. 8, 3 adnotaui], suppleuit is [X₁] qui additamenta f. 4^u—7^u scripsit, codice usus siue ipso A siue eius gemello, sicut probatur lectione καταπαῦσαι p. 8, 8 qua X₁ cum AJ (E) consentit contra H et ceteros. atqui epistolæ quas X₁ florilegio de spiritu sancto sine certa ratione interspersit, omnes ex A [128. 100. 101. 97] siue eius gemello desumptæ sunt. apparet igitur librarium X₁ ex eodem codice lacunam illam suppleuisse et epistulas quocumque modo poterat, florilegio undecumque arrepto addidisse, exemplo pellectus codicis uetusti [X], in quo et ipso excerpta de spiritu sancto collectioni præcessisse testatur quæ nunc codicis antiqui prima est pagina [f. 8^r]. quia uero spatium f. 4^u—7^u ei non suffecit, duas epistulas et eas ex collectione A desumptas perscripsit post subscriptionem illam codicis uetusti quæ extat f. 306^u, in folio quod sequitur:

f. 307^r κυρίλλου πρὸς θεόγνωστον καὶ χαρμόσυνον πρεσβυτέρους καὶ λεόντιον διάκονον διάγοντας ἐν κωνσταντινουπόλει καὶ τὰς ἀποκρίσεις αὐτοῦ ποιουμένους. κύριλλος θεογνώστῳ κτλ. = A 117

ἐπιστολὴ ἰωάννου ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς κύριλλον. τῷ δεσπότῃ μου κτλ. = A 118

folio ultimo [308] eadem manu recenti atque f. 1^r—4^r perscripta sunt: ἐκ τῆς βίβλου τῆς συντεθείσης παρὰ κύρου ματθαίου ἱερομοναχοῦ κατὰ λατίνων [cf. Krumbacher² p. 110]. αἱ διὰ τοῦ υἱοῦ λέγουσαι τὸ ἅγιον πνεῦμα ῥήσεις παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων. Οὐ δέον δὲ κάκεινας οἶμαι παραλιπεῖν. des. τὸ γὰρ πῶς οὐδὲ ἀγγέλοις ἐννοεῖν δέδοται.

6

III

FRAGMENTVM GARNERIANVM

Iosephus Garnier in praefatione quam Marii Mercatoris operum parti posteriori Parisiis a. MDCLXXIII editae [cf. uol. V I p. VII] praemisit, p. XXXVII. XXXVIII Dalmatii archimandritae epistulam ad synodum Ephesenam synodique ad illum publicauit, 10 utramque, inquit, ex eodem codice Vaticano desumptam. quem ut reperirem cum mihi non contigisset, litterae uero sine dubio genuinae essent, eas hic ex illa editione repetere constitui, ne quis librum iam fere inutilem hominis obliuione digni consulere cogeretur:

Ἐπιστολὴ πεμφθεῖσα πρὸς τὴν ἁγίαν ἐν τῇ Ἐφεσίων πόλει σύνοδον παρὰ Δαλματίου 15 τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιμανδρίτου

Τὴν ἐπιστολὴν τὴν πεμφθεῖσάν μοι παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου ἐδεξάμην καὶ γνοῦς τὰ ἐν αὐτῇ ἐμφερόμενα ἐν πρώτοις μὲν ἐλυπήθην σφόδρα διὰ τὰς συμβεβηκυίας ὑμῖν περιστάσεις τε καὶ θλίψεις (ἐγέγραπτο γὰρ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὅτι τινὲς τῶν ἁγίων πατέρων αὐτόθι διάγοντες ἐκ τῆς στενοχωρίας ἐτελεύτησαν), λοιπὸν δὲ γινώσκετε ὅτι ἐτοίμως ἔχω 20 πᾶσαν κέλευσιν ὑμῶν πληρῶσαι καὶ ἐν οὐδενὶ παρείδον ἢ παραβλέπω ἢ ἡμέλησα, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐστὶ τὸ πρᾶγμα καὶ ἀρμόζον πρὸς τὸν θεόν· οὐδεὶς γὰρ δύναται ἀποστήναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος καὶ ἄλλα τινὰ βουλεύεσθαι. οἱ γὰρ ὀρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας τοῦ θεοῦ ζωὴν ἔχουσιν καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, οἱ δὲ ἀφιστάμενοι ἀπὸ τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος κατηραμένοι εἰσὶν, ἐρ- 25 ριμμένοι εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον ὡς καὶ Νεστόριος καὶ οἱ ὁμόφρονες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ὁ γὰρ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφαίδρυνε καὶ ὠικοδόμησε τὴν ἁγίαν σύνοδον πᾶσαν καὶ τοὺς κόπους ὑμῶν καὶ ἰδρῶτας προσεδέξατο. εὐχαριστοῦμεν οὖν τῷ θεῷ τῷ οὕτως εὐοδώσαντι καὶ τὴν νίκην ὑμῖν παρασχόντι ὑπὲρ τῆς πίστεως. Εὐχεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν ἀγιωσύνην.

30 Ἀντίγραφον πεμφθὲν παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κύριον Δαλμάτιον

Ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη σύνοδος ἢ συναχθεῖσα ἐν τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει κατὰ κέλευσιν Θεοδοσίου καὶ Οὐαλεντινιανοῦ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων δεξα- μένη τὴν ἐπιστολὴν τὴν πεμφθεῖσαν παρὰ Δαλματίου τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιμανδρίτου καὶ πατρὸς τῶν μοναχῶν καὶ εὐροῦσα αὐτὸν σπουδαίως κινηθέντα καὶ διὰ τεσσαράκοντα καὶ 35 ὀκτὼ ἐτῶν ἐξελθόντα αὐτὸν ἐκ τοῦ κελλίου αὐτοῦ καὶ ἀπελθόντα πρὸς τὸν εὐσεβεστάτον καὶ φιλόχριστον βασιλέα καὶ διδάξαντα αὐτὸν πάντα τὰ παρακολουθήσαντα καὶ γεγενημένα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῆς καθαιρέσεως τοῦ ἀνοσίου Νεστορίου ηὐχαρίστησεν Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ θεῷ ἡμῶν τῷ οὕτως κινήσαντι ὑμᾶς ἀντιλαβέσθαι τοῦ ὀρθοῦ δό- γματος τῆς πίστεως ἡμῶν [καὶ] τοὺς ἡμῶν κόπους καὶ ἰδρῶτας ἐμφανεῖς καταστήσαντα οὐ μόνον 40 τοῖς εὐσεβεστάτοις βασιλεῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγιωτάτοις ἀρχιμανδρίταις καὶ παντὶ τῷ φιλο- χρίστῳ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ. τίς γὰρ ἄλλος ἀνθρώπων συνεβάλετο ἡμῖν εἰ μὴ μόνον ἢ ὑμετέρα ἀγιότης; διὰ γὰρ ἄλλου οὐκ ἐφανερώθη ἡ ἀλήθεια εἰ μὴ παρ' ὑμῶν, τουτέστι τοῦ κύρου Δαλματίου. τούτου χάριν πάντες ἡμεῖς τὰς χεῖρας ἐκτείνομεν πρὸς τὸν φιλάν-

θρωπον καὶ ἀγαθὸν θεὸν ὑπὲρ εὐζωίας καὶ σωτηρίας τῶν εὐσεβεστάτων ἡμῶν βασιλέων καὶ τῆς ὑμετέρας ἀγιωσύνης. παρακαλοῦμεν οὖν ὑμᾶς ἐπὶ πλείον προστίθεσθαι ἡμῖν καὶ ἀναπληροῦν τὸν τόπον ἡμῶν ἐν τοῖς αὐτόθι ἀνακύπτουσι περὶ τῆς πίστεως. ὡς γὰρ ἔγνωμεν, [ὅτι] καὶ πρὸ τοῦ ἐπιδημῆσαι Νεστόριον ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπεκάλυψέν σοι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ὁ θεὸς καὶ [ὅτι] πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις ἐν τῷ κελλίῳ σου ἔλεγες· 5 προσέχετε ἑαυτοῖς, ἀδελφοί, ὅτι κακὸν θηρίον ἐπεδήμησεν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ πολλοὺς ἔχει βλάψαι τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ.

Ἡ ἀγία καὶ ὁμοούσιος τριάς φυλάξει σε ἐρρωμένον ψυχῇ καὶ σώματι ἀνυμνοῦντα Χριστὸν τὸν θεὸν ἡμῶν. ὑπερέυχου ὑπὲρ ἡμῶν, ὀσιώτατε ἀδελφέ.

2 προστίθεσθαι Garnier

4. 5 ὅτι deleui

6 ἑαυτοῦς Garnier

Scripta sunt hæc paulo post V 67. 66 neque neglegendum ab istis fere incipere magnam illam lacunam exemplaris codicis A, qua inter A 36 et 37 multa interciderunt [cf. uol. I 4 p. VII et supra p. III]. conicere igitur licet has duas epistulas collectioni A olim infuisse indeque in codicem istum Vaticanum peruenisse non aliter quam alia frustula in codices J et X₁.

Tristi animo hanc partem qua finitur Actorum Græcorum Ephesenorum textus, concludo. sicut enim iam certior factus sum, huius operis inde ab initio fautor et adiutor strenuus et fidelis, Iohannis Scholastici Academiæ Bauaricæ iussu atque mandato editor, W. Benešević crudeli et iniusto iudicio per tres annos in exilium durum atque periculosum missus non suis tantum atque amicis, sed studiis quoque et litteris per magnum temporis spatium ereptus est. qua semper excellebat animi fortitudine uirili et Christiana, calamitatem se indignam subiit uere confessor. utinam siue toto siue quod omnes optamus, breuiore tempore relegationis peracto infractis corporis animique uiribus redeat.

Monachii m. Octobri a. h. s. XXVIII

E. Schwartz

CORRIGENDA

p. 95, 19 in codicum catalogo add. W

inscr. ὅτε χαρείσιος προσήλθε τῇ ἀγία συνόδῳ κατὰ τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν W

p. 96, 1 $\overline{\pi\eta}$ MW 2 τούτων VMPSDWA^{κρ} 6 δέον] δέ W ἐπὶ] εἰς W 8 ὀνό-
ματα MSDWA^{ρτεu} ἀπὸ] ἐκ W 9 τὸ τηνικάδε om. MPSDW 10 εὐαγγελικὴν καὶ ἀπο-
στολικὴν VMPSDW 13 ἀσεβῶν ἐμπλεων W 14 τοὺς ἀθλίους ἐκείνους παρεσκεύασαν VMPSDW
15 ἐπιδηλωθεὶς W 16 πίστεως ἐκθεσις W 17 κακοδοξίας om. MPSDW 19 inscr. οἱ
ἐπιδοθέντες λίβελλοι παρὰ χαρείσιου πρεσβυτέρου W θεοφιλεστάτη VMPSDW 22 ἐπηκόοις W
25 ὁ om. MPSDW 26 δς om. VMPSDW τὴν — πίστιν W 27 βασιλεῖς SDW 28 ἐλ-
θοῦσαν W 29 τοῦτο om. W ἰδίαν VMPSDW 31 τῇ ὑμετέρα προσπίπτω VMPW
διδάσκων VMPSDW γὰρ AW om. VMPSD 32 μέτοχοι SDW 33 παρεσκεύασαν W
34 τοῦ APW τῆς VMSD

p. 97, 2 τῆς] τῶν PW 2/3 ἀγιοσύνην πάντως PW 5 ἁγίων πατέρων] πατέρων ἁγίαν W
6 ἐξουθενήσας VMPSDW 8 αἵρετικῆς οὐσα W 9 ἀξίως W 10 ὁσιότητος δέομαι W
15 ὁ om. VMPSDW ἀγιοσύνης W 16 κτίστην AVMPSDW 17 τὸν υἱὸν αὐτοῦ om. W
19 τὴν VMPWA^{ρτεu} διὰ τὴν SDA^{κρ} 23 εἰς²] καὶ εἰς PW 24 ἔδωκα MW ὡς προ-
γέγραπται om. W

COLLECTIO SEGVIERANA

nciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

Capitulatio deest in S; composui titulos singularum epistularum quales extant in codice

S Βιβλίον πρῶτον τῶν Πρακτικῶν τῆς γ' συνόδου

- 1 $\bar{\alpha}$ Cyrilli epistula ad monachos = V 1
- 2 $\bar{\beta}$ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Νεστόριον = V 2
- 3 $\bar{\gamma}$ Ἐπιστολὴ Νεστορίου πρὸς Κύριλλον τὸν Ἀλεξανδρείας διὰ Λάμπωνος πρεσβυτέρου καὶ μονάζοντος = V 3
- 4 $\bar{\delta}$ Λόγος προσφωνητικὸς πρὸς τὸν εὐλαβέστατον βασιλέα Θεοδοσίον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως παρὰ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας = V 7
- 5 $\bar{\epsilon}$ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίαις. in 10
fine subscribitur τέλος λόγων προσφωνητικῶν παρὰ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὰς εὐσεβεστάτας δεσποίνας = V 150
- 6 $\bar{\zeta}$ Ἴσον σάκρας παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως Θεοδοσίου πρὸς Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας = V 8
- [7] $\bar{\eta}$ Cyrilli epistula ad Nestorium = V 2 15

D Τὰδε εἰσὶ τὰ περιεχόμενα ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς οἰκουμένης τρίτης συνόδου ἐπὶ Θεοδοσίου βασιλέως κατὰ Νεστορίου τοῦ αἰρετικοῦ

- (1) $\bar{\alpha}$ Ἐπιστολὴ Κυρίλλου τοῦ ἀγιωτάτου πάπα Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ πρεσβυτέρους διακόνους μοναχοὺς καὶ πάντας πιστοὺς, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἀφίκοντο μὲν τινες κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐν Ἀλεξανδρείαι τῶν σὺν ἡμῖν. ἡ δὲ τοιαύτη ἐπιστολὴ ἐστὶ προφυλακτικὴ τῆς ἀναφύσεως αἵρέσεως καὶ δι- 20
δακτικὴ τῆς ὀρθῆς πίστεως.
- (2) $\bar{\beta}$ Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον, ἥνικα ἔμαθεν αὐτὸν κακῶς φρονεῖν, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἄνδρες αἰδέσιμοι καὶ πίστεως ἄξιοι παραγεγόνασιν ἐν Ἀλεξανδρείαι.
- (3) $\bar{\gamma}$ Ἐπιστολὴ τοῦ Νεστορίου πρὸς τὸν αὐτὸν ἅγιον Κύριλλον, ἧς ἡ ἀρχὴ· Οὐδὲν ἐπικεικίας Χριστιανικῆς βε- 25
βαιότερον.
- (4) $\bar{\delta}$ Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου λόγος προσφωνητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδοσίον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως τῆς εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀπὸ πάσης γραφῆς συνιστῶν τὸ κατὰ Χριστὸν μυστήριον, ἐν ᾧ καὶ πολλὰ τῶν εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν ρητῶν ἐξηγείται, οὗ ἡ ἀρχὴ· Τῆς ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας τὸ ἀνωτάτω.
- (5) $\bar{\epsilon}$ Τοῦ αὐτοῦ λόγος προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσσαις Εὐδοκίαι τῇ γυναικὶ Θεοδοσίου καὶ 30
Πουλχερίαι τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς πάσης γραφικῆς γέμων μαρτυρίας, οὗ ἡ ἀρχὴ· Σεμνολόγημα μὲν οἰκουμενικόν.
- (6) $\bar{\zeta}$ Σάκρα ἀποσταλεῖσα τῷ ὁσιωτάτῳ Κυρίλλῳ παρὰ Θεοδοσίου καὶ Οὐαλεντιανοῦ τῶν αὐταδέλφων καὶ βασιλέων δι' ἧς φαίνεται ἀγανακτήσας ὁ βασιλεὺς Θεοδοσίας κατ' αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἠρέσθη τῷ πρὸς αὐτὸν προσφωνητικῷ, ἀλλ' ὑποπτεύσας αὐτὸν παρατραπῆναι τῆς εὐσεβείας καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα 35
αὐτοῦ καὶ τὴν ἀδελφὴν περὶ τῶν αὐτῶν ἔγραψε· δηλοῖ δὲ αὐτῷ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων συναχθῆναι εἰς τὴν μέλλουσαν γενέσθαι σύνοδον, ἧς ἡ ἀρχὴ· Μέλει πλείστον θεοσεβείας ἡμῖν, δι' ἣν οἱ πλημμελοῦντες ἀξιοῦνται συγγνώμης.
- (7) $\bar{\eta}$ Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον, ἥνικα ἔμαθεν αὐτὸν κακῶς φρονεῖν, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἄνδρες αἰδέσιμοι καὶ πίστεως ἄξιοι 40

- S 7 ζ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολαὶ ᾱ β̄ καὶ γ̄. Πρὸς τοὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτιασαμένους ὅτιπερ οὐ σεσιώπηκεν ἐξ ἀκοῆς μαθὼν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ Νεστορίου διδασκαλίαν = V 21
- 8 η̄ Ἄλλη ἐπιστολή = V 20
- 9 θ̄ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς κληρικοὺς τοὺς στασιάζοντας ἐν Κωνσταντι- 5
νουπόλει = V 22
- 10 ῑ Διαμαρτυρία προτεθεῖσα ἐν δημοσίῳ παρὰ τῶν κληρικῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατὰ ἐκκλησίαν ἐμφανισθεῖσα ὡς ὅτι ὁμόφρων ἐστὶ Νεστόριος Παύλου τοῦ Σαμοσατέως τοῦ ἀναθεματισθέντος πρὸ ἐτῶν ρξ ἀπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων = V 18
- 11 ιᾱ Cyrilli epistula ad Nestorium. in fine subscribitur Αὕτη ἡ πρώτη ἐπιστολή ἀνε- 10
γνώσθη ἐν τῇ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ, ἀνελήφθη ἐν τοῖς ὑπομνήμασι καθὼς περιέχει
= V 4
- 12 ιβ̄ Nestorii epistula ad Cyrillum = V 5
- 13 ιγ̄ Ἰσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Νεστόριον περὶ τῆς ἀκοινωνησίας
= V 6 15
- 14 ιδ̄ Cyrilli epistula synodica ad clerum et populum Constantinopolitanum = V 24
- 15 ιε̄ Κελεστίνου ἐπισκόπου πρὸς Κύριλλον = V 9
- D (7) η̄ Ἐπιστολή τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τοὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτιασαμένους ὅτι οὐκ ἐσιώπησεν ἐξ ἀκοῆς
μαθὼν ἔρπειν τὴν δυσσεβῆ Νεστορίου διδασκαλίαν, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἐπειδὴ μοι γεγράφηκεν ἡ εὐλά- 20
βεια ὑμῶν.
- (8) θ̄ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ πρὸς τινὰ ζηλωτὴν περὶ Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ Οἶδα μὲν τῆς σῆς ἀγάπης τὸ εἰ-
λικρινές.
- (9) ῑ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τοὺς κληρικοὺς τοὺς στασιάζοντας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἧς
ἡ ἀρχὴ Ἀνέγνων ὑπομνηστικὸν τὸ σταλὲν παρ' ὑμῶν, δι' οὗ ἐμάνθανον ὅτι Ἀναστάσιος ὁ πρε- 25
σβύτερος.
- (10) ιᾱ Διαμαρτυρία προτεθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ Νεστορίου ἐπέχοντος τὸν θρόνον τῆς αὐτῆς
Κωνσταντινουπόλεως, δι' ἧς ἀποδεικνύουσιν ἐκ παραθέσεως οἱ ταύτην προθέμενοι κληρικοὶ ὅτι τὰ
αὐτὰ τῷ Σαμοσατεῖ Παύλῳ φρονεῖ καὶ ὁ Νεστόριος, ἧς ἡ ἀρχὴ Ὁρκίζω τὸν λαβόντα τότε
τὸ χαρτίον.
- (11) ιβ̄ Ἐπιστολή τοῦ ἁγίου Κυρίλλου νοθετητικὴ πρὸς τὸν αὐτὸν Νεστόριον, ἧς ἡ ἀρχὴ Καταφλυαροῦσι μὲν, 30
ὡς μανθάνω, τινὲς τῆς ἐμῆς ὑπολήψεως.
- (12) ιγ̄ Ἐπιστολή τοῦ Νεστορίου πρὸς τὸν αὐτὸν ἀγιώτατον Κύριλλον ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολογητικὴ, ἧς ἡ ἀρχὴ
Τὰς μὲν καθ' ἡμῶν ὕβρεις τῶν θαυμαστῶν σου γραμμάτων.
- (13) ιδ̄ Ἐπιστολή τοῦ ἁγίου Κυρίλλου καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν συνόδου πρὸς τὸν Νεστόριον διαμαρτυρομένων αὐτὸν
ὡς εἰ μὴ ἀποστῇ τῶν διεστραμμένων αὐτοῦ δογμάτων καὶ φρονήσῃ καὶ διδάξῃ τὴν ὀρθὴν πίστιν 35
ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἐκκήρυκτος ἔσται πίσεως ὀρθοδόξου ἐκκλησίας τῇ δὲ τοιαύτῃ ἐπιστολῇ ἀνα-
τάττονται καὶ ἃ ἀναθεματίσαι αὐτὸν προετρέψαντο, εἰς δώδεκα κεφάλαια ποσούμενα, ἧς ἡ ἀρχὴ
Τοῦ σωτῆρος ἡμῶν λέγοντος ἐναργῶς ὁ φυλὼν πατέρα ἢ μητέρα.
- (14) ιε̄ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Κυρίλλου καὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς συνόδου πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους
καὶ τὸν πιστὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως διεγείρουσα αὐτοὺς εἰς φυλακὴν τῆς ἀμωμῆτου πίστεως, 40
ἧς ἡ ἀρχὴ Ὁπὲ καὶ μόλις ἤλθομεν ἐφ' ὅπερ ἦν ἀμεινον.
- (15) ις̄ Ἐπιστολή Κελεστίνου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Ῥώμης πρὸς τὸν αὐτὸν ἅγιον Κύριλλον, δι' ἧς δίδωσιν
αὐτῷ καὶ τὴν αὐθεντίαν τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου ἐπὶ τῇ μελλούσῃ συστῆναι συνόδῳ καὶ δηλοῖ
αὐτῷ ἵνα εἰ μὴ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ὁ Νεστόριος ἀναθεματίσῃ τὰ μιστὰ αὐτοῦ δόγματα, εὐθὺς
ἐξελάσῃ τοῦτον τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀντὶ τοῦτου καταστήσῃ ἕτερον, ἧς ἡ 45
ἀρχὴ Τῇ ἡμετέρῃ συγγνώμῃ.

S 16 ις Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον. in fine subscribitur: αὕτη ἡ ἐπιστολὴ ἀνεγνώσθη ἐν τῇ συνόδῳ τῇ ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὰς καταθέσεις τὰς κατὰ τῆς ἐπιστολῆς Νεστορίου, ἥτις καὶ ἀνελήφθη ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν = V 10

17 ιζ Caelestini epistula ad clerum et populum Constantinopolitanum = V 11

18 <ιη> Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον Ἰωάννην = V 12 5

19 ιθ Cyrilli epistula ad Iohannem Antiochenum = V 13

20 <κ> Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum = V 30

21 <κα> Cyrilli epistula ad Acacium Beroeensem = V 16

22 κβ Ἀκακίου Βεροίας πρὸς Κύριλλον = V 17

23 <κγ> Cyrilli epistula ad Iuuenalem = V 15 10

Ἰσον ὑπομνήματος τῶν πραχθέντων ἐν τῇ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ. Ἀρχὴ τῆς συνόδου

24 κδ Sacra ad Cyrillum = V 25

25 κε Ἐδόθη τῇ πρὸ δεκατριῶν καλανδῶν Δεκεμβρίων ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπάρχοντων των δε- d.19.m.Nou
σποτῶν ἡμῶν Θεοδοσίου τὸ τρισκαίδεκατον καὶ Οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων a.430
αὐγούστων καὶ ἀναγνωσθείσης πρᾶττεται τὰ ὑπομνήματα πραχθέντα ἐν Ἐφέσῳ παρὰ 15
τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμένης συνόδου ἕνεκεν τοῦ δυσσεβοῦς Νεστορίου cf. V 32

26—34 κε—λδ Gesta primae sessionis primaria et sine additamentis = V 33—54. 60—62

D (16) ιζ Τοῦ αὐτοῦ Κελεστίνου ἐπιστολὴ πρὸς Νεστόριον νοθετητικὴ ἐν τῷ τέλει δηλοῦσα αὐτῷ καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἣν ἔγραψε τῷ ἁγίῳ Κυρίλλῳ, ἥς ἡ ἀρχὴ· Ἐφ' ἡμέρας τινὰς τῆς ζωῆς ἡμῶν. 20

(17) ιη Τοῦ αὐτοῦ Κελεστίνου ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ κληρικούς καὶ πάντα τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν, δι' ἥς δηλοῖ αὐτοῖς ἃ ἔγραψε πρὸς τε τὸν Νεστόριον καὶ τὸν ἁγιώτατον Κύριλλον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Πρὸς τοὺτους μοι διαλεχθησομένῳ οἵτινες ἐκκλησίαν ποιοῦσι.

(18) ιθ Τοῦ αὐτοῦ Κελεστίνου ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον δηλοῦσα αὐτῷ τὸν ἐπὶ τῷ Νεστορίῳ σκοπὸν αὐτοῦ, ἥς ἡ ἀρχὴ· Εὐχόμεθα μὲν ὥσπερ μία ἐστὶ τῆς θεότητος ἡ οὐσία. 25

(19) κ Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν Ἰωάννην τὸν πατριάρχην Ἀντιοχείας δηλοῦσα αὐτῷ τὴν κατάστασιν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας καὶ διεγείρουσα αὐτὸν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κακοῦ, ἥς ἡ ἀρχὴ· Ἐγὼ που πάντως καὶ διὰ πολλῶν ἡ σὴ θεοσέβεια.

(20) κα Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον, δι' ἥς δηλοῖ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς τὴν Ἐφεσον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Οὐδὲ ἐμὲ μετρίως δάκνει. 30

(21) κβ Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βεροίας περὶ τοῦ αἵρετικοῦ Νεστορίου, ἥς ἡ ἀρχὴ· Οἱ σφόδρα λυπούμενοι καὶ φροντίδι τετρωμένην ἔχοντες τὴν καρδίαν.

(22) κγ Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ Ἀκακίου πρὸς Κύριλλον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Ἐνέτυχον γράμμασι τῆς σῆς θεοσεβείας ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἡμῖν ἀποδοθεῖσιν.

(23) κδ Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς Ἰουβενάλιον πατριάρχην Ἱεροσολύμων δηλοῦσα αὐτῷ τὰ συμβάντα 35
ἐπὶ τῷ Νεστορίῳ καὶ διεγείρουσα αὐτὸν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κακοῦ, ἥς ἡ ἀρχὴ· Μυχόμεν τοῖς τῶν εὐδοκισάντων ἵχνεσι καὶ ὀρθῇ πίστει.

(24) κε Σάκρα βασιλικὴ πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον δηλοῦσα αὐτῷ ἵνα ἀπαντήσῃ καὶ οὗτος μετὰ τῶν λοιπῶν εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἀγίας πεντηκοστῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ· Ἡρτῆται τῆς εἰς θεὸν εὐσεβείας ἡ τῆς ὑμετέρας πολιτείας κατάστασις. 40

(25) κς Ἀρχὴ τῆς συνόδου ἐν ἣι δηλοῦται συνοπτικῶς ταῦτα, ὅσοι ἐπίσκοποι συνήδρευσαν καὶ ὅποι προεκάθισαν.

(26) κζ Ὅτι διαγνωσθέντος παρὰ πάσης τῆς συνόδου διελθεῖν δεκαεὶ ἡμέρας μετὰ τὴν ὠρισμένην παρὰ τοῦ βασιλέως προθεσμίαν καὶ μήπω φθάσαντος εἰς τὴν Ἐφεσον τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ ἐδέχθησαν ἐξ ἀνάγκης ἐνεργῆσαι τὴν ἁγίαν σύνοδον τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπὸ τοῦ Νεστορίου λεγομένων. καὶ ἀπεστάλησαν ἐπίσκοποι ἐκ τρίτου καλοῦντες αὐτὸν ἀπαντῆσαι εἰς τὴν σύνοδον. 45
καὶ τοῖς μὲν πρῶτον ἀποσταλεῖσι μόλις ἐποίησεν ἀπολογία ὡς ἵνα σκοπήσω καὶ εἰ δεῖται με ἐλθεῖν, ἔρχομαι· τοῖς δὲ δεῦτερον αὐτὸν ὑπομνήσασιν μετὰ καὶ παραναγνωστικοῦ ἀπὸ τῆς συνόδου

S 35 $\overline{\lambda\epsilon}$ 'Η καθαίρεσις = V 63

36 $\overline{\lambda\varsigma}$ 'Επιστολή γραφείσα πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐν αὐτῇ ἡμέραι ἐν ἣι αὐτῷ Νεστορίῳ ἀπεστάλη = V 64

37 $\overline{\lambda\zeta}$ Τοῦ μακαρίου Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ θεοῦ λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός. in fine subscriptur περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, tum secuntur 'Οροι ἐπισκόπων τῶν ἐν Νικαίαι συναχθέντων ἐν τῇ συνόδῳ· ἔκθεσις τῆς αὐτῆς συνόδου πρὸς Παῦλον Σαμοσατέα = V 140—142

γενομένου πρὸς αὐτόν μέχρι μὲν πολλοῦ οὐδὲ ἀπολογία ἐγένετο, ὕστερον δὲ ἐξελθὼν ὁ τριβούνος Φλωρέντιος μετὰ καὶ κληρικῶν τοῦ Νεστορίου εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ μὲν τὸν Νεστόριον ἰδεῖν οὐ δεδύνημαι, ἐδήλωσε δέ μοι εἰπεῖν τῇ θεοσεβείᾳ ὑμῶν ὅτι μετὰ τὸ συνελθεῖν πάντας τοὺς ἐπισκόπους συντυγχάνομεν αὐτοῖς. τοῖς δὲ ἐκ τρίτου ἀποσταλεῖσιν ἰσταμένοις ἐκ πρωΐας ἕως ἑσπέρας οὐδεμία ἀπολογία παρ' αὐτοῦ ἐγένετο, πρὸς ἑσπέραν δὲ εἶπον πρὸς αὐτοὺς οἱ περιστάμενοι τὴν κατοικίαν τοῦ Νεστορίου στρατιῶται ὅτι διὰ τοῦτο ἴστανται ἐν τοῖς προθύροις ὥστε μὴ ἐπιτρέψαι τινὶ τῶν ἀπὸ τῆς συνόδου εἰσελθεῖν. καὶ ταύτην ἀκούσαντες τὴν ἀπολογίαν ὑπεχώρησαν. 15

D (27) $\overline{\kappa\eta}$ "Οτι ποιήσασα ἡ σύνοδος τὰς δηλωθείσας τρεῖς ἐπιφωνήσεις δι' ἐπισκόπων κατὰ κανόνας, ἐπεὶ ἀπέγνω τὴν τοῦ Νεστορίου ἔλευσιν, εἰς ἐξέτασιν τοῦ πράγματος ἐχώρησε, καὶ ἀπόντος ἐκείνου, καὶ πρῶτα μὲν ἀνεγνώσθη τὸ ἐκτεθὲν παρὰ τῆς ἐν Νικαίαι συνόδου ἁγίου σύμβολον, μετὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ πρὸς Νεστόριον παραινετικὴ ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου, εἴτα εἶπε πρὸς τὴν σύνοδον ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος εἰπεῖν πάντας εἰ συνάδει ἡ ἐπιστολὴ αὐτοῦ τῇ ἐκθέσει τῶν ἁγίων πατέρων καὶ συναγορεύει τῇ πίστει τῇ ὀρθῇ, καὶ εἶπεν ὁ καθ' ἓνα τὰ αὐτὰ τῇ ἐν Νικαίαι ἁγίᾳ συνόδῳ καὶ τὴν ἐπιστολὴν αὐτοῦ διδάσκειν καὶ διὰ τοῦτο στοιχεῖν πάντας αὐτῇ. 20

(28) $\overline{\kappa\theta}$ "Οτι μετὰ ταύτην ἀνεγνώσθη καὶ ἡ τοῦ Νεστορίου πρὸς τὸν ἄριον Κύριλλον καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν πάλιν ἠρώτησεν ὁ αὐτὸς ἅγιος Κύριλλος εἰ καὶ αὐθις στοιχεῖ τῇ ὀρισθείσῃ πίστει παρὰ τῶν δηλωθέντων ἁγίων πατέρων, καὶ πάλιν πᾶσα ἡ σύνοδος ἐξεφώνησεν ἕκαστος πρὸς ὄνομα ὑπεναντίαν εἶναι ταύτην τῇ ἐκθέσει τῶν ἁγίων πατέρων καὶ τῇ ἐπιστολῇ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου καὶ ἀνεθεμάτισαν αὐτὴν καὶ αὐτὸν τὸν ταύτην ἐκθέμενον καὶ τοὺς οὕτω πιστεύοντας. 25

(29) $\overline{\lambda}$ "Οτι ἀνεγνώσθη καὶ ἡ τοῦ πάπα Κελεστίνου πρὸς τὸν αὐτὸν Νεστόριον νοθετητικὴ ἐπιστολὴ, ἥτις ἀνωθεν ἀνεγράφη, ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου.

(30) $\overline{\lambda\alpha}$ "Οτι προήχθησαν ἐπίσκοποι οἱ ταύτας τὰς ἐπιστολάς τῷ Νεστορίῳ κομίσαντες, καὶ ἐρωτηθέντες τίνα ἀπολογίαν ἐποίησε πρὸς αὐτάς, εἶπον μὴ μόνον ἐκ τούτων μὴ σωφρονισθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον αὐτῶν διδάξαι διδαχὰς πάσης ἀσεβείας γεμούσας, ἃς καὶ ὁ καθ' ἓνα ῥητῶς ἐξεφώνησεν. 30

(31) $\overline{\lambda\beta}$ "Οτι προεκομίσθησαν χρήσεις ἁγίων πατέρων διδάσκουσai τὴν εὐσέβειαν καὶ τὰ παρὰ Νεστορίου βλασφημηθέντα ἀλλότρια τῆς ἐκκλησίας ἀποδοικνύουσαι.

(32) $\overline{\lambda\gamma}$ "Οτι μετὰ ταύτας προεκομίσθησαν καὶ τετράδια ἐν οἷς ἀνετάττοντο αἱ βλασφημίαι τοῦ Νεστορίου καὶ ἀνεγνώσθησαν ἀπὸ τούτων τὰ ἔχοντα φανεράς καὶ ἀναντιρρήτους τὰς βλασφημίας. 35

(33) $\overline{\lambda\delta}$ Ἀνεγνώσθη καὶ ἡ πρὸς τὴν σύνοδον γενομένη γνώμη τοῦ ἐπισκόπου Καρθαγένης Καπρεόλου, ἣν ἀπέστειλε διὰ Βεσουλᾶ τοῦ διακόνου αὐτοῦ, καὶ ἀνετάχθη καὶ αὕτη τῇ πίστει τῶν ὑπομνημάτων, φανεράν ἔχουσα διάνοιαν ὅτι βούλεται τὰ ἀρχαῖα κρατύνεσθαι τῆς πίστεως δόγματα, τὰ δὲ νεαρὰ καὶ ἀτόπως ἐξευρημένα καὶ ἀσεβῶς εἰρημένα ἀποδοκιμάζεσθαι. 40

(34) $\overline{\lambda\epsilon}$ "Οτι τούτων ἀναγνώσθέντων ἀπάντων ἐξηνέχθη παρὰ τῆς συνόδου ἀπόφασις κατὰ Νεστορίου καθαιροῦσα αὐτόν, ἣν καὶ ὑπέγραψαν ἅπαντες, ἕκαστος πρὸς ὄνομα, ὑπὲρ τοὺς διακοσίους ὄντες ἐπίσκοποι μόνον ἀνευ τῶν τοποτηρητῶν τῶν μὴ δυνηθέντων εἰς τὴν σύνοδον ἐλθεῖν ἐπισκόπων.

(35) $\overline{\lambda\varsigma}$ Καθαίρεσις ἐγγραφὸς ἡ πεμφθεῖσα Νεστορίῳ τῇ ἐπαύριον ἡμέραι τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ, ἥς ἡ ἀρχὴ· Γίνωσκε σεαυτὸν διὰ τὰ δυσσεβῆ σου κηρύγματα. 45

(36) $\overline{\lambda\zeta}$ Ἐπίσταλμα πεμφθὲν παρὰ τῆς συνόδου πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέραι ἐν ἣι καὶ αὐτῷ ἀπεστάλη, οὗ ἡ ἀρχὴ· Γινώσκει ἡ ὑμετέρα εὐλάβεια.

(37) $\overline{\lambda\eta}$ Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου λόγος περὶ ἐνανθρωπήσεως τοῦ θεοῦ λόγου καὶ υἱοῦ τοῦ πατρός, οὗ ἡ ἀρχὴ· (Η) τῆς θείας γραφῆς ὀρθοτάτῃ ἐννοια εἰσοικιζομένη εἰς τὸν τῶν ἁγίων νοῦν. ἐν τῷ τέλει δὲ τοῦ τοιοῦτου λόγου κατέστρωται καὶ ἡ κατὰ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως ἐκθεσις τῶν τῇ πατέρων τῶν ἐν Νικαίαι, ἥς ἡ ἀρχὴ· Ὁμολογοῦμεν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν Χριστόν. 50

- S 38 λη Δέσις Βασιλείου διακόνου καὶ λοιπῶν μοναχῶν = V 143
- 39 λθ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς Κελεστίνον ἐπίσκοπον Ῥώμης = V 144
- 40 μ Τοῦ αὐτοῦ τῆς αὐτῆς συνόδου πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς = V 145
- 41 μα Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον = V 14
- 42 μβ Ἀναφορὰ Νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγμέ-
νων τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ, γραφεῖσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν Ἐφέσῳ τὸν Ἀντιοχείας
ἐπίσκοπον = V 146
- 43 μγ Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας προσφωνητικὸς ταῖς
εὐσεβεστάταις βασιλίσσαις περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως = V 149
- 44 μδ Θεῖον γράμμα σταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ διὰ Κανδιδιανοῦ κόμητος δομεστίκων τοῦ καὶ τὴν 10
εὐταξίαν τῆς συνόδου ἐγχειρισθέντος
Αὐτοκράτορες — τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ = V 147 [= 31]
Οὐκ ἐνεφανίσθη αὕτη τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ κατὰ τὸν δέοντα καιρόν, ἀλλ' ὑπεκρύβη διὰ Καν-
διδιανοῦ κόμητος Νεστορίῳ χαριζομένου· μετὰ τὴν ἀπόφασιν ἀνεγνώσθη, ὡς τὰ κε-
κριμένα ἀργῆσαι. sequitur ipsa sacra Πάντων μὲν κτλ. 15
- 45 με Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἁγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν εὐρεθέντων ἐν Κων-
σταντινουπόλει ἐπισκόπων Μεσορῇ κ' Ἰνδ' ἰε = V 98 d. 13. m. Aug.
a. 431
- 46 μς Ἀντίγραμμα τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπων παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου
ὑπομνηστικόν = V 66
- 47 μζ Cyrilli epistula ad Comarionem Potamonem Dalmatium Timotheum Eulogium, se- 20
quitur Ἀπολογία τοῦ ἁγίου Δαλματίου = V 67
- D (38) λθ Δέσις πρὸς τοὺς βασιλεῖς Βασιλείου διακόνου καὶ ἀρχιμανδρίτου καὶ τῶν λοιπῶν μοναχῶν, ἧς ἡ ἀρχή·
(H) φιланθρωπία τοῦ θεοῦ ἡ ἀναριθμήτων παρ' ἀνθρώποις καλῶν μετουσίαν δωρησαμένη.
- (39) μ Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐπιστολὴ πρὸς Κελεστίνον, ἧς ἡ ἀρχή· Εἰ μὲν ἦν σιωπῆσαι καὶ μὴ πάντα τῇ σῇ
θεοσεβείᾳ γράφοντα τὰ κινουμένα ἔξω γενέσθαι μέμψως. 25
- (40) μα Τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς συνόδου ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς δηλωθέντας ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς, ἧς ἡ ἀρχή·
Τῆς θεοσεβείας ὑμῶν τὸν ζῆλον ὃν ἐπὶ Χριστῷ πεποίησθε δυσφημουμένῳ.
- (41) μβ Ἐπιστολὴ συμβουλευτικὴ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον, ἐν ἣ καὶ Θεόδωρον τὸν Μο-
ψουεστίας αἰρετικὸν ὄντα ἀποκαλεῖ μακάριον, ἧς ἡ ἀρχή· Τὸν ἑαυτοῦ σκοπὸν περὶ τὴν σὴν
θεοσεβείαν. 30
- (42) μγ Ἀναφορὰ Νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγμένων κατ' αὐτοῦ
παρὰ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ, γραφεῖσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν Ἐφέσῳ τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον,
ἧς ἡ ἀρχή· Εἰς τὴν Ἐφεσίῳ πόλιν συκληθέντες ὑπὸ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας.
- (43) μδ Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου λόγος προσφωνητικὸς ταῖς ρηθείσαις εὐσεβεστάταις βασιλίσσαις περὶ τῆς ὀρθῆς
πίστεως καὶ αὐτὸς ὁμοίως τῷ πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον τὸ κατὰ Χριστὸν ἐξηγούμενος μυστήριον 35
ἀκριβέστατα, οὗ ἡ ἀρχή· Τοῖς τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον ἱεουργοῦσι κήρυγμα.
- (45) με Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἁγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει
ἁγίων ἐπισκόπων, δι' ἧς δηλοῦσι τῇ συνόδῳ μὴ μέμψασθαι αὐτοῖς ὡς μὴ δυνηθεῖσιν ἀπαντῆσαι
εἰς τὴν σύνοδον διὰ τὸ ἀπλωτον τῆς θαλάσσης· σύμψηφοι γάρ καὶ ὁμογνώμονες αὐτοῖς εἰσιν εἰς
τὴν εὐσεβείαν, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐδεῖ μὲν ἡμᾶς μὴ ταῖς ψυχαῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς σώμασι συνόντας. 40
- (46) μς Παρασημείωσις τῶν γενομένων ἐν τῇ πόλει μετὰ τὸ δέξασθαι τοὺς ἐν αὐτῇ ἐπισκόπους καὶ τὸν ἀρχι-
μανδρίτην Δαλμάτιον τὴν δηλωθεῖσαν πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν τοῦ ἁγίου Κυρίλλου, ἧς ἡ ἀρχή·
Συναχθεῖσα ἡ ἁγία σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ.
- (47) μζ Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τινὰς τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπισκόπων καὶ πρὸς Δαλμάτιον τὸν ἀρχι-
μανδρίτην τῶν μοναστηρίων δηλοῦσα αὐτοῖς τὰ συμβάντα ἐπὶ Νεστορίῳ, ἧς ἡ ἀρχή· Προσέδο- 45
κῶμεν ἐλθόντα τὸν τιμώτατον Νεστόριον. ἐν τῷ τέλει δὲ κατέστρωται καὶ ἡ ἀπολογία τοῦ
ἁγίου Δαλματίου.

18. 19 titulus corruptus 23 Ἡ om. D 36 μεταξὺ τοῦ μδ καὶ με κεφαλαίου κείται πρό-
σταγμα τῶν βασιλέων σημεῖον ἔχον τοῦτο, sequitur figura quaedam Dms m. recentiore

- S 48 $\overline{\mu\eta}$ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ γραφεῖσα ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τοὺς πατέρας τῶν
μοναζόντων = V 68
- 49 $\overline{\mu\theta}$ Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῆς καθαιρέσεως
Νεστορίου = V 81
- 50 $\overline{\nu}$ Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντι- 6
νουπόλεως περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου = V 85
- 51 $\overline{\nu\alpha}$ Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον =
V 86. repetitur infra 110
- 52 $\overline{\nu\beta}$ Ἰσον βασιλικῷ γράμματι ἀποσταλὲν ἐν Ἐφέσῳ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον διὰ Παλλαδίου
μαγιστριανοῦ, ἀνατρέποντος τὰ παρ' αὐτῶν πραχθέντα ὡς ὀφειλούσης ἀνωθεν γενέ- 10
σθαι ζητήσεως = V 83
- 53 $\overline{\nu\tau}$ Ἀναφορὰ τῆς συνόδου ἀντιγραφείσα πρὸς τὴν σάκραν καὶ διδάσκουσα ὡς ψευδῆ τὰ ἀνε-
νεχθέντα παρὰ τοῦ Κανδιδιανοῦ ἐστίν = V 84

Πράξεις πρώτη

- 54 $\overline{\nu\delta}$ Λίβελλος ἐπιδοθεὶς τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν ἀγιωτάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου Ἀλεξαν- 15
δρείας καὶ Μέμνονος Ἐφέσου
Ὑπομνήματα πραχθέντα ἐν Ἐφέσῳ ἐν οἷς ἀκοινωνησίαν ὥρισε κατὰ τῶν Ἀνατολικῶν
= V 87
- D (48) $\overline{\mu\eta}$ Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ γραφεῖσα ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μοναχοὺς, δι' ἧς δίδωσιν αὐτοῖς
εἶδῃσιν ὅτι καθιρέθη Νεστόριος, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὅτι τὰς παρὰ τῶν 20
Ἰουδαίων ὑπέμενε παροινίας.
- (49) $\overline{\mu\theta}$ Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου,
μεθ' ἧς ἀπέστειλαν καὶ αὐτὰ τὰ ὑπομνήματα τῶν πράξεων, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἐκ προγόνων τὴν ἀληθῆ
πίστιν παραλαβοῦσα ἡ ὑμετέρα εὐσέβεια.
- (50) $\overline{\nu}$ Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως 25
περὶ τῆς καθαιρέσεως τοῦ Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἐπὶ τὸ πολυστένακτον ἤλθομεν μῆνυμα.
- (51) $\overline{\nu\alpha}$ Ἐπιστολὴ ἀντιγραφείσα πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Δαλματίου
τοῦ ἀρχιμανδρίτου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἀεὶ καὶ ἐκ νέας ἡλικίας ὀρθοδόξῳ δόγματι σεμνυνόμενοι.
- (52) $\overline{\nu\beta}$ Ἰσον βασιλικῷ γράμματι ἀποσταλέντος ἐν Ἐφέσῳ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ,
δι' οὗ διορίζεται ὁ βασιλεὺς μὴ κρατεῖν τὰ προβάντα παρὰ τῆς συνόδου ὡς γεγονότα ἐξ ἀπουσίας 30
τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας καὶ τῆς συνόδου αὐτοῦ, ἐξ ἀρχῆς δὲ τηρηθῆναι τὴν ὑπόθεσιν, οὗ ἡ
ἀρχὴ· Τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν καθωσιωμένων δομεστικῶν Κανδιδιανοῦ γνωρίσαντος.
- (53) $\overline{\nu\tau}$ Ἀναφορὰ τῆς συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς διὰ τοῦ αὐτοῦ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ, δι' ἧς ἀπολογεῖται ἡ
σύνοδος ὡς πάντα κατὰ κανόνας ἐγένοντο, καὶ ἀξιοῖ δέξασθαι πρόσταξιν ἵνα ἀποσταλῶσι πέντε
ἐπίσκοποι παρὰ τῆς συνόδου καὶ ἀναδιδάξωσι ψευδῆ πάντα εἶναι τὰ κατὰ τῆς συνόδου λεχθέντα 35
τῷ βασιλεῖ παρὰ τῶν συναιρομένων τῷ Νεστορίῳ, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος τὴν
εὐσέβειαν βεβαιῶσαι βουλόμενον.
- (54) $\overline{\nu\delta}$ Ἰστέον ὅτι μετὰ ταῦτα κατέλαβε καὶ ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἰωάννης μετὰ καὶ ἐπισκόπων τῆς Ἀνατο-
λικῆς διοικήσεως καὶ εὐρόντες ἀφορμὴν ὅτι κατὰ ἀπουσίαν αὐτῶν καθήρησεν ἡ σύνοδος τὸν
Νεστόριον, ἐπιμεμφάμενοί τε καὶ τῇ ἐκθέσει τῶν κεφαλαίων τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ὡς αἰρετικούς 40
πανταχοῦ διεφύμιζον Κύριλλον τε τὸν ἀγιώτατον πάππαν Ἀλεξανδρείας καὶ Μέμνονα τὸν Ἐφεσίων
μητροπολίτην ὡς ἐκάρχους δὴθεν τῆς κατὰ Νεστορίου συνόδου καὶ δὴ καὶ γράμματα περὶ τούτου
ἔστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς δηλοῦται ἀπὸ τῶν ἐξῆς γεγραμμένων. τοῦτο οὖν μαθόντες
Κύριλλος τε καὶ Μέμνων ἐπὶ συνόδῳ λιβέλλους ἐπιδεδύκασιν κατὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείας καὶ
τῶν σὺν αὐτῷ ἐκκαλούμενοι αὐτοὺς ἐλθεῖν καὶ ποιῆσαι μὲν καὶ ἀπολογία ὑπὲρ ὧν ἀνεξετάστως 45
ὀβριζουσιν οὕτως αὐτοὺς καὶ τὴν σύνοδον εἰπεῖν τε καὶ εἶ τι ἔχουσι κατ' αὐτῶν. ἐστὶ δὲ ἡ
ἀρχὴ τῶν πραχθέντων ἐν τούτοις οὕτως· Συνόδου συγκροτηθείσης ἐν τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει
ἐπεδόθη λίβελλος παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τῇ συνόδῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ·

S 55—57 $\overline{\nu\epsilon}$ — $\overline{\nu\zeta}$ Gesta de Orientalibus = V 88. 89

Πράξις β

58. 59 $\overline{\nu\eta}$ $\overline{\nu\theta}$ Gesta de Orientalibus = V 89. 90

60 $\overline{\xi}$ Ἰσον ἀναφορὰς παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλέας περὶ τῶν Ἀνατολικῶν = V 92

61 $\overline{\xi\alpha}$ Γράμματα ἀποσταλέντα παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τοῖς καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνους καὶ λαικοῖς περὶ τῶν Ἀνατολικῶν ἐπισκόπων = V 91

62 $\overline{\xi\beta}$ Ἰσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ παρουσίαι τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων = V 106

63 $\overline{\xi\gamma}$ Caelestini epistula et Gesta in praesentia legatorum Romanorum = V 106

64 $\overline{\xi\delta}$ Πράξις β = V 106

65 $\overline{\xi\epsilon}$ Ἰσον ἀναφορὰς πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς βασιλεῖς παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου περὶ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρων διὰ τοῦ διακόνου Εὐτυχούς = V 107

D (55) $\overline{\nu\epsilon}$ Εὐσεβὲς θέσπισμα ἐν τῇδε τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν ὑμῶν οὐσιότητα συνδραμεῖν ἐκέ- 15
λευσε. ταῦτα δὲ διὰ δύο δηλοῦται πράξεων.

(56) $\overline{\nu\zeta}$ Ὅτι ἀπεστάλησαν παρὰ τῆς συνόδου τρεῖς ἐπίσκοποι πρὸς τὸν δηλωθέντα Ἰωάννην Ἀντιοχείας καὶ τοὺς
σὺν αὐτῷ ἐκκαλούμενοι αὐτοὺς ἐλθεῖν καὶ ἀπολογήσασθαι πρὸς τὰ προτεθέντα παρ' αὐτῶν κατὰ
Κυρίλλου καὶ Μέμνονος. καὶ ὑποστρέψαντες εἶπον μὴδὲ συγχωρηθῆναι πλησιάσαι αὐτοὺς τῷ
τούτου οἰκῇματι ὑπὸ στρατιωτῶν φυλαττομένῳ, ὕβρεις δὲ ἀκοῦσαι παρὰ τῶν προστυχόντων 20
κατὰ τε τῆς συνόδου καὶ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος.

(57) $\overline{\nu\eta}$ Ἀπεστάλησαν ἐκ δευτέρου ἕτεροι ἐπίσκοποι τρεῖς ὑπομνησκοντες αὐτὸν πάλιν παραγενέσθαι εἰς τὴν
σύνοδον καὶ ἀπελθόντες καὶ ὑποστρέψαντες εἶπον αὐτὸν μὲν τὸν Ἰωάννην μὴ ἰδεῖν, μηνυθῆναι δὲ
αὐτοῖς διὰ κληρικῶν αὐτοῦ ὅτι ἡμεῖς ἀνθρώποις καθαιρεθεῖσι παρ' ἡμῶν καὶ ἀκοινωνήτοις οὐσιν
οὐδὲ ἀπόκρισιν ποιοῦμεν. 25

(58) $\overline{\nu\theta}$ Ἐτι καὶ τρίτον προσεκαλέσαντο αὐτὸν δι' ἐτέρων ἐπισκόπων καὶ οὐδὲ οὕτως ἐπέισθη ἐλθεῖν μηνύσας
αὐτοῖς διὰ κληρικοῦ αὐτοῦ ὅτι τύπον ἐκδεχόμεθα παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐπειδήπερ ἅπαξ τὰ δόξαντα
ἡμῖν ἐκεῖ ἀνηνέγκαμεν.

(59) $\overline{\nu\theta}$ Ὅτι ἡ ἀγία σύνοδος ἀπόφασιν ἐξήνεγκε κατ' αὐτοῦ τε καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὥστε ἄλλοτρίους εἶναι τούτους
τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας καὶ μὴδὲ ἄδειαν ἔχειν ἐξ αὐθεντίας ἱερατικῆς εἰς τὸ δύνασθαι τινὰς 30
βλάπτειν ἐκ ταύτης ἢ ὠφελεῖν, προδήλου τυγχάνοντος ὅτι οὐδὲ τὰ ἤδη πρότερον γενόμενα παρ'
αὐτῶν κατὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος ἰσχὺν ἔχει τινά. καὶ ὑπέγραψαν πάντες ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ
ἀποφάσει.

(60) $\overline{\xi}$ Ἀναφορὰ τῆς συνόδου περὶ τῆς τοιαύτης πράξεως πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ἧς ἡ ἀρχή· Τὰ μὲν προστεταγμένα
τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ παρὰ τοῦ ὑμετέρου κράτους εἰς πέρας ἦλθε τὸ προσήκον. 35

(61) $\overline{\xi\alpha}$ Γράμμα ἀποσταλὲν παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τοῖς καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρε-
σβυτέροις διακόνους τε καὶ λαικοῖς περὶ τῶν τοιούτων Ἀνατολικῶν ἀποκηρύσσειν αὐτοὺς ὡς τὰ
Νεστορίου φρονούντας, οὗ ἡ ἀρχή· Συναχθέντων ἡμῶν κατὰ τὸ εὐσεβὲς γράμμα ἐν τῇ τῶν
Ἐφεσίων μητροπόλει ἀπεστάτησαν τινὲς ἐξ ἡμῶν.

(62) $\overline{\xi\beta}$ Ἰσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ τῇ παρουσίαι τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων, οὗ ἡ ἀρχή· Συνόδου 40
συγκροτηθείσης.

(63) $\overline{\xi\gamma}$ Γράμμα ἀποσταλὲν παρὰ Κελεστίνου τοῦ πάππα Ῥώμης τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ δι' Ἀρκαδίου καὶ Προϊέκτου
Ῥωμαίων ἐπισκόπων καὶ Φιλίππου πρεσβυτέρου, οἵτινες κατέλαβον μετὰ μίαν ἡμέραν τῆς καθαι-
ρέσεως Νεστορίου προθυμοποιοῦντες τὴν σύνοδον εἰς τὸ γενναίως ἀντιστῆναι τῇ προκειμένῃ
αἵρέσει, οὗ ἡ ἀρχή· Τοῦ ἀγίου πνεύματος ἐμφανίζει τὴν παρουσίαν τῶν ἱερέων ἢ σύνοδος. 45

(64) $\overline{\xi\delta}$ Ἐτέρα πράξις, ἐν ᾗ ἐζήτησαν οἱ τοιοῦτοι Ῥωμαῖοι λαβεῖν γνῶσιν τῶν πεπραγμένων ἐπὶ Νεστορίῳ καὶ
ἀνεγνώσθη αὐτοῖς ἡ ὅλη πράξις καὶ ἐβεβαίωσαν ταύτην καὶ οὗτοι διὰ τῶν οἰκείων ὑπογραφῶν.

(65) $\overline{\xi\epsilon}$ Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς βασιλεῖς παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου περὶ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἀξιόουσα
λυθῆναι τὴν σύνοδον καὶ ἀπελθεῖν ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια, μόνον φροντίσασαν τῆς χειροτονίας
τοῦ μέλλοντος προβληθῆναι ἀντὶ Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχή· Τὴν περὶ τὴν εὐσέβειαν ὑμῶν φροντίδα 50
τε καὶ σπουδὴν φιλόχριστοι βασιλεῖς.

- S 66 $\overline{\text{Ξ}}$ Ἰσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου κόμητος (τῶν σακρῶν παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων τῇ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ συνόδῳ) = V 93
- 67 $\overline{\text{Ξ}}$ Ἰσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σάκραν τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παρὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν σακρῶν Ἰωάννου = V 94
- 68 $\overline{\text{Ξ}}$ Ἰσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας γραφείσης πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως = V 100
- 69 $\overline{\text{Ξ}}$ Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ Μένονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως = V 101
- 70 $\overline{\text{Θ}}$ Ἰσον ἀναφορᾶς σταλείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον = V 102
- 71 Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις = V 105
- 72 Δέσις καὶ ἰκεσία ὑπὸ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως ὑπὲρ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας συνόδου = V 103
- 73 Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ῥώμης Κελεστίνον δηλοῦσα πάντα τὰ πραχθέντα ἐν αὐτῇ τῇ <ἐν τῇ> Ἐφεσίων ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ συνόδῳ = V 82
- 74 Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις Θεοπέμπτῳ καὶ Ποτάμῳ καὶ Δανιήλῳ = V 104
- D (66) $\overline{\text{Ξ}}$ Ἰσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου κόμητος τῶν σακρῶν παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων τῇ 20 Ἀνατολικῇ συνόδῳ, δι' ἧς καταδέχεται τὴν Κυρίλλου καὶ Μένονος καθάίρεσιν ἐπίσης τῇ καθαιρέσει Νεστορίου, ἐντέλλεται δὲ αὐτοῖς φροντίσαι τοῦ λυθῆναι πάσαν ἀμφισβήτησιν καὶ οὕτω μετ' εἰρήνης εἰς τὰ οἰκεία ἐπανελθεῖν, οὗ ἡ ἀρχή· Ὅσον περὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ τῆς προγονικῆς πίστεως τὸν ζῆλον διετελοῦμεν ἔχοντες.
- (67) $\overline{\text{Ξ}}$ Ἰσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ἐν ἧ ἀξιοῖ ἀποδοθῆναι αὐτῇ Κύριλλον καὶ Μένονα 25 ὡς μηδὲν εὐλόγως αἰτιαθέντας, ἧς ἡ ἀρχή· Ἡ μὲν φιλόχριστος ὑμῶν βασιλεία, εὐσεβέστατοι βασιλεῖς, ἐκ παιδῶν τὸν περὶ τὴν πίστιν καὶ τοὺς κανόνας ἐπεδείξατο ζῆλον.
- (68) $\overline{\text{Ξ}}$ Ἰσον Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου γραφεῖσα πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως περὶ τῶν αὐτῶν, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐταράχθη λίαν ἡ ἁγία σύνοδος ἀκούσασα ὅτι οὐ πάντως ὀρθῶς ἀνήνεγκεν 30 ὁ μεγαλοπρεπέστατος κόμης Ἰωάννης.
- (69) $\overline{\text{Ξ}}$ Ἰσον Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ Μένονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἧς ἡ ἀρχή· Οἷα διὰ τὴν τοῦ θεοῦ πίστιν τὴν ἀληθῆ τε καὶ ὀρθόδοξον ὑπομένομεν ἐν Ἐφέσῳ.
- (70) $\overline{\text{Θ}}$ Ἰσον ἀναφορᾶς σταλείσης παρὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς, δι' ἧς ἀξιοῖ περὶ τῶν αὐτῶν, ἀποδοθῆναι δηλαδὴ τῇ συνόδῳ τοὺς ἑάρχους αὐτῶν, ἧς ἡ ἀρχή· Τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος οὐ περιεῖδε τὴν ἀληθῆ πίστιν ὑπορυτταμένην ὑπὸ τῆς Νεστορίου διδασκαλίας. 35
- (71) $\overline{\text{Θ}}$ Ἰσον Ἐπιστολὴ σταλείσα παρὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις, δι' ἧς ἀξιοῖ αὐτοὺς δεηθῆναι τοῦ βασιλέως ἵνα ἀποδοθῶσιν αὐτοῖς οἱ ἑάρχαι αὐτῶν Κύριλλος καὶ Μένων, ἧς ἡ ἀρχή· Τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ τρικυμῖα καθεστῶσι πραγμάτων.
- (72) $\overline{\text{Θ}}$ Δέσις πρὸς τοὺς βασιλεῖς παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως ὑπὲρ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας συνόδου, ἧς ἡ ἀρχή· Εἰδότες τὴν ὑμετέραν εὐσέβειαν πολὺν τινα λόγον ποιησαμένην τῶν ἁγίων τοῦ θεοῦ 40 ἐκκλησιῶν.
- (73) $\overline{\text{Θ}}$ Ἰσον Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν πάππαν Ῥώμης Κελεστίνον δηλοῦσα πάντα τὰ πραχθέντα ἐν αὐτῇ τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἁγίᾳ καὶ μεγάλῃ συνόδῳ, ἧς ἡ ἀρχή· Τῆς μὲν σὺς ὁσιότητος ὁ περὶ τῆς εὐσεβείας ζῆλος.

1. 2 τῶν — συνόδῳ exciderunt in S propter folii defectum, suppleui ex eis quae D in ipso textu habet 11 hinc inde numeri deficiunt in S 16 ἐν τῇ addidi 18—p. 11, 8 praetermittit capitulatio D 19 titulo et salutatione conflatis post Δανιήλῳ pergit ἀγαπητοῖς καὶ σὺλ-λειτουργοῖς ἐν $\overline{\text{κω}}$ χαίρειν S 32 διὰ π [= Mon. 116] δὴ D

- S 75 Ἐπιστολή πραχθείσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἀποσταλείσι παρ' αὐτῆς τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις ὥστε αὐτοὺς δικάσασθαι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς. in margine adnotatur ζῆτει τὰ πρὸ βάντα μετὰ τὴν τοιαύτην ἐντολὴν κατὰ ἀκολουθίαν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ, ἐν ᾧ καὶ αὕτη προτέτακται = V 95
- 76 Ἐντολή πραχθείσα παρὰ τῶν Ἀνατολικῶν τοῖς ἀποσταλείσι παρ' αὐτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις ὥστε δικάσασθαι μετὰ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τῆς οἰκουμένης συνόδου ὀρθοδόξοις ἐπισκόποις ἐν αὐτῇ Κωνσταντινουπόλει. in margine adnotatur ζῆτει καὶ τὰ ἐπὶ ταύτῃ παρακολουθήσαντα ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ ὁμοίως = V 96
- 77 Ἐπίλυσις τῶν ιβ̄ κεφαλαίων ῥηθείσα ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, τῆς ἁγίας συνόδου ἀξιωσάσης αὐτὸν σαφέστερον ἐκθεῖναι αὐτοῖς τὴν τούτων λύσιν 10 = V 148
- 78 Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐξήγησις λεχθείσα ἐν Ἐφέσῳ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἰωάννῃ τῷ εὐαγγελιστῇ = V 76
- 79 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου κατὰ τοῦ ἀποσχίσαντος Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείως = V 78
- 80 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου = V 75
- 81 <Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου> = V 77
- 82 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον = V 80
- 83 Maximiani epistula ad Cyrillum = V 114
- 84 Cyrilli epistula ad Maximianum = V 115
- 85 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν εὐλαβέστατον ἡμῶν βασιλέα Θεοδόσιον 20 = V 118
- 86 Ἴσον θείου γράμματος ἀποσταλέντος δι' Ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἰωάννῃ τῷ ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας περὶ τῆς εἰρήνης καὶ ἐνώσεως τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν = V 120
- D (77) α̅δ̅ Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐπίλυσις τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντων δώδεκα κεφαλαίων ῥηθείσα ἐν Ἐφέσῳ τῆς ἁγίας συνόδου ἀξιωσάσης αὐτὸν σαφέστερον ἐκθεῖναι αὐτοῖς τὴν τούτων λύσιν, ἐν ᾗ ἀνατάττει 25 πρῶτα μὲν ἕκαστον κεφάλαιον, εἶτα καὶ τὴν ἐπίλυσιν, ἧς ἡ ἀρχή· Πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσι καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γινώσιν.
- (78) α̅ε̅ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθείσα ἐν ἡμέραις Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ἧς ἡ ἀρχή· Τῆς μὲν τῶν ἁγίων εὐκλείας τε καὶ δόξης ἐλαίτων ἐστὶ πᾶς λόγος.
- (79) α̅ς̅ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία κατὰ Νεστορίου καὶ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείας, ἧς ἡ ἀρχή· Τῆς εἰς Χριστὸν ἀγάπης τὴν 30 δύναμιν παρὰ τῆς θείας δεδιδαγμεθα γραφῆς.
- (80) α̅ζ̅ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐδεῖ μὲν ἀρκεῖσθαι ταῖς τῶν προλαβόντων διδασκαλῶν μυσταγωγίαις.
- (81) α̅η̅ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, ἧς ἡ ἀρχή· Οἱ τοῖς ἱεροῖς προσέχοντες γράμμασι.
- (82) α̅θ̅ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθείσα ἐν Ἐφέσῳ εἰς τὴν καθάρεισιν Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχή· Φαιδρὸν ὁρῶ τὸ σῶμα τῶν ἁγίων πατέρων. 35
- (83) π̅ Ἐπιστολή τοῦ προβληθέντος ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Μαξιμιανοῦ πρὸς Κύριλλον τὸν Ἀλεξανδρείας, ἐν ᾗ συνιστᾷ ἑαυτὸν καὶ ὑπερεπαινεῖ τὸν ἅγιον ὡς ὑπὲρ εὐσεβείας ἀνδρισάμενον, ἧς ἡ ἀρχή· Πεπλήρωταί σοι τὰ τῆς ἐπιθυμίας θεοφιλέστατε.
- (84) π̅α̅ Ἀντίγραφον τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν Μαξιμιανόν, οὗ ἡ ἀρχή· Πρέπει δὴ με καὶ νῦν εἰπεῖν τῆς σῆς τελειότητος τὴν πολυεύκτον ἡμῖν λαοσύνην· εὐφράνθητι ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν. 40
- (85) π̅β̅ Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον διδάσκων πάντα τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους πραχθέντα κατὰ τὴν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον, οὗ ἡ ἀρχή· Ἡ μὲν θεία καὶ ἀκήρατος καὶ τῶν ὅλων κατεξουσιάζουσα φύσις.
- Ἀρχὴ τῶν προβάντων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν
- (86) π̅γ̅ Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ Ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἰωάννῃ ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας περὶ 45 τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν, οὗ ἡ ἀρχή· Σκοπὸς ἡμῖν τῆς εἰρήνης τὸ κατόρθωμα.

1 postulat *Ἐντολή* 16 exciderunt in S propter folii defectum, suppleui ex eis quae D in textu habet 20 postulat *εὐσεβέστατον*

- S 87 Λίβελλοι δοθέντες τῷ ἁγιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κυρίλλῳ παρὰ Παύλου ἐπισκόπου Ἑμέσης ἀποσταλέντες παρὰ Ἰωάννου Ἀντιοχείως = V 122
- 88 Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum = V 123
- 89 Cyrilli epistula ad Iohannem Antiochenum = V 127
- 90 Ἐπιστολή Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας γραφεῖσα πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον μεμψά- 6
μενον αὐτὸν δι' ἐπιστολῆς ὡς συνθέμενον τοῖς Ἀνατολικοῖς = V 128
- 91 Ὑπομνηστικὸν Εὐλογίῳ πρεσβυτέρῳ παραμένοντι ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τοῦ ἀρχι-
ἐπισκόπου Κυρίλλου = V 132
- 92 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐπιστολή γραφεῖσα πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον καὶ τὴν
συναχθεῖσαν ἐκείσε σύνοδον = V 133 10
- 93 Ὁμιλία Πρόκλου ἐπισκόπου λεχθεῖσα καθεζομένου Νεστορίου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Κων-
σταντινουπόλεως = V 19
- 94 Ἴσον σάκρας γραφείσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν τῆς Βεροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν ἀναχωρητὴν
καὶ ἄλλαις ἐπαρχίαις ἰδίαι ἐκάστῳ = V 23
- 95 α̅ Πρὸ τῆς συνόδου ἐπιστολή πρώτη ἀπὸ Ῥόδου = V 26 15
- 96 β̅ Τοῦ αὐτοῦ δευτέρα ἐπιστολή = V 27
- 97 γ̅ Τοῦ αὐτοῦ γ̅ = V 28
- 98 δ̅ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή τετάρτη = V 29
- D (87) πδ Λίβελλος ἤγουν ὁμολογία ἐπιδοθεῖσα τῷ ἁγίῳ Κυρίλλῳ παρὰ Παύλου ἐπισκόπου Ἑμέσης, οὗ ἡ ἀρχή·
Οἱ εὐσεβέστατοι καὶ καλλίνικοι ἡμῶν βασιλεῖς ἦν ἀνωθεν ἔχειν ἀξιούσι σπουδῇ. 20
- (88) πε Ἐπιστολή τοῦ μακαρίου Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον, ἧς ἡ ἀρχή· Πρώτην ἐκ
θεσπίσματος τῶν εὐσεβεστάτων ἡμῶν βασιλέων.
- (89) πς Ἐπιστολή τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τὸν μακάριον Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας σταλεῖσα διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου
ἐπισκόπου Παύλου, ἧς ἡ ἀρχή· Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ.
- (90) πζ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή πρὸς Ἀκάκιον Βεροίας ἥτοι Μελιτηνῆς, ἧς ἡ ἀρχή· Χρῆμα μὲν ἀδελφοῖς ἡ πρόορσις 25
γλυκύ τε καὶ ἀξιέραστον.
- (91) πη Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας ὄντα ἐν Κωνσταντινου-
πόλει, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐπιλαμβάνονται τινες τῆς ἐκθέσεως ἧς πεποιήνται οἱ Ἀνατολικοί.
- (92) πθ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας, ἧς ἡ ἀρχή· Οὐκ ἠρέμησεν ὁ δράκων ὁ
ἀποστάτης. 30
- (93) ε̅ Ὁμιλία Πρόκλου ἐπισκόπου Κυζίκου λεχθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔξεφωνησε δὲ τὴν τοιαύτην ὁμιλίαν προκαθημένου τοῦ Νεστορίου, προτραπείς
εἰς τοῦτο παρ' αὐτοῦ, ἧς ἡ ἀρχή· Παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον.
- (94) ε̅α Ἴσον σάκρας γραφείσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν Βεροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀναχωρητὴν καὶ
ἄλλας ἐπαρχίας ἰδίαι ἐκάστῳ, ἧς ἡ ἀρχή· Οὐδὲν παντελῶς ἡμῖν παραλέλειπται τῶν ὑπὲρ τῆς 35
ἐαυτῶν ὀφειλόντων σπουδασθῆναι θρησκείας.
- (95) ε̅β Ἐπιστολή Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτοῦ κλῆρον σταλεῖσα ἀπὸ Ῥόδου πρὸ τοῦ ἀπαντῆσαι εἰς τὴν σύνοδον,
ἧς ἡ ἀρχή· Χάριτι καὶ φιланθρωπίαι τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ τὸ πλατὺ καὶ μέγα
διενηξάμεθα πέλαγος.
- (96) ε̅γ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή δευτέρα πρὸς τοὺς αὐτοὺς μεθ' ὃ κατήντησεν εἰς τὴν σύνοδον, ἧς ἡ ἀρχή· Διψῶντι 40
μοι πάλιν τῆς ὑμῶν ἐπικεικίας τὴν πρόορσιν.
- (97) ε̅δ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπισκόπους καὶ διακόνους καὶ τὸν λαὸν δηλοῦσα συνοπτι-
κῶς τὰ συμβάντα ἐν τῇ συνόδῳ, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐἰ καὶ πλατύτερον ἔδει τὰ γεγενημένα τῇ ὑμῶν
θεοσεβείᾳ γνωρίσαι.
- (98) ε̅ε Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀπὸ Ἑφέσου, ἧς ἡ ἀρχή· Τὰ λαμπρά καὶ μεγάλα τῶν κατορθωμάτων 45
οὐ δίχα πόνων εἰς πέρας ἄγεται.

- S 99—103 Additamenta ad Gesta primaria sessionis primae = V 54—59
 104 Concilii epistula ad clerum et populum Constantinopolitanum = V 69
 105 Ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ Ῥηγίνου ἐπισκόπου Κύπρου μετὰ τὴν καθάραισιν Νεστορίου = V 70
 106 Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ = V 71 5
 107 Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας εἰς τὴν γένναν τοῦ σωτῆρος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου = V 72
 108 Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ = V 74
 109 Ὁμιλία Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ πρὶν συσχεθῆναι παρὰ τοῦ κόμητος καὶ ὑπὸ στρατιωτῶν φυλαχθῆναι = V 79 cf. 121 10
 110 Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον [= 51] = V 86
 111 Synodi Orientalium decretum cf. V 96
 112 Iohannis Antiocheni Himerii Theodoretī ceterorum epistula ad Rufum = V 97
- D (99) 95 Ὑπομνήματα πραχθέντα παρὰ τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἁγίᾳ συνόδῳ ἐπὶ τῇ βεβαιώσει τοῦ συμβόλου τῶν ἐν 15
 Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων καὶ ἐπὶ τῷ δοθέντι λιβέλλῳ παρὰ Χαρισίου πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου
 τῆς Φιλαδελφῶν ἐκκλησίας περὶ τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου παρὰ τινων πρεσβυτέρων φοι-
 τητῶν τοῦ Νεστορίου, ἐν ᾧ ἀνέμενεν ἡ σύνοδος τὴν ἀπὸ τοῦ βασιλέως πρόσταξιν καὶ τὴν
 ὑποστροφὴν ἣν ἀπέστειλεν ἐπισκόπων. ἐν δὲ τῇ τοῦ συμβόλου βεβαιώσει καὶ μαρτυρίαι
 κατέστρωνται ἁγίων πολλῶν. 20
- (100) 96 Ἀβέλλος δοθεὶς παρὰ τοῦ δηλωθέντος Χαρισίου πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον, οὗ ἡ ἀρχὴ· Εὐχὴ μὲν ἂν εἴη 20
 τοῖς εὖ φρονούσι τιμὴν αἰεὶ καὶ πρέπουσαν αἰδῶ πνευματικοῖς μάλιστα πατράσι καὶ διδασκάλοις
 ἀπονέμειν.
- (101) 97 Ἐκθεσις τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου παρὰ Ἀντωνίου καὶ Ἰακώβου τῶν δηλωθέντων φοιτητῶν Νεστο-
 ρίου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τοὺς ἡ νῦν ἡ πρῶτον παιδευομένους τῶν ἐκκλησιαστικῶν δυγμάτων τὴν 25
 ἀκρίβειαν.
- (102) 98 Ἐπιστροφὴ τῶν Τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν ἀπὸ τῆς αὐτῶν αἵρέσεως καὶ ὁμολογία ἔγγραφος τῆς ὀρθοδόξου
 πίστεως, ἧς ἡ ἀρχὴ ἐφ' ἐκάστῳ· Ὁ δεῖνα Φιλαδελφεὺς Τεσσαρεσκαίδεκατίτης ἐπιγνούς τὴν
 ἀληθῆ πίστιν.
- (104) 99 Ἐπιστολὴ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν καθάραι- 30
 ραισιν Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Οὐδεὶς τολμήσας τῷ ἰδίῳ κτίστῃ ἐναντιωθῆναι ἔμεινεν ἐκτὸς
 θείας δίκης.
- (105) 9A Ὁμιλία Ῥηγίνου τοῦ ἐπισκόπου Κύπρου ρηθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν καθάραισιν Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ·
 Ἐμοὶ μὲν ἐδόκει σιγᾶν καὶ ταύτῃ τοὺς πατέρας τιμᾶν.
- (106) 9B Ὁμιλία Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας ἐν ἡμέρᾳ Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ πρὸς Νεστόριον, ἧς ἡ ἀρχὴ· 35
 Ὅπερ ἐστὶ τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἱατρός, τοῦτο ταῖς ψυχαῖς ἱερεὺς.
- (107) 9Γ Ὁμιλία τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν γένναν τοῦ σωτῆρος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυ-
 ρίλλου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Λαμπρὰ τῆς παρουσίας ἑορτῆς ἡ ὑπόθεσις.
- (108) 9δ Ὁμιλία Ἀκακίου Μελιτηνῆς λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὁρῶντί μοι, ἀγαπητοί, τὸ φαιδρὸν τοῦτο
 καὶ πνευματικὸν τῆς ἁγίας συνόδου συνέδριον. 40
- (109) 9ε Ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον περὶ τῆς πίστεως, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὁ μακάριος προφήτης
 Δαυὶδ τοὺς ἐπὶ θεῷ πεποιθότας εὐτολμοτάτους ἀποφαίνει.
- (111) 9ς Ἐκθεσις πίστεως ἣν ἐκθέμενοι οἱ Ἀνατολικοὶ ἐπίσκοποι καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς ὑπογράψαντες ἐν αὐτῇ δεδώ-
 κασιν τοῖς παρ' αὐτῶν σταλείσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τῶν ἐναγχος ἀναφυέντων
 ἐκκλησιαστικῶν ἐνεκεν ζητημάτων. 45
- (112) 9ζ Ἐπιστολὴ τῶν ἐν Καλχηδόνι ὄντων ἐκ τῶν ἀποσχισθέντων πρὸς Ροῦφον τὸν ἐπίσκοπον ὄντα ἐν Ἐφέσῳ,
 ἧς ἡ ἀρχὴ· Λίαν βεβλάφθαι τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην ὑπὸ τῆς ἀπουσίας τῆς
 σῆς ἀγισσύνης ἡγοῦμεθα.

29 Ζῆτει μετὰ τὸ 98 κεφάλαιον ἐφεξῆς τὸν [ἐφε tum spatium uacuum D] ὅρον τῆς συνόδου
 περὶ πίστεως καὶ περὶ ὧν ἀνήνεγκεν ὁ Χαρίσιος Dms m. rec. 41 Ἴσον ἐπιστολῆς nescio an ex ca-
 pitulo (110) praetermisso intrusa sint 42 τὸ ἐξῆς Ζῆτει ἐπιστολὴν γραφείσαν παρὰ τοῦ κλήρου
 Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον Dms m. rec.

- S 113 Concilii epistula ad episcopos Eulalium Entrechium Acacium Chrysaphium Hieremiam Theodulum Esaiam = V 99
- 114 Ἀντίγραφον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου διὰ Ἰουβενάλιου Φίρμου Φλαυιανοῦ Ἀρκαδίου Θεοδότου Ἀκακίου Εὐοπίου ἐπισκόπου καὶ Φιλίππου πρεσβυτέρου = V 108
- 115 Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῖον καὶ ἐξορίζον Νεστόριον = V 109 5
- 116 Ἀντίγραφον ἐρμηνείας βασιλικοῦ θεσπίσματος γραφέντος πρὸς Ἰσίδωρον ἑπαρχὸν πραιτωρίων καὶ ὑπατον περὶ τῆς ἐξορίας Νεστορίου = V 110
- 117 Ἀντίγραφον θείου νόμου = V 111
- 118 Edictum praefectorum praetorio = V 112
- 119 Ἐπιστολὴ συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως = V 113 10
- 120 Alypii presbyteri epistula ad Cyrillum = V 116
- 121 Cyrilli epistula ad Alyrium. post satis magnam partem epistula abruptitur: προεγράφη καὶ τὰ ἐξῆς ζήτηι ὀπισθεν εἰς τὴν ὁμιλίαν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας [109] = V 117
- 122 Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βεροίας = V 121
- d. 25. 123 Ὁμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμίσης λεχθεῖσα Χοιὰκ κθ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας, 15
m. Dec. a. 432 καθήμενου τοῦ μακαρίου Κυρίλλου, εἰς τὴν γένναν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλ' ἓνα υἱὸν κύριον τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐγκώμια = V 124
- 124 Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας καὶ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμια = V 125 20
- 125 Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ κυρίου = V 126
- D (113) ρη Ἐπιστολὴ τῆς ἁγίας συνόδου ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τοὺς ἀποσταλέντας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπους, ἥς ἡ ἀρχὴ· Τοὺς οὕτω διακειμένους ὡς ἐδήλωσεν ἡμῖν καὶ τὰ γράμματα.
- (114) ρθ Ἀντίγραφον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς σταλὲν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει 25
σταλόντων ἐπισκόπων, οὗ ἡ ἀρχὴ· Πάντα μὲν τὰ τῆς ὑμετέρας βασιλείας ἐπαίνετᾰ.
- (115 cf. 117) ρι Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῖον καὶ ἐξορίζον Νεστόριον, οὗ ἡ ἀρχὴ· Τὸ τῇ εὐσεβεστάτῃ θρησκείᾳ παρ' ὑμῶν ὀφειλόμενον σέβας.
- (118) ρια Διάταγμα τῶν ἐπάρχων περὶ τοῦ μὴ ἀναγινώσκεσθαι τὰ Νεστορίου, οὗ ἡ ἀρχὴ· Οὐδὲν οὕτω φίλον τοῖς 30
κρατοῦσιν.
- (119) ριβ Ἐπιστολὴ συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἐν Ἐφέσῳ ἁγίαν σύνοδον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Εἰδότες τὴν τῶν ἀποσχισάντων ἐπιβουλὴν τε καὶ ἀπάτην τὴν κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν. τῇ δέ 35
τοιαύτῃ ἐπιστολῇ συναπεστάλη καὶ τὸ προφητὴν συνοδικὸν γράμμα οὗ ἡ ἀρχὴ ἦν·
- ριγ Συναχθέντων ἡμῶν κατὰ τὸ εὐσεβὲς γράμμα ἐν τῇ Ἐφεσίῳ μητροπόλει.
- (120) ριδ Ἐπιστολὴ Ἀλυπίου πρεσβυτέρου τῶν ἀποστόλων πρὸς τὸν ἄγιον Κύριλλον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Μακάριος ἀνθρω- 40
πος ὃν ἂν καταξίωσῃ ὁ θεὸς πρῶτον ἰδεῖν τὴν θεοφιλὴ καὶ ἁγίαν σου κεφαλὴν.
- (122) ριε Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ τοῦ δηλωθέντος Ἀριστολάου τῷ μακαρίῳ Συμεῶνι τῷ στυλίτῃ, οὗ ἡ ἀρχὴ· Ὅλον τὸν τῆς σῆς εὐλαβείας βίον ἐπεστράφη πρὸς τὸν θεὸν καὶ οὕτως ζῆν.
- (123) ρις Ὁμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμίσης λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας, καθήμενου τοῦ ἀγιο- 45
τάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου, εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλ' ἓνα υἱὸν Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμιον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Εὐκαιρον σήμερον τὴν ὑμέτεραν παρακαλέσαι εὐλάβειαν.
- (124) ριζ Τοῦ αὐτοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ αὐτῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ σωτῆρος καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Πρῶτην πρὸς τὴν 50
ὑμέτεραν ἀγωνιστικώτερον διαλεγόμενοι ἀγάπη.
- (125) ριη Ὁμιλία Κυρίλλου τοῦ ἀγιωτάτου ρηθεῖσα μετὰ τὸ ὁμιλῆσαι τὸν μακάριον Παῦλον τὸν ἐπίσκοπον, ἥς ἡ ἀρχὴ· Ὁ μακάριος προφήτης Ἠσαΐας τῶν ἐν Χριστῷ διδασκάλων τὰς εὐστομίας προανακηρύττων 55
ἔλεγεν.

- S 126 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Δυνάτον ἐπίσκοπον Νικοπόλεως Παλαιᾶς Ἡπείρου ἐπιστολή = V 129
- 127 Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν λοιπῶν τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιστολή πρὸς Ξύστον ἐπίσκοπον Ῥώμης καὶ πρὸς Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως = V 130
- 128 Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολή = V 131
- 129 Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἀποπομπαίου = V 134
- 130 Βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφευγόντων ἐν ἐκκλησίαις = V 137
- 131 Ἰσον θείου θεσπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ τε Πορφυρίου καὶ 10 Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου τοῦ Τυρίων ἐπισκόπου = V 138
- 132 Διάταγμα προτεθὲν παρὰ τῶν ἐπάρχων μετὰ τοῦ θείου πραγματικοῦ κατὰ Πορφυρίου καὶ Νεστορίου καὶ Εἰρηναίου = V 139
- 133 Gesta synodi Orientalium = V 151
- 134 Γράμμα τῶν αὐτῶν τῆς ἀκοινωνησίας σταλὲν ἐν τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ = V 152 15
- 135 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ παρ' αὐτοῖς πραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ βράδους τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου = V 153
- D (126) ριθ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Δυνάτον ἐπίσκοπον Νικοπόλεως Ἡπείρου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Δεῖν 20
ωλήθην τῇ σῇ θεοσεβείᾳ τὰ παρακολουθήσαντα ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ τῶν ἐκκλησιῶν καταστήσαι
γνώριμα.
- (127) ρκ Ἐπιστολή Ἰωάννου Ἀντιοχείας ἐπισκόπου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς Ξύστον πάππαν Ῥώμης
καὶ Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, ἧς ἡ ἀρχή·
Καὶ σπουδὴ καὶ σκοπὸς ἅπασι τοῖς ἱεράσθαι λαχοῦσιν.
- (128) ρκα Ἐπιστολή τοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως σταλεῖσα διὰ Ἀριστολάου,
ἧς ἡ ἀρχή· Οὐκ ἦν ἀμφίβολον ὅτι πάντῃ τε καὶ πάντως αἱ τῆς σῆς δσιότητος ἰσχύσουσι προ- 25
σευχαί.
- (129) ρκβ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἀποπομπαίου, ἧς ἡ ἀρχή· Τοῖς
παρὰ τῆς σῆς δσιότητος ἀρτίως ἀπεσταλμένοις ἐντυχῶν ἡσθὲν ἄγαν.
- (130) ρκγ Ἐν ταῦτοις ἐτελειώθη πάντα τὰ περιεχόμενα τῷ Πρακτικῷ τῆς τρίτης συνόδου· εὐρηται δὲ ἐν τῷ
τέλει τοῦ βιβλίου καὶ βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφευγόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὗ ἡ ἀρχή· 30
Ἀρχαία τις καὶ ἀπὸ τῶν καιρῶν τῆς πλάνης συνήθεια καὶ νόμου φυσικοῦ διατάξεις δι' εὐσέβειαν
αἱ τις τοιαύτη κεκράτηκεν.
- (131) ρκδ Ἰσον θείου θεσπίσματος τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ Πορφυρίου καὶ Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου
τοῦ Τυρίων ἐπισκόπου, οὗ ἡ ἀρχή· Πρέπειν ἡγοῦμεθα τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ τοὺς ὑπηκόους τοὺς
ἡμετέρους περὶ τῆς εὐσεβείας ὑπομνήσκειν. 35
- (132) ρκε Διάταγμα παρὰ τῶν ἐπάρχων προτεθὲν μετὰ τοῦ δηλωθέντος θεσπίσματος κατὰ τῶν αὐτῶν Πορφυρίου
Νεστορίου καὶ Εἰρηναίου, οὗ ἡ ἀρχή· Καὶ νόμων καὶ αὐτῆς τῆς πολιτείας σύστασιν εἶναι τὴν
ὀρθόδοξον θρησκείαν καλῶς δοκιμάσας ὁ θεϊότατος ἡμῶν αὐτοκράτωρ.
- (133) ρκς Ὑπομνήματα πραχθέντα ἐν Ἐφέσῳ παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς ἐπισκόποις, ἐν οἷς καθαιροῦσι Κύριλλον καὶ
Μέμνονα τοὺς ἀγιωτάτους καὶ ἀκοινωνήτους ποιοῦσι πάντας τοὺς τῆς ἀγίας συνόδου παρούσαι 40
καὶ τοῦ κόμητος Κανδιδιανοῦ, ὧν ἡ ἀρχή· Παρόντος ἐν τῷ οἰκείῳ καταγωγῇ τοῦ ἀγιωτάτου
καὶ θεοφιλεστάτου Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἀντιοχείων πόλεως τῆς Ἀνατολικῆς δισικήσεως καὶ
τῆς σὺν αὐτῷ ἀγίας συνόδου ὁ μεγαλοπρεπέστατος.
- (134) ρκζ Γράμμα τῶν αὐτῶν ἐπισκόπων τὸ τῆς ἀκοινωνησίας σταλὲν τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ, οὗ ἡ ἀρχή· Δεινὸν μὲν
ὡς ἀληθῶς τὸ πλημμελεῖν. 45
- (135) ρκη Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ παρ' αὐτοῖς πραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ
βράδους τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου, ἧς ἡ ἀρχή· Τοῖς εὐσεβεῖσιν ὑμῶν κελευσθέντες
γράμμασι κατελάβομεν τὴν Ἐφεσίῳ μητρόπολιν.

- S 136 Ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἦν ἀντέγραψαν διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ = V 154
- 137 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως κλῆρον = V 155
- 138 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύγκλητον = V 156
- 139 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν = V 157 5
- 140 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα ἥνπερ ἔδωκαν μετὰ τῆς ἀναφορᾶς τῆς προγεγραμμένης τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ κόμητι Εἰρηναίῳ = V 159
- 141 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας = V 160
- 142 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἑπαρχον καὶ τὸν μάγιστρον ὁμοίως = V 161
- 143 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον καὶ σχολαστικὸν γενόμενον = V 162 10
- 144 Ἀναφορὰ τῶν Ἀνατολικῶν πρὸς τὸν βασιλέα ἧς προέταξαν τὸ σύμβολον τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων, ἀναγαγόντες τὰ ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τυπωθέντα ἐπὶ τοῖς προδοθεῖσιν αὐτῷ λιβέλλοις παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τῶν ἁγιωτάτων, ἧτις ἐστάλη Εἰρηναίῳ κόμητι καὶ δι' αὐτοῦ ἀπεδόθη.
- 145 Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τοῦ κόμητος Εἰρηναίου πρὸς τοὺς Ἀνατολικοὺς περὶ τῶν ἐπὶ τῇ 15 ὑποθέσει πραχθέντων μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀναφορῶν.
- 146 Τῷ τὰ πάντα ἁγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ κυρίῳ Λέοντι πάπῃ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης Νικηφόρος ἐλέω θεοῦ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως χαίρειν. inc. Μέγας μὲν ὡς ἀληθῶς καὶ ἀξιάγαστος = [L VII 1205 sq. = M XIII 29 sq.] 20
ultima paginae ultima uerba sunt μιχαήλ δὲ τῷ ὀσιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς συναδέων φιλοχρί- [L VII 1232 = M XIII 56]

- D (136) ρκθ Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν δευτέρα πρὸς τὸν βασιλέα, ἦν ἀντέγραψαν διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ Τοῦτο εὐσεβεῖς βασιλεῖς τοῦτο ὀρθοδοξίας σύστασις.
- (137) ρλ Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κλῆρον, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἐγὼ που πάντως ὑμῶν 25 ἡ εὐλάβεια τὰ ἀθέσμως καὶ παρανόμως.
- (138) ρλα Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύγκλητον, ἧς ἡ ἀρχὴ Λίαν ἀλγοῦμεν οἰκείων μελῶν ἔκτομήν τῇ ὑμετέρῃ μεγαλοπρεπεῖᾳ μὴνύειν ἀναγκαζόμενοι.
- (139) ρλβ Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν, ἧς ἡ ἀρχὴ Νόμος ἐστὶν ἄγραφος τοῖς ποιμέσι πολλὴν τῶν προβάτων ποιεῖσθαι κηδεμονίαν. 30
- (140) ρλγ Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς βασιλεῖς δηλοῦσα καὶ αὖθις τὴν παρ' αὐτῶν γεγεννημένην καθαίρεσιν Κυρίλλου καὶ Μέμνονος, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἠλπίσαμεν λύσιν ἔσεσθαι τοῦ Αἰγυπτιακοῦ κλύδονος.
- (141) ρλδ Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἐτέρα γνωρίζειν τῇ ὑμετέρῃ προσδοκῆσαντες εὐσεβεῖα τὰ ἐναντία δηλῶσειν ἠναγκάσθημεν.
- (142) ρλε Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν μάγιστρον καὶ τὸν ἑπαρχον, ἧς ἡ ἀρχὴ Εἰς ἔσχατα κακῶν τὸ δὴ λεγόμενον ἐληλάκαμεν. 35
- (143) ρλς Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον καὶ τὸν σχολαστικόν, ἧς ἡ ἀρχὴ Οὐδὲν ἀπονοίας ἐν τοῖς πλημμελήμασι χαλεπώτερον.
- (144) ρλζ Ἐτέρα ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τυπωθέντων ἐπὶ τοῖς προδοθεῖσιν αὐτοῖς λιβέλλοις παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τῶν ἁγιωτάτων, ἧς ἡ 40 ἀρχὴ Θρήνων ὡς ἀληθῶς καὶ ὀδυρμῶν καὶ δακρύων ἄξια.
- (145) ρλη Ἐπιστολὴ τοῦ κόμητος Εἰρηναίου πρὸς τοὺς Ἀνατολικοὺς δηλοῦσα τὰ γεγονότα μετὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἴσοδον αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀναφορῶν, ἧς ἡ ἀρχὴ Μόγις μοι νῦν ἐγένετο ἐπιστεῖλαι πρὸς τὴν ὁσιότητα ὑμῶν.
- (146) ρλθ Ἐπιστολὴ συστατικὴ τοῦ ἁγίου Νικηφόρου τοῦ γεγονότος πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Λέοντα 45 τὸν τότε πάπῃαν Ῥώμης, ἧς ἡ ἀρχὴ Μέγας μὲν ὡς ἀληθῶς καὶ ἀξιάγαστος καὶ πείσης εὐφημίας ἐπάξιος ὅστις ποτὲ ἐστὶν ὁ πιστὸς ἐκεῖνος καὶ φρόνιμος οἰκέτης.
- in margine manu recentiore additur
- (147) ρμ Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς ἐπίσκοπον Οὐαλεριανόν = V 119

COLLECTIO ATHENIENSIS

A = Codex Atheniensis societatis archaeologicae Christianae 9 s. XIII
 J = Codex Vallicellianus F 22 s. XV
 R = Codex Vaticanus 1431 s. XI

V = Codex Vaticanus 830 s. XV
 Collectionis Vaticanae recensio breuior

M = Codex Ambrosianus M 88 sup. s. XIII

P { h = Codex Parisinus 416 s. XVI
 k = Codex Monacensis 43 s. XVI
 Collectio Seguieranae

S = Codex Parisinus Coislinianus 32 s. XI

D = Codex Leningradensis 785 s. XII/XIII, inde descripti sunt
 m = Codex Monacensis 115 s. XVI
 n = Codex Monacensis 116 s. XVI

W = Codex Vindobonensis theol. gr. 40 s. XII

X = Codex Parisinus 1115 s. XII

X₁ = Codicis Parisini 1115 additamenta recentia

U = Codex Vallicellianus C 4 s. XIII

Θ { f = Codex Laurentianus VI 17 s. XII
 v = Codex Vaticanus 447 s. XII

l = Codex Laurentianus VI 12 s. XIII

K = codices canonum

a = Codex Palatinus 376

b = Codex Parisinus 1334

c = Codex Vaticanus 2060

d = Codex Vaticanus 2184

e = Codex Parisinus suppl. 614

f = Codex Parisinus suppl. 1085

l = Codex Oxoniensis Laudianus 39

p = Codex Patmensis 172

q = Codex Patmensis 173

r = Codex Vallicellianus F 10

s = Codex Laurentianus X 1

t = Codex Vaticanus 827

u = Codex Vaticanus 1980

y = Codex Oxoniensis Baroccianus 26

FCyr = Florilegium Cyrillianum codicis Parisini 415 [Ven. 165] et Sinaitici 1690

1 = V 7 Liber ad Theodosium de recta fide. initium deest propter prima folia amissa

2 = V 149 R 8 Τοῦ αὐτοῦ προσφωνητικός ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσι περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως

3 = R 9 primus edidit A. Mai in Scriptt. uett. VII 108sq. = Noua bibl. patr II 75sq. ⁵

Τοῦ αὐτοῦ κατὰ τῶν μὴ βουλομένων ὁμολογεῖν θεοτόκον τὴν ἁγίαν παρθένον

- 1 Ἰσασιν ἱατρῶν παῖδες προφυλακτικά τῶν παθῶν βοηθήματα, τῇ τέχνῃ προανα- PG 76, 236
στέλλοντες τὴν μέλλουσαν βλάβην καὶ τῇ τῶν διαφόρων φαρμάκων συνθέσει τὴν τῶν
παθῶν νικῶντες ἀγριότητα· προορῶσι καὶ κυβερνῆται πολλάκις τὰς τῶν πνευμάτων μετα-
βολὰς ὑπὸ τῆς συνηθείας ὁδηγούμενοι καὶ τὴν προσήκουσαν τῇ χρειᾷ ποιοῦμενοι πρόνοιαν 10
ἀναυάγητον τὸ σκάφος τῇ τοῦ θεοῦ συνεργίᾳ διαφυλάττουσιν. τοσαύτην τῶν ἡμετέρων
ψυχῶν ὁ θεὸς ποιοῦμενος πρόνοιαν, προλέγει τῶν πειρασμῶν ἡμῖν τὸν κίνδυνον, ἵνα
μαθόντες πρὸ τῆς πείρας τὴν βλάβην ἀσφαλῶς τὸν ἐκ ταύτης διαφύγωμεν κίνδυνον. οἶδεν
γὰρ τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, οὐ στοχασμῶι καθάπερ ἐκεῖνοι τὸ χρήσιμον λογιζό-
μενος, ἀλλὰ προγινώσκει θεοπρεπεῖ γινώσκων τὰ μέλλοντα. οὕτω καὶ τῆς κρίσεως ἡμῖν 15
ἐπέδειξε πρὸ καιροῦ τὰ κολαστήρια, ὥς ἂν τῷ φόβῳ τῶν δεινῶν παιδευθέντες τὴν ἐκ
τούτων εὐκόλως τιμωρίαν ἐκφύγωμεν, οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις προεῖρηκεν PG 257
ὥς ἔσονται ψευδόχριστοι καὶ ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἰρέσεις ἀπωλείας, Mt. 24, 24
αὐτὸν τὸν μόνον δεσπότην καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι, καὶ πολλοὶ
ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελείαις, δι' οὓς ἡ δόξα τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται, 20
ἵνα τούτων παραγενομένων μηδαμῶς ἀπατώμεθα τοῖς ὀλεθρίοις αὐτῶν ὑποπίπτοντες δόγ-
μασιν. πεπλήρωται δὲ τῆς προρρήσεως τὸ ἔργον· πολλοὶ γὰρ κατὰ καιρὸν ἐπανέστησαν
αἰρέσεις τῇ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ, τὴν ὀρθὴν παραλύειν πολυτρόπως βιαζόμεναι πίστιν, ὣν
ἢ μὲν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ἕξον παντάπασιν τῆς πατρῴας οὐσίας λέγειν τετόλμηκεν, ἢ δὲ
τοῦ πνεύματος τὴν ἀξίαν ἡγνόνηκεν, ἢ δὲ τῆς ἐπιδημίας τοῦ λόγου ἡρνήσατο τὴν ἀλήθειαν, 25
ἐσχάτη δὲ πασῶν καὶ καθάπερ τρυγίας τῶν κακῶν, ἢ νῦν ἀναπέφονται βλασφημία μὴ γεγενῆ-
σθαι τὸν λόγον ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐν ἀνθρώπῳ γεννηθέντι ἐκ γυναικὸς ἐνωικηκεῖναι λέγουσα,
ὥς λοιπὸν εἰς δύο τὸν ἕνα Χριστὸν διὰ τοῦτο μερίζεσθαι, εἰς τε θεὸν φημί καὶ ἄνθρωπον.
ἔστι δὲ τοῦτο τῆς ἀποστολικῆς διδασκαλίας ἀλλότριον, δαιμονικῆς δὲ μᾶλλον ἐπινοίας ἐφεύ-
ρεσις. ἄνθρωπον μὲν γὰρ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων γενόμενον ὁ 30 Hebr. 9, 26
θεὸς ἡμῖν εὐαγγελίζεται λόγος, οὐκ εἰς ἀνθρώπου μεταβαλόντα φύσιν, ἀλλὰ ταύτην εἰς
ἑαυτὸν προσλαβόμενον· ἄτρεπτος γὰρ ὑπάρχει καὶ ἀναλλοίωτος. εἰ δὲ καθάπερ ἐκεῖνοί
φασιν, εἰς ἄνθρωπον ἐκ γυναικὸς τεχθέντα ἡ θεία γέγονεν ἐπιφοίτησις, τοῦτο καὶ ἐν τοῖς
προφήταις πᾶσιν ἐγένετο. ἔδει τοιγαροῦν, εἴπερ οὕτως ἐγένετο, μεμερισμένως ἐκάστου

AR

6 ᾠ R δ A m. rec. 11 συνεργεία R 14 στοχῶ R 18 παρεισάξουσιν R 20 ἐξακο-
λουθήσασιν R 26 καὶ om. R τρυγίος R

παρὰ τῇ θείᾳ γραφῇ τὰς ὁμολογίας εὐρίσκεσθαι καὶ τὸν μὲν ἰδία καὶ καθ' ἑαυτὸν ὡς
 θεοῦ λόγον ἀνυμνεῖσθαι, τὸν δὲ ὡς ἄνθρωπον καὶ ἓνα τῶν καθ' ἡμᾶς τοῖς ἀνθρώπων
 8 πρέπουσι δοξάζεσθαι λόγοις. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἡμῖν οἱ ἀπόστολοι τὴν θείαν εὐαγγελίαν
 ἐκήρυξαν, ἀλλ' ἓνα Χριστὸν θεὸν ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον τὸν αὐτὸν παραδεδώκασιν. καὶ
 Ioh. 1, 1 τοῦτο σαφῶς ὁ μὲν θεολόγος Ἰωάννης ἐν εὐαγγελίοις διδάσκει λέγων· ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ 6
 λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος, εἴτα ἐξῆς ἐπάγων·
 Ioh. 1, 14 καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν· ὁ δὲ ἱεροκῆρυξ Παῦλος
 Hebr. 2, 14 Ἑβραίοις ἐπιστέλλει λέγων· ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκεν αἵματος καὶ σαρκός,
 καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχευεν τῶν αὐτῶν. ἀκούεις ὅπως ὁ μὲν σάρκα
 γεγενῆσθαι τὸν λόγον, ὁ δὲ πάλιν αὐτὸν τῶν αὐτῶν μετασχόντα εἶρηκεν; εἰ δὲ ἄνθρωπος 10
 μὲν ἐκ γυναικὸς ὁ Ἰησοῦς ἐτέχθη, μετὰ δὲ ταῦτα ἡ τοῦ λόγου πρὸς αὐτὸν γέγονεν ἐπι-
 φοίτησις, ἔδει, καθάπερ εἴρηται, δύο καὶ πάντῃ μεμερισμένως πρὸς ἅπαν τὰς ὁμολογίας
 εὐρίσκεσθαι· νυνὶ δὲ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς κοινολογούσης τὰ τε τῇ θεότητι φυσικῶς
 ἀρμόζοντα καὶ τὰ τῇ τοῦ ἀνθρώπου πρέποντα φύσει, καθαρὰ τῆς ἐνώσεως ἡ οἰκονομία εὐρί-
 PG 260 σκεται. ὅταν τοίνυν ἀκούσης τοῦ ἀποστόλου λεγοντος προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν 15
 Tit. 2, 13 ἐλπίδα καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἄρ' οὐκ ἐρυθριάς διαιρῶν τοῦ λόγου τὸν Ἰησοῦν; οὐ γὰρ εἶπεν τοῦ
 μεγάλου θεοῦ τοῦ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν θεὸν καὶ Ἰησοῦν ἐκήρυξεν, δι' ὃ καὶ
 4 μίαν τὴν ἐπιφάνειαν εἶρηκεν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ τὰ τῆς ἀνθρωπότητος ἴδια τῇ τοῦ θεοῦ
 προσηγορίαι ἡ θεία κηρύττει γραφή. τοῦ γὰρ σωτηρίου πάθους τῇ τῆς θεότητος φύσει 20
 οὐδαμῶς νοεῖσθαι δυναμένου, εἰς δὲ τὸ σῶμα παντελῶς τῶν παθημάτων γεγεννημένων, διὰ
 1 Cor. 2, 8 τὸ συνεῖναι ἀχωρίστως καὶ καθ' ἑνῶσιν αὐτῷ τὴν θεότητα εἰ ἔγνωσαν φησὶν ὁ ἀπόστο-
 λος, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. ὁρᾷς ὅπως κοινολογεῖ τῆς
 ἐνώσεως χάριν τὴν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμολογίαν τῆς ἀποστολικῆς διδασκαλίας ὁ λόγος; οὐ
 γὰρ ἄνθρωπος μὲν ψιλὸς Ἰησοῦς ὑπῆρξεν ποτε πρὸ τῆς τοῦ λόγου πρὸς αὐτὸν κοινωνίας 25
 τε καὶ ἐνώσεως, ἀλλ' αὐτὸς ὁ λόγος ἐν αὐτῇ τῇ μακαρίᾳ παρθένῳ γενόμενος τὸν ἴδιον
 ναὸν ἑαυτῷ ἐκ τῆς οὐσίας τῆς παρθένου ἔλαβεν καὶ προῆλθεν ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπος μὲν
 ἔξωθεν θεωρούμενος, ἐνδοθεν δὲ θεὸς ὑπάρχων ἀληθινός, δι' ὃ καὶ μετὰ τὸ τεχθῆναι παρθένον
 τὴν τεκοῦσαν τετήρηκεν, ὅπερ ἐπ' οὐδενὸς τῶν ἄλλων ἀγίων γεγένηται. ἐπειδὴ γὰρ
 ἐκεῖνοι τὴν φύσιν ὑπῆρχον ἄνθρωποι, ἀνθρωπίνην καὶ ἴσην τὴν γένεσιν ἔλαχον ἅπαντες· 30
 οὗτος δὲ ἐπειδὴ κατὰ φύσιν ὑπῆρχεν θεός, προσλαβὼν ἐν χρόνῳ ἐσχάτῳ καὶ τὸ ἀνθρώ-
 πινον ξένην παρὰ πάντας τὴν ἐκ τῆς παρθένου γένεσιν ἐπεδείξατο. οὐκοῦν εἰκότως καὶ
 θεοτόκος καὶ παρθενομήτωρ ἡ μακαρία δικαίως ἂν λέγοιτο· οὐ γὰρ ἄνθρωπος ψιλὸς ἦν ὁ
 5 τεχθεὶς ἐξ αὐτῆς Ἰησοῦς. πῶς γάρ, ὅπου καὶ τὰ πρὸ τῆς ἐπιδημίας γεγεννημένα τῇ
 τούτου ἐνεργείᾳ καὶ ἐξουσίᾳ ἡ θεία προσαναφέρει γραφή; καὶ γοῦν Ἰούδας ὁ μακάριος 35
 μαθητὴς μεγαλοφώνως ἡμῖν τὴν τοιαύτην παραδεδώκεν πίστιν· τῶν γὰρ πρὸ πολλῶν γενεῶν
 Iud. 5, 6 τῆς ἐκ παρθένου προόδου μεμνημένος οὕτω φησὶν· ὑπομνήσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι
 εἰδότες ἅπαντα ὅτι Ἰησοῦς λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σῶσας τὸ δεύτερον
 τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν
 ἑαυτῶν ἀρχήν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης 40
 ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ Ζόφον τετήρηκεν. εἰ δὲ ἄνθρωπον ψιλὸν ἔτεκεν
 ἡ μακαρία παρθένος τὸν Ἰησοῦν, τοῦτον δὲ φησὶν ὁ μαθητὴς τῆς Αἰγυπτίων χειρὸς τὸν
 Ἰσραὴλ ἐλευθερώσαντα καὶ ἡγούμενον τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἔρημον, ὅς καὶ τῶν τεραστίων

AR

1 καὶ² om. R 3 θείαν A εὐθείαν R 6 εἴτ' R 11 ὁ om. A γέγονεν πρὸς αὐτὸν R
 12 μεμερισμένως Μαὶ μεμερισμένων AR 13 φυκῶς R 14 τοῦ om. R 18 χῦ R 22 καὶ
 καθ' ἑνῶσιν A κατένωσιν R 25 λόγου om. R 34 τὰ om. R 36 παρέδωκε A πρὸ om. A
 39 πιστεύοντας A 40 ἀπολειπόντας R

ἐπετέλει τὰ θαύματα πρὸ τοσούτων γενεῶν τῆς ἐκ παρθένου γεννήσεως, ποῦ τοῦτον ἄρα PG 261
κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὑπάρχειν δώσουσιν, πότε δὲ τῆς γενέσεως τὴν ἀρχὴν ἐσχηκότα;
οὐκέτι γὰρ αὐτοῖς ὁ λόγος συγχωρήσει λέγειν ἐκ τῆς παρθενικῆς προόδου τὴν ἀρχὴν αὐτὸν
τοῦ εἶναι εἰληφότα. διδασκέτωσαν τοίνυν οἱ τῶν κακῶν ἐφευρεταὶ δογμάτων πότε τῆς
γενέσεως τὴν ἀρχὴν οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἔσχηκεν, ποῦ δὲ καὶ ἐν τίσιν ἄρα διετέλει τοσούτοις 6
ἔτεσιν. ἀλλ' οὐκέτι τοῦτον ἄνθρωπον εἶναι τῶν εὐ φρονούντων τις ἐρεῖ, ὅς καὶ τοῖς
κατὰ τὸ παλαιὸν ἁμαρτήσασιν καὶ τὸ ἴδιον ἀπολιποῦσιν οἰκητήριον ἔκτοτε τὰς τιμωρίας
ὤρισεν καὶ τῆς Αἰγυπτίων χειρὸς τὸν Ἰσραὴλ ἐνδόξως ἐρρύσατο. εἰ τοίνυν κατὰ τὴν
αὐτῶν ἔκδοσιν οὔτε ὁ θεὸς λόγος ὑπονοεῖσθαι δύναται διὰ τὸ τὸν ἐκ τῆς παρθένου τεχθέντα
εἶναι τὸν Ἰησοῦν οὔτε ἄνθρωπος πάλιν ὁ ταῦτα θαυματουργήσας (ξένα γὰρ τῆς ἀνθρώπου 10
φύσεως τε καὶ δυνάμεως τὰ προειρημένα καθέστηκεν), τίνα λοιπὸν ἐπινοῆσαι οὐσίαν τούτῳ
καὶ τάξιν δυνήσονται; ἀλλ' ἡμεῖς τὰ τούτων ῥήματα τοσαύτης ἀνοίας καὶ παραφροσύνης
ὀρῶντες μεστὰ καὶ οἰάπερ ἐν ὕπνοις καὶ μέθῃ πρὸς αὐτῶν λεγόμενα, τούτοις μὲν κατὰ τὴν
τοῦ σωτῆρος ἐροῦμεν φωνήν· πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύνα- Mt. 22, 29
μιν τοῦ θεοῦ (δι' ὃ δὴ ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ἀγνωσίαν θεοῦ εἰς τοσούτον 15
νοσήσαντες), ὀρθῶς δὲ πάλιν καὶ ὡς προαποδέδοται, τῆς ἐνώσεως νοοῦντες τὴν δόξαν
θεόν τε αἰεὶ ὄντα τοῦτον, γενόμενον δὲ ἐπ' ἐσχάτων καὶ ἄνθρωπον ἐπιστάμενοι ἀτρέπτου
καὶ ἀναλλοιώτου φυλαχθείσης αὐτοῦ τῆς θεότητος, αὐτὸν καὶ τότε τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας
τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρα πιστεύωμεν, αἰεὶ μὲν τοῦ πατρὸς ὄντα λόγον καὶ φῶς καὶ ἀπαύγασμα
καὶ τῆς θεοπροποῦς δόξης τὴν δυναστείαν ἔχοντα (δι' ὃ δὴ καὶ ἔλεγεν τῷ μακαρίῳ Μωϋσῇ 20
ἐγὼ εἰμὶ ὁ ὢν, καὶ ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραάμ καὶ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ θεὸς Ἰακώβ), Exod. 3, 14. 6
τὴν δὲ τοῦ υἱοῦ προσηγορίαν προσλαβόντα μὲν, ὅτε γέγονεν ἄνθρωπος, τῆς δὲ ἐνώσεως
χάριν καὶ διὰ τὸ αὐτὸν ἄνθρωπον γεγενῆσθαι, ἀλλ' οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ ἐνωικηκέναι καὶ τὰ
τότε καὶ τὰ νῦν τῇ Ἰησοῦ καὶ Χριστοῦ προσηγορίαι ἀκολουθῶς ὑπὸ τῆς θεοπνεύστου
γραφῆς δοξαζόμενον. 25

7 Καὶ γοῦν τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν ἔξεστι διὰ πλείονων θεωρεῖν ὑπὸ τῶν ἁγίων
κηρυττομένην ἀνδρῶν, τοῦ μὲν Ἰερεμίου διαρρήδην βοῶντος· οὗτος ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ Bar. 3, 36-38
λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν. ἔξεῦρεν πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης καὶ
ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακώβ τῷ παιδί αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπ'
αὐτοῦ· μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανέστράφη, 30
τοῦ δὲ ὕμνογράφου μελωδοῦντος Δαυὶδ· μήτηρ Σιών ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρω- Ps. 86, 5
πος ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος. τοῦτο γὰρ PG 264
τί ἂν εἴη ἕτερον, ἀλλ' ἦ ὅτι αὐτὸς ὑπάρχει θεὸς καὶ ἄνθρωπος; ἄνθρωπον γὰρ καὶ ὕψιστον
καὶ θεμελιωτὴν τὸν αὐτόν ὡμολόγησεν. οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ ἐν ἑτέρῳ ψαλμῷ ἀδιαίρετον
τῆς ἐνώσεως φυλάττων τὸν λόγον, τὰ τῆς ἀνθρωπότητος ἴδια ὡς αὐτῷ πάλιν τῷ θεῷ 35
λόγῳ ἀναφέρειν εὐρίσκεται, οὐ τῶν οὐσιῶν σύγχυσιν ἐργαζόμενος, ἀλλὰ τῆς ἐνώσεως τῶν
οὐσιῶν ἐπιτηνύσκων τὸν λόγον. λέγει τοιγαροῦν οὕτως ἐν τεσσαρακοστῷ τετάρτῳ
ψαλμῷ· ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ῥάβδος ἐκθύτητος Ps. 44, 7. S
ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. ἡγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας
ἀδικίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε, ὁ θεός, ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως 40
παρὰ τοὺς μετόχους σου. ὁραῖς ὅπως τὸν λόγον θεολογήσας θεόν τε καὶ βασιλέα
ὁμολογήσας, οὐ διελὼν οὐδὲ ἕτερον πρόσωπον εἰσενέγκας αὐτῷ καὶ τὸ κεχρίσθαι εἴρηκεν;
λεγέτωσαν οὖν τί ἐστὶν τὸ λεγόμενον. πῶς δὲ θεὸς ὢν ὁ λόγος ἐχρίετο, ἀλλ' ἦ πάντως.

AR

3 ὁ om. R 7 ἀπολειποῦσιν R 8 ἐρρύσατο R 12 καὶ¹ R κατὰ A 19 τοῦ A
τον R πιστεύωμεν Mai πιστεύομεν AR 20 ἔχοντος R 21 ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς A
28 ἔξηρεν R 29 αὐτὴν om. A 32 ἐγενήθη R 34 ἐν om. A 37 μὲν R

ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ τὴν τοῦ δούλου μορφήν ἐνδυσάμενος, ἥι καὶ τὸ χρίσμα λαμβάνειν εἴη ἂν
 πρεπωδέστατον; κἄν γὰρ λέγωσιν διὰ τὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐνοίκησιν, ὡς αὐτοὶ
 πλανῶνται, τοῦ λόγου πρόσωπον τὸ χρίσμα λέγεσθαι, μανθανέτωσαν ὅτιπερ ἐνοίκησις
 οὐκ ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων ἁγίων λέγεται καὶ ὑπερβαίνει
 σφόδρα τοὺς τῆς ἐνοικίσεως ὅρους τὸ λεγόμενον. καὶ γοῦν ἐνοικήσαντος τοῦ θεοῦ ἐν
 τοῖς ἁγίοις πᾶσιν ἁγιαζομένοις τε καὶ χριστομένοις, οὐ λέγεται ὡς αὐτὸς ἁγιαζόμενος ἢ
 χρισόμενος.

Εἰ μὲν οὖν καθ' ὁμοιότητα τῶν ἁγίων καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἐνοίκησιν λέγουσιν, ἔκδηλος
 8 ἡ ἀσέβεια πᾶσιν ἔσται καὶ τῆς ἀποστολικῆς διδασκαλίας παντελῶς ἄλλοτρία. περὶ [μὲν]
 γὰρ τῶν προφητῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ διαλεγόμενος ὁ Παῦλος ἀσύγκριτον τούτου πρὸς 10
 ἐκείνους διαφορὰν ἡμᾶς ἐδίδαξεν, λέγω δὴ τοῦ λεγομένου κεχρίσθαι. τὸν μὲν γὰρ υἱὸν
 Hebr. 1, 3 καὶ τοῦ πατρὸς ἀπαύγασμα καὶ χαρακτῆρα τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, τοὺς δὲ προφήτας
 ὠνόμασεν καὶ τό γε θαυμαστὸν ὅτι μετὰ τούτων τῶν ὑψηλῶν τοῦ χρίσματος καὶ αὐτὸς
 Hebr. 1, 1-3 ἐμνημόνευσεν' πολυμερῶς γάρ φησιν, καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας
 τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλη- 15
 σεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας
 ἐποίησεν' ὅς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτῆρ τῆς ὑποστάσεως
 αὐτοῦ φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καθαρισμόν
 τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν
 Hebr. 1, 7-9 ὑψηλοῖς. καὶ μετ' ὀλίγα φησὶν' καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει' ὁ ποιῶν 20
 τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα·
 πρὸς δὲ τὸν υἱόν' ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος·
 ῥάβδος εὐθύτητος ἢ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου· ἡγάπησας δικαιοσύνην
 PG 265 καὶ ἐμίσησας ἀδικίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε, ὁ θεός, ὁ θεός σου ἔλαιον
 ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. θεωρεῖς ὡς σφόδρα ἄλλότριος ἐπὶ τοῦ 25
 Χριστοῦ ὁ τῆς ἐνοικίσεως ὅρος; εἰ δὲ λέγουσιν ἐνταῦθα τὴν ἐνοίκησιν μὴ τοῖς ἁγίοις
 ὁμοίως, ἀλλὰ καθ' ἑνωσιν τοῦ λόγου πρὸς ἄνθρωπον ἐκ τῆς παρθένου τεχθέντα γεγενῆσθαι,
 οὐ δυνατόν μὲν μετὰ τὴν ἀποκύψιν ἑνωσιν ἀληθῆ λέγεσθαι, ἀλλ' ἢ μόνον τὴν κατὰ χάριν
 9 καὶ μετοχὴν τοῦ θεοῦ, ὡς ἐν τοῖς ἁγίοις πάλιν ἐγένετο· εἰ δὲ ἐνταῦθα τὴν ἐνοίκησιν
 ἑνωσιν εἶναι λέγουσιν οὐκ ἐν τῇ παρθένῳ, ἀλλὰ μετὰ τὸ τεχθῆναι ἐξ αὐτῆς, φέρε καὶ 30
 οὕτω τὸ λεγόμενον ἐξετάσωμεν. εἰ διὰ τοῦτο εἰς τὸ τοῦ λόγου πρόσωπον τὸ χρίσμα εἰ-
 ρῆσθαι λέγουσιν, διὰ τὸ συνεῖναι καὶ ἡνωσθαι, ὡς αὐτοὶ φασί, τῷ ἀνθρώπῳ τὸν λόγον,
 πάντως ὅτι μετὰ τὴν ἑνωσιν αὐτὸν κεχρίσθαι λέγειν ἔξ ἀνάγκης ἀπαιτηθήσονται· τὸν γὰρ
 θεὸν λόγον ὁ προφήτης, ἔτι γε μὴν καὶ ὁ ἀπόστολος θεολογήσας, αὐτῷ καὶ τὸ χρίσμα
 φανερώς ἀνέθηκεν. εἰ τοίνυν διὰ τὴν ἑνωσιν καὶ τὸ συνεῖναι αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ 35
 τοῦ ἀνθρώπου χρίσμα τῷ λόγῳ προσάπτουσιν [οἱ ἅγιοι], μετὰ τὴν ἑνωσιν αὐτὸ τὸ χρίσμα
 γεγενῆσθαι πάντως ὁμολογήσουσιν· εἰ δὲ μετὰ τὴν ἑνωσιν κέχρισται, τὴν δὲ ἑνωσιν οὐ
 βούλονται λέγειν πρὶν ἐκ τῆς παρθένου τεχθῆναι, οὐδὲ Χριστοτόκος οὐκέτι πρὸς αὐτῶν ἢ
 παρθένος ὁμολογηθήσεται. εἰ γὰρ Χριστοτόκος, πάντως ὅτι καὶ θεοτόκος· εἰ δὲ οὐ
 θεοτόκος, οὐδὲ Χριστοτόκος. εἰ γὰρ τὸ χρίσμα μετὰ τὴν ἑνωσιν καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ 40
 τοῦ λόγου πρόσωπον τοῦτο λέγεται, τὴν δὲ ἑνωσιν μετὰ τὴν ἐκ τῆς παρθένου γέννησιν
 γεγενῆσθαι λέγουσιν, οὐδὲ Χριστοτόκος οὐκέτι εὑρεθήσεται· εἰ δὲ Χριστοτόκος, καὶ θεοτόκος.

AR

1 ἢ R ὡ A	3 τοῦ] coniecimus εἰς τὸ τοῦ	6 ἁγιαζομένων — χρισμένων R	9 μὲν
deleui	16 καὶ om. R	16/17 ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας R	19 ἁμαρτιῶν ἡμῶν A
τένωσιν R	τόν λόγον AR	29 τὴν ἐνταῦθα τὴν R	34 ὁ ² om. A καὶ om. A
ἅγιοι deleui	39 εἰ ¹ A ἢ R		36 οἱ

τοῦ γὰρ χρίσματος πρὸ τῆς ἐνώσεως μὴ δυναμένου νοεῖσθαι, εἰ Χριστοτόκος ἢ παρθένος ἐν αὐτῇ δὴ τῆς ἐνώσεως γενομένης, οὐκέτι ἄνθρωπον, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἀλλ' ἐνωθέντα τῷ λόγῳ γεννήσασα, θεοτόκος δικαίως ἂν λέγοιτο, εἰ γέ, καθὼς ἔμπροσθεν εἴρηται, τὴν ἔνωσιν ἀληθῆ καὶ οὐ καθάπερ ἐν τοῖς ἀγίοις λέγουσιν. τοῦτο δὲ φαμέν ὅτι οὐ δυνατόν ἐνωσιν ἀληθῆ λέγειν μετὰ τὴν γέννησιν· ἡμεῖς γὰρ οὐκ ἄνθρωπον θεῷ ἐνωθέντα, ἀλλὰ 5 θεὸν τὰ ἀνθρώπινα προσλαβόμενον οἶδαμεν τὸν Χριστόν, λέγω δὴ σῶμα καὶ ψυχὴν καὶ νοῦν τελείως χωρὶς ἁμαρτίας ἐνόντα τῇ ἁγίᾳ παρθένῳ. διὰ τοῦτο κἂν ἄνθρωπον ἀκούσης τὸν Χριστόν ὀνομαζόμενον, μὴ ἐπιλανθάνου ὅτι καὶ θεὸς γέγονεν. οὕτως ἐπιστάμενος ὁ μακάριος Παῦλος ποτὲ μὲν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ, ποτὲ δὲ θεὸν ἐκήρυττεν· μνημόνευε γὰρ φησιν, Ἰησοῦν Χριστόν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν καὶ ἐκ 10 2Tim. 2, 8 σπέρματος Δαυὶδ, καὶ πάλιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἡγείρεν καὶ ἡμᾶς 1Cor. 6, 14 ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ἀκούεις τὸν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ καὶ ἐκ 10 νεκρῶν ἐγηγερμένον σαφῶς κηρυττόμενον; ὅτε τοίνυν ἐναργῶς ἀποδέδεικται οὐκ ἄνθρωπος, ὡς ἐκεῖνοι νομίζουσιν, ἀλλ' ὁ αἰδιος τοῦ θεοῦ λόγος ἐνανθρωπήσας [ἐστίν] ὁ ἐκ PG 268 τῆς παρθένου προελθὼν, μεταγινωσκέτωσαν οἱ πεπλανημένοι καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀνοίας 15 ληγέτωσαν· ἔαν γὰρ μὴ ἐπιστραφῶσιν, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ κατ' αὐτῶν στιλβώσῃ Ps. 7, 13 ὁ κύριος. ὅτι γὰρ οὐκ εἰς τέλος αὐτῶν ἀνέζεται [βλασφημούντων] καὶ διὰ μακροθυμίαν ἔτι καὶ νῦν ἀνέχεται βλασφημούντων, ἄκουε τί φησιν διὰ τοῦ μακαρίου προφήτου, τὴν ἐκ τῆς ἀνοχῆς πρὸς τοὺς ἐπιμένοντας τῇ κακίᾳ ἐπαγομένην ἐκδίκησιν δηλῶν· ἐσιώπησα, Ies. 42, 14. 15 φησί· μὴ καὶ αἰεὶ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι; ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα· 20 ἐκστήσω καὶ ξηρανῶ ἅμα καὶ ἐρημώσω ὄρη καὶ βουνούς καὶ πάντα τὸν χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ καὶ θήσω ποταμούς εἰς νήσους καὶ ἔλη ξηρανῶ. οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ ὁ θεϊότατος ὑμνωιδὸς ταχεῖαν τῶν ἀσεβῶν διδάσκει τὴν ἀπώλειαν, κἂν πρὸς ὀλίγον διὰ μακροθυμίαν θεοῦ ἰσχύσωσιν· εἶδον γὰρ ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον Ps. 36, 35. 36 καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου καὶ παρήλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ 25 11 ἦν· καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὗρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα κοινὰ πάντων ἐστίν ὅσοι τῆς εὐσεβείας διασκορπίζουσιν ἐπιχειροῦσι τὸ ποίμνιον, ὥσπερ οὖν καὶ τῶν προειρημένων αἰρέσεων τὸ τέλος ἐπέδειξεν. τί γὰρ ὠνήσεν τῆς Ἀρείου δυσσεβείας ἢ πλάνη; τί δὲ ἡ Εὐνομίου καὶ τῶν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον βλασφημούντων καὶ τοῦ Σαμοσατέως Παύλου καὶ τοῦ καλουμένου Ἀπολιναρίου ἢ παραφροσύνη; πάντες 30 γὰρ οὗτοι καὶ ἐν τῷ παρόντι ἐπονείδιστον τέλος ἐσχήκασιν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιβόλων ἐξώσθησαν, καὶ τῆς ἐν οὐρανοῖς δὲ τῶν πρωτοτόκων ἐκκλησίας ἐξορισθήσονται· Hebr. 12, 23 ἐξηλείφθησαν γὰρ ἐκ βίβλου ζώντων καὶ μετὰ δικαίων οὐκ ἐγγραφήσονται. τὸ Ps. 68, 29 δ' αὐτὸ καὶ τούτους ἐκδέσσεται τέλος, εἰ μὴ ἄρα θάττον τῆς ἀνοίας λαβόντες αἰσθῆσιν ἐπα- νελεῖν ὅθεν ἐξέπεσαν, σπουδάσουσι, καὶ μάλιστα τοὺς ἀρχηγούς τῆς κακοφροσύνης γενο- 35 μένους. ἀκούσονται γὰρ μόνον οὐχὶ καὶ τούτων ἕκαστος παρὰ τοῦ σωτῆρος· ὃν τρό- Ies. 14, 19. 20 πον ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρὸν, οὕτως οὐδὲ σὺ ἔσῃ καθαρὸς, διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας· οὐ μὴ μείνης εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. ἡμεῖς δὲ οἱ τὴν ἑαυτῶν πίστιν ἐπὶ τὴν ἀρραγὴ πέτραν οἰκοδομήσαντες βεβαίαν μέχρι τέλους τὴν εὐσέβειαν διαφυλάξωμεν, μηδαμῶς 40 ὑπὸ τῶν ἐναντίων θορυβούμενοι, ἀλλὰ τὴν εἰς τὸν κύριον ἀγάπην ὅπλον ἀνίκητον ἔχοντες, ἐν αὐτῷ καυχώμεθα διὰ παντός, λέγοντες τὰ τοῦ προφήτου ῥήματα καὶ γελῶντες τῶν ἐναντίων τὴν εὐτέλειαν· μεθ' ἡμῶν ὁ θεός· γινώτε, ἔθνη, καὶ ἡττάσθε, ἰσχυ- Ies. 8, 8-10 κότες ἡττάσθε. ἔαν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πάλιν ἡττηθήσεσθε, καὶ ἦν ἂν

AR

4/5 καὶ οὐ—ἀληθῆ om. A 5 γὰρ A δὲ R 7 ἐνόντα A ἐνοῦται R 12 ἐξεγείρει R
 14 ἐστίν deleui 17 βλασφημούντων deleui 24 ἰσχύωσιν A 32 ἔξω ριφήσονται R 35 σπου-
 δάσωσιν R

βουλευθήσθε βουλήν διασκεδάσει κύριος, καὶ λόγον ὃν ἐὰν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμείνῃ ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος ὁ θεός.

- 12 Ἄλλ' ἰδοὺ, φασίν, ὁ ἀπόστολος φανερώς αὐτὸν ἄνθρωπον ὡμολόγησεν· Τιμοθέωι
 1 Tim. 2, 5 γὰρ ἐπιστέλλων οὕτω φησίν· ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς. τοῦτο δὲ λέγοντες τῶν
 PG 269 ἀκεραιτέρων δοκοῦσιν ταραττεῖν τὸν νοῦν· εἰ γὰρ τις συνετῶς τῷ ἀποστολικῷ ἐπιβάλοι
 ῥητῷ, ἐκ τούτου μάλιστα τοῦ ῥητοῦ τῆς ἀσεβείας αὐτῶν καταψηφίζεται. ἀλλὰ μὴ οὕ-
 τως ἀκρωτηριάζωμεν τὴν λέξιν, ἀλλὰ ὀλίγον τῶν ἐμπροσθεν ἐπιμνησθέντες, ὀρθὴν τῆς
 οἰκονομίας ἐντεῦθεν τὴν ὁμολογίαν νοῆσαι δυνησόμεθα. τί οὖν φησιν ὁ μακάριος Παῦ-
 1 Tim. 2, 5 λος; εἰς θεὸς φησίν περὶ τοῦ πατρὸς καὶ περὶ τοῦ υἱοῦ εἰς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ
 ἀνθρώπων. εἰ γὰρ, φησίν, καὶ γέγονεν ἄνθρωπος, ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο δύο αὐτὸν 10
 ὑποπεύειν ὀφείλομεν. ὥσπερ γὰρ θεὸς ἦν πρὸ τῆς ἐπιδημίας ὁ λόγος, οὕτω καὶ γενό-
 μενος ἄνθρωπος καὶ μεσιτεύσας καὶ τῇ ἀνθρώπου φύσει, εἰς πάλιν ἐστίν. διὰ γὰρ
 τοῦτο μεσίτην αὐτὸν εἶρηκεν θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὡς ἐξ ἀμφοτέρων τῶν οὐσιῶν ἓνα
 ὄντα· τὸ γὰρ τίνων μεσιτεῦον ἀμφοτέρων ἔχεται πάντως. ἔστι τοίνυν μεσίτης θεοῦ
 διὰ τὸ τῆς αὐτῆς οὐσίας ὑπάρχειν τῷ πατρί, ἔστι δὲ πάλιν καὶ ἀνθρώπων μεσίτης διὰ τὸ 15
 καὶ τῆς ἀνθρωπείας μετεσχηκέναι φύσεως τελείως χωρὶς ἁμαρτίας. ἄνθρωπον οὖν αὐτὸν
 ὅταν λέγῃ Χριστὸν Ἰησοῦν, μὴ διὰ τοῦτο σκανδαλιζέσθωσαν, ἀλλ' ἐννοεῖτωσαν αὐτὸν καὶ
 κύριον καὶ θεὸν ὀνομαζόμενον μετὰ τοῦ καὶ Χριστὸν πάλιν λέγειν καὶ Ἰησοῦν· ἀκουέτωσαν
 Tit. 2, 13. 14 γὰρ αὐτοῦ τοῦ ἀποστόλου τοῦτο φανερώς οὕτω κηρύττοντος· προσδεχόμενοι, φησίν,
 τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σω- 20
 18 τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν περὶ ἡμῶν. ὁρᾷς ὅπως
 ἐκεῖ μὲν ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν λέγει τὸν ὑπὲρ πάντων ἑαυτὸν δεδωκότα, ἐνταῦθα δὲ
 μέγαν θεὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν δόντα πάλιν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν; διπλῇ γὰρ ἐνταῦθα κατ'
 αὐτῶν, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ αὐτῶν, εἰ ἐθέλοιεν μεταγινώσκειν, γέγονεν ἢ ἀπόδειξις διὰ τοῦ
 λέγειν καὶ θεὸν καὶ κύριον Ἰησοῦν, ὃν ἐκείσε ἄνθρωπον εἶρηκεν, καὶ διὰ τοῦ ἐν ἀμφοτέροις 25
 1 Tim. 2, 5. 6 ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν δεδωκότα σημαίνει. ἄνθρωπος γὰρ φησιν, Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ
 Tit. 2, 13. 14 δοὺς ἑαυτὸν ὑπὲρ πάντων ἀντίλυτρον, καὶ πάλιν· προσδεχόμενοι τὴν μα-
 καρίαν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σω-
 τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώση-
 ται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καὶ καθαρίσῃ ἐαυτῷ λαὸν περιούσιον, 30
 ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. εἰ δὲ ἄνθρωπος κατ' ἐκείνους μόνον Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ
 δοὺς ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ περιποιησάμενος ἡμᾶς ἐαυτῷ λαὸν περιούσιον, ἀνθρώπῳ ἄρα
 λατρεύομεν παραπλησίως τοῖς ἔθνεσιν καὶ τῇ κτίσει λοιπὸν τὴν δεσποτικὴν αὐθεντίαν ἀποδι-
 δόαμεν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὕτως, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ κύριον καὶ θεὸν ἐπιγινώσκομεν τὸν Χριστόν·
 PG 272 γέγονεν μὲν γὰρ ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς ὁ τοῦ θεοῦ λόγος μετασχὼν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως καὶ 35
 γεγέννηται διὰ φιλανθρωπίαν ἄφατον μετὰ ταύτης ἐκ τῆς ἀγίας καὶ ἀπειρογάμου παρθένου, ἀλλ'
 ἦν καὶ οὕτω κατὰ φύσιν θεὸς καὶ τοῦ θεοῦ υἱός. διὰ ταύτην τοιγαροῦν τὴν αἰτίαν καλεῖται
 14 καὶ ἄνθρωπος, καλεῖται δὲ καὶ θεός, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὑπάρχων ἐν ἑκατέραι προσηγορίαι Χριστός.
 ὅτι γὰρ οὐκ ἄνθρωπον, ὡς οὗτοι μυθολογοῦσιν, ὁ Παῦλος ἐκήρυττεν τὸν Χριστόν, ἀκουε Κο-
 2 Cor. 4, 5 ρινθίους ἐπιστέλλοντος αὐτοῦ καὶ λέγοντος· οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ 40
 Ἰησοῦν Χριστόν κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. ὁρᾷς

34—38 Iustinian. adu. Monoph. [PG 86, 1132] Κύριλλος ἐν τῷ λόγῳ τῷ Ὅτι χρή θεοτόκον ὁμολογεῖν τὴν παρθένον... 'κύριον—Χριστός'

AR

1 βουλήν βουλευθήσθε A
 9 καὶ περὶ A καὶ εἶη περὶ R
 λοιπὸν A το R

5 ἐπιβάλοι scripsi ἐπιβάλη A ἐπιβάλλει R
 υἱοῦ ex θῷ corr. A καὶ² om. A

6 καταψηφίσσεται R
 17 λέγει R 24 θέ-

τῆς ἀποστολικῆς γνώμης τὸν ὅρον; Ἰησοῦν Χριστόν, φησίν, κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους κηρύσσομεν. Ῥωμαίοις δὲ πάλιν ἐπιστέλλων οὕτω φησίν· ἔξ ὧν ὁ Χριστὸς Rom. 9, 5 τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. εἰ δὲ ἄνθρωπον ἠπίστατο τὸν Χριστόν, ἔδει λέγειν ἔξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ἐν ᾧ ὁ ἐπὶ πάντων θεός· νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ εἶρηκεν, θεὸν δὲ τὸν Χριστόν ἐπὶ πάντων 5 μεγαλοφώνως ἀπέφηνεν. οὐ μὴν [δὲ] ἀλλὰ γε κάκεῖνο διασκεψώμεθα ὥς εἰ μὴ θεὸν ἅμα καὶ ἄνθρωπον ἠπίστατο τὸν Χριστόν, οὐκ ἂν ἔλεγεν τὸ κατὰ σάρκα· τοῦτο γὰρ φανερώς ἐπὶ τοῦ μὴ μόνον ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑτερόν τι τὴν οὐσίαν ὄντος λέγεται, ὥσπερ οὖν καὶ ἐπήγαγεν ὁ ὧν ἐπὶ πάντων θεός· διπλὴν γὰρ ἐνταῦθα τὴν περὶ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ὁμολογίαν παραδέδωκεν, καὶ τὸ κατὰ σάρκα ἐπιδείξας καὶ θεὸν ἀνακηρύξας. 10 ὅνπερ γὰρ τρόπον ὁ ἐπὶ γῆς βασιλεὺς εἴ ποτε ἐν ὑπάτου σχήματι προελθεῖν βουλευθεῖη, οὐ διὰ τοῦτο τοῦ εἶναι βασιλεὺς πέπαιται οὔτε μὴν τὴν προτέραν αὐθεντίαν ἀπώλεσεν, ἀλλ' εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὑπάρχει, πρὸς τῇ βασιλείᾳ καὶ τὸ τῆς ὑπατείας ἔχων ἀξίωμα, κἂν εἴ τις ὀνομάσῃ βασιλέα, οἶδεν ὡς αὐτὸς ἐστὶν ὁ καὶ τὸ τοῦ ὑπάτου σχῆμα περιβαλλόμενος, πάλιν 15 τε εἰ ὑπάτον τὸν αὐτὸν ὀνομάσῃ, τὸν αὐτὸν οἶδεν καὶ βασιλέα ὑπάρχοντα, οὕτως ὁ κύριος 16 ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἦν μὲν αἰ τοῦ θεοῦ υἱός, θεὸς ὑπάρχων ἀληθινός, προσλαβὼν δὲ ἐν ὑστέροις χρόνοις καὶ τὸ ἀνθρώπινον, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὑπάρχει, κἂν θεὸς λέγεται κἂν ἄνθρωπος κἂν Ἰησοῦς.

- 16 Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, φέρε καὶ τὴν κυριακὴν εἰς μέσον φωνὴν ἀγάγωμεν, ἐφ' ἣι μάλιστα καὶ θρασύτερον ἡμῖν ἐφίστανται, λέγοντες ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς εὐαγγελικοῖς κη- 20 ρύγμασιν ἄνθρωπον ἑαυτὸν ὡμολόγησεν λέγων· τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι, ἄνθρω- 21 πον δὲ τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα; εἰ δὲ τις φιλαλήθως τοῖς εὐαγγελικοῖς ἐπιβάλοι χωρίοις, ἐνθα τοῦτο λελάληκεν ὁ σωτὴρ, σφόδρα καταγνώσεται τῆς κακοτεχνούσης PG 273 γνώμης αὐτῶν καὶ φιλεγλήμονας δικαίως ἀποκαλέσει καὶ συκοφάντας· τοσαῦτα γὰρ λελά- ληκεν πρὸ ταύτης τῆς λέξεως, θεὸν ἑαυτὸν ἀποφαίνων καὶ θεοῦ υἱόν, ὡς καὶ αὐτοὺς τότε 25 τοὺς Ἰουδαίους, ἐπεὶ περ ἐτύφλωτον τῆς διανοίας τὸ ὄμμα, διὰ τοῦτο μάλιστα βούλεσθαι αὐτὸν ἀναιρεῖν. καὶ πάντα ἐκεῖνα σιωπῇ παραδιδόντες ταύτην ἀρπάζουσι τὴν λέξιν, ὁμοίον τι ποιοῦντες τοῖς τότε Φαρισαίοις. κάκεῖνοι γὰρ διδάσκοντι τῷ σωτῆρι προσέμενον οὐ πιστεύειν ἐθέλοντες καὶ διδάσκεσθαι, ἀλλὰ θηρεύσαι τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ βουλό- 30 μενοι, ὡς ὁ εὐαγγελιστὴς ἱστορεῖ, ὥσπερ οὖν καὶ οὗτοι νῦν ἀναγινώσκουσιν, μᾶλλον δὲ 31 περιεργάζονται τὰς θείας γραφάς, ἵνα τι κατηγορεῖν εὕρωσιν τοῦ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ αὐτῶν 16 θεοεικότος. τί δὲ ἐν τοῖς πρὸ ταύτης τῆς φωνῆς ἔλεγεν, κατανοήσωμεν. ὁ πατήρ Ioh. 5, 17 μου, φησίν, ἕως ἄρτι ἐργάζεται καὶ γὰρ ἐργάζομαι. καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποίων τῷ θεῷ τὰ αὐτὰ τῷ πατρὶ παραπλησίως δημιουργοῦντα· ἃ γὰρ Ioh. 5, 19 ἂν ἐκεῖνος, φησί, ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ, καὶ ὅτι τὴν κρίσιν 35 Ioh. 5, 22 αὐτῷ πᾶσαν δέδωκεν ὁ πατήρ, ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα, καὶ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἔστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς Ioh. 5, 25 τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν. εἶτα ἵνα μὴ τὰ θεο- πρεπῆ ταῦτα ἀκούοντες σκανδαλίζωνται διὰ τὴν σάρκα, ὅτι ἄνθρωπος ὀρώμενος τοιαῦτα ἐφθέγγετο, ἐξῆς ἐπάγει μετ' ὀλίγα καὶ φησιν ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν· μὴ θαυμά- 40 Ioh. 5, 27

6—10 Iustinian. adu. Monophys. p. 1132 ἐν τῷ λόγῳ τῷ Ὅτι χρὴ θεοτόκον τὴν ἁγίαν παρ-
θένον ὁμολογεῖν· οὐ μὴν — ἀνακηρύξας

AR

2 οὕτως ἐπιστέλλων οὕτω A 6 δὲ AR om. Iust. 7 Χριστόν ὁ θεὸς ἀπόστολος Iust.
9 ἐνταῦθα om. Iust. 13 ἀξίωμα om. R 23 ἐπιβάλλει R κακοτέχνου R 35 φησί om. R
ποιεῖ R 36 ἔδωκεν A 37 ἀκούσασιν R 38 ζήσων R

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

4

- Ζετε τοῦτο. καὶ γὰρ καὶ ταύτης τῆς εἰρημένης φωνῆς ὅτι οἱ ἀκούσαντες Ζή-
 Ioh. 5. 25, σουσιν * * ἔρχεται ὥρα ὅτε καὶ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται
 28. 29 καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ
 φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως τὸ μὲν [γὰρ] πρότερον εἰρημένον ὅτι
 ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἔστιν, καὶ τὸ οἱ ἀκούσαντες Ζήσονται, περὶ τῶν κατὰ τὸν 6
 καιρὸν ἐκείνον ἀναστάντων νεκρῶν εἰρῆσθαι, τὸ δὲ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις τὴν
 ἀναστάσιμον τῆς ἐνδόξου παρουσίας αὐτοῦ σημαίνειν ἡμέραν. καὶ μετ' ὀλίγα δὲ πάλιν
 Ioh. 6. 35 φησὶν· ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὥσπερ οὐκ ἀκούοντες,
 Ioh. 8. 40 μᾶλλον δὲ ἐθελοκωφοῦντες παραπέμπονται, ταύτην δὲ τὴν φωνὴν τὴν λέγουσαν νῦν δὲ
 ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον δὲ τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, περιφέ- 10
 ρουσιν πρὸς τὸ τῶν ἀκεραιτέρων διαταράττειν τὸν νοῦν. ἔχρην δὲ αὐτοῦς, εἴπερ ἦσαν
 ὀρθοί, τοῦτο λογίζεσθαι ὅτιπερ ὁ τὰ προειρημένα λαλήσας αὐτὸς καὶ ταύτην εἴρηκεν τὴν
 φωνήν, καὶ μὴ διὰ ταύτην τῶν τοσούτων ὥσπερ ἐπιλανθανομένους σκανδαλίζεσθαι [διὰ
 ταύτην]. κάκεινοι γὰρ ἄνθρωπον ὀρώντες καὶ τὰς θεοπρεπεῖς φωνὰς ἀκούειν οὐκ ἀνε-
 Ioh. 6. 42 χόμενοι ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὗ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα 15
 Ioh. 8. 53 καὶ τὴν μητέρα; καὶ πάλιν αὐτῷ προσήεσαν λέγοντες· τίνα σε αὐτὸν ποιεῖς; καὶ
 PG 276 πάλιν· πεντήκοντα ἔτη οὐπω ἔχεις, καὶ Ἀβραάμ γινώσκεις; καὶ ἔχρην μὲν τοῖς
 Ioh. 8. 57 ἤδη προειρημένοις ἀρκεῖσθαι καὶ μηδὲν πλέον ἐπιζητεῖν· οἱ γὰρ λογισμὸν ὀρθὸν ἔχειν σπου-
 δάζοντες περὶ τὴν τῶν θείων γραφῶν ἀκρόασιν εὐγνωμόνως λέξουσιν ὡς οὐδὲν ἄτοπον
 εἶη θεὸν ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον ὄντα, ὅτε ταῦτα λελάληκεν, ποτὲ μὲν θεόν, ποτὲ δὲ ἄνθρωπον 20
 17 ὀνομάζεσθαι, οὐδαμῶς ἐκατέρας προσηγορίας τὴν ἐτέραν ἀθετούσης· ἐπειδὴ δὲ ἐνεστι καὶ
 ἐτέρωθεν τοῦτο θεωρῆσαι ὡς οὐκ ἄνθρωπος νοεῖσθαι διὰ τοῦτο ὀφείλει κατὰ τὴν τούτων
 ὑπόνοιαν, τοῦτο καθ' ἑαυτοῦς λογισώμεθα. μετὰ τὸ πράξει τοὺς Ἰουδαίους τοῦτο ὅπερ
 ἐνταῦθα αὐτοῦς ἐμέμφετο ὁ κύριος, λέγω δὴ τὸ σωτήριον πάθος, εἰ ἄρα ὡς ἄνθρωπον
 ἀποκτείναντες κατεκρίθησαν, τότε [γὰρ] ἂν δυνηθεῖ λόγον ἔχειν τὸ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενον· 25
 εἰ δὲ ὡς κατὰ δεσπότην καὶ κυρίου τολμήσαντες κατεδικάσθησαν, δῆλον ὡς ματαίαν ὑπό-
 νοιαν ἑαυτοῖς ἐπλάσαντο, ἄνθρωπον νομίσαντες εἶναι, κἂν ἐνοικεῖν εἰς αὐτὸν τὸν λόγον
 λέγωσιν. ὁ μὲν οὖν μακάριος Παῦλος περὶ τῶν σταυρωσάντων διαλεγόμενος κυριοκτό-
 1 Cor. 2. 8 νους αὐτοῦς ἐναργῶς παρίστησιν, αὐταῖς λέξεσιν γράφων οὕτως· εἰ γὰρ ἔγνωσαν,
 οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἐν τῇ τοῦ 30
 Mt. 21. 34-39 ἀμπελῶνος παραβολῇ ἀπεσταλκέναι φησὶν τὸν οἰκοδεσπότην τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς
 τοὺς γεωργούς, καὶ ὃν μὲν ἔδειραν, φησὶν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβό-
 λησαν, οἱ γεωργοὶ δηλονότι, ὕστερον δὲ ἀπεσταλκέναι φησὶν αὐτὸν τὸν υἱόν, ὃν οἱ γε-
 ωργοὶ θεασάμενοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀπο-
 κτείνωμεν αὐτὸν καὶ σχῶμεν αὐτοῦ τὴν κληρονομίαν, καὶ λαβόντες αὐτὸν 35
 ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. εἰ τοίνυν ὁ μὲν ἀπόστολος
 κύριον τῆς δόξης τὸν ἐσταυρωμένον ὁμολογεῖ, αὐτὸς δὲ ὁ σωτὴρ τοὺς μὲν προφήτας δού-
 λους ἀπεσταλμένους διδάσκει, ἑαυτὸν δὲ τοῦ δεσπότην τῶν δούλων υἱόν, τίς ἔτι τολμήσει
 Ioh. 8. 40 λέγειν ὡς ἄνθρωπος ἦν ὁ λέγων νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι καὶ οὐχὶ μᾶλλον
 θεὸς ἐνηνθρωπηκώς; καὶ μάλισθ' ὅταν καὶ τὰ θεοπρεπῆ ἔργα τῇ ἀνθρώπου προσηγορίαι 40
 Ioh. 5. 25 λεγόμενα ἀκούη μέλλοντα γίνεσθαι· ἔρχεται γὰρ ὥρα καὶ νῦν ἔστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ
 ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ οἱ ἀκούσαντες Ζή-
 Mt. 25. 31 σουσι καὶ ὅταν ἔλθῃ, φησὶν, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ

AR

- 1/2 Ζήσωσιν R 2 lacunam statui e. g. supplendo φανερόν καὶ τῆς ὅτι 3 πορεύσονται R
 4 γὰρ deleui 10/11 περιφέρουσι γὰρ A 13/14 διὰ ταύτην del. Mai 14 οὐκ R 23 τοῦτο —
 λογισώμεθα om. R 25 γὰρ deleui 32 δέ* om. R 37 ὡμολόγει A 42 ἀκούσωσιν R
 42/43 Ζήσωσιν R

καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, τὴν δικαίαν ἅπασιν ἐπιφέρων κρίσιν, καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ ⁵ Ioh. 3, 13
 18 μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ἀκούεις φανερώς τὸν θεὸν λόγον τῇ ἀνθρώπου προσηγορίᾳ διὰ τὴν πρὸς τὴν σάρκα ἔνωσιν ὀνομαζόμενον; τίς γὰρ ἂν εἴη ἕτερος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς; μηκέτι οὖν σκανδαλίζου, ὅταν λέγῃ νῦν ⁵ Ioh. 8, 40
 δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτείνειν, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἀλλ' ἐννοῶν τὴν οἰκονομίαν εὐσεβῶς δέχου τὸ λεγόμενον. ἐκ τούτων γὰρ τῆς ἐνώσεως μά- PG 277
 λιστα ἡ οἰκονομία δεικνύται καὶ ὅτι κἂν ἄνθρωπος ὀνομάζεται, οὐ δίχα τῆς θεότητος ὀφείλει καθ' ἑαυτὸν ἄνθρωπος ὀνομάζεσθαι. τίς γὰρ τολμήσει λέγειν ἄνθρωπον καὶ ταῦτα ἐνεργῆσαι τὰ προειρημένα, λέγω δὴ τὴν ἐξ οὐρανοῦ μέλλουσαν ἔσεσθαι παρουσίαν ¹⁰
 αὐτοῦ καὶ τὴν περὶ πάντων δικαίαν κρίσιν; τοῦ ἱεροψάλτου μάλιστα Δαυὶδ αἰδοντος· σοὶ Ps. 64, 2, 3
 πρέπει ὕμνος, ὁ θεός, ἐν Σιών καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλὴμ. εἰσάκουσον προσευχῆς, πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἤξει. τί γὰρ ἕτερόν ἐστὶν τοῦτο
 ἀλλ' ἢ ὅπερ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ποιήσιν μεμαθήκαμεν; τότε γὰρ φησιν, καθίσει Mt. 25, 31, 32
 ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ¹⁵
 ἔθνη. ὁρᾷς ὅπως τοῦ Δαυὶδ ὡς πρὸς θεὸν λέγοντος πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἤξει, εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο πληροῦσθαι μέλλον ἀποδέδεικται; θεὸς οὖν ἐστὶν ἄρα
 ἐνανθρωπήσας ὁ ἐκ Μαρίας τεχθείς, τῶν θείων ἡμῖν γραφῶν τοῦτο διὰ πολλῶν ἀποδείξεων
 ἐναργῶς ἐμφανισθῶν, θεοτόκος δὲ πάντως καὶ αὕτῃ ἡ καλλιπάρθενος, κἂν οὗτοι μὴ βού-
 λωνται. εἰ γὰρ ἄνθρωπος ἦν ὁ ἐξ αὐτῆς προελθὼν Ἰησοῦς Χριστός, πῶς ὁ Παῦλος ²⁰
 Γαλάταις ἐπιστέλλων ἔγραψεν· Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' Gal. 1, 1
 ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ; δῆλον ὡς οὐκ ἄνθρωπος μόνον, ἀλλὰ
 θεὸς ἐνηνθρωπηκώς ἐστιν· μὴ τοίνυν σκανδαλιζέσθωσαν ἐπὶ ταῖς τοιαύταις φωναῖς οἱ
 ἀπαίδευτοι, ἀλλὰ διδασκέσθωσαν τοῦ θεοῦ μυστηρίου τὴν οἰκονομίαν καὶ προσκυνεῖτωσαν
 λοιπὸν τὸν Χριστὸν μετὰ τῶν ἀγγέλων καὶ αὐτοί. ὅταν γὰρ φησιν, εἰσαγάγῃ τὸν ²⁵ Hebr. 1, 6
 πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· καὶ προσκυνήσάτωσαν αὐτῷ
 πάντες ἄγγελοι θεοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ πᾶν γόνυ κάμψει Phil. 2, 10, 11
 ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογή-
 σεται ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἰς δόξαν θεοῦ πατρὸς. μνημονεύτωσαν
 Χριστὸν Ἰησοῦν κύριον ὁμολογούμενον καὶ μὴ ταραττέσθωσαν ὅταν ἄνθρωπον διὰ τὴν ³⁰
 οἰκονομίαν ἀκούσιν.

19 Οὕτω νοεῖτωσαν καὶ τὰ διὰ τινὰ χρεῖαν ἢ οἰκονομίαν περὶ αὐτοῦ εἰρημένα, οἷόν ἐστιν
 καὶ τὸ ὑπὸ Πέτρου τοῦ ἀποστόλου λεγόμενον. Ἰησοῦν γὰρ φησιν τὸν Ναζωραῖον Act. 2, 22
 ἄνδρα ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ὑμᾶς πρὸς Ἰουδαίους διαλεγόμενος ὁ
 Πέτρος· χρή γὰρ τὸν τοῖς θείοις λογίοις ἐντυγχάνοντα καὶ τὰ πρόσωπα θεωρεῖν καὶ τὸν ³⁵
 χρόνον καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ἕκαστον εἴρηται, λογίζεσθαι· οὕτω γὰρ ἐκάστῳ ῥητῇ τὴν
 πρέπουσαν ἐφαρμόσαι θεωρίαν τις τῇ τοῦ πνεύματος δυνήσεται χάριτι. ἐπεὶ οὖν καὶ
 τοῦτο τὸ ῥητὸν ἐκείνοι πρὸς σύστασιν τῆς ἑαυτῶν δυσσεβείας προβάλλονται, ἴδωμεν τί
 δήποτε ὁ Πέτρος οἰκονομῆσαι βουλόμενος οὕτω λελάληκεν, μᾶλλον δὲ αὐτὸν ἐπερωτήσωμεν
 τὴν αἰτίαν ἀπαγγεῖλαι ἡμῖν, δι' ἣν οὕτω λέγειν προήχθη. τί φῆς, ὦ μακάριε; ἄνθρωπον ⁴⁰
 κηρύττεις τὸν Χριστὸν καὶ τούτῳ πιστεύειν ἡμᾶς ἀναπέθεις, ἵνα κτίσματι λατρεύειν δι-
 δάξῃς; καὶ μὴν ἕτερος ἀπόστολος μέμφεται τοὺς τῇ κτίσει λατρεύειν ἐθέλοντας. εἴτα Rom. 1, 25
 πῶς αὐτὸς ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ τίνα ἐνόμιζες εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀπεκρίθης PG 280
 σύ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος; καίτοι τότε ἡ πεῦσις τοῖς μὴ σφόδρα εἰδόσι τῆς Mt. 16, 16
 οἰκονομίας τὸ μυστήριον τάχα καὶ τίνα τοιαύτην ἔννοιαν ἐμποιεῖν ἠδύνατο, λέγω δὴ τοῦ ⁴⁵

AR

5 λέγει R 6 ἀποκτείνειν om. A 7 ἐνοῶν R 35 λόγοις R 37 ἐφορμάσαι R 38 εἰ-
 δωμεν R 45 τὸ R

- Mt. 16, 13 ἄνθρωπον αὐτὸν νομίσαι· τίνα γὰρ ἔλεγεν, οἱ ἄνθρωποι λέγουσιν εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; καὶ τότε μὲν υἱὸν ἀνθρώπου ἀκούων αὐτόν, τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ αὐτὸν εἶναι ἔλεγε· νῦν δὲ μετὰ τὸ ἄλλων πολλῶν σημείων θεάσασθαι δύναμιν, μετὰ τὸ καὶ τῆς μακαρίας αὐτοῦ ἀναστάσεως καὶ τῆς εἰς οὐρανὸν ἀνόδου ἐν πείρᾳ γενέσθαι ἄνθρωπον
20 αὐτὸν εἶναι λέγει; καὶ μὴ τις οἰέσθω δύνασθαι καὶ τότε ὡς περὶ ἀνθρώπου λέγειν 6
- Mt. 16, 16 αὐτὸν τὸ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὡς καὶ τῶν ἁγίων χρηματίζοντων υἱῶν θεοῦ. οὐ γὰρ ἀπλῶς εἶπεν· σὺ εἶ υἱὸς θεοῦ, ἀλλὰ σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ· ἡ γὰρ τοῦ ἄρθρου προσθήκη δείκνυσι τὸν ἕνα καὶ μόνον ἀληθινὸν υἱὸν ὁμολογήσαι τὸν Πέτρον. πρὸς ταῦτα δὲ τοιοῦτοις μόνον οὐχὶ αὐτὸς ὁ μακάριος Πέτρος ἀπήντησεν ἂν ῥήμασιν· μὴ τοῦτο νομίσητέ με εἰρηκέναι ὅτι περ ἄνθρωπος καθ' ἡμᾶς εἰς ἐστὶν ὁ Χρι- 10
στὸς· οὐ τοῦτό ἐστιν ὃ φημί, πρᾶγμα δέ τι οἰκονομῶ θαυμαστὸν καὶ παράδοξον. καὶ ποῖον τοῦτό ἐστιν; τῇ καθόδῳ τοῦ πνεύματος περιηχηθεὶς τῶν Ἰουδαίων ὁ δῆμος συνέ-
δραμεν πρὸς ἡμᾶς· εὐρὺν οὖν καιρὸν ἀλιείας ἀνθρώπων εἶναι τότε, εἴτα φανερώς αὐτοῖς καὶ ἀπ' εὐθείας οὐ δυνάμενος τὸν Χριστὸν θεὸν ἀνακηρύττειν, ἐπέπερ αὐτὸν πρὸ ὀλίγου σταυρώσαντες ἦσαν καὶ βαρὺ αὐτοῖς διὰ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, κρύπτω τὸ ἄγκιστρον 15
τοῦ λόγου, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἰχθύων τῇ τροφῇ, τοῖς ταπεινοτέροις τοῦτοις ῥήμασιν καὶ τὸν Ἰησοῦν Ναζωραῖον ὀνομάζω καὶ ἐσταυρωμένον καὶ ὅτι ὁ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ οὕτω κεκαλυμμένως εἰσφέρω καὶ τὴν θεολογίαν αὐτοῦ, καὶ ταύτην μετὰ τινος
- Act. 2, 25-28 τέχνης. τοὺς γὰρ Δαυὶδ αὐτοὺς ὑπομιμνήσκω λόγους, ἐπεὶ τὰ ἐκείνου μᾶλλον ἀνυπόπτως ἐδέχοντο, καὶ δι' ἐκείνων πάλιν τῇ τοῦ θεοῦ δυνάμει τὸ πᾶν ἀνατίθημι, ἵν' οὕτω 20
κατὰ μικρὸν αὐτοὺς καταδέξασθαι ποιήσω τὸ σωτήριον κήρυγμα, οὐ δὴ γενομένου καὶ εἰς
- Act. 2, 38 κατάνυξιν ἐλθόντων αὐτῶν φανερωτέρον πως αὐτὸν λοιπὸν θεὸν ἐπιδείξω διὰ τῆς τοῦ βαπτίσματος τούτου εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ προστάξεως, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν αὐτοῖς τοῦτο χα-
- Act. 2, 22 21 ριζεσθαι δυνάμενον διδάξας. καὶ ὅρα σύνεσιν ἀποστολικήν. Ἰησοῦν, φησὶν, τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ 25
τέρασιν καὶ σημείοις οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν. καὶ ἀπὸ θεοῦ ἀποδεδειγμένον λέγει καὶ τὸν θεὸν ταῦτα δι' αὐτοῦ ἐνεργήσαντα, ἵνα τῇ τοῦ πατρὸς προσηγορίᾳ πείσῃ αὐτοὺς καὶ αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ καταδέξασθαι,
- Act. 2, 22 ὡς ἐκείνου δι' αὐτοῦ ταῦτα ποιοῦντος, λέγω δὴ τοῦ πατρὸς. οἷς ἐποίησεν γὰρ
PG 281 φησὶν, δι' αὐτοῦ ὁ θεός, εἴτα τοῦ σταυροῦ μνημονεύσας καὶ τὴν ἀνάστασιν εἰσφέρει, 30
καὶ ταύτην ὡς παρὰ τοῦ πατρὸς πάλιν γεγεννημένην, ἵνα διὰ τούτου πάλιν καὶ αὐτὴν αὐ-
τοὺς καταδέξασθαι ποιήσῃ, καὶ λοιπὸν ὥσπερ κεκαλυμμένως αὐτοῖς καὶ τὴν θεολογίαν
- Act. 2, 24 εἰσφέρει· εἰρηκῶς γὰρ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ῥυτίδας τοῦ θανάτου, ἐπάγει· καθ' ὅτι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. οὐκέτι λοιπὸν ὡς περὶ ἀνθρώπου τοῦτο· εἰ γὰρ ἄνθρωπος ἦν, πάντως ὅτι καὶ κρατεῖσθαι ἡδύνατο ὑπὸ 35
τοῦ θανάτου· ἀλλὰ τοῦτο εἰρηκῶς καταφεύγει ταχέως ἐπὶ τὴν προφητικὴν μαρτυρίαν, ἵνα μηκέτι ὡς παρ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς παρὰ τοῦ προφήτου μᾶλλον ἀκούοντες προθυμότερον δέ-
- Act. 2, 25 ξωνται τὸ λεγόμενον, καὶ φησιν· Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός καὶ τὰ ἑξῆς. ὅρα μεθ' ὅσης τέχνης αὐτοῖς τὴν κυριολογίαν εἰσήγαγεν. εἴτα τὴν μαρτυρίαν πληρώσας, πάλιν αὐτῶν ὥσπερ τὸν λογισμόν 40
καταστέλλων, ἐπειδὴ περ φανερώτερον αὐτὸν ἐθεολόγει, ἐπὶ τὴν τοῦ πατρὸς πάλιν κατα-
- Act. 2, 36-38 τρέχει προσηγορίαν καὶ φησιν· ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ κύριον καὶ Χριστὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς

AR

4 ἐμ R 7 υἱὸς θῶ εἰ R 13 ἀλείας A ἀλίας R 18 καικαλυμμένος R 23/24 τοῦ-
του — δυναμένου R 33 ῥυτίδας R 37 ἀλλὰ R 38 προωρώμην A προόρωμην R 39 ὅρα R
ῥα A 41 πρὸς R σωτήρος A

- ἐσταυρώσατε, καὶ αἰτησάντων αὐτῶν λοιπὸν ἐκείνων, τί ποιῆσαι ὤφειλον, βαπτισθῆναι αὐτοῖς προσέταξεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν διὰ τούτου λαμβάνειν, τῇ τῶν ἁμαρτιῶν ἀφέσει τὴν κυριότητα αὐτοῦς ἐννοῆσαι ποιῶν, διὰ δὲ τοῦ λέγειν ὁ θεὸς
- 22** ἐποίησεν τὴν ἐκείνων ἀποκλείων ἐναντιολογίαν. ὅτι γὰρ πρόσφατον ἡμῖν κύριον ὁ πατὴρ οὐκ ἐποίησεν, οὐδένα οἶμαι τῶν εὖ φρονούντων ἀντερεῖν. καὶ γὰρ οὐχ ὥς τινες **6** ἀνοήτως εἰς τὴν τοῦ υἱοῦ θεότητα τὸ ῥητὸν ἐκλαμβάνουσιν, οὕτως εἴρηκεν· οὐ γὰρ περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ σκοπὸς ἦν τῷ ἀποστόλῳ διαλέγεσθαι, ἀλλὰ περὶ τῆς μετὰ τὴν ἀνάστασιν δόξης. τὸ οὖν κύριον αὐτὸν ἐποίησεν, ἀντὶ τοῦ κυριότητα καὶ Χριστοῦ δόξαν αὐτῷ δέδωκεν, οὐχ ὅτι δόξαν ἐπίκτητον ἔλαβεν ὁ υἱός, ἀλλ' ἐκείνοις διὰ τὴν προειρημένην οἰκονομίαν οὕτως διαλεγόμενος ὅτι οὕτω πιστεύειν εἰς αὐτὸν ὀφείλετε ὡς Χριστῷ **10** καὶ κυρίῳ προσιόντες. ὅτι γὰρ οὐκ ἄνθρωπος καθ' ἡμᾶς γεγεννημένος χωρὶς τῆς τοῦ λόγου ἐνώσεως Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ τὸ ἴδιον ὑπὲρ ἡμῶν αἷμα ἐκχεῖσθαι καταδεξάμενος, ἀκούε σαφῶς τοῦ ἀποστόλου Παύλου τοῖς Ἑφεσίων διδασκάλοις τοῦτο φανερόν καθιστῶντος· προσέχετε γὰρ φησιν, ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμεῖς **Act. 20, 28** τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ **15** θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. ἀκούεις θεὸν φανερώς ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου τὸν ἐσταυρωμένον κηρυττόμενον; ποιμαίνειν γὰρ φησιν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου, οὐχ ὅτι τῇ φύσει τῆς θεότητος ἔπασχεν, ἀλλ' ὅτι τὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ πάθη εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται διὰ τὸ μὴ ἀνθρώπου τινὸς εἶναι ταύτην, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ λόγου ἰδίαν σάρκα. εἰ τοίνυν θεοῦ αἷμα τὸ αἷμα **20** λέγεται, δῆλον ὡς θεὸς ἦν σάρκα περικείμενος.
- 23** Εἰ δὲ ἐπιμένοιεν λέγοντες· ποῦ τῆς γραφῆς θεοτόκος ἢ παρθένος ὠνόμασται; ἀκούε- **PG 284** τωσαν σαφῶς τοῦτο τοῦ ἀγγέλου τοῖς ποιμέσιν εὐαγγελιζομένου καὶ λέγοντος ὅτι ἐτέχθη **Lc. 2, 11** ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ἐστὶν Χριστὸς κύριος, οὐ λέγει δὲ ὃς ἔσται κύριος ἢ ἐν ᾧ ὁ κύριος ἐνοικήσειν μέλλει, ἀλλ' ὃς ἐστὶν κύριος. ἰδοὺ τοίνυν κύριον φανερώς **25** τὸν τεχθέντα ὁ ἄγγελος εὐαγγελίζεται, εἶτα καὶ σημεῖον ὥσπερ αὐτοῖς τῆς τοῦ κυρίου θέας παρεχόμενος εὐρήσετε, φησὶν, βρέφος ἐσπαργανωμένον καὶ κείμενον ἐν φά- **Lc. 2, 12** τνηι, παραπλήσιά τε τῷ ἀγγέλῳ καὶ ὁ Πέτρος κηρύττων, ὅτε πρὸς τὸν Κορνήλιον εἰσῆλθεν, ἔλεγεν· τὸν λόγον ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος **Act. 10, 36** εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός ἐστι κύριος πάντων. ὁρᾷς πῶς τὸν **30** λόγον ἀντὶ τοῦ τοῦ σωτήριον κήρυγμα διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπεστάλθαι φησὶν καὶ δεικνύς αὐτοῖς τίς εἴη Ἰησοῦς Χριστός, οὗτός ἐστιν, ἔφη, πάντων κύριος; ὁρᾷς τὸ βρέφος κύριον <ὀνομαζόμενον> καὶ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου καὶ ὑπὸ τοῦ Πέτρου; οὐκοῦν θεοτόκος ἀναμφιβόλως ἢ τὸν κύριον γεννήσασα. οὕτως αὐτὴν καὶ ἡ τοῦ μακαρίου βαπτιστοῦ μήτηρ ὑπὸ πνεύματος ἁγίου κινουμένη προσηγόρευσεν· ἐπλήσθη γὰρ φησιν, ἡ Ἑλισάβετ πνεύ- **Lc. 1, 41-43** ματος ἁγίου καὶ ἀνεβόησεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν καὶ εὐλογημένος ὁ **38** καρπὸς τῆς κοιλίας σου, καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου ἔλθῃ πρὸς με; τίς ἐπὶ τοσοῦτον μέμνην, ὡς μὴ βούλεσθαι μετὰ τῶν εὐαγγελίων θεοτόκον ἀποκαλεῖν τὴν ἁγίαν παρθένον; μὴ τοίνυν τῶν ἀκεραιτέρων τὰς ἀκοὰς θορυβή- τωσαν παιδίον καὶ βρέφος ὀνομάζοντες, ἵνα μὴ κατ' ὀλίγον καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐπιδη- **40**
- 24** μίαν ἀρνήσωνται· ὠνόμασται γὰρ βρέφος ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, ἀλλ' ἅμα καὶ κύριος. μηδ' ἐν τούτῳ δὲ πάλιν ψιθυρίζετῶσαν τὸ πάθος προβαλλόμενοι καὶ τὴν ἀνάστασιν καὶ ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν. ἤδη μὲν γὰρ καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἀποδεδείκται τῆς οἰκονομίας ὁ λόγος, πλὴν εἰ καὶ φανερώτερον μανθάνειν βούλονται τίς ὁ ἐσταυρωμένος ὑπῆρχεν,

AR

2 τῶν ἁμαρτιῶν A 4 ἀντιλογίαν in ἐναντιολογίαν corr. A 5 ἐποίησεν A οὐκ' R
 11 γεγεννημένος A 13 φανερών R 24 ἡμῖν A 33 ὀνομαζόμενον addidit καὶ¹ om. A

- 1 Cor. 11, 23 ἀκούετωσαν τοῦ τῆς οἰκουμένης διδασκάλου τοῦτο Κορινθίους ἐπιστέλλοντος· ἐγὼ γάρ φησι, παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἣν παρεδίδοτο, ἔλαβεν ἄρτον καὶ τὰ ἐξῆς. θεωρεῖς τὸν ὑπὲρ
- Act. 13, 30 ἡμῶν παθόντα κύριον φανερώς κηρυττόμενον; εἰ δὲ καὶ τὸ ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν σκανδαλίζει τοὺς ἀνθρώπους ὡς περὶ ἀνθρώπου λεγόμενον, αὐτοῦ πάλιν τοῦ ἀποστόλου καὶ ταύτην ἀκούετωσαν ἀναιροῦντος τὴν ὑπόνοιαν. οἰκονομικῶς γὰρ τὰ τοιαῦτα ἐν ταῖς ἀγίαις εἴρηται γραφαῖς· ὅτι γὰρ κύριος ἦν ὁ τῇ σαρκὶ καὶ πάσχων καὶ ἀνιστάμενος καὶ οὐχ, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἄνθρωπος ἐνοίκησιν ἔχων τοῦ λόγου, ἀκούετωσαν
- Rom. 4, 23 τοῦ Παύλου Ῥωμαίοις οὕτω παρρησίαι γράφοντος περὶ τοῦ Ἀβραάμ· οὐκ ἐγράφη δι' αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι τοῖς πιστεύουσιν 10
- PG 285 ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν. ἤκουσας τὸν ἐγείρομενον κύριον προσαγορευόμενον· μηκέτι σκανδαλίζου ἐπὶ τοῖς οἰκονομικῶς λεγομένοις.
- 25 Καὶ τοῦτο δὲ τοῖς εἰρημένοις προσθεῖναι ἀναγκαῖον ὑπάρχει, ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ χάριτι καὶ αὐτὸν καθάπερ ἡμᾶς θεὸν καὶ κύριον καὶ υἱὸν προσαγορευόμενον. ἡμεῖς μὲν
- Ps. 81, 6, 7 γὰρ εἰ καὶ καλούμεθα θεοί, ἀλλὰ πάλιν ἀκούομεν καὶ τῆς ἀσθενείας ἡμῶν τὸ μέτρον· ἐγὼ 16 γὰρ εἶπα, φησίν, θεοὶ ἐστὲ καὶ υἱοὶ ὑψίστου, ἀλλ' εὐθέως ἐπάγει· ὑμεῖς δὲ δὴ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ δῆλον ὡς τὴν προσηγορίαν κατὰ χάριν ἐσχέκαμεν, αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ μετὰ τῆς θεοπρεποῦς δόξης καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχει. καλεῖται
- Rom. 9, 5 ται γὰρ οὐχ ἀπλῶς θεός, ἀλλὰ θεὸς ἐπὶ πάντων καὶ εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, καλεῖται
- 1 Cor. 2, 8 δὲ πάλιν καὶ κύριος, οὐκ ὀνόματι μόνον ὥσπερ ἡμεῖς, ἀλλὰ κύριος τῆς δόξης καὶ κύριος 20
- Act. 10, 36 πάντων, ὡς ὁ Πέτρος ἐδίδαξεν· λεγόμενος δὲ καὶ υἱός, οὐδὲ τοῦτο καθάπερ ἡμεῖς ἀπλῶς
- 1 Joh. 5, 20 υἱός, ἀλλὰ υἱὸς μόνος καὶ ἀληθινὸς κατ' οὐσίαν, ὡς φησιν Ἰωάννης· καὶ ἐσμέν ἐν τῷ ἀληθινῷ θεῷ καὶ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος. φανερώτερον δὲ τοῦτον καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ τῶν πολλῶν
- 1 Cor. 8, 5, 6 διορίζει ὡς μόνον καὶ κατὰ ἀλήθειαν υἱόν· λέγει γὰρ οὕτως· καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν 25 λεγόμενοι θεοί, εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοὶ λεγόμενοι, πάλιν, ἵνα νοῆις· ἀλλ' ἡμῖν εἰς θεὸς ὁ πατήρ, ἔξ οὗ τὰ πάντα, καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα. ὁραῖς ὡς οὐ μετὰ πάντων αὐτὸς κύριος ἢ θεὸς ὀνομάζεται, ἀλλὰ μόνος τῷ πατρὶ συνδοξάζεται, ὡς ἔξ αὐτοῦ κατὰ φύσιν ὑπάρχων; 30
- 26 Καιρὸς δὲ λοιπὸν καὶ τὴν ἑτέραν τοῦ ἀποστόλου μαρτυρίαν εἰς μέσον παραγαγεῖν, τοῦτον τὸν ἀληθινὸν υἱὸν δεικνύσαν ἄνθρωπον εἶναι τὸν ἐκ τῆς καλλιπαρθένου τεχθέντα,
- Gal. 4, 4 ἔχει δὲ οὕτως· ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἔξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικὸς. μηδεὶς δὲ τοῦτο λέγειν ἐρυθριάτω· οὐδεμίαν γὰρ ὕβριν τοῦτο τῷ λόγῳ φέρει, φιλανθρωπίαν δὲ μᾶλλον καὶ δόξαν διὰ τοῦτο 35 ἄπειρον καὶ ἀμέτρητον. ὅτι γὰρ οὐδὲν ἐκ τούτου ὁ λόγος ἐβλάπτετο, ἄψαυστος ὑπάρχων τὴν φύσιν καὶ ἀπαθὴς καὶ ἀπερίγραφος, ἀρρήτῳ δὲ φιλανθρωπία τὸ πρᾶγμα διήνυσεν,
- Hebr. 13, 8 ἄκουε πάλιν αὐτοῦ τοῦ Παύλου τοῦτο διδάσκοντος· Ἰησοῦς Χριστός, φησίν, χθὲς καὶ σήμερον, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. τὸ γὰρ χθὲς λέγων τὴν προαιώνιον αὐτοῦ σημαίνει δόξαν, τὸ δὲ σήμερον ἐνεστῶτος καιροῦ ποιεῖται σημαντικόν, καὶ 40 ὅτι οὐκ ἐτράπη, ἀλλ' ὅτι ὁ αὐτὸς ἔμεινεν, καὶ ἐν σαρκὶ γενόμενος, καὶ ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας, ἐπήγαγεν, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ὅτε τοίνυν ταῦτα οὕτως ἔχει,
- PG 288 φιλανθρωπία μεγάλη τὴν εἰς ἡμᾶς ἀγάπην ἐνεδείξατο καὶ κεκοινώνηκεν τῇ ἡμετέρῃ φύσει, ἵνα ἀναστήσῃ αὐτὴν καὶ τῆς ὑπὸ τὸν διάβολον ἀπαλλάξῃ δουλείας. μηδεὶς οὖν

AR

1 οἰκουμένης R οἰκονομία A 2 ὁ om. R 16 δὴ om. R 24 καὶ om. R 28 καὶ om. A 32 δεικνύσ R 33 δὲ om. A

αἰσχυνέσθω παιδίον ἀκούων καὶ βρέφος καὶ ὅσα ἀνθρωπινώτερον περὶ αὐτοῦ γέγραπται·
 ὑπέμεινεν γὰρ πάντα οὐ δι' ἑαυτὸν, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς, πανταχοῦ τὸ πρέπον φυλάττων τῇ
 27 ἀνθρωπείᾳ φύσει, ἵνα μὴ φαντασία ἢ οἰκονομία νομίζεται. οὐκοῦν κἂν ἀκούσης ὅτι Mt. 2, 14
 παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ μακάριος Ἰωσήφ καὶ φεύγει εἰς Αἴγυπτον, μὴ αἰσχύνῃ αὐτὸ νόμιζε,
 τὴν δὲ οἰκονομίαν ἐννόει. καὶ γὰρ οὐ τότε μόνον τοῦτο περὶ αὐτοῦ γέγραπται, ἀλλὰ 5
 καὶ ὅτε εἰς τὸν τριακοστὸν ἐνιαυτὸν ἐλθὼν ἤρξατο κηρύττειν καὶ διδάσκειν καὶ τῶν θαυ-
 μασιῶν ἐπετέλει τὴν δύναμιν, πάλιν τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα εὐρίσκομεν. ἀκού- Mt. 4, 12
 σας γὰρ φησιν, ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ
 ἕτερα δὲ τοιαῦτα ἔστιν εὐρεῖν. ἀλλ' οὐ φόβῳ τοῦτο ἐποίει οὐδὲ τότε οὐδὲ νῦν, ἀλλὰ
 τὸν πρέποντα καιρὸν ἀναμένων τοῦ σωτηρίου πάθους· ἔδει γὰρ πρῶτον διαλάμψαι τὸ 10
 κήρυγμα καὶ πάντα ἐπιτελέσαι ὅσα ἐβούλετο, καὶ τότε καὶ ἐπὶ τὸ σωτήριον πάθος ἐλθεῖν,
 ὃ δὴ καὶ γέγονεν. ὅτι δὲ οὐ φόβῳ καὶ δειλίᾳ τοῦτο ἐγένετο, δῆλον ἀφ' ὧν πεποίηκεν,
 ὅτε παραδοθῆναι οὐκ ἐβούλετο. καὶ γὰρ τῶν Ἰουδαίων αὐτὸν τότε κατακρημνίσαι θελη-
 σάντων, αὐτὸς, φησὶν, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο, καὶ ἄλλοτε δέ, Lc. 4, 30
 φησὶν, πιάσαι αὐτὸν θελόντων, οὐδεὶς, φησὶν, ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, 15 Ioh. 7, 30
 ὅτι οὐπω ἐλήλυθεν ἡ ὥρα αὐτοῦ. πλην ἀλλὰ καὶ ἀχείρωτος εἶναι δυνάμενος ὡς
 θεός, πάλιν διὰ τὸ ἀνθρώπινον ὑπανεχώρει, ἵνα φαίνεται κατὰ ἀλήθειαν γενόμενος ἀνθρω-
 πος. εἰ δὲ λέγοι τις· διὰ τί μὴ καὶ τότε ὅτε παιδίον ἦν, δι' ἑαυτοῦ τὴν ἐπιβουλήν
 ἐξέκλινεν, ἀλλ' ἀγγέλου χρηματίζοντος; μανθανέτω ὡς καὶ τότε αὐτοῦ ἦν τὸ ἔργον, ἀλλ'
 ἵνα μὴ τῆς οἰκονομίας τοσοῦτον παραλύσῃ τὸν λόγον διὰ τὴν ἡλικίαν, διὰ τοῦτο δι' 20
 28 ἀγγέλου τὸ πρᾶγμα πεποίηκεν. ὅτι δὲ τὰ πρέποντα σῶζειν βουλόμενος πάντα οἰκο-
 νομικῶς ἐποίει καὶ συνεχώρει τῇ σαρκὶ δεικνύειν τὰ αὐτῇ ἀκόλουθα, πληροφορήσει σε
 πάλιν αὐτός. ὅτε γὰρ ὁ μακάριος βαπτιστὴς αὐτῷ ἔλεγεν· ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ Mt. 3, 14, 15
 σοῦ βαπτισθῆναι, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὸν ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν
 πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. ὁρᾷς ὅτι καὶ τὸ βάπτισμα καὶ πάντα τὰ πρέποντα 25
 οἰκονομῶν κατεδέχετο; ὅταν τοίνυν ἀκούσης παιδίον καὶ βρέφος καὶ ὅσα ἀνθρωπινώ-
 τερον περὶ αὐτοῦ γέγραπται, καθὼς προεῖρηται, μηδέποτε δίχα τῆς θεότητος αὐτὸν ὄντα
 ὑπολάμβανε· καὶ γὰρ καὶ ἀνθρωπος λεγόμενος, δείκνυται θεὸς ὑπάρχων, ὡς πολλάκις ἀπο-
 δέδεικται. ἐπιμαρτυρήσει δὲ πρὸς τοῦτο τοῖς εἰρημένοις καὶ ὁ μακάριος βαπτιστὴς οὕτω
 λέγων περὶ αὐτοῦ· ὁπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι Ioh. 1, 30, 31
 πρῶτός μου ἦν καὶ γὰρ οὐκ ἡιδεὶν αὐτόν. πῶς οὖν ἄνδρα λέγων αὐτόν, πρῶτον 31
 ἑαυτοῦ φησιν αὐτὸν εἶναι; καὶ μὴν κατὰ τὸν τῆς οἰκονομίας χρόνον αὐτὸς πρῶτος ὁ
 μακάριος βαπτιστὴς γεγεννημένος εὐρίσκεται. ὅτε γὰρ ὁ Γαβριὴλ τῇ θεοτόκῳ Μαρίας PG 289
 τὴν ἄχραντον σύλληψιν εὐγγελίζετο, ἔκτον ἔλεγεν ἤδη μῆνα τὴν Ἑλισάβετ ἔχειν συνε- Lc. 1, 36
 ληφύϊαν τὸν βαπτιστὴν. πῶς οὖν ἄνδρα λέγων πρῶτόν φησιν αὐτὸν ἑαυτοῦ ὄντα, εἰ 35
 μήτι θεὸν φανερώς ἐνανθρωπήσαντα αὐτὸν ἠπίστατο; ὁπίσω μου γὰρ φησιν, ἔρχεται Ioh. 1, 30
 ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. πῶς δὲ εἰ πρῶτος
 ἦν, ἔμπροσθεν ὕστερον ἐγένετο; τῇ φανερώσει καὶ τῇ γνώσει τῇ πρὸς τὸν λαόν. πρὶν
 μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ κηρύττειν παρέλθῃ, οὐ σφόδρα ἦν τοῖς πολλοῖς γνώριμος, ὁ δὲ βαπτιστὴς
 ἤδη καὶ ἐκήρυττεν καὶ ἐβάπτιζεν πρὸ αὐτοῦ· ὅτε δὲ λοιπὸν καὶ ὁ κύριος ἤρξατο κηρύττειν 40
 καὶ τὰ θαύματα ἐπιτελεῖν, ἔμπροσθεν, τουτέστιν μᾶλλον τοῦ βαπτιστοῦ τὰ πρωτεῖα
 ἔφερεν. καὶ ὅτι τοῦτό ἐστιν τὸ ἔμπροσθεν, ἀκουε τί πρὸς τὸν Ἰωάννην οἱ αὐτοῦ
 μαθηταὶ ἔλεγον· ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ὡς σὺ μεμαρτύρη- Ioh. 3, 26
 κας, ἰδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. θεωρεῖς πῶς
 καὶ ἄνδρα καὶ πρῶτον αὐτὸν ἐκήρυξεν;

- 29 Εἰ δὲ τῇ προλαβούσῃ κεκαρωμένοι μέθῃ ἔτι καὶ νῦν ἀναβάλλονται τῇ ἀληθείᾳ πείθε-
σθαι οἱ πεπλανημένοι, φέρε κάκεινῃν αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν εἰς μέσον ἀγάγωμεν, πρὸς ἣν
ἀντεπεῖν οὐδὲ αὐτοὶ οἱ τὰ αὐτὰ αὐτοῖς ὑπειληφότες Ἰουδαῖοι καὶ νομίζοντες ἄνθρωπον εἶναι
Mt. 22, 41-45 ψιλὸν οὐκέτι ἡδυνήθησαν· ποία δὲ αὕτη ἐστίν; αὐτὸς τότε τοὺς Φαρισαίους ὁ κύριος
ἠρώτησεν λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνας υἱὸς ἐστίν; τῶν δὲ 5
ἀποκριναμένων τοῦ Δαυὶδ, ἔφη πρὸς αὐτούς· πῶς οὖν Δαυὶδ ἐν πνεύματι καλεῖ
αὐτὸν κύριον λέγων· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν
μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; εἰ οὖν
Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν; ὁραῖς φανερώς πῶς
κύριον τοῦ Δαυὶδ ἑαυτὸν ἀπέδειξεν· πῶς οὖν ὁ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κύριος αὐτοῦ εἶναι 10
ἡδύνατο καὶ τοῦ πατρὸς σὺνθρονος, εἰ μὴ ὅτι θεὸς ἦν τὰ ἀνθρώπινα περιβαλόμενος; υἱὸν
γὰρ Δαυὶδ καὶ κύριον τὸν ἐκ τῆς παρθένου τεχθέντα, τουτέστιν ἑαυτὸν ἀπέδειξεν, ἀλλ'
ἐκεῖνοι μὲν ταύτην τὴν μαρτυρίαν ἀκούσαντες ἀνετράπησαν καὶ τοῦ ἀντιλέγειν ἐπαύσαντο,
Mt. 22, 46 ὥς ὁ εὐαγγελιστὴς ἱστορεῖ· οὐδεὶς γάρ φησιν, ἡδύνατο ἀποκριθῆναι αὐτῷ
λόγον οὐδὲ ἐτόλμησεν ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι. 15
- 30 γένοιτο δὲ καὶ τούτους κἂν ὅψέ ποτε τῆς ἀνοίας ἀποστάντας ἐπιγνῶναι τῆς εὐσεβείας τὸ
κήρυγμα, ἡμεῖς δὲ ταύτης ἐχώμεθα τῆς πίστεως, ἀγαπητοί, διὰ παντός· ταύτην καὶ ἐν
διανοίᾳ κατέχωμεν καὶ τῇ γλώττῃ φανερώς καὶ μετὰ παρρησίας κηρύττωμεν, πάντα διὰ
ταύτην ὑπομένειν προθύμως ἀνεχόμενοι. αὕτη γὰρ προφητῶν μὲν ἐστὶν πρόρρησις,
ἀποστόλων δὲ κήρυγμα καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας πρόξενος, αὕτη τῆς αἰωνίου ζωῆς 20
ὁδηγός, αὕτη τῶν πατέρων ὁ πλοῦτος, αὕτη καὶ ἡμῶν ὁ ἀληθινὸς θησαυρός, ὑπὲρ οὗ
PG 292 πάντα πωλεῖν καὶ προέσθαι δίκαιον. τοῦτον εἴ τις ἡμῶν ἀποσυλῆσαι θελήσῃ, ἀποστρε-
φόμεθα ὡς Χριστομάχον καὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ἐχθρόν, πειθόμενοι τῷ παραγγέλλοντι
Gal. 1, 8 ἀποστόλῃ· κἂν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἔξ οὐρανοῦ εὐαγγελίσῃται ὑμῖν παρ' ὃ
εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. 25

4 = V 135 R 5 Τοῦ αὐτοῦ ἐρμηνεία εἰς τὸ ἐν Νικαίᾳ σύμβολον

5 = V 8 R 21 Σάκρα ἀποσταλεῖσα τῷ ὁσιωτάτῳ Κυρίλλῳ

6 = V 9 Κελεστίνου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον

7 = V 10 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον

8 = V 11 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολή 30

9 = V 12 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον

10 = V 2 R 11 Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον, ἡνίκα ἔμαθεν αὐτὸν κακῶς φρονεῖν

11 = V 3 R 12 Νεστορίου πρὸς Κύριλλον

12 = V 4 R 13 Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον

13 = V 5 R 14 Νεστορίου πρὸς Κύριλλον 35

14 = V 21 Κυρίλλου πρὸς τοὺς ἐγγράφος αὐτὸν αἰτιασαμένους ὅτιπερ οὐ σεσιώπηκεν ἔξ
ἀκοῆς μαθὼν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ Νεστορίου διδασκαλίαν

15 = V 20 Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή πρὸς τινὰ ζηλωτὴν περὶ Νεστορίου

16 = V 13 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας

17 = V 30 Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς τὸν ἀγιώτατον Κύριλλον 40

18 = V 15 Κυρίλλου πρὸς Ἰουβενάλιον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων

AR

1 δὲ om. R

3 οὐτε AR

9 ὅρα A

17 διὰ παντός ἀγαπητοῖ R

19 μὲν

γὰρ προφητῶν R

25 ὑμῖν om. A

A

4 ε' in mg. A m. rec.

- 19 = V 19 R 46 Ὁμιλία Πρόκλου ἐπισκόπου Κυζίκου λεχθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει καθεζομένου Νεστορίου εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅτι θεοτόκος ἐστὶν ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι ὁ τεχθεὶς οὔτε θεὸς γυμνὸς οὔτε ἄνθρωπος φιλὸς, ἀλλ' Ἐμμανουὴλ τυγχάνει, θεὸς καὶ ἄνθρωπος ἀσυγχύτως καὶ ἀμεταβλήτως ὑπάρχων· εἶπε δὲ αὐτὴν, ὅτε ἦν ἐπίσκοπος Νεστόριος, προτραπείς παρ' αὐτοῦ 6
- 20 = V 14 R 16 Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον, ἐν ᾧ μακάριον ἀποκαλεῖ Θεόδωρον τὸν αἰρετικόν
- 21 = V 18 Διαμαρτυρία προτεθείσα ἐν Κωνσταντινουπόλει
- 22 = V 24 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως
- 23 = V 6 R 15 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον 10

24 = R 6. Latina uersio extat in Coll. Palatina 39, Syriaca in cod. Mus. Brit. add. 12156

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς τολμῶντας Pusey 260
συνηγορεῖν τοῖς Νεστορίου δόγμασιν ὡς ὀρθῶς ἔχουσιν PG 76, 316

- 1 Οἱ τῷ παναγίῳ θεῷ τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν παραστήσαντες καὶ τοῖς τῆς ἀληθείας δόγμασιν συνεπειν ἡρημένοι παραιτοῦνται μὲν τὰς βεβήλους κενοφωνίας τῶν ἀνοσίων 15 αἰρετικῶν, ἐνερείσαντες δὲ τὸν ἔσω καὶ κεκρυμμένον τῆς καρδίας ὀφθαλμὸν τῇ θεοπνεύστῳ γραφῇ οὕτω τε αὐτὸν πλουσίως ἀναμεστῶσαντες ἐννοιῶν ἀγαθῶν τοῖς τὰ ὀρθὰ διαστρέ-
2 φουσιν ἀντανίστανται καὶ μάλα νεανικῶς, μόνον οὐχὶ λέγοντες· Ζηλοῦντες ἐζηλώσαμεν τῷ 3 Reg. 19, 14 κυρίῳ. Νεστορίου τοίνυν πολλάς τε καὶ διαφόρους καταχέοντος δυσφημίας τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ καὶ οἶον ἐκ βάθρων ἀναμοχλεύοντος τὸ σεπτὸν καὶ μέγα τῆς 20 ἐνανθρωπήσεως μυστήριον, οὐκ ἀκίνδυνον εἰδότες τὸ ἐπὶ γε τούτοις ἐλέσθαι σιγὰν συμβουλευ-
σαντές τε πλειστάκις αὐτῷ τῶν τοιούτων ἀποσχέσθαι δυσφημιῶν, ὄνῃσαντες δὲ παντελῶς οὐδέν, κεχωρήκαμεν ἀναγκαίως ἐπὶ τὸ χρῆναι συναθλεῖν τοῖς τῆς εὐσεβείας δόγμασιν. P 262
ἀπολεξάμενοι δὲ κεφάλαιά τινα τῶν ἐκείνου δυσφημιῶν, ταῦτα χρησίμως ἀνεθεματίσαμεν PG 317
ἥτοι τοὺς φρονεῖν ἐθέλοντας αὐτά, πειθόμενοι λέγοντι τῷ μακαρίῳ Παύλῳ· εἴ τις Gal. 1, 9. 8
ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω· ἀλλὰ κἂν ἡμεῖς ἢ 26
ἄγγελος ἔξ οὐρανοῦ εὐαγγελίσηται ὑμᾶς παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα
8 ἔστω. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως δεδυσφορήκασι τινὲς ἐπὶ τούτῳ λίαν, ἢ ὁμόφρονες ὄντες ἐκείνῳ καὶ ἰσογνώμονες ἢ προσποιούμενοι μὲν παραιτεῖσθαι τὴν ὁμοδοξίαν, πειρώμενοι δὲ διὰ τρόπου παντὸς ἐπικουρεῖν αὐτῷ καὶ ποιεῖσθαι κατεστυγημένους τοὺς τῷ σωτῆρι 30 Χριστῷ συνεγορεῖν ἐθέλοντας. ἀλλ' ἦν ἀκόλουθον ἐννοεῖν ὅτι τὸ τοῖς ἑτεροδιδασκα-
λοῦσιν ἐπιτιμᾶν προϋξένησεν ἂν αὐτοῖς τῆς εἰς Χριστὸν ἀγάπης τὸ γνήσιον· νῦν δὲ πεπρά-
χασιν μὲν οὐχ ὅπερ ἦν ἄμεινον· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· πεποιήνται δὲ πολεμιωτάτους ὧν εἰ
4 γεγονάσι Ζηλωταί, ἀνεδήσαντο ἂν σὺν αὐτοῖς τῆς ἀφθαρσίας τὸν στέφανον. ἐπιλαμβά-

12/13 Κατὰ Ἀνδρέου fme; cf. epistulam Rabbulae ap. Overbeck, S. Ephraemi opp. sel. 222 et Theodor. Lect. 2, 40 [Rén. archéol. n. s. 26, 401] et epistulam Cyrilli ad Rufum Thessalonicensem [R 41] πρὸς τὰ . . . Ἀνδρέου εἰς τὰ κεφάλαια

Θ [= fv], ARAΣ

12/13 Τοῦ — ἔχουσιν vΣ Τοῦ — συνεγορεῖν ὡς ὀρθῶς ἔχουσι τοῖς νεστορίου δόγμασι f τοῦ αὐτοῦ ἀπολογητικὸς ὑπὲρ τῶν δώδεκα κεφαλαίων πρὸς τοὺς τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους ἐγγράφῳ μεμψαμένου τοῖς τοιοῦτοις κεφαλαίοις A κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἀπολογητικὸς ὑπὲρ τῶν 18 κεφαλαίων πρὸς τοὺς τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους R om. A 14 ἀγίῳ R 15 καινοφωνίας AΣ 16 ἀνερῆσαντες R ἀντερείσαντες Reop κατακεκρυμμένον AR 18 καὶ μονονουχὶ v ἐζηλώσαμεν Θ ἐζηλώκαμεν AR 19 δυσφημίας Θ βλασφημίας AR 21 γε ἐπὶ v 23 συνελθεῖν A 30 κατεστυγημένους Θ κατεστυγμένους AR 31 συνεγορεῖν Θ συναγορεύειν AR 32 τὸν κῶ v νυνὶ R

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 2.

νονται τοίνυν τῶν ἀναθεματισμῶν ὡς οὐκ εὖ γεγονότων καὶ δὴ καὶ ἐκάστωι παραθέντες ἐγγράφως τὰ τῆς ἑαυτῶν διανοίας εὐρήματα καὶ ἀσυνέτους τινὰς εἰκαιομυθίας, συναρπάσειν οἶονται τοὺς ἐντευξομένους καὶ ἀβασανίστως τοῖς παρ' αὐτῶν ἐντυχάνοντας λόγοις. ἦν οὖν ἀναγκαῖον καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀντιπαρεξάγειν τὸ ἀληθές καὶ ἀποκρούεσθαι τὴν κατάρρησιν ἀποφῆναί τε φιλοσκώμμονας ἢ γοῦν ἀληθείας ἐρευνητὰς τοὺς δι' ἐναντίας. 5
προτάξαντες τοίνυν ἕκαστον τῶν ἀναθεματισμῶν, εἴτα τούτοις τὰ παρ' ἐκείνων συντεθειμένα συντάξαντες, παρεζεύξαμεν τὰ παρ' ἑαυτῶν, τοῖς τῶν θείων γραφῶν ἐπιστήμοσι δικασταῖς οἰονεὶ χρώμενοι καὶ ψῆφον αἰτοῦντες ὀρθήν τε καὶ ἀνεπίληκτον παρὰ τῶν εἰδόντων τὴν ἀλήθειαν.

P 264

Ἀναθεματισμὸς ᾱ

10

6 Εἴ τις οὐχ ὁμολογεί θεὸν εἶναι κατὰ ἀλήθειαν τὸν Ἑμμανουὴλ καὶ διὰ τοῦτο θεοτόκον τὴν ἁγίαν παρθένον (γεγέννηκεν γὰρ σαρκικῶς σάρκα γεγονότα τὸν ἐκ θεοῦ λόγον), ἀνάθεμα ἔστω.

Μέμψις αἰρετικῶν

8 Καὶ τίς σαρκικῶς σάρκα γεγονότα τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἀποτετέχθαι συνομολογήσειεν 15
Lc. 1, 35 <ἄν>; εἰ γὰρ σαρκικῶς ἐγέννησεν, οὐκέτι κατὰ παρθένον. καὶ ποῦ θήσομεν τὸ πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύνამις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι, σαρκικῶς κατ' αὐτὸν τῆς παρθένου καὶ οὐ θεοπρεπῶς γεννησάσης; καὶ πῶς ταύτην ἀστὴρ παρδύξως φαινόμενος κατεμήνυεν, μάγοι δὲ ἐκ Περσίδος δι' αὐτοῦ ὀδηγούμενοι παρήϊσαν τὸν τεχθέντα ζητοῦντες καὶ εὐρόντες ἔφερον δῶρα καὶ τῷ νοουμένῳ καὶ τῷ φαινόμενῳ 20
Lc. 2, 14 ἐχόρευον λέγοντες· δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις PG 320 εὐδοκία; ταῦτα τίνος μηνύματα, σαρκικῆς ἢ θεοπρεποῦς γεννήσεως; ἄλλως τε εἰ 2 Cor. 5, 21 ἀβασανίστως ταῖς φωναῖς ἐμβάλοισιν, καὶ τροπὴν τοῦ λόγου καὶ μεταβολὴν τὴν εἰς σάρκα Gal. 3, 13 φαντασθησόμεθα καὶ οὕτως καὶ ἁμαρτίαν καὶ κατάραν αὐτὸν γεγενῆσθαι ὑποληψόμεθα, εἰ 25 τοῖς ἐπομένοις ἢ ἡγουμένοις τῶν κειμένων καὶ αὐτῇ τῇ συνηθείᾳ τῆς γραφῆς μὴ προσέχομεν. ἀλλὰ γὰρ τὸ γενέσθαι σάρκα τὸν λόγον τὴν ἐν τῇ σαρκὶ σκήνωσιν καλῶς ἐκλαμβάνομεν κατὰ τὴν τῶν εὐαγγελίων διάνοιν.

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

7 Τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ τὸ μυστήριον ὁ πάνσοφος 30
Ioh. 1, 14 Ἰωάννης διατρανοῖ γεγραφώς· καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν P 266 ἡμῖν. ταῦτα συνέντες ὀρθῶς οἱ μακάριοι πατέρες οἱ κατὰ καιροὺς ἐν τῇ Νικαέῳ συνειλεγμένοι αὐτὸν ἔφασαν τὸν ἐκ θεοῦ πατρός φύντα λόγον τὸν δι' οὗ τὰ πάντα πεποίηκεν ὁ πατήρ, τὸ φῶς τὸ ἐκ τοῦ φωτός, τὸν θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, σαρκωθῆναί τε καὶ ἐνανθρωπήσαι, τουτέστιν ἐνωθῆναι σαρκὶ ψυχὴν ἐχούσῃ τὴν λογικὴν καὶ ἀνθρώπον 35 γενέσθαι μετὰ τοῦ καὶ ἀπομείναι θεόν. ὅτι δὲ ἀτρέπτως τε καὶ ἀσυγχύτως τὸ τῆς ἐνώσεως πέπρακται χρῆμα, μεμενηκότος, ὡς ἔφην, τοῦ θεοῦ λόγου τοῦθ' ὅπερ ἐστί, καὶ

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

2 αὐτῶν v εὐρήματα Θ 2/3 συναρπάζειν Θ 8 ἀνεπίληκτον Α 10 πρῶτος vΑ 12 θῦ ΘΑΣ
θῦ πρσ ΑΡ 14 μέμψις αἰρετικῶν [αἰρετικοῦ Σ] ΘΑΣ ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν ΑΡ ᾱ in nig. R
15 ἀποτετάχθαι v 16 ἄν addidi 17 τὸ ἅγιον f 20 τεχθέντα v 21 τῶν ποιμένων R 23 εὐδοκία
ΘΑΡΣ εὐδοκίας Α 24 τροπὴν] πρόσ τὴν f 28 τοῦ εὐαγγελίου Σ 29 ὀρθοδόξου ΘΑΣ κυρίλλου ΑΡ.
ᾱ in mg. R 31 γεγραφεκῶς ΑΡ 32 συνιέντες R 33 συνειλεγμένοι R 34 τοῦ om. Α
ἀληθινὸν ΑΡ τὸν ἀληθινόν Θ 36 μετὰ καὶ τοῦ μείναι v 37 θεοῦ ΑΡΑΣ om. Θ

εἰ γέγονε σὰρξ (ἀναλλοίωτος γὰρ κατὰ φύσιν ἐστίν), οὐδενὶ τῶν ὄντων ἀμφίβολον· τὸ γὰρ σαρκουῖσθαι λεγόμενον οὐκ εἰς σαρκὸς τρέπεται φύσιν, ἀλλ' ἕτερόν τι νοεῖται παρ' αὐτὴν ὑπάρχον καὶ ἐνωθὲν αὐτῇ. οὕτω φρονούντες οἱ μακάριοι πατέρες θεοτόκον ὠνόμασαν τὴν ἁγίαν παρθένον· πεπιστεύκασι γὰρ ὅτι σαρκωθέντα τε καὶ ἐνανθρωπήσαντα γεγέννηκεν τὸν υἱὸν τὸν δι' οὗ τὰ πάντα πεποίηκεν ὁ πατήρ. ὁ δὲ τῶν νέων ἡμῖν δυσφημιῶν εὐρετὴς Νεστόριος τῇ τοιαύτῃ μαχόμενος δόξει κατακιβδηλεύει μὲν ὥς οὐκ οὔσαν ἀληθῆ τὴν θεοτόκος φωνήν, ἔφη δὲ οὕτως

8 Ἡρώτησα, φησίν, πολλάκις αὐτούς· τὴν θεότητα λέγετε γεγεννηθῆαι ἐκ τῆς μακαρίας παρθένου; ἀποπηδῶσιν εὐθὺς πρὸς τὸ ῥῆμα· καὶ τίς, φησίν, τοσαύτην βλάβημιαν νοσεῖ, ὥς ἐκείνην τὴν γεννήσασαν τὸν ναόν, λέγειν παρὰ τοῦ πνεύματος τὸν θεὸν ἐν ἐκείνῃ ἐκτίσθαι; εἶτα ὅταν ἐπαγάγω· τί οὖν ἄτοπον ἡμεῖς λέγομεν συμβουλευόντες φεύγειν τὴν φωνὴν καὶ ἔρχεσθαι ἐπὶ τὸ κοινὸν σημαινόμενον τῶν δύο φύσεων; τότε νομίζεται αὐτοῖς εἶναι βλάσφημον τὸ λεγόμενον. ἡ ὁμολόγησον σαφῶς θεότητα γεγεννηθῆαι ἐκ τῆς μακαρίας Μαρίας ἢ φεύγων ὥς βλάσφημον τὴν φωνὴν τί τὰ αὐτά μοι λέγων ὑποκρίνη μὴ λέγειν; 15

9 Περιστάντος τοίνυν ἐκείνου, μᾶλλον δὲ ἀναπείθοντος ἀνοσίως τοὺς θεοτόκον λέγοντας τὴν παρθένον εἰς τὸ δεῖν ὁμολογεῖν σαρκὸς γενέσθαι καρπὸν γυμνῆν τε καὶ κατὰ μόνας τὴν τῆς θεότητος φύσιν καὶ τῆς ὑπάρξεως τὴν ἀρχὴν ἐκ γυναικὸς ἐσχηκέναι τὸν τοῦ θεοῦ λόγον, πληροφορεῖν ἐθέλοντες ὅτι τῆς τοιαύτης δόξης ἀλλότριοι παντελῶς καθεστήκαμεν (οὐ γὰρ οὕτω λεληρήκαμεν, ὥς ἐλέσθαι φρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν), ἀποτεκεῖν ἔφημεν τὴν παρθένον σάρκα γεγονότα κατὰ τὰς γραφὰς τὸν τοῦ θεοῦ λόγον, τουτέστιν Ἰωὴ. 1, 14 ἄνθρωπον, ἀποτεκεῖν δὲ αὐτὸν σαρκικῶς, τουτέστιν κατὰ σάρκα. ὁ μὲν γὰρ θεὸς καὶ πατήρ θεικῶς γεγέννηκεν ἐξ ἑαυτοῦ θεὸν ὄντα τὸν υἱόν· ἐπειδὴ δὲ τὸ γεγεννημένον Ἰωὴ. 3, 6 ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστίν, γεγέννηκεν ἢ παρθένος, ὥς σὰρξ ὑπάρχουσα, σαρκικῶς· τὸ δὲ σαρκικῶς εἰπεῖν οὐκ ἀναιρουντός ἐστίν τῆς γεννήσεως τὸ παράδοξον οὔτε μὴν ἀνατρέποντος τοῦ ἁγίου πνεύματος τὴν ἐνέργειαν, δι' ἧς ἐν μήτραι διέπλασεν τὸ τεχθέν, διδάσκοντος δὲ μᾶλλον ὅτι ὥσπερ θεὸς τίκει θεικῶς ἥτοι θεοπρεπῶς κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν, οὕτω καὶ ἄνθρωπος ἀνθρωπίνως ἥτοι σὰρξ σαρκικῶς. θεὸς δὲ ὢν κατὰ φύσιν ὁ λόγος, καίτοι σὰρξ γεγονώς, προῆλθεν θεοπρεπῶς, τουτέστιν ὥς ἂν πρέποι τῷ γε ὄντι κατὰ ἀλήθειαν θεῷ. μόνος γὰρ ἔσχεν μητέρα τὴν ἀπειρόγαμον καὶ τετήρηκεν παρθένον τὴν τεκοῦσαν αὐτὸν κατὰ σάρκα. θαυμάζω δὲ ὅτι θεοτόκον ὀκνοῦντες εἰπεῖν τὴν ἁγίαν παρθένον θεοπρεπῶς αὐτὴν γεννῆσαί φασιν· οὐ γὰρ ἄνθρωπος κοινὸς τίκεται θεοπρεπῶς.

10 δῶρα δὲ προσκεκομίσθαι φασὶν παρὰ τῶν μάγων τὰ πρόσφορα καὶ τῷ νοουμένῳ καὶ τῷ φαινόμενῳ, διαιροῦντες εἰς δύο δὴ πάλιν μετὰ τὴν ἔνωσησιν τὸν ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν· ὁ γὰρ νοούμενος γέγονεν ὁρατός, οὐ μεταβολῇ φύσεως, ἀλλ' ἐνώσει τῇ πρὸς τὸ ὀρώμενον σῶμα. καὶ γοῦν αὐτόπτας καὶ ὑπηρέτας γενέσθαι τοῦ λόγου τοὺς ἁγίους ἀποστόλους Ἰωὴ. 1, 2 τὸ γράμμα φησὶ τὸ ἱερόν· καίτοι πῶς οὐ παντὶ τῷ σαφές ὥς ἐστὶν ἀσώματος τε καὶ ἀναφῆς ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος; ἀλλ' εὐρίσκω λέγοντας τοὺς ἁγίους μαθητάς· ὃ ἦν Ἰωὴ. 1, 1

1—3 Fyrt 122 ἐκ τῆς ἀπολογίας τοῦ πρώτου ἀναθεματισμοῦ ἦν ποιεῖται πρὸς τοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας· 'τὸ γὰρ — αὐτῇ' 8—15 = Cyrill. adu. Nestor. 1, 1 33—p. 36, 2 Timoth. arm. p. 93 35—38 Fyrt 123 ὁ γὰρ — λόγος

Θ [= fv]. ΑΡΑΣ

2 τι om. Fyrt νοεῖται om. v 8 λέγεται ΘR, corr. fR ἁγίας v 11 ἐκτίσθαι v κεκτίσθαι AR κεκτήσθαι f φεύγειν Θ φυγεῖν AR 13 αὐτοῖς ex ἑαυτοῖς corr. R γεγεννη-
σθαι v 14 Μαρίας om. R 16 περιστάντος A 23 ἑαυτοῦ Θ αὐτοῦ AR γεγεννημένον v
27 κατὰ] καὶ A 37 καίτοι] καὶ v πάντῃ τὸ R πάντῃ τοῦτο Fyrt 38 ἀναφῆς ΘΛΣTim.
ἀναφῆς καὶ ἀόρατος AR ἀναφῆς καὶ μὴν καὶ ἀόρατος Fyrt ἐκ] τοῦ v μαθητάς ΘΛΣTim.
ἀποστόλους AR

- ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἐωράκαμεν, ὃ ἐθεασάμεθα τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς Ζωῆς. πρόσφορα τοίνυν τὰ δῶρα τῷ ἐνί, τουτέστι Χριστῷ· καὶ γὰρ ἔστιν ἐν ταυτῷ θεός τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος ὁ αὐτός. ταύτηι τοι τεχθέντος αὐτοῦ χοροστασίαι μὲν ἦσαν τῶν ἁγίων 5
 11 ἀγγέλων, στρατιαὶ δὲ πνευμάτων σωτῆρα καὶ λυτρωτὴν λεγόντων αὐτόν. ἐπειδὴ δὲ τοῦ 5
 Ioh. 1, 14 εὐαγγελιστοῦ λέγοντος ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, δεδιέναι φασὶ μὴ ἄρα πως τοῦ ἐγένετο τὴν ἰδίαν σώζοντος δῆλωσιν τροπὴ τις νοοῖτο περὶ τὴν θείαν τοῦ λόγου γενέσθαι φύσιν, ἐπαινῶ μὲν τὸ δεῖμα, θαυμάζω δὲ ὅτι παραιρούμενοι τὴν λέξιν τὴν ἀληθῆ τε καὶ ἀναγκαίαν
 Gal. 3, 13 δῆλωσιν οὕτω γενέσθαι φασὶ σάρκα τὸν λόγον, ὥς ἂν εἰ λέγοιτο γενέσθαι κατὰρα καὶ 10
 2Cor. 5, 21 ἁμαρτία. εἶτα πῶς οὐκ ἔδει νουνεχεστάτους ὄντας ὁρᾶν ὅτι τὸ ἐγένετο τεθεικῶς ὁ 10
 PG 324 μακάριος εὐαγγελιστὴς ἀπάσης τροπῆς ὑπόνοιαν ἀναιρεῖ, προσεπενεγκῶν εὐθὺς τὸ καὶ
 P 272 ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν; ἄτοπον δὲ καὶ ἐτέρως τὸ λέγειν ἀποτολμᾶν οὕτω γενέσθαι σάρκα τὸν λόγον, ὥς γενέσθαι λέγεται κατὰρα καὶ ἁμαρτία. οὐ γὰρ αὐτόχρημα γέγονε
 Lc. 22, 37 κατὰρα οὔτε μὴν ἁμαρτία, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη δίκαιος ὢν, ἵνα καταργήσῃ τὴν
 Gal. 3, 13 ἁμαρτίαν, καὶ κεχηματίκεν ἐπικατάρματος ὁ εὐλογῶν τὴν κτίσιν, ἵνα λύσῃ τὴν καθ' 15
 ἡμῶν ἁρὰν καὶ ἀπαλλάξῃ δίκης τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτόν. οὐκοῦν οὐ γέγονεν κατὰ ἀλήθειαν κατὰρα καὶ ἁμαρτία, κεχηματίκε δὲ ταῦτα, ἵνα καταργήσῃ κατάραν καὶ ἁμαρτίαν.
 12 οὐκοῦν εἰ οὕτω γέγονε σὰρξ, κατήργηκεν ἄρα τὴν σάρκα καθὰ καὶ τὴν ἁρὰν καὶ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ οὔτε γέγονεν ἄνθρωπος οὔτε μὴν ἐσαρκώθη κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐν δοκῇσει μόνῃ τὸ μυστήριον καὶ ἐν ψιλοῖς ὀνόμασιν ὁ τῆς ἐνανθρωπήσεως εὐρίσκεται τρόπος, ἀνήρηται 20
 Rom. 6, 3 δὲ εἰς ἅπαν καὶ ἡ τῆς ἀναστάσεως ἐλπίς. εἰς τὸν τίνος οὖν ἄρα θάνατον βεβαπτίσμεθα;
 Rom. 10, 8, 9 ποῦ τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως, ὃ κηρύσσομεν; ὁμολογήσαντες γὰρ ὅτι κύριος Ἰησοῦς, καὶ πιστεύσαντες ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν, σωζόμεθα. ἄρ' οὖν εἰς ἓνα τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ κοινὸν ἄνθρωπον ἡ πίστις, οὐκέτι δὲ τὸν ἐν ἀνθρωπείᾳ μορφῇ
 Phil. 2, 7 πεφνηνότα δι' ἡμᾶς προσκυνούμεν λόγον; οὐκ ἔλαβεν τὴν τοῦ δούλου μορφήν ὁ ἐλεύθερος 25
 ὡς θεός; οὐ τεταπείνωκεν ἑαυτὸν ὁ τοῖς τῆς θεότητος ὑψώμασι διαπρέπων; ὁ ἐν μορφῇ καὶ ἰσότητι τοῦ πατρὸς οὐ καθῆκεν ἑαυτὸν εἰς κένωσιν, καίτοι διανέμων ἐξ ἰδίου πληρώματος τῇ κτίσει τὰ ἀγαθὰ; ἅπαγε τῆς δυσβουλίας· ἐτέρως ἡμᾶς μεμυσταγωγῆκασιν οἱ μακάριοι πατέρες. σαρκωθῆναι γὰρ καὶ ἐνανθρωπήσαι κατὰ ἀλήθειαν αὐτὸν ἔφασαν
 P 274 τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον ἀτρέπτως τε καὶ ἀσυγχύτως· ἀπόρρητος δὲ παντελῶς τῆς οἰκο- 30
 νομίας ὁ τρόπος. μάρτυρας δὲ τῶν εἰρημένων τοὺς αὐτῶν ποιήσομαι λόγους.

Πέτρου μάρτυρος ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας

- Ioh. 1, 14 13 Ὅθεν καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς ἀληθεύει λέγων· ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, τότε δηλονότι ἀφ' οὗ ὁ ἄγγελος ἠσπάσατο τὴν παρθένον εἰπὼν·
 Lc. 1, 28 χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ. τὸ γὰρ ὁ κύριος μετὰ σοῦ νῦν 35
 ἔστιν ἀκοῦσαι τοῦ Γαβριὴλ ἀντὶ τοῦ ὁ θεὸς λόγος μετὰ σοῦ· σημαίνει γὰρ αὐτὸν γεννώ-
 Lc. 1, 35 μενον ἐν μήτραι καὶ σάρκα γινόμενον, καθὼς γέγραπται· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται

32 = Exc. Ephes. II

Θ [= fv], ARAΣ

8 μὲν om. A	παραιρούμενοι ΘΛ παραιτούμενοι AR	10 νουνεχεστάτους ὄντας ΘΡΑΣ
νοὺν ἔχοντας A	11 τὸ καὶ ΘΡωσΑΣ καὶ τὸ AR	12 τὲ γενέσθαι A
22 ἰδ̄ x̄d f	23 σωζόμεθα ARAΣ σωθησόμεθα Θ	24 τὸν R
28 κτήσῃ f	29 ἄγιοι A	26 ὡς om. R
in fine lineae f	30 ἀπορρήτως v	27 αἰδίου v
	32 μάρτυρος vAR μάρτυρος καὶ fΑΣ	30/31 παντελῶς — τρόπος om. v
νόμενον A		31 ποιήσο
		35 τὸ γὰρ — σοῦ om. f
		37 γε-

ἐπὶ σὲ καὶ δύνάμεις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· δι' ὃ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.

Ἀθανασίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας

- 14 Ὅθεν καὶ γεννωμένης τῆς σαρκὸς ἐκ τῆς θεοτόκου Μαρίας, αὐτὸς λέγεται γεγενῆσθαι Athan c. Ar
ὁ τοῖς ἄλλοις γένεσιν εἰς τὸ εἶναι παρέχων, ἵνα τὴν ἡμῶν εἰς ἑαυτὸν μεταθῇ γέννησιν. 6 3, 33

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Ἐπίκτητον ἐπιστολῆς

- 15 Πῶς δὲ καὶ ἀμφιβάλλειν ἐτόλμησαν οἱ λεγόμενοι Χριστιανοὶ εἰ ὁ ἐκ Μαρίας προελθὼν ad Epict. 2
κύριος υἱὸς μὲν τῇ οὐσίᾳ καὶ φύσει τοῦ θεοῦ ἐστίν, τὸ δὲ κατὰ σάρκα ἐκ σπέρματός ἐστι PG 325
Δαυὶδ, σαρκὸς δὲ τῆς ἁγίας Μαρίας, τινὲς δὲ ἄρα οὕτω τολμηροὶ γεγονόσιν, ὥστε εἰπεῖν
τὸν Χριστὸν τὸν σαρκὶ παθόντα καὶ ἐσταυρωμένον μὴ εἶναι κύριον καὶ σωτῆρα καὶ θεόν 10 P 276
καὶ υἱὸν τοῦ πατρὸς; ἢ πῶς Χριστιανοὶ θέλουσιν ὀνομάζεσθαι οἱ λέγοντες εἰς ἄνθρωπον
ἅγιον ὡς ἐπὶ ἓνα τῶν προφητῶν ἐληλυθέναι τὸν λόγον καὶ μὴ αὐτὸν ἄνθρωπον γεγονέναι
λαβόντα ἐκ Μαρίας τὸ σῶμα, ἀλλ' ἕτερον εἶναι τὸν Χριστὸν καὶ ἕτερον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον
τὸν πρὸ Μαρίας καὶ πρὸ αἰώνων υἱὸν ὄντα τοῦ πατρὸς; ἢ πῶς εἶναι Χριστιανοὶ δύ-
νανται οἱ λέγοντες ἄλλον εἶναι τὸν υἱὸν καὶ ἄλλον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον; 15

- 16 Ταύταις ἡμεῖς ταῖς τῶν ἁγίων πατέρων ἐψόμεθα δόξαις· εἰ δέ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ
καὶ ἑτερόφρων ἐστίν, ἔξω τῆς εἰς εὐθὺ καὶ βασιλικῆς φέρεται τρίβου. ὅτι δὲ καὶ τὸ
σαρκικῶς λέγεσθαι γεννηθῆναι Χριστὸν οὐκ ἀσύνηθες τοῖς ἁγίοις πατράσιν, ἐστὶ δὲ δι
μᾶλλον καὶ ἑτέροις ἐντριβῆς ἢ λέξις, οὐδὲν ἥττον ἡμῖν ἀληθὲς ὑπάρχον ἀποφαίνει τὸ
ὑποτεταγμένον ῥητόν, ἔχει δὲ οὕτως 20

Ἰκονίου ἐπισκόπου

- 17 Εἰ μὴ γὰρ ἐκεῖνος ἐγεννήθη σαρκικῶς, οὐκ ἂν σὺ ἐγεννήθης πνευματικῶς· εἰ μὴ
ἐκεῖνος ἠνέσχετο τῆς τοῦ δούλου μορφῆς, οὐκ ἂν σὺ τὴν δόξαν τῆς υἰοθεσίας ἐκέρδανας.

- 18 Δηλοῖ δὲ κἀνταῦθα τὸ σαρκικῶς τὸ κατὰ σάρκα, καθάπερ ἀμέλει τὸ θεικῶς τὸ κατὰ
θεότητα. 25

Ἀναθεματισμὸς γ

- 19 Εἴ τις ἐπὶ τοῦ ἐνὸς Χριστοῦ διαιρεῖ τὰς ὑποστάσεις μετὰ τὴν ἔνωσιν, μόνῃ συνάπτων
αὐτὰς συναφείαι τῇ κατὰ τὴν ἀξίαν ἢ γοῦν αὐθεντίαν ἢ δυναστείαν, καὶ οὐχὶ διὰ μᾶλλον
συνόδῳ τῇ καθ' ἔνωσιν φυσικῇ, ἀνάθεμα ἔστω.

3 cf. Exc. Ephes. IIII
26 ζῆτει τὸν β̄ Θωγ

6 = Exc. Ephes. V

21 cf. Exc. Ephes. [A 74] XVIII

Θ [= fv], ARAΣ

2 καὶ ῡσ f 3 Ἀθανασίου — Ἀλεξανδρείας] τοῦ μεγάλου ἀθανασίου v ἀρχιεπισκόπου R
4 ὁ αὐτὸς v γεγενῆσθαι f 5 γέννησιν Σ γένεσιν v 9 οὕτω ἄρα A ἄρα R 10 ἐν
σαρκὶ v καὶ] κἀν A 13 τοῦ θεοῦ] θεόν v 14 υἱὸν om. v 16 ἐπόμεθα v 17 εἰς
εὐθὺ καὶ om. v εἰς om. R 19 ἑτέροις om. v 21 Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου Σ
24 ἀμέλει om. v 24/25 τὸ κατὰ θεότητα AR κατὰ θεότητα Θ 26 κυρίου ἀναθεματισμὸς
τρίτος AR 29 φυσικῇν ARAΣ φυσικῇ Θ

P 278

Μέμψις αἰρετικῶν

20 Πάλιν αὐτὸν τῶν αὐτοῦ ὑπομνήσωμεν λόγων δεικνύντες αὐτὸν δύο ὑποστάσεις λέ-
 V 1. 15. 16 γοντα ἐν οἷς φησιν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ· οὐκοῦν ὅσον εἰς ἰδίαν φύσιν, οὐχ ἡγίασται
 μόνος ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος· εἰ δὲ δὴ τις οἶοιτο τὸν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου γεγεννη-
 μένον κεκρίσθαι τε καὶ ἡγιασθαι μόνον, ταύτηι τοι καὶ ὠνομάσθαι Χριστόν. πῶς οὖν 5
 ὡς ἐπιλαθόμενος τῶν ἑαυτοῦ εἰς μίαν ὑπόστασιν συνάγει συγχέων τὰς φύσεις, φυσικὴν
 τὴν θείαν ἔνωσιν ἀποκαλῶν; καὶ τίς ποτε παραδέξεται φυσικὴν τὴν θείαν ἔνωσιν τοῦ
 μυστηρίου τῆς οἰκονομίας; εἰ γὰρ φυσικὴ ἡ ἔνωσις, ποῦ ἡ χάρις; ποῦ τὸ θεῖον μυστήριον;
 αἱ γὰρ φύσεις, ὡς δεδιδάγμεθα, ἀπαξ παρὰ τοῦ τάξαντος θεοῦ ταγείσαι ἀνάγκαις ἀκολου-
 θίας δουλεύουσιν. ἢ καὶ ἔσται πάλιν κατὰ ἀνακύκλησιν καὶ φύσεως ἀκολουθίαν τὸ τῆς 10
 οἰκονομίας χρῆμα κατὰ τὸν λῆρον καὶ τὰ μυθώδη τῆς χιλιονταετηρίδος τοῦ δυσωνύμου
 Ἀπολιναρίου διδάγματα;

PG 328

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

21 Ὁ θεσπέσιος Παῦλος τὸ τίνα δὴ τρόπον γέγονεν ἄνθρωπος ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ
 1 Cor. 4. 1 λόγος, ἐναργὲς ἅπασι καθιστὰς ὡς οἰκονόμος μυστηρίων θεοῦ καὶ αὐτὸν ἔχων ἐν ἑαυτῷ 15
 2 Cor. 13. 3 λαλοῦντα Χριστόν, οὐ γὰρ δὴ πού τις ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, φησὶν, ἀλλὰ σπέρ-
 Hebr. 2. 16. ματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται· ὅθεν ὥφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς
 17 ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν.
 ἡμεῖς δὲ ταῖς εἰς ὀρθότητα ψήφοις στεφανοῦντες τὸ εἰρημένον ἐπόμενοι τε πανταχοῦ ταῖς
 P 280 θεοπνεύστοις γραφαῖς καὶ τὰς τῶν θεηγόρων φωνὰς τοῦ παντός ἀξιούντες θαύματος, 20
 μᾶλλον δὲ καὶ θεῖους ἡγούμενοι νόμους, οὐ τῆς τῶν ἀγίων ἀγγέλων οὔτε μὴν τῆς ἑαυτοῦ
 φύσεως ἐπιλαβέσθαι φαμέν τὸν ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγον, πεπιστεύκαμεν δὲ ὅτι κατὰ γε τὸ
 Lc. 1. 35 τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν δοκοῦν ἐπισκιάσας τῇ ἀγίᾳ παρθένῳ, ἅτε δὴ καὶ δύναμις ὦν τοῦ
 ὑψίστου πατρός, ἐπλασεν ἑαυτῷ σῶμα τὸ ἐξ αὐτῆς, πλην δι' ἐνεργείας τοῦ ἀγίου πνεύ-
 ματος, καὶ γέγονεν ἄνθρωπος καὶ κεκρημάτικέ γε καὶ υἱὸς Ἀβραάμ καὶ Δαυὶδ, οὐκ ἀπολέσας 25
 διὰ τὸ ἀνθρώπινον τὸ εἶναι κατὰ ἀλήθειαν υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ πατρός, μεμενηκώς δὲ μᾶλλον,
 καὶ εἰ γέγονε σάρξ, ἐν φύσει τε καὶ ὑπεροχῇ καὶ δόξῃ θεότητος· ἀναλλοίωτος γὰρ ἐστὶ
 22 καὶ τροπῆς ἀμείνων ὡς θεός. ἔστι τοίνυν εἰς τε καὶ ὁ αὐτὸς υἱὸς καὶ κύριος καὶ πρὸ
 τῆς σαρκώσεως καὶ μετὰ τὴν σάρκωσιν, καὶ τὸ διαιρεῖν εἰς υἱοὺς δύο τὸν ἕνα καὶ τὸ τῆς
 ἀληθοῦς ἐνώσεως παραλύειν χρῆμα, διστάντας ἀνὰ μέρος καὶ τιθέντας ἰδικῶς ἄνθρωπον 30
 καὶ ἰδικῶς θεόν, δυσσεβείας ἔχει τῆς ἀνωτάτω γραφῇ. ὀλίγα δὲ τούτου πεφροντικῶς
 Νεστόριος τετόλημκεν εἰπεῖν αὐταῖς λέξεσιν οὕτως

7—10. 14—31 Timoth. arn. p. 70. 114 5 plura adfert Cyrillus infra 28 13 [ιστέον
 ὅτι praemittit v] ἐκ τῆς ἀπολογίας ταύτης συνάγεται ἐκ δύο φύσεων καὶ ὑποστάσεων εἶναι τὸν Χριστόν,
 ὡς τῆς αὐτῆς οὔσης τῇ ὑποστάσει τῆς μιᾶς φύσεως fms, v post inscriptionem

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

1 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν AR γ Rms αἰρετικοῦ Σ 2 ὑπομνήσωμεν f 4/5 γεγεννη-
 μένον Θ, corr. f 5 ὠνομάσθαι ΘR, corr. R 6 ἑαυτοῦ AR αὐτοῦ Θ 7 τὴν¹ om. f 7/8 τῶν
 μυστηρίων Tim. 8 τῆς] τῆς θείας v εἰ] ἡ f 9/10 ἀκολουθίαις f ἀκολουθείαις R 11 τὰ
 om. R χιλιάντα ἐτηρίδος R 12 διδάγματα ΘΣ δόγματα AR 13 ὀρθοδόξου ΘΑΣ κυ-
 ρίλλου AR, γ in mg. R 14 δὲ R γέγονε τρόπον A θεοῦ] πατρός Σ 15 ἔχων ἐν]
 ἔχων ἔχων f 16 τὸν χριστόν v φησὶν om. v 19 πανταχῇ AR 21 ἀγίων om. v
 αὐτοῦ Θ 22 ἐπιλαμβάνεσθαι A πεπιστεύκαμεν δὲ om. Tim. γε Θ om. AR 25 καὶ — ἄν-
 θρωπος om. Tim. καὶ κεκρημάτικέ fΣ κεκρημάτικέ vARTim. γε Θ τε AR ἀπολέσας per
 rasuram f, Σ ἀπωλέσας v ἀπελάσας Tim. ἀπεμπολήσας AR 26 κατὰ — πατρός] θεός v 28 υἱός]
 θεός v 29 υἱοὺς om. A τὸ om. f 30 τεθέντας v ἄνθρωπον om. f 31 τῆς ARΛ
 τὴν ΘTim.

- 23 Τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων ἑαυτὸν ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου λαβών. οὐκ εἶπεν τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν, ὁ καὶ ἐν τῷ θεῷ λόγῳ, ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων μορφὴν δούλου ἔλαβεν· ἀλλὰ λαβὼν τὸ Χριστός, ὡς τῶν δύο φύσεων προσηγορίαν σημαντικὴν, ἀκινδύνως αὐτὸν καὶ δούλου μορφὴν λαβεῖν καὶ θεὸν ὀνομάζει, τῶν λεγομένων εἰς τὸ τῶν φύσεων ἀλήπτως μεριζομένων διπλοῦν. 5
- Ἐν ἑτέροις δὲ πάλιν ἐξηγήσει φησὶν
- 24 Ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστός. διὰ τὸν φοροῦντα τὸν φορούμενον σέβω· διὰ τὸν κεκρυμμένον προσκυνῶ τὸν φαινόμενον. ἀχώριστος τοῦ φαινομένου θεός· διὰ τοῦτο τοῦ μὴ χωριζομένου τὴν τιμὴν οὐ χωρίζω. χωρίζω τὰς φύσεις, ἀλλ' ἐνῷ τὴν προσκύνῃσιν. 11
- Καὶ ἐν ἐξηγήσει πάλιν ἑτέροις
- 25 Εἰπέ τὸν ἀναλαβόντα ὅτι θεός. πρόσθετος τὸν ἀναληφθέντα ὅτι δούλου μορφῇ· ἐπάγαγε μετὰ ταῦτα τὸ τῆς συναφείας ἀξίωμα, ὅτι τῶν δύο ἡ αὐθεντία κοινή· ὅτι τῶν δύο ταυτὸν τὸ ἀξίωμα, τῶν φύσεων μενουσῶν, ὁμολόγει τὴν τῆς ἀξίας ἐνότητα. 16
- 26 Ὅραίς πανταχῇ διορίζοντα μὲν ἀλλήλων τὰς φύσεις, ἐνοῦντα δέ, ὡς φησιν, τὴν προσκύνῃσιν καὶ κοινὴν αὐθεντίαν ὀνομάζοντα καὶ τὴν τῆς ἀξίας ἐνότητα μόνης. τὸ δὲ κοινὸν οὐχ ἐνὶ κοινὸν εἶη ἂν, ἀλλὰ δύο που πάντως ἢ πλείοσιν ἰδικῶς τε καὶ ἀνὰ μέρος θεωρουμένοις. ἀνθ' ὅτου δὴ οὖν τοσαύτην πεποιήνται τὴν κατάρρησιν τοῦ τὰ τοιαῦτα καλῶς ἀναθεματίσαντος λόγου; τί τὸ ἄτοπον, εἰ τοῖς βδελυροῖς καὶ ἀπηχεστάτοις Νεστορίου λόγοις τὰ τῆς εὐσεβείας ἀντεγείροντες δόγματα τῆς τῶν ἀδελφῶν ἀσφαλείας φροντίδα τὴν δέουσαν πεποiehμεθα; 20
- 27 Ἐπειδὴ δὲ φασιν ἐμὲ τοῖς ἑμαυτοῦ μάχεσθαι λόγοις, παρακομίζουσι δὲ πρὸς ἀπόδειξιν μέρος τῆς ἐπιστολῆς ἧς γέγραφα πρὸς τοὺς ἀγίους μοναστάς, δεῖν ὑπῆλθον τὰ εἰκότα καὶ πρὸς γε τοῦτο εἰπεῖν. φασὶ γὰρ ὅτι δύο καὶ αὐτὸς ὠνόμασεν ὑποστάσεις, καὶ ἀποχρῆσθαι αὐτοῖς εἰς ἔλεγχον τοῦ καὶ ἡμᾶς ἐλέσθαι ταυτὸ εἰπεῖν αὐτοῖς αὐτὸ δὴ τοῦτο νομίζουσιν. παραθεῖς οὖν ἀναγκαίως τὸ τῆς ἐπιστολῆς μέρος, προσεποιίσω μετὰ τοῦτο τὰ δι' ὧν ἂν γένοιτο ψευδομυθεῖν ἡρημένους ἀποφῆναι πανταχοῦ. ἔχει δὲ οὕτως 284
- 28 Οὐκοῦν ὅσον εἰς ἰδίαν φύσιν, οὐχ ἡγιάσται κατὰ μόνας ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος· εἰ δὲ δὴ τις οἶοιτο τὸν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου γεγεννημένον κεχρίσθαι τε καὶ ἡγιάσθαι μόνον, ταύτῃ τοι καὶ ὠνομάσθαι Χριστὸν, λεγέτω παρελθὼν εἰ ἀπόχρη τὸ χρίσμα πρὸς τὸ ἀποφῆναι τὸν χρίμενον ἰσοκλεᾶ καὶ ὁμόθρονον τῷ πάντων ἐπέκεινα θεῷ. V 1, 15. 16
- 29 Ἐπειδὴ γὰρ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἰδικῶς ὠνομάσθαι Χριστὸν ὁ τῶν νέων ἡμῖν βλασφημιῶν εὐρετής Νεστόριος διαβεβαιούται συχνῶς, ἰδικῶς δὲ καὶ ἀνὰ μέρος Χριστὸν ἕτερον τὸν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου γεγεννημένον, κατακιβδηλεύοντες τὴν δόξαν ὡς ἀκαλλῇ καὶ ἀσύφηλον καὶ τῆς ἀληθείας ἐξωικισμένην, οὔτε τὸν ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγον κατὰ μόνας νοούμενον κεχρίσθαι 35

1 = Exc. Eph. VII

8 = Exc. Ephes. VIII

14 = Cyrill. adu. Nest. 2, 5

Θ [= fv], ΑΡΛΣ

3 ἐν¹ om. v μορφὴν δούλου Θ δούλου μορφὴν ΑΡ 5 λαβεῖν ΘΡ φησὶ λαβεῖν ΑΣ ἦν ἔλαβεν ΛExc. Eph. 8 Ἰησοῦ υἱοῦ v κάμψει v 9 ἐξομολογήσεται ΘΡ 10 τὸν φοροῦμενον Θ τὸ φορούμενον ΑΡ 11 τὸ φαινόμενον R μὴ om. R 14 μορφὴν Α 17 πανταχοῦ v 18 καὶ² κατὰ Α δὲ om. v 19 ἐνὶ Θ, Α in ras., ΛΣ ἐν εἰ R τε om R 24 ἑμαυτοῦ ΘΑ^ωΠΣ αὐτοῦ Α αὐτοῦ R δέχεσθαι v 26 γε ΑΡ om. Θ τούτου R ὠνόμασα Α 27 ταυτὸ εἰπεῖν R ταυτοεπεῖν Α τοῦτο εἰπεῖν Θ αὐτοῖς ΘΑΣ τοῖς R 28 προσεποιίσω fA, corr. A 29 γένοιτο ἂν v 31 γεγεννημένον v κεχρίσθαι f 36 γεγεννημένον v ἀκαλλῇ vA ἀσύμφηλον Α 37 οὔτε ΑΣ οὔτε δὲ ΘΡ

- τῷ ἐλαίῳ τῆς ἀγαλλιάσεως διαβεβαιούμεθα οὔτε μὴν ἰδίαι τε καὶ κατὰ μόνας ὡς ἀνθρωπῶν
καὶ ἕτερον ὄντα υἱὸν παρὰ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον τὸν ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου, ἓνα δὲ
μᾶλλον χρῆναι πρὸς ἀπάντων ὁμολογεῖσθαι Χριστὸν δισχυριζόμεθα σαρκωθέντα καὶ ἑναν-
- Eph. 4, 5 θρωπήσαντα τὸν μονογενῆ τοῦ θεοῦ λόγον· εἰς γὰρ κύριος, μία πίστις, ἓν βᾶ-
πτισμα. ἔστιν τοίνυν οὐδενὶ τῶν ὀρθᾶ φρονεῖν εἰσθότιον ἀσυμφανές ὅτι παραχα- 5
P 286 ράπτουσι τῶν παρ' ἐμοῦ γεγραμμένων τὴν διάνοιαν καὶ συκοφαντοῦσι καὶ τοῦτοι τὴν
80 ἀλήθειαν. καὶ καθ' ἕτερον δὲ τρόπον ἀπλημελές εἶη ἂν καὶ μάλα εἰκότως, ἀμοιρήσειεν
δ' ἂν καὶ μῶμου παντός τὸ εἰδέναι τυχὸν ὡς ἕτερα μὲν ἔστιν κατὰ φύσιν ἰδίαν ἢ σὰρξ
παρὰ γε τὸν ἐκ θεοῦ πατρός φύντα λόγον, ἕτερος δὲ αὐτὸς κατὰ γε τὸν τῆς ἰδίας φύσεως
PG 332 λόγον ὁ μονογενής· ἀλλ' οὐ τὸ εἰδέναι ταῦτα μερίζειν ἔστι τὰς φύσεις μετὰ τὴν ἑνωσιν. 10
εἰ δὲ δὴ τις βούλοιο τὴν τοῦ μυστηρίου δύναμιν ἀκριβεῖ διανοίᾳς ὁμματι κατασκέπτεσθαι,
Hebr. 2, 16 καταθρήσειεν ἂν ὅτι, καθάπερ ἔφην ἐν ἀρχαῖς, οὐ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως ἐπελάβετο θεὸς ὧν
ὁ λόγος, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ· οὐχ ὁμοούσιον δὲ τῷ ἐκ θεοῦ φύντι λόγῳ τὸ ἐκ
σπέρματος Ἀβραάμ ἅγιον σῶμα, ὅπερ ἐκ τῆς μακαρίας παρθένου λαβὼν προήλθεν ἀνθρωπῶς,
ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῇ καὶ χρηματίσῃ πρωτότοκος ὁ μονογενής. ἀλλ' εἰ καὶ ἔστιν 15
ἕτεροφυές τὸ σῶμα παρὰ γε τὸν ἐκ θεοῦ πατρός λόγον, ἀλλ' οὖν εἰς Χριστὸς καὶ υἱὸς καὶ
θεὸς καὶ κύριος, καὶ εἰ γέγονε σὰρξ, καὶ τὸν τῆς ἀληθοῦς ἐνώσεως τρόπον παραλύειν οὐκ
ἀζήμιον διστάντας εἰς δύο τὰς ὑποστάσεις, ἀποφοιτῶσας μὲν ἀλλήλων εἰς τὸ ἰδίαι τε
εἶναι καὶ ἀνά μέρος, ἐχούσας δὲ μόνην συνάφειαν τὴν ἔξωθεν τε καὶ ὡς ἐν τάξει τιμῆς.
- 31 Εἰ δὲ δὴ λέγοιμεν φυσικὴν τὴν ἑνωσιν, τὴν ἀληθῆ φαμέν, ἔθος ἐχούσης τῆς θεο- 20
πνεύστου γραφῆς οὕτω κεχρησθαι τῇ λέξει. γράφει γὰρ πού τιςιν ὁ θεοσπίσιος Παῦλος·
Eph. 2, 3 καὶ ἡμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποί· καὶ οὐ δὴ πού φαίη τις ἂν
ὑφεστάναι κατὰ φύσιν τὴν θείαν ὀργήν, ὥστε καὶ αὐτῆς γεννήματα νοεῖσθαι τοὺς ἁμαρτᾶ-
P 288 νοντας, ἢ πάντῃ τε καὶ πάντως ἐσόμεθα σύμφρονες τοῖς τὴν Μανιχαίων νοσοῦσιν μανίαν.
ἀλλὰ τὸ φύσει δηλοῖ τὸ κατὰ ἀλήθειαν. οὐκοῦν οὐ συγχέοντες τὰς φύσεις οὔτε μὴν 25
ἀλλήλαις αὐτὰς ἀναφύροντες, καθά φασιν οἱ δι' ἐναντίας, φυσικὴν φαμέν γενέσθαι τὴν
ἑνωσιν, ἀλλ' ἐκ δύο πραγμάτων ἀνομοίων, θεότητός τε καὶ ἀνθρωπότητος, τὸν ἓνα γενέσθαι
Χριστὸν καὶ υἱὸν καὶ κύριον διαβεβαιούμεθα πανταχοῦ. τῶν δὲ Ἀπολιναρίου δογμάτων
οὐδεὶς παντελῶς ἡμῖν ὁ λόγος· τοὺς γὰρ ἅπαρ κατακεκρμένους ὡς παραχαράττοντας τὴν
ἀλήθειαν ἀποστρέφειν χρῆ. 30

Ἀναθεματισμὸς δ

- 32 Εἰ τις προσώποις δυσὶν ἢ γοῦν ὑποστάσεσιν τὰς τε ἐν τοῖς εὐαγγελικοῖς καὶ ἀπο-
στολικῶς συγγραμμάσιν διανέμει φωνάς ἢ ἐπὶ Χριστῷ παρὰ τῶν ἁγίων λεγομένης ἢ παρ'
αὐτοῦ περὶ ἑαυτοῦ καὶ τὰς μὲν ὡς ἀνθρώπῳ παρὰ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἰδικῶς νοουμένῳ
προσάπτει, τὰς δὲ ὡς θεοπρεπεῖς μόνῳ τῷ ἐκ θεοῦ πατρός λόγῳ, ἀνάθεμα ἔστω. 38

7—10 Fcyr 124 ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ τρίτον ἀναθεματισμοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ· 'Ὁ θεοσπίσιος
Παῦλος τὸ τίνα δὴ τρόπον γέγονε· 'καὶ καθ'—φύσεις' 8—10 Doctr. patr. 2, 37 ὡς ἀπὸ τοῦ . . .
Κυρίλλου ἐκ τῶν πρὸς Ἀνδρέαν ἐπὶ τῇ μέμψει τοῦ γ' κεφαλαίου τῶν ἀναθεματισμῶν ὁ Σευήρως φησιν·
'ἕτερα μὲν—τὴν ἑνωσιν' 11—14 Fcyr 125 εἰ δὲ—ἔλαβε παρθένου 15—19 Timoth. apol. p. 114
25—27 Fcyr 126 οὐ—ἑνωσιν

Θ [= fv], ARAΣ

1/2 ὡς—δντα] νοούμενον κεχρίσθαι τα f 3 τέ καὶ A 6 κατὰ τοῦτο A 8 παντός
μῶμου Fcyr ἔστιν om. Fcyr 12 ἔφη Fcyr 13/14 οὐχ—Ἀβραάμ om. A 13 τὸ fFcyr φύντι
—ἐκ om. Fcyr 14 ἔλαβε παρθένου Fcyr 15 χρηματήσῃ f 18 διστάν τέ A δύο ΘΑΣΤim.
υἱὸς δύο AR 19 ὡς om. f 24 τῶν μανιχαίων v 25 κατὰ φύσιν v 26 φασιν οἱ
ARAΣ φησιν ὁ Θ ἀλλὰ φυσικὴν Fcyr 27 ἐναντίων v 31 κυρίλλου ἀναθεματισμὸς τέ-
ταρτος AR, δ in mg. R 32 ὑπόστασιν v 35 θεοῦ πατρός ARΣ θεοῦ ΘΑ

Μέμψις αἰρετικῶν

Cyrill. hom.
pasch. 17
p. 230 Aub.
Lc. 2, 52

- 82 Ἀκόλουθον κἀνταῦθα τῶν αὐτοῦ θεσπισμάτων αὐτὸν ὑπομνῆσαι, ἐν οἷς φησιν· κἀν
ἀκούσης ὅτι πρόεκοπτεν ἡλικίαι καὶ σοφαί καὶ χάριτι, μὴ σοφὸν ἐξ ἐπιδόσεως
γενέσθαι νομίσης τὸν τοῦ θεοῦ λόγον μὴδ' αὖ ἐκεῖνο φληνάφως τολμήσης εἰπεῖν ὅτι τὸ
προκόπτειν ἐν ἡλικίαι καὶ σοφαί καὶ χάριτι τῷ ἀνθρώπῳ προσάψομεν. ἀλλ' εἰ καὶ 5
ἀρνεῖται ἐνταῦθα τὴν τῆς γραφῆς μαρτυρίαν διδάσκουσας ὅτι κατὰ τὴν τῆς φαινομένης
σαρκὸς τοῦ κυρίου τὰ τῆς προκοπῆς ἐγένετο, ἀλλ' οὐ καιρὸς νῦν τοῦτο διελέγχειν ἐπειγο- P 290 PG 333
μένοις ἐπὶ τὸ προκείμενον κεφάλαιον· τοῦ γὰρ δεῖξαι δύο ὑποστάσεις αὐτὸν λέγοντα καὶ
84 ἑαυτῷ ἐναντιούμενον, παρεθήκαμεν τὰ πάλοι αὐτῷ εἰρημένα. ὥς δὲ προσώποις δυσὶν
ἢ ὑποστάσεσιν δυσὶν ἢ υἱοῖς δυσὶν, διαιροῦντας τὴν ἑνωσιν ἢ γοῦν τὸν ἕνα υἱόν, τὰς 10
φωνὰς ἐφαρμόζειν οὐ δεῖ· ἀδιαίρετος γὰρ καὶ ἀχώριστος ἡ ἄκρα ἑνωσις καὶ ὁ εἰς υἱὸς
κατὰ πάντα καὶ λόγον καὶ τρόπον καὶ ἔννοιαν ἐστίν. τῆς δὲ ἄκρας ἐνώσεως φυλαττο-
μένης καὶ τοῦ ἐνὸς υἱοῦ καὶ Χριστοῦ καὶ κυρίου ὁμολογουμένου, περὶ τὸν ἕνα καὶ τὸν
αὐτὸν υἱὸν ἐκλαμβάνεσθαι χρὴ τὰ λεγόμενα. κατὰ μέντοι τὴν τῶν ἐνωθεισῶν φύσεων
δύναμιν ἐφαρμόζεσθαι πρέπει τῷ ἐνὶ υἱῷ τὰ λεγόμενα· τὸ δὲ μὴ διαιρεῖν τὰς ἐν τοῖς 15
εὐαγγελίοις φωνὰς ἢ τὰς παρ' αὐτοῦ τοῦ κυρίου περὶ ἑαυτοῦ εἰρημένας ἢ τὰς ἐν τοῖς
ἀποστολικοῖς συγγράμμασιν κειμένας, ποῖαν ὑπερβολὴν οὐχ ὑπεραίρει; εἰ γὰρ μὴ διαι-
ροῦμεν τὰς φωνὰς, πῶς ἂν ἀντιβλέψαιμεν τοῖς Εὐνομίου καὶ Ἀρείου πάντα ὥς εἰς μίαν
φύσιν εἰρημένα συμφύρουσιν καὶ τὰ ταπεινὰ τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὴν ὑψηλοτάτην τῆς
85 ἀκράτου θεότητος φύσιν βλασφήμῳς ἀνάγουσιν; ἢ πῶς νοήσομεν τὰς τοῦ κυρίου 20
φωνὰς διὰ τὴν τῆς φαινομένης σαρκὸς φύσιν εἰπόντος· οὐκ ἦλθον τὸ ἐμὸν θέλημα ποιῆσαι Ioh. 6, 38
καὶ τὸ ἐντολὴν ἔλαβον τί εἴπω καὶ τί λαλήσω καὶ τὸ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδὲν Ioh. 12, 49
ποιῶ καὶ τὸ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν Ioh. 8, 28
μου καὶ θεόν ὑμῶν καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα τοιαῦτα; ἀδιαιρέτων τῶν φωνῶν, ὥσπερ καὶ
τῶν φύσεων, μενουσῶν, ἔσται κατ' αὐτὸν τοῦ μονογενοῦς θεοῦ θεὸς ὁ πατήρ, λειτουργὸς 25
δὲ καὶ διάκονος τῶν πατρικῶν προσταγμάτων ὁ υἱὸς κατὰ τὴν θεότητα. καὶ εἰ τὰ τα-
πεινὰ εἰς τὴν τῆς θεότητος φύσιν ἐκλάβοιμεν, τίνι τὸ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμέν Ioh. 10, 30
ἀρμόσομεν καὶ τὸ ὁμοίως αὐτὸν ποιεῖν τῷ πατρὶ καὶ τὸ ὥσπερ γὰρ ὁ πατήρ ἐγείρει Ioh. 5, 19
τοὺς νεκρούς, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὕς θέλει, καὶ οὐχ οὕς προστάσσεται, ζωο- Ioh. 5, 21
ποιεῖ; ἀλλ' ἐστὶν ὀρθῶς κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου φωνὴν πατήρ καὶ θεὸς ὁ πατήρ, 30
θεὸς μὲν τῆς ἐν ὑστέροις καιροῖς ἐκ σπέρματος Δαυὶδ σαρκὸς, πατήρ δὲ τοῦ ἐξ αὐτοῦ
ἀπαθῶς τε καὶ αἰδίως γεννηθέντος θεοῦ λόγου, τῆς υἰότητος ἐν τῷ μοναδικῷ τύπῳ φυ-
86 λαττομένης τε καὶ ὁμολογουμένης. πῶς δ' αὖ νοήσωμεν τὸ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, Ioh. 8, 58
πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμὶ καὶ τὸ πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, ἀδαιο- Ioh. 1, 3
ρέτων τῶν φωνῶν μενουσῶν; ἄρα περιάψομεν τὴν φωνὴν τῇ φύσει τῇ ἐκ σπέρματος 35
Δαυὶδ ἐν ὑστέροις καιροῖς γενομένην, τὸ πρὸ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Δαυὶδ εἶναι καὶ πάντα δι'
αὐτῆς γενέσθαι; ἢ φήσομεν εὐσεβῶς, τῶν φύσεων ἀσυγχύτων μενουσῶν καὶ τῆς ἐνώσεως
ἀδιαιρέτου ὁμολογουμένης, τὰς φωνὰς ἐφαρμόζεσθαι κατὰ τὴν τῶν ἐνωθεισῶν φύσεων δύ- PG 336

2—5 plura adfert Cyrillus infra 48

9—15 adfert Cyrillus infra 41

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

1 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [ἀνατολικῶν τετάρτη R] ΑΡ αἰρετικοῦ Σ 2 φησὶν ὅτι v
4 γενέσθαι ΑΡΣ om. Θ τοῦ om. v 5 ἐν om. Θ προσάψομεν Θ 6 τὴν²] postulatur τὰ
7 σαρκὸς φύσιν ed. Romana 16 παρὰ τοῦ κῦ R 17 ἀποστολοῖς f 18 ἂν om. v ὥς
εἰς] ὡσεὶ v 20 βλασφήμῳς ΑΡΣ βλασφημίαν f om. vΛ ἀνάγουσιν ΑΡ ἀγουσιν Θ 22 λα-
λήσω] ποιήσω v 24 γὰρ τῶν ΑΛΣ 25 τῆς φύσεως αὐτοῦ Σ 27 ἐκλάβοιμεν v ἐν om. v
28 ἀρμόσοιμεν fR, corr. R τό² om. f 29/30 καὶ ζωοποιεῖ v 30 αὐτοῦ ΑΡΑΣ αὐτὴν Θ
31 τῆς vAcopRcopΛΣ τοῖς fAR 33 αὐ conl. edd. Romani ἂν ΘAR 35 περιάψομεν fR, corr. R

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

ναμιν, ὡς προεῖρηται, εἰς ἓνα μὲν τὸν υἱὸν καὶ κύριον καὶ Χριστόν, ἀλλ' οὐκ εἰς μίαν φύσιν τὰ πάντα συναιροῦντες; ὡς καὶ ἐξ ἑνὸς τῶν φύσεων ὀνόματος ἑκατέρας νοεῖσθαι
 10h. 3, 13 διὰ τὸ τῆς ἐνώσεως ἄκρον καὶ ἡμῖν ἀκατάληπτον, ὡς που καὶ τὸ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου,
 10h. 6, 62 ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ ἐὰν οὖν ἴδητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαί- 5 νοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον. οὐχὶ ἐκ τῆς προσηγορίας τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν αὐτῷ ἀσυγχύτως τε ἅμα καὶ ἀχωρίστως συνημμένον νοοῦμεν; εἰ γὰρ καὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὠνόμαζε διὰ τὴν τῆς προσληφθείσης καὶ φαινομένης σαρκὸς φύσιν, ἀλλὰ διὰ
 87 τῶν παρ' αὐτοῦ τελουμένων θεὸν ἑαυτὸν παρεδείκνυ. καὶ πάλιν· Ἰησοῦς Χριστός, 10
 1 Cor. 8, 6 δι' οὗ τὰ πάντα καὶ πάλιν· Ἰησοῦς Χριστός χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός καὶ 10
 Hebr. 13, 8 εἰς τοὺς αἰῶνας. εἰ χθὲς καὶ σήμερον, πῶς δι' αὐτοῦ τὰ πάντα; εἰ δὲ δι' αὐτοῦ τὰ πάντα, πῶς χθὲς καὶ σήμερον; ἀλλὰ καὶ τὸ πάντα δι' αὐτοῦ ἀληθές, καὶ τὸ χθὲς καὶ σήμερον πιστόν, καὶ τὸ ὁ αὐτός εἰς τοὺς αἰῶνας ἀληθινόν, ἐὰν κατὰ τὸ τῶν ἐνωθεισῶν ἀσυγχύτως τε καὶ ἀχωρίστως φύσεων διάφορον τὰς φωνὰς ἐφαρμόζωμεν, νο-
 P 294 οὔντες κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον χθὲς καὶ σήμερον, κατὰ δὲ τὸ νοούμενον εἰς τοὺς 15 αἰῶνας, κατὰ δὲ τὸ τῆς υἰότητος μοναδικὸν ἓνα καὶ τὸν αὐτόν.

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

88 Σκοπός, ὡς ἔοικε, τοῖς ἐθέλουσιν ἀπερισκέπτως ἐπιτιμᾶν τοῖς παρ' ἡμῶν χρειωδέστατα τε καὶ ἀναγκαίως γεγονόσιν ἀναθεματισμοῖς φρονεῖν μὲν ἢ λέγειν τῶν ἀληθινῶν οὐδέν, φιλοσοφίας δὲ μόνης ἀπόδειξιν ἐναργῆ ποιεῖσθαι τὸ χρῆμα· ἢ γὰρ ἂν ἰσχνόν τε καὶ ἀκριβῆ 20 τοῖς γεγραμμένοις τὸν οἰκεῖον ἐνερείσαντες νοῦν οὐκ ἠγνόησαν ὅτι κρατύνουσι ταῖς παρ' ἑαυτῶν ψήφοις καὶ δι' ὧν πεποίηται λόγων τὸν ἀναθεματισμὸν καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ἀνε-
 89 πιστημόνως αὐτὸν γεγονότα καταδεικνύουσιν. καὶ τίνα τρόπον, ἐρῶ. ὁ χρηστός ἡμῖν Νεστόριος ἔφη τι τοιοῦτον ἐπ' ἐκκλησίας ἐξηγούμενος

Loofs,
Nestoriana
p. 273, 5-12

Ἰνα δὲ αὐτὸ σαφέστερον καὶ πᾶσιν εὐληπτότερον εἴπω, τοῖς Ἀρείου καὶ Εὐνομίου 25 καὶ Ἀπολιναρίου καὶ πάντων τοῖς χοροῖς τῶν τῆς τοιαύτης φατρίας σπουδῇ τὸ θεοτόκος εἰσάγειν, ὡς κράσεως γινομένης καὶ τῶν φύσεων μὴ διαιρουμένων μηδὲν τῶν εὐτελῶν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα λαμβάνεσθαι καὶ χώραν αὐτοὺς λοιπὸν κατὰ τῆς θεότητος ἔχειν, ὡς πάντων τῶν λεγομένων παρ' ἐνὸς λεγομένων.

40 Τούτων ὡδὶ λελεγμένων, χρειωδέστατα παρ' ἡμῶν γέγονεν ὁ ἀναθεματισμός, οὐκ 30
 PG 337 ἐφίεις εἰς δύο μερίζεσθαι πρόσωπά τε καὶ ὑποστάσεις τὸν ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν.
 P 296 ὅτι δὲ καὶ αὐτοὶ τοῖς παρ' ἡμῶν συμφέρονται λόγοις, δῆλον ἂν εἴη δήπουθεν ἐξ ὧν γε-
 γράφασι καὶ φρονεῖν ἐγνώκασιν· ἔχει δὲ οὕτως

23 cf. Cyrill. adu. Nestor. 2, 1

Θ [= fv], ARAΣ

1 μὲν τὸν AR μέντοι Θ καὶ $\bar{\chi}\nu$ καὶ $\bar{\kappa}\nu$ R, corr. Rms 5 ἐν τῷ οὐρανῷ ὢν v 6 τοῦ υἱοῦ ἀνθρώπου R 8 ὠνομάζομεν R 8/9 φύσιν — θεὸν om. v 11/12 εἰ δὲ — πάντα om. R 11 αὐτοῦ] ἑαυτοῦ v 12 τὰ τὰ πάντα f 13 καὶ εἰς vA τὸ om. v 17 ὀρθοδόξου ΘΑΣ κυρίλλου [κυρίλλου δ R] AR 19 ἀληθῶν Θ 20 μόνην v ἢ ΘA εἰ R ἂν ἰσχνόν τε ΘΑΣ ἀνείσχονται R ἀνίσχοντα Rcorp ἀκριβοῦν, οὖν in ras., R 21 ἐνεργήσαντες v 23 καὶ — ἐρῶ om. A ἡμῖν ΘAcorp ὑμῖν AR 24 ἐπ' om. f 25 πᾶσιν om. Θ ἀληπτότερον v 26 τοιαύτης ΘS Cyrill adu. Nest. αὐτῆς ARA 28 αὐτοῖς A λοιπὸν om. v 29 τῶν — λεγομένων ΘARAΣ λεγομένων παρ' ἐνὸς οὐ κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς συναφείας ἀξίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν φύσιν Cyrill. adu. Nest. 30 παρ' AR πρόσ Θ

- 41 Ὡς δὲ προσώποις δυσὶν ἢ ὑποστάσει δυσὶν ἢ υἱοῖς δυσὶν, διαιρούντας τὴν ἔνωσιν p. 41, 9-14 ἢ γοῦν τὸν ἕνα υἱόν, τὰς φωνὰς ἐφαρμόζειν οὐ δεῖ· ἀδιαίρετος γὰρ καὶ ἀχώριστος ἡ ἄκρα ἔνωσις καὶ ὁ εἷς υἱὸς κατὰ πάντα καὶ λόγον καὶ τρόπον καὶ ἔννοιάν ἐστιν. τῆς δὲ ἄκρας ἐνώσεως φυλαττομένης καὶ τοῦ ἐνὸς υἱοῦ καὶ Χριστοῦ καὶ κυρίου ὁμολογουμένου, περὶ τὸν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν ἐκλαμβάνεσθαι χρή τὰ λεγόμενα. κατὰ μέντοι τὴν τῶν 5 ἐνωθεισῶν φύσεων δύναμιν ἐφαρμόζεσθαι πρέπει τῷ ἐνὶ υἱῷ τὰ λεγόμενα.
- 42 Οὐκοῦν τῆς εἰς ἄκρον ἐνώσεως σιωζομένης, ποία παρείσδυσις ἢ γοῦν φαντασία τομῆς παρεισκρίνοιτο ἂν ἔτι; καὶ ὁ μερίζειν ἀποτολμῶν πῶς οὐκ ἔξω φέρεται τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων εἰς ἅπαν ἀποφοιτᾷ; τί οὖν φησιν ὁ ἀναθεματισμός; εἴ τις μερίζει τὰς φωνὰς κατὰ γε τουτονὶ τὸν τρόπον, ὥς τὰς μὲν ὡς ἀνθρώπῳ παρὰ 10 τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἰδικῶς νοουμένῳ προσάπτειν, τὰς δὲ ὡς θεοπρεπεῖς μόνῳ τῷ ἐκ θεοῦ λόγῳ, ἔστω ἀνάθεμα. εἰ μὲν οὖν οἱ διιστάντες καὶ διορίζοντες εἰς ἄνθρωπον ἰδικῶς τε καὶ ἀνὰ μέρος καὶ εἰς θεὸν λόγον ἰδικῶς καὶ ἀνὰ μέρος οὐ μερίζουσι τὸν ἕνα Χριστὸν οὐδὲ δύο λέγουσιν υἱούς, ἀγανακτεῖτωσαν καθ' ἡμῶν οἱ φιλεγκλήμονες· εἰ δὲ τομὴ καὶ διαίρεσις τὸ οὕτω φρονεῖν ἐστίν, κατὰ τίνα τρόπον τοῖς παρ' ἡμῶν λόγοις ἐπιτιμὰν ἐγνώ- 15 κασι, καίτοι καὶ αὐτοί, καθά φασιν, ἀδιαίρετόν τε καὶ ἕνα κατὰ ἄκραν ἔνωσιν ὁμολογοῦντες P 298
- 43 ὑπάρχειν τὸν Ἑμμανουήλ; τὸ μὲν οὖν ἐμφρόνως ἐκάστην φωνὴν ἢ ἐπὶ Χριστῷ κειμένην ἢ καὶ παρ' αὐτοῦ τυχόν εἰρημένην ἐκλαμβάνεσθαι δεῖν, ἐπαινέσαιμ' ἂν καὶ αὐτὸς ἐγὼ καὶ ἅπας τις οὖν οἶμαι τῶν ὀρθῶς φρονεῖν εἰσθότων· αἱ μὲν γὰρ εἰσι θεοπρεπεῖς, αἱ δὲ τῇ μετὰ σαρκὸς οἰκονομίᾳ μάλλον ἀρμοδιώτεραι· ἐπεὶ δὲ ἐστίν εἷς καὶ ὁ αὐτός, θεὸς τε 20 ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος, ταύτῃ τοι καὶ λίαν ὀρθῶς ποτὲ μὲν θεικῶς, ποτὲ δὲ καὶ ἀνθρωπίνως ποιεῖται τοὺς λόγους. πλὴν τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ ταύτας τε κάκεινας εἶναι φωνὰς διισχυρίζομεθα, οὔτε ψιλούντες θεότητος τὸν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου ναὸν οὔτε μὴν ἄσαρκον εἰδότες τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον μετὰ τὴν ἄρρητον ἔνωσιν.
- 44 Θαυμάζω δὲ ὅτι καίτοι πολυπραγμονοῦντες ἄγαν καί, ὥς γε νομίζουσι, λεπτῶς βα- 25 σανίζοντες τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς, τὰ μὲν ὅσα ἐστὶν ἐν αὐταῖς χρήσιμά τε καὶ ἀναγκαῖα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς τῶν δογμάτων ὀρθότητός τε καὶ ἀκριβείας, ἐθελονταὶ παρατρέχουσιν, ἐπιτηδῶσι δὲ καὶ μάλα γοργῶς τοῖς κἂν γοῦν ἰσχνὴν ἔχουσιν ὑποψίαν, κατὰ γε τὸ αὐτοῖς δοκοῦν, εἰς τὸ δύνασθαι δι' αὐτῶν τὰς καθ' ἡμῶν ποιεῖσθαι συκοφαντίας. μεμνήσομαι δὲ τῶν ἐμαυτοῦ ῥημάτων· γέγραφα γὰρ οὕτως ἐν τῇ πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῇ 30
- 45 Τὰς δὲ γε ἐν τοῖς εὐαγγελίοις τοῦ σωτῆρος ἡμῶν φωνὰς οὔτε ὑποστάσει δυσὶν V 6, 8 PG 340 οὔτε μὴν προσώποις δυσὶ καταμερίζομεν (οὐ γὰρ ἐστὶ διπλοῦς ὁ εἷς καὶ μόνος Χριστός, κἂν ἐκ δύο νοῆται καὶ διαφόρων πραγμάτων εἰς ἐνότητα τὴν ἀμέριστον συνενηνεγμένος, καθάπερ ἀμέλει καὶ ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς νοεῖται καὶ σώματος καὶ οὐ διπλοῦς μάλλον, ἀλλ' P 300 εἷς ἐξ ἀμφοῖν), ἀλλὰ τὰς τε ἀνθρωπίνους καὶ πρὸς γε τούτῳ τὰς θεικὰς παρ' ἐνὸς εἰρῆσθαι 35 διακεισόμεθα φρονούντες ὀρθῶς. ὅταν μὲν γὰρ θεοπρεπῶς λέγῃ περὶ ἑαυτοῦ ὁ ἑώρα - Ιω. 14, 9 κὼς ἐμὲ ἑώρακε τὸν πατέρα καὶ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμέν, τὴν θείαν αὐτοῦ Ιω. 10, 30

7—9 Timoth. arm. p. 88 20—24 Feyer 127 ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ τετάρτου ἀναθεματισμοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ· Σκοπός, ὡς ἔοικε, τοῖς ἐθέλουσιν ἀπερὶσκεπτός· ἐπεὶ δὲ — ἔνωσιν· 35—p. 44, 17 Timoth. arm. p. 106

Θ [= fv]. ΑΡΑΣ

2 ἢ τουν Θ	3 καὶ λόγον om. v	7 ἢ τουν Θ	8 ἂν om. A	τολμῶν R	10 γε AR
τε Θ	12 λόγου v	ἔστω om. A	διορίζοντες] διαμερίζοντες v	13 καὶ εἰς θεόν — μέρος	
om. vR	14 οὐδὲ ΘΑΣ οὐ AR	17/18 ἢ ἐπὶ — ἢ ΘΑΣ εἰ R	περὶ χυ παρὰ τῶν ἀγίων ἢ A		
18 ἑαυτοῦ A	19 οὖν om. fA	20 καὶ AR τε καὶ Θ	ὁ om. v	21 καὶ ² ΘSFeyer om. ARA	
22 ιυ ΑΡΑΣFeyer om. Θ	27 ἐθελονταὶ Θ ἐθέλοντες AR	32 δυσὶ ΑΡΑΣ om. Θ	33 νοεῖται fR,		
corr. R	καὶ om. v	ἀδιαφόρων R	35 γε A	γε AR τε Θ	

καὶ ἀπόρρητον ἐννοοῦμεν φύσιν, καθ' ἣν ἐν ἐστὶ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα διὰ τὴν ταυτότητα
 Hebr. 1, 3 τῆς οὐσίας εἰκὼν τε καὶ χαρακτήρ καὶ ἀπαύγασμα τῆς δόξης αὐτοῦ ὅταν δὲ τὸ τῆς ἀνθρω-
 Ioh. 8, 40 πότητος μέτρον οὐκ ἀτιμάζων τοῖς Ἰουδαίοις προσλαλήῃ νῦν δέ με ζητεῖτε ἀποκτεῖ-
 ναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, πάλιν οὐδὲν ἤττον αὐτὸν τὸν
 ἐν ἰσότητί τε καὶ ὁμοιότητι τοῦ πατρὸς θεὸν λόγον καὶ ἐκ τῶν τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ
 μέτρων ἐπιγινώσκωμεν. εἰ γὰρ ἐστὶν ἀναγκαῖον τὸ πιστεῦν ὅτι θεὸς ὢν φύσει γέγονε
 σὰρξ ἢ γυῖν ἄνθρωπος, ἐψυχωμένης ψυχῇ λογικῇ τῆς σαρκός, ποῖον ἂν ἔχοι λόγον τὸ
 ἐπαισχύνεσθαι τινα ταῖς παρ' αὐτοῦ φωναῖς, εἰ γεγόνασιν ἀνθρωποπρεπῶς; εἰ γὰρ
 παραιτοῖτο τοὺς ἀνθρώπων πρέποντας λόγους, τίς ὁ ἀναγκάσας γενέσθαι καθ' ἡμᾶς ἄν-
 θρωπον; ὁ δὲ καθείς ἑαυτὸν δι' ἡμᾶς εἰς ἐκούσιον κένωσιν, διὰ ποίαν αἰτίαν παραι-
 τοῖτο ἂν τοὺς τῇ κενώσει πρέποντας λόγους; ἐνὶ τοιγαροῦν προσώπῳ τὰς ἐν τοῖς
 1 Cor. 8, 6 εὐαγγελίοις πάσας ἀναθετόν φωνάς, ὑποστάσει μιᾷ τῇ τοῦ λόγου σεσαρκωμένῃ· κύριος
 γὰρ εἰς Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὰς γραφάς.

46 Οὐκοῦν καὶ ὡς ἀπὸ γε τῶν ἤδη προγεγραμμένων, οὐκ ἡγνοηκότες μὲν ἀλωσόμεθα
 P 302 τὴν οἰκονομίαν τὴν ἐκάστη πρέπουσαν φωνῇ, οὐκ ἐφίεντες δὲ μᾶλλον τοῖς ψυχικοῖς καὶ 16
 Iuda 19 πνεῦμα μὴ ἔχουσι δύο νοεῖν ἢ λέγειν υἱούς, διαιροῦντας ἀλλήλων τὰς ὑποστάσεις μετὰ τὴν
 ἀδιάσπαστον ἔνωσιν.

47 Ἐπειδὴ δὲ βραχὺ τι μέρος λαβόντες ἐξ ἡμετέρας ἐπιστολῆς τεθείκασιν ἐκ ἀρχῇ τῶν
 ἰδίων λόγων, ἀπειλοῦντες ἡμᾶς ἐπὶ καιροῦ διελέγειν ὡς οὐ μετρίως ἡμαρτηκότας εἰς τὸν
 ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον καὶ τῇ αὐτοῦ φύσει τὴν τῇ σαρκὶ πρέπουσαν αὔξην τε καὶ προ- 20
 κοπὴν ἀβουλότατα προσενεμηκότας, φέρε καὶ πρὸς γε ταυτὶ τὰ εἰκότα λέγωμεν, ὅλον πα-
 ραθέντες τῆς ἐπιστολῆς τὸ μέρος. δειδιότες γὰρ αὐτοὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ συναρπάζοντες
 τοὺς ἀκρωμένους, μέρος τι τεθείκασιν, ὅπερ αὐτοῖς ἐδόκει χρεωδέστατον εἶναι πρὸς τὸ
 δύνασθαι τε καὶ μὴν καὶ δοκεῖν εὐλόγως τὰς καθ' ἡμῶν ποιεῖσθαι συκοφαντίας· ἔχει δὲ
 οὕτως τὸ εἰρημένον 25

Cyrrill. 48 Κἂν ἀκούσης ὅτι προέκοπτεν ὁ Ἰησοῦς ἡλικία καὶ σοφία καὶ χάριτι, μὴ σοφὸν ἐξ
 hom. pasch. 17 p. 230 Aub. ἐπιδόσεως γενέσθαι νομίσης τὸν τοῦ θεοῦ λόγον, διαμένησο δὲ μᾶλλον γεγραφότος ὡδὶ
 PG 341 τοῦ θεσπεσίου Παύλου· Χριστὸς θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία. μὴδ' αὖ ἐκεῖνο φληνάφως
 1 Cor. I, 24 τολμήσης εἰπεῖν ὅτι τὸ προκόπτειν ἐν ἡλικία τε καὶ σοφία καὶ χάριτι τῷ ἀνθρώπῳ προ-
 σάψομεν· τοῦτο γάρ, οἶμαι, ἐστὶν ἕτερον οὐδὲν ἢ διελεῖν εἰς δύο τὸν ἕνα Χριστόν. ἀλλ' 30
 ὡς περ ἔφην ἀρτίως, προαιώνιος ὢν υἱὸς ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς εἰς υἱὸν ὠρίσθαι
 λέγεται θεοῦ, τῆς ἰδίας σαρκὸς τὴν γέννησιν οἰκειούμενος οἰκονομικῶς. οὕτω καὶ ὑπάρχων
 σοφία τοῦ γεγεννηκότος, προκόπτειν ἐν σοφίᾳ λέγεται, καίτοι παντέλειος ὢν ὡς θεός, τὰ
 P 304 τῆς ἀνθρωπότητος ἴδια διὰ τὴν εἰς ἄκρον ἔνωσιν εἰς ἑαυτὸν εἰκότως ἀναλαβών.

Zach. 7, 9 49 Ἄνθ' οὗτου δὴ οὖν θεοῦ λέγοντος κρίμα δίκαιον κρίνατε, παραλογίζονται τὴν 35

11—13 Timoth. arm. p. 92

14—17 Fcyr 128 οὐκοῦν — ἔνωσιν

Θ [= fv], ARAΣ

1 ἐν ΘΣΤimoth. om. ARA	3 προσλαλεῖ f	5 ὁμοιότητι AR ὁμοιώματι Θ	τῶν om. f
6 μέτρων ARAΣTim. μερῶν Θ	7 ἔχη Θ	8 τὰς R	φωνάσ, a in ai corr., R
ποντα R	13 ὁ χσ R	14 καὶ om. Timoth.Fcyr	ὑπὸ f
ΘΑΣ καὶ τὴν R καὶ τῇ A τῇ Fcyr	ἐκάστη fAΣTim. ἐκάστῳ v ἐκάστη φύσει AR	φωνῇ ΘΑΣFcyr	15 τὴν ²
φωνῇ ARTimoth.	16 διαιροῦσιν A	17 ἀδιάστατον v	19 εἰς om. v
21 γε AR τε Θ	λέγωμεν AR ^{corr} λέγομεν ΘR	22 δεδιότες v δεδειότες f δεδοίκατες R δεδοικότες AR ^{corr}	20 αὔξην Θ αὔξησιν AR
23 τι om. A	26 ὁ fA om. vR	ἡλικία τε Θ	27 νομίσης γενέσθαι v
διαμενήσομαι ARA	μᾶλλον γε A	28 θεοῦ ¹ om. v	αὐ] ἂν f
30 ἐστὶν οἶμαι v	31 ὁ υσ R	33 παντελῶς v	ὢν om. R
			34 ἄκρον AR ἄκραν Θ

ἀλήθειαν; οὔτε γὰρ μερισμὸν τῶν ὑποστάσεων μετὰ τὴν ἔνωσιν δογματίζομεν οὔτε τὴν τῆς θεότητος φύσιν αὐξῆς τε καὶ προκοπῆς δεδεῖσθαι φαμέν, ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ὅτι κατ' οἰκείωσιν οἰκονομικὴν ἑαυτοῦ πεποιῆται τὰ ἴδια τῆς σαρκός, ὡς σὰρξ γεγονώς κατὰ τὰς *Ioh. 1, 14* γραφάς.

- 50 Ὅτι δὲ τῇ τοιαύτῃ πίστει τε καὶ δόξῃ καὶ ὁ τῶν ἁγίων πατέρων συνάιδει χορός, 5 ἐπιδείξει πειράσομαι, παραθεῖς εἰς πληροφориαν ἐξηγήσεως μέρος γενομένης κατὰ καιροῦ παρὰ τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης Ἀττικοῦ· ἔχει δὲ οὕτως

Σήμερον Χριστὸς ὁ δεσπότης τὴν τῆς φιλανθρωπίας γέννησιν ἀνεδέξατο· τὴν γὰρ τῆς θεικῆς ἀξίας προουπῆρχεν.

Εἶτα τούτοις ἐπιφέρει πάλιν· Ὁ τῆς φιλανθρωπίας λόγος κενούται, ἀκένωτος τὴν 10 φύσιν τυγχάνων· ἑαυτὸν γὰρ ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου λαβών. ὁ ἄσαρκος *Phil. 2, 7* διὰ σὲ σαρκούται· ὁ γὰρ λόγος σὰρξ ἐγένετο. ὁ ἀφήι μὴ ὑποπίπτων διὰ τὸ τῆς *Ioh. 1, 14* φύσεως ἀσώματον ψηλαφᾶται· ὁ ἀναρχος ὑπὸ ἀρχὴν γίνεται σωματικὴν· ὁ τέλειος αὖξει· ὁ ἄτρεπτος προκόπτει· ὁ πλούσιος ἐν καταλύματι γίνεται· ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις σπαργανοῦται· ὁ βασιλεὺς ἐν φάτνῃ τίθεται. 15

- 51 Ὅτι δὲ διαιρεῖν τὰς ὑποστάσεις μετὰ τὴν ἔνωσιν οὐκ ἀπλημμελές, μᾶλλον δὲ ἀνα- 10 τρεπόντων ἐστὶν τὸ σεπτὸν τῆς ἐνανθρωπήσεως μυστήριον, οὐδὲν ἥττον εἰσόμεθα, τοῖς ἐντεταγμένοις ἐντυγχάνοντες ῥητοῖς Ἰουλίου τε καὶ Φήλικος τῶν ἀφηγησαμένων κατὰ καιροῦς τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας.

Ἰουλίου ἐπισκόπου Ῥώμης

20 P 300

- 52 Κηρύσσεται δὲ εἰς συμπλήρωσιν τῆς πίστεως καὶ σαρκωθείς ἐκ παρθένου Μαρίας ὁ 10 τοῦ θεοῦ υἱὸς καὶ σκηνώσας ἐν ἀνθρώποις, οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ ἐνεργήσας (τοῦτο γὰρ ἐπὶ προφητῶν ἐστὶ καὶ ἀποστόλων), τέλειος θεὸς ἐν σαρκὶ καὶ ἄνθρωπος τέλειος ἐν πνεύματι· οὐ δύο υἱοί, εἰς μὲν γνήσιος υἱὸς ἀναλαβὼν ἄνθρωπον, ἕτερος δὲ θνητὸς ἄνθρωπος ἀνα- 15 ληφθεὶς ὑπὸ θεοῦ, ἀλλ' εἰς μονογενῆς ἐν οὐρανῷ, μονογενῆς ἐπὶ τῆς θεός.

25

Φήλικος τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος Ῥώμης

PG 344

- 53 Περί δὲ τῆς σαρκώσεως τοῦ λόγου καὶ πίστεως, πιστεύομεν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν 10 Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἐκ παρθένου Μαρίας γεννηθέντα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ θεοῦ αἰδίδιος υἱὸς καὶ λόγος καὶ οὐκ ἄνθρωπος ὑπὸ θεοῦ ἀναληφθεὶς, ἵν' ἕτερος ᾗ παρ' ἐκείνον· οὐδὲ γὰρ ἄνθρωπον ἀνέλαβεν ὁ τοῦ θεοῦ υἱός, ἵνα ᾗ ἕτερος παρ' αὐτόν, ἀλλὰ θεὸς ὢν τέλειος 20 γέγονεν ἅμα καὶ ἄνθρωπος τέλειος, σαρκωθείς ἐκ παρθένου.

Lietzmann, Apollinaris p. 318

1—3 *Fest* 129 οὔτε μερισμὸν — σαρκός S = Exc. Ephes. [A 74] XVII 16. 17 *Fest* 130
τὸ δὲ διαιρεῖν — μυστήριον 20. 26 = Exc. Ephes. VII. VIII

Θ [= fv], ARAΣ

1 τῶν ARFστ om. Θ 3 τὰ ἴδια] διὰ *Fest* 7 μακαρίας ARA ἁγίας Θ S ὁ δεσπότης
χσ A 13 ὑπὸ — σωματικῇ] ἀρχεται v 16 ὅτι] τὸ *Fest* δέ¹ ARAΣFστ om. Θ 18 φή-
λικος R φίλικος f φίληκος vA 23 καὶ ἀποστόλων ἐστὶν R ἀνὸς τέλειος AR τελειος ἀνὸς Θ
25 θεός ΘΑΣ om. AR 26 φίλικος f φίληκος vA φηλήκου R τοῦ — Ῥώμης RAS τοῦ ἀγιω-
τάτου ἐπισκόπου Ῥώμης καὶ μάρτυρος A ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ῥώμης Θ 28 παρθένου fR τῆς
παρθένου vA μαρίας om. R 29 εἰ v 30 ἡ ἕτερος AR ἕτερος ἡ f ἕτερος εἰ v

Ἀναθεματισμός Z

- 54 Εἰ τίς φησιν ὡς ἄνθρωπον ἐνηργῆσθαι παρὰ τοῦ θεοῦ λόγου τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν τοῦ μονογενοῦς εὐδοξίαν περιῆφθαι ὡς ἐτέρῳ παρ' αὐτὸν ὑπάρχοντι, ἀνάθεμα ἔστω.

P 308

Μέμψις αἰρετικῶν

- 55 Ἐνηργῆσθαι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὑπὸ τοῦ πνεύματος ὡς ἄνθρωπον 5 ἀπλῶς ἢ ὡς προφήτην ἢ ὡς ἀπόστολον οὐδεὶς ἂν ὁμολογήσειεν· τὰς μέντοι ἀποστολικὰς φωνὰς περὶ αὐτοῦ διὰ τὴν τῆς φαινομένης σαρκὸς φύσιν εἰρημένας οὐτ' ἀρνησόμεθα οὐτ' Eph. 1, 19. 20 ἂν ἐξαλείψαιμεν, ποτὲ μὲν λεγούσας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ πάλιν Act. 2, 24 ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου, καὶ πάλιν τῇ 10 ibid. 33 δυνάμει τοῦ θεοῦ ὑψωθείς, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἀλλ' εἰ καὶ ταῦτα πρόσκειται διὰ τὸ φαινόμενον, οὐδεὶς ἂν ἐκλάβοι ἢ ὡς ἄνθρωπον ἀπλῶς αὐτὸν ἐνεργούμενον ἢ ὡς δίκαιον ἢ ὡς προφήτην ἢ ὡς ἀπόστολον. οὔτε οὖν τὰς θείας φωνὰς ἐξαλείφομεν ἢ ἀρνούμεθα ἢ ἀμαθῶς τε ὁμοῦ καὶ βλασφήμως ἀναθεματίζομεν, εἰρημένας καὶ κειμένας διὰ τὴν τῆς φαινομένης σαρκὸς φύσιν, οὔτε ὡς ἄνθρωπον ἀπλῶς ἢ ὡς δίκαιον ἢ προφήτην ἢ ἀπό- 15 στολον ἐνηργῆσθαι φήσομεν· οὐ γὰρ ἔλεγεν· τάδε λέγει κύριος, ἀλλ' ὡς υἱὸς νομοθετῶν Mt. 5, 28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν.

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

- 56 Καὶ νῦν ἡμῖν οὐδὲν ἦττον διὰ τῶν ἴσων ἔρχεται λόγων τῆς ἀπολογίας ὁ τρόπος· εἰς μὲν γὰρ ἔστιν ὁμολογουμένως ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ αὐτὸς εἶναι πεπιστευ- 20 μένος καὶ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγος αἰδιδός τε καὶ προαιώνιος καὶ ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς ἄνθρωπος ἐκ γυναικὸς παράδοξον ἐσχηκώς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν. ἀλλ' εἰς ὑπάρχων υἱὸς καὶ θεὸς καὶ κύριος εἰργάζεται τὰς θεοσημείας διὰ τῆς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἰσχύος, P 310 πληροφορῶν ὅτι καὶ εἰ γέγονεν σὰρξ, ἀλλ' οὐδὲν ἦττον ἔστιν καὶ οὕτω θεὸς ἀληθινὸς καὶ FG 345 δύνamis τοῦ πατρὸς. οὐ γὰρ πέπαυται τοῦ εἶναι ὃ ἦν, γενόμενος ἄνθρωπος. ἐπλήρου 25 τοιγαροῦν τὰ παράδοξα, τοῦτο μὲν δαιμονίοις ἐπιτιμῶν καὶ συντρίβων τὸν σατανάν, τοῦτο δὲ τυφλοῖς τὸ φῶς ἐνιείς, νεκροῦς ἀνιστάς, θάλασσαν ἀγριαίνουσιν ἐνὶ κατευνάζων ῥήματι, οὐχ ὡς ἄνθρωπόν τινα καὶ ἕτερον ὄντα κατὰ μόνas Χριστὸν δοξάζεσθαι ποιῶν καθάπερ ἀμέλει καὶ ἕνα τῶν ἁγίων προφητῶν ἢ γοῦν ἀποστόλων, ἀλλ' ἑαυτῷ τὴν δόξαν πραγμα- τευόμενος, ἵνα παρὰ πάντων πιστεῖται θεὸς ὢν φύσει, καὶ εἰ γέγονεν ἄνθρωπος. ἦν 30 οὖν ἄρα τῶν ἐκτοπωτάτων ἀνασχέσθαι Νεστορίου λέγοντος

- cf. Loofs, 57 Κοινὰ γὰρ τῆς τριάδος αἱ ἐνέργειαι καὶ μόναίς ὑποστάσεσι τὴν διαίρεσιν ἔχουσαι. Nestoriana ἢ γοῦν τοῦ μονογενοῦς εὐδοξία ποτὲ μὲν τῷ πατρὶ περιῆπται, ποτὲ δὲ τῷ πνεύματι, ποτὲ P. 225, 13-18 δὲ τῇ Χριστοῦ δυναστείαι.

1 Ζήτει εἰ καὶ ζ Θμγ 20. 21 Fyri 131 ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ ἐβδόμου ἀναθεματισμοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ ἐστὶ τόδε· Καὶ νῦν—τρόπος· εἰς—πεπιστευμένος θεὸς τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος 32 cf. Cyrill. adu. Nestor. 2, 7. Exc. Ephes. XIII

Θ [= fv], ARAΣ

1 κυρίλλου ἀναθεματισμός Z AR 3 ἔστω om. v 4 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [ἀνατο-
λικῶν Z R] AR αἰρετικοῦ Σ 7 οὐτ' AR οὐτ' ἂν Θ 9/10 καὶ πάλιν—νεκρῶν ΘΛΣ om. AR
10 αἰδίου Σ 12 ἐαυτὸν R 13 ἢ ἀπόστολον f ὅτε v ἐξαλείφωμεν v 15 ἢ ὡς προφήτην RΛΣ
16 γὰρ ἂν Λ 18 ὀρθοδόξου ΘΛΣ κυρίλλου A κυρίλλου Z R 20 ὁμολογουμένως] ὁ μονογενὴς Fyri
xσ Θ ὁ xσ AR 20/21 πεπιστευμένος] πεπιστευμένος θεὸς τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος Fyri 23 θσ kσ v
θεοσημείας A 24 καὶ εἰ AR εἰ καὶ Θ 29 γοῦν om. v 30 καὶ εἰ fA καὶ v εἰ κε R 31 ἀνέχεσθαι A
τοῦ νεστορίου v 33 ἡγουν Θ εὐδοξίαν v περιῆπτε v 34 τοῦ xυ v

- 58 Οὐκοῦν ἡ δεικνύτωσαν οἱ ἐπιτιμᾶν ἐθέλοντες ἕτερον ἡμῖν Χριστὸν ἰδίαί τε καὶ ἀνὰ μέρος ὑπάρχοντα καὶ νοούμενον, ὡς τὴν ἑαυτοῦ δυναστείαν περιῆψεν ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ λόγος, ὡς ἕτερος ὢν παρ' αὐτὸν ἰδικῶς υἱός· ἢ εἰ μὴ ἐστὶν ἕτερος καὶ ἕτερος, ἀλλ' εἰς τε καὶ ὁ αὐτὸς καὶ ἐκ πατρὸς μονογενὴς καὶ ἐκ γυναικὸς ἄνθρωπος κατὰ σάρκα, πῶς ἦν ἀκόλουθον ἐλέσθαι σιγᾶν καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ἀνταναστήσαι πάλιν τῆς ἀληθείας τὴν δύναμιν 5 τοῖς παρ' ἐκείνου βατταρισμοῖς τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων τὸ κάλλος παρασημαίνουσιν;
- 59 Ἦν μὲν οὖν καὶ ἔστιν θεὸς ὁ υἱός· ἐπεὶ δὲ ἅπαρ τὸ τῆς ἀνθρωπότητος ὑπέδου μέτρον, οὐκ ἀπόβλητον ἐποίησατο τὴν οἰκονομίαν, ὑπέμεινε δὲ πάντα διὰ τὴν κένωσιν ἐθε· P 312 λοντῆς δι' ἡμᾶς. ταύτηι τοι, καίτοι κατὰ φύσιν ὑπάρχων Ζωή, ζωοποιεῖσθαι λέγεται παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς δόξης κύριος ὢν δόξαν λέγεται λαβεῖν. ἔφη γοῦν ὁ Ἑβραῖος 10 Phil. 3, 5 ἐξ Ἑβραίων, ὁ νομομαθὴς ἀληθῶς καὶ ἐκ φυλῆς Βενιαμίν· Παῦλος ἀπόστολος οὐκ Gal. 1, 1 ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντος. ἀλλὰ καίτοι 1 Petr. 1, 21 λεγόμενος δόξαν λαβεῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, διήκοντος τοῦ πράγματος ἐπὶ τὸ τῆς ἀνθρωπότητος μέτρον, οἶδεν ἑαυτὸν ἔχοντα, καθὼς καὶ νοεῖται καὶ ἔστι θεός, τὸ ὑπὲρ κτίσιν ἀξίωμα. 13 ἔφη γοῦν· πάντα μοι παρεδόθη παρὰ τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐδεὶς ἐπιγι- Mt. 11, 27 νώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱός εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τίς ἐπιγινώσκει
- 60 τίς ἐστὶν εἰ μὴ ὁ υἱός καὶ ὡς ἂν ὁ υἱός ἀποκαλύψῃ. ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις τῶν φιλομαθεστέρων· εἰ πάντα σοι παρεδόθη παρὰ τοῦ πατρὸς ὡς δόξης δεδημένῳ καὶ δοτὸν ἔχειν ὀφείλοντι τὸ κατὰ πάντων κράτος διὰ τὸ ἀνθρώπινον, πῶς ἀνέφικτον ἔτι ταῖς 20 ἀνθρώπων διανοίαις εἶναι φῆς τὸ εἰδέναι σε καθάπερ ἀμέλει καὶ τὸν πατέρα; ἀλλὰ ναί, φησὶν, οὐ μέχρι τῶν ὀρωμένων ἢ ἐπ' ἐμοὶ συστέλλεται γνώσις. εἰμὶ γὰρ θεὸς ἐν σαρκὶ καὶ αἵματι, κατὰ μὲν τὴν σάρκα γινωσκόμενος, κατὰ δὲ τὴν τῆς θεότητος φύσιν τε καὶ δόξαν ἰσομέτρως ἔχων τῷ θεῷ καὶ πατρὶ καὶ νοῦ καὶ λόγου παντὸς ἐπέκεινα τρέχων. PG 348 οὐκοῦν (ἀνθέξομαι γὰρ τῆς τῶν προκειμένων ἐννοίας) οὔτε τὰς ἀποστολικὰς ἀναιροῦμεν 23 φωνάς, μὴ γένοιτο, οὔτε μὴν ἕτερα ἅττα παρὰ τὸ εἰκὸς ἢ φρονούντες ἢ λέγοντες τοῖς τῆς ἐνανθρωπήσεως ἀντιπράττομεν λόγοις, ἐπόμενοι δὲ πανταχοῦ τοῖς ἱεροῖς γράμμασι καὶ P 314 ταῖς τῶν θεηγόρων φωναῖς τὸ χρῆναι κρατεῖν ἀπονέμοντες, ἀντανιστάμεθα μόνοις τοῖς τὰ ὀρθὰ τῆς ἐκκλησίας δόγματα διαστρέφουσιν.
- 61 Ὅτι δὲ ὁ πατήρ ἐκ νεκρῶν ἀναστήσαι λέγεται τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, 30 ἐνεργουμένου δηλονότι περὶ τὴν σάρκα αὐτοῦ τοῦ πράγματος, οὐκ ἂν ἐνδοιάσειέ τις. αὐτὸς δὲ ὑπάρχων ἢ ζωοποιός τε καὶ ἐνεργῆς δύναμις τοῦ πατρὸς, τὸν ἴδιον ἐζωοποιεῖ ναὸν κατὰ τὸ λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. Ioh. 2, 19 ἦν οὖν ἄρα τὸ ζωοποιούμενον οὐκ ἀλλότριον οὔτε μὴν ἐνὸς τῶν καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπων, ἀλλ' ἴδιον αὐτοῦ τοῦ λόγου σῶμα. 35

Ἀναθεματισμὸς ἡ

- 62 Εἰ τις τολμᾷ λέγειν τὸν ἀναληφθέντα ἄνθρωπον συμπροσκυνεῖσθαι δεῖν τῷ θεῷ καὶ συνδοξάζεσθαι καὶ συγχρηματίζειν θεὸν ὡς ἕτερον ἐτέρῳ καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον μῖα

30—35 Feyer 132 ὅτι — σῶμα

Θ [= fv], ARLS

1 θέλοντες v τε Θ om. AR 3 ἰδικῶς παρ' αὐτὸν A καὶ ἡ R 11 ὁ νομο-
μαθὴς AΛΣ ὀνομασθεῖς ΘR 12 ἀνὸς ARLS ἀνῶν ΘA 15 καὶ νοεῖται Θ νοεῖται AR 16/17 ἐπι-
γινώσκει R γινώσκει ΘA 18 ἐάν AR ἂν Θ 20 ἔτι AR ἐστι Θ 21 τῶν ἀνῶν v 25 γὰρ
om. A ἐννοίας ΘRΣ αἰτίας A 30 λέγεται τὸν — χν ΘFeyer τὸν — χν λέγεται AR τὸν χν f
32 ζωοποιός ΘAΣFeyer ζωὴ ὁποῖος, in ὁμοίως corr., R ζωὴ ζωοποιός A 36 κυρίλλου ἀναθεματισμὸς ἡ
[ὀδοῖος A] AR 37 συμπροσκυνεῖσθαι f θῶ ΘAΣ θῶ λόγῳ AR 38 συγχρηματίζειν fR
θῶ ARLS θῶ Θ ἐν ἐτέρῳ A

προσκυνήσει τιμᾷ τὸν Ἐμμανουήλ καὶ μίαν αὐτῷ τὴν δοξολογίαν ἀνάπτει, καθὼ γέγονεν σὰρξ ὁ λόγος, ἀνάθεμα ἔστω.

Μέμφις αἰρετικῶν

63 Τὸ συμπροσκυνεῖσθαι καὶ συνδοξάζεσθαι ὡς περὶ προσώπων ἢ ὑποστάσεων ἢ υἱῶν δύο οὐ λέγομεν, ὡς τῇ σαρκὶ ἐτέρως τῆς προσκυνήσεως γινομένης καὶ τῷ θεῷ λόγῳ 5
 P 316 ἐτέρως· ἀλλὰ μᾶλλον μίαν προσκύνησιν καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐνὶ υἱῷ προσφέρομεν, καὶ τὸ
 Cyrill. hom. σύν πρόσκειται, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ λέγει· καίτοι γὰρ αἰεὶ συνεδρεῦν ὡς
 pasch. 17 λόγος τῷ ἰδίῳ πατρὶ καὶ ἔξ αὐτοῦ τε καὶ ἐν αὐτῷ κατὰ φύσιν ὑπάρχων, πάλιν ἤκουε
 p. 226 Aub. λέγοντος καὶ μετὰ σαρκὸς· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου
 Ps. 109, 1 ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. οὕτω καὶ προσκυνεῖσθαι φαμέν αὐτὸν πρὸς τε ἡμῶν 10
 αὐτῶν καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. πρὸς οὖν ταῦτα φαμέν ὡς πάνυ ἐπιστημονικῶς ἐπέ-
 σκηψε τοῖς σύν τῇ σαρκὶ προσκυνεῖν τῷ ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ υἱῷ βουλομένοις, ὡς ἐτέρου
 τινὸς ὄντος παρὰ τὸ σύν τοῦ μετὰ, ὅπερ αὐτὸς ἔθηκεν, ὡς προεῖρηται, λέγων αὐτὸν μετὰ
 σαρκὸς δεῖν προσκυνεῖσθαι, ἀπαγορεύων δὲ συμπροσκυνεῖσθαι τῇ θεότητι τὴν σάρκα.

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

15

64 Νουνεχεστάτους ἡμᾶς ὁ θεσπέσιος Παῦλος ἀποφαίνει, λέγων ἑαυτοὺς δοκιμάζετε 2
 2 Cor. 13, 5 εἰ ἔστέ ἐν τῇ πίστει. νοὺς μὲν γὰρ ὁ ἀνθρώπινος ὑπὸ φιλαυτίας ἔσθ' ὅτε κἂν εἰ
 PG 349 ἔξω φέροιτο τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ τῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων ἀποφοιτῶσαν ἔχοι τὴν
 κίνησιν, τῶν ἰδίων ἐννοιῶν καθορίζειν τὸ ἀπηχῆς ὀκνεῖ πως αἰεὶ καὶ δέδιεν· ἑαυτὸν γε μὴν
 ἐπανορθώσεται καὶ μάλα ῥαιδίως, τοὺς τῶν ἁγίων πατέρων πολυπραγμονήσας πόνους, οἱ 20
 καὶ ἐπ' ὀρθότητι τε καὶ ἀκριβείᾳ δογμάτων διαβόητον ἔχουσιν παρὰ πάντων τὴν εὐφημίαν.
 τότε τὴν οἰκείαν εὐτεχνῶς δοκιμάσει πίστιν· σκοπὸς γὰρ ἅπασι τοῖς ἀρτίοις τὴν φρένα
 ταῖς ἐκείνων ἐπεσθαι δόξαις, ὅτι καὶ αὐτοὶ τῆς τε ἀποστολικῆς καὶ εὐαγγελικῆς παραδόσεως
 τὸν οἰκείον ἐμπλήσαντες νοῦν καὶ τὸν ἐπὶ τῇ πίστει λόγον ὀρθῶς τε καὶ ἀμωμήτως ἐκ
 Phil. 2, 15, 16 τῶν ἱερῶν γραμμάτων εὖ μάλα κατωρθωκότες φωστῆρες ἦσαν ἐν κόσμῳ, λόγον 25
 P 318 ζωῆς ἐπέχοντες κατὰ τὸ γεγραμμένον. γράφει τοίνυν ὁ τῆς αἰοιδίου μνήμης πατὴρ
 ἡμῶν ἐπίσκοπος Ἀθανάσιος περὶ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ

Lietz- **65** Ὁμολογοῦμεν καὶ εἶναι αὐτὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ θεὸν κατὰ πνεῦμα, υἱὸν ἀνθρώπου
 mann, Apol- κατὰ σάρκα, οὐ δύο φύσεις τὸν ἕνα υἱόν, μίαν προσκυνητὴν καὶ μίαν ἀπροσκύνητον, ἀλλὰ
 linaris p. 250, 6-251, 6 μίαν φύσιν τοῦ λόγου σεσαρκωμένην καὶ προσκυνουμένην μετὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ μιᾷ 30
 προσκυνήσει· οὐδὲ δύο υἱοὺς, ἄλλον μὲν υἱὸν θεοῦ ἀληθινὸν καὶ προσκυνούμενον, ἄλλον
 δὲ ἐκ Μαρίας ἄνθρωπον μὴ προσκυνούμενον, κατὰ χάριν υἱὸν θεοῦ γενόμενον, ὡς καὶ
 ἄνθρωποι.

I.c.p. 251, **66** Καὶ μεθ' ἕτερα πάλιν· Ὁ τοίνυν γεννηθεὶς ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας, υἱὸς θεοῦ φύσει
 12-15 καὶ θεὸς ἀληθινός, καὶ οὐ χάριτι καὶ μετουσίᾳ κατὰ σάρκα μόνον τὴν ἐκ Μαρίας ἄνθρωπος, 35
 κατὰ δὲ πνεῦμα αὐτὸς υἱὸς θεοῦ καὶ θεός.

Θ [= fv], ARAΣ

1	τιμᾷ τὸν ἔμμανουήλ fR ^{com} AΣ	τιμᾶν τὸν ἔμμανουήλ vR	τὸν ἔμμανουήλ τιμᾶν A	ὁμολογίαν Σ			
	προσάπτει v	3	ἀντίρρησις [ἢ ἀντίρρησις A ^{com}]	τῶν ἀνατολικῶν AR ἢ R ^{ms}			
4	συνπροσκυνεῖσθαι fR	ἡ ¹ om. Θ	5	οὐ om. A			
	6	ἐνὶ ΘA ^{com} Σ	ἐν AR	7	σύν πρό- σκειται ΘΣ συνπροσκυνεῖται R συμπροσκυνεῖται A		
14	συνπροσκυνεῖσθαι f	τὴν θεότητα f	15	κυρίλλου A κυρίλλου ἢ R	17	ὁ om. R	
18	ἔχει R	20	ἐπανορθώσας τέ A	22	δοκιμάσει ΘR ^{com} δοκιμάσειε A δοκιμάσις R	25	κα- τωρθωκότες ΘR
	27	ἡμῶν ¹ fAΣ ἡμῶν καὶ vAR	χῦ ΘAΣ χῦ ἐν τοῖς περὶ τῆς σαρκώσεως AR	30	λόγου ΘAΣ θῦ λόγου AR	35	μόνον Θ μόνην AR

67 Καὶ πάλιν· Εἰ δέ τις παρὰ ταῦτα ἐκ τῶν θείων γραφῶν διδάσκει, ἕτερον λέγων υἱὸν 1. c. p. 253. τοῦ θεοῦ καὶ ἕτερον τὸν ἐκ Μαρίας, κατὰ χάριν υἱοποιηθέντα ὡς ἡμεῖς, ὡς εἶναι δύο υἱούς, 3¹⁴ ἓνα κατὰ φύσιν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν ἐκ θεοῦ καὶ ἓνα κατὰ χάριν τὸν ἐκ Μαρίας ἄνθρωπον, ἢ εἴ τις τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν σάρκα ἄνωθεν λέγει καὶ μὴ ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας, ἢ τραπεῖσαν τὴν θεότητα εἰς σάρκα ἢ συγχυθεῖσαν ἢ ἀλλοιωθεῖσαν ἢ παθητὴν τὴν τοῦ κυρίου θεότητα, ἢ ἀπροσκύνητον τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν σάρκα ὡς ἀνθρώπου καὶ μὴ προσκυνητὴν ὡς κυρίου καὶ θεοῦ σάρκα, τοῦτον ἀναθεματίζει ἡ ἁγία καὶ καθολικὴ ἐκκλησία, πειθομένη τῷ θείῳ ἀποστόλῳ λέγοντι· εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελά- Gal. 1. 9 βετε, ἀνάθεμα ἔστω.

68 Ταῦτα φρονούντος καὶ γεγραφότος ἡμῖν τοῦ ἀνδρός, ὁ τῇ Χριστοῦ δόξῃ πολεμεῖν 10 P 320 ἡρμημένος καὶ ἀπύλωτον ἐπ' αὐτῷ τὴν γλῶσσαν ἀνείς Νεστόριος οὕτω πάλιν φησὶν

Ὁμολογῶμεν τὸν ἐν ἀνθρώπῳ θεόν· σέβωμεν τὸν τῇ θείᾳ συναφείᾳ τῷ θεῷ λόγῳ Loofs, Nestoriana P. 249. 2-4 συμπροσκυνούμενον ἄνθρωπον.

69 Ἄρ' οὐκ ἐναργῶς θεοφόρον ἄνθρωπον ὀνομάζει Χριστὸν καὶ συνάφειαν ἀπλῶς ἀνθρώπου φησὶ γενέσθαι πρὸς θεόν κατ' ἐκεῖνο τάχα που τὸ διὰ τῆς τοῦ Παύλου φωνῆς 15 PG 352 ὁ κολλῶμενος τῷ κυρίῳ ἐν πνευμᾷ ἐστίν; καίτοι πῶς οὐκ ἀληθές ὅτι μᾶλλον 1 Cor. 6, 17 ἦν ὁ αὐτὸς θεός τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἄνθρωπός τις ἀνὰ μέρος τε καὶ ἰδικῶς νοούμενος καὶ σχετικὴν ἔχων συνάφειαν πρὸς θεόν; μετὰ γάρτοι τὴν ἄφραστον ἔνωσησιν κἂν εἴ τις λέγοι θεὸν τὸν Ἑμμανουήλ, ἐνανθρωπήσαντα καὶ σεσαρκωμένον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον νοεῖσθαι πρέπει, κἂν ἄνθρωπον ὀνομάσῃ, ἀλλ' οἶδαμεν μετὰ τούτου καὶ λόγον ὄντα 20 αὐτὸν τοῦ πατρός. ἔστι τοίνυν ἕτερον τὸ ἓνα λέγειν υἱὸν μετὰ τῆς ἐνωθείσης αὐτῷ σαρκὸς τὸν ἐκ θεοῦ πατρός λόγον καὶ ὁμοίως ἕτερον τὸ ἐν ἀνθρώπῳ λέγειν εἶναι θεὸν καθάπερ ἀμέλει καὶ ἐν προφήταις ἦν ἡ γοῦν καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος.

70 ἀκινδύνως δὲ καὶ ἀλήπτως, ὡς γε οἶμαι, φαίη τις ἂν ὅτι ὁ σαρκωθείς τοῦ θεοῦ λόγος, ὡς εἰς ὑπάρχων υἱός, οὐχὶ δίχα τῆς ἑαυτοῦ σαρκὸς, μετ' αὐτῆς δὲ μᾶλλον ἐστίν προσκυ- 25 νητός, καθάπερ ἀμέλει καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ μετὰ τοῦ ἰδίου τιμάται σώματος κλήσει τε μιᾷ τὸ ἐξ ἀμφοῖν ὡς ἐν σημαίνεται ζῶιον. ὅταν τοίνυν περὶ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτήρος Χριστοῦ τοὺς λόγους ποιεῖσθαι προθυμούμενος διέλημι εἰς δύο τὸν ἓνα καὶ ἄν- P 322 θρωπον ἰδικῶς καὶ ἀνὰ μέρος νοούμενον ἀποφήνης, εἴτα τοῦτον συμπροσκυνεῖσθαι δεῖν καὶ συγχρηματίζειν θεὸν ὡς ἐτέρῳ παρ' αὐτὸν ὑπάρχοντι Χριστῷ τῷ ἐκ θεοῦ κατὰ φύσιν 30 υἱῷ τολμήσεως εἰπεῖν, τίς ὁ καρτερῆσαι δυνάμενος καὶ τὴν οὕτω προφανῇ κατ' αὐτοῦ γλωσσαλίαν σιωπῇ παρατρέχων; ἔδει γὰρ μᾶλλον εἰπεῖν· σέβωμεν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον γενόμενον ἄνθρωπον καὶ χρηματίζοντα θεὸν καὶ ἐν ἀνθρωπότητι προσκυνούμενον, ὅτι καὶ φύσει θεός ἐστίν καὶ ἐκ θεοῦ πέφηνε πατρός.

12. 13 cf. Cyr. adu. Nest. 2, 14 Exc. Eph. X

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

5 συνχυθεῖσαν R 6/7 ὡς ἀνθρώπου — σάρκα om. v 6 ὡς ἀνθρώπου ΑΑΣ ὡς ἄνῳ R
om. f 7 καὶ² om. RΣ καθολικῇ] ἀποστολικῇ Σ 10 μὲν Θ, corr. v 12 ὁμολογῶμεν fΛΣ
ὁμολογῶ μὲν AR ὁμολογοῦμεν v σέβωμεν ΘΑΣ σέβω δὲ AR τῷ θῷ λόγῳ ΑΡΑΣ τῷ τοῦ θῷ
λόγῳ Θ τῷ παντοκράτορι θεῷ Cyrill. adu. Nest. 2, 14 Exc. Eph. X 13 συμπροσκυνούμενον R
15 δὴ που v τοῦ ΘΑΑΣ τοῦ ἀποστόλου R 16 ἐν vARAS φησι ἐν f 19 λέγοι ΑΡΑΣ λέγοιτο Θ
20 ὀνομάσει Θ, corr. v οἶδα v τοῦτο v 22—25 τὸν ἐκ θεοῦ — σαρκὸς om. v 24 γε AR
τε f 25 οὐχὶ ΑΡΑΣ καὶ οὐ f μετ' αὐτῆς ΘΑΣ μετὰ ταύτης AR 27 τε ΘΛ δὲ ARΣ
29 συμπροσκυνεῖσθαι fR, corr. R 30 συγχρηματίζειν fR 31 τολμήσεις f 32 σέβωμεν fΛΣ
σέβω μὲν AR σέβομεν v 34 πρῶ fms vARAS σαρκος f

Acta conciliorum oecumenicorum 1 1, 7.

- 71 Ἀλλὰ γὰρ ναί, φασὶν οἱ δι' ἐναντίας, ἀλώσει που καὶ αὐτὸς ἐν ἐπιστολῇ γεγραφώς
 p. 48, 7 ὅτι συνήδρευεν ὁ υἱὸς τῷ πατρὶ μετὰ τῆς ἰδίας σαρκός· εἶτα πῶς ἐπιλαμβάνη τοῦ
 λέγοντος ὅτι χρή συμπροσκυνεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον τῷ θεῷ λόγῳ καὶ συγχρηματίζειν θεόν;
 72 ταυτὸν γὰρ ἔστιν εἰπεῖν καὶ τὸ σὺν καὶ τὸ μετὰ. οὐκοῦν ἡγνοηκότας ἐλέγχωμεν τῶν
 εἰρημένων τὴν δύναμιν καὶ τῇ τῶν πραγμάτων οὐκ ἐνορῶντας φύσει. ὅταν μὲν γὰρ 5
 ἐφ' ἐνὸς προσώπου καὶ φύσεως ἢ γοῦν ὑποστάσεως μιᾶς βασανίζων ὁ λόγος τὰ ἐξ ὧν
 ἔστιν ἥτοι σύγκειται φυσικῶς, ἐπιφέρει τὸ σὺν ἥτοι τὸ μετὰ, τετήρηκε τῷ σημαινομένῳ
 καὶ οὕτω τὸ ἕν εἶναι κατὰ σύνθεσιν καὶ οὐκ εἰς δύο διηρημένως διοριεῖ· ὅταν δὲ προ-
 διηρημένων ὑποστάσεων εἰς δύο, καὶ πρὸς γε τὸ δεῖν ἀνὰ μέρος ἐκατέραν νοεῖσθαι καὶ
 P 324 ἰδικῶς τὸ σὺν ἢ γοῦν τὸ μετὰ λέγεται, τότε δυοῖν ἢ καὶ ἔτι πλείονων αὐτὸ καὶ οὐκ ἐνὸς 10
 κατὰ σύνθεσιν ποιεῖσθαι φαμέν τὴν δῆλωσιν. οἷον εἰ λέγοιμι τυχὸν συντιμᾶσθαι τῷ
 PG 353 ἰδίῳ σώματι τὴν τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴν, εἴ τις γένοιτο παρὰ τοῦ τιμῇ περὶ τὸν ἕνα ἄνθρω-
 πον, ὅς ἐστιν ἕξ ἀμφοῖν, ἢ γοῦν εἴ τις λέγοι τὴν ψυχὴν ἕν εἶναι ζῶιον μετὰ τοῦ ἰδίου
 σώματος, οὐχὶ πάντως εἰς ἀνθρώπους δύο διοριεῖ τὸν ἕνα, φαίνεται δὲ μᾶλλον οὐκ ἡγνοη-
 κῶς τὰ ἐξ ὧν ἔστιν ἥτοι σύγκειται φυσικῶς. ὅταν δὲ εἴπω· Πέτρος τε καὶ Ἰωάννης 15
 συγχρηματίζουν ἄνθρωποι ἢ γοῦν ὅτι μετὰ Πέτρου καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινεν εἰς τὸ ἱερόν,
 οὐκέτι τὸ σὺν ἢ γοῦν τὸ μετὰ τὴν ἐνὸς τινος ποιεῖται δῆλωσιν. οὐ γὰρ συντέθεται
 Πέτρος Ἰωάννῃ, ἀλλ' οὐδὲ εἰς ἐνὸς ἀνθρώπου σύστασιν τελοῦσιν ἀμφοτέροι. τί τοίνυν
 73 σοφίζονται τὴν ἀλήθειαν, διαιροῦντες ἀμαθῶς εἰς δύο Χριστοὺς τὸν ἕνα; εἰ δὲ νομί-
 ζουσιν ὅτι συνεδρεύειν λέγοντες τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν μετὰ τοῦ ἰδίου σώματος δύο νοεῖσθαι 20
 δεδιώκαμεν υἱούς, ἐρευνάτωσαν εἰ μὴ ἕνα λέγοντες υἱὸν μιᾷ συνεδρεύσει τετιμῆσθαι φαμέν
 καὶ οὐ δυοὶ μᾶλλον, ὡς μίαν μὲν καὶ ἰδικὴν ἐκνεμεῖσθαι τῷ σώματι, ἑτέραν δὲ πάλιν καὶ
 ἰδικὴν τῷ λόγῳ. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοιεν ἐπιδεῖξαι τοῦτο· πῶς γὰρ ἢ πόθεν; ἕνα γὰρ ὄντα
 μετὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς τὸν υἱὸν θεόν τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον τὸν αὐτὸν μιᾷ συνεδρεύσει
 τῇ πρὸς τὸν πατέρα διαπρέπειν διαβεβαιούμεθα. τό γε μὴν συμπροσκυνεῖσθαι λέγειν 25
 ἄνθρωπον θεῷ καὶ συγχρηματίζειν θεὸν δύο που πάντως ὁμολογεῖν ἔστιν τοὺς προσκυ-
 P 326 νουμένους ἢ καὶ ἀλλήλοις συγχρηματίζοντας. εὐήθης δὲ λίαν καὶ τῶν εἰς ὀρθότητα καὶ
 ἀλήθειαν ἐννοιῶν ἀλλότριος παντελῶς ὁ τοιοῦτος λόγος. γέγονε τοίνυν ὁ ἀναθεματισμὸς
 κατὰ τῶν ὀλοτρόπως διοριζόντων τὸν Ἐμμανουὴλ εἰς ἄνθρωπον ἰδικῶς καὶ θεὸν λόγον
 ἰδικῶς· ἕνα γὰρ ἡμῖν αὐτὸν ὁ τῶν θεηγόρων ἐκήρυξεν λόγος καὶ τῶν ἱερῶν γραμμάτων ἢ 30
 ἀκιβδήλευτος γνῶσις.

Ἀναθεματισμὸς Θ

- 74 Εἴ τις φησιν τὸν ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν δεδοξάσθαι παρὰ τοῦ πνεύματος, ὡς
 ἄλλοτρίαι δυνάμει τῇ δι' αὐτοῦ χρώμενον καὶ παρ' αὐτοῦ λαβόντα τὸ ἐνεργεῖν δύνασθαι
 κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων καὶ τὸ πληροῦν εἰς ἀνθρώπους τὰς θεοσημείας, καὶ οὐχὶ δὴ 35
 μᾶλλον ἰδίον αὐτοῦ τὸ πνεῦμά φησι, δι' οὗ καὶ ἐνήργηκε τὰς θεοσημείας, ἀνάθεμα ἔστω.

Θ [= fv], ARAΣ

1 ἀλώσει AΛΣ ἀλώσει R ἀλλ' ὡς εἴ [εἴ v] Θ 2 ἐπιλαμβάνει fR, corr. R 3 συμπροσκυ-
 νῆσθαι f συγχρηματίζειν f θv ARAΣ θw ΘR 4 ἐλέγχωμεν A 6 ὅφ v 7 ἡτου A
 εἴτουν Acorp ἐπιφέρει ΘR, corr. R 8 διορισμένως v 9 γε AR τε Θ δεῖν AR ἐν Θ
 ἐκάτερον AR 10 ἔτι Θ ἐπὶ AR 12 ἢ τίς A ἢ τίς R, corr. R παρὰ τοῦ AΣ παρ' αὐτοῦ R
 παρὰ τοῦτο Θ 15 σύγκειται Θ συντέθεται AR τε om. R 16 συγχρηματίζουν fR
 17 συντέθεται fR, corr. R 20 λέγοντες ὅτι v 22 πάλιν μᾶλλον v 25 συμπροσκυνεῖσθαι f
 26 θv R συγχρηματίζουν f 27 συγχρηματίζοντας fR 31 ἀκίβδηλος A 32 κυρίου
 ἀναθεματισμὸς Θ [ἐνατος A] AR 33 δοξάζεσθαι A 34 δι' αὐτοῦ ΘRcorr αὐτοῦ ARAΣ 35, 36 θεο-
 σημείας A

Μέμψις αἰρετικῶν

75 Αὐθις καλὸν τὰ πάλαι αὐτῷ εἰρημένα εἰς μέσον ἀγαγεῖν καὶ ἴσως ἐπιλεησμένον τῶν αὐτοῦ αὐτὸν ὑπομνήσαι· οὐ γὰρ μόνον τὸν κύριον τὰ σημεῖα ἐν πνεύματι ποιεῖν ἀπεφάνετο, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τεθνεῶτα ζωοποιηθῆναι πνεύματι, ἐν οἷς φησιν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ

5

Εἰ τοίνυν οὐ πέπονθεν τὸ τεθνάναι σαρκικῶς κατὰ τὰς γραφάς, οὐδὲ ἐζωοποιήθη πνεύματι. V 1, 25
1 Petr. 3, 18

Σκοπεῖν δὲ δεῖ τὴν αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν ἐναντιότητα, ἐν μὲν τοῖς ἀναθεματισμοῖς αὐτοῦ ἀπαγορεύσαντος τὸν κύριον ἐν πνεύματι θεοῦ δαίμονας ἐκβάλλειν καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα ποιεῖν καὶ τὴν ἐν τοῖς εὐαγγελίοις κειμένην ἔγγραφον τοῦ κυρίου φωνὴν ἀθετοῦντος, εἰ- 10 PG 356
πόντος εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια. ἀλλ' ἡμεῖς τὸν Mt. 12, 28
κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τῇ οἰκείᾳ δυνάμει καὶ τῇ τοῦ πνεύματος ἐνέργειᾳ ἐπι- P 328
τελέσαι τὰ σημεῖα ὁμολογοῦμεν· οὐ γὰρ ὡς οὐκ ἔχοντα ἰδίαν δύναμιν χρᾶσθαι τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου πνεύματος. μὴ συνεῖναι δὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀρνούμενων ἐστίν, ὡς οἶμαι, τὰς θείας γραφάς. κἂν γὰρ που ἡ θεία γραφή λέγῃ τὸν πατέρα ἐπιτελεῖν τὰ ἔργα τῶν 15
θαυμάτων, δι' ὧν φησιν ὁ πατήρ ὁ μένων ἐν ἐμοί, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα αἱ ἐγὼ Ioh. 14, 10. 12
ποιῶ, ὁ υἱὸς ἐστίν ὁ ποιῶν· πάντα γὰρ τὰ τοῦ πατρὸς τοῦ υἱοῦ· κἂν τὸ πνεῦμα λέγῃ ποιεῖν, δι' ὧν φησιν εἰ δὲ ἐγὼ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ὁ κύ- Mt. 12, 28
ριὸς ἐστίν ὁ ποιῶν ἐν πνεύματι. οὐδὲ γὰρ ἡλλοτρίωται ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ πνεύματος οὐδὲ κεχωρισμένοι καὶ ἰδιάζουσαι που αἱ τῆς τριάδος ἐνέργειαι, ἀλλ' οἰκεία τῆς 20
τριάδος ἢ ἐκάστης ὑποστάσεως ἐν τῇ γραφῇ λεγομένη ἐνέργεια, ὡς που καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν ποτὲ μὲν λέγει ἡ γραφή τοῦ υἱοῦ ἔργον, λέγουσα τῷ λόγῳ κυρίου οἱ οὐ- Ps. 32, 6
ρανοὶ ἐστερεώθησαν, ποτὲ δὲ τοῦ πνεύματος, δι' ὧν ἐπάγει καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. ἀλλ' οὐχ ὡς ἀδυνατοῦντος τοῦ πατρὸς τὰ πάντα ποιῆσαι δημιουργεῖ καὶ ὁ υἱός, οὐδ' αὖ πάλιν ὡς ἀσθενοῦντος τοῦ υἱοῦ 25
εἰς τὴν δημιουργίαν συμπαραλαμβάνεται τὸ πνεῦμα (ἀληθὲς γὰρ τὸ πάντα δι' αὐτοῦ Ioh. 1, 3
ἐγένετο)· ἀλλ' ἵνα τὸ τῆς τριάδος ὁμοούσιον καὶ ὁμότιμον καὶ ὁμοδύναμον ἡμῖν παραστήσῃ, λέγει τὰ αὐτὰ ποτὲ μὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ποτὲ δὲ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ, ποτὲ δὲ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος γεγενῆσθαι· οὕτω γὰρ καὶ μίας τινος οὐσίας [θείας] ἡρτῆσθαι πάντα νοοῦμεν. 30
ὡς γὰρ λόγος ἐνούσιος ἐνυπόστατος ὁ μονογενὴς ἐξ αὐτῆς ἀπαθῶς ἐγεννήθη, καὶ τὸ πνεῦμα δὲ καὶ αὐτὸ ἐξ αὐτῆς ἐκπορευόμενον ἐν ἰδίᾳ ὑποστάσει τυγχάνει, ὡς τὴν μίαν οὐσίαν ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν χαρακτηρίζεσθαι καὶ μὴδ' ἑτέραν αὐτῶν τῷ τῆς οὐσίας λόγῳ ἡλλοτριωμένην θεωρεῖσθαι, μόναις δὲ ιδιότησιν χαρακτηριστικαῖς εἶτ' οὖν διοριστι- 35
καῖς ἀλλήλων νοεῖσθαι. πῶς οὖν ἰδιάζουσα ἐνέργεια ὧν μία καὶ ἡ οὐσία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βούλησις; ὧν γὰρ ταῦτα κοινά, μία πάντως καὶ ἐνέργεια.

35

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

P 330

76 Ἄρα μοι μαρτύρων δεῖσει φωνῆς πρὸς τὸ ἀποφῆναι τοὺς δι' ἐναντίας εἰκαιολογεῖν ἐθέλοντας καὶ ταῖς καθ' ἡμῶν δυσφημίαις ἀπερискέπτως χρωμένους; ἀλλ' οἶμαι τοῦτι

Θ [= iv], ARAΣ

1 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν AR ὁ Rms	αἰρετικοῦ Σ	4 ἀλλ' ἤδη v	αὐτὸν ΘΑΣ
αὐτὸν τὸν AR	5 τόκω f	8 αὐτοῦ ΑΣ ἐαυτοῦ ΘR	9 δαίμονα v
10/11 εἰπόντος ARAΣ om. Θ	12 ὧν Θ τὸν ὧν AR	13 οὐ γὰρ] οὐχ' v	ἰδίαν AR οἰκείαν Θ
17 γὰρ τὰ ΘΑΣ τὰ ἔργα AR	τοῦ υἱοῦ κἂν ΘΑΣ κἂν τὰ τοῦ υἱοῦ AR	24 αὐτοῦ v	26 συνε- ραλαμβάνεται fR
29 οὐσίας ΑΣ οὐσίας θείας AR θείας οὐσίας Θ	τὰ πάντα v	ἐγεννήθη	
ἀπαθῶς R	33 εἶτ' οὖν διοριστικαῖς ΑΑΣ εἶτ' οὖν [ἤτουν f] ἰδιωτικαῖς Θ om. R	34 ἡ ἐνέργεια v	
35 ἡ ἐνέργεια v	36 ὀρθοδόξου] κυρίλλου A κυρίλλου ὁ R	37 δεῖση v	

7*

- καὶ μόνος ὁ παρ' αὐτῶν διαδείξει λόγος. ἐν μὲν γὰρ τῷ προκειμένῳ ἀναθεματισμῷ διψχυρισάμεθα σαφῶς ἴδιον εἶναι τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ μὴν ὅτι δι' αὐτοῦ τετέλεκε τὰς θεοσημείας· οἱ δέ, καίτοι πλειστάκις ἐπιλήσμονά με τῶν ἑμαυτοῦ λόγων γε-
 PG 357 νέσθαι διψχυριζόμενοι, προήκουσιν εἰς τοῦτο νωθείας αὐτοῖ καὶ μὴν καὶ ἀβελτηρίας, ὡς οἶεσθαι με λέγειν οὐ διὰ τοῦ πνεύματος ἐκβάλλειν τὸν Ἰησοῦν τὰ δαιμόνια. ἄρ' οὐκ 5 ἐναργῆς συκοφαντία τοῦτό γε; εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἀξιοῦσιν ὁμολογεῖν θεοσημείας εἶναι τρόπον τὸ ἐκβάλλεσθαι τὰ δαιμόνια, λεγόντων ἃ βούλονται, ποιείσθωσαν κατ' ἑμοῦ τὸ χρῆμα γρα-
 φήν, ἐγκαλείωσαν ὅτι μὴ τοῦτο ἔφην ἐναργῶς, σιωπήσας τὰς θεοσημείας· εἰ δὲ ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ ἐκβάλλεσθαι τὰ δαιμόνια τρόπος ἂν εἴη καὶ οὐκ ἀθαύμαστος τῆς θεο-
 σημείας, τί δὴ ποτε μεθέντες ὡς ἀκερδῆς τὸ ἐλέσθαι μᾶλλον εὐστομεῖν καὶ τὸ χρῆναι λαλεῖν 10 τὴν ἀλήθειαν ὡς ἔωλον παραιτούμενοι, τὸ τῆς καθ' ἡμῶν ἀθυροστομίας τετιμῆκας χρῆμα καὶ οὐκ ἐν μικρῷ πεποιήνται λόγῳ τὸ οὕτω κατεφεγμένον παρὰ τε θεῷ καὶ ἀνθρώποις;
 Mt. 7, 4. 5 ἐπιλελῆσθαι δέ μοι δοκοῦσιν λέγοντος τοῦ Χριστοῦ πῶς ἑρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου· ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς
 P 332 ἐν τῷ σῶι ὀφθαλμῷ; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ σοῦ 15 ὀφθαλμοῦ, καὶ τότε περιβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.
 77 Ὅτι μὲν οὖν ὁμοουσιός τέ ἐστιν ἡ ἁγία τριάς ἰσοσθενής τε καὶ ἰσουργός, οὐ διὰ γε τοῦ παρ' ὑμῶν ἐγνώκαμεν λόγου, πεπληροφορήμεθα δὲ μᾶλλον ἐκ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς· ὅτι δὲ κατ' οὐδένα τρόπον τοῖς τῆς ὀρθῆς πίστεως διαλυμανεῖται λόγοις, ὀνίνησι δὲ μᾶλλον 20 ὁ προκείμενος ἀναθεματισμός, ἀταλαίπωρον ἰδεῖν. τοὺς γάρτοι διαιροῦντας τὸν ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν μερίζοντάς τε αὐτόν, ὡς ἤδη πλειστάκις εἰρήκαμεν, εἰς ἀνθρωπον ἰδικῶς καὶ εἰς θεὸν λόγον ἰδικῶς, ὡς δύο νοεῖσθαι πρόσωπά τε καὶ ὑποστάσεις διεσχοι-
 νισμένας ἀλλήλων, τοῦτο δρᾶν οὐκ ἔαί οὔτε μὴν ἐφίησι λέγειν ὡς ἕνα κοινὸν ἀνθρωπον ἐνηργῆσθαι παρὰ τοῦ πνεύματος τὸν Ἰησοῦν πρὸς γε τὸ δύνασθαι κατορθοῦν τὰς θεοση- 25 μείας· ἐπεὶ κατ' οὐδένα διοίσει τρόπον τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἢ γοῦν προφητῶν, οἱ διὰ
 1 Cor. 15, 10 τῆς ἀνῶθεν ἡμερότητας τῶν θείων χαρισμάτων ἀναπιμπλάμενοι φαῖεν ἂν εἰκότως· χάριτι 78 θεοῦ ἐσμέν ὃ ἐσμέν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἁγίοις ἀνδράσιν, οἷς ἡ τῶν παρὰ θεοῦ χαρισμάτων ἐμπρέπει διανομή, ἀρμόσειεν ἂν εἰκότως ἢ τοιάδε φωνή, Χριστῷ δὲ οὐκέτι. ἴδιον γὰρ αὐτοῦ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ἅγιον, καθάπερ ἀμέλει καὶ τοῦ θεοῦ καὶ πατρός· ἐνεργεῖ δὲ 30 ὥσπερ ὁ πατὴρ διὰ τοῦ πνεύματος, οὕτως καὶ αὐτός. καὶ γοῦν, καίτοι λέγων Ἰουδαίους
 Ioh. 10, 32. πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός μου, καὶ ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐ 14, 10 λαλῶ, ὁ δὲ πατὴρ ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτός, ἔφη που πάλιν· εἰ δὲ P 334
 Mt. 12, 28 ἐγὼ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐκβάλω τὰ δαιμόνια, τὴν διὰ τοῦ πνεύματος ἐνεργεῖαν ἀνατιθείς ἑαυτῷ τε καὶ τῷ πατρὶ διὰ τὴν ταυτότητα τῆς οὐσίας. καὶ πολὺς μὲν ἂν 35
 PG 360 γένοιτο καὶ μακρὸς ὁ περὶ τούτων λόγος, δεῖ δὲ οἶμαι καιροῦ τοῦ καθήκοντος τοῖς ἐθέ- 79 λουσιν κατευρύνειν αὐτόν. οὐκοῦν οὐχ ὡς ἄλλοτρίαι δυνάμει τῇ διὰ πνεύματος ἐνηργῆ-
 σθαι φαμέν τὸν Ἑμμανουήλ, ἀποκεκρῆσθαι δὲ μᾶλλον αὐτῇ θεικῶς καὶ ἰδίαν ἔχειν τὴν τοῦ
 Act 3, 12 ὁμοουσιῦ πνεύματος. οἱ μὲν γὰρ μακάριοι μαθηταὶ τὰ σημεῖα ποιοῦντες ἔλεγον· ἄνδρες, τί ἡμῖν προσέχετε ὡς ἰδίαι δυνάμει ἢ εὐσεβεῖαι πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν 40

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

1 διδάξει A	3 θεοσημίας A ut solet	ἑαυτοῦ v	7 ποιείσθωσαν f ποιείσθωσαν δὲ vA
ποιείσθωσαν [superscr. τ] δὲ R	8 ἐγκαταλείπωσαν v	8—26 εἰ δὲ ὁμοῦ — τὰς θεοσημείας om. v	
10 λαβεῖν f	18 οὖν] γὰρ R	ὁμοουσία fAR, corr. R	19 ὑμῖν f
ιδικῶς om. R add. Rmz	23/24 διεσχυνισμένας R	24 δρᾶν] ἄρ ἂν f	20 ὀνήσει A
28 ἡ om. v	29 ἐμπρέπει v	ἀρκεσειεν v	23 καὶ —
28 ἡ om. v	29 ἐμπρέπει v	ἀρκεσειεν v	25 τε f
μένων in ὁ μένων corr. A	34 θεοῦ om. f	πνεύματος] πρῶ v	33 ὁ ἐν v
37 διὰ τοῦ v	40 ὑμῖν A	εὐσεβεῖαι] ἐξουσίαι Σ	35 μὲν ΘA om. AR
		τὸ A	

τὸν τῇ ὠραίαι πύλῃ προσιζήσαντα χωλόν; ἴδιον δὲ Χριστοῦ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. τοῖς γε μὴν κατασκώπτειν ἐθέλουσι τὰ παρ' ἡμῶν ἐκεῖνο φαμέν· εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἀπαίδει ταῖς αὐτῶν διανοίαις τὸ μερίζεσθαι τὸν ἀμέριστον καὶ ὡς κοινὸν ἄνθρωπον ἐνεργεῖσθαι λέγειν διὰ τοῦ πνεύματος τὸν Ἰησοῦν, οὐ πολὺς τῶν οὕτω διακειμένων ὁ λόγος· εἰ δὲ Χριστὸν ἓνα καὶ υἱὸν καὶ κύριον ὁμολογοῦσιν ὑπάρχειν, τὸν αὐτὸν ὄντα θεὸν τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον, 6 πιστευέτωσαν μεθ' ἡμῶν ὡς οὐκ ἐνεργεῖται μᾶλλον ὡς κρείττονι παρ' αὐτὸν καὶ ἄλλοτρίαι δυνάμει τῇ διὰ τοῦ πνεύματος, ἐνεργεῖ δὲ μᾶλλον αὐτὸς τὰς θεοσημείας ὡς δι' ἰδίου πνεύματος, ἐν ᾧ καὶ πᾶσα τῶν γενητῶν ἡ δύναμις· πεπαύσονται γὰρ οὕτω διαλοιδιδομένοι μάτην καὶ τοὺς τῆς βασκανίας ὀδόντας ἡμῖν ἐπιτρίζοντες.

Ἀναθεματισμός ι

10 P 336

- 80 Ἀρχιερέα καὶ ἀπόστολον τῆς ὁμολογίας ἡμῶν γεγενῆσθαι Χριστὸν ἡ θεία λέγει γραφή, Hebr. 3. 1 προσκεκόμικε δὲ ὑπὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν εἰς ὁσμὴν εὐωδίας τῷ θεῷ καὶ πατρί. εἴ τις τοίνυν Eph. 5. 2 ἀρχιερέα καὶ ἀπόστολον ἡμῶν γενέσθαι φησὶν οὐκ αὐτὸν τὸν ἐκ θεοῦ λόγον, ὅτε γέγονε σὰρξ καὶ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς ἕτερον παρ' αὐτὸν ἰδικῶς ἄνθρωπον ἐκ γυναικός, ἢ εἴ τις λέγει ὑπὲρ ἑαυτοῦ προσενεγκεῖν αὐτὸν τὴν προσφορὰν καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ὑπὲρ 15 μόνων ἡμῶν (οὐ γὰρ ἂν ἐδεήθη προσφορᾶς ὁ μὴ εἰδῶς ἁμαρτίαν), ἀνάθεμα ἔστω.

Μέμψις αἰρετικῶν

- 81 Εἰ ἀρχιερεὺς ὁ θεὸς λόγος, τίνι θεῷ αὐτοῦ ἡ ποίωι τὰ τῆς θεραπείας προσφέρει; ἀλλ' ἐπελάθετο τοῦ μακαρίου Παύλου εἰπόντος· οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνά- Hebr. 4. 15 μενον συμπαθεῖσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα 20 [καθ' ὁμοιότητα] χωρὶς ἁμαρτίας. τίς οὖν ἐστὶν ὁ πεπειραμένος; ὁ θεὸς λόγος ἢ ἡ ἀνθρωπεία φύσις, τὸ τοῦ Δαυὶδ σπέρμα; καὶ πάλιν· οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει Hebr. 5. 4. 5 τὴν τιμὴν, ἀλλ' ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθὼς περ καὶ Ἀαρὼν· οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενέσθαι ἀρχιερέα. τίς οὖν ὁ τῷ Ἀαρὼν κατὰ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα καὶ τῷ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ λαμβάνοντι τὴν τιμὴν, 25 ἀλλὰ καλουμένῳ ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἱερωσύνης ἀναβαίνουντι συγκρινόμενος; PG 361 ἡ θεία φύσις ἢ τῷ πατρὶ συναΐδιος, ἢ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἴδια ἔχουσα; καὶ εἰς ποῖον ἀξίωμα μείζον ἑαυτῆς ἀνέβαινεν; καὶ φήσομεν τὴν ἱερωσύνην ἀξιωτέραν τῆς θείας φύσεως ὑπάρχειν, πρὸς ἣν οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κατ' αὐτὸν ἀνέ- P 338 βαινεν καὶ δι' αὐτῆς ἐδοξάζετο; ἢ ἡ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ, ἡ γενομένη καὶ ὀρισθείσα; 30 ἢ καὶ ὥμοσεν ὁ θεὸς κατὰ τὸν ψαλμωδὸν δώσειν εἰς τὸν αἰῶνα τὸ τῆς ἱερωσύνης ὥμοσε γὰρ φησὶν, κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα Ps. 109. 4 κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ἡ θεότης τοῦ μονογενοῦς ἐννομότους ὑποσχέσεις παρὰ τοῦ θεοῦ ἐλάβανεν λήψεσθαι τὴν ἱερωσύνην εἰς τὸν αἰῶνα καὶ παρ' αὐτῆς δοξασθήσεσθαι; καὶ τίς ἡμῶν <ἂν> ἀνάσχοιτο ταῦτα λεγόντων ἢ νοούντων, καὶ οὐ κατευτελίσει ἡμᾶς θεὸν εἰσά- 35

Θ [= fv], ARAΣ

1 τὸν — χωλόν] αὐτὸν v προσιζήσαντες, superscr. a f γε AR τε Θ 2 κατα-
 σκόπτειν AR, corr. R 2/3 ἑαυτῶν v 3 ἐνεργεῖσθαι A 8 γενητῶν IRΣ γεννητῶν vΛΛ
 οὗτοι v 8 ἐπιτρίβοντες A 10 κυρίλλου ἀναθεματισμὸς δέκατος [i R] ΔR 11 γεγενῆ-
 σθαι A γραφή λέγει R 12 προσκεκόμικε δὲ ΘΛ προσκεκομικέναι τέ ΔR καὶ προσκεκομικέναι δὲ Σ
 13 ἡμῖν v ὅτε vARA ὅτι f 15 λέγει καὶ Rcorr δεῖ f 17 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [ἀνατολικῶν
 i R] AR αἰρετικοῦ Σ 19 ἐπελάθετο ΘRcorrΑΣ ἐπελάβετο AR 21 καθ' ὁμοιότητα AR om. ΘΑΣ
 22 ἢ om. R 23 ἀλλ' ὁ ΘRcorrΑΣ ἀλλὰ AR καθὼς περ AR καθάπερ Θ 24 τί v 26 τοῦ om. v
 27 πάντα AR τὰ πάντα Θ καὶ εἰς AA εἰς ΘRΣ 29 κατ' αὐτὸν ARAΣ κατὰ ταυτὸν Θ
 30 ἢ ἡ AΛΣ ἢ R ἢ Θ 33 ἐν ὁμότους f ἐννομότους v 34 λήψεσθαι R 35 ἂν addidi
 ἀνέσχοιτο R οὐ κατευτελήσει Θ οὐ κατευτελίσει R οὐκ εὐτελίσει A

- γοντας χειροτονούμενον ἀρχιερέα καὶ ἐνωμότους συνθήκας λαμβάνοντα καλεῖσθαι τε εἰς τὸ
 τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα καὶ οὐχ ἑαυτῷ λαμβάνοντα τὴν τιμὴν, ἀλλ' εἰς ταύτην καλούμενον
 Hebr. 5, 6 καὶ συγκρινόμενον τῷ πρώτῳ τὴν ἱερωσύνην λαβόντι; καὶ πάλιν φησί· καθὼς καὶ
 ἐν ἐτέρῳ λέγει· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.
 καὶ τίς πάλιν κατὰ τὴν ἱερωσύνην τοῦ Μελχισεδέκ ἀπέικασται; ἄρα ὅσιον τὸν θεὸν λόγον 5
 ὑπολαμβάνειν ἢ τὴν ἐξ ἡμῶν ληφθεῖσαν σάρκα τὴν αὐτῷ ἀχωρίστως τε ἅμα καὶ ἀσυγχύ-
 Hebr. 5, 7 τως συνημμένην; καὶ πάλιν φησὶν· ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ
 δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου
 μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων. ἄρα ὁ θεὸς λόγος δεήσεις καὶ ἱκετηρίας
 καὶ μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς πρὸς τινὰ δυνάμενον σώζειν αὐτὸν προσφέρων εἰσηκούσθη 10
 Hebr. 5, 8 ἀπὸ τῆς εὐλαβείας καὶ ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν; εἰ τοίνυν ὁ
 82 θεὸς λόγος ἀρχιερεὺς, καὶ ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν αὐτός, καὶ ἐτελειώθη. ἀλλὰ μὴ ταρασ-
 Hebr. 5, 8 σέσθω ὑμῶν ἡ διάνοια περὶ τοῦ παθόντος ἀκούσασα καίπερ ὧν υἱός. οὐ γὰρ δύο
 υἱοὺς φαμέν, τὸν τε παθόντα καὶ τὸν ἀπαθῆ μέιναντα· οὐ γὰρ κεχωρισμένως καὶ ἰδιαζόντως
 P 340 τῆς θεότητος τὸ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ υἱὸς ὠνόμασται, ὥς οὐδὲ ἡ θεότης μετὰ τὴν ἔνωσιν 15
 ἄνευ τῆς φαινομένης σαρκὸς υἱὸς προσηγόρευται. τὸ γὰρ τῆς υἰότητος μετὰ τὴν ἔνωσιν
 ἐκατέραις ταῖς φύσεσιν ἐν οὐ κεχωρισμέναις ἀλλήλων· οὐ γὰρ μετὰ τὴν ἔνωσιν χωρισμός
 ἐπεγένετο· μένει γὰρ αἰώνιος ἡ ἔνωσις. ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐν τοῖς πάθεσιν τῆς σαρκὸς ἡ
 θεότης ἀχώριστος, ἀπαθὴς μένουσα, καὶ τὰ θεοπρεπῆ διὰ τῆς σαρκὸς ἐπετελεῖτο. ὅθεν
 ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν ὁμολογοῦμεν, ἀσυγχύτων τῶν φύσεων μενουσῶν, οὐκ ἄλλον καὶ 20
 Hebr. 3, 1 ἄλλον λέγοντες, μὴ γένοιτο, ἀλλ' ἓνα καὶ τὸν αὐτόν. ἀρχιερέα οὖν καὶ ἀπόστολον ἡμῶν
 PG 364 γεγενῆσθαι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν κατὰ τὰς θείας γραφὰς οὐδεὶς ἂν οὐχ
 ὁμολογήσειεν, οὐ κεχωρισμένον μέντοι ἰδικῶς ἄνθρωπον ἐκ γυναικὸς τοῦ ἐκ θεοῦ πατρὸς
 λόγου, ὥς εἶναι τὸ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ ἠνωμένον ἀσυγχύτως ἀφράστως καὶ ἀχωρίστως
 Hebr. 4, 15 τῷ ἐκ πατρὸς λόγῳ, ἀρχιερέα πεπειραμένον κατὰ πάντα χωρὶς ἁμαρτίας καὶ 25
 Hebr. 5, 8 μαθόντα ἀφ' ὧν ἔπαθεν, τὴν ὑπακοήν, προσκεκομικότα δὲ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ οὐχ
 ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν μόνων τὴν οἰκείαν σάρκα. οὐ γὰρ ἀμαθῶς φήσομεν τὸν
 θεὸν λόγον ἀρχιερέα καὶ προσκεκομικέναι ἑαυτὸν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ· οὐ γὰρ τῆς τοῦ μο-
 νογενοῦς θεότητος θεὸς ὁ πατήρ, ἀλλὰ πατήρ.

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

30

- 88 Ἐπὶ καιροῦ δὴ πάλιν εἰρήσεται πρὸς ἡμῶν τοῖς δι' ἐναντίας· ἕως πότε χωλα-
 3 Reg. 18, 21 νεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις ὑμῶν; χρή γὰρ ὑμᾶς ὑγιαῖ καὶ ἀρτίως ἔχοντα
 πρὸς εἰδήσιν ἀκριβῆ τῶν τῆς εὐθείας δογμάτων ἔχειν τὸν νοῦν, οὐ ταῖς διψυχίαις χωλεύοντα
 Iac. 1, 8, 7 καὶ πολὺ νοσοῦντα τὸ ἀναλκι καὶ ὀρθὰ βαίνειν οὐκ ἀνεχόμενον· ἀκατάστατος γὰρ ὁ δίψυχος
 ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἂν τι λάβοι παρὰ τοῦ κυρίου. καὶ ταῦτα φημί 35
 P 342 τεθαυμακῶς ἄγαν τοὺς δι' ἐναντίας ἀνέδην οὕτω καὶ προαλιῶς ἐπιπλήττειν ἐθέλοντας τῷ

12—16. 19—24 adferuntur infra 38

16—18 Timoth. arm. p. 70

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

1 ἐνωμότους f ἐννομότους v	2 εἰς] εἰ f	9 καὶ ² AR τε καὶ Θ	11 ἔμαθεν] ἔλαθεν v
11/12 ἔπαθε — ἀφ' ὧν om. ΘΑ	13 ὑμῶν fscptARAS ἡμῶν Θ	ἀκούουσα vR	14 υἱοῦς
φαμέν AR φαμέν υἱοῦς Θ	19 θεοπρεπεί f	20/21 καὶ ἄλλον om. A	22 τὸν χν AR χν Θ
23 τοῦ] τὸ v	ἐκ Θ om. ARΣ	πατρὸς om. Σ	26 παθόντα v
ἐαυτοῦ v	30 ὀρθοδόξου] κυρίλλου [κυρίλλου i R] AR	31 δὴ AR δὲ Θ	ὕμῶν R
λανεῖτε v	32 ἡμῶν v	33 εὐθείας AR εὐσεβείας [ex ἀσεβείας corr. v] Θ scripturas A ἀληθείας Σ	31/32 χο-
34 νοσοῦντα τὸ ἀναλκι [ex ἀναλκεῖ corr. R] AR νοσοῦντα τῷ ἀναλκεῖ f τῷ ἀναλκεῖ νοσοῦντα v	35 τοῦ om. A	36 prodias v	

- προκειμένωι καὶ νῦν ἀναθεματισμῶι. καὶ τὸ ἀπεικὸς οὐδέν, εἰ μὴ βούλονται τὸν ἐκ θεοῦ πατρός λόγον ὀνομάζεσθαι πρὸς ἡμῶν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν, ὅτε γέγονεν ἄνθρωπος· οἱ γὰρ ὅλως τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν αὐτοῦ συκοφαντεῖν πειρώμενοι καὶ ἀπόβλητον, ὡς οὐκ ἀληθῆ, ποιείσθαι τολμήσαντες οὐκ ἀνεχόμενοι τε θεοτόκον εἰπεῖν τὴν ἁγίαν παρθένον, πῶς οὐ παραιτήσονται τῆς οἰκονομίας τοὺς τρόπους; ἀκούετ' 5
 84 οὖν τὸ διὰ τῆς Ἡσαίου φωνῆς ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐδ' οὐ μὴ συνῆτε. ὁ Ies. 7, 9
 μὲν γὰρ θεσπέσιος εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης μέγα τι καὶ ἐξάισιον κατεβρόντησε τῆς ὑπ' οὐ-
 ρανόν, σάρκα λέγων γεγενῆσθαι τὸν λόγον· οἱ δὲ τῆς ἀληθείας τὴν δύναμιν ὑποκλέποντες Ioh. 1, 14
 οὕτω σάρκα γενέσθαι φασὶν αὐτόν, ὡς ἂν νοοῖτο γενέσθαι κατὰρα καὶ ἁμαρτία. καὶ cf. p. 34, 25
 περὶ μὲν τούτων ἤδη φθάσαντες εἶπομεν ἅπερ ἦν εἰκὸς ἕωλον αὐτοῖς ἀποφαίνειν δύνασθαι 10
 τὸν ἐν γε τουτοισὶ λόγον, πρὸς δὲ γε τοὺς φιλαίτιους εἰς τὸ παρὸν ἐκείνο φασὶν· μόθετε
 ἀκούειν στενοχωρούμενοι· καταδέξασθε τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου τὸν θεμέλιον, τῆς οἰ-
 κονομίας τὰς πρῶτας ἀρχάς καὶ αὐτήν, ἣν οὕτως εἶπω, τὴν εἰσβολὴν· πιστεύσατε μεθ' 15
 ἡμῶν, μᾶλλον δὲ τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν· δότε δὴ δότε τῆς ἀληθείας τὴν ψῆφον, ὁμολο-
 γοῦντες ὅτι αὐτὸς ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ λόγος ὁ ἐν κόλποις ὢν τοῦ πατρὸς, ὁ δι' οὗ τὰ 15 Ioh. 1, 18
 πάντα καὶ ἐν ᾧ τὰ πάντα, γέγονε σὰρξ, οὐ τροπὴν ἢ φυρμὸν ὑπομείνας, ἀλλ' ὢν αἰ PG 365
 τοῦτο κατὰ φύσιν ὅπερ ἦν τε καὶ ἔστι καὶ ἔσται· γέγονε δὲ σὰρξ, γέννησιν ὑπομείνας ἐκ
 τῆς ἁγίας παρθένου, τὴν κατὰ σάρκα φημί, καὶ κεχημάτικεν υἱὸς ἀνθρώπου καὶ παραπλη- P 344
 σίως ἡμῖν μετέσχεν αἵματος καὶ σαρκός. οὕτω διατεθειμένοις καὶ τὴν οὕτω σεπτὴν καὶ Hebr. 2, 14
 ἀληθεστάτην πίστιν εἰσδεξαμένοις πάντα φανεῖται τὰ ἐφεξῆς βάσιμά τε καὶ ἱππήλατα καὶ 20
 οὐδὲν ἄναντες ἢ τραχύ· γέγραπται γὰρ ὅτι πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσιν καὶ ὀρθά Prou. 8, 9
 τοῖς εὐρίσκουσιν γινώσιν.
- 85 Χρῆναι δὲ οἶμαι καὶ νῦν ἡμᾶς τὴν αἰτίαν εἰπεῖν δι' ἣν γέγονεν ὁ ἀναθεματισμός.
 ὁ γάρτοι πάντα διακυκῆσας ἄνω τε καὶ κάτω τὰ πάντα συτχέας Νεστόριος ἔφη τι τοι-
 οῦτον περὶ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ 25

Ἀπεστάλη κηρύξει αἰχμαλώτοις ἄφεςιν· οὗτος ὁ πιστὸς τῷ θεῷ πεποιημένος ἀρχιε- Loofs,
 ρεύς (ἐγένετο γὰρ οὗτος, οὐκ αἰδίως ἦν)· οὗτος ὁ κατὰ μικρὸν εἰς ἀρχιερέως, αἰρετικέ, Nestoriana
 προκόψας ἀξίωμα. p. 235, 2. 6-9

- 86 Ἔτερα δὲ τούτοις ἀδελφὴν ὠδίνοντα τὴν ἀσέβειαν προσεπάγει πολλά. τίς οὖν ἄρα
 τῶν οὕτως αἰσχυρῶν ἐπακούσας λόγων οὐ πάντα ἂν ἔλοιτο παθεῖν ἢ τὴν τῷ θεῷ κατε- 30
 στυγημένην ἀγαπήσαι σιγὴν; ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν ὁ Χριστός, αἰσχύνῃς καταφρονήσας Hebr. 12, 2
 σταυρὸν ὑπέμεινεν καὶ τὸν κατὰ σάρκα θάνατον· εἶτα ἡμεῖς οὐδὲ ταῖς εἰς λόγους εὐνοίαις
 ἀμεινόμεθα τὸν εὐεργέτην, ἀλλ' ἡσυχῇ καθεδούμεθα τῶν οὕτως ἐκτόπων δυσφημιῶν ἀκροώ-
 μενοι ἢ τάχα που καὶ μεριζόμενοι τῆς κατ' αὐτοῦ γλωσσαλγίας τὰ ἐγκλήματα; τί φῆς ὡ
 οὗτος; προέκοπτεν εἰς ἀρχιερέα κατὰ βραχύ; καίτοι κεκένωκεν ἑαυτὸν θεὸς ὢν ὁ λόγος· 35 Phil. 2, 7
 ἔλαβεν δούλου μορφήν ὁ ἐλεύθερος κατὰ φύσιν· τεταπείνωκεν ἑαυτὸν ὁ παντὸς ἐπέκεινα
 γενητοῦ καὶ τοῖς τῆς θεότητος ἐπαυχῶν ὑψώμασιν. εἰ δὲ προέκοπεν, κατὰ τίνα κεκέ-

11 πρὸς δὲ γε — 22 Timotheus arm. p. 32

23 cf. Cyrill. adu. Nest. 3, 4. Exc. Ephes. XVII

Θ [= fv]. ARAΣ

1 καὶ ¹ om. v	6 ἡσαίου φωνῆς Θ φωνῆς ἡσαίου AR	9 νοοῖτο] ἐροοῖτο f	11 τοῦ-
τοῖς fA	πρὸς f	12 ἀκούειν om. Tim.	καταδέξασθαι fRTim., corr. R
20 φανείται Θ	21 ἐνώπια πάντα v	23 ἦν αἰτίαν K	24 τι ARA om. Θ
ἡμῶν f	27 ἦν ΘARE Cyr. adu. Nest. προὐκ A Exc. Eph.	29 καὶ ἕτερα Rcop	πολλά AR δὲ
πολλά Θ	30/31 κατεστυγμένην AR	31 ἀπέθανεν ἂν v	ὁ om. A
35 προέκοπτεν AR	προέκοπεν Θ	καίτοι καὶ f	37 γεννητοῦ vAA

- P 346 νωται τρόπον; ἢ πῶς ἑαυτὸν καθῆκεν εἰς ταπείνωσιν; τιμῆς ἄρα καὶ δόξης αὐτῷ προ-
μνήστριαν γενέσθαι φαίη τις ἂν τὴν κένωσιν; εἴτα πῶς ἔτι κένωσις τὸ χρήμα ἐστίν;
- 87 Ἀλλὰ ναί, φασίν, εἰ αὐτὸς ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος γέγονεν ἀρχιερεὺς, τίς ἄρα ἐστὶν
ὁ μείζων αὐτοῦ καὶ τῇ τῆς ἱερουργίας λειτουργίᾳ θεραπευόμενος; οὐκοῦν (ἐρῶ δὴ τι
πάλιν) πιστεύσον ὅτι καίτοι θεὸς κατὰ φύσιν ὑπάρχων καὶ ἐν μορφῇ τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς
Phil. 2, 6. 7 οὐχ ἄρπαγμόν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν
δούλου λαβών. εἰ δὲ γέγονεν ἄνθρωπος, ἔλαβεν δὲ καὶ δούλου μορφὴν, πῶς ἡγήσεται
μικρὸν καὶ τοῖς τῆς οἰκονομίας λόγοις ἀνάρμοστον τὸ χρηματίζειν καὶ ἀπόστολος καὶ ἀρχιε-
ρεὺς; καὶ ὁ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀνθρωπότητος τὸ μέτρον οὐκ ἀτιμάσας πῶς ἂν ἀπόβλητα ποιή-
88 σαιτο τὰ ἀνθρώπινα; καὶ ἦν μὲν ἴσως χαλεπὸν οὐδὲν καὶ διὰ πλειόνων ἔτι λόγων ἐλθεῖν
καὶ μακροτέραν εἰς τοῦτο κατατείνειν τὴν ἀφήγησιν· μεθεὶς δὲ τοῦτο πρὸς τὸ παρόν, τοὺς
παρ' αὐτῶν γεγονότας παροίσω λόγους· γεγράφασι γὰρ ὡδί
- PG 368 Ἀλλὰ μὴ ταραττέσθω ὑμῶν ἡ διάνοια περὶ τοῦ παθόντος ἀκούσασα καίπερ ὦν
Hebr. 5, 8 υἱός. οὐ γὰρ δύο υἱοὺς φαμέν, τὸν τε παθόντα καὶ τὸν ἀπαθῆ μέιναντα· οὐ γὰρ κε-
p. 54, 12-16 χωρισμένως καὶ ἰδιαζόντως τῆς θεότητος τὸ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ υἱὸς ὠνόμασται, ὥς οὐδὲ
ἡ θεότης μετὰ τὴν ἔνωσιν ἄνευ τῆς φαινομένης σαρκὸς υἱὸς προσηγόρευται.
- p. 54, 19-24 Καὶ πάλιν· Ὅθεν ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν ὁμολογοῦμεν, ἀσυγχύτων τῶν φύσεων
Hebr. 3, 1 μενουσῶν, οὐκ ἄλλον καὶ ἄλλον λέγοντες, μὴ γένοιτο, ἀλλ' ἓνα καὶ τὸν αὐτόν. ἀρχιερεῶ
〈οὖν〉 καὶ ἀπόστολον ἡμῶν γεγενῆσθαι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν κατὰ τὰς
- P 348 θείας γραφὰς οὐδεὶς ἂν οὐχ ὁμολογήσειεν, οὐ χωριζόμενον μέντοι ἰδικῶς ἄνθρωπον ἐκ
γυναικὸς τοῦ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγου.
- 89 Οὐκοῦν εἰ ἓνα φασίν υἱόν, κατ' οὐδένα τρόπον διαιροῦντες εἰς δύο τὸ τε ἐκ σπέρματος
Δαυὶδ καὶ τὸν ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγον, πῶς οὐκ ἀδικοῦσι τὸ μυστήριον, μερίζοντες τὴν
οἰκονομίαν θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ, καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον τὸν ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν καὶ θεὸν εἶναι
φασιν καὶ ἄνθρωπον, ὥς εἶναι πάντα αὐτοῦ, τὰ τε θεοπρεπῆ καὶ τὰ ἀνθρώπινα; ὅταν
25 γὰρ τι τῶν ὅτι μάλιστα θεοπρεπεστάτων λέγεται περὶ αὐτοῦ, τοῦτο δὴ πάντως καὶ ἀληθὲς
εἶναι φαμέν, θεὸν γὰρ ἴσμεν αὐτόν· κἂν ἀνθρώπινόν τι τὸ λαλούμενον ἦ, καὶ οὕτως
συννεύσομεν. ὁμολογοῦμεν γὰρ ὅτι θεὸς ἐστὶν ἐν σαρκὶ καὶ αἵματι, καὶ τὸ τῆς ἀνθρω-
Dan. 7, 10 πότητος μέτρον διὰ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιγινώσκομεν. χίλια μὲν γὰρ χιλιάδες ἀγίων
Ies. 6, 2 ἀγγέλων λειτουργοῦσιν αὐτῷ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ θρόνον περιεσῶσι τὰ σεραφίμ· ἐπειδὴ
30 δὲ γέγονεν ἄνθρωπος, κεχηρμάτικε καὶ ἀρχιερεὺς, οὐχ ὥς μείζονι θεῷ προσκομίζων τὴν
ἱερουργίαν, ἀλλ' ἑαυτῷ τε καὶ τῷ πατρί τῆς πίστεως ἡμῶν τὴν ὁμολογίαν πραγματευό-
90 μένος. ἐρυθριάς ἀκούων ὅτι κεχηρμάτικεν ἱερεὺς, διὰ τὸ ἀνθρώπινον· εἴτα πῶς οὐ
τεθαύμακας ὅτι μὴ κατὰ τὸ τῶν ἱερέων ἔθος ἐτέρῳ ποιεῖται τῆς ἱερουργίας τὸν τρόπον,
ἑαυτῷ δὲ μᾶλλον, ὥς ἔφην, καὶ τῷ πατρί; ὅταν εἴπῃς οὐκ ἄξιον εἶναι θεοῦ τὸ
ἱερουργεῖν, σύμφημι κάγώ· ἀλλ' εἰ μόνος ἦν καὶ δίχα σαρκὸς ὁ λόγος, ἔφης ἂν ὀρθῶς·
ἐπειδὴ δὲ γέγονεν ἄνθρωπος, ὅρα καὶ ἱεουργοῦντα διὰ τὸ ἀνθρώπινον καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ
P 350 κτίσιν ἀξιώμασιν ὥς θεόν· συνεδρεῦει γὰρ τῷ θεῷ καὶ πατρί. ὅρα τοίνυν αὐτὸν ἱερα-
τεύοντα μὲν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, συνεδρεύοντα δὲ ὥς θεόν. τί γὰρ φησιν ὁ μακάριος

Θ [= fv], ARApΣ et inde a 28 θεός ἐστι codicum apologiae contra Theodoretum [V 109] altera stirps Ψ = A₁R₁W₁ et uersio Latina collectionis Sichardianae 4 [A^s]

2 γενέσθαι om. v τὸ χρήμα ΘR^{com}Σ πρόχημα AR 3 φασιν ΘΣ φησιν ARA 8 τοῖς
τῆς] τῆς, superscr. οἱς R 10 ἐλθεῖν ARA ἐλεῖν Θ 12 γεγονότας AR γεγραφότας Θ 13 τα-
ραττέσθω R ἡμῶν v 19 οὖν p. 54, 21 A om. ΘARΣ τὸν² om. v 20 χαριζόμενον v
22 τὸ ΘA τόν AR 23 τοῦ δαδ Θ 25 τε om. R 26 λέγεται f 27 ἦ] εἰν v 28 ἐν
σαρκὶ ἐστὶ v 29 ἁνῶν v γὰρ om. R₁ ἀγίων om. l 30 εἰς λειτουργοῦσαι v περιστάσει R₁l
31 καὶ κεχηρμάτικε καὶ R₁W₁ 33 ὅτι] δ v ἀρχιερεὺς W 34 τὸ om. R₁ ἑτεροποι-
εῖται fW 35 θῦ ΘΨ τοῦ θῦ AR 38 θῶ f τοιγμορὸν l

Παῦλος; τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς Hebr. 8, 1
μεγαλωσύνης ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. εἰδότες τοίνυν ὅτι θεὸς ὢν γέγονεν ἄνθρωπος,
ἔστι δὲ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς υἱός, αὐτῷ πάντα προσνεμοῦμεν ὡς ἐνὶ καὶ τοὺς τῆς οἰκονομίας
οὐκ ἀγνοήσομεν τρόπους, τὴν τῶν ἐννοιῶν δύναμιν εὐτεχνῶς καὶ ἐμφρόνως αἰετὶ περιτρέ- 2 Cor. 10, 5
ποντες εἰς τὴν ὑπακοὴν αὐτοῦ. 5

Ἀναθεματισμός ια

- 91 Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὴν τοῦ κυρίου σάρκα ζωοποιὸν εἶναι καὶ ἰδίαν αὐτοῦ τοῦ ἐκ
θεοῦ πατρὸς λόγου, ἀλλ' ὡς ἑτέρου τινὸς παρ' αὐτόν, συνημμένου μὲν αὐτῷ κατὰ τὴν PG 369
ἀξίαν ἢ γοῦν ὡς μόνην θείαν ἐνοίκησιν ἐσχηκότος, καὶ οὐχὶ δὴ μάλλον ζωοποιόν, ὡς ἔφην,
ὅτι γέγονεν ἰδία τοῦ λόγου τοῦ τὰ πάντα ζωογονεῖν ἰσχύοντος, ἀνάθεμα ἔστω. 10

Μέμψις αἰρετικῶν

- 92 Ἰδίαν γενέσθαι τὴν δεσποτικὴν σάρκα τοῦ λόγου διὰ τῆς ἐνώσεως ὁμολογεῖσθαι καλόν,
νοοῦντας μέντοι ἐξ ἡμῶν αὐτὴν προσειληφθαι. περιττὸν δὲ τὸ ἐπάγειν καὶ οὐχ ἑτέρου
τινὸς παρ' αὐτόν, εἰ μὴ ἄρα ἐξαιρεῖ αὐτὴν τοῦ ἐξ ἡμῶν εἰληφθαι. τὸ γὰρ συνεχῶς
λέγειν αὐτόν ἰδίαν ἐξαιρουντός ἐστιν τὴν δεσποτικὴν σάρκα <τοῦ> εἶναι τῆς ἡμετέρας φύ- 15
σεως. καὶ ποῦ τὸ καύχημα ἡμῶν; διὰ τίνος λέγει ὁ Παῦλος συνηγείρεν ἡμᾶς καὶ Rom 3, 27
συνεκάθισεν ἡμᾶς; καὶ τίνος γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἑτέρου ἢ ἐκάστου σάρξ; οὐχὶ Eph. 2, 6
ἐκάστος ἡμῶν κοινὴν μὲν ἔχει σάρκα ἐκάστω τῷ τοῦ ὁμοουσίου λόγῳ, ἰδίαν δὲ τῷ τῆς P³⁵²
ἐκάστου μὴ εἶναι ἑτέρου ἢ μόνου οὐ ἐστὶν σάρξ; τί οὖν αὐτῷ βούλεται τὸ ἰδίαν ὡς
ἑτερόν τι λέγοντι; εἰ γὰρ νοεῖ τὴν δεσποτικὴν σάρκα ἐκ τῆς ἡμετέρας εἰληφθαι, νοεῖ δὲ 20
ὡς ἢ ἐκάστου σάρξ ἐκείνου ἐστὶν ἰδία οὐ [καί] ἐστὶν σάρξ, καὶ οὐχ ἑτέρου, τί ὡς τι ξένον
93 λέγει ἰδίαν αὐτὴν εἶναι; ἢ δὴλον ὅτι δι' ἐπικαλύμματος οὐ λέγει αὐτὴν ἐκ τῆς ἡμετέρας
φύσεως εἰληφθαι; ὡς σαφέστερον λέγει ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ τόμῳ· καὶ τὸ βρέφος, Cyrill hom.
φησὶν, ἦν οὐ καθ' ἡμᾶς, τουτέστιν οὐκ ἐν φιλῇ καὶ μόνῃ τῇ πρὸς ἡμᾶς ὁμοιότητι, ἀλλ' pasch. 17
ἐν ἀνθρωπότητι μὲν διὰ τὴν σάρκα, θεῖον δὲ ὡς ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ ἐξ οὐρανοῦ. καὶ πάλιν 25
ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ, καθά φησιν· σῶμα γὰρ ἦν οὐχ ἑτέρου τινὸς τῶν καθ' ἡμᾶς, ἰδίον V 1, 20
δὲ μάλλον αὐτοῦ τοῦ ἐκ πατρὸς ὄντος λόγου τὸ γεννηθὲν ἐξ αὐτῆς. τίς γὰρ εἶπεν
ποτε ὅτι ἑτέρου τινὸς τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀνθρώπων γέγονεν ἢ δεσποτικὴ σάρξ, τυχὸν ἢ τοῦ
Ἄβελ ἢ Νῶε ἢ Ἡλίου ἢ τίνος τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀνθρώπων; οὐ μόνον δὲ περὶ τῆς δεσπο-
τικῆς σαρκὸς ἀποφαινόμεθα ὡς οὐ γέγονεν ἑτέρου τινὸς τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀνθρώπων, ἀλλ' 30
αὐτοῦ τοῦ κυρίου ἰδία καὶ μόνη, ἢ ἀσυγχύτως καὶ ἀχωρίστως ἐνωθεῖσα τῷ θεῷ λόγῳ·
ἀλλ' οὐδ' ἢ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν σάρξ γεγονέναι ποτε, ὡς ἔφαμεν, ἑτέρου τινος πλην ἐκείνου
οὐ ἐστὶν σάρξ. τούτου τοίνυν παρὰ πᾶσιν τοῖς τῆς ἐκκλησίας ὁμολογουμένου, τί αὐτῷ
βούλεται τὸ συνεχῶς ἰδίαν αὐτὴν λέγειν, εἰ μὴ ἄρα ἐξαιρεῖ αὐτὴν τοῦ εἶναι τῆς ἡμετέρας

Θ [= fv], ARLPΣ et praeter 6—10 Ψ [= A₁, R₁ [usque ad 28 τυχὸν ἢ του], Wl], A^s

2 τοῖς ΘR om. AΨ 3 ὁ om. W 4 ἐντέχνως A₁Wl ἐντεχνῶς R₁ εὐφρόνως f
6 κυρίῳ ἀναθεματισμὸς ἐνδέκατος [iā R] AR 8 θεοῦ om. Σ 9 ἐσχηκότας f 10 τὰ Θ
om. AR 11 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [iā Rms] AR μέμψις θεοδωρίτου [θεοδωρήτου iā R₁ θεο-
δωρίτου ἐνδεκάτη l] Ψ αἰρετικοῦ Σ 12 γεγενῆσθαι Θ 13 αὐτῶν v 14 ἐξαίρη fcom αὐτόν v
15 τοῦ addidi 16 τίνας A₁ ὁ Παῦλος om. v ἡμᾶς om. ΨA^s 17 ἑτέρου om. W 18 ἐκάστου Θ
μὲν ἡμῶν κοινὴν AR ἐκάστου A₁ τὸ W δὲ ΨAρΣ τέ ΘARA^s 19 τῷ f ὡς] ὦ R₁
21 ἢ om. W καὶ¹ ΨΣ om. ΘARLPΣ τι ξένον AΣ ξένον ΘlAp ξένου RA₁R₁WA^s 22 λέγει
δι' ἐπικαλύμματος αὐτὴν μὴ, μὴ superscr., A₁ ἐπιμελείας v 23 ἑαυτοῦ AR 24 οὐ] εὐ R
καὶ om. R 27 τοῦ] τὸ v 28 γέγονεν ἀνῶν AR post τυχὸν ἢ του] ζ' ὀπισθεν εἰς τὴν iā
ἀντίρρησιν τῶν ἀνατολικῶν R₁ 29 νῶε fAA₁W τοῦ νῶε vRl 31 καὶ² om. vΨA^s θεῷ om. l
32 ἡμῶν ἐκάστου v 34 ἐξαίρη v ἡμετέρας v

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

94 φύσεως; πῶς δὲ καὶ ἀπαγορεύει μὴ δεῖν λέγεσθαι συνημμένου μὲν αὐτῷ κατὰ τὴν
 Cyrill. hom. ἁλίαν καὶ τὴν αὐθεντίαν, αὐτὸς λέγων ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ· οὕτω γὰρ καὶ ἡμεῖς τῇ
 pasch. 17 αὐτοῦ πτωχεῖαι πεπλουτήκαμεν, ἀνακομισθείσης ἐν αὐτῷ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως εἰς ἁλίωμα
 p. 226 Aub. τὸ θεοπρεπές; ἀλλ' ἡμεῖς εἵπωμεν αὐτῷ ἐναντιούμενῳ καὶ ἑαυτῷ· εἰ τοίνυν αἱ φύσεις
 P 354 μένουσιν ἀσυγχύτοι, μένει δὲ καὶ ἡ ἔνωσις, φαμέν δὲ τὰ τῆς προσκυνήσεως καὶ δυνάμεως
 PG 372 καὶ ἁλίας καὶ αὐθεντίας ὡς ἐνὶ υἱῷ προσφέρεσθαι ἅξιον, μενουσῶν τῶν φύσεων ἐν τῇ
 ἐνώσει ἀσυγχύτων, τί ὑπολείπεται ἕτερον ὃ ἀκριβεστέραν τὴν ἔνωσιν χαρακτηρίζει; καὶ
 δώσομεν καὶ συνθησόμεθα, ἐκτὸς τῆς τῶν φύσεων συγχύσεως· ἀλλὰ πρόδηλον ὡς
 οὐδὲν αὐτῷ ἔφαρκεῖ εἰς τὸ τῆς ἐνώσεως ἄκρον, μὴ τὰς φύσεις συγχέοντι. ἀλλ' ἡμεῖς
 τὰς μὲν φύσεις οὐσας ἀσυγχύτους φυλάσσομεν καὶ τὴν ἔνωσιν ἄκραν καὶ θεῖαν καὶ ἡμῖν 10
 ἀκατάληπτον ὁμολογοῦμεν, πάντα εἰς δοξολογίαν ὡς θεῷ καὶ ἐνὶ υἱῷ προσφέροντες καὶ
 Mt. 16, 16 λέγοντες αὐτῷ τὴν τοῦ μακαρίου Πέτρου φωνήν· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

95 Κατεθήγοντό ποτε πρὸς ἀνοσίους ὀργὰς οἱ τάλανες Ἰουδαῖοι, τοῖς τοῦ φθόνου βέλεσι
 τὸν νοῦν κατηκοντισμένοι· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τούτῳ καὶ τὰς βεβήλους ἐπέφερον χεῖρας τῷ 15
 πάντων ἡμῶν σωτῇρι Χριστῷ, τῶν τοιούτων αὐτοὺς τολμημάτων τὰς αἰτίας εἰπεῖν διεκε-
 Ioh. 10, 32-36 λεύετο, λέγων· πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρὸς μου· διὰ ποῖον
 αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε; οἱ δὲ ἤκον εἰς τοῦτο δυσβουλίας τε ὁμοῦ καὶ ἀνο-
 σιότητος ἐννοιῶν, ὥστε καὶ τοῖς τῆς δυσφημίας ἐγκλήμασιν περιβάλλειν ἐπιχειρεῖν· ἔφασκον
 γάρ· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, ὅτι σὺ 20
 ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν. ἔφη δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ σωτὴρ· οὐκ
 ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν· ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἐστέ; εἰ ἐκείνους
 P 356 εἶπεν θεοὺς πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι
 ἡ γραφή· ὃν ὁ πατήρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε
 96 ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον· υἱὸς θεοῦ εἰμί; περιεργαζόμενοι δὲ ἡμεῖς τῆς 25
 ἐνθάδε λεγομένης ἀποστολῆς τὸν τρόπον, ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων τὴν ἐπὶ τῷδε γνῶσιν
 Ies. 61, 1 ἐρανίζομεθα. ἔφη τοίνυν αὐτὸς διὰ φωνῆς Ἡσαίου· πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ
 εἶνεκεν ἔχρισέν με· εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με, κηρύξαι
 αἰχμαλώτοις ἄφρεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν. ἀπεστάλθαι δὲ φαμέν τὸν υἱὸν
 παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ πατὸς γενόμενον ἄνθρωπον· πρόποι γὰρ ἂν καὶ μάλα ὀρθῶς τοῖς τῆς 30
 κενώσεως μέτροις τὸ τῆς ἀποστολῆς ὄνομα τε καὶ χρῆμα. ἀπεστάλη δὲ, ὡς ἔφην, οὐ
 γυμνὸς καὶ ἄσαρκος ὁ ἐκ θεοῦ πατὸς λόγος, γέννησιν δὲ μᾶλλον ὑπομείνας τὴν κατὰ
 σάρκα ἥτοι σῶμα λαβὼν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου, τοῦτό τε ἀφράστως καὶ ἀσυγχύτως
 Ps. 117, 27 ἐνώσας ἑαυτῷ, καθὰ πλειστάκις εἰρήκαμεν, ἐπέφανεν ἡμῖν θεὸς κύριος κατὰ τὰς γραφάς.
 ἴδιον οὖν τὸ σῶμα φαμέν γενέσθαι τοῦ λόγου καὶ οὐκ ἀνθρώπου τινὸς ἰδικῶς καὶ κεχω- 35
 ρισμένως ἑτέρου παρ' αὐτὸν νοουμένου Χριστοῦ καὶ υἱοῦ, ὥσπερ δὲ ἴδιον ἡμῶν ἐκάστου

36—p. 59, 9 Timoth. arm. p. 77

Θ [= fv], ARAPΣ, Ψ [= A₁W₁]

1 συνημμένην ARAP 2 τὴν om. AR 3 αὐτοῦ ΘAPΣ ἐκείνου ARΨA^s 4 τὸ om. vA
 καὶ om. AA₁ 6 ἐνὶ υἱῷ] ἐν οὐνῶ W 8 φύσεως W 9 αὐτὸ I 10 φυλάσσομεν ΘAP^s
 φυλάξομεν AA₁I φυλάξομεν RW 11 ἐνὶ ARΛ^s ἐν ΘW om. A₁APΣ καὶ προσφέροντες καὶ f
 12 θῷ ΘΨAPΣ θῷ τοῦ ζώντος ARΛ^s 13 ἀπολογία ὀρθοδόξου ΘAPΣ ἀπολογία κυρίλλου [κυρίλλου iā
 R] AR ἀντίθεσις τοῦ ἀγίου κυρίλλου [κυρίλλου iā R₁ κυρίλλου ἐνδεκάτη I] Ψ 14 κατεθήγοντο —
 τάλανες Z· ὁπισθεν κυρίλλου ἀπολογία iā R₁ ὀργὰς om. v 16 αὐτοῖς W₁ 17 καὶ καλὰ AAR
 ἐκ AR παρὰ Θ om. ΨA^s 20 ὅτι ΘARAPΣ καὶ ὅτι ΨA^s 21 πρὸς om. R 22 ἐγὼ δὲ v καὶ εἰ f
 25 ὅτι¹ om. v 26 τότε I 29 δὲ om. v δὴ A^s τὸν υἱὸν φαμέν A οὐν ΘARAPΣ χν ΨA^s
 30 πρῶ καὶ θῷ v πρέπει W₁ πρέπη ia πρόποι cact. A 33 τοῦτό τε ΘARAPΣ om. Ψ

λέγεται σῶμα τὸ ἰδικῶς αὐτοῦ, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς Χριστοῦ νοητέον. καίτοι γὰρ PG 373
 ὑπάρχον τοῖς ἡμετέροις σώμασιν ὁμογενὲς ἢ γοῦν ὁμοούσιον (γεγέννηται γὰρ ἐκ γυναικός),
 97 ἴδιον αὐτοῦ, ὡς ἔφην, νοεῖται καὶ λέγεται. ἐπειδὴ δὲ ζωὴ κατὰ φύσιν ἐστὶν ὁ ἐκ θεοῦ
 πατρὸς λόγος, ζωοποιὸν ἀπέφηνε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα· ταύτῃ τοι γέγονεν ἡμῖν εὐλογία 4
 ζωοποιός. καὶ γοῦν ἔφασκεν ὁ Χριστός· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος ὁ Ioh. 6, 51. 33
 ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. καὶ πάλιν· καὶ P 358
 ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστὶν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ioh. 6, 51
 καὶ πάλιν· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει Ioh. 6, 56
 κἀγὼ ἐν αὐτῷ. ἄθρει δὴ οὖν ὅπως πανταχοῦ ἑαυτοῦ σῶμα τὸ ἐκ γυναικός ὀνομάζει
 διὰ τὴν εἰς ἄκρον ἔκτασιν. τοῦτον ἔχοντος τοῦ μυστηρίου τὸν λόγον, ἐν ἐξηγήσει πάλιν 10
 ἰδία φησὶν ὁ Νεστόριος

98 Ἀκούσατε τοίνυν προσέχοντες τοῖς ῥητοῖς· ὁ τρώγων μου, φησί, τὴν σάρκα· Loofs,
 μνημονεύετε ὅτι περὶ τῆς σαρκὸς ἐστὶ τὸ λεγόμενον καὶ ὅτι οὐ παρ' ἐμοῦ προστίθεται τὸ Nestoriana
 τῆς σαρκὸς ὄνομα, ὥστε μὴ δοκεῖν ἐκείνοις παρερμηνεύειν. ὁ τρώγων μου τὴν 227, 20-
 σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα· μὴ εἶπεν· ὁ τρώγων μου τὴν θεότητα καὶ πίνων μου 15
 τὴν θεότητα; ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ
 μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ· μνημονεύετε ὅτι περὶ τῆς σαρκὸς τὸ λεγόμενον. καθὼς Ioh. 6, 57
 ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ, ἐμὲ τὸν φαινόμενον. ἀλλ' ἐνίστε παρερμηνεύω· ἀκού-
 σωμεν ἐκ τῶν ἐφεξῆς· καθὼς ἀπέστειλὲν με ὁ ζῶν πατήρ. ἐκεῖνος λέγει τὴν
 θεότητα, ἐγὼ τὴν ἀνθρωπότητα· ἴδωμεν τίς ὁ παρερμηνεύων. καθὼς ἀπέστειλὲν 20
 με ὁ ζῶν πατήρ. λέγει ὁ αἰρετικός· ἐνταῦθα τὴν θεότητα λέγει· ἀπέστειλεν ἐμέ,
 τὸν θεὸν λόγον, ὁ ζῶν πατήρ κατ' ἐκείνους κἀγὼ ζῶ, ὁ θεὸς λόγος, διὰ τὸν
 πατέρα.

Εἶτα μετὰ τοῦτο· καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσεται· τίνα ἐσθίωμεν, τὴν
 θεότητα ἢ τὴν σάρκα;

25

99 Περὶ μὲν οὖν τῶν οὕτως ἐκτόπως καὶ ἀτμηλῶς αὐτῷ πεφλυαρημένων μακρὸς ἤδη P 360
 παρ' ἡμῶν πεποιήται λόγος· τί δ' ἂν βούλοιο νοεῖν, οὐ τὸν θεὸν λόγον ἀπεστάλθαι λέγων
 σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα, τιθεὶς δὲ δὴ πάλιν ἰδία τε καὶ ἀνὰ μέρος, ὡς αὐτὸς
 φησι, τὸν φαινόμενον, οὐκ ἔχω λέγειν, μᾶλλον δὲ καὶ ἐναργὲς ἤδη τὸ σόφισμα. τὸν
 γὰρ τῆς ἐνώσεως παραλύει τρόπον, ἵνα κοινὸν εὐρίσκηται τὸ σῶμα Χριστοῦ, οὐκέτι δὲ 30
 ἴδιον ἀληθῶς τοῦ πάντα ζωοποιεῖν ἰσχύοντος. μικρὰ μὲν ὁμολογουμένως τῷ θεῷ λόγῳ
 πάντα ἐστὶ τὰ ἀνθρώπινα· ἐπειδὴ δὲ κατηξίωσε δι' ἡμᾶς τὴν τῷ κόσμῳ σωτήριον ὑπο-
 μείναι κένωσιν, κἂν ἀπεστάλθαι λέγηται κηρύξων αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, Ies. 61, 1
 δοξάζεται μᾶλλον ὡς ὑπενεγκὼν τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας τὸ ταπεινόν, καὶ οὐκ ἂν οἶμαι

12 = Exc. Ephes. XXI. XXII; cf. Cyr. adu. Nest. 4, 4

Θ [= fv], ARAPΣ, Ψ [= A₁W], Λ^s

1 τὸ σῶμα ἰδικῶς A₁W 2 ὑπάρχων AR 3 ὁ μονογενὲς v γεγέννηται vΛ^s 3 ἴδιον
 γάρ f 4 γέγονεν] λέγεται W 5 ἀμὴν ἀμὴν vΛPTim. 6—8 καὶ ὁ ἄρτος — πάλιν om. vW
 9 οὖν om. v πῶς A 10 τὸ σῶμα τὸ v 10 εἰς ἄκραν W ἄκραν A₁ 12 προσεχόντως v
 φησί ΘARΣ om. ΨΛP 14 ἐκείνοις ΘARAPΣ ἐκείνοις αὐτὸς I αὐτὸς A₁W 17 σαρκὸς ἐστὶ Ψ
 17/18 καθὼς [καὶ καθὼς Σ] — τὸν φαινόμενον ΘARΣ om. ARΨΛ^s 19 ἐξῆς A₁ καὶ καθὼς Σ
 21 ἐνταῦθα ὁ αἰρετικός AR μὴ λέγει AR 21/22 ἀπέστειλεν — πατήρ] melius Exc. Ephes.
 ἀπέστειλὲν με, φησί, τὸν θεὸν λόγον. καθὼς ἀπέστειλὲν με ὁ ζῶν πατήρ 22 ὁ θς λόγος ζῶ ΨΛ^s
 24 ἐκεῖνος A₁I 26 τῶν] τούτων I ἐκτόπων AR 28 δὲ δὴ ΘA₁I δὴ W δὲ AR 29 τὸν ΘAP
 τὸ ARΨΛ^s 30 τοῦ χυ I δὲ om. IΛ^s 31 τὰ πάντα Θ μὲν ARAPΣ μὲν γάρ ΘΣΨ 33 λέ-
 γεται Θ κηρύξων Ψ 34 ὡς om. I

..

- τις διαμωμήσαιο τῶν εὖ φρονεῖν εἰωθότων ὅτι καθῆκεν ἑαυτὸν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς δι' ἡμᾶς.
 PG 376 ἄρ' οὖν ὡς ἑτερόν τινα υἱὸν καὶ Χριστὸν παρὰ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον τὸν φαινόμενον εἶναι
 διαβεβαιούμενος, ὡς καὶ μόνῳ τὸ τῆς ἀποστολῆς προσενέμηκε χρῆμα, οὐκ ἀνθρωποφαγίαν
 ἡμῶν ἀποφαίνει τὸ μυστήριον, περιστάς ἀνοσίως εἰς ἐπιτήλους ἐννοίας τῶν πιστευσάντων
 τὸν νοῦν καὶ λογισμοῖς ἀνθρωπίνους ὑποφέρειν ἐπιχειρῶν ἢ μόνῃ καὶ ἀζητήτῳ πίστει
 καταλαμβάνεται; οὐ γὰρ ἐπειδήπερ οὐκ ἐσθίεται θεότητος φύσις, διὰ τοῦτο κοινὸν εἶναι
 100 φαίη τις ἂν τὸ ἅγιον σῶμα Χριστοῦ. εἰδέναι δὲ ἀναγκαῖον ὅτι, καθὰ φθάσαντες εἶπομεν,
 P 362 ἴδιον ἐστὶ σῶμα τοῦ τὰ πάντα ζωογονούντος λόγου· ἐπειδὴ δὲ ἐστὶ σῶμα ζωῆς, ζωοποιόν
 ἐστὶ. δι' αὐτοῦ γὰρ τοῖς θνητοῖς ἡμῶν σώμασιν ἐνίησι τὴν ζωὴν ὁ υἱὸς καὶ καταργεῖ
 τοῦ θανάτου τὸ κράτος. ζωοποιεῖ δὲ ἡμᾶς κατὰ τὸν ἴσον τρόπον καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα
 Ioh. 6, 63 Χριστοῦ· τὸ γὰρ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιεῖν κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ σωτῆρος φωνήν.
 Λυπεῖ δὲ οὐδὲν ὑπὲρ γε τοῦ μὴ δοκεῖν ἐμέ τε καὶ μόνον ἴδιον ὀνομάζειν τὸ σῶμα
 τοῦ λόγου, καὶ τὰς τῶν ἁγίων πατέρων παραθεῖναι χρήσεις, ἵν' ἴδοιεν οἱ δι' ἐναντίας ὡς
 101 μᾶτην ἡμῶν κατακεκράγασιν ἐπομένων πανταχοῦ ταῖς ἐκείνων φωναῖς. ἔφη τοίνυν ὁ
 πανεύφημος ἡμῶν πατὴρ καὶ ἐπίσκοπος Ἀθανάσιος ἐν τῷ Περὶ τῆς ἁγίας τριάδος λόγῳ 15
 Athan c. Ar. Καὶ ἐδείκνυτο ὅτι μὴ φαντασίαι, ἀλλὰ ἀληθῶς ἔχων ἦν σῶμα. ἔπρεπε δὲ τὸν
 3, 32 κύριον, ἐνδιδυσκόμενον ἀνθρωπίνην σάρκα, ταύτην μετὰ τῶν ἰδίων παθῶν αὐτῆς ὅλην ἐν-
 δύσασθαι, ἵν' ὡς περ ἴδιον αὐτοῦ λέγομεν εἶναι τὸ σῶμα, οὕτω καὶ τὰ τοῦ σώματος πάθη
 ἴδια μόνον αὐτοῦ λέγεται, εἰ καὶ μὴ ἥπτετο κατὰ τὴν θεότητα αὐτοῦ.
 I. c. 35 102 Καὶ πάλιν· Ταῦτα ἀναγκάως προεξετάσαμεν, ἵν' ἂν ἴδωμεν αὐτὸν ὡς δι' ὀργάνου 20
 τοῦ ἰδίου σώματος θεικῶς πράττοντα ἢ λέγοντα, γινώσκωμεν ὅτι θεὸς ὢν ταῦτα ἐργάζεται.
 103 Καὶ ταῦτα μὲν ὁ μακάριος πατὴρ ἡμῶν Ἀθανάσιος· πλήν κἂν ἴδιον λέγεται τοῦ λόγου
 τὸ σῶμα, ἀλλ' οὖν ἐστὶν ἐκ γυναικὸς καὶ τοῖς ἡμετέροις συγγενές, καθὼ νοεῖται σὰρξ.
 I Cor. 15, 47 καὶ ὁ μὲν μακάριος Παῦλος ὁ πρῶτος ἀνθρώπος, φησὶν, ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύ-
 P 304 τερος ἐξ οὐρανοῦ. αὐτὸς δὲ ὁ Χριστὸς οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, 25
 Ioh. 3, 13 φησὶν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. φανερὸν δὲ
 ὅτι οὐκ ἐξ οὐρανοῦ τὸ σῶμα τὸ ἐνωθὲν αὐτῷ κατενεγκὼν ὁ λόγος τοιαύδε φησὶν· ἐπειδὴ
 δὲ ἄνωθεν ὢν αὐτὸς καὶ ἐξ οὐρανοῦ ἴδιον ἐποιήσατο τὸ ἐνωθὲν αὐτῷ σῶμα ἀφράστως
 ἀπερινοήτως ἀτρέπτως τε καὶ ἀσυγχύτως, ταύτῃ τοι καὶ ἐξ οὐρανοῦ φησὶν ἑαυτόν, καὶ
 ὅτε γέγονεν υἱὸς ἀνθρώπου. ὀρθῶς τοιγαροῦν καὶ ἀμωμήτως ἔχοντος ἡμῖν τοῦ λόγου, 30
 ποία τις ἄρα τοῖς φιλοσογεῖν ἐθέλουσιν εὐρεσιλογίας τῆς καθ' ἡμῶν ἢ πρόφασις, εἰ μάχεται
 104 ταῖς τινων δυσφημίαις ὁ ἀναθεματισμός, τῷ ψεύδει τὸ ἀληθὲς ἀντεξάγων; οἶμαι δὲ
 ἔγωγε κατ' οὐδένα τρόπον ἡμαρτηκέναι τοῦ πρέποντος, εἰ Χριστὸν ἔφην ὑπὲρ ἡμᾶς· εἰ γὰρ

14 plura adfert infra 115

Θ [= fv], ARAPΣ, Ψ [= A₁W], Λ^s

1 διαπονήσαιο W φρονούντων A₁l 3 ἀποστολικῆς f προσένεμε v προσενέμηται A₁W
 3/4 ἀνθρωποφαγίαν ἡμῶν] ἀνθρωπο spat. relicto W 4 περιστάς ΘA₁lAPΣ παριστάς ARW
 5 μόνῃ ψιλῇ A₁ 6 καταλαμβάνεται Θ προσλαμβάνεται AR λαμβάνεται Ψ 7 τοῦ χῡ l 8 τὸ
 σῶμα v τὰ om. vR ζωογονούντος ΘΨ ζωοποιούντος AR καὶ ζωοποιόν f 9 διὰ
 τοῦτο AR ὁ υἱὸς ΘlAPΣ ὡς ARA₁WΛ^s καταργεῖν AWA^s 11 τοῦ χῡ AR 12 τε AR
 13 εἰδοῖεν A₁ εἰδεῖεν ΘlAPΣ 15 ἁγίας om. v 16 ἐδείκνυ f 16—18 ἔπρεπε — σῶμα om. v
 17 κῶ lARAPΣ χῶ ΨΛ^s 18 λέγωμεν A₁l 20 προεξετάσαμεν f προεζητήσαμεν A εἰ-
 δῶμεν Θ 21 γινώσκωμεν l ὅτι ὡς l 22 ἡμῶν πῆρ AR 24 φησὶν ὁ πρῶτος ἀνὴρ Ψ
 ἐκ γῆς om. ARA^s 25 οὐδεὶς vARA₁APΣ καὶ οὐδεὶς fWΛ^s 26 φησὶν om. Θ 27 τὰ τοιαῦτα
 ARA₁W ἐπεὶ v 28 ἀφράστως τε καὶ A ἀφράστως καὶ R 29 τε καὶ om. WΛ^s 30 ὅγε v
 ἡμῖν om. v 31 φιλολογεῖν v εὐρησιλογίας ΘR ἢ ἢ v εἰ f 33 χῡ A₁.

καὶ γέγονεν ἄνθρωπος ὁ τοῦ θεοῦ λόγος, ἀλλ' ἔστιν καὶ οὕτως οὐχ ὑπὲρ γε μόνους ἡμᾶς, PG 377
ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πᾶσαν τὴν κτίσιν. οὐ γὰρ μόνον ἄνθρωπος νοεῖται καθ' ἡμᾶς, ἀλλ' ὁ
αὐτὸς καὶ θεὸς ἄνωθεν καὶ ἐξ οὐρανοῦ.

Ἀναθεματισμὸς ιβ

- 105 Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον παθόντα σαρκὶ καὶ ἐσταυρωμένον σαρκὶ καὶ ὁ
θανάτου γευσάμενον σαρκὶ γεγονότα τε πρωτότοκον ἐκ τῶν νεκρῶν, καθὼς ζωὴ τέ ἐστι καὶ
ζωοποιός, ἀνάθεμα ἔστω.

Μέμφις αἰρετικῶν

P 366

- 106 Πάλιν ἐνταῦθα τῶν αὐτοῦ λόγων αὐτὸν ὑπομινύσκομεν, ὡς πάντῃ ἀπαθῆναι τὴν θεῖαν
φύσιν λέγει ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ φάσκων οὕτως· εἰς οὖν ὁ πάντων ἀειώτερος τὴν ἰδίαν 10 V 1, 25
ὑπὲρ πάντων τέθεικε ψυχὴν καὶ συγχωρεῖ μὲν οἰκονομικῶς καταβιβάζεσθαι πρὸς βραχὺ τῷ
θανάτῳ τὴν σάρκα, κατήρηκε δὲ πάλιν αὐτὸν ὡς ζωὴ, παθεῖν οὐκ ἀνασχόμενος τὸ παρὰ
φύσιν ἰδίαν. εἰπόμεν οὖν αὐτῷ ἐναντιολογοῦντι· πῶς οὖν ὁ τὴν σάρκα συγχωρῶν
πρὸς βραχὺ τῷ θανάτῳ καταβιβάζεσθαι καὶ καταργῶν τὸν θάνατον ὡς ζωὴ, οὐκ ἀνεχό-
μενος παθεῖν τὸ παρὰ φύσιν ἰδίαν, νῦν κατὰ σὲ πάσχει διὰ τῆς σαρκός; ἀλλ' οὐκ 15
ἔπαθεν ὁ θεὸς τῇ σαρκὶ συνημμένος, ἀλλ' ἡ σὰρξ ἡνωμένη τῷ θεῷ λόγῳ κατὰ τὴν αὐ-
τοῦ συγχώρησιν τὰ οἰκεία ὑπέμεινεν. οὐ γὰρ ἂν μὴ αὐτοῦ συγχωρούντος πάθος ἢ
θάνατος ἐπεγένετο· εἰ γὰρ ψυχῆς παρουσίας οὐκ ἐπιγίνεται θάνατος, πῶς ἂν θεοῦ παρόντος
καὶ οὐ μόνον παρόντος ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ συνημμένου κατ' ἄκραν τινὰ ἔνωσιν καὶ αὐτῷ
μόνῳ καταληπτῇ ἡνώχλει τῷ οἰκείῳ ναῷ, μὴ συγχωρούντος αὐτοῦ, ἢ πάθος ἢ θάνατος; 20
ἀλλὰ γὰρ οὐχ ἡ θεότης τῇ σαρκὶ συνημμένη ἔπαθεν, ἀλλ' ἡ σὰρξ συγχωρούσης αὐτῆς τὰ
107 οἰκεία ὑπέμεινεν. ἀλλ' ὅτι κακούργως αὐτῷ κεῖται τὸ ἔπαθε σαρκὶ πρὸς πλάνην τῶν
ἀφελεστέρων, πρόδηλον αὐτόθεν. οὐ γὰρ ἐφύλαξε τὸ ἀπαθὲς τῇ θεῇ φύσει ὁ εἰπὼν
ἔπαθεν σαρκὶ· τὸ γὰρ ἔπαθε σαρκὶ οὐδὲν ἕτερον ἐστίν ἢ μετὰ σαρκὸς παθεῖν, κἂν οὖν
μετὰ τῆς σαρκὸς ἔπαθεν, παθητὸς ὡμολόγηται. ἢ γὰρ κατὰ φύσιν ἔχων τὸ παθεῖν 25
ἔπαθεν ἢ παρὰ φύσιν. καὶ εἰ μὲν κατὰ φύσιν ἔπαθεν, ἔσται καὶ ὁ πατὴρ παθητός,
ὁμοούσιος ὦν τῷ υἱῷ (ἀνάγκη γὰρ προσεῖναι πάντα τῷ γεγεννηκότι ὅσα τῷ γεννηθέντι
πρόσεστιν)· ἢ ὁμολογοῦμεν αὐτὸν μὲν πεπονθέναι ἐπιτηδείως ἔχοντα πρὸς τὸ πάθος, τὸν δὲ
πατέρα παθεῖν μὴ ἐπιδέχεσθαι. ἀλλ' οὕτως λέγοντες συναινέσομεν αἰρετικοῖς λέγουσι P 368
τὴν θεότητα τοῦ μονογενοῦς παθητῇ, τὴν δὲ τοῦ πατρὸς μὴ ἐπιδέχεσθαι πάθος, ὅθεν καὶ 30
τὸ ἑτεροούσιον λέγουσιν. εἰ δὲ φήσουσι παρὰ φύσιν αὐτὸν πεπονθέναι, ἐροῦμεν· καὶ
ποῖον πάθος ἰσχυρότερον τῆς θείας φύσεως, ὥστε εἰς τὸ παρὰ φύσιν πάθος ἐλκύσαι τὸν
κατὰ φύσιν ἀπαθῆ; ἀλλὰ φησιν· αὐτοῦ βούλησις. ἀλλὰ φάμεν· ἢ αὐτοῦ βούλησις

Θ [= fv], ARARΣ, Ψ [= A₁W₁] praeter 4—7, A_s [usque ad 3]

2 ὑπὲρ γε W₁AR καὶ καθ' AR 3 καὶ¹ ΘΙΣ om. A₁W₁A_s πᾶσι AR 4 κυρίλλου ἀνα-
θεματισμὸς ιβ AR 5/6 καὶ θανάτου — σαρκὶ om. R 6/7 ἐστὶ καὶ ζωοποιός fARΣ καὶ ζωοποιός
ἐστὶν v ἐστὶ καὶ ζωοποιός ὡς θεός AR 8 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [ἀνατολικῶν ιβ R] AR
μέμφις θεοδωρίτου [θεοδωρήτου ιβ R₁] Ψ αἰρετικοῦ Σ 9 αὐτὸν om. l ὑπομινύσκομεν RR₁
10 λέγειν A λέγει εἶναι l λέγων εἶναι A₁W λέγων εἶναι Z' ὁπισθεν ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν ιβ R₁
τῷ om. Ψ 11 μὲν Θ om. ARΨ καταβιβάζεσθαι f 13—15 εἰπόμεν — ἰδίαν om. v 13 εἰ-
πόμεν R 17 ὑπέμεινεν Θ ἂν ΘΙAR om. AR₁W₁ 18 ἐγένετο Ψ εἰ γὰρ ARΨARΣ
εἶπερ Θ ἐπιγινώσκεται l 19 ἔνωσιν ARΣ om. ΘW₁ post καταληπτῇ coll. A₁ 21 αὐτῇ W₁
22 ὑπέμεινεν f 24 ἔπαθεν σαρκὶ om. A τὸ γὰρ — σαρκὶ om. RA₁W₁ οὐδὲ W₁ ἕτερον
ἐστίν] γὰρ ἦττον A₁ ἢ ὅτι l εἰ A₁ τῆς σαρκὸς Θ ἔπαθε l 24/25 παθεῖν — σαρκὸς
om. A₁W₁ 26 παθὸς f 27 προσεῖπεν AR πάντα ΘARΣ πάντως ARΨ γεννηθέντι]
γεννήσαντι A₁ 28 τὸ om. f 30 μονογενοῦς υἱοῦ AR 32 θείας om. v 33 φασὶν ΨΣ
αὐτοῦ RΨ αὐτοῦ ἢ A ἢ αὐτοῦ Θ αὐτοβούλησις W

PG 380 ἀπαθῆς, ζητοῦμεν δὲ πάθος τὸ τὴν ἀπαθῆ φύσιν εἰς τὴν αὐτοῦ ἐμπάθειαν μετενέγκαν.
 108 ἄλλως τε καὶ ἡ θεία βούλησις ἐκεῖνα θέλει τὰ αὐτῇ πρέποντα. καὶ τί, φησὶν, πρεπω-
 δέστερον τοῦ σῶσαι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος; καὶ πῶς ἔμελλε τὸ τῶν ἀνθρώπων
 γένος περισώζεσθαι, αὐτὸ εἰς ἀπάθειαν μεταβαῖνον ἢ τὴν θείαν καὶ ἀπαθῆ φύσιν εἰς πάθος
 κατασπῶν; πάντως γὰρ ὡς ἰσχυροτέρα εἰς τὸ ἑαυτῆς ἐμπαθῆς μετέστησε τὸ ἀπαθές. 5
 καὶ τίς ὄνησις τῷ παθητῷ, εἰ καὶ τὸ ἀπαθές παθητὸν γένοιτο; σωτηρία δὲ τοῦ πα-
 θητοῦ οὐχ ἡ τοῦ ἀπαθοῦς πρὸς αὐτὸ διὰ τοῦ πάθους κοινωνία· τοῦτο γὰρ μᾶλλον αὐξήσει
 τοῦ κακοῦ, οὐκ ἀναίρεσις· τῷ γὰρ ὁμοίῳ τὸ ἕτερον οὐκ ἀναιρεῖται, ἀλλ' αὐξάνεται.
 τίς οὖν ἡ σωτηρία τοῦ παθητοῦ; ὡς ἔφαμεν, οὐχ ἡ τοῦ ἀπαθοῦς πρὸς αὐτὸ κοινωνία,
 ἀλλ' ἡ αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀπαθές μετάστασις· ὃ καὶ πεποίηκεν ὁ δεσπότης Χριστός, οὐκ αὐτὸς 10
 κατὰ τὴν θεότητα εἰς πάθος καταβιβασθεὶς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνθρωπότητα πάσαν διὰ τῆς ἁγίας
 σαρκὸς εἰς ὕψος ἐγείρας καὶ τὴν χαμαὶ κειμένην εἰς οὐρανοὺς ἀνεκύσας καὶ τὴν ἀπαρρη-
 σίαστον πρώην υἰοθεσίας ἀξιώσας. τίς δὲ ἐχρεώσται τὸν ἐκ τῆς παρακοῆς θάνατον;
 πάντως ἡ ἀνθρωπεία φύσις, οὐχ ἡ θεία. τίνα οὖν ἀκόλουθον ἦν ἀποδοῦναι τὸν τῆς
 παρακοῆς θάνατον; 15

P 370

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

109 Ἀξιόγαστος ἀληθῶς τῆς ἀληθείας ἡ δύναμις καὶ μάρτυς ἡ πείρα· οὐ γὰρ μοι μακροῦ
 δεήσει λόγου πρὸς ἀπολογίαν ἢ γοῦν ἀναπεῖθαι οἴου τε τοὺς ἡπατημένους, οἰομένους ὅτι
 παθητὴν εἶναι φαμέν τὴν θείαν τοῦ λόγου φύσιν, ἅπαξ τῶν δι' ἐναντίας καταβεβληκότων
 αὐτόθεν διωμολογηκότων τε καὶ μάλα σαφῶς ὡς ἀλλότριοι καὶ ἔξω που τῶν ἐπὶ γε του- 20
 τοῖσι καθεστήκαμεν ἐγκλημάτων. ἐπεὶ δὲ ἀνυπόθετον λῆμμα κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν
 προθέντες ἀβούλως καὶ πικροῖς ἐννοιῶν εὐρήμασιν χρώμενοι πειρῶνται δεικνύειν τῆς ἐνούσης
 αὐτοῖς ἀγχινοίας τὴν δεινῶσιν, κατασκευάζουσι δὲ καὶ μάλα γοργῶς ἀποφαίνοντες ἀπαθῆ
 1 Cor. 9, 26 κατ' ἰδίαν φύσιν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον, ἀκουέτωσαν πρὸς ἡμῶν ὅτι πυκτεύουσι μάτην καὶ
 δέρουσιν εἰς ἄερα μηδενὸς αὐτοῖς ἀντεξάγοντος εἰς τοῦτο μήτε μὴν φρονούντος τὰ ἐναντία. 25
 τί τοίνυν ἰδροῦσι μάτην καὶ διατείνονται περιττά; τίς οὕτως ἐμβρόντητος, ὡς τῆς ἀνω-
 τάτω πασῶν οὐσίας τὸ ἐμπαθές καθορίζειν καὶ εἰς τὴν τῶν ποιημάτων ἀσθένειαν κατα-
 110 σείειν ἀποτολμᾶν τὸ παντὸς ἐπέκεινα γενητοῦ καὶ ἀσώματον; ἐπεὶ δὲ ὁ τοῦ μυστη-
 ρίου λόγος ἀνθρωπον οἶδεν γενόμενον οἰκονομικῶς τὸν ἐκ θεοῦ κατὰ φύσιν υἱὸν μονογενῆ
 P 372 ἰδιὸν τε ὑπάρχειν αὐτοῦ διαβεβαιούμεθα τὸ ἐκ τῆς μακαρίας παρθένου ληφθῆναι ἅγιον σῶμα, 30

16 λείπει fmg

26—28 Fcyr 133 τίς — ἀσωμάτου

Θ [= fv], ARLPΣ, Ψ [= A₁W], Λs [inde a 16]

1 δὲ] δὴ Σ ἀπάθειαν 1 3 τὸ 1 σῶσαι καὶ v ἡμελλε AR 4 περισώζεσθαι ΘARIS περισώζειν
 A₁copA₁W_{cop} ἢ ΘA₁IΣ ἢ ARLP₁A₁W_{cop}W τὸ πάθος Ψ 5 κατασπῶν ΘIS κατασπῶσα ARLP₁A₁W
 αὐτῆς Θ 6 καὶ τίς — ἀπαθές om. f 7 τοῦ² om. Θ 9 αὐτὸ ARA₁W αὐτὸν W_{cop}I τοῦτο
 διὰ πάθους ΘΣ 11 καὶ om. Ψ 12 ἀνῶυς v ἐλκύσας Ψ 14 ἦν om. A₁ 16 ἀπο-
 λογία ὀρθοδόξου ΘAPΣ κυρίλλου A ἀπολογία κυρίλλου ιβ R ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου [κυρίλλου ιβ R₁
 κυρίλλου δωδεκάτη 1] Ψ 17 ἀξιόγαστος ἀληθῶς τῆς Ζ' ὁπισθεν ἀπολογία κυρίλλου ιβ R₁ 18 ἡ
 γοῦν] εἰ R_{cop} qma Λs οἴου τε vLP₁A₁l οἴος τε fΛs οἶόν τε A οἶονται R οἱοί τε W om. Σ οἰο-
 μένους ARA₁WΛs οἰομένους τε Θ καὶ οἰομένους 1 et opinaht APΣ 19 καταβεβληκότων f, corr. f
 20 τε ΘIAPs om. ARΣ δὲ A₁W καὶ μάλα] μᾶλλον f μάλα A₁ 20/21 τοῦτοις AR 22 προ-
 σθέντες ARΨΛs καὶ ΘIAPΣ om. ARA₁WΛs κεχρημένοι Θ 23 αὐτῆς v ἐνωσιν Θ
 24 φύσιν om. f 25 οὐδερουσιν f δαίρουσι A δαίρουσιν A₁l πρὸς AR φρονούντες I
 τάναντία Ψ 26 ἰδρῶσι RW, corr. R περισσὰ A₁ οὗτος 1 27 ποιημάτων ΘAPΣFcyr
 παθημάτων ARΨΛs 27/28 κατασείειν ARA₁WΛsΣ κατάγειν ΘI 28 τὸν WI τε Fcyr γεννη-
 τοῦ vΛΨFcyr ἀσωμάτου Fcyr 29 θυ πρὸς A₁ 30 δὲ ΨΛs αὐτοῦ ὑπάρχειν Θ μακαρίας
 παρθένου] μαρίας παρθένου in παρθένου μαρίας corr. R ex Maria uirgine Λs

ταύτηι τοι καὶ μάλα ὀρθῶς κατ' οἰκείωσιν οἰκονομικὴν αὐτοῦ λέγεσθαι φαιμέν τὰ τῆς σαρκὸς πάθη, τετηρηκότες πανταχοῦ τῇ αὐτοῦ φύσει τὸ ἀπαθές· θεὸς γάρ ἐστιν ἐκ θεοῦ. δταν PG 381
 τοῖνυν σαρκὶ λέγεται παθεῖν, οὐκ αὐτὸς εἰς ἰδίαν φύσιν νοεῖται παθῶν καθὼ θεὸς ἐστιν, ἰδιοποιούμενος δὲ μᾶλλον τὸ πάθος· αὐτοῦ γὰρ γέγονεν τὸ ἐνωθὲν αὐτῷ σῶμα, καθάπερ
 111 ἔφην ἄρτίως. διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεσπέσιος Παῦλος αὐτὸν τὸν δι' οὗ τὰ πάντα καὶ 6
 ἐν ᾧ τὰ πάντα πεποιήκεν ὁ πατήρ, πρωτότοκον ἐκ νεκρῶν γενέσθαι φησίν. γράφει
 δὲ οὕτως

Εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ Col. 1, 12-20
 κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ
 σκοτούς καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, 10
 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· ὃς ἐστιν εἰκὼν
 τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, ὅτι ἐκ αὐτῷ ἐκτίσθη
 τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα,
 εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι, τὰ πάντα δι' αὐτοῦ
 καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται, καὶ αὐτὸς ἐστι πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα ἐν αὐ- 15
 τῷ συνέστηκεν, καὶ αὐτὸς ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας·
 ὃς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πάσιν αὐτὸς
 πρωτεύων, ὅτι ἐν αὐτῷ ἠυδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι καὶ δι'
 αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος
 τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 20

112 Ἄθρει δὴ οὖν ὅπως δι' αὐτοῦ τὰ πάντα πεποιῆσθαι λέγων ὁρατὰ καὶ ἀόρατα θρό- P 374
 νους τε καὶ ἐξουσίας αὐτὸν δεδόσθαι φησίν τῇ ἐκκλησίᾳ κεφαλὴν καὶ πρωτότοκον ἐκ
 νεκρῶν γενέσθαι διςχυρίζεται ἀποκαταλλαχθῆναι τε τὰ πάντα δι' αὐτοῦ εἰς αὐτὸν εἰρη-
 νεύσαι τε διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρα-
 νοῖς. εἶτα τίς ὁ ἐνδοιάζων καὶ μετὰ τοῦτο ἔτι καὶ δεδιώς εἰκὴ μὴ ἄρα πως παθητὴν 25
 τὴν τοῦ υἱοῦ φύσιν ὁ τοῦ μυστηρίου λόγος ἀποφήνη, ὅταν λέγεται σαρκὶ παθεῖν; ἰδιο-
 ποιεῖται γάρ, ὡς ἔφην, τὰ τοῦ ἰδίου σώματος πάθη. τοῦτο φρονεῖν ἐδόκει καὶ τῷ
 θεσπεσίῳ Πέτρῳ λέγοντι· Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί. ἕτερον 1 Petr. 4, 1
 δὲ τὸ σαρκὶ λέγεσθαι παθεῖν καὶ ἕτερον ὁμοίως τὸ παθεῖν λέγεσθαι τῇ τῆς θεότητος φύσει.
 ἐπειδὴ γάρ ἐστιν ὁ αὐτὸς θεὸς τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος, ἀπαθὴς μὲν τό γε ἦκον εἰς τὴν 30
 τῆς θεότητος φύσιν, παθητὸς δὲ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, τί τὸ ἄτοπον, εἰ τῷ παθεῖν πεφυ-
 κότι λέγεται παθεῖν, τῷ παθεῖν οὐκ εἰδοτὶ μεμενηκὼς ἀπαθής; ὅτι δὲ τῇ τοιαύτῃ πίστει
 καὶ ὁ τῶν ἁγίων πατέρων διέπρεπε χορός, ἔξ αὐτῶν εἰσόμεθα πάλιν ὧν γεγράφασιν αὐτοί,
 τὴν τοῦ σωτῆρος τηρήσαντες ἐντολήν· διεμέμνηντο γὰρ λέγοντος δωρεὰν ἐλάβετε, Mt. 10, 8
 δωρεὰν δότε. 35

25—32 Feyer 134 εἶτα — ἀπαθής

Θ [= fv], ARAPΣ, Ψ [= A₁W], Λ^s

1 αὐτῷ A ₁ l	2 τεθηκότες ex corr. v	3 λέγοιτο Ψ	6 ὁ πατήρ om. I	γενέσθαι Θ
γεγενῆσθαι ARΨ	11 τὴν ἄφεσιν ΘAPΣ om. ARΨΛ ^s	13 τὰ ² om. Θ	καὶ ¹ om. f	τὰ ³ om. Θ
15 καὶ πάντα τὰ f	18 πλήρωμα τῆς θεότητος AR	κατοικῆσαι σωματικῶς AR	20 τῆς om. A	
21 τὰ πάντα] τὸ πάντα Θ	23 γεγενῆσθαι AR	23/24 εἰρηνεῦσαι τε ΘΨ εἰρηνεῦσαι RL ^s καὶ εἰρη- νεῦσαι A	24 τῆς om. A	25 εἰτέ τις Θ
τοῦ υἱοῦ W	παθεῖν σαρκί Feyer	29 παθεῖν λέγεσθαι AR	εἰ μὴ A ₁	26 τοῦ υἱοῦ τὴν vFeyer
om. Feyer	31—35 τί τὸ ἄτοπον — δωρεὰν δότε om. W spatio uacuo relicto	31 φύσιν παθητὸς		
33 διέπρεπε Θ	πάλιν ΘAPΣ om. ARΨΛ ^s	γεγραφήκασιν Ψ	35 δῶτε fR, corr. R	

or. 1 de beat.
[PG p. 1201]
P 376 113
Phil. 2, 5-7
PG 384

Γρηγορίου τοῦ μακαριωτάτου ἐπισκόπου Νύσης

Τοῦτο φρονείσθω, φησίν, ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμόν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβών. τί πτωχότερον ἐπὶ θεοῦ τῆς τοῦ δούλου μορφῆς; τί ταπεινότερον ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῶν ὄλων ἢ τὸ εἰς κοινωνίαν τῆς 5 πτωχῆς ἡμῶν φύσεως ἐκουσίως ἐλθεῖν; ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων τὴν τῆς δουλείας μορφὴν ὑποδύεται· ὁ κριτὴς τοῦ παντὸς ὑπόφορος τοῖς δυναστεύουσιν γίνεται· ὁ τῆς κτίσεως κύριος ἐν σπηλαίῳ κατάγεται· ὁ τοῦ παντὸς περιδεδραγμένος οὐχ εὕρισκει τόπον ἐν τῷ καταλύματι, ἀλλ' ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων παραρρίπτεται· ὁ καθαρὸς καὶ ἀκήρατος τὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καταδέχεται ῥύπον καὶ διὰ 10 πάσης τῆς πτωχείας ἡμῶν διεξελθὼν μέχρι τῆς τοῦ θανάτου πρόεισι πείρας. ὁρᾶτε τῆς ἐκουσίου πτωχείας τὸ μέτρον· ἡ ζωὴ θανάτου γεύεται· ὁ κριτὴς εἰς κριτήριον ἄγεται· ὁ τῆς ζωῆς τῶν ὄντων κύριος ἐπὶ τῇ ψήφῳ τοῦ δικάζοντος γίνεται· ὁ πάσης τῆς ὑπερκοσμίου δυνάμεως βασιλεὺς τὰς τῶν δημίων οὐκ ἀπωθεῖται χεῖρας.

Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας

15

114 Οὐ γὰρ τοσοῦτον οὐρανὸς καὶ γῆ καὶ τὰ μεγέθη τῶν πελαγῶν καὶ τὰ ἐν ὕδασι διαι-
de spir. s. 18 τώμενα καὶ τὰ χερσαῖα τῶν ζώων καὶ φυτὰ καὶ ἀστέρες καὶ ἄηρ καὶ ὤραι καὶ ἡ ποικίλη τοῦ παντὸς διακόσμησις τὸ ὑπερέχον τῆς ἰσχύος συνίστησιν ὅσον τὸ δυνηθῆναι τὸν θεὸν τὸν ἀχώρητον ἀπαθῶς διὰ σαρκὸς συμπλακῆναι τῷ θανάτῳ, ἵν' ἡμῖν τῷ ἰδίῳ πάθει τὴν ἀπάθειαν χαρίσῃται.

20

P 378

Ἀθανασίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας

Athan. 115 Καὶ ἐδείκνυτο ὅτι μὴ φαντασίαι, ἀλλὰ ἀληθῶς ἔχων ἦν σῶμα. ἔπρεπε δὲ τὸν
c. Ar. 3, 32, κύριον ἐνδιδυσκόμενον ἀνθρωπίνην σάρκα, ταύτην μετὰ τῶν ἰδίων παθῶν αὐτῆς ὅλην
cf. p. 60 ἐνδύσασθαι, ἵν' ὥσπερ ἴδιον αὐτοῦ λέγομεν εἶναι τὸ σῶμα, οὕτω καὶ τὰ τοῦ σώματος πάθη ἴδια μόνον αὐτοῦ λέγεται, εἰ καὶ μὴ ἦπτετο κατὰ τὴν θεότητα αὐτοῦ. εἰ μὲν οὖν 25 ἑτέρου τὸ σῶμα, ἐκείνου ἂν λέγοιτο καὶ τὰ πάθη· εἰ δὲ τοῦ λόγου ἡ σὰρξ (ὁ γὰρ λόγος σὰρξ ἐγένετο), ἀνάγκη καὶ τὰ τῆς σαρκὸς πάθη λέγεσθαι αὐτοῦ, οὐ καὶ ἡ σὰρξ ἐστίν. οὐ γὰρ λέγεται τὰ πάθη, οἷά ἐστι μάλιστα τὸ κατακριθῆναι, τὸ μαστιγωθῆναι, τὸ διψᾶν καὶ ὁ σταυρὸς καὶ ὁ θάνατος καὶ αἱ ἄλλαι τοῦ σώματος ἀσθένειαι, τούτου καὶ τὸ κατόρθωμα καὶ ἡ χάρις ἐστίν. διὰ τοῦτο τοίνυν ἀκολούθως καὶ πρεπόντως οὐκ ἄλλου ἀλλὰ τοῦ 30

2 Exc. Ephes. XVI 16 Exc. Ephes. XV 25—p. 65, 4 εἰ μὲν — σωτήρα καὶ ἀληθινὸν
υἱὸν Ilor. R I 11 [= Tim. Acl arm p 157]

Θ [= fv], ARAPΣ, 1 [inde a 21], A^s

1—p. 65, 11 om. A₁W 1—20 hocum loco habet 1: οὐαλεριανοῦ ἐπισκόπου ἰκονίου: εἰ μὴ γὰρ ἐκεῖνος — κατὰ θεότητα [= supra 17]: — τοῦ μακαρίου ἀθανασίου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας: "Ὁθεν καὶ γεννημένης — μετὰ τὴν γέννησιν [= 14] 1 τοῦ μακαριωτάτου ARAPΣ om. Θ ἐπισκόπου om. v νύσσης A 2 φησίν RLPΣ om. ΘA 4 τοῦ om. v 5 ἡ τὸ ARΣ τοῦ Θ 7 τὴν τῆς δουλείας f τῆς δουλείας τὴν v τὴν τοῦ δούλου ARASΣ 8 τῷ σπηλαίῳ A 9/10 παραρίπτεται fR 13 ὑπὸ Θ 14 χεῖρας οὐκ ἀπωθεῖται AR 15 βασιλείου καισαρείας f τοῦ ἁγίου βασιλείου vΣ ἐπισκόπου Καισαρείας om. v 16 οὐνός τε R ὁ οὐρανός τε A 17 ὤραι καὶ ἄηρ Θ 18 τῆς ἰσχύος τοῦ θῷ συνίστησιν f τῆς τοῦ θῷ συνίστησιν ἰσχύος v δυνηθῆναι om. v 21 τοῦ ἁγίου ἀθανασίου Θ τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου ἀθανασίου I τοῦ μακαρίου Ἀθανασίου Σ 22 ἦν ἔχων I 23 ἐνδιδυσκόμενην v τὴν ἀνθρωπίνην AR1 αὐτῆς ΘIAPΣ αὐτὴν AR 24 λέγωμεν A1 25 οὖν om. AR 26 γὰρ om. v 29 καὶ¹ om. I αἱ om. Θ

κυρίου λέγεται τὰ τοιαῦτα πάθη, ἵνα καὶ ἡ χάρις παρ' αὐτοῦ ἦ καὶ μὴ ἀνθρωπολάτραι γινώμεθα, ἀλλὰ ἀληθῶς θεοσεβεῖς, ὅτι μηδένα τῶν γεννητῶν μηδὲ κοινόν τινα ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν ἐκ θεοῦ φύσει καὶ ἀληθινὸν υἱόν, τοῦτον καὶ γενόμενον ἄνθρωπον, οὐδὲν ἤττον κύριον αὐτὸν καὶ θεὸν καὶ σωτῆρα ἐπικαλούμεθα.

- 116 Ἀπόχρη τοίνυν εἰς πληροφορίαν, ὥς γε οἶμαι, τοῖς ἀρτίφροσι τὰ προτεθέντα ῥητά, 5 PG 385 τοῦ θείου νόμου διαρρήδην λέγοντος· ἐπὶ στόματος δύο καὶ τριῶν μαρτύρων Deut. 19, 15 σταθῆσεται πᾶν ῥῆμα. εἰ δὲ δὴ τις βούλοιτο καὶ μετὰ τοῦτο ἔτι φιλονεικεῖν, ἀκουέτω πρὸς ἡμῶν· αὐτὸς ἴθι τὴν κατὰ σαυτὸν, ἡμεῖς δὲ οἱ τῇ ἀληθείᾳ προσκείμενοι P 380 τοῖς τε ἱεροῖς γράμμασι καὶ τῇ τῶν ἀγίων πατέρων ἐνόμωμεθα πίσκει. κερδανούμεν γὰρ Phil. 3, 14 οὕτω τῆς ἄνω κλήσεως τὸ βραβεῖον ἐν Χριστῷ, δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ 10 ἡ δόξα σὺν ἀγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

- 25 = R 7 cf. V 167—169. 148. Κυρίλλου πρὸς τὰ παρὰ Θεοδορίτου εἰρημένα κατὰ τῶν ἀναθεματισμῶν. secuntur Apologeticus XII capitulorum contra Theodoretum et Solutiones ex recensione Ψ

- 26 = R 1. Ἐκθεσις τῶν τῇ ἀγίων πατέρων

15

Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν· καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ 20 τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα, ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς οὐρανούς, ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα.

Τοὺς δὲ λέγοντας ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν· καὶ ἔμπρην γεννηθῆναι οὐκ ἦν· καὶ ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο, ἢ ἐξ ἐτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας φάσκοντας εἶναι ἢ τρεπτὸν ἢ ἄλλοιωτὸν 25 τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τούτους ἀναθεματίζει ἡ ἀποστολικὴ καὶ καθολικὴ ἐκκλησία.

- 27 = R 2 V 142. Ἐκθεσις τῶν τῇ καὶ ὁκτῶ πατέρων κατὰ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως

- 28 = R 3 Τὸ σύμβολον τῶν ἑκατὸν πενήκοντα

Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων· καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν μονογενῆ, 30 τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν

16—26. 29—p. 66, 8 Timoth. syr. f. 36^b. 37^a [Σ; extant ap. Caspari, Quellen z. Gesch. d. Tauf-symbols p. 101]; cf. Zeitschr. f. neutest. Wiss. 25, 70. 71

Θ [= fv], ARIAPΣΛ^s

1 εἴη AR ἀνθρωπολάτραι Σ ἄλλου λάτραι ΘAPσflor. εἰδωλολάτραι ARIAs 2 γενώμεθα vR
γεννητῶν fAl 4 θεὸν καὶ om. R 5 προστεθέντα Ap 6 μαρτύρων καὶ τριῶν ARI 8 ἡμῶν
ex ἡμῶσ corr. f ἴσθι R δὲ ARIAPs γὰρ ΘΣ οἱ — προσκείμενοι ΘAPΣ om. ARIAs 9 τε ἱεροῖς
ΘAPsΣ ὁρθοῖς ARI 10 — iū v πρὶ καὶ θῶ R 11 ἢ om. R αἰῶνας τῶν αἰώνων vAP
AR

15 τριακοσίων δέκα καὶ ὁκτῶ R 16 τε om. A 27 τῆς ἀγίας συνόδου τῶν τριακοσίων
δέκα καὶ ὁκτῶ R 28 pñ R 29 πιστεύω Σ 31 φῶς ἐκ φωτός om. R 33 ἐκ τῶν οὐρανῶν om. R
Acta concillorum oecumenicorum. 1 1, 7. 9

καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ ταφέντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφὰς καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος· καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον καὶ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν· εἰς μίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. ὁμολογῶ ἕν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἀμήν.

29 = R 4. primi ediderunt Benedictini ex R in Athanas. opp. 2, 1278 [PG 26, 1231]

Ἀθανασίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐρμηνεία εἰς τὸ σύμβολον

10

Πιστεύομεν εἰς ἕνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν· καὶ εἰς ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο· τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁρατά τε καὶ ἀόρατα, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς 15 ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα, σαρκωθέντα, ἐνανθρωπήσαντα, τουτέστι γεννηθέντα τελείως ἐκ Μαρίας τῆς ἀειπαρθένου διὰ πνεύματος ἁγίου, σῶμα καὶ ψυχὴν καὶ νοῦν καὶ πάντα ὅσα ἔστιν ἀνθρώποις, χωρὶς ἁμαρτίας ἀληθινῶς καὶ οὐ δοκῇσι ἔσχηκότα, παθόντα, τουτέστιν σταυρωθέντα, ταφέντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἀνελθόντα εἰς οὐρανοὺς ἐν αὐτῷ τῷ σώματι ἐνδόξως καθίσαντα ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς, 20 ἐρχόμενον ἐν αὐτῷ τῷ σώματι ἐν δόξῃ κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. καὶ πιστεύομεν εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ οὐκ ἄλλότριον πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἀλλ' ὁμοούσιον ὄν πατρὶ καὶ υἱῷ, τὸ ἄκτιστον, τὸ τέλειον, τὸ παράκλητον, τὸ λαλῆσαν ἐν νόμῳ καὶ ἐν προφήταις καὶ ἐν εὐαγγελίοις, καταβὰν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, κηρῦξαν ἐν ἀποστόλοις, οἰκοῦν ἐν ἁγίοις. καὶ πιστεύομεν εἰς μίαν μόνην ταύτην καθολικὴν καὶ ἀπο- 25 στολικὴν ἐκκλησίαν, εἰς ἕν βάπτισμα μετανοίας καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, εἰς ἀνάστασιν νεκρῶν, εἰς κρίσιν αἰώνιον ψυχῶν τε καὶ σωμάτων, εἰς βασιλείαν οὐρανῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Τοὺς δὲ λέγοντας ὅτι ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν ὁ υἱὸς ἢ ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν τὸ ἅγιον πνεῦμα ἢ ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο ἢ ἐξ ἐτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας, φάσκοντας εἶναι τὸν υἱὸν 30 τοῦ θεοῦ ἢ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τρεπτὸν ἢ ἄλλοιωτόν, τούτους ἀναθεματίζομεν, ὅτι αὐτοὺς ἀναθεματίζει ἡ καθολικὴ μήτηρ ἡμῶν καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία. καὶ ἀναθεματίζομεν πάντας τοὺς μὴ ὁμολογοῦντας ἀνάστασιν σαρκὸς καὶ πάσαν αἵρεσιν, τουτέστι τοὺς μὴ ὄντας ἐκ ταύτης τῆς πίστεως τῆς ἁγίας καὶ μόνης καθολικῆς ἐκκλησίας.

Ἀρχὴ τῆς συνόδου

35

30 = V 31. Σάκρα βασιλική

31 = V 32. Ἰσον θεοῦ γράμματος ἀναγνωσθέντος τῇ συνόδῳ παρὰ τοῦ κόμητος Κανδιδιανού

32 = V 33—54. 60—62. Gesta primae sessionis

29 cf. Epiphani. Ancor. 119, 3—12 [Zeitschr. f. neutest. Wiss. 25, 87]

A, R [usque ad 32 αὐτοὺς ἀναθ, cetera m. recentissima suppleta]

2 καὶ παθόντα καὶ ταφέντα Σ	3 κατὰ τὰς γραφὰς om. R	4 μετὰ δόξης om. R	6 συν-
προσκυνούμενον R	7 ἀποστολικὴν καὶ καθολικὴν Σ καθολικὴν R	ὁμολογούμενον R	8 καὶ
προσδοκῶ Σ προσδοκῶμεν R	καὶ om. R	10 ἀρχιεπισκόπου R	σύμβουλον R
ἀποστολικὴν om. R	27 εἰς ³ om. R		25/26 καὶ

- 33 = V 63. Ἡ καθαίρεσις ἡ πεμφθεῖσα αὐτῷ τῇ ἐπαύριον τοῦ καθαιρεθῆναι αὐτόν
 34 = V 65. Ἐπίσταλμα πεμφθὲν πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους τῆς ἐκκλησίας Κων-
 σταντινουπόλεως ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ καὶ αὐτῷ ἐπεστάλη
 35 = V 16. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βερροίας περὶ τοῦ αἵρετικοῦ Νεστορίου
 36 = V 17. Ἀκακίου ἐπισκόπου πρὸς Κύριλλον 5
 37. 38 = V 87—90. Λίβελλοι ἐπιδοθέντες τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν ἀγιωτάτων ἐπισκόπων
 Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας καὶ Μέμνονος Ἐφέσου
 39 = V 92. Ἴσον ἀναφοράς παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλέας
 περὶ τῶν Ἀνατολικῶν
 40 = V 91. Γράμματα ἀποσταλέντα παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τοῖς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν 10
 τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνους καὶ λαικοῖς περὶ τῶν Ἀνατολικῶν
 41. 42 = V 106. Ἴσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπι-
 σκόπων καὶ πρεσβυτέρου
 43 = V 107. Ἴσον ἀναφοράς πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς βασιλέας παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου περὶ
 τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρου διὰ τοῦ διακόνου Εὐτυχούς 15
 44 = V 93. Ἴσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου τοῦ κόμητος τῶν σακρῶν παρὰ τῶν
 εὐσεβεστάτων βασιλέων τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ συνόδῳ

45 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 104 [A^c] et in Collectione
 Winteriana 9 [A^w]

Ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν σακρῶν Ἰωάννου γραφείσης ἀπὸ 20
 Ἐφέσου

- 1 Εἰς εὐσέβειαν συντελεῖν ἐπιστάμενος τὸ θείοις ἐξυπηρετεῖσθαι τύποις, ἅπαντα κατὰ
 σκοπὸν τῆς ἀχράντου κορυφῆς κατὰ δύνามιν πέπραχα· τίνα δέ ἐστι τὰ παρακολουθήσαντα,
 ἐντεῦθεν μαθήσεσθε. πολλῶι πόνῳ καὶ τάχει χρησάμενος, τῇ πρὸ τοσῶνδε τὴν Ἐφεσίων
 κατέλαβον πόλιν (θᾶπτον δ' ἂν παρεγενόμην, εἰ μὴ παρεμποδῶν διάφορα γέγονε πράγματα, 25
 ἅπερ, σὺν θεῷ δὲ εἰρήσθω, παραγενόμενος κατὰ πρόσωπον ἀφηγήσομαι τῷ ὑμετέρῳ
 μεγέθει) εὐθέως τε αἰδεσίμως τοὺς ἐντεῦθεν κἀκεῖθεν ἀγιωτάτους ἐπισκόπους συνελθόντας
 ἡσπασάμην· μέρη γὰρ ἀποκαλεῖν προσήκει διὰ τὴν προσοῦσαν αὐτοῖς διχόνοιαν. τεταραγ-
 μένων δὲ ἀπάντων καὶ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος ἑαυτοὺς ἀσφαλισμένων, δι' ἑαυτοῦ τοῖς
 συνελθοῦσι παρήγγειλα, καὶ δι' ἐτέρων δὲ τοῖς ἀποῦσιν ἐφανέρωσα, ὥστε τῇ ἑξῆς δίχα τινὸς 30
 ἀναβολῆς ἅπαντας συνελθεῖν εἰς τὸ ἐμὸν καταγώγιον. ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ συμπληγᾶ τινὰ
 γενέσθαι, ἀναμίξ αὐτῶν συνιόντων (ἐχρῆν γὰρ καὶ τοῦτο προσδοκᾶν διὰ τὴν προσγενομένην
 2 αὐτοῖς οὐκ οἶδα πόθεν ἀγριότητα), τὰς εἰσόδους διένειμα. παραγενομένου δὲ Νεστορίου
 ἅμα τῇ ἔωι <καὶ> μετ' οὐ πολὺ καὶ Ἰωάννου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου ἅμα τοῖς σὺν
 αὐτῷ ἀγιωτάτοις ἐπισκόποις, παραγίνεται καὶ Κύριλλος μετὰ πάντων τῶν θεοσεβεστάτων 35
 ἐπισκόπων, ἀπολιμπανομένου δὲ μόνου Μέμνονος. πολὺς μὲν τάραχος καὶ θόρυβος ἐγένετο,
 φασκόντων τῶν μετὰ Κυρίλλου συνελθόντων μηδαμῶς ὑποστήσεσθαι μηδὲ τὴν θεάν τὴν
 Νεστορίου τοῦ παρ' αὐτῶν καθαιρεθέντος· συνελθόντων δὲ ὁμως, τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων
 τύπων ἐβουλόμην ποιήσασθαι. φασκόντων δὲ τῶν συναινούντων Κυρίλλῳ μήτε δίχα Κυ-
 ρίλλου γενέσθαι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων καὶ φοβερῶν τύπων μήτε παρόντος Νεστορίου 40
 μήτε μὴν τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς συνελθόντων ὁσιωτάτων ἐπισκόπων καὶ πολλῆς περὶ τούτου
 στάσεως γιγνομένης, μᾶλλον δὲ πολέμου καὶ μάχης, τὰ αὐτὰ διεδέξαντο λέγοντες <καὶ> οἱ ἅμα
 Ἰωάννῃ τῷ θεοφιλεστάτῳ συνιστάμενοι ἀγιώτατοι ἐπίσκοποι, διαβεβαιωσάμενοι καὶ αὐτοὶ

ARΛ^w

24 τῇ πρὸ τοσῶνδε] recte uertit *pridie quam hae litterae darentur* Λ^w
 cundum Λ^w 35 θεοφιλεστάτων Λ^c 42 καὶ² addidi secundum Λ^w

34 καὶ¹ addidi se-

Κυρίλλον μὴ χρῆναι παρεῖναι τῆς ἀναγνώσεως γιγνομένης τῶν θείων τύπων, ἅτε δὴ καὶ αὐτοῦ
 8 ἅμα Μέμνονι καθαιρεθέντος παρ' αὐτῶν. πολλῆς δὲ περὶ τούτου φιλονεικίας γιγνομένης
 καὶ τοῦ πλείστου τῆς ἡμέρας ἀναλωθέντος διαστήματος, συμφέρειν ἔδοκίμασα ἄνευ Κυρίλλου
 καὶ Νεστορίου τοῖς λοιποῖς φανεράς γενέσθαι τὰς βασιλικὰς ψήφους, ἐπειδὴ περ οὐδὲ τοῖς
 μνημονευθεῖσι παρὰ τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης ἐγγράπτο. ἀνανευσάντων δὲ καὶ πρὸς 5
 τοῦτο τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων τῶν ἅμα Κυρίλλω συνελθόντων καὶ μὴ βουλομένων
 μηδὲ μετὰ τῶν ἅμα τῷ θεοφιλεστάτῳ Ἰωάννῃ παραγενομένων τὰς ἀκοὰς ὑποσχεῖν διὰ τὸ
 φάσκειν αὐτοὺς ἀκανονίστως τὴν καθαιρεσιν πεποιηκέναι Κυρίλλου καὶ Μέμνονος, μόλις ἐξ-
 ἰσχυσάμενοι πειθοῖ καὶ βίαι, εἰ δεῖ τάληθέστερον εἰπεῖν, χρησάμενος, χωριζομένων Νεστορίου καὶ
 Κυρίλλου, παρασκευάσαι τὴν σύνοδον ἅπασαν ἀκροάσασθαι τῆς βασιλικῆς διατυπώσεως. συ- 10
 νελθόντων τοιγαροῦν ἀπάντων, πεποιήμαι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν σεβασμίων συλλαβῶν, ἐν αἷς
 καθήρηνται Νεστόριος καὶ Κύριλλος καὶ Μέμνων. εὐμενῶς δὲ δεξαμένων τὴν ἀνάγνωσιν
 καὶ ἐπευφημησάντων τῶν ἅμα Ἰωάννῃ τῷ εὐλαβεστάτῳ συνελθόντων, οἱ ἅμα Φλαβιανῷ
 τῷ εὐλαβεστάτῳ συνελθόντες, ὡς ἀκανονίστως τῆς καθαιρέσεως Κυρίλλου καὶ Μέμνονος
 4 γενομένης, τῆς ἀκροάσεως βαρέως ἐπήκουσαν. οὕτω δὲ τῆς ἀναγνώσεως γενομένης περὶ 15
 δέιλῃν ἐσπέραν, ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ τάραχον γενέσθαι μείζονα, Νεστόριον μὲν ὑπεδέξατο φυλάξων
 ὁ μεγαλοπρεπέστατος κόμης τῶν καθωσιωμένων δομestikῶν Κανδιδιανὸς ὁ ἐν ἅπασιν τοῖς
 παρ' ἐμοῦ βουλευομένοις καὶ πραττομένοις παρῶν, Κύριλλον δὲ φυλαχθησόμενον καὶ αὐτὸν
 παραδέδωκα τῷ περιβλέπτῳ κόμητι καὶ πραιποσίτῳ Ἰακώβῳ τῆς τετάρτης σχολῆς. ἐπειδὴ
 δὲ ἀπῆν, ὡς προεῖρηται, Μέμνων, μεταστειλάμενος τὸν οἰκονόμον καὶ τὸν ἔκδικον καὶ τὸν 20
 πρωτοδιάκονον τῆς κατ' Ἐφεσον ἀγιωτάτης ἐκκλησίας, αὐτὰ ταῦτα φανερά πεποίηκα ὡς κα-
 θήρηται Μέμνων ὁ μνημονευθεὶς μετὰ τῶν προειρημένων, ἐχεγυησάμενος αὐτοῖς τὰ ἐκκλη-
 5 σιαστικά χρήματα ἰδίῳ φυλάττειν κινδύνῳ μετὰ πάσης ἀσφαλείας. τούτων οὕτω παρα-
 κολουθησάντων, ἐπειδὴ περ ἔχρην με καὶ εὐχαῖς σχολάσαι, κατήειν ἐπὶ τὴν ἀγιωτάτην ἐκ-
 κλησίαν· μαθῶν δὲ ἐν τῷ ἐπισκοπεῖν διάγειν Μέμνονα, ἀποστέλλω τὸν ἐξυπηρετούμενόν 25
 μοι πριμικήριον τῶν καθωσιωμένων παλατίνων πρὸς τὸν μνημονευθέντα, ὥστε συντυχίαν
 γοῦν ποιήσασθαι πρὸς με καὶ μαθεῖν εἴ γε παντελῶς ἀρνεῖται τὴν ὡς ἐμὲ ἀφίξιν. ὁ δὲ
 ἀνυπερθέτως παραγεγόμενος καὶ ἐγκληθεὶς παρ' ἐμοῦ ἀνθ' ὅτου ὑπὸ τὴν ἔω μὴ παρεγένετο,
 ἔφησεν ἀρρωστίαι κατεσχῆσθαι καὶ διὰ τοῦτο μὴ παραγεγενῆσθαι· μὴ ἀνασχόμενος δὲ δευτέρας
 παραινέσεως ἢ συμβουλῆς, ἔφθασε τοὺς ἐμοὺς λόγους καὶ εἰς τὴν ἐμὴν ὥρμησεν οἰκίαν, 30
 εἴξας τοῖς θεοῖς καὶ βασιλικοῖς προστάγμασιν. παραδέδοται τοιγαροῦν καὶ αὐτὸς τῷ αὐ-
 τῷ περιβλέπτῳ κόμητι Ἰακώβῳ καὶ φυλάττεται παρὰ τε σκουταρίων καθωσιωμένων παρὰ
 6 τε αἰδεσιμωτάτων παλατίνων. ταῦτα τὰ ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ παρ' ἐμοῦ πραχθέντα· ἐπειδὴ
 δὲ καὶ περὶ εἰρήνης ἔχρην με λόγους προσαγαγεῖν τοῖς θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις ὑπὲρ
 τοῦ μὴ αἰρέσεις καὶ σχίσματα τῇ ὀρθοδόξῳ ἐγγενέσθαι θρησκείᾳ, καὶ εἰς τούτους ἐμαυτὸν 35
 καθῆκα τοὺς λόγους καὶ παντὶ σθένει τὰ δυνατὰ σπουδάσω διαπράξασθαι, συνευδοκοῦντος
 τοῦ κρείττονος καὶ τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ ὀρθοῦ σκοποῦ τοῦ δεσπότης τῆς οἰκουμένης, εἰ
 καὶ ὅτι μάλιστα ἀκηρύκτους καὶ ἀσπόνδους συνορῶ πρὸς ἀλλήλους καθεστάναι τοὺς θεοφιλε-
 στάτους ἐπισκόπους, οὐκ οἶδ' ὅθεν εἰς τοῦτο λύπης τε καὶ τραχύτητος αὐτῶν ἐληλυθότων. εἴ
 τι δὲ πλέον πραχθεῖ, ἢ δι' ἐμαυτοῦ ἢ διὰ γραμμάτων σὺν εὐμενείᾳ τοῦ κρείττονος μετὰ 40
 πολλοῦ τοῦ τάχους φανερόν ποιήσω τῷ ὑμετέρῳ μεγέθει.

46 = V 104. Ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου γραφείσης τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει
 εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις Θεοπέμπτῳ Ποταμίῳ καὶ Δανιὴλ ὑπὲρ ὧν πέπονθε
 συσκευῶν τῶν κατὰ Νεστόριον καὶ Ἰωάννην χάριν, ὅτε παρεγένετο ἐν Ἐφέσῳ ὁ
 κόμης τῶν σακρῶν Ἰωάννης

45

47 = V 94. Ἴσον ἀναφορᾶς τῆς ἀγίας συνόδου πρὸς τὴν σάκραν τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παρὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν σακρῶν Ἰωάννου

48 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 105 [A^c] et in Collectione Winteriana 10 [A^w]

Ἴσον ἀναφορᾶς τῶν Ἀνατολικῶν ἀντιγραφείσης πρὸς τὴν προγεγραμμένην σάκραν τὴν 6
διὰ τοῦ κόμητος Ἰωάννου

- 1 Μακαρίσαι ἂν τις εἰκότως τοὺς νῦν ἀνθρώπους ἢ τοὺς τὴν ἡμετέραν προειληφότας γενεὰν ὑπὸ τοῦ ὑμετέρου κράτους κυβερνωμένους. μυρίαὶ γὰρ φροντίσιν ἢ ὑμετέρα εὐσέβεια ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης χρωμένη τὴν ὑπὲρ τῆς εὐσεβοῦς θρησκείας πάντων τῶν ἄλλων προτέθεικε, προτιμᾷ δὲ τὸ ὑμέτερον πανύμνητον κράτος τὰ τοῦ θεοῦ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς, 10 ἐπειδὴ ἢ εἰς αὐτὸν πίστις τῶν ὑμετέρων ἐννοιῶν τε καὶ πράξεων ἐπικρατοῦσα πρὸς ἅπαντα ὑμῶν τῇ εὐσεβείᾳ τὰ καλὰ συνεργεί. ταῦτα οὕτως ἔχειν αἰεὶ μὲν ἐκ τῶν συμβαινόντων μανθάνομεν, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος καιροῦ τοῦτο καταφανὲς γέγνηται. ὥς γὰρ τὰ τῶν ἱερέων ἀδόκητοι διέλαβον ταραχαί, ἐκάστων ἐκάστοις συρραγέντων, καὶ ἐσαλεύθη τὸ κοινὸν τοῦ ἡμετέρου συστήματος, τοῦ Αἰγυπτίου συνήθως τὴν οἰκουμένην ταράξαντος, τὸ τῆς 15 ὑμετέρας εὐσεβείας φοιτήσαν θέσπισμα διὰ τοῦ πάντα μεγαλοπρεπεστάτου καὶ ἐνδοξοτάτου κόμητος τῶν ἀπανταχοῦ λαργιτιόνων Ἰωάννου ἱκανὸν ὑπάρχει πάντων καταστεῖλαι τὰς ματαίας
- 2 φλεγμονάς, εἴπερ σωφρονεῖν βουλοίμεθα. ἐκεῖνο δὲ πάντων μείζον τὸ προστάξει ὑμῶν τὸ κράτος ἐν αὐτοῖς τοῖς γράμμασιν ἀνελεῖν μὲν τὰ σκάνδαλα τὰ τῇ ὀρθῇ πίστει παρὰ τινων ἐπισυρέντα, κανόνι δὲ καὶ γνώμονι χρῆσασθαι τῇ ἐν Νικαίᾳ ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκτεθείσῃ 20 πάλαι ποτὲ πίστει, ἣτις, οὔτε ἑλλιπὲς τι οὔτε περιττὸν ἔχουσα, σύντομον τὴν σωτηρίαν χαρίζεται, ῥήμασιν ὀλίγοις τὸ πᾶν διαλαβοῦσα τῶν ὅσα αἱ θεῖαι γραφαὶ ἡμῖν περὶ εὐσεβείας παραδεδώκασι, καὶ ἔξοκίσασα τὰ τῶν καινουργεῖν ἡμῖν βουλομένων καὶ πεπλανημένων φρονήματα. τούτου χάριν δεξάμενοι τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τὰ γράμματα, θεασάμενοι τὸν σκοπὸν τοῦ V 94 ὑμετέρου κράτους τῇ ὀρθῇ πίστει τῶν πατέρων συμβαινόντα, ἐσπουδάσαμεν τὰ ἔναγχος ὑπὸ 25 Κυρίλλου ἐκτεθέντα κεφάλαια κατὰ τῆς εὐαγγελικῆς καὶ ἀποστολικῆς διδασκαλίας ἐκβαλεῖν, ἐν οἷς πάντας τοὺς τε νῦν ὄντας τοὺς τε πάλαι ποτὲ γεγενημένους ἁγίους ἀναθεματίσαι ἐτόλμησε, τινὰ δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὥσπερ καιροῦ δραξάμενος τῆς παρούσης ἐπισκοπικῆς ταραχῆς, συνεργὸν τὴν τῶν πολλῶν ἀπειρίαν λαβῶν, ἐνίων δὲ καὶ νόσον πάλαι μὲν κρυπτομένην, νῦν δὲ
- 8 φανεράν γενομένην περιδρομῆς αὐθαδεῖαι, συνοδικῇ αὐθεντίᾳ κυρῶσαι ἐπεχείρησε. ταῦτα 30 δὲ ὥς ἔγνω τὸ ὑμέτερον κράτος, καὶ ὁ θεοφιλέστατος καὶ ἀγιώτατος πατὴρ ἡμῶν καὶ ἐπίσκοπος Ἀκάκιος διὰ γραμμάτων ἐδίδαξε τὴν ἁγίαν σύνοδον ὅτι τῇ Ἀπολιναρίου δυσσεβείᾳ συμβαίνει· οἶδε δὲ ταῦτα σαφῶς ἀνὴρ δέκα μὲν πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτεσι βεβιωκώς, πάντα δὲ τὸν βίον ἐν ἀποστολικοῖς ἰδρῶσι καταναλώσας καὶ συνόδοις πλείσταις συγγενόμενος καὶ τοὺς τὰ Ἀπολιναρίου φρονούντας πλησίον αἰεὶ ἐσχικώς, ὅθεν ῥαϊδίως ἐδυνήθη φωρᾶσαι ὥς ἐκείνης 35
- 4 τυγχάνει τῆς κακοδοξίας τὰ προειρημένα κεφάλαια. ταῦτα καὶ τοὺς ἤδη ἀπατηθέντας ἐπι- V 96 p. 38. 13^{sq}.
σκόπους καὶ καθυπογράψαι αὐτοῖς ἀνασχομένους παρεκαλέσαμεν σὺν τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ 40 καὶ ἐνδοξοτάτῳ κόμητι Ἰωάννῃ ἐκβαλεῖν καὶ ἀλλοτριῶσαι τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ σὺν ἡμῖν καθυπογράψαι τῇ τῶν πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντων ὀρθοδόξῳ πίστει, καὶ πείσαι μὴ δυνηθέντες διὰ τὴν γεγενημένην κακὴν αὐτῶν πρόληψιν, ἠναγκάσθημεν καθ' ἑαυ-
τοὺς ἀκέραιον τὴν ὀρθὴν ἐκείνην καθομολογῆσαι πίστιν καὶ ταύτῃ καθυπογράψαι καὶ ἐκβα-
λεῖν ἐγγράφῳ ὁμολογίᾳ τὴν περιττὴν ἐκείνην κακοδοξίας γέμουσαν τῶν κεφαλαίων ἔκθεσιν. ἀρκεῖ γὰρ ἢ τῶν ὀλίγων ἐκείνων ῥημάτων τῆς ὀρθῆς πίστεως ὁμολογία καὶ πᾶσαν τὴν αἰ-
ρετικὴν πλάνην ἐλέγξει καὶ τὴν ἀλήθειαν τοὺς βουλομένους διδάξει. οὔτε γὰρ ἐν τοῖς

AA^w

7 ἂν scripsi λίαν A

21 τι A^c τε A

42 ἐγγράφῳ A^c ἀγράφῳ A

περί τῆς θεότητος τοῦ μονογενοῦς ἢ προειρημένη τῶν πατέρων πίστις ἀφῆκε τῇδε κάκεισε φέρεσθαι, ἀλλὰ τὸ ὁμοούσιον κηρύξασα ἀπαρασαλεύτους τὰς τῶν πιστῶν διεφύλαξε διανοίας, τὴν Ἀρειανικὴν καθελοῦσα αἵρεσιν, καὶ περὶ τῆς οἰκονομίας τοὺς ἀκριβεῖς παρέδωκεν ὅρους, τὸ τε ἄτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον τῆς θεότητος τοῦ μονογενοῦς ἡμᾶς ἐκδιδάξασα καὶ τὸ μὴ ψιλὸν ἄνθρωπον εἶναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀλλ' ὄντως υἱὸν τοῦ θεοῦ πεπεῖ- 5 σθαι διαγορεύσασα, συνωιδὰ ταῖς θείαις καὶ ἀγίαις γραφαῖς ἀποφηνάμενη· ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἐκείνοις ἀκολουθοῦντες τῇ μὲν πίστει καὶ τῇ ἐκθέσει τῆς ὁμολογίας οὔτε προστίθεμεν τι οὔτε ἀφαιροῦμεν, ἀρκούσης πρὸς ἅπαντα τῆς τῶν πατέρων ἐκθέσεως. ἐπειδὴ δὲ προστετάχατε, εὐσεβέστατοι βασιλεῖς, μετὰ τὴν συγκατάθεσιν ταύτην τῆς ἀρραγούς πίστεως καὶ περὶ τῆς ἀγίας καὶ θεοτόκου παρθένου γνωρισθῆναι ὑμῶν τῇ ἀνυπερβλήτῳ εὐσεβείᾳ (τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἀπήγγειλεν ὁ μεγαλοπρεπέστατος καὶ ἐνδοξότατος κόμης Ἰωάννης), καὶ τοῦτο, τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ αἰτήσαντες βοήθειαν (μεῖζον γὰρ ἢ κατὰ ἄνθρωπον τὸ τοιούτοις ἐγχειρεῖν), γνωρίζομεν τῇ ὑμετέρᾳ εὐσεβείᾳ ἃ ἀπὸ τῶν θείων δεδιδάγμεθα γραφῶν, τῇ ὁμολογίᾳ τῆς οἰκείας ἀσθε- νείας ἀποκλείοντες τοῖς ἐπιφύεσθαι βουλομένοις ἐν οἷς [τὲ] τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον διασκεπτό- 6 μεθα. ὁμολογοῦμεν τοιγαροῦν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν 15 μονογενῆ, θεὸν τέλειον καὶ ἄνθρωπον τέλειον ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα· δύο γὰρ φύσεων ἔνωσις γέγονε, δι' ὃ ἓνα Χριστόν, ἓνα υἱόν, ἓνα κύριον ὁμολογοῦμεν. κατὰ ταύτην τὴν τῆς ἀσυχύτου ἔνωσεως ἔννοιαν ὁμο- 20 λογοῦμεν τὴν ἁγίαν παρθένον θεοτόκον διὰ τὸ τὸν θεὸν λόγον σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρω- 7 πῆσαι καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συλλήψεως ἐνώσαι ἑαυτῷ τὸν ἐξ αὐτῆς ληφθέντα ναόν. ταῦτα διδαχθέντες παρὰ τῶν θεολόγων ἀνδρῶν, εὐγγελιστῶν καὶ ἀποστόλων καὶ προφητῶν καὶ τῶν κατὰ καιρὸν γενομένων τῆς εὐσεβοῦς πίστεως διδασκάλων, ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἐξεθέμεθα, παρακαλοῦντες καὶ ἱκετεύοντες τὸ ὑμέτερον κράτος συνήθως ὑπερασπίσαι τῆς εὐσεβοῦς θρη- 25 σκείας κινδυνευούσης διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἐπισκηψάσης νόσου ἐκ τῶν Αἰγυπτιακῶν κεφα- λαίων καὶ θεσπίσαι πάντας τοὺς προεστῶτας τῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν ἱερέας ἐκβαλεῖν μὲν τὰ ἐπὶ λύμῃ τῶν ἐκκλησιῶν ἐπεισαχθέντα τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει παρὰ τοῦ προειρημένου Κυρίλλου κεφάλαια, μόνῃ δὲ τῇ ὑπὸ τῶν ἀγίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντων ὁμολογίᾳ καθυπογράψαι. οὐδὲ γὰρ ἔνεστιν ἄλλως τὴν εἰρήνην βραβευθῆναι ταῖς τοῦ θεοῦ ἐκκλη- 30 σίαις, μὴ ἐκείνης τῆς δυσσεβοῦς ἐκβαλλομένης ἐκθέσεως.

49 = V 102. Ἰσον ἀναφορὰς σταλείσης παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον

50 = V 105. Ἐπιστολὴ σταλείσα παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκό- 35 ποις πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις

51 = V 100. Ἰσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας γραφείσης πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως

52 = V 101. Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ Μέμνονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως

53 = V 103. Δέησις καὶ ἱκεσία παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως ὑπὲρ τῆς ἐν Ἐφέσῳ 40 ἀγίας συνόδου

8. 15 cf. V 123. 126

ALew

13 ante τῇ ὁμολογίᾳ add. *non quasi contra incomprehensibilia quodlibet audentes, sed* Ac cf. V 123. 126 14 τέ deleui 17 ante ἐκ Μαρίας add. *propter nos et propter nostram salutem* Ac cf. V 123. 126 19 γὰρ ALw δὲ Ac 20 ἓνα κύριον ἓνα υἱόν Ac

54 = V 82. Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ῥώμης Κελεστίνον δηλοῦσα πάντα τὰ πραχθέντα ἐν αὐτῇ τῇ Ἐφεσίῳ ἁγίαί καὶ μεγάλαί συνόδωι

55 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 112

Ἐπιστολὴ Ἀντιόχου ἐπάρχου πραιτωρίων πρὸς Νεστόριον χάριν τοῦ ἀπελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ 5
ἰδικὸν αὐτοῦ ἐν Ἀνατολῇ μοναστήριον ὡς βεβαιωθείσης τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ

Τὰ διὰ τῆς συνόδου γενέσθαι δόξαντα κρίνειν ἐπὶ πλεῖστον ἀνεβαλόμεθα, καίτοι σφόδρα πολλῶν αἰτιωμένων καὶ ἐνοχλούντων· ἐπειδὴ δὲ γράμματα ἡμῖν τῆς σῆς ὁσιότητος ἀπεδόθη 10
δηλοῦντα ἀπὸ γερονέναι τὴν ἐν Ἐφέσῳ διατριβὴν καὶ καταθύμιον εἶναι λοιπὸν τῇ σῇ θεοσεβείᾳ τὴν ἐκδημίαν, ἀπεστείλαμεν τοὺς ὑπηρετήσασθαι διὰ τῆς ὁδοῦ πάσης ὀφείλοντας, εἴτε 10
πλεῦσαι εἴτε διὰ τῆς Ἀσίας ἢ τῆς Ποντικῆς ὁδεῦσαι δόξειεν, ὥστε μέχρι τοῦ μοναστηρίου ὑπηρετήσασθαι. καὶ ἀγαρείας δὲ καὶ ἀννόνας πεπόμφαμεν, παρὰ τῆς τοῦ θεοῦ φιλάνθρωπίας αἰτοῦντες ὑγιαίνειν σου τὴν ὁσιότητα καὶ διάγειν καταθυμίως. παραμυθίας γάρ 15
σε μὴ χρῆζειν πιστεύομεν, πρὸς τὴν ἔμφρονά σου ψυχὴν ὀρῶντες καὶ τὰ μυρία πλεονεκτήματα.

56 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 113

15

Ἐπιστολὴ Νεστορίου ἥν ἀντέγραψε τῷ αὐτῷ ἐπάρχῳ Ἀντιόχῳ

Ἐδεξάμεθα τῆς σῆς μεγαλοπρεπείας τὰ γράμματα, ἐν οἷς παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ πανυμνήτου βασιλέως μεμαθήκαμεν ἡμῶν τὴν ἐπὶ τοῦ μοναστηρίου προστετάχθαι διαγωγὴν, καὶ τὸ τῆς διατυπώσεως ἡσπασάμεθα δῶρον· οὐδὲν γὰρ ἡμῖν τοῦ δι' εὐσεβείαν ἰδισμού προτιμότερον. 20
ἐκεῖνο δὲ τὴν ὑμετέραν παρακαλῶ μεγαλόνοιαν τὰς περὶ τῆς θρησκείας πρὸς τὸν εὐσεβεστάτον βασιλέα συνεχῶς ὑπομνήσεις ποιεῖσθαι ὥστε τῶν κατεγνωσμένων παρὰ τῆς εὐσεβείας τῆς αὐτοῦ Κυρίλλου φλυαριῶν διὰ βασιλικοῦ γράμματος δημοσιεῦσαι ταῖς τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίαις πανταχοῦ τὴν κατάγνωσιν, ἵνα μὴ τὸ χωρὶς γραμμάτων τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως λέγεσθαι τὰ Κυρίλλου παρ' αὐτοῦ κατεγνωσθαι τοῖς ἀπλουτέροις σκανδάλων παράσχηται 25
πρόφασιν ὡς οὐ μετὰ ἀληθείας λεγόμενα. καὶ ταῖς σαῖς δὲ πρέπον ἂν εἴη φρεσὶ τὰ δυνατὰ τῇ τῆς ἀληθείας συνεισφέρειν συνηγορίαι· ἀρκεῖ γὰρ τοσοῦτον εἰπεῖν πρὸς σὲ τὸν διὰ πάντων ὡν ἐπιστεύθης, εὐδόκιμον.

57 Ἴσον σάκρας σταλείσης Φλαβιανῷ ἐπισκόπῳ Φιλίππων ἐλθόντι ἐν Χαλκηδόνι σὺν τοῖς λοιποῖς τοῖς ἀπὸ τῆς ἁγίας συνόδου σὺν αὐτῷ σταλείσιν

Αὐτοκράτορες Καίσαρες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς νικηταὶ τροπαιοῦχοι μέγιστοι ἀεισέ- 30
βαστοι αὐγυστοὶ τῷ εὐλαβεστάτῳ Φλαβιανῷ ἐπισκόπῳ Φιλίππων. Γνόντες παρὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου καὶ ἐνδοξοτάτου κόμητος τῶν θείων ἡμῶν λαργιτιόνων Ἰωάννου ἀνωμαλίας περιπεπτωκότα τὴν σὴν θεοσεβείαν, οὐχ ὡς ἔτυχεν ἐφροντίσαμεν. εἰ γὰρ καὶ ἐναντία 35
τινὰ τῇ ἡμετέρᾳ γαληνοτάτῃ προθέσει ἀπέβη ἀπὸ τῆς τῶν ἀγιωτάτων καὶ θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων διχονοίας, ὥστε μὴ αὐτόθι τυπωθῆναι τὰ τῆς εἰρήνης, μάλιστα τῆς σῆς ἀγιωσύνης 35
ἐκεῖσε παραγενομένης, ὅμως χαίρομεν μεμαθηκότες ῥαίσασάν σου τὴν θεοσεβείαν εἰς τὴν Χαλκηδονέων ἐληλυθέναι, δι' ἧς τὰ προλαβόντα πταίσματα προσδοκῶμεν θεοῦ ἐπινεύοντος διόρθωσιν τὴν τῇ ἐκκλησιαστικῇ εἰρήνῃ καὶ τῇ ἡμετέρᾳ εὐσεβείᾳ πρέπουσαν λήψεσθαι. 40
ἔσο τοιγαροῦν ἐν τῇ μνημονευθείσῃ πόλει ἐν τῷ μεταξὺ τὰς συνήθεις εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἡμῶν ἐκτελῶν καὶ τῇ ἡμετέρᾳ περὶ σὲ σχέσει πεποιθώς. ὁ θεὸς σε διαφυλάττοι 40
πολλοῖς χρόνοις, πάτερ ἀγιώτατε καὶ εὐλαβέστατε.

ΑΛ

7 κρίνειν A iudicium A

- 58 = V 95. Ἐντολή πραχθεῖσα παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τοῖς ἀποσταλείσι παρ' αὐτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις, ὥστε αὐτοὺς δικάσασθαι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς
- 59 = V 108. Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς βασιλεῖς σταλεῖσα διὰ Ἰουβενάλιου Φίρμου Φλαβιανοῦ Ἀρκαδίου Θεοδότου Ἀκακίου Εὐοπίου τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ Φιλίππου τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου, εἰς οὓς καὶ τὸ προτεταγμένον ἐντολικὸν γέγονε
- 60 = V 96. Ἐντολή πραχθεῖσα παρὰ τῶν Ἀνατολικῶν τοῖς ἀποσταλείσι παρ' αὐτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις ὥστε δικάσασθαι μετὰ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τῆς οἰκουμένης συνόδου ὀρθοδόξων ἐπισκόπων ἐν τῇ αὐτῇ Κωνσταντινουπόλει
- 61 = V 96. Ἐκθεσις πίστεως ἣν ἐκθέμενοι οἱ Ἀνατολικοὶ ἐπίσκοποι καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς καὶ ὑπογράψαντες αὐτῇ δεδώκασιν τοῖς παρ' αὐτῶν σταλείσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει

62 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 121 [A^c] et in Collectione Winteriana 15 [A^w]

Δέησις πρώτη τῶν ἑπτὰ Ἀνατολικῶν ἐπισκόπων σταλεῖσα τῷ βασιλεῖ ἀπὸ Χαλκηδόνος διὰ τὸ μὴ συγχωρηθῆναι αὐτοὺς εἰσελθεῖν ἐν Κωνσταντινουπόλει

- 1 Εὐκτὸν ἦν μὴδὲ παρ' ἑτέρου τινὸς ἐπὶ προσδοκίαις ἀτόποις τοὺς τῆς εὐσεβείας προδίδοσθαι λόγους, μήτι γε δὴ παρὰ τῶν ἱερατεύειν λαχόντων καὶ προστατεῖν ἐκκλησιῶν· οὓς οὐκ ἴσμεν ὅπως προεδρίας ἔρως καὶ φιλαρχία καὶ ψυχραὶ τινες ὑποσχέσεις κατήγαγον εἰς τὸ πάντων μὲν ὁμοῦ τῶν Χριστιανικῶν παραγγελμάτων ὑπεριδεῖν, μόνωι δὲ σκοπῷ δουλεύειν ἀνδρὸς ἐκ προλήματος πάντα ἐλπίσαντος ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς πρὸς τοῦτο αὐτῷ συνεργήσασιν κατορθώσιν, φανέν δὲ τοῦ Ἀλεξανδρέως Κυρίλλου, ὃς ἐρεσχέλιας ἐνεκα μόνης αἰρετικῆς ταῖς ἀγίαις τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις ἐπεισάγων δόγματα καὶ ταῦτα ἐλεγχθήσεσθαι προσδοκήσας διὰ μόνης τῆς Μέμνονος ὑπουργίας καὶ τῆς τῶν προλεχθέντων συμπράξεως ἐπισκόπων διαφεύ-
2 ξεσθαι ἤλπισε τὰς ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις εὐθύνas. δι' ὃ καὶ σφόδρα ἡσυχίας ἐρῶντες καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς κεκριότες φιλοσοφεῖν, τὴν δὲ ἐπὶ τούτοις ἡσυχίαν καὶ φιλοσοφίαν τῆς πίστεως νομίσαντες προδοσίαν, ἐπὶ τοὺς μόνους μετὰ τὴν ἄνωθεν δύναμιν τῆς οἰκουμένης σωτῆρας ὑμᾶς τὴν ἱκεσίαν τρέπομεν, τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγῶνας ὑμῖν ἰδικῶς προσήκειν ἡγούμενοι, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε αὐτὴν φυλάξασιν καὶ δι' αὐτῆς σφόδρα πεφυλαγμένοις. τὴν δὲ ἱκεσίαν ταύτην προσάγομεν ὡς καὶ ἐνώπιον τοῦ παναγίου θεοῦ μέλλουσιν παρέξιν ἀπολογίαν ἡμῖν, εἰ μὴδὲν τῶν ὑπὲρ τῆς θρησκείας ὀκνήσοιμεν, ἀλλὰ καὶ τῇ σῇ εὐσεβείᾳ τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς λόγους ἀποκαλύψαιμεν. οὐ γὰρ ἔστι τι πλέον ἐν Χριστιανικοῖς καιροῖς ἱερέας ποιῆσαι πλήν τοῦ τὸν οὕτω πιστὸν βασιλέα μαρτύρασθαι, εἰ καὶ μυριάκις εἶημεν πρόθυμοι τὴν τε ζωὴν ἡμῶν καὶ τὰ σώματα τοῖς ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγῶσιν ἐκδοῦναι. διόπερ ἐπὶ τοῦ πάντας
Act. 17, 31 ἐφορῶντος θεοῦ καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ἅπαντας ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, οὗ τῇ χάριτι τὴν βασιλείαν εὐθύνετε, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων τῶν φρουρούντων ὑμᾶς, οὓς παρεστῶτας ὄψεσθε τῷ φοβερῷ θρόνῳ καὶ τὸν φρικτὸν ἐκεῖνον ἁγιασμὸν διηνεκῶς τῷ θεῷ προσφέροντας, ὃν νῦν τινὲς παραχαράττειν ἐπιχειροῦσιν, ἐπαμῦναι τῇ εὐσεβείᾳ πολιορκουμένη καὶ κελεῦσαι τὰ ἐπεισαχθέντα τῇ πίστει αἰρετικὰ κεφάλαια ἐκβληθῆναι, ἃ παντελῶς ἀλλότρια ὑπάρχει τῶν ὀρθῶν δογμάτων καὶ ταῖς τῶν αἰρετικῶν κακοδοξίαις συμβαίνει, ἢ εἴ τις τῶν συνθεμένων καὶ ὑπογραφάντων αὐτοῖς καὶ μετὰ τὴν

62 cf. Theodoret. ep. 112 καὶ μὲν δὴ καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κληθέντες πέντε διαγνώσεις ἐπ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως ἐσχήκαμεν καὶ τρεῖς ὕστερον αὐτῷ διαμαρτυρίας ἐπέμψαμεν

AL^w

16/17 τὸν — λόγον A^w 18 φιλαρχία A^w φιλαρχίας A τινὰς A 30 ὀκνήσωμεν A
37/38 ἐπαμῦναι} add. *quaesumus* A^c *obsecra[ui]mus* A^w

ἐπαγγελθεῖσαν παρ' ἡμῶν συγγνώμην φιλονεικεῖν ἔτι βούλοιο, κελεύσατε τοῦτον εἰς μέσον ἔλθειν
καὶ προφανῶς τούτων ὑπὸ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἐπιτιμίαις ὑπερμαχεῖν τῆς σῆς κρινούσης εὐσε-
βείας. οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη σοί, βασιλεῦ, τοῦδε βασιλικώτερον, ὑπὲρ οὐ καὶ πρὸς Πέρσας
ἤδη καὶ πρὸς ἐτέρους βαρβάρους ἔσπευσας ἐπανελέσθαι πολέμους, ἀντιδιδόντος σοι τοῦ Χρι-
στοῦ τὰς ἀκμητὶ νίκας τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ προθυμίας. γενέσθαι δὲ ἐπὶ τῆς σῆς εὐσεβείας 6
ἐγγράφως τὰς ζητήσεις παρακαλοῦμεν· οὕτω γὰρ ἂν εὐκολώτερον διαγνωσθεῖεν τε καὶ εἰς
τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον διελεγχθεῖεν οἱ ἁμαρτάνοντες. εἰ δέ τις, τοὺς ὑπὲρ ὧν πεπλημ-
μέληκε λόγους ὀκνῶν, κρατεῖν τῆς ὀρθῆς πίστεως ἔξ ἐπιτάγματος βούλοιο, τῆς σῆς ἂν εἴη
δικαιοκρισίας σκοπεῖν εἰ μὴ καὶ αὐτὴν τὴν προσηγορίαν διδασκάλων ἀποβεβλήκασιν οἱ περὶ
ῶν εἰσάγουσι δογμάτων ὀκνοῦντες διαγωνίζεσθαι καὶ οὔτε συνίστασθαι τοῖς εἰρημένοις ἐθέ- 10
λοντες, ὥς ἂν μὴ διελεγχθεῖεν ἡσεβηκότες, οὔτε ἐκβαλεῖν ἀξιοῦντες αὐτά, ὥς ἂν μὴ ἄκαρπος
4 αὐτοῖς ἡ πρὸς ἀλλήλους γένοιτο σύμφραξις. μεμελητῆσθαι γὰρ δὴ τινὰς αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς
ἀσεβείας ταύτης προεδριῶν ἀντιδόσεις καὶ τύπους ἄλλους ἐπὶ τῇ τῶν κανόνων διαφθορᾷ, καὶ
διὰ τῶν ἐπιχειρηθέντων ἤδη δεδῆλωται καὶ ἀκριβέστερον ἐλεγχθήσεται, εἰ μὴ τὸ σὸν ἀντισχῆ
κράτος· καὶ ὄψεται αὐτοὺς ἡ σὴ εὐσέβεια μετ' οὐ πολὺ τὸν τῆς προδοσίας ταύτης μισθὸν ὥσπερ 15
σκῦλα τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως νείμασθαι βουλομένους. ἡμεῖς δὲ ἤδη μὲν τινῶν παρὰ
τοῦ εὐλαβεστάτου Ἰουβεναλίου τοῦ Ἱεροσολυμιτῶν πρώην ἐγχειρισθέντων ἡσυχάσαμεν, καίτοι
τῶν κανόνων ὑπερμαχεῖν ὀφείλοντες, ὥς ἂν μὴ δόξαιμεν τιμῆς ἔνεκα οἰκείας ἄλγειν, καὶ νῦν
αὐτοῦ σπουδᾶς τινὰς καὶ φαντασίας τοιαύτας κατὰ Φοινίκης ἑκατέρας καὶ Ἀραβίας οὐκ ἀγνο-
οῦμεν· οὐ μὴν περὶ τούτων τέως ἐσμέν οἱ διαγωνίζεσθαι, οἳ γε καὶ τῶν πόλεων αὐτῶν ὧν 20
τὴν λειτουργίαν ἐγκεχειρίσμεθα, καὶ αὐτῆς, εἰ δεήσειε, τῆς ζωῆς μᾶλλον ἂν ἀποσταίημεν ἢ
5 τῆς ὑπὲρ τῆς πίστεως προθυμίας. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὰς τούτων ἐλπίδας τὴν τε τοῦ θεοῦ
καὶ τὴν τῆς σῆς εὐσεβείας ἀντιστήσομεν κρίσιν· νυνὶ δὲ ἰκετεύομεν μόνην καὶ πρώτην τὴν
εὐσέβειαν φροντισθῆναι καὶ μὴ τὴν ἐπὶ τοῦ τῆς ἀγίας λήξεως Κωνσταντίνου μόλις ποτὲ τῆς
ὀρθοδόξου θρησκείας γεγονυῖαν ἔκλαμψιν καὶ διὰ τῶν τρισμακαρίων πάππου τε καὶ πατρὸς 25
τῆς σῆς εὐσεβείας βεβαιωθεῖσαν, παρὰ δὲ τοῦ σοῦ κράτους εἰς τε ἕτερα ἔθνη βαρβαρικά καὶ
εἰς τὴν Περσῶν χώραν κρατυνθεῖσαν ἐν αὐτοῖς κάμνειν τοῖς βασιλείοις καὶ παρὰ τῇ ὑμετέραι
θολοῦσθαι γαληνότητι. οὐ γὰρ διπλᾶς Χριστιανισμοῦ πέμψεις, βασιλεῦ, εἰς Περσίδα διδα-
σκαλίας, οὐδέ τι μέγα διχονοοῦντων <ἡμῶν> καὶ οὐδενὸς διακρίνοντος παρ' ἐκείνοις νομισθήσεται
τὸ ἡμέτερον, οὐδέ διπλοῖς εὐαγῶς κοινωνήσει τις λόγοις ἢ μυστηρίοις οὐδέ μὴν εὐσεβῶς τοσούτων 30
ἀποστήσεται πατέρων καὶ ἀγίων ἀκαταγνώστων, ἀλλ' οὐδὲ τὰ τῆς βασιλείας χρηστὰ ταῖς τῶν
ἀλλήλοις ἐναντία φρονούντων εὐχαῖς ἐπιγραφῆσεται, οὐδέ μικρὸς ὁ γέλως ἔσται ὃν τοῖς ἐχθροῖς
τῆς εὐσεβείας ὀφλήσομεν, καὶ μυρίας δὲ ἄλλας τῆς πονηρᾶς ἂν τις φιλονεικίας αὐτῶν καταλέ-
6 Ξεῖε βλάβας. εἰ δὲ ἔστιν ὁ μικρὸν οὕτως τὴν πρὸς τὰ ἐπουράνια σχέσιν ἡγούμενος, πᾶς
μὲν ἕτερος ἔστω μᾶλλον ἢ ὧν πᾶσαν τῆς οἰκουμένης τὴν ἔξουσίαν δέδωκεν ὁ θεός, ἡμῖν δὲ 35
εὐχὴ παρὰ τῆς σῆς δέξασθαι εὐσεβείας κρίσιν· ὁδηγήσει γὰρ πρὸς τὴν ἀκριβῆ τῶν ζητουμένων
σύλληψιν τὴν σὴν διάνοιαν ὁ θεός. εἰ δέ τι τὸ νῦν διακωλύόν ἐστι (οὐ γὰρ πάντα ἡμῖν
ἐφικτὰ ὅσα τῇ σῇ περὶ τῶν πραγμάτων εὐσεβείαι), τὴν γοῦν ἐπὶ τὰ οἰκεία ἀναχώρησιν εὐ-
μαρῶς ἡμῖν ὑπάρχει καὶ ἀσφαλῶς παρὰ τῆς σῆς αἰτούμεν γαληνότητος· οὐ γὰρ μικρὰ τὰς
ἐγχειρισθείσας ἡμῖν πόλεις ἐκ τῆς τοιαύτης βλαπτομένης ὀρώμεν τριβῆς, οὐδενὸς ἐνταῦθα 40
προβαίνοντος διὰ τοὺς φιλονεικεῖν, ὥς ἔοικεν, καὶ πρὸς τὴν <σὴν> εὐσέβειαν αἱρου-
μένους.

AΛω

2 τούτων A^c τοῦτον A
41 σὴν A^c om. AΛω

10 οὐδέ A

29 ἡμῶν A^{cw} om. A34 μικρὸν A^{cw} μακρὰν A

63 Latinae uersiones extant duae, et in Collectione Casinensi 123 [A^c] et in Collectione Winteriana 16 [A^w]

Δέησις τῶν αὐτῶν δευτέρα σταλείσα τῷ βασιλεῖ ἀπὸ Χαλκηδόνος

- 1 Πολλάκις ἤδη τὴν ὑμετέραν εὐσεβείαν καὶ δι' ἑαυτῶν καὶ δι' ὧν ἀνηνέγκαμεν, ἐδιδάξαμεν ὡς διαφθαρῆναι κινδυνεύει τῆς ὀρθοδοξίας τὸ δόγμα καὶ διασπᾶσαι μηχανῶνται τῆς ἐκκλησίας 5 τὸ σῶμα οἱ πάντα ἄνω καὶ κάτω πεποιηκότες καὶ πάντα μὲν θεσμὸν ἐκκλησιαστικόν, <πάντα δὲ νόμον βασιλικόν> πατήσαντες καὶ πάντα ἄρδην συγχέαντες, ἵνα τὴν ἐκτεθεῖσαν αἵρεσιν ὑπὸ Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρέως κρατύνωσιν. ὡς γὰρ ἐκλήθημεν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας εἰς τὴν Ἐφεσον ἐπὶ τῷ τὰ ἀναφυέντα ζητήματα ἐξετάσαι καὶ τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν ὑπὸ τῶν μακαρίων πατέρων ἐκτεθεῖσαν βεβαιῶσαι πίστιν, μηδέπω πάντων παραγενομένων τῶν 10 d. 22. m. Iun. συγκληθέντων ἐπισκόπων, μερικὸν συνέδριον πεποιηκότες, τὰ αἵρετικά ἐκεῖνα κεφάλαια τὰ τῇ a. 431 Ἀρείου καὶ Εὐνομίου καὶ Ἀπολιναρίου δυσσεβείαι συμβαίνοντα ἐπὶ ὑπομνημάτων ἐγγράφως ἐκύρωσαν καὶ τοὺς μὲν ἀπατήσαντες, τοὺς δὲ φοβήσαντες, ἑτέρους δὲ ἐπὶ αἵρέσεσιν ἐγκαλουμένους <ἀκρίτους> εἰς κοινωνίαν δεξάμενοι καὶ ἄλλοις ἀκοινωνήτοις μισθὸν δεδωκότες τῆς ἀκοινωνησίας τὴν λύσιν, ἑτέρους δὲ ἐλπίσιν ἀρχῆς οὐ προσηκούσης ἀναπτερώσαντες, πλήθος ἑαυτοῖς 15 2 συνήθροισαν, ὥσπερ οὐκ εἰδότες ὅτι τὴν εὐσεβείαν οὐ πλήθος ἀλλὰ ἀλήθεια δείκνυσιν. ἀνε- V 31 γνώσθη πάλιν γράμματα τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας διὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος Κανδιδιανοῦ σημαίνοντα ὡς χρή ἀδελφικῶς καὶ εἰρηνικῶς τὰ ἀναφυέντα ἐξετασθῆναι ζητήματα, πάντων ὁὐ συνελθόντων τῶν συγκληθέντων θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων· οὐδὲν ὠνήσεν ἡ ἀνά- V 83 γνώσις. ἀφίκετο δὲ καθωσιωμένος Παλλάδιος ὁ μαγιστριανὸς ἕτερα γράμματα τοῦ ὑμετέρου 20 κράτους κομίζων δηλοῦντα ὡς χρή ἀνατραπῆναι πάντα τὰ μερικῶς γεγεννημένα καὶ ἄνωθεν συγκροτηθῆναι τὸ συνέδριον καὶ τὸ ἀληθὲς βεβαιωθῆναι δόγμα· κατεφρονήθη συνήθως καὶ τοῦτο τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν θέσπισμα παρὰ τῶν πάντα τολμώντων. παρεγένετο αὖθις ὁ μεγαλοπρεπέστατος μάγιστρος Ἰωάννης, κόμης ὧν τηνικαῦτα τῶν ἀπανταχοῦ λαργιτιόνων, ἕτερα V 93 πάλιν κομίζων γράμματα σημαίνοντα ὡς τῶν τριῶν αἱ καθαιρέσεις ἐδέχθησαν παρὰ τοῦ 25 ὑμετέρου κράτους καὶ ὅτι χρή τὰ μὲν ἀναφυέντα σκάνδαλα περαιρεθῆναι, μόνην δὲ τὴν ἐν Νικαίαι ἐκτεθεῖσαν πίστιν ὑπὸ τῶν μακαρίων καὶ ἀγίων πατέρων παρὰ πάντων βεβαιωθῆναι· παρεβάθη καὶ οὗτος συνήθως ὁ νόμος ὑπὸ τῶν πάντα παιζόντων. οὐ γὰρ ἐπαύσαντο καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ κοινωνοῦντες τοῖς καθαιρεθεῖσι καὶ μεμνημένοι αὐτῶν ὡς ἐπισκόπων, οὐδὲ ἡνέσχοντο ἐκβαλεῖν τὰ ἐπὶ λύμῃ καὶ διαφθορᾷ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως ἐκτεθέντα 30 κεφάλαια, καὶ ταῦτα πολλάκις ὑφ' ἡμῶν πρὸς διάλεξιν προσκληθέντες· ἐτοίμους γὰρ εἶχομεν τὰς ἀποδείξεις τῶν αἵρετικῶν κεφαλαίων. καὶ μαρτυρεῖ τούτοις ὁ προειρημένος μεγαλοπρεπέστατος μάγιστρος, καὶ τρεῖς καὶ τετράκις καὶ ἡμᾶς καὶ αὐτοὺς συγκαλέσας καὶ τοῦτο 8 ἡμῶν προτεινάντων ἀκούσας. ἐδέησε μετὰ ταῦτα διὰ τὴν ἐκείνων ἀπείθειαν ἐνταῦθα ἡμᾶς κληθῆναι· παρεγενόμεθα οὐδὲ πρὸς βραχὺ ἀναβαλόμενοι· οὐκ ἐπαυσάμεθα ἀφ' οὗ παρεγενό- 35 μεθα, καὶ ἐπὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας καὶ ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ κονσιστορίου παρακαλοῦντες ἀναδέξασθαι αὐτοὺς τὸν ὑπὲρ τῶν κεφαλαίων ἀγῶνα καὶ ἐλθεῖν εἰς διάλεξιν ἢ <γοῦν> ἐκβαλεῖν αὐτὰ ὡς ἄλλότρια τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ἐμμεῖναι τῇ ἐκθέσει μόνη τῆς πίστεως τῶν μακαρίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίαι συνελθυθόντων. καὶ οἱ μὲν οὐδέτερον τούτων ποιῆσαι θελήσαντες, ἀλλ' ἐπιμείναντες τῇ αἵρετικῇ ταύτῃ φιλονεικίᾳ, ἐκκλησιάζειν καὶ ἱερατεῦειν συνε- 40 χωρήθησαν· ἡμεῖς δὲ ἀσύνακτοι μεμνηκότες τοσοῦτον χρόνον <καὶ> ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐνταῦθα καὶ μυρίους κάκεῖ καὶ ἐνθάδε κινδύνους ὑπομένοντες καὶ ὑπὸ δούλων σχῆμα μοναχικὸν περιβεβλημένων καταλευσθέντες καὶ μικροῦ δεῖν ἄρδην διαφθαρέντες ἐστέρξαμεν ὡς ὑπὲρ εὐσε-

AA^w

6/7 πάντα δὲ — βασιλικόν ex A^w addidi
addidi secundum A^c

41 καὶ¹ addidi secundum A^w

14 ἀκρίτους addidi secundum A^c

37 γοῦν

4 βείας ἅπαντα ὑπομένοντες. μετὰ ταῦτα ἔδοξε τῷ ὑμετέρῳ κράτει αὐθις καὶ ἡμᾶς καὶ
 ἐκείνους συγκαλέσαι καὶ καταναγκάσαι τοὺς ἀπειθοῦντας εἰς τὴν ἐξέτασιν ἔλθειν τῶν δογμά-
 των. τούτου ἔσεσθαι προσδοκωμένου, ἡ εὐσέβειά σου εἰς τὴν πόλιν ἀφίκετο καὶ τοὺς μὲν
 ἐπὶ αἵρέσει κατηγορουμένους καὶ διὰ τοῦτο τοὺς μὲν καθαιρεθέντας ὑφ' ἡμῶν, τοὺς δὲ ἀκοι-
 νωνησῆαι ὑποβληθέντας, λοιπὸν δὲ καὶ ὑπὸ τὸν κανόνα γεγενημένους προσέταξε τὴν πόλιν 6
 καταλαβεῖν καὶ ἱερουργῆσαι καὶ χειροτονῆσαι· ἡμᾶς δὲ τοὺς τὸν ὑπὲρ εὐσεβείας ἀναδεξαμένους
 ἀγῶνα καὶ πάντα κίνδυνον ὑπὲρ τῶν ὀρθῶν δογμάτων ὑποστῆναι προαιρουμένους οὔτε εἰ-
 σελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ἐκέλευσε καὶ τῇ πολεμουμένῃ συμμαχῆσαι πίστει καὶ ὑπὲρ τῶν ὀρθῶν
 ἐνστῆναι δογμάτων οὔτε τὰ οἰκεία καταλαβεῖν ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἐσμέν ἐν τῇ Χαλκηδόνι ἀνιῶ-
 5 μενοι καὶ στένοντες ἐπὶ τῷ μελετωμένῳ τῆς ἐκκλησίας σχίσματι. τούτου χάριν ὡς μη- 10
 δεμιάς τυγχάνοντες ἀποκρίσεως, ἀναγκαῖον ὑιήθημεν διὰ τῶνδε τῶν γραμμάτων διδάξαι
 τὴν ὑμέτεραν εὐσέβειαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος
 ὡς εἰ χειροτονηθεῖ τις πρὸ τῆς διορθώσεως τῶν ὀρθῶν δογμάτων παρὰ τῶν τὰ αἵρετικά
 φρονούντων, ἀνάγκη πάσαν ἐκκλησίαν μερισθῆναι, καὶ κλήρων καὶ λαῶν σχιζομένων καὶ
 κατ' ἀλλήλων χωρούντων· οὐδεὶς γὰρ τῶν εὐσεβοῦντων ἀνέξεται τοῖς τὰ αἵρετικά θρησκοῦσι 15
 κοινωνῆσαι καὶ τὴν οἰκείαν προέσθαι σωτηρίαν. τούτου δὲ ἐσομένου, ἡ ὑμέτερα εὐσέβεια
 παρὰ τὸν οἰκείον πρᾶξαι σκοπὸν ἀναγκασθήσεται· καὶ γὰρ τὸ σχίσμα παρὰ γνώμην ἴσως
 κρατυνεῖ καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιζομένους λυπήσει, οὐκ ἀνεξομένους τὰς οἰκείας
 προδοῦναι ψυχὰς καὶ συνθέσθαι τοῖς τὰ δυσσεβῆ Κυρίλλου δόγματα ἐκδικεῖν φιλονεικοῦσι.
 πολλοὶ δὲ οἱ τῆς εὐσεβείας ὑπερμαχοῦντες, ἡμεῖς τε οἱ τῆς Ἀνατολικῆς διοικήσεως ἅπαντες 20
 καὶ αἱ σὺν ἡμῖν ἐπαρχαὶ ἐκ τε τῆς Ποντικῆς καὶ Ἀσιανῆς καὶ Θραικικῆς διοικήσεως καὶ τοῦ
 Ἰλλυρικοῦ καὶ τῶν Ἰταλιῶν. οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνοι τοῖς Κυρίλλου συνθέσθαι δόγμασιν ἀνέξονται,
 οἵτινες καὶ τῇ ὑμετέρῃ εὐσεβείᾳ βίβλον τοῦ μακαριωτάτου Ἀμβροσίου ἀπέστειλαν ἐναντία
 τῇ ἀναφυεῖσιν ταύτῃ θρησκείᾳ διδάσκουσιν. ἵνα τοίνυν μὴ τι τοιοῦτο γένηται καὶ
 πλέον ἢ ὑμέτερα εὐσέβεια ἀθυμήσῃ, ἀντιβολοῦμεν ἱκετεύομεν παρακαλοῦμεν θεσπίσαι μὴ 25
 πρότερον τὴν χειροτονίαν γενέσθαι, ἕως ἂν τύπον τὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως λάβῃ, ἥς ἕνεκα
 καὶ συνήγαγεν ἡμᾶς ἡ φιλόχριστος ὑμῶν κορυφή.

64 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 124 [A^c] et in Collectione Winteriana 17 [A^w]

Δέησις τῶν αὐτῶν τρίτη σταλεῖσα ὁμοίως ἀπὸ Χαλκηδόνος

30

1 Οὐκ εἰς ταῦτα καταντήσιν τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας προσεδοκῶμεν τὴν κλήσιν. ἐκλή-
 θημεν γὰρ ἐντίμως ὡς ἱερεῖς παρὰ βασιλέως καὶ ἐκλήθημεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς τῶν ἁγίων
 πατέρων πίστεως, δι' ὃ καὶ ὡς βασιλεῖ εὐσεβεῖ ὑπακούσαντες ἤλθομεν καὶ ἐλθόντες οὔτε
 τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξέστημεν ἀκολουθίας οὔτε τῶν ὑμετέρων κατεφρονήσαμεν θεσπισμάτων,
 ἀλλὰ διετελέσαμεν ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰς τὴν Ἐφεσίῳ ἀφικόμεθα, μέχρι τῆς σήμερον τοῖς 35
 ὑμετέροις ἐπόμενοι νεύμασιν. ἀλλ' οὐδὲν ἡμᾶς, ὡς ἔοικεν, ὤνησεν κατὰ τὸν παρόντα
 βίον ἢ εὐταΐα, μᾶλλον δὲ καὶ τὰ μέγιστα, ὡς ὀρώμεν, ἔβλαψεν. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ ταύτῃ
 χρησάμενοι μέχρι μὲν τοῦ παρόντος ἐν τῇ Χαλκηδόνι ἐπεχόμενοι διηγάγομεν, νῦν δὲ ἀπε-
 λύθημεν ἐπὶ τὰ οἰκεία· οἱ δὲ πάντα συγχέαντες καὶ ταραχῆς τὴν οἰκουμένην ἐμπλήσαντες
 καὶ τὰς ἐκκλησίας διασπάσαι φιλονεικούντες καὶ τῇ εὐσεβείᾳ προφανῶς πολεμοῦντες 40
 ἱερουργοῦσιν, ἐκκλησιάζουσι, τῆς ἀθέσμως ἐλπιζομένης χειροτονίας τὸ κύρος ἔχουσιν, ὡς
 νομίζουσι, στάσεις ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐγείρουσι, τὰ εἰς τὰς χρεῖας τῶν πενήτων καρπο-
 φορούμενα εἰς τοὺς οἰκείους ἀναλίσκουσι στασιώτας. καὶ μὴν οὐκ ἐκείνων μόνον, ἀλλὰ

AA^{aw}

22 οὔτε A

36 οὐδὲ A

καὶ ἡμῶν βασιλεύεις. μέρος γὰρ οὐ μικρὸν τῆς σῆς βασιλείας ἡ Ἀνατολή τυγχάνει, ἐν
 ἣι αἰεὶ τὰ τῆς ὀρθοδοξίας διέλαμψε, πρὸς δὲ ταύτην καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι καὶ διοικήσεις ἐξ
 2 ὧν συνηθοίσθημεν. μὴ τοίνυν παρίδῃ τὸ ὑμέτερον κράτος τὴν πίστιν διαφθειρομένην,
 εἰς ἣν καὶ ὑμεῖς ἐβαπτίσθητε καὶ οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι, εἰς ἣν ἐπάγη τὰ τῆς ἐκκλησίας
 θεμέλια, δι' ἣν οἱ τρισμακάριοι μάρτυρες μυρία θανάτων εἶδη μεθ' ἡδονῆς κατεδέξαντο, μεθ' 5
 ἧς καὶ βαρβάρους ἐνίκησατε καὶ τυράννους κατελύσατε, ἧς καὶ ἐν τῷ νῦν τὴν Ἀφρικὴν
 καταλαβόντι χρήζετε πολέμῳ. ἔσται γὰρ ὑμῖν ὁ τῶν ὅλων θεὸς σύμμαχος, ἐὰν τῶν
 εὐσεβῶν δογμάτων αὐτοῦ ὑπερασπίσθητε καὶ κωλύσητε βραγῆναι τῆς ἐκκλησίας τὸ σῶμα·
 βραγῆσεται γάρ, εἰ τὸ ἐπεισαχθὲν τῇ πίστει ὑπὸ Κυρίλλου καὶ κυρωθὲν ὑπὸ τῶν ἄλλων
 αἰρετικῶν φρόνημα κρατυνθεῖ. ταῦτα πολλάκις μὲν ἤδη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἐν Ἐφέσῳ 10
 καὶ ἐνταῦθα διεμαρτυράμεθα καὶ τὴν ὑμετέραν εὐσέβειαν ἐδιδάξαμεν, ἀπολογίαν ἑαυτοῖς ἐπὶ
 τοῦ θεοῦ τῶν ὅλων πορίζοντες· ἀπαιτεῖ γὰρ καὶ τοῦτο παρ' ἡμῶν, ὥς αἱ θεῖαι γραφαὶ αἱ
 1 Tim. 6, 13 τε προφητικαὶ καὶ ἀποστολικαὶ διδάσκουσι. καὶ γὰρ ὁ μακάριος Παῦλος βοᾷ· δια-
 μαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ Ζωογονοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ τοῦ
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν 16
 cf. Ezech. 3, 18. 20 καλὴν ὁμολογίαν, καὶ τῷ Ἰεζεκιὴλ ὁ θεὸς παρεγγυᾷ διαστείλασθαι τοῖς ἐν τῷ λαῷ
 καὶ ἀπειλὴν τίθησι λέγων· ἐὰν μὴ διαστείλῃ, τὸ αἷμα τῶν ἀπολλυμένων ἐκ χειρὸς σου ζητήσω.
 τοῦτο τὸ κρίμα δεδιότες, ἀναγκαῖον ὠήθημεν αὐθις διδάξαι τὸ ὑμέτερον κράτος ὡς τὰ Ἀπο-
 λιναρίου καὶ Ἀρείου καὶ Εὐνομίου διδάσκουσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις οἱ ἐκκλησιάζειν σιγχωρη-
 θέντες καὶ ἀθέσμως καὶ παρὰ τοὺς κανόνας ἱεουργοῦντες καὶ διαφθείρουσι τὰς ψυχὰς τῶν 20
 εἰσερχομένων, εἴ τις ἄρα καὶ ἀκούειν αὐτῶν ἀνέχεται. διὰ γὰρ τὴν θεῖαν χάριν τὴν
 πάντων ἀνθρώπων κηδομένην καὶ πάντας βουλομένην σωθῆναι τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ὑγι-
 αίνει καὶ τῶν εὐσεβῶν ὑπεραγωνίζεται δογμάτων, δι' οὓς μάλιστα ἀλγοῦμεν καὶ κεντούμεθα
 τὴν ψυχὴν, δεδιότες μὴ κατὰ μικρὸν ἢ ἐπισκῆψασα νόσος τῶν πλείστων ἐπιλάβηται καὶ
 κοινὸν γένηται τὸ κακόν. ταῦτα ἡμεῖς τὴν ὑμετέραν ἀναδιδάσκομεν γαληνότητα καὶ δι- 25
 δάσκοντες οὐ παυσόμεθα καὶ εὐχόμεθα ἐπινεῦσαι ταῖς ἡμετέραις ἰκεσίαις τὸ ὑμέτερον κράτος
 καὶ μηδὲν ἑᾶσαι ἐπεισνεχθῆναι τῇ τῶν ἀγίων πατέρων πίστει τῶν ἐν Νικαίᾳ συνεληλυ-
 θότων. εἰ δὲ καὶ μετὰ ταύτην ἡμῶν τὴν δέησιν καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ θεοῦ διδασκαλίαν μὴ
 προσδέξεται ἡ ὑμετέρα εὐσέβεια, ἡμεῖς καὶ τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν τιναζόμεθα καὶ βοη-
 Act. 20, 26 σόμεθα μετὰ τοῦ μακαρίου Παύλου· καθαροὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. 30
 οὐ γὰρ ἐπαυσάμεθα νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἀφ' οὗ εἰς τήνδε τὴν εὐλογημένην παρεγενό-
 μεθα σύνοδον, καὶ βασιλέα καὶ ἄρχοντας καὶ στρατιώτας καὶ ἱερέας καὶ λαικοὺς διαμαρτυ-
 ρόμενοι μὴ προέσθαι τὴν παραδοθεῖσαν ἡμῖν ὑπὸ τῶν πατέρων εὐσέβειαν.

65 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 114 [A^c] et in Collectione Winteriana 18 [A^w]

35

Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν Ἐφέσῳ

Τῇ ἀγνωτάτῃ καὶ θεοφιλεῖ συνόδῳ τῇ ἐν Ἐφέσῳ Ἰωάννης Ἰωάννης Παῦλος Μα-
 κάριος Ἀπρίγγιος Θεοδώρητος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Παραγενόμενοι εἰς τὴν Χαλκηδὸνα (εἰς
 γὰρ τὴν Κωνσταντινούπολιν οὔτε ἡμεῖς οὔτε οἱ ἐναντίοι συνεχωρήθημεν εἰσελθεῖν διὰ τὰς
 στάσεις τῶν καλῶν μοναζόντων), περιηγήθημεν ὅτι πρὸ ὀκτώ ἡμερῶν τοῦ ἐπιστῆναι ἡμᾶς 40
 ἦν δόξαν τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ τὸν κύριον Νεστόριον ἀπὸ τῆς Ἐφέσου ἀπολυθῆναι

AL^{aw}

11 αὐτοῖς A^w

AJAL^{aw}

36 τῶν αὐτῶν AL^w τῶν ἐπτὰ ἀνατολικῶν ἐπισκόπων J

37 θεοφιλεῖ AJ

41 ἐφέσω J

ὅπου βούλεται ἀπελθεῖν, καὶ σφόδρα ἡγήσαμεν τὴν ψυχὴν, εἴ γε ἀληθές, ὅτι τὰ ἀκρίτως καὶ ἀθέσμως γεγεννημένα τέως δοκεῖ κρατεῖν. ἡμᾶς δὲ γινωσκέτω ὑμῶν ἡ ὁσιότης ἐκθύμως ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγωνίζεσθαι καὶ μέχρι θανάτου τοῦτον αἰρεῖσθαι τὸν ἀγῶνα· προσδοκῶμεν δὲ σήμερον, τοῦτ' ἐστὶ τῇ ἐνδεκάτῃ τοῦ Γορπαιοῦ μηνὸς περὰν τὸν εὐσε- d.11.m.Sept.
βέστατον βασιλέα ἡμῶν εἰς Ῥουφινιανὰς κάκει τῆς ὑποθέσεως διακούειν. εὐξάσθω τοίνυν 5 ^a 131
ἡ ὑμετέρα ἀγιότης συμπρᾶξαι ἡμῖν τὸν δεσπότην Χριστόν, ἵνα δυνηθῶμεν τῶν ἀγίων πα-
τέρων κρατῦναι τὴν πίστιν καὶ τὰ ἐπὶ λύμῃ τῆς ἀγίας ἐκκλησίας ἀναφυέντα κεφάλαια
πρόρριζα ἀνασπάσαι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τὴν ὑμετέραν ὁσιότητα καὶ φρονῆσαι καὶ ποιῆσαί
παρακαλοῦμεν καὶ ἐμμεῖναι τῇ καλῇ ὑμῶν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως προθυμία. ὅτε
δὲ ἐγράφη ἡ ἐπιστολή, οὕτω ἦν ἀπαντήσας ὁ κύριος Ἰμέριος· τάχα γὰρ ἀνωμάλησε κατὰ 10
τὴν ὁδόν. μηδὲν δὲ ὑμῶν τοῦτο τὴν θεοσεβείαν διαταράξει· ἐλπίζομεν γὰρ ὅτι καὶ τὰ
λυπηρὰ σβεσθήσεται καὶ ἡ ἀλήθεια ἀναλάμψει, τῆς ὑμετέρας θεοσεβείας προθύμως συνα-
γωνιζομένης ἡμῖν.

66 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 115 [A^c] et in Collectione Winteriana 19 [A^w]

15

Ἀλλή ἐπιστολή τῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς αὐτοὺς

Διὰ τῶν εὐχῶν τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος γέγονεν ἡμῖν συντυχία πρὸς τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα καὶ τῆς θείας βροπῆς τυχόντες περιεγεγόμεθα τέως τῶν τὰ ἐναντία φρονούν-
των ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ὡς πάντα μὲν τὰ ἡμέτερα δεχθῆναι παρὰ τῷ φιλοχρίστῳ ἡμῶν βα-
σιλεῖ, τὰ δὲ ὑπ' ἐκείνων λεχθέντα ἄδεκτα φανῆναι καὶ ἀνακόλουθα. ἄνω γὰρ καὶ κάτω 20
Κυρίλλου μνημονεύοντες καὶ παρακαλοῦντες αὐτὸν κληθῆναι καὶ αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολο-
γῆσασθαι, μέχρι τοῦ παρόντος οὐκ ἔπεισαν, ἀλλ' ἤκουσαν ὡς χρὴ τὸν περὶ τῆς εὐσεβείας
κινήθηναι λόγον καὶ κρατυνθῆναι τὴν πίστιν τῶν μακαρίων πατέρων. διηλέξαμεν δὲ καὶ
Ἀκάκιον καταθέμενον ἐπὶ ὑπομνημάτων παθητῶν εἶναι τὴν θεότητα, καὶ τοσοῦτον ἐδυσχέ- V 47. 8
ρανεν ὁ εὐσεβὴς ἡμῶν βασιλεὺς, ὡς τινάξασθαι τὴν πορφυρίδα καὶ εἰς τουπίσῳ χωρῆσαι 25
διὰ τὸ τῆς βλασφημίας μέγεθος. εἶδομεν δὲ καὶ ὅλον τὸ κονσιστόριον σφόδρα ἡμᾶς
ἀποδεξάμενον ὡς ὑπὲρ εὐσεβείας ἀγωνιζομένους. ἔδοξε τοίνυν τῷ εὐσεβεστάτῳ ἡμῶν
βασιλεῖ ἕκαστον ἐκθέσθαι τὸ οἰκεῖον φρόνημα καὶ προσενεγκεῖν αὐτοῦ τῇ εὐσεβείᾳ, ἀπε-
κρινάμεθα δὲ ἡμεῖς ὅτι ἐτέραν ἐκθεσιν ἀδύνατον ἡμᾶς ποιῆσαι πλὴν τῆς ἐν Νικαίᾳ γενο-
μένης ὑπὸ τῶν μακαριωτάτων πατέρων, καὶ συνήρουν αὐτοῦ τῷ κράτει. πρόκειται 30
τοίνυν ἐκείνην ἐν ᾗ ὑπέγραψεν ὑμῶν ἡ ὁσιότης, προσενεγκεῖν αὐτοῦ τῇ εὐσεβείᾳ. ὁ δὲ V 96
λαὸς ἅπας ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀπαύστως πρὸς ἡμᾶς περᾶι, δεόμενος γενναίως ὑπὲρ
τῆς πίστεως ἀγωνίσασθαι, καὶ πολὺν ἔχομεν κάματον ἐπέχειν αὐτοὺς, ἵνα μὴ δόξωμεν πρό-
φασιν δίδόναι τοῖς ἐναντίοις. ἀπεστείλαμεν δὲ ὑμῶν τῇ θεοσεβείᾳ τὸ ἴσον τῆς ἐκθέ-
σεως, ἵνα δύο ἀντίγραφα ποιῆσαι καταξιώσητε καὶ τοῖς δύο καθυπογράψετε. 35

67 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 116 [A^c] et in Collectione Winteriana 20 [A^w]

Ἀντίγραφα τῶν ἐν Ἐφέσῳ Ἀνατολικῶν πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει

1 Τοῖς τὰ πάντα θεοφιλεστάτοις καὶ ἀγιωτάτοις καὶ ὁσιωτάτοις συλλειτουργοῖς Ἰωάννῃ
Ἰωάννῃ Ἰμερίῳ Παύλῳ Μακαρίῳ Ἀπριγγίῳ Θεοδωρήτῳ Ἑλλαδίῳ ἐπισκόποις ἢ ἐν Ἐφέσῳ 40

1/2 adfert Euthérius Tyanensis in Coll. Cas. 205, 6

AJΛ^w

16 τοὺς om. J

26 ὅλον τὸ κονσιστόριον AJΛ^w *omnem senatum (et) qui erant in consistorio* A^c

27 ἀγωνιζομένους AJΛ^w *laboribus desudantes* A^c

35 τοὺς J

καθυπογράψετε J

40 Ἑλ-

λαδίῳ om. A^c

συγκροτηθεῖσα σύνοδος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Μαθόντες τοὺς γενομένους ὑμῖν ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας μετὰ τῆς θείας χάριτος ἐπὶ τοῦ φιλοχρίστου καὶ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἡμῶν, ἔγνωμεν διὰ τῆς πείρας ὡς οὐκ ἐγκαταλέλοιπεν ὁ δεσπότης Χριστὸς τὰς ἐκκλησίας αὐτοῦ, ὅς γε καὶ ὑμῖν τοῖς ὀρθοδόξοις πρέπουσαν χάριν παρέσχε καὶ τῶν δι' ἐναντίας πολλὴν αἰσχύνην κατέχεε καὶ τὸν εὐσεβεστάτον ἡμῶν βασιλέα τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει τῆς ἀγιωτάτης 5 ἐκκλησίας προσθέσθαι παρεσκεύασε. καὶ θαρροῦμεν ὡς καὶ ὑμῶν μετὰ τῆς ἐπιβαλλούσης ἱερεῦσι Χριστοῦ παρρησίας ἀγωνιζομένων καὶ τῆς τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως ζωῆς ὑπὸ τοῦ θεοῦ σωιζομένης εἰρηνικὸν πέρας ἔξει τὰ τῆς ὑποθέσεως καὶ στηλιτευθήσεται μὲν τὰ τῆς αἵρέσεως, ἀναλάμψει δὲ πάλιν κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἡ τῶν ἀγίων πατέρων ὀρθόδοξος πίστις. οὐ παύονται δὲ οἱ δι' ἐναντίας τῇ συνήθει τυραννίδι 10 κεκρημένοι μέχρι τοῦ παρόντος διὰ τὸ μηδεμιᾶς ἀγανακτήσεως πειραθῆναι· πανταχοῦ γὰρ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὰς ἀθεμίτους καθαιρέσεις διαπεμπόμενοι ταρασσουσι καὶ τοὺς κλήρους 2 καὶ τοὺς λαοὺς. ὑπεγράψαμεν δὲ εἰς τὰ δύο ἰσότυπα τὰ παρὰ τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος ἀποσταλέντα, ὑπὲρ ὧν παρακαλοῦμεν μέχρις αἵματος ἀντικαταστήναι ὑμᾶς, ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀγωνιζομένους πρὸς τὴν ἀναφυεῖσαν ἀσέβειαν, εἰδότες ὡς σύμφωνοι τῆς ὑμετέρας 15 ὁσιότητος ὄντες ἔτοιμοι ἐσμέν πρότερον τὰς ψυχὰς ἀποθέσθαι ἢ δέξασθαι τι τῶν αἰρετικῶν 3 κεφαλαίων Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρέως. τὰ δὲ κατὰ τὸ ἡδίκημένον πρόσωπον γνόντες, εἰς πᾶσαν ἀφασίαν κατέστημεν· οἱ γὰρ καθελόντες αὐτὸν ἐν αὐτοῖς τοῖς αἰρετικοῖς ὑπομνήμασι τὰ κεφάλαια τὰ αἰρετικά, ὡς ἴστε, συνῆψαν τῇ τῶν πατέρων πίστει, καὶ ταύτη 20 δείξαντες αὐτοὺς αἰρετικούς καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἀλλοτρίους. πῶς οὖν ἐνδέχεται, 20 παρακαλῶ, ἀμφοτέρω ταῦτα συνελθεῖν ὄντα ἐναντία, τὴν τε καθαιρέσιν τὰ τε κεφάλαια; εἰ γὰρ ἀξιόπιστοί εἰσι καθελόντες, ἀξιόπιστοι ἔσονται καὶ ἐν οἷς ἐξέθεντο αἰρετικοῖς κεφαλαίοις· εἰ δὲ τὰ κεφάλαια ἐλέγχει αὐτοὺς αἰρετικούς, αἰρετικῶν πάντως καὶ ἡ καθαιρέσις. 68 4 ταῦτα δὲ προσεφωνήσαμεν καὶ πρὸς τὸν εὐσεβεστάτον ἡμῶν βασιλέα, ἀποστείλαντες τῇ ὑμετέρῃ ὁσιότητι, ἵνα τὸ δοκοῦν διαπράξησθε. ἀγωνιῶμεν γὰρ ὡς ἐπὶ τῆς ἀληθείας 25 αὐτῆς, μὴ τῆς καθαιρέσεως τῆς ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν γεγεννημένης κρατούσης ἰσχύν τινα ἔχη καὶ τὰ αἰρετικά κεφάλαια καὶ τὰ ἄλλα τὰ παρ' ἐκείνων κατὰ πολλῶν ἱερέων γεγεννημένα· ἅπερ ἅπαντα μαθοῦσαν ὑμῶν τὴν ὁσιότητα θαρροῦμεν ἐκεῖνα ποιήσιν ἃ καὶ πάντα τὰ γεγόμενα κατὰ πάντων ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν ἀκυρώσει, εἴτε καθαιρέσιν εἴτε ἀκοινωνησίαν, 30 διὰ τε συνοδικοῦ γράμματος καὶ βασιλικοῦ θεσπίσματος. οὐκ ἀγνοεῖ γὰρ ὑμῶν ἡ θεο- 30 σέβεια ὡς ἔχομεν τινὰς τῶν ἐπισκόπων μεθ' ἡμῶν μεμονωμένους ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἐπαρχίαις. ἀπεστείλαμεν δὲ τῇ ὑμετέρῃ ὁσιότητι καὶ τὴν πρόσφατον γενομένην ἐρμηνείαν ὑπὸ τοῦ V 148 Ἀλεξανδρέως τῶν αἰρετικῶν κεφαλαίων, ἀκριβέστερον καὶ δι' αὐτῆς δείξαντος τὴν ἑαυτοῦ ἀσέβειαν. καθὼς δὲ παρεκαλέσαμεν ὑμῶν τὴν ὁσιότητα, καταξιώσατε φροντίσαι ταχέως ἡμᾶς ἀπολυθῆναι, μάλιστα τοῦ χειμῶνος ἐπικειμένου. 35

68 Latinae versiones extant duae, altera in Collectione Casinensi 117 [A^c], altera in Collectione Winteriana 21 [A^w]

Ἀναφορὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ Ἀνατολικῶν καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς πρὸς τὸν βασιλέα

1 Τοῖς εὐσεβεστάτοις καὶ φιλοχρίστοις βασιλεῦσι Θεοδοσίῳ καὶ Οὐαλεντινιανῶι αὐγού- 66 στοις παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τῆς ἐν Ἐφέσῳ συγκροτηθείσης. Διδαχθέντες ἐκ γραμ- 40 μμάτων τῶν ἀγιωτάτων καὶ θεοφιλεστάτων συλλειτουργῶν ἡμῶν τῶν ὑπὲρ ὅλης τῆς συνόδου

A J A^w

6 προθέσθαι J 8 τοῦ om. J 11 παρόντος A A^w παλατίου J 31 ἐν — ἐπαρχίασ
A J A^w ex propriis mansionibus A^c 35 secuntur subscriptiones in A^c 40/41 τῶν γραμμάτων
τῶν J

καταλαβόντων τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν στρατόπεδον τὴν τε μετ' εὐμενείας γενομένην εἴσοδον αὐ-
 τῶν ἐπὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ζῆλον τοῦ ὑμετέρου κράτους,
 ἥσθημεν ὡς τοῖς προειρημένοις παρόντες καὶ τὸ γαληνὸν τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας πρόσωπον
 ἅμα αὐτοῖς ἐποπτεύοντες. ἔγνωμεν γὰρ πῶς τὰ μὲν παρὰ τῶν ἐναντίων ἄδεκτα γέγονε
 τῇ ὑμέτραι δικαιοκρίσῃ, ἡ δὲ τῶν ἀγίων πατέρων τῶν κατὰ Νίκαιαν πίστις, ὑπὲρ ἧς καὶ 5
 οἱ παρόντες θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι καὶ ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα, ἀποδοχῆς ἤξειώθη, καὶ πιστεύ-
 ομεν οὕτω τοῦ θεοῦ ἐξηρητημένης ὑμῶν τῆς εὐσεβείας μηδαμῶς παρασαλευθῆσθαι παρὰ
 τῶν ἐπιχειρησάντων τὴν ἀποστολικὴν πίστιν, δι' ἧς ἄνωθεν ἐκ προγόνων βασιλεύει τε τὸ
 ὑμέτερον κράτος καὶ πᾶν τὸ ἀλλόφυλον ὑποχείριον ἔχει, καὶ ἐπὶ τούτοις τὰς εὐχαριστηρίου
 φωνὰς καὶ τὰς ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας ἐκτενεῖς δεήσεις εἰωθότως ἀνεπέμψαμεν μετὰ 10
 2 πολλῆς τῆς περιχαρείας τῷ δεσπότῃ Χριστῷ. ἐπειδὴ δὲ πολλή τις ἐστὶν ἐπὶ τοῦ εὐσε-
 βοῦς ὑμῶν κράτους παρρησία τοῖς ἱερεῦσι, θαρροῦμεν καὶ τὰ εἰς ἀθυμίαν ἡμᾶς ἐμβάλλοντα
 καὶ ἀγωνίαν διδάξαι τὸ ὑμέτερον κράτος καὶ τούτων αἰτῆσαι τὴν ἴασιν· ὅθεν δεόμεθα καὶ
 προκυλινδούμεθα τῶν ὑμετέρων ἰχνῶν μετὰ μακροθυμίας προσπίπτοντας ἡμᾶς τῇ ὑμέτραι
 εὐσεβείᾳ δέξασθαι, δίκαια αἰτοῦντας περὶ τοῦ ἡδίκημένου προσώπου παρὰ τῶν τὰ αἵρετικά 15
 κεφάλαια Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρέως δεδεγμένων καὶ εἰς αὐτὸ τὸ θεῖον ἡσεβηκότων. οἱ
 γὰρ ἐπεισαγαγόντες τὰ αἵρετικά κεφάλαια καὶ θολώσαντες τὴν τῶν ἀγίων πατέρων πίστιν
 τό γε αὐτῶν μέρος ἐν αὐτοῖς τοῖς ὑπομνήμασι καὶ τὴν ἀθέμτον καθαίρεσιν πεποιήκασι,
 καὶ πιστεύομεν μὴ φανήσεσθαι τῇ ἀπροσκλινεῖ ὑμῶν καὶ ὀρθῇ κρίσει δίκαιον ἐκείνων
 στήναι τὴν κατάκρισιν, οὓς κατακρίνεσθαι χρή σαφῶς ἐληλεγμένους αἵρετικούς. τὰ δὲ 20
 κατὰ μέρος παρακολουθήσαντα παρ' ἐκείνων καὶ κατὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν καὶ κατὰ
 τῶν εὐσεβεστάτων ὑμῶν γραμμάτων ἤδη παρὰ πολλῶν μεμάθηκε τὸ ὑμέτερον κράτος, τοῦ
 παρ' αὐτῶν ἡδίκημένου ἐν μηδενὶ μήτε τοῖς ὑμετέροις θεσπίσμασιν ἀντιπεσόντος καὶ τὴν
 ἐκκλησιαστικὴν πίστιν ὀρθοδόξως κηρύττοντος. εἰ γὰρ καὶ μυριάκις φεύγων τὰς ταραχὰς
 αὐτὸς ἰδιάζειν βούλεται, δέος μὴ τι τῇ πίστει γένηται βλάβος τῷ τὴν ἄθελμον ἐκείνην 25
 καθαίρεσιν παρὰ τῶν τὰ αἵρετικά κεφάλαια ἐπεισαγαγόντων γεγενῆσθαι.

69 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 119 [A^c] et in Collectione Winteriana 22 [A^w]

Ἐπιστολὴ Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Ἱεραπόλεως γραφεῖσα
 ἀπὸ Χαλκηδόνας

30

- 1 Οὐ κατελίπομεν εἶδος, οὐκ ἐπιεικείας, οὐ τραχύτητος, οὐ παρακλήσεως, οὐ καταβοήσεως,
 ὡς οὐκ ἐχρησάμεθα ἐπὶ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ τοῦ λαμπροῦ κονσιστορίου διαμαρ-
 τυρόμενοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ τὰ πάντα ἐφορῶντος καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 τοῦ μέλλοντος κρίνειν ἐν δικαιοσύνῃ τὴν οἰκουμένην καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος καὶ τῶν ἐκλεκτῶν Act. 17. 31
 αὐτοῦ ἀγγέλων μὴ παροφθῆναι διαφθειρομένην τὴν πίστιν ὑπὸ τῶν τὰ αἵρετικά κεφάλαια 35
 δεξαμένων καὶ τούτοις καθυπογράψαι τετοληκότων, ἀλλὰ κελεῦσαι μόνον τὴν ἐν Νικαίᾳ
 ἐκτεθῆναι καὶ ἐκβληθῆναι τὴν ἐπεισαχθεῖσαν αἵρεσιν ἐπὶ λύμῃ καὶ διαφθορᾷ τῆς εὐσεβείας.
 καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας οὐδὲν ἀνύσαι ἡδυνήθημεν, τῇδε κάκεισε τῶν ἀκροατῶν περι-
 2 φερομένων καὶ νῦν μὲν ἐπαινούντων τὰ ἡμέτερα, νῦν δὲ μεταπειθομένων. ἀλλ' ὅμως
 οὐδὲν ἡμᾶς τούτων μετέπεισε τῆς προκειμένης ἐνστάσεως ἐκστήναι, ἀλλ' ἐχόμεθα τούτου, 40
 σὺν θεῷ δὲ εἰρήσθω· πεπείκαμεν γὰρ μεθ' ὄρκου τὸν εὐσεβεστάτον ἡμῶν βασιλέα ὡς
 ἀδύνατον Κύριλλον καὶ Μέμνονα δι' ἡμῶν ἀποκαταστῆναι καὶ ὡς ἀμήχανον ἡμᾶς κοινω-

A J A^w

4 παρὰ om. A^c
 scriptiōnes A^c

παρακολουθήσαντα A^w

23 μή δέ A J

26 in fine add. et sub-

νήσαι τοῖς ἄλλοις, μὴ ἐκβαλοῦσι πρότερον τὰ αἰρετικά κεφάλαια. ἡμεῖς μὲν οὖν τοῦτον
 Phil. 2, 21 ἔχομεν τὸν σκοπὸν· σπουδὴ δέ ἐστι τοῖς τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐχὶ δὲ τὰ Χριστοῦ
 Ἰησοῦ, ἀποκαταστήσαι αὐτοὺς καὶ παρὰ γνῶμην ἡμετέραν. ἀλλ' οὐδὲν ἡμῖν τούτου μέλει·
 ὁ γὰρ θεὸς τὴν ἡμετέραν πρόθεσιν ἀπαιτεῖ καὶ τὴν δύναμιν ἐξετάζει καὶ τῶν παρὰ γνῶμην
 3 γινομένων οὐκ εἰσπράττεται δίκας. περὶ δὲ τοῦ φίλου ἴστω σου ἡ ἀγιότης ὡς εἴ ποτε αὐτοῦ 6
 μνήμην ἐποιήσάμεθα ἢ ἐπὶ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἢ ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ κονισιστορίου,
 καθοσιώσεως ἐκρίθημεν· τοσαύτη ἐστὶ τῶν ἔσω πρὸς αὐτὸν ἡ ἀπέχθεια. καὶ τὸ πάντων
 χαλεπώτατον ὅτι αὐτὸς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς πάντων μάλιστα ἀποστρέφεται τὸ ὄνομα,
 φανερώς ἡμῖν λέγων ὅτι περὶ τούτου μηδεὶς μοι μηδὲν λεγέτω· τύπον γὰρ ἅπαξ τὰ κατ'
 αὐτὸν ἔλαβεν. ἀλλ' ὅμως εἰ ἐνταῦθα ἐσμέν, οὐ παυσόμεθα πάσῃ δυνάμει καὶ τούτου 10
 4 τοῦ μέρους φροντίζοντες, εἰδότες τὴν γενομένην εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀθέων ἀδικίαν. σπου-
 δάζομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ἀπαλλαγῆναι ἐντεῦθεν καὶ τὴν ὑμετέραν ἀπαλλάξαι θεοσέβειαν· οὐδὲν
 γὰρ ἐστὶν ἐλπίσαι χρηστὸν ἐντεῦθεν τῷ πάντας πληροφορηθῆναι τῷ χρυσῷ καὶ φιλονεικεῖν
 αὐτοὺς τοὺς κριτὰς μίαν εἶναι φύσιν θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος. ὁ δὲ λαὸς ἅπας σὺν θεῷ
 ὑγιαίνει καὶ ἀπαύστως πρὸς ἡμᾶς ἐξέρχεται, ἡρξάμεθα δὲ αὐτοῖς καὶ διαλέγεσθαι καὶ ἐπετελέσα- 15
 μεν συνάξεις μεγίστας καὶ τέταρτον αὐτοῖς διελέχθη ἐν εὐχαίς τῆς σῆς θεοσεβείας περὶ τῆς πίστεως
 καὶ μετὰ τοσαύτης ἡκουσαν ἡδονῆς, ὡς μέχρις ὥρας ἐβδόμης μὴ ἀποστήναι, ἀλλ' ἀνέχεσθαι
 τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος. ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ μεγίστῃ οὔσῃ καὶ τέσσαρας ἐχούσῃ στοᾶς
 5 πλήθος ἡθροίσθη καὶ ἡμεῖς ἄνωθεν ἐκ τῶν διστέγων τὰς διαλέξεις ἐποιήσάμεθα. ὁ δὲ
 κληρὸς ἅπας μετὰ τῶν καλῶν μοναζόντων σφόδρα ἡμῖν πολεμεῖ, ὡς καὶ γενέσθαι μίαν 20
 συμβολήν, ἥνικα ἀπὸ Ῥουφινιανῶν μετὰ τὴν συντυχίαν τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἐπανή-
 ειμεν, καὶ πολλοὺς τραυματισθῆναι καὶ τῶν μεθ' ἡμῶν λαϊκῶν καὶ τῶν ψευδομοναζόντων.
 ἔγνω δὲ ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ὡς πλήθος ἀθροίζεται πρὸς ἡμᾶς, καὶ μόνοις ἡμῖν
 συντυχῶν ἔφη· Ἐγὼν ὅτι παρασυνάγετε. εἶπον δὲ αὐτῷ· Ἐπειδὴ ἔδωκας παρρη-
 σίαν, μετὰ συγγνώμης ἄκουσον. δίκαιον τοὺς μὲν αἰρετικούς καὶ ἀκοινωνήτους ἐκκλησιάζειν, 25
 ἡμᾶς δὲ τοὺς ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγωνιζομένους καὶ διὰ τοῦτο ἐκείνους ἀκοινωνήτους
 πεποιηκότας μὴ εἰσιέναι εἰς ἐκκλησίαν; ὁ δὲ ἔφη· Κάγῳ τί ποιήσω; ἀπεκρινάμην
 τοίνυν αὐτῷ· Ὁ ἐποίησεν ὁ μάγιστρός σου κόμης ὦν λαργιτιόνων ἐν Ἐφέσῳ. εὐρῶν
 γὰρ ἐκείνους μὲν συναγομένους, ἡμᾶς δὲ μὴ συναγομένους, ἐπέσχεν αὐτοὺς λέγων ὡς
 ἐὰν μὴ εἰρηνεύσητε, οὐ μὴ συγχωρήσω ἐνὶ μέρει συναχθῆναι. καὶ ἐχρῆν καὶ τὴν σὴν 30
 εὐσέβειαν προστάξαι ἐνταῦθα τῷ ἐπισκόπῳ μὴ συγχωρῆσαι μήτε ἐκείνοις μήτε ἡμῖν
 συναχθῆναι, ἕως ἂν συμβῶμεν, ἵνα ἡ δικαία σου ψήφος γνώριμος ἅπασιν γένηται. πρὸς
 ταῦτα ἔφη ὅτι ἐγὼ προστάσσειν ἐπισκόπῳ οὐ δύναμαι. ἀπεκρινάμην τοίνυν ἐγὼ· Οὐκοῦν
 μηδὲ ἡμῖν ἐπιτάξεις, καὶ λαμβάνομεν ἐκκλησίαν καὶ συναγόμεθα καὶ γινώσεται σου ἡ εὐσέ-
 βεια ὡς πολλῶι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν. πρὸς δὲ τούτοις εἶπαμεν 35
 αὐτῷ ὅτι ἡ ἡμετέρα σύναξις οὔτε ἀνάγνωσιν ἔσχε τῶν ἀγίων γραφῶν οὔτε προσφοράν,
 μόνας δὲ λιτὰς ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τοῦ ὑμετέρου κράτους καὶ τὰς περὶ τῆς εὐσεβείας
 διαλέξεις. ἀπεδέξατο οὖν καὶ τέως οὐκ ἐκώλυσε τοῦτο γίνεσθαι. αὖξονται οὖν αἱ
 συνάξεις, τοῦ πλήθους περὶ πάντων πρὸς ἡμᾶς καὶ μεθ' ἡδονῆς ἀπάσης τῆς διδασκαλίας
 ἀκούοντος. εὐξάσθω τοίνυν ἡ ὑμετέρα θεοσέβεια τέλος λαβεῖν τὴν ὑπόθεσιν τῷ θεῷ 40
 ἀρέσκον· ἡμεῖς γὰρ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐν κινδύνῳ ἐσμέν, καὶ τὰς ἐφόδους τῶν μονα-
 ζόντων καὶ τῶν κληρικῶν ὑφορώμενοι καὶ τῶν κρατούντων τὴν εὐκολίαν ὀρῶντες.

A J A^{ew}

3 οὐδέ A J. corr J

μέλλει J

25/26 ἐκκλησιάζειν — ἀκοινωνήτους om. J

70 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 120 [Ac] et in Collectione Winteriana 23 [A*]

Ἐπιστολή τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει σταλέντων Ἀνατολικῶν πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν Ἐφέσῳ

- 1 Κυρίοις τιμιωτάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις τοῖς ἐν Ἐφέσῳ διάγουσιν Ἰωάννης 5
Ἰωάννης Ἰμέριος Παῦλος Μακάριος Ἀπρίγγιος Θεοδώρητος. Πέμπτης εἰσόδου τετυχηκότες καὶ πολλὰ περὶ τῶν αἰρετικῶν κεφαλαίων ζυγομαχήσαντες καὶ ὁμωμοκότες πολλάκις τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ ὡς ἀδύνατον ἡμᾶς κοινωνῆσαι τοῖς τὰ ἐναντία φρονούσι, μὴ ἐκβα-
λομένων τῶν κεφαλαίων, καὶ ὅτι οὐδ' ἂν ἐκβάλῃ Κύριλλος τὰ κεφάλαια, δεχθήσεται παρ' ἡμῶν διὰ τὸ αἰρεσιάρχην αὐτὸν τῆς ἀσεβοῦς ταύτης αἵρέσεως γενέσθαι, οὐδὲν τέως 10
ἠνύσαμεν τῷ καὶ τοὺς ἐναντίους ἐνίστασθαι καὶ τοὺς ἀκούοντας μὴ ἐπιπλήττειν τοῖς ἀναιδῶς ἀντιπίπτουσι μηδὲ ἀναγκάζειν αὐτοὺς εἰς ἐξέτασιν ἔλθειν καὶ διάλεξιν. φεύγουσι γὰρ ἐκεῖνοι παντελῶς τὴν περὶ τῶν κεφαλαίων βάσανον καὶ οὐδ' ὅλως διαλεχθῆναι περὶ τούτων ἀνέχονται, ἡμεῖς δὲ διὰ τὰς ὑμετέρας εὐχὰς μέχρι θανάτου ἔτοιμοι ἐσμέν ἐνστήναι καὶ μήτε Κύριλλον δέξασθαι μήτε τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα κεφάλαια μήτε τούτοις κοινωνῆσαι, 15
πρὶν ἢ ἐκβληθεῖν τὰ κακῶς ἐπεισαχθέντα τῇ πίστει. παρακαλοῦμεν τοίνυν καὶ τὴν ὑμετέραν ἀγιωσύνην τὰ αὐτὰ ἡμῖν φρονεῖν καὶ τὸν αὐτὸν ἐπιδείκνυσθαι τόνον· ὑπὲρ γὰρ τῆς εὐσεβείας ἐστὶν ἡμῖν ὁ ἀγών, ἣν μόνην ἔχομεν ἐλπίδα καὶ δι' ἣν προσδοκῶμεν τῆς
2 τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἀπολαύσεσθαι εὐμενείας ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ. περὶ τοῦ θεοφι-
λεστάτου καὶ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Νεστορίου ἴστω ὑμῶν ἡ θεοσέβεια ὡς σπουδὴ ἡμῖν 20
ἐγένετο παρεμβaleῖν τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον καὶ τέως οὐκ ἰσχύσαμεν τῷ πάντας καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ὄνομα ἀπεχθῶς διακεῖσθαι, σπουδάζομεν δὲ ὅμως καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, εἰ ἐπιλαβώμεθα καιροῦ καὶ τῆς τῶν ἀκουόντων εὐμενείας, καὶ τοῦτο ποιῆσαι, τοῦ θεοῦ δηλονότι
3 συνεργούντος ἡμῶν τῷ σκοπῷ. ἵνα δὲ μηδὲ τοῦτο ἀγνοήσῃ ὑμῶν ἡ ὁσιότης, γινώσκετε ὡς θεασάμενοι τοὺς Κυριλλιανοὺς τυραννίδι καὶ ἀπάτῃ καὶ κολακείαι καὶ δώροις πάντας 25
ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀπατήσαντας, πολλάκις τὸν εὐσεβεστάτον βασιλέα παρεκαλέσαμεν καὶ τοὺς μεγαλοπρεπεστάτους ἄρχοντας ὥστε καὶ ἡμᾶς ἐπὶ τὴν Ἀνατολὴν ἀπολυθῆναι καὶ τὴν ὑμετέραν θεοσέβειαν ἐπὶ τὰ οἰκεία, ἐννοοῦντες τοῦτο ὅτι μάτην παραβραδύνομεν οὐδὲν περὶ τῶν προκειμένων ἀνύοντες διὰ τὸ Κύριλλον παντάπασιν φεύγειν τὴν πρὸς ἡμᾶς διάλεξιν, εἰδὸτα τὸ φανερόν τῶν ἐλέγχων τῶν βλασφημιῶν ὧν ἐν τοῖς δώδεκα κεφαλαίοις αὐτοῦ 30
ἐξέθετο. ἔδοξε δὲ τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ μετὰ πολλὰς παρακλήσεις ἕκαστον ἡμῶν ep. 97
ἐπὶ τὰ ἴδια ἐπανελθεῖν ἐπὶ τῷ καὶ τὸν Αἰγύπτιον καὶ Μέμνονα τὸν Ἐφέσιον ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν μέναι· οὕτω γὰρ ἡδυνήθη ὁ Αἰγύπτιος πάντας τυφλῶσαι διὰ τῶν δώρων αὐτοῦ, ὡς αὐτὸν μὲν μυρία δράσαντα κακὰ ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπανελθεῖν, τὸν δὲ γε ἀναίτιον ἄνδρα ἐπὶ τὴν μονὴν αὐτοῦ ἀπολυθῆναι. 35

Πάσαν τὴν σὺν ὑμῖν ἀδελφότητα ἡμεῖς τε καὶ οἱ σὺν ἡμῖν πλείστα προσαγο-
ρεύομεν.

Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς Ἀνατολῆς ἐρρῶσθαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ εὐχομαι,
κύριοι θεοφιλέστατοι καὶ ὁσιώτατοι. ὑπέγραψαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοίως.

6 cf. quae ex Theodoretī ep. 112 ad 62 enotauī
Cas. 205, 6

9/10 adfert Eutherius Tyanensis in Coll.

AJA^{sw}

9 ἐκβάλλῃ J δεχθῆναι J 17 πόνον A^w 19 ἀπολαύσασθαι J 26/27 τὸν μεγα-
λοπρεπέστατον ἄρχοντα A^c 36—39 om. A^c

71 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 125 [A^c] et in Collectione Winteriana 25 [A^w]

Μέρος ὁμιλίας Θεοδώρητου ἐπισκόπου Κύρου λεχθείσης ἐν Χαλκηδόνι ἐν τῷ μέλλειν αὐτοὺς ἐκδημεῖν

Χριστὸς ἡμῖν ἡγείσθω τοῦ λόγου, δι' ὃν αὐτοὶ τε οἱ λόγοι καὶ ἡμεῖς οἱ τῶν θείων
 Luc. 2, 34 αὐτοῦ λογίων διάκονοι· Χριστὸς ὁ κείμενος εἰς πτώσιν πολλῶν καὶ ἀνάστασιν
 καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον πάλαι μὲν τῷ σαρκικῷ Ἰσραήλ, νυνὶ δὲ καὶ τῷ
 1 Petr. 1, 8. 6 πνευματικῷ· Χριστὸς ὁ τοῖς μὲν ἀπίστοις λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκαν-
 Ies. 28, 16 δάλου, μὴ καταισχύνων δὲ τοὺς πιστεύοντας· Χριστὸς ὁ πολυτελὴς λίθος, ὁ θεμέλιος κατὰ
 1 Petr. 2, 7 τὴν Ἑσαίου φωνὴν· Χριστὸς, ὁ λίθος ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, καὶ 10
 Dan. 2, 34. 35 γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας· Χριστὸς ὁ τῆς ἐκκλησίας θεμέλιος· Χριστὸς ὁ λίθος
 ὁ τμηθεὶς ἀνευ χειρῶν καὶ γενόμενος εἰς ὄρος μέγα καὶ καλύψας τὴν οἰκουμένην κατὰ τὴν
 τοῦ Δανιὴλ προφητείαν· Χριστὸς, ὑπὲρ οὗ καὶ μεθ' οὗ καὶ δι' ὃν πολεμούμεθα καὶ δι' ὃν
 τῆς βασιλίδος κεκωλύμεθα πόλεως, ἀλλὰ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας οὐκ ἐστερήμεθα,
 ἀλλὰ πόλιν ἔχομεν τὴν ἐπουράνιον Ἱερουσαλήμ, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεὸς κατὰ 15
 Hebr. 12, 22 τὴν τοῦ Παύλου φωνὴν· Χριστὸς, δι' ὃν τῶν φοβερῶν τῆς Προποντίδος κατατολμᾶτε κυ-
 μάτων, ἵνα τῆς ἡμετέρας φωνῆς εἰσακούσητε, ἰνδαλμα νομίζοντες εἶναι τῆς τοῦ ὑμετέρου
 ποιμένος φωνῆς. ἐφίεσθε γὰρ ἀκοῦσαι τῶν τερπνῶν τοῦ ποιμένος ὑμῶν συριγμάτων,
 ποιμένος ὃν οἱ συμποιμένες καλάμοις κατέσφαξαν, ὡς νομίζουσι· πρὸς οὗς ὁ θεὸς διὰ τοῦ
 Jerem. 12, 10 προφήτου βοᾷ τὸ ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν 20
 τὴν μερίδα μου· ἔθεντο τὴν μερίδα μου τὴν ἐπιθυμητὴν εἰς ἔρημον ἄβατον.
 Os. 4, 7 λεγέτω περὶ αὐτῶν καὶ δι' ἑτέρου προφήτου· κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν, οὕτως ἡμαρτόν
 μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι. λεγέτω καὶ δι' ἑτέρου πάλιν προ-
 Ies. 30, 1 φήτου· οὐαὶ τέκνα ἀποστάται· ἐποιήσατε βουλήν, καὶ οὐ δι' ἐμοῦ· καὶ συν-
 θήκας, καὶ οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, προσθεῖναι ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας. 25
 Ies. 31, 6 ἐπιστράφητε οἱ τὴν βαθεῖαν βουλήν βουλευσάμενοι καὶ ἄνομον. λεγέτω
 Ies. 59, 3-5 πρὸς αὐτοὺς [καὶ] Ἑσαίας· αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι αἵματι καὶ οἱ
 δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις· ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἐλάλησεν ἄνομίαν καὶ τὸ
 στόμα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ· οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια, ὅτι κύουσι πόνον καὶ
 τίκτουσιν ἄνομίαν. ψιὰ ἀσπίδων ἔρρηξαν καὶ ἰστὸν ἀράχνης ὑφαίνουσιν. 30
 ὁράτε κατηγορίαν κακίας καὶ τοῦ σαθροῦ τῆς κακίας τὸν ἔλεγχον, ψιὰ ἀσπίδων καὶ
 ἰστὸν ἀράχνης, τὸ μὲν κῆμα τῆς κακίας, τὸ δὲ διάταγμα τῆς ἀσθενείας. ψιὰ ἀσπί-
 δων τῆς κακίας τὸ εἶδος, ἰστὸς ἀράχνης τῆς ἀσθενείας ὁ ἔλεγχος. καὶ ὁ μέλλων τῶν
 ψιῶν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὖριον εὗρεν. εἶδες κακίαν ἀσθενοῦσαν; εἶδες
 τὸν ἀδικούμενον μὴ ἀδικούμενον; εἶδες τὸν πολεμούμενον στεφανούμενον; καὶ ὁ μέλλων 35
 τῶν ψιῶν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὖριον ἠῦρεν, οὖριον δὲ τί ἐστίν; ἄγονον,
 ἀντὶ τοῦ ἀτέλεστον. Ἑσαία, κήρυξεν ἡμῖν καὶ τῆς κακίας τὸ εἶδος • • καὶ ἐν αὐ-
 τῷ βασιλίσκος. τὸ γὰρ θαυμαστὸν ὅτι καὶ βασιλίσκος ἐν αὐτῷ καὶ οὖριον· βασι-
 λίσκος δὲ τὴν κακίαν σημαίνει. ἐπειδὴ γὰρ τοῦτο τὸ θηρίον πικρότατόν ἐστι πάντων

5. 16—21 adferuntur in Concilli quinti collatione V [L V 506 = M VIII 293]

AA^w

27 Ἑσαίας A^c καὶ ἥσαίας AA^w 32/33 διάταγμα -- ἀράχνης om. A^c nullo sensus damno
 33 post ἔλεγχος add. *addit ergo dicens* A^c 35 post μέλλων add. φησί A^c 37 lacunam signavit;
 ἡμας exciderint, appareat ex A^c, ubi inter εἶδος et καὶ ἐν αὐτῷ habentur *sic enim quod mirum est, sic*
dicens 38 post οὖριον add. *hoc est sterile* A^w 38/39 βασιλίσκον A

τῶν ἐρπετῶν, τούτῳ ἀπεικάζει τῆς κακίας τὸ γέννημα. οὐρίον δὲ τὸ αὐτὸ πάλιν διὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς κακίας. εἶτα ἡ ἀπόφασις· ὁ ἱστός αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον Ies. 59, 6 οὐδὲ μὴ περιβάλονται ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν. διὰ τί; ὅτι τὰ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. εἰπὲ τὸ εἶδος τῆς ἀνομίας· οἱ πόδες αὐτῶν εἰς Ies. 59, 7. 8 κακίαν τρέχουσιν. ἐπὶ τῷ τί ποιῆσαι; καὶ ταχινοὶ εἰσι τοῦ ἐκχέαι αἷμα. 5 τί πρὸς τούτοις; σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι, ἃς διοδεύουσι, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ οἶδασιν. ἀληθῶς θρήνων ἄξια ταῦτα, τὸ ἱερέας καθ' ἱερέων τοιαῦτα λέγειν· λέγομεν δὲ οὐκ ἐκείνων τοσοῦτον κατηγοροῦντες ὅσον ὑμῶν προνοοῦμενοι.

Καὶ μεθ' ἑτέρα· Ἀληθῶς ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ 10 Ier. 2, 12 πλεῖον ἢ γῆ, λέγει κύριος, ὅτι δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαός μου. ἐμέ, φησὶν, ἐγκατέλιπον, πηγὴν ὕδατος ζῶντος, καὶ ὠρυξαν ἐαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους, οἳ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν. λεγέτω πρὸς αὐτοὺς ὁ θεὸς διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου· διέλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ καὶ ἴδετε [καὶ εἰς Ier. 2, 10. 11 Κηδὰρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφόδρα, εἰ γέγονε τοιαῦτα. ποῖα τοιαῦτα; 15 εἰ ἀλλάσσονται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν. διέλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ]. οὐ θέλετε, φησί, τῶν ἐμῶν ἀνέχεσθαι ῥημάτων, οὐκ ἀνέχεσθε τῶν προφητῶν, οὐ δέχεσθε τὸν νόμον, οὐ πιστεύετε ταῖς θεαῖς γραφαῖς; λάβετε Ἑλλήνων παῖδας διδασκάλους, πορεύεσθε εἰς τὰ ἔθνη καὶ μάθετε πῶς τιμῶνται παρ' αὐτῶν οἱ νομιζόμενοι θεοί, καὶ ταῦτα μὴ ὄντες θεοί. διέλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ καὶ ἴδετε καὶ εἰς Κηδὰρ ἀποστείλατε 20 καὶ νοήσατε σφόδρα εἰ γέγονε τοιαῦτα. ποῖα τοιαῦτα; εἰ ἀλλάσσονται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν. ποίους τούτους; καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσὶ θεοί. καὶ τίνος ἕνεκα ταῦτα λέγεις; ὁ δὲ λαός μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφελήθησεται. ταῦτα καὶ περὶ τούτων ἀρμόττει λέγεσθαι. Ἑλλήνων παῖδες εὖλα καὶ λίθους τιμῶντες ἀθάνατα ταῦτα προσαγορεύουσι, σὺ δὲ ἐκείνοις διαγορεύων ἐκεῖνα μὴ προσκυνεῖν, 25 ἀλλὰ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν, τὸν στήσαντα <τὰ> ὄρη σταθμῶι καὶ τὰς νάπας Ies. 40, 12 ζυγῶι, τὸν μετρήσαντα τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί, τὸν στήσαντα τὸν οὐρανὸν ὡς εἰ καμάραν, τὸν κατέχοντα τὸν γυρον Ies. 40, 22 πάσης τῆς γῆς καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ ὡς εἰ ἀκρίδας, τὸν ταῦτα πάντα λόγῳ πεποιηκότα καὶ ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ παραστήσαντα τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα καὶ δεδωκότα τοῖς 30 μὴ οὔσι τὸ εἶναι βουλήματι μόνῳ, ὥσπερ ἐπιλαθόμενος τούτων ἀπάντων, πάθεσσι τε ὑποβάλλεις καὶ ὡς παθητὸν θεὸν προσκυνεῖσθαι νομοθετεῖς; καὶ Ἑλλήνων μὲν, ὡς προεῖρηται, παῖδες ἀπληστίαν νοσοῦντες καὶ τὸν οὐρανὸν ἀπαθὴ καλοῦσι καὶ τὸν ἥλιον ἀπαθὴ προσαγορεύουσι καὶ τοὺς ἀστέρας ἀθανάτους νομοθετοῦσι καὶ τὴν γῆν, ἣν πατοῦσι, θεοποιοῦσιν· ἡμεῖς δὲ τὸν ἀόρατον, τὸν ἀγέννητον, τὸν ἀκατάληπτον, τὸν ἀπερινόητον παθητὸν εἶναι 35 πιστεύσομεν; μὴ γένοιτο, σῶτερ ἡμέτερε καὶ εὐεργέτα· μὴ οὕτως ἀποστάται εἴημεν τῆς σῆς προσκυνήσεως· μὴ οὕτως ἀγνοήσαιμεν τὴν σὴν φύσιν· μὴ οὕτως ἀγνωμονήσαιμεν περὶ τὰς σὰς δωρεάς μηδὲ ὑπολάβωμεν παθητὸν τὸν ἡμέτερον ἐλευθερωτὴν, τὸν ἡμᾶς ἐκ παθῶν εἰς ἀπάθειαν μεταγαγόντα, τὸν τοῖς παθητοῖς τὸ ἀπαθὲς χαρισάμενον. ταύτην καὶ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν τὴν πρεσβείαν προσφέρομεν τῷ θεῷ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς 40 αἰῶνας. ἀμήν.

ΑΛω

2 post κακίας add. *infirmi enim est malitia* Αω 6 σύντριμμα Α 14—16 καὶ εἰς Κηδὰρ —
Χεττιεῖμ om. Αω 20 ἀποστείλετε Α 26 τὰ ὄρη Αω δρια Α

72 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 126 [A^c] et in Collectione Winteriana 25 [A^w]

Ὁμιλία Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας ῥηθεῖσα ἐν Χαλκηδόνι μετὰ τὸ ὁμιλῆσαι Θεοδώρητον

Ps. 59, 9 Νόμος ἐστὶν ἱερὸς τοῖς πατράσιν ἀνατιθέναι τὰ τῶν παίδων· ἐμὸς τοίνυν ἐστὶ Γαλαὰδ καὶ ἐμὸς ἐστὶ Μανασσῆς, μᾶλλον δὲ οὐκ ἐμοί, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ τοῦ τὴν ἱερὰν 5 ὑμῶν πρὸς ἡμᾶς συναθροίσαντος ποιήσας καὶ τὴν ὑπὲρ εὐσεβείας ἔνστασιν αὐτῇ μετὰ τῶν ἄλλων δωρησαμένου. ἐγὼ δὲ τοσοῦτον ἐν ὑμῖν ἀνέστην εἰπεῖν ὅσον ἀσπασασθαι ὁμοῦ καὶ συντάξασθαι. ἀπαίρομεν γὰρ παρ' ὑμῖν μένοντες καὶ πάλιν μεθ' ὑμῶν ἐσμέν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ὑμετέρους ἀπαίροντες. φοιτᾷ γὰρ ἀνεμποδίστως πανταχοῦ τῆς ἀγάπης ἡ φύσις. ἀσπάζομαι ὑμᾶς καὶ παρακαλῶ εἰρήνην ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν τοὺς 10 πρότερον μὲν πιστοὺς, νῦν δὲ καὶ ὁμολογητάς. πᾶς ὃς πέπεισται μεγάλης ἐπειλήφθαι περιουσίας, ἀνδρείως ἀγωνίζεται καὶ ὑπὲρ ὧν κέκτηται, πονεῖν οὐκ ὀκνεῖ, ἵνα μὴ προδῶι τὰ κτηθέντα· μηδεὶς οὖν ὑμᾶς τὴν πατρῴϊαν ἀφέλῃται πίστιν, ἣν καὶ ἡμεῖς ὡς παρακαταθήκην τέκνοις παρατιθέμεθα. ἀπίδετε εἰς τοὺς προγόνους, οὓς οὔτε βάσανοι οὔτε θάνατος οὔτ' ἄλλο τι τῶν ἀνθρωπίνων ἴσχυσεν ἀφελῆσθαι τὸ τῆς πίστεως γνήσιον, ἐφ' ἡμῶν δὲ 15 μικραὶ μὲν αἱ ἀπειλαί, μέγας δὲ ὁ μισθός· μικρὰ τὰ παθήματα, ἀλλ' οἱ στέφανοι μεγάλοι. μηδεὶς ὑμᾶς τὴν παρακαταθήκην συλήσῃ, λέγω δὴ τὴν τῶν δογμάτων ἀκρίβειαν· μηδεὶς ὑμᾶς πείσῃ φρονεῖν θεότητα παθητὴν μηδὲ σώματος καὶ θεότητος φύσιν μίαν. ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν αὐτοθεία οὐσία, τὴν δὲ ἔλαβε· δι' ὃ συνάφειαν κηρύττομεν καὶ οὐ σύγχυσιν, ἔνωσιν, οὐ κράσιν. θεὸς τοῦτο δι' ἐκεῖνο· υἱὸς τοῦτο δι' ἐκεῖνο· πάντα τοῦτο δι' ἐκεῖνο· 20 προσκυνεῖται μετ' ἐκείνου· δεδόξασται μετ' ἐκείνου· καὶ τούτῳ συνημμένον ἀχωρίστως αἰεὶ, ἀπαρχὴ χρηματίζει τῆς ἡμετέρας φύσεως. ταῦτα φυλάττετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν, ἀντιλαμβάνόμενος ὑμῶν ὃν ἐπίσταται τρόπον. αὐτῷ ἢ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.

73—79 Latinae versiones extant tres, 1) in Collectione Palatina 38 [AP]; 2) in Collectione CT 46 [A^c]; 3) in Gestorum Chalcedonensium versione antiqua [A^k] et a Rustico correcta [A^r]

73 Ὑπομνήματα πραχθέντα παρὰ τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἀγίᾳ συνόδῳ ἐπὶ τῇ βεβαιώσει τοῦ συμβόλου τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων καὶ ἐπὶ τῷ ἐπιδοθέντι λιβέλλῳ παρὰ Χαρισίου πρεσβυτέρου 30

Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατεῖαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν Φλαυίου Θεοδοσίου τὸ ιγ καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων αὐγούστων τῇ πρὸ δεκαμῖας Καλανδῶν Αὐγούστων, 35 ἡ τις ἐστὶ κατ' Αἰγυπτίους Ἐπιφῶ κη, συνόδου συγκροτηθείσης ἐν τῇ Ἐφεσίῳ μητροπόλει ἐκ θεσπίσματος τῶν θεοφιλεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων καὶ καθεσθέντων ἐν τῷ ἐπισκοπέῳ τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Μέμνονος τῶν θεοφιλεστάτων καὶ θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων

¹ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, διέποντος καὶ τὸν τόπον τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ὁσιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας Κελεστίνου

36 est idem catalogus atque in V 33

ALew

3 μετὰ — Θεοδώρητον] *post sermonem Afthonii presbyteri et episcopi Theodorati* A^c 17 πα-
ραθήκην A

ALptckr

31 Φλαυίου] *Flavio* A^r Φλαυίου om. A^r
post ¹ ins. 148—149 A^c

- ² καὶ Ἰουβενάλιου Ἱεροσολύμων
- ³ καὶ Μέμνονος τῆς Ἐφεσίων
- ⁴ καὶ Φλαβιανοῦ Φιλίππων, ἐπέχοντος καὶ τὸν τόπον Ῥούφου τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου τῆς Θεσσαλονικέων
- ⁶ καὶ Φίρμου Καισαρείας Καππαδοκίας πρώτης
- ⁶ Θεοδότου Ἀγκύρας Γαλατίας
- ⁷ Ἀκακίου Μελιτηνῆς
- ⁸ Ἐρεννιανοῦ Μύρων τῆς Λυκίας
- ⁹ Ἰκονίου Γορτύνης τῆς Κρήτης
- ¹⁰ Περιγένους Κορίνθου τῆς Ἑλλάδος
- ¹¹ Κύρου Ἀφροδισιάδος τῆς Καρίας
- ¹² Οὐαλεριανοῦ Ἰκονίου
- ¹³ Ἡσυχίου Παρίου
- ¹⁴ Ἑλλανίκου Ῥόδου
- ¹⁵ Δυνατοῦ Νικοπόλεως Ἠπείρου παλαιᾶς
- ¹⁶ Εὐχαρίου Δυρραχίου Ἠπείρου νέας
- ¹⁷ Περρεβίου Φαρμάλου
- ¹⁸ Εὐδοξίου Χώματος τῆς Λυκίας
- ¹⁹ Σιλουανοῦ Χερετάπων Φρυγίας
- ²⁰ Βερινιανοῦ Πέργης τῆς Παμφυλίας
- ²¹ Ἀμφιλοχίου Σίδης
- ²² Ἐπιφανίου Κρατίας Ὀνωριάδος
- ²³ Γρηγορίου Κερασούντος Πόντου Πολεμωνιακοῦ
- ²⁴ Σεννεκίωνος Σκόδρων
- ²⁵ Δαλματίου Κυζίκου
- ²⁶ Δοκιμασίου Μαρωνείας τῆς Θράκης
- ²⁷ Ἰωάννου Προικοννήσου
- ²⁸ Δανιήλου Κολωνείας Καππαδοκίας δευτέρας
- ²⁹ Ῥωμανοῦ Ῥαφίας
- ³⁰ Παυλινιανοῦ Μαιουμᾶ
- ³¹ Παύλου Ἀνθηδόνας
- ³² Φίδου Ἰόππης
- ³³ Ἀιανοῦ Συκαμαζόνος
- ³⁴ Θεοδώρου Γαδάρων
- ³⁵ Λητοίου Λιβιάδος
- ³⁶ Ἀπελλᾶ Ἐλούσης
- ³⁷ Θεοδώρου Ἀρινδηλῶν
- ³⁸ Πέτρου Παρεμβολῆς
- ³⁹ Ἰωάννου Αὐγουστοπόλεως
- ⁴⁰ Σαιδᾶ Φαινοῦς
- ⁴¹ Ῥουφίνου Γάβων
- ⁴² Ἀνυσίου Θηβῶν

ΑΛατκρ

⁴ Θεοσεβεστάτου Λτc ⁷ Melitinae Armeniae Λτκρ ⁸ om. Λρτκρ [= V 33, 35] ⁹ post ²⁴ coll.
 Λρτκρ ²⁴ κόδρων ΑΛρ post ¹⁸ ins. et Palladio Amasiae hellesponti Λτκρ ¹⁷ farmachi Λτ farmaci Λτc
 cf. V 33, 36 ²⁰ βαφείας Α ²² Iohanne Λρτκρ ²⁵⁻¹⁸³ om. Λτc ³⁶ ἀπελλᾶ ΑΛρτκρ
⁴¹ Gabon Λρ Gabuensi Λκ Gabonnensi Λτ τδβων Α

- 43 Καλλικράτους Ναυπάκτου
- 44 Δομνίνου Ὀπούντος
- 45 Νικίου Μεγάρων
- 46 Ἀγαθοκλέους κολωνείας
- 47 Φίληκος Ἀπολλωνίας καὶ Βελλίδος
- 48 Θεοδώρου Δωδώνης
- 49 Ἀνδρηίου Χερρονήσου Κρήτης
- 50 Κυρίλλου Κοίλων τῆς Χερρονήσου
- 51 Παύλου Λάμπης
- 52 Ζηνοβίου Κνωσσοῦ
- 53 Λουκιανοῦ Τοπείρου Θράκης
- 54 Ἐννεπίου Μαξιμιανουπόλεως
- 55 Σεκουνδιανοῦ Λαμίας
- 56 Δίωνος Θηβῶν Θεσσαλίας
- 57 Θεοδώρου Ἐχιναίου
- 58 Μαρτυρίου Ἰλίστρων
- 59 Θωμᾶ Δέρβης
- 60 Ἀθανασίου παρωσιθου
- 61 Θεμιστίου Ἰασσοῦ
- 62 Ἀφθονήτου Ἡρακλείας
- 63 Φιλητοῦ Ἀμυζόνος
- 64 Ἀπελλᾶ Κιβύρας
- 65 Σπουδασίου Κεράμων
- 66 Ἀρχελάου Μύνδου
- 67 Φανία Ἀρπάσων
- 68 Προμαχίου Ἀλινδῶν
- 69 Φιλίππου Περγάμων τῆς Ἀσίας
- 70 Μαξίμου Κύμης
- 71 Δωροθέου Μυρίνης
- 72 Μαξίμου Ἀσσοῦ
- 73 Εὐπόρου Ὑπαίπων
- 74 Ἀλεξάνδρου Ἀρκαδιουπόλεως
- 75 Εὐτυχίου Θεοδοσιοπόλεως
- 76 Ῥόδωνος Παλαιᾶς πόλεως
- 77 Εὐτροπίου Εὐάζων
- 78 Ἀφοβίου Κολόης
- 79 Νεστορίου Σιών
- 80 Ἡρακλέωνος Τράλλων
- 81 Θεοδότου Νύσης
- 82 Θεοδώρου Ἀνινήτου
- 83 Τιμοθέου Βριούλων
- 84 Θεοδοσίου Μασταύρων

ΛΑΡΚ

46 Κορωνείας infra 79, 88 post 47 ins. et Prothymio Conanensi Λκ post 48 Λρ
 cf. V 33, 51 55 Secundino Λρκ 58 Ilistron Λρ Elistrensi Λρ λύστρων Α
 corruptela antiquissima ex V 33, 60 deprompta, latet Πάρου τῆς νήσου cf. 79, 185
 63 Philippo Λρ 72. 71. 70 coll. Λκ 73 Maximiano Λρ 79 ὑπέπων Α
 82 ἀνηνίτου Α

51 Lappa Λρ
 60 παρωσιθου
 63 Aphonio Λκ
 81 Theodoro Λρ

- 85 Τυχικοῦ Χύτρων
- 86 Εὐσεβίου Κλαζομενῶν
- 87 Εὐθαλίου Κολοφῶνος
- 88 Μοδέστου Ἀναίων
- 89 Θεοδοσίου Πριήνης
- 90 Εὐσεβίου Μαγνησίας Σιπύλων
- 91 Σαπρικού Πάφου τῆς Κύπρου
- 92 Ζήνωνος Κουρίου τῆς Κύπρου
- 93 Ῥηγίνου Κωνσταντείας
- 94 Εὐαγρίου Σόλων
- 95 Καισαρίου χωρεπισκόπου
- 96 Τριβωνιανοῦ Ἀσπένδου τῆς Παμφυλίας
- 97 Νουνεχίου Σέλγης
- 98 Σόλωνος Καραλλίας
- 99 Ἀκακίου Κοτεννῶν
- 100 Νησίου Κορυβρασσοῦ
- 101 Ματιδιανοῦ Κορακησίου
- 102 Νεκταρίου Σεννέων
- 103 Εὐτροπίου Ἐτεννῶν
- 104 Ταριανοῦ Λύρβης
- 105 Εὐσεβίου Ἀσπόνων τῆς Γαλατίας
- 106 Φιλουμένου Κίννης
- [106^a Στρατηγίου]
- 107 Εὐσεβίου τῆς Ἡρακλείας Ὀνωριάδος
- 108 Παραλίου Ἀνδραπῶν τῆς Ἐλενοπόντου
- 109 Ἑρμογένους Ῥινοκουρούρων
- 110 Εὐοπίου Πτολεμαίδος τῆς Πενταπόλεως
- 111 Εὐσεβίου Πηλουσίου
- 112 Ἀδελφίου Ὀνούφews
- 113 Παύλου Φραγώνews
- 114 Φοιβάμμωνος Κοπτοῦ
- 115 Μακαρίου Μετήλεως
- 116 Ἀδελφίου Σάews
- 117 Μακεδονίου Ξόews
- 118 Μαρίνου Ἡλιουπολιτῶν
- 119 Μητροδώρου Λεόντων
- 120 Μακαρίου Ἀντews
- 121 Πέτρου Ὀξυρύγχου
- 122 Στρατηγίου Ἀθριβίδος
- 123 Ἀθανασίου Παράλου
- 124 Σιλουανοῦ Κοπριθίδος
- 125 Ἰωάννου Ἡφαίστου

AA¹²₁₂

⁸⁸ ἀνέων A ⁸⁹ θεοδοσίου A *aliter Theodosio Rusticus Theosebio* A¹² per correcturam, sed recte cf. V 33, 89. 45, 52, 62, 56 ⁹² κυρίου A post ⁹⁰ ins. *et Pabisco* [*Pauisco* A¹²] *Apollo-nianensi* A¹² ^{106a} = ¹²²; idem uitium inuenitur in catalogo primae sessionis ¹⁰⁸ ἔλληνοπόντου A *Hellespontiadis* A¹², cf. V 33, 103 post ¹⁰⁶ rep. 19 A¹² eodem uitio quod in catalogo primae sessionis inuenitur post ¹¹⁸ ins. *et Eulogio Terenuthensi* A¹²

- 126 Ἀριστοβούλου Θμούεως
 127 Θέωνος Σεθροΐτου
 128 Λαμπετίου Κασίου
 129 Κύρου Ἀχαιοῦ
 130 Πουπλίου Ὀλβίας
 131 Σαμουήλου Δύσθεως
 132 Ζηνοβίου Βάρκης
 133 Ζήνωνος Τευχείρων
 134 Σωπάτρου Σεπτιμιακῆς
 135 Εὐσεβίου Νειλουπόλεως
 136 Ἡρακλείδου Ἡρακλεοῦς
 137 Χρυσασορίου Ἀφροδιτοῦς
 138 Ἀνδρέου Ἑρμουπόλεως μεγάλης
 139 Σαβίνου Πανός
 140 Ἀβραάμ Ὀστρακίνης
 141 Ἰέρακος Ἀφναίου
 142 Ἀλυπίου Σελή
 143 Ἀλεξάνδρου Κλεοπατρίδος
 144 Ἰσαάκ Ταβᾶ
 145 Ἀμμωνος Βουτοῦ
 146 Ἡρακλείου Θύνεως
 147 Ἰσαάκ Ἐλεαρχίας
 148 Ἡρακλείου Ταμιαθίδος
 149 Θεωνᾶ Ψίγχους
 150 Ἀμμωνίου Πανεφύσου
 151 Εὐγενίου Ἀπολλωνιάδος
 152 Καλλινίκου Ἀπαμείας
 153 Πέτρου Προύσης τῆς Βιθυνίας
 154 Βεσούλα διακόνου Καρθαγίνης
 155-156 Ἀρκαδίου καὶ Προιέκτου τῶν θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων καὶ πρεσβευτῶν
 157 καὶ τοῦ θεοσεβεστάτου πρεσβυτέρου Φιλίππου τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου Ῥωμαίων
 καὶ ληγάτου

74 1 Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ πριμικήριος νοταρίων εἶπεν· Ἡ ἀγία καὶ μεγάλη
 σύνοδος ὑμῶν πᾶσαν τιθεμένη πρόνοιαν τῆς ὀρθῆς καὶ ἀποστολικῆς πίστεως καὶ τῶν τῆς
 ἀληθείας δογμάτων, προνοοῦσα δὲ καὶ τῆς καταστάσεως καὶ εὐταξίας τῶν ἐκκλησιῶν, ὅρον
 ἐξήνεγκεν, ὃν καὶ μετὰ χεῖρας ἔχοντες, εἰ παρίσταται τῇ ὁσιότητι ὑμῶν, ἀναγνωσόμεθα.

33 cf. Cyrilli ep. ad Acacium Beroeensem [A 107, 5] πέπρακται ἐν τῇ Ἐφέσῳ περὶ τοῦτου
 ἰδικὸν ὑπόμνημα, βεβαιούσης τῆς συνόδου τὴν ἐκτεθεῖσαν πίστιν παρὰ τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων τῶν ἐν
 Νικαίᾳ συνελεγεμένων κατὰ καιροῦς, καὶ πέπομφα τοῦτο πρὸς εὐμάθειαν τῇ σῇ ὁσιότητι . . . παρεθή-
 καμεν δὲ καὶ τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων πατέρων χρήσεις, ἐν ᾗ εἶδεῖν οἱ ἐντυγχάνοντες τίνα τρόπον ἐκείνοι
 νενοήκασιν τὸ τῆς πίστεως σύμβολον 1—p. 89, 13 adfert Eutyches in florilegio 13 1—p. 89, 3
 post V 63 habet CT 27

AΛpkr; 151—153 om. Apkr
 post 154 ins. et Danihele Darneensi [Dardensi Λκ] Λkr, sed adnotat de hoc et de 135 Rusticus
 Acymitanus non habet 155 Heractio Λκ post 148 ins. et Theopempto Cabasensi Λkr 146 θυδνεωσ Α
 AΛptckr
 3 τῶν ἁγίων Λkr

- 2 Ἡ ἀγία σύνοδος εἶπεν· Ὁ ἐξενεχθεὶς ὅρος παρὰ τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμένης ταύτης συνόδου ἀναγινωσκέσθω καὶ ἐμπερέσθω τοῖς πραττομένοις.
- 8 Ἡ ἐν Νικαίαι σύνοδος πίστιν ἐξέθετο ταύτην· Πιστεύομεν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀορατῶν ποιητὴν· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, 5 θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο· τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῇ, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα, ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, 10 ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα. τοὺς δὲ λέγοντας ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν· καὶ ἄρτι γεννηθῆναι οὐκ ἦν· καὶ ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο ἢ ἐξ ἑτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας φάσκοντας εἶναι ἢ τρεπτόν ἢ ἀλλοιωτὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τούτους ἀναθεματίζει ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία.
- 4 Τῇ μὲν οὖν ἀγίᾳ ταύτῃ πίστει πάντας συντίθεσθαι προσήκει· ἔχει γὰρ εὐσεβῶς καὶ ἀποχρῶντως εἰς ὠφέλειαν τῆς ὑπ' οὐρανόν. 15 ἐπειδὴ δὲ τινὲς προσποιοῦνται μὲν ὁμολογεῖν αὐτὴν καὶ συντίθεσθαι, παρερμηνεύουσι δὲ τῶν ἐννοιῶν τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν καὶ σοφίζονται τὴν ἀλήθειαν, πλάνης ὄντες υἱοὶ καὶ ἀπωλείας τέκνα, ἐδέησεν ἀναγκαίως ἀγίων πατέρων καὶ ὀρθοδόξων παραθέσθαι χρήσεις πληροφορησαὶ δυναμένας τίνα τε τρόπον νουήκασιν αὐτὴν καὶ κηρύξαι τεθαυρήκασιν, ὥστε δηλονότι καὶ πάντας τοὺς ὀρθοὺς καὶ ἀμώμητον ἔχοντας πίστιν οὕτω καὶ νοεῖν καὶ ἐρμηνεύειν καὶ κηρύττειν αὐτήν. 20
- 75 1 Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ πριμικήριος νοταρίων εἶπεν· Ἐπειδὴ μετὰ χειρας ἔχομεν καὶ βιβλία τῶν ἀγιωτάτων καὶ ὁσιωτάτων πατέρων καὶ ἐπισκόπων καὶ διαφόρων μαρτύρων, ἐπελεξάμεθα δὲ ἐκ τούτων ὀλίγα κεφάλαια, εἰ παρίσταται, ἀναγνωσόμεθα.
- 2 Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων εἶπε· Καὶ ταῦτα ἀναγνωσθέντα ἐμπερέσθω. 25
- Καὶ ἀνεγνώσθη οὕτως
- Πέτρου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος ἐκ τοῦ Περί θεότητος βιβλίου
- [1] 3 Ἐπεὶ καὶ ἀληθῶς ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο (ὅθεν Ιωη. 1, 17 καὶ χάριτι ἐσμὲν σεσωσμένοι κατὰ τὸ ἀποστολικὸν ῥητὸν καὶ τοῦτο, φησὶν, οὐκ ἐξ Eph. 2, 8 ἡμῶν· θεοῦ τὸ δῶρον, οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι), θελήματι θεοῦ ὁ λόγος σὰρξ γινόμενος καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος οὐκ ἀπελείφθη τῆς 30 Phil. 2, 7 θεότητος. οὐδὲ γὰρ ἵνα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἡ δόξης τέλεον ἀποστή, πτωχεύσας πλούσιος ὢν, τοῦτο ἐγένετο, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνα- 2 Cor. 8, 9 δέξηται, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ὅπως ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατω- 1 Petr. 3, 18 θείς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι.

3—15 οὐρανόν post excerpta patrum primae sessioni inserunt V 54, M, P [= hk] 52; in appendice habent S 100 D 95 21—25 et capitula I—XVI repetita sunt ex sessione prima [uol. 1, 2 p. 39 sq. = Ω]

ΑΛρτκκ

6 θεὸν ἐκ θεοῦ VMPSDΑρτκκ om. A 7 τε om. A τῷ om. D 8 καὶ σαρκωθέντα om. SD σαρκωθέντα Αρ 9 καὶ ἐνανθρωπήσαντα VΑρτκκ παθόντα ταφέντα Ρ καὶ ἀνελθόντα VΑρ τοὺς om. MPSP 10 καὶ ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς καθήμενον καὶ ἐρχόμενον V 13 ἡ ἀγία ΑΛρ ἡ ἀγία τοῦ θεοῦ V καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ VΑΛρτκ ἀποστολικὴ καὶ καθολικὴ MPSPΔλκ 14 τῇ — πίστει ΑΛρτκκ ταύτῃ τῇ ἀγίᾳ πίστει VMPSP 23 κεφάλαια ΑΛρ κεφάλαια 8 Λκκ et Hadriana in Αρ cf. Ω 29 θεοῦ τὸ δῶρον om. Αρ 30/31 τῆς θεότητος ΑΛρτκ ab univ. Ακ 31 τῆς δυνάμεως ΑΛρτκ diminutivis Ακ 33 deo patri Αι

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

- [II] 4 Καὶ μεθ' ἕτερα· Ὅθεν καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς ἀληθεύει λέγων· ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο
 Joh. 1, 14 καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, τότε δηλονότι ἀφ' οὗ ὁ ἄγγελος ἡσπάσατο τὴν παρθένον
 Lc. 1, 28 εἰπών· χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ. τὸ γὰρ ὁ κύριος μετὰ σοῦ
 νῦν ἔστιν ἀκοῦσαι τοῦ Γαβριὴλ ἀντὶ τοῦ ὁ θεὸς λόγος μετὰ σοῦ· σημαίνει γὰρ αὐτὸν γεν-
 Lc. 1, 35 νώμενον ἐν μήτραι καὶ σάρκα γιγνόμενον, καθὼς γέγραπται· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύ- 6
 σεται ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοί· δι' ὃ καὶ τὸ γεννώμενον
 ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.
 [III] 5 Καὶ πάλιν μεθ' ἕτερα· Ὁ δὲ θεὸς λόγος παρὰ τὴν ἀνδρὸς ἀπουσίαν κατὰ βούλησιν
 τοῦ τὰ πάντα δυναμένου κατεργάσασθαι θεοῦ γέγονεν ἐν μήτραι τῆς παρθένου σὰρξ μὴ
 δεηθεὶς τῆς ἀνδρὸς ἐνεργείας ἢ παρουσίας. ἐνεργέστερον γὰρ τοῦ ἀνδρὸς ἐνεποίησεν 10
 ἢ τοῦ θεοῦ δύναμις ἐπισκιάσασα τῇ παρθένῳ σὺν τῷ ἐπεληλυθότι ἁγίῳ πνεύματι.

Ἀθανασίου τοῦ ἀγιωτάτου γενομένου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐκ τοῦ Κατὰ Ἀρειανῶν βιβλίου

- [III] 6 Πολλοὶ γοῦν ἅγιοι γεγόνασιν καὶ καθαροὶ πάσης ἁμαρτίας, Ἱερεμίας δὲ καὶ ἐκ κοιλίας
 c. Arian. 3, 33 ἡγιάσθη καὶ Ἰωάννης ἔτι κυοφορούμενος ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει ἐπὶ τῇ φωνῇ τῆς θεο-
 Jer. 1, 5 τόκου Μαρίας· καὶ ὅμως ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωυσέος καὶ 15
 Lc. 1, 44 ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ καὶ
 Rom. 5, 14 οὕτως ἔμενον οὐδὲν ἦττον οἱ ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ φθαρτοί, δεκτικοὶ τῶν ἰδίων τῆς φύσεως
 παθῶν. νῦν δὲ τοῦ λόγου γενομένου ἀνθρώπου καὶ ἰδιοποιουμένου τὰ τῆς σαρκός,
 οὐκέτι ταῦτα τοῦ σώματος ἄπτεται διὰ τὸν ἐν αὐτῷ γινόμενον λόγον, ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ μὲν
 ἀνήλωται, λοιπὸν δὲ οἱ ἄνθρωποι οὐκέτι κατὰ τὰ ἴδια πάθη μένουσιν ἁμαρτωλοὶ καὶ νεκροί, 20
 ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ λόγου δύναμιν ἀναστάντες ἀθάνατοι καὶ ἀφθαρτοὶ αἰεὶ διαμένουσιν.
 ὅθεν καὶ γεννωμένης τῆς σαρκὸς ἐκ τῆς θεοτόκου Μαρίας αὐτὸς λέγεται γεγενῆσθαι ὁ τοῖς
 ἄλλοις γέννησιν εἰς τὸ εἶναι παρασχών, ἵνα τὴν ἡμῶν εἰς ἑαυτὸν μεταθῇ γέννησιν καὶ
 μηκέτι ὡς γῇ μόνη ὄντες εἰς γῆν ἀπέλθωμεν, ἀλλ' ὡς τῷ ἔξ οὐρανοῦ λόγῳ συναφθέντες
 εἰς οὐρανὸν ἀναχθῶμεν παρ' αὐτοῦ. οὐκοῦν οὕτως καὶ τὰ ἄλλα πάθη τοῦ σώματος οὐκ 25
 ἀπεικότως εἰς ἑαυτὸν μετέθηκεν, ἵνα μηκέτι ὡς ἄνθρωποι, ἀλλ' ὡς ἴδιοι τοῦ λόγου τῆς
 1 Cor. 15, 22 αἰωνίου ζωῆς μετασχῶμεν. οὐκέτι γὰρ κατὰ τὴν προτέραν γένεσιν ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες
 ἀποθνήσκομεν, ἀλλὰ λοιπὸν τῆς γενέσεως ἡμῶν καὶ πάσης τῆς σαρκικῆς ἀσθενείας μετα-
 Gal. 3, 13 τεθέντων εἰς τὸν λόγον ἐγειρόμεθα ἀπὸ γῆς, λυθείσης τῆς δι' ἁμαρτίαν κατάρας διὰ τὸν ἐν
 ἡμῖν ὑπὲρ ἡμῶν γινόμενον κατάραν.

30

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Ἐπίκτητον ἐπιστολῆς

- [V] 7 Πῶς δὲ καὶ ἀμφιβάλλειν ἐτόλμησαν οἱ λεγόμενοι Χριστιανοὶ εἰ ὁ ἐκ Μαρίας προελθὼν
 ad Epict. 2 κύριος υἱὸς μὲν τῇ οὐσίᾳ καὶ φύσει τοῦ θεοῦ ἐστι, τὸ δὲ κατὰ σάρκα ἐκ σπέρματός ἐστι
 Δαυὶδ, σαρκὸς δὲ τῆς ἁγίας Μαρίας, τινὲς δὲ ἄρα οὕτω τολμηροὶ γεγόνασιν ὥστε εἰπεῖν
 τὸν Χριστὸν τὸν σαρκὶ παθόντα καὶ ἐσταυρωμένον μὴ εἶναι κύριον καὶ σωτῆρα καὶ θεὸν 35
 καὶ υἱὸν τοῦ πατρός; ἢ πῶς Χριστιανοὶ θέλουσιν ὀνομάζεσθαι οἱ λέγοντες εἰς ἄνθρωπον
 ἅγιον ὡς ἐπὶ ἕνα τῶν προφητῶν ἐληλυθέναι τὸν λόγον καὶ μὴ αὐτὸν ἄνθρωπον γεγονέναι
 λαβόντα ἐκ Μαρίας τὸ σῶμα, ἀλλ' ἕτερον εἶναι τὸν Χριστὸν καὶ ἕτερον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον
 τὸν πρὸ Μαρίας καὶ πρὸ αἰώνων υἱὸν ὄντα τοῦ πατρός; ἢ πῶς εἶναι Χριστιανοὶ δύ-
 νανται οἱ λέγοντες ἄλλον εἶναι τὸν υἱὸν καὶ ἄλλον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον; 40
 [VI] 8 Καὶ μεθ' ἕτερα πάλιν· Οὐ θέσει δὲ ταῦτα ἐγίνετο, μὴ γένοιτο, ὡς τινες πάλιν ὑπέ-
 ad Epict. 7 λαβον, ἀλλ' ὄντως ἀληθεῖαι ἀνθρώπου γενομένου τοῦ σωτῆρος ὅλου τοῦ ἀνθρώπου σωτηρία

ΑΛΡΙΚΤ (Ω)

1 et uerbum ΑΙΚΤ
 29/30 ἐν ἡμῖν om. ΑΡ

6 nascetur ex te ΑΚ et uaria lectio in ΑΡ
 34 τινὲς ΑΛΡΙΚΤ cf. Ω

27 πάντες om. ΑΡΙΕ cf. Ω
 οὗτοι Α adeo ΑΡ sic Αε om. Αἰ isis tam ΑΚ cf. Ω

ἐγίνετο. εἰ γὰρ θέσει ἦν ἐν τῷ σώματι ὁ λόγος κατ' ἐκείνους, τὸ δὲ θέσει λεγόμενον φαντασία ἐστίν, εὐρίσκεται δοκῆσαι καὶ ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν ἀνθρώπων λεγόμενα κατὰ τὸν ἀσεβέστατον Μανιχαῖον. ἀλλὰ μὴν οὐ φαντασία ἡ σωτηρία ἡμῶν οὐδὲ σώματος μόνου, ἀλλ' ὅλου ἀνθρώπου, ψυχῆς καὶ σώματος, ἀληθῶς ἡ σωτηρία γέγονεν ἀνθρώπινον φύσει τὸ ἐκ Μαρίας κατὰ τὰς θείας γραφὰς καὶ ἀληθινὸν ἦν τοῦ σωτῆρος. 5

Ἰουλίου τοῦ ἀγιωτάτου γενόμενου ἐπισκόπου Ῥώμης ἐκ τῆς πρὸς Προσδόκιον ἐπιστολῆς

- [VII] 9 Κηρύσσεται δὲ εἰς συμπλήρωσιν τῆς πίστεως καὶ σαρκωθείς ἐκ παρθένου Μαρίας ὁ τοῦ θεοῦ υἱὸς καὶ σκηνώσας ἐν ἀνθρώποις, οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ ἐνεργήσας (τοῦτο γὰρ ἐπὶ προφητῶν ἐστὶ καὶ ἀποστόλων), τέλειος θεὸς ἐν σαρκὶ καὶ ἄνθρωπος τέλειος ἐν πνεύματι· οὐ δύο υἱοί, εἰς μὲν γνήσιος υἱὸς ἀναλαβὼν ἄνθρωπον, ἕτερος δὲ θνητὸς ἄνθρωπος ἀναληφθεὶς ὑπὸ θεοῦ, ἀλλ' εἰς μονογενῆς ἐν οὐρανῷ, μονογενῆς ἐπὶ γῆς <θεός>. Lietzmann, Apollinaris p. 284

Φίληκος τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Ῥώμης καὶ μάρτυρος ἐκ τῆς πρὸς Μαξιμῖνον τὸν ἐπίσκοπον καὶ τὸν κλῆρον τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπιστολῆς

- [VIII] 10 Περὶ δὲ τῆς σαρκώσεως τοῦ λόγου καὶ πίστεως, πιστεύομεν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν τὸν ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας γεννηθέντα ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ τοῦ θεοῦ αἰδῖος υἱὸς καὶ λόγος καὶ οὐκ ἄνθρωπος ὑπὸ θεοῦ ἀναληφθεὶς, ἵν' ἕτερος ἢ παρ' ἐκείνον. οὐδὲ γὰρ ἄνθρωπον ἀνέλαβεν ὁ τοῦ θεοῦ υἱός, ἵνα ἦ ἕτερος παρ' αὐτόν, ἀλλὰ θεὸς ὢν τέλειος γέγονεν ἅμα καὶ ἄνθρωπος τέλειος, σαρκωθείς ἐκ παρθένου. Lietzmann, Apollinaris p. 318

Θεοφίλου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς ἑορταστικῆς ἐπιστολῆς

- [VIII] 11 Ἔστι γὰρ καὶ νῦν τῶν τότε θαυμάτων τὰ λείψανα. μὴ ἀπιστεῖτωσαν ὅτι δύναμις 20 θεοῦ ἰσχύει ποιεῖν παρθένον ἀποτίκτειν, ἐν ἧι γενόμενος ὁ ζῶν τοῦ θεοῦ λόγος διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμοίωσιν (ἄλλως γὰρ ἡμῖν συνομιλεῖν αὐτὸν ἐγγύτερον οὐχ οἷόν τε ἦν), ἵνα μὴ ἔξ ἡδονῆς καὶ ὕπνου, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἔχει, δέξηται σῶμα, τὸ ἐν ὁμοι- Sap. Sal. 7. 3 ῳματι τοῦτου λαμβάνει ἐκ παρθένου τικτόμενος ἄνθρωπος, φαινόμενος μὲν ὡς ἡμεῖς κατὰ τὴν δουλείαν μορφήν, ἐκ δὲ τῶν ἔργων ἀποδεικνύμενος ὅτι τῶν ἀπάντων δημιουργὸς καὶ 25 κύριός ἐστι, πράττων ἔργα θεοῦ.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἑκτῆς ἑορταστικῆς ἐπιστολῆς

- [X] 12 Οἷα γὰρ τῶν τεχνιτῶν οἱ ἀριστοὶ οὐκ ἐν τιμαῖς μόνον ὕλαις τὴν τέχνην ἐκφαίνουσι θαυμαζόμενοι, ἀλλ' εὐτελοῦς πηλοῦ καὶ κηροῦ διαλυομένου πολλάκις ἐπειλημμένοι τῆς ἐπιστήμης ἑαυτῶν ἀποδεικνύουσι τὴν δύναμιν πολλῶι μᾶλλον ἐπαινούμενοι, οὕτως ὁ πάντων 30 ἀριστοτέχνης, ὁ ζῶν καὶ ἐνεργῆς τοῦ θεοῦ λόγος, τάξεως ἀρμονίαι διακοσμήσας τὰ σύμπαντα, οὐχ οἷά τινος τιμίας ὕλης, οὐρανίου λαβόμενος σώματος πρὸς ἡμᾶς ἀφίκεται, ἀλλ' ἐν πηλῷ τὸ μέγα τῆς ἑαυτοῦ δείκνυσι τέχνης, τὸν ἐκ πηλοῦ πλασθέντα διορθούμενος ἄνθρωπον αὐτὸς ἐκ παρθένου καινοπρεπῶς προῶν ἄνθρωπος, τῷ μὲν τρόπῳ τῆς γενέ- 35 σεως διαλλάττων, τὴν δὲ κατὰ πάντα πρὸς ἡμᾶς χωρὶς ἁμαρτίας οὐκ ἐκφεύγειν κρίνας ὁμοίωσιν, τικτόμενος σπαργανούμενος τιθηνούμενος, βρέφος ἐν φάτνῃ κείμενος, τῆς φύσεως ἡμῶν τὴν ἀσθένειαν ἐκδεχόμενος διὰ τὰς προλαβούσας αἰτίας. ἀλλ' ἔτι βρέφος ὢν, Hebr. 4. 12

ΑΛητκκ (Ω)

5 ἀνθρώπινον ΑΛι ἀνθρώπινον ἄρα Αρκκ cf. Ω domini saluatoris Ακ 6 γενομένου om. Αρτκ cf. Ω 11 θεός Αρτκκ om. Α cf. Ω 12 μαξιμῖνον Α Maximianum Ακκ Maximian ΑΩ et Maximianum et Maximium Αρ 16 υἱὸς λόγος Ακ 24 μὲν φαινόμενος Αρε cf. Ω 27 ἑκτῆς om. Ατκ cf. Ω 32 τιμίας om. Αρκ οὐρανίου om. Αι ἐφίκεται Α 34 καινοπρεπῶς Ακκ καινοπρεπῆς ΑΛρε cf. Ω 36 τικτόμενος om. Ακ

Mt. 2, 8. 12 ὁμοῦ καὶ τὸν ἐχθρὸν καὶ τὴν τούτου θορυβεῖ φάλαγγα, μάγους ἔλκων ἐπὶ μετάνοιαν καὶ παρασκευάζων τοῦ ἀποστείλαντος αὐτοὺς περιφρονεῖν βασιλέως.

Κυπριανοῦ τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος ἐκ τοῦ Περὶ ἐλεημοσύνης, ἐρμηνεία

[XI] 18 Πολλοὶ καὶ μέγιστοι τυγχάνουσιν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, αἱ θεῖαι εὐεργεσίαι ἀφ' ὧν τὴν
de opere et elemos. 1 ἡμετέραν σωτηρίαν ἡ τοῦ θεοῦ πατὴρ καὶ <Χριστοῦ> δαυιλῆς καὶ πλουσία φιλανθρωπία 5
εἰργάσατο καὶ αἰεὶ ἐργάζεται, δι' ἃ φυλάσσει ἡμᾶς καὶ ζωοποιῆσαι ὁ πατήρ τὸν υἱὸν ἔπεμψεν,
ἵνα ἡμᾶς ἀνακαινίσῃ, καὶ πεμφθεὶς ὁ υἱὸς ἠθέλησεν υἱὸς ἀνθρώπου γενέσθαι, ὅπως ἡμᾶς
υἱοὺς θεοῦ καταστήσῃ. ἔταπείνωσε τοίνυν ἑαυτόν, ἵνα τὸν λαὸν τὸν ἀπερριμμένον
ἀνακτήσῃται· τετραυμάτισται, ἵνα τὰ ἡμετέρα τραύματα θεραπεύσῃ· ἐδούλευσεν, ὅπως ἐκ
δουλείας εἰς ἐλευθερίαν τοὺς δουλεύοντας ἀγάγῃ· θάνατον ὑπέστη, ἵνα τοῖς θνητοῖς τὴν 10
ἀθανασίαν ἀποδῶ.

Ἀμβροσίου τοῦ ἀγιωτάτου γενομένου ἐπισκόπου Μεδιολάνων, ἐρμηνεία

[XII] 14 Εἰ ἐμοὶ οὐ πιστεύουσι, πιστεύσωσι τῷ ἀποστόλῳ λέγοντι· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλή-
de fide 1, 94 ρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυ-
Gal. 4, 4 ναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον. τὸν υἱὸν φησὶν αὐτοῦ, οὐχ ἓνα τῶν πολλῶν· 15
οὐ κοινόν, ἀλλ' ἑαυτοῦ· τῆς αἰδίου γεννήσεως τὴν ἰδιότητα ἐσήμανε. τοῦτον μετὰ ταῦτα
γενόμενον ἐκ γυναικὸς κατασκευάζει, ὅπως τὸ γενέσθαι οὐ τῇ θεότητι, ἀλλὰ τῷ
προσληφθέντι σώματι περιγράψῃ, γενόμενον ἐκ γυναικὸς διὰ τῆς προσληφθείσης
σαρκός, γενόμενον ὑπὸ νόμον διὰ τῆς τοῦ νόμου φυλακῆς. ἡ γὰρ θειοτάτη αὐτοῦ
γέννησις πρὸ τοῦ νόμου, αὕτη δὲ μετὰ τὸν νόμον. 20

Τοῦ αὐτοῦ

[XIII] 15 Σιωπήσωσι τοίνυν αἱ ἀπὸ τῶν λόγων μάταιαι ζητήσεις, ὅτι ἡ τοῦ θεοῦ βασιλεία,
de fide 2, 77 καθὼς γέγραπται, οὐκ ἐν πειθοῖς λόγων ἀνθρωπίνων ἐστίν, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει δυνάμεως.
78 1 Cor. 2, 4 φυλάξωμεν τὴν διαφορὰν τῆς θεότητος καὶ τῆς σαρκός. εἰς ἐν ἑκατέρῳ λαλεῖ ὁ τοῦ
θεοῦ υἱός, ὅτι ἐν αὐτῷ ἡ ἑκάτερα φύσις ἐστίν. ὁ αὐτὸς λαλεῖ καὶ οὐκ ἐν ἐνὶ πάντοτε 25
διαλέγεται τρόπῳ. πρόσχες ἐν αὐτῷ νυνὶ μὲν δόξαν θεοῦ, νυνὶ δὲ ἀνθρώπου πάθη, ὅτι
ὡς θεὸς διδάσκει τὰ θεῖα, ἐπεὶ λόγος ἐστίν, ὡς δὲ ἀνθρώπος λέγει τὰ ἀνθρώπινα, ἐπεὶ ἐν
Ioh. 6, 51. 58 τῇ ἐμῇ οὐσίᾳ διελέγετο. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὃς κατέβη ἐξ οὐρανοῦ· οὗτος ὁ
Ioh. 6, 54 ἄρτος ἡ σὰρξ ἐστίν, καθὼς αὐτὸς ἔφη· οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου
ἐστίν. οὗτός ἐστιν ὁ καταβάς· οὗτός ἐστιν ὃν ὁ πατήρ ἡγίασε καὶ ἔπεμψεν εἰς τὸν 30
κόσμον. οὐδὲ αὐτὸ τὸ γράμμα ἡμᾶς διδάσκει τοῦ ἀγιασμοῦ μὴ τὴν θεότητα χρεῖαν
ἐσχηκέναι, ἀλλὰ τὴν σάρκα.

4—11 ipsa Cypriani uerba exhibent A^{pk} et A^c in Collectione C 24, uersionis Graecae uer-
sionem Latinam A^{tc} in Collectione CT 46 13—20. 22—32 ipsa Ambrosii uerba exhibent A^{ptck};
Ambrosii codicum notitia accurata praesto non est

A^{Aptck} (Ω)

5 καὶ Χριστοῦ A^{tc} καὶ A cf. Ω 12 γενομένου om. A^{ptck} 16 ἑαυτοῦ] *suum, suum cum dicit* A^{pk}
Ambr. *suum, cum dicit suum* A^{tc} 24 διαφορὰν ex ἀνάγνωσιν corr. A cf. Ω ἐκατέρῳ A^{A^{tc}}
quam lectionem a Severo introductam esse contendit Eulogius ap. Phot. 230 p. 271^b 13 sq. *utroque* A^k
Ambros. codd. *utroque* et *utroque* A^p cf. Ω 25 καὶ] scribendum <εἰ> καὶ, cf. A et Ambr. 26 ὅτι
A^{A^c} om. A^{ptck}Ambr. 30/31 in *hunc mundum* A^{ptck} 31 οὐδὲ] *nec* A^{tc} (corruptum ex *hanc*)
et A^{pt²⁴k} cf. Ω

Γρηγορίου τοῦ μεγάλου ἀγιοτάτου ἐπισκόπου γενομένου Ναζιανζοῦ

[XIII] 16 Μὴ ἀπατάτῃσαν οἱ ἄνθρωποι μὴδὲ ἀπατάσθωσαν, ἄνθρωπον ἄνουν δεχόμενοι τὸν ἐρ. τοι [PG κυριακόν, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, μᾶλλον δὲ τὸν κύριον ἡμῶν καὶ θεόν. οὐδὲ γὰρ τὸν ἄν- P. 177-181] ἄνθρωπον χωρίζομεν τῆς θεότητος, ἀλλ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν δογματίζομεν, πρότερον μὲν οὐκ ἄνθρωπον, ἀλλὰ θεὸν καὶ υἱὸν μόνον καὶ προαιώνιον, ἀμιγῆ σώματος καὶ τῶν ὅσα σώ- 5 ματος· ἐπὶ τέλει δὲ καὶ ἄνθρωπον, προσληφθέντα ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, παθητὸν σαρκί, ἀπαθῆ θεότητι· περιγραφτὸν σώματι, ἀπερίγραφτον πνεύματι· τὸν αὐτὸν ἐπίγειον καὶ οὐράνιον, ὁρώμενον καὶ νοούμενον, χωρητὸν καὶ ἀχώρητον, ἵν' ὅλῳ ἀνθρώπῳ τῷ αὐτῷ καὶ θεῷ ὅλος ἄνθρωπος ἀναπλασθῇ πεσὼν ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

Εἴ τις οὐ θεοτόκον τὴν Μαρίαν ὑπολαμβάνει, χωρὶς ἐστὶ τῆς θεότητος. 10

Εἴ τις ὡς διὰ σωλῆνος τῆς παρθένου δραμεῖν, ἀλλὰ μὴ ἐν αὐτῇ διαπεπλάσθαι [λέγοι] θεικῶς ἅμα καὶ ἀνθρωπικῶς, θεικῶς μὲν ὅτι χωρὶς ἀνδρός, ἀνθρωπικῶς δὲ ὅτι νόμῳ κυή- σεως, [ἀνάθεμα ἔστω.]

εἴ τις διαπεπλάσθαι λέγει τὸν ἄνθρωπον, εἴθ' ὑποδεδυκέναι θεόν, κατάκριτος· οὐ γὰρ γέννησις θεοῦ τοῦτό ἐστιν, ἀλλὰ φυγὴ γεννήσεως. 15

Εἴ τις εἰσάγει δύο υἱούς, ἓνα μὲν τὸν ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ πατρός, δεύτερον δὲ τὸν ἐκ τῆς μητρός, ἀλλ' οὐχὶ ἓνα καὶ τὸν αὐτόν, τῆς υἰοθεσίας ἐκπέσοι τῆς ἐπηγγελμένης τοῖς Eph. 1, 5 ὀρθῶς πιστεύουσι. φύσεις μὲν γὰρ δύο θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ἐπεὶ καὶ ψυχὴ καὶ σῶμα· υἱοὶ δὲ οὐ δύο οὐδὲ θεοὶ. οὐδὲ γὰρ ἐνταῦθα δύο ἄνθρωποι, εἰ καὶ οὕτως ὁ Παῦλος τὸ ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ἐκτὸς προσηγόρευσε, καὶ εἰ δεῖ συντόμως εἰπεῖν, ἄλλο μὲν καὶ 20 2 Cor. 4, 16 ἄλλο τὰ ἐξ ὧν ὁ σωτήρ, εἴπερ μὴ ταυτὸν τὸ ἀόρατον τῷ ὁρατῷ καὶ τὸ ἄχρονον τῷ ὑπὸ χρόνον· οὐκ ἄλλος δὲ καὶ ἄλλος, μὴ γένοιτο· τὰ γὰρ ἀμφοτέρω ἐν τῇ συγκράσει, θεοῦ μὲν ἐνανθρωπήσαντος, ἀνθρώπου δὲ θεωθέντος ἢ ὅπως ἂν τις ὀνομάσειε. λέγω δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο ἔμπαλιν ἢ ἐπὶ τῆς τριάδος ἔχει. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἄλλος καὶ ἄλλος, ἵνα μὴ τὰς ὑπο- στάσεις συγχέωμεν, οὐκ ἄλλο δὲ καὶ ἄλλο· ἐν γὰρ τὰ τρία καὶ ταυτὸν τῇ θεότητι. 25

Εἴ τις ὡς ἐν προφῆτῃ λέγει κατὰ χάριν ἐνηργηκέναι, ἀλλὰ μὴ κατ' οὐσίαν συνῆφθαι καὶ συναναπεπλάσθαι, εἴη κενὸς τῆς κρείττονος ἐνεργείας, μᾶλλον δὲ πλήρης τῆς ἐναντίας.

Εἴ τις οὐ προσκυνεῖ τὸν ἐσταυρωμένον, ἀνάθεμα ἔστω καὶ τετάχθω μετὰ τῶν θεοκτόνων.

Εἴ τις ἐξ ἔργων τετελειωμένον ἢ μετὰ τὸ βάπτισμα ἢ μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν 30 υἰοθεσίας ἡξιῶσθαι λέγει καθάπερ [οὗς] Ἕλληνες παρεγγράπτους εἰσάγουσιν, ἀνάθεμα ἔστω. τὸ γὰρ ἡργμένον ἢ προκόπτον ἢ τελειούμενον οὐ θεός, κἂν διὰ τὴν κατὰ μικρὸν αὐξησιν οὕτως λέγηται.

Βασιλείου τοῦ ἀγιοτάτου γενομένου ἐπισκόπου Καισαρείας τῆς πρώτης Καππαδοκίας

[XV] 17 Οὐ γὰρ τοσοῦτον οὐρανὸς καὶ γῆ καὶ τὰ μεγέθη τῶν πελαγῶν καὶ τὰ ἐν ὕδασι δια- de spir. s. 18 τώμενα καὶ τὰ χερσαῖα τῶν ζώων καὶ φυτὰ καὶ ἀστέρες καὶ ἄηρ καὶ ὦραι καὶ ἡ ποικίλη 36 τοῦ παντός διακόσμησις τὸ ὑπερέχον τῆς ἰσχύος συνίστησιν ὅσον τὸ δυνηθῆναι τὸν θεὸν τὸν ἀχώρητον ἀπαθῶς διὰ σαρκὸς συμπλακῆναι τῷ θανάτῳ, ἵνα ἡμῖν τῷ ἰδίῳ πάθει τὴν ἀπάθειαν χαρίσῃται.

ΑΛτϰϰ (Ω)

1 γενομένου om. Ατϰϰ cf. Ω in fine add. ex epistula ad Clidonium Αϰϰ 2 Μὴ] nec Ατ
3 ὡς om. Αϰ 7 πνεύματι ΑΛτϰ deitate ΑΡ divinitate Αϰ cf. Ω 8 ἵν' ἐν Ατϰ 11 λέγοι om. Ατϰ cf. Ω
13 ἀνάθεμα ἔστω om. Ατϰ cf. Ω 16 καὶ om. Ατϰ 17 Μαρία Ατϰ καὶ τῆς υἰοθεσίας Αϰ cf. Ω
31 οὗς ΑΛϰ om. Ατϰ Ἕλληνες οἱ ΑΡ cf. Ω 34 γενομένου om. Ατϰ 36 καὶ φυτὰ om. ΑΡ

Γρηγορίου ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Νύσης

- [XVI] 18 Τοῦτο γὰρ φρονεῖσθω, φησίν, ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὃς ἐν
 or. 1 de beatit. μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμόν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ'
 [PG p. 1201] Phil. 2, 5-7 ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών. τί πτωχότερον ἐπὶ θεοῦ τῆς τοῦ
 δούλου μορφῆς; τί ταπεινότερον ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῶν ὄντων ἢ τὸ εἰς κοινωνίαν 5
 Apoc. 19, 16 τῆς πτωχῆς ἡμῶν φύσεως ἐκουσίως ἔλθειν; ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ ὁ κύριος
 τῶν κυριευόντων τὴν τῆς δουλείας μορφὴν ὑποδύεται· ὁ κριτὴς τοῦ παντὸς ὑπόφορος τοῖς
 δυναστεύουσι γίνεται· ὁ τῆς κτίσεως κύριος ἐν σπηλαίῳ κατάγεται· ὁ τοῦ παντὸς περι-
 Ies. 40, 12 δεδραγμένος οὐχ εὕρισκει τόπον ἐν τῷ καταλύματι, ἀλλ' ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων παραρρί-
 Lc. 2, 7 πτεται· ὁ καθαρὸς καὶ ἀκήρατος τὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καταδέχεται ῥύπον καὶ διὰ 10
 πάσης τῆς πτωχείας ἡμῶν διεξελθὼν μέχρι τῆς τοῦ θανάτου πρόεισι πείρας. ὁράτε τῆς
 ἐκουσίου πτωχείας τὸ μέτρον· ἡ ζωὴ θανάτου γεύεται· ὁ κριτὴς εἰς κριτήριον ἄγεται· ὁ
 τῆς ζωῆς τῶν ὄντων κύριος ἐπὶ τῇ ψήφῳ τοῦ δικάζοντος γίνεται· ὁ πάσης τῆς ὑπερκο-
 σμίου δυνάμεως βασιλεὺς τὰς τῶν δημίων οὐκ ἀπωθεῖται χεῖρας. πρὸς τοῦτό σοι,
 φησί, τὸ ὑπόδειγμα τῆς ταπεινοφροσύνης βλεπέτω τὸ μέτρον. 15

L III 518

Ἀττικοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως

- [XVII] 19 Σήμερον Χριστὸς ὁ δεσπότης τὴν τῆς φιλανθρωπίας γέννησιν ἀνεδέξατο· τὴν γὰρ τῆς
 M III 1196 θεικῆς ἀξίας προυπήρχεν.

Εἶτα τούτοις ἐπιφέρει πάλιν· Ὁ τῆς φιλανθρωπίας λόγος κενούται, ἀκένωτος τὴν
 Phil. 2, 7 φύσιν τυγχάνων· ἑαυτὸν γὰρ ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών. ὁ ἄσαρκος διὰ 20
 Ioh. 1, 14 σὲ σαρκούται· ὁ γὰρ λόγος σὰρξ ἐγένετο. ὁ ἀφῆι μὴ υποπίπτων διὰ τὸ τῆς φύ-
 σεως ἀσώματον ψηλαφᾶται· ὁ ἀναρχος ὑπὸ ἀρχὴν γίνεται σωματικὴν· ὁ τέλειος αὖξει· ὁ
 ἄτρεπτος προκόπτει· ὁ πλούσιος ἐν καταλύματι γίνεται· ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νε-
 φέλαις σπαργανοῦται· ὁ βασιλεὺς ἐν φάτνῃ τίθεται.

Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου

25

- [XVIII] 20 Ἐπειδὴ γὰρ ὁ αὐτὸς καὶ βασιλεὺς καὶ θεὸς καὶ νεκρώσεως διὰ τὴν τοῦ πάθους οἰ-
 κονομίαν γευσάμενος, τὰ δῶρα τῶν μυστηρίων ἐστὶν αἰνίγματα. προσφέρουσι χρυσόν·
 γνωρίζουσι γὰρ αὐτὸν βασιλέα. προσφέρουσι λίβανον· θεῷ γὰρ ἴσασι προσφέροντες.
 προστιθέασι καὶ σμύρναν διὰ τὴν ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ πάθους νέκρωσιν.

XVII = Cyrill. apol. adu. Orient. 50. or. ad dominas [V 150] 11
 in florilegio cod. Mus. Brit. Add. 12156 f. 74^r

XVIII. XVIII adferuntur

ΑΛϐικκ (Ω); in XVII—XX accedunt V 54 P 52 S 99 D 96 A 38 Α²⁴ Α^u et in XVII. XVIII
 codex Vaticanus Collectionis C 24 [Λ^v], cf. quae adnotavi 2 p. 44. ordo in XVII. XX. XVIII. XVIII
 mutatus est in VPSD

2 Ἰησοῦ] filio Αρ 5 τῶν ὄντων Α omniūm Α^{ic} uniūersorum Α^{ic} om. Αρ cf. Ω 7 τῆς
 δουλείας ΑΛ^{ic} serui Α^{ic} seruilem Αρ cf. Ω 13 τῶν ὄντων] omniūm Α^{ic} uniūersorum Α^{ic} cf. Ω
 17 ᾧ δ δεσπότης Α Cyr. ad dom. ὁ ᾧ [Χρηστός D] δεσπότης SD ὁ ᾧ καὶ δεσπότης VP ὁ δεσπό-
 της ᾧ Α²⁴ τὴν²¹ τὴ Α²⁴ 18 ἄξιον V 19 ἀκένωτος SD 20 γὰρ om. VDA^{ic}
 20/21 διὰ σέ om. Αρ 23 γεννᾶται SD τίκτεται Cyr. ad dom. οὐρανὸν om. V 25 Ἰεσὺ
 episcopi Αρ^u antiquo ipsius Cyrilli errore, cf. Cyrill. apolog. adu. Orient. 17 26 καὶ βασιλεὺς
 ΑΑ²⁴ Αρ^{ic} βασιλεὺς VPSD^{ic} ἡμετέρου πάθους SD 27 μυηται μαγοῦ Α^{ic} 27/29 χρυ-
 σόν — αὐτὸν ΑΑ²⁴ Αρ^{ic} οἱ μάγοι χρυσὸν γνωρίζοντες αὐτὸν εἶναι VPSD 28 scimus Α²⁴
 29 προστιθέασι ΑΑ²⁴ Αρ^{ic} προσφέρουσι VDA^{ic} προσάγουσι PS καὶ ΑΑ²⁴ Αρ^{ic} om. VPSD Α²⁴
 σμύρναν D

Τοῦ αὐτοῦ

XVIII 21 Εἰ μὴ γὰρ ἐκεῖνος ἐγεννήθη σαρκικῶς, οὐκ ἂν σὺ ἀνεγεννήθης πνευματικῶς. εἰ μὴ L III 519
ἐκεῖνος ἠνέσχετο τῆς τοῦ δούλου μορφῆς, οὐκ ἂν σὺ τὴν δόξαν τῆς υἰοθεσίας ἐκέρδανας·
διὰ τοῦτο γὰρ ἐπὶ γῆς ὁ ἐπουράνιος, ἵνα σὺ εἰς οὐρανούς ἀναχθῇς ὁ ἐπίγειος. διὰ
τοῦτο Χριστὸς ἑαυτὸν ἐκένωσεν, ἵνα ἡμεῖς πάντες ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ λάβωμεν. 5 Phil. 2, 7
ὁ ἐκεῖνου θάνατος σὴ γέγονεν ἀθανασία· τὸ τοῦ δεσπότης πάθος τοῦ δούλου γέγονεν Ioh. 1, 16
ὑψωμα· σὺ δὲ τὴν εὐεργεσίαν λαμβάνεις βλασφημίας ἐφόδιον.

Ὁμοίως Ἀττικοῦ γενομένου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως

L III 518

XX 22 Εἴ τινα διακρίνοι ἡ τοῦ μονογενοῦς ἐνανθρώπησις καὶ παρθένου κύησις καὶ παθῶν
κοινωνία καὶ σταυρὸς καὶ πάθος καὶ θάνατος, μανθάνων γινωσκέτω πρόξενον ταῦτα τῆς 10
οἰκουμένης σωτηρίας, ἀλλὰ μὴ ἀνάξια τῆς φιланθρωπίας τοῦ κρείττονος. εἰ γὰρ αἰσχρὸν
θεῶι τὸ παρθένον οἰκῆσαι, αἰσχροτέρον που πάντως καὶ τὸ ποιῆσαι· εἰ δὲ δημιουργῶν οὐχ
ὑβρίσθῃ, οὐδὲ οἰκῆσαι τὸ δημιούργημα αἰσχύνῃς ἄξιον ἔκρινε. καὶ εἰ τὸ παθεῖν κακόν,
τὸ παθῶν ἀπαλλάξαι ἥλικον; ὥστε καὶ τέθηκεν <ἀθανάτω> θανάτῳ θανατώσας τὸν θά-
νατον, καὶ ἀνέστη τὴν ἡμετέραν πρυτανεύων ἀνάστασιν, καὶ ταῦτα πάντα δέχεται οὐ φύσει 15
θεότητος, ἀλλὰ προσλήπει σαρκός, τῇ μὲν ἐν ἀσύλοις τῆς οἰκείας ἀπαθείας οἰκῶν, τῇ δὲ
τὰ πάντα παθῶν τε καὶ ὑπομείνας, ὡς ἂν γένοιτο πολιτείας ἀρίστης ἡγεμῶν τε καὶ νο-
μοθέτης.

76 1 Κατὰ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων Θεοδοσίου καὶ Οὐαλεν- L III 673
τινιανοῦ συναχθείσης ἐν τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει ἐξ ἀπάσης ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς οἴκου- M III 1344
μένης τῆς ἀγίας ταύτης συνόδου τῶν θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων τῶν ἀπανταχοῦ ἀγίων 21
ἐκκλησιῶν καὶ συνεδρευούσης ὀριζούσης τε κρατεῖν καὶ βεβαίαν εἶναι τὴν πίστιν τὴν ἐκτε-
θεῖσαν διὰ τοῦ ἀγίου πνεύματος παρὰ τῶν ἀγίων πατέρων τῶν κατὰ καιροὺς ἐν τῇ Νι-

XVIII 1—3 = Cyrill. apolog. adu. Orient. 17 XX adfertur in florilegio cod. Mus. Brit.
Add. 12156 f. 74r 19 inter patrum capitula et actionem de Charisio inserunt 74. 3. 4 [p. 89,
3—15] VMPSD; actionem de Charisio post sententiam concilii de Nestori depositione exhibet Collectio
Veronensis [Au]

AA³⁸Ar^{24u}VP^{SDA}

1 ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ VP^{SDA}Ar 2 ἀνεγεννήθησ VAA³⁸Ar^{24u} ἐγεννήθησ PSDA^{Ar}Cyr.flor. εἰ
δὲ SD 3 τὴν om. P 4 τῆς γῆς SD εἰς — ἐπίγειος AA³⁸Ar^{24u}flor. ὁ ἐπίγειος [ἐπὶ γῆς V] εἰς
οὐρανὸν ἀναχθῇ VP^{SDA}Ar 6 σὴ γέγονεν AA³⁸Ar^{24u}flor. γέγονέ σοι VP^{SDA}Ar nostra facta est Ar
γέγονε τοῦ δούλου VP^{SD} 8 ὁμοίως — Κωνσταντινουπόλεως] ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ VPS ὁμοίως]
τοῦ αὐτοῦ D om. Ar γενομένου om. DAr^{24u} 9 διακρίνοι PSDA³⁸ διακρίνει VA πά-
θους P 10 καὶ πάθος καὶ θάνατος AA³⁸Ar^{24u}flor. καὶ θάνατος καὶ ἀνάστασις VP^{SD} ταῦτα
AA³⁸Ar ταῦτα εἶναι VP^{SDA}Ar 11 ἀλλὰ AA³⁸Ar^{24u}Ar^{24u} καὶ VP^{SD}flor. κρείττονος AA³⁸Ar^{24u}flor.
κρείττονος λογιζέσθω VP^{SD} 12 τὸ om. V που] προ V 14 ἀθανάτῳ θανάτῳ θανατώσας
scripsi secundum Ar^{24u}flor. immortalis morte et mortem morte dampnavit Ar θανάτῳ θανατώσας AA³⁸
[ὅ] ἀθανάτῳ θανάτῳ θανατώσῃ Ar ἀθάνατος ὧν ἵνα θανατώσῃ VP^{SD} 15 καὶ²] ἀλλὰ καὶ P 16 τῇ
δὲ AP^{Ar}Ar^{24u} τῷ δὲ VSDA³⁸Ar 17 τε om. VP^{SD} 17/18 ὡς ἂν — νομοθέτης om. P ἡγεμῶν — νο-
μοθέτης om. SD 17 τῆς ἀρίστης V aeternae Ar

AVM, P [= hk], SDArAr^{24u}Ar^{24u}

νε' V νγ' P ςς' D inscr. ὅτε χαρίσιος προσήλθε τῇ ἀγία συνόδῳ κατὰ τῶν τεσσαρεσκαίδε-
κατιτῶν MP^{SD} ἀρχὴ τοῦ κατὰ χαρίσιον πρακτικοῦ ὅτε προσήλθε τῇ ἀγία συνόδῳ κατὰ τῶν τεσσαρεσκαί-
δεκατιτῶν V praemittit Quibus lectis [om. Au] Petrus presbyter Alexandriae et primicerius nota-
riorum dixit Ar^{24u} 19—p. 96, 2 Κατὰ θέσπισμα — τρόπον om. Au 19 τὸ θέσπισμα MP 19/20 post
Valentiniani ins. sicut praediximus Ar 20 ἔπος om. D 22 εἶναι πίστιν SD 23 τῶν^a
om. MP^{SD}

καέων πόλει συνειλεγμένων, ὄντων τὸν ἀριθμὸν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτώ, τυπούσης τὲ τὰ περὶ τούτου καθ' ὃν ἔδει τρόπον, Χαρίσιός τις ὀνόματι πρεσβύτερος καὶ οἰκονόμος γε-
γονώς τῆς Φιλαδελφείων πόλεως ἀγίας ἐκκλησίας ἐδίδαξεν ὅτι τινὲς τῶν ἀπὸ Λυδίας ὀρμω-
μένων αἰρετικῶν ἠθέλησαν τὴν μὲν ἑαυτῶν ἀφείναι πλάνην, ἐπιστρέψαι δὲ πρὸς τὸ τῆς
ἀληθείας φῶς καὶ μυσταγωγηθῆναι τὰ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ὀρθὰ τε καὶ εὐσεβῆ δόγματα·
εἴτα δέον αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν χειραγωγηθῆναι μειζόνως ἠπάτηνται καὶ οἷον ἐκ βόθρου
πεπτῶκασιν εἰς χεῖρονα βόθρον. ἐδίδαξε γὰρ ὅτι Ἀντώνιος καὶ Ἰάκωβος, πρεσβυτέρων
ἔχοντες ὄνομα, κατήλθον ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολὰς ἔχοντες παραθέσεως παρὰ
Ἀναστασίου τινὸς καὶ Φωτίου, συνόντων τὸ τηνικάδε τῷ αἰρετικῷ Νεστορίῳ, καὶ αὐτῶν
δὲ πρεσβυτέρων ἔχοντων ὄνομα, καὶ δέον τὴν τε ἀποστολικὴν καὶ εὐαγγελικὴν παράδοσιν
τῆς πίστεως ἦν καὶ ἐξέθεντο κατὰ καιροὺς οἱ πατέρες οἱ ἐν τῇ Νικαέων συνελθόντες, παρα-
θεῖναι τοῖς ἐκ πλάνης ἐπιστρέφουσιν εἰς ἀλήθειαν καὶ ἀπὸ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς ἔρχεσθαι
ζητοῦσι, προσεκόμισαν ἑκθεσίιν τινα δογμάτων ἀσεβῶν ὡς ἐν τάξει συμβόλου συντεθειμένην
καὶ ταύτῃ καθυπογράψαι παρεσκεύασαν τοὺς ἀθλίους ἐκείνους, πάντα τρόπον ἀσεβείας
νικῶντες ἐν τούτῳ. ὑπὲρ δὲ σαφηνείας ἀκριβοῦς τῶν εἰρημένων ἐντέτακται ὁ ἐπίδοθεις
λίβελλος παρὰ τοῦ μνημονευθέντος πρεσβυτέρου Χαρισίου καὶ ἡ τῆς ἀσεβοῦς ἐκείνης ἑκθεσίς
κακοδοξίας ἡ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ μεθ' ὑπογραφῆς τῶν
ἡπατημένων.

2 Τῇ ἀγιωτάτῃ καὶ θεοφιλεῖ συνόδῳ οἰκουμένης συνελθούσῃ ἐν τῇ Ἐφεσίων μη-
τροπόλει παρὰ Χαρισίου πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου Φιλαδελφείας. Εὐχὴ μὲν ἅπασιν
τοῖς εὖ φρονοῦσι τιμὴν αἰεὶ καὶ πρέπουσαν αἰδῶ πνευματικοῖς μάλιστα πατράσι καὶ διδα-
σκάλοις ἀπονέμειν· εἰ δέ που συμβῇ τοὺς διδάσκειν ὀφείλοντας τοιαῦτα τοῖς ὑπηκόοις
ἐνηχεῖν περὶ τῆς πίστεως οἷα τὰς ἀπάντων ἀκοὰς καὶ καρδίας καταβλάπτει, ἀνάγκη τὴν
τάξιν ἀνταλλάττεσθαι καὶ τοὺς κακῶς διδάσκειν ἐλομένους ὑπὸ τῶν ἡσσόνων διελέγχεσθαι.

L III 676 ἐπεὶ οὖν εἰς τούτων ὑπάρχει Νεστόριος ὁ τῆς ἰδίας κακοδοξίας τοὺς καρποὺς δρεπόμενος, 25
ὃς κάκιστα περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως διακείμενος διδάξας τε πολλάκις ἂ μὴ προσῆκε,
πάσαν ὁμοῦ τὴν ὑφ' ἡλίον διετάρaxεν, ὡς καὶ τοὺς φιλοχρίστους βασιλέας ἀναγκασθῆναι
θεσπίσαι τὴν ὑμετέραν ἀγιοσύνην ἐνταῦθα συνελθούσαν τὰ τῆς ὀρθοδοξίας ἐπικρατῦναι
δόγματα καὶ τοῦτο διὰ τὴν οἰκείαν φιλανθρωπίαν ὁ δεσπότης θεὸς παρασχὼν ἅπαντας
ὑμᾶς τοὺς ἁγίους πατέρας ἐνταῦθα συνήγαγε τοῦ προλεχθέντος ἕνεκεν, τούτου χάριν ἐγὼ 30
τῇ ὑμετέρῃ προσπίπτων ὁσιότητι διδάσκω ὡς οὐ μόνος αὐτός, ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ τούτου
συμμέτοχοι τῆς ἀσεβείας Ἀναστάσιος καὶ Φώτιος οἱ πρεσβύτεροι, τὴν αὐτὴν καὶ ἐν ταῖς
ἄλλαις πόλεσι κακοπιστίαν διασπαρῆναι παρασκευάζοντες, Ἰάκωβόν τινα τὰ ὅμοια αὐτοῖς
φρονοῦντα συνεκρότησαν καὶ συγκροτοῦσι μέχρι τοῦ δεῦρο, τραπέζης καὶ παρρησίας αὐτῷ

AVM, P [= hk], SDApA¹A^cΛ^uΛ^zΛ^r

1 τῇ M δεκαοκτώ VPSD 2 τούτων VMPSDA^{kr} 4 αὐτῶν PD 7 ἀντωνίνος AΛ^{kr} 8 ὀνό-
ματα MSDA^{ri}cu τῆς om. P παρενθέσεως V 9 ἀθανασίου M φωτεινοῦ MPS uaria lectio in Ap
τὸ τηνικάδε om. MPSPD τῶν αἰρετικῶν S 10 ὀνόματα MSDA^{ri}cku ἀποστολικὴν καὶ εὐαγγε-
λικὴν AΛ^{ri}cku εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν VMPSD 11 καὶ om. VPSDA^{kr} 12 ὑποστρέφουσιν SD
13 προσεκόμισαν VMA^{kr} 14 ταύτην MP καθυπογράφειν V τοὺς ἀθλίους ἐκείνους παρε-
σκεύασαν VMPSD εὐσεβείας S 15 συναφείας S 17 κακοδοξίας om. MPSPD 19 v^z V v^d P q^z D
inscr. οἱ ἐπίδοθέντες λίβελλοι [ὁ ἐπίδοθεις λίβελλος D] παρὰ χαρισίου πρεσβυτέρου VMPSD ἀγία
ταύτη D καὶ om. D θεοφιλεστάτῃ VMPSD οἰκουμένης συνόδῳ PSD τῇ συνελθούσῃ P
20 παρὰ — Φιλαδελφείας om. V 22 τοῖς om. D 23 τῆς om. D βλάπτει D 24 ἐναλ-
λάττεσθαι P 25 ἐπειδὴ M ὁ AV om. MPSPD 26 ὃς AΛ^{ri}cku om. VMPSD προσῆκει P
27 ὑψηλίῳ S ἐτάρaxεν P βασιλεῖς SD 28 κρατῦναι SD 29 τοῦτο did om. SD
οἰκείαν A ἰδίαν VMPSD παρασχὼν θ^σ V 30 ἐγὼ om. A^c 31 τῇ ὑμετέρῃ προσπίπτων
AΛ^{ri}cku τῇ ὑμετέρῃ προσπίπτω VMP προσπίπτω τῇ ὑμετέρῃ SD 31 διδάσκω AΛ^{ri}cku διδάσκων
VMPSD γὰρ A om. VMPSD 32 μέτοχοι SD 33 τὰ om. V 34 τοῦ AP τῆς VMSPD
παρρησίας καὶ τραπέζης A^{ri}cku

- μεταδιδόντες· ὃν καὶ διὰ γραμμάτων ἤδη ὡς ὀρθόδοξον συνέστησαν τοῖς θεοσεβεστάτοις τῆς Λυδῶν ἐπισκόποις. τοιαῦτα δὲ τούτῳ τετόλμηται ἃ τὴν ὑμετέραν πάντως ἀγισσύνην μαθοῦσαν κινήσει πρὸς κανονικὴν κατ' αὐτοῦ τιμωρίαν καὶ κατὰ τῶν αὐτὸν συγκροτούντων. τὴν γὰρ Φιλαδελφῶν πόλιν τῆς Λυδίας καταλαβὼν καὶ τινὰς τῶν ἀπλουστέρων ἀπατήσας (κληρικοὶ δὲ οὗτοι), τὴν τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων ἐκθεσιν τῆς πίστεως ἔξουθενώσας, ἐτέραι τινὶ πίστεως ἐκθέσει, μᾶλλον δὲ ἀπιστίας καθυπογράψαι παρεσκεύασε. καὶ δὴ τοῦτο πεποιήκασιν, ὡς ἀπλούστεροι καθυπογράψαντες ὅτι δὴ ταύτῃ στοιχοῦμεν, φησί, τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει· ἥτις ἐκθεσις αἰρετικῆς βλασφημίας πεπληρωμένη ἔχουσά τε τὰς τῶν ὑπ' αὐτοῦ συναρπαγέντων ὑπογραφὰς σώζεται, ἣν ἀξιῷ ἀναγνωσθῆναι ἐπὶ τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος πρὸς τὸ νοηθῆναι τὴν ὑπ' αὐτῶν μελετηθεῖσαν τῆς ὀρθοδοξίας ἀνατροπὴν, οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τὰ γράμματα τῶν προλεχθέντων, ἔνθα Ἰακώβῳ μὲν τῷ αἰρετικῷ τοιαῦτα τολμήσαντι μαρτυροῦσιν ὀρθοδοξίαν, ἐμὲ δὲ ὡς αἰρετικὸν τῆς κοινωνίας καὶ λειτουργίας ἐκώλυσαν, εὐσεβῶς φρονούντα καθὼς ὑποτέτακται. τούτων γὰρ ἀναγνωσθέντων, μαθήσεται πάντως ἡ ὑμέτερα θεοφίλεια τὰ κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας ὑπ' αὐτῶν τολμηθέντα, ἅτινα ὁ θεὸς διὰ τῆς ὑμετέρας ἀγισσύνης εἰς τέλος καταργήσει. M IIII 1348
- 8 Πιστεύω εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, κτίστην πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀορατῶν ποιητὴν· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, ὁμοούσιον τῷ πατρί, τὸν δι' ἡμᾶς καὶ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, σαρκωθέντα, γεννηθέντα ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου, ἐνανθρωπήσαντα, σταυρωθέντα ὑπὲρ ἡμῶν, ἀποθανόντα, ἀναστάντα τῇ τρίτῃ 20 ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ πάλιν ἐρχόμενον κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸν παράκλητον, ὁμοούσιον πατρὶ καὶ υἱῷ, καὶ εἰς ἁγίαν καθολικὴν ἐκκλησίαν· εἰς ἀνάστασιν νεκρῶν· εἰς ζωὴν αἰώνιον.
- Ἐγὼ Χαρίσιος δέδωκα τοὺς λιβέλλους ὡς προέγραπται, ὑπογράψας χειρὶ ἐμῇ. L III 677

Ἰσον τῆς ἐκθέσεως τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου

25

- 4 Τοὺς ἡ νῦν πρῶτον παιδευομένους τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων τὴν ἀκρίβειαν ἡ ἐκ τινος αἰρετικῆς πλάνης μεθίστασθαι βουλομένους ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν διδάσκεσθαι προσήκει καὶ ὁμολογεῖν ὅτι πιστεύομεν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα αἰδίδιον, οὐχ ὕστερον ἀρξάμενον τοῦ εἶναι, ἀλλ' ἄνωθεν ὄντα αἰδίδιον θεόν, οὔτε μὴν ὕστερον γεγονότα πατέρα, ἐπειδὴ περ αἰεὶ θεός τε

26 symboli praeter uersiones Latinas supra allatas extant duae, ipsius Marii Mercatoris [Coll. Palat. 16, A^m] et in gestis Concilii quinti [A^s, L V 454. 455 = M VIIII 227—229]

AVM, P [= hk], SDΛρΛιΛεΛυΛκΛι

2 τῶν P τοιαῦτα — τετόλμηται om. D πάντως τούτῳ S 2/3 πάντως ἀγισσύνην AVM ἀγισσύνην πάντως P ἀγισσύνην SD 5 αὐτοὶ PΛι ἀγίων om. VMPΛριεῦ θέσιν P 6 ἔξουθενήσας VMPSD 7/8 φησὶν τῇ ὀρθοδόξῳ στοιχοῦμεν V 12 προσμαρτυροῦσιν M 12/13 λειτουργίας καὶ κοινωνίας MΛκ 13/14 γὰρ ἀναγνωσθέντων] παραναγνωσθέντων MP 14 τὰ ὑπ' M 15 ὁ A om. VMPSD ἀγισσύνης VMPSD ἀγιότητος A 16 credimus Λε κτίστην AVMPSD om. Λικεῦ ἀπάντων V τε] τε πάντων SD 17 τὸν υἱὸν om. Λκ αὐτοῦ AVM τοῦ θεοῦ PDS θεὸν ἐκ θεοῦ om. SD 19 τὴν VMPΛριεῦ διὰ τὴν SDAΛκ 21 τοὺς om. MSDA 22 τὸ παράκλητον SD, corr. S καὶ² om. A 23 εἰς² καὶ P 24 inser. et alia manu Λιῦ ἐπέδωκα A ἔδωκα M libellum Λιῦ

AVM, P [= hk], SDWΛμΛρΛιεῦΛκΛι

25 νζ' V νε' P ζη' D Ἰσον — συμβόλου inscr. AVMPSDAWΛριεῦκ expositio pravae fidei Theodori A^m sceleratum symbolum impii Theodori A^s cf. Cyrill. ep. 72 [V 133] et Theodoretum in librorum contra Cyrillum loco qui adfertur in Gestis concilii Epheseni alterius [Abhdig. d. Gött. Ges. d. Wiss. 15, 1 p. 104, 31] 26 ἡ om. WΛκς καὶ πρῶτως W 27 προσήκε MSDA 28 οὐχ' AWA^m οὐθ' VMPSDA^ρεῦκς 29/p. 98, 1 θεός τε ἦν αἰεὶ W

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

- 5 ἦν καὶ πατήρ. πιστεύομεν δὲ καὶ εἰς ἓνα υἱὸν θεοῦ μονογενῆ, ἐκ τῆς οὐσίας ὄντα τοῦ πατρός, ὡς ὄντως υἱὸν καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας ὄντα τοῦ οὐπερ ἔστι τε καὶ πιστεύεται υἱός.
- 6 καὶ εἰς τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ἐκ τῆς θεοῦ τυγχάνον οὐσίας, οὐχ υἱόν, θεὸν δὲ ὃν τῇ οὐσίᾳ, ὡς ἐκείνης ὃν τῆς οὐσίας ἡσπερ ἔστιν ὁ θεὸς καὶ πατήρ, ἔξ οὐπερ κατ' οὐσίαν
- 1 Cor. 2, 12 ἐστίν. ἡμεῖς γάρ φησιν, οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, τῆς μὲν κτίσεως αὐτὸ χωρίσας ἀπάσης, θεῷ δὲ συνάψας, ἔξ οὐπερ κατ' οὐσίαν ἐστίν ἰδιάζοντι λόγῳ παρὰ πᾶσαν τὴν κτίσιν, ἣν οὐ κατ' οὐσίαν, ἀλλ' αἰτίαι δημιουργίας ἐκ θεοῦ νομίζομεν εἶναι, καὶ οὔτε υἱὸν νομίζοντες οὔτε δι' υἱοῦ τὴν
- 7 ὑπαρξιν εἰληφός. ὁμολογοῦμεν δὲ πατέρα τέλειον προσώπῳ καὶ υἱὸν ὁμοίως, καὶ πνεῦμα
- M IIII 1349 δὲ ἅγιον ὡσαύτως, σωζομένου τοῦ λόγου τῆς εὐσεβείας ἡμῖν τῷ πατέρα καὶ υἱὸν καὶ πνεῦμα ἅγιον μὴ τρεῖς τινὰς οὐσίας διαφόρους νομίζειν, ἀλλὰ μίαν τῇ ταυτότητι τῆς θεότητος γνωριζομένην.
- 8 Χρὴ δὲ καὶ περὶ τῆς οἰκονομίας ἦν ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ἐν τῇ κατὰ τὸν δεσπότην Χριστὸν οἰκονομία ὁ δεσπότης ἐξετέλεσε θεός, εἰδέναι ὅτι ὁ θεὸς λόγος ἄνθρωπον εἰληφε τέλειον ἐκ σπέρματος ὄντα Ἀβραάμ καὶ Δαυὶδ κατὰ τὴν διαγόρευσιν τῶν θείων 15 γραφῶν, τοῦτο ὄντα τὴν φύσιν ὅπερ ἦσαν ἐκείνοι ὧν περ ἐκ σπέρματος ἦν, ἄνθρωπον τέλειον τὴν φύσιν, ἐκ ψυχῆς τε νοεράς καὶ σαρκὸς συνεστῶτα ἀνθρωπίνης· ὃν ἄνθρωπον ὄντα καθ' ἡμᾶς τὴν φύσιν, πνεύματος ἁγίου δυνάμει ἐν τῇ τῆς παρθένου μήτραι διαπλα-
- Gal. 4, 4-5 σθέντα γενόμενον τε ἐκ γυναικὸς καὶ γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα πάντας ἡμᾶς ἐξαγοράσῃ τῆς τοῦ νόμου δουλείας, τὴν πόρρωθεν προωρισμένην υἱοθεσίαν ἀπολα- 20 βόντας, ἀπορρήτως συνῆψεν ἑαυτῷ, θανάτου μὲν αὐτὸν κατὰ νόμον ἀνθρώπων πειραθῆναι
- Eph. 1, 20-21 παρασκευάσας, ἐγείρας δὲ ἐκ νεκρῶν καὶ ἀναγαγὼν εἰς οὐρανὸν καὶ καθίσας ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, ὅθεν δὴ ὑπεράνω πάσης ὑπάρχων ἀρχῆς τε καὶ ἐξουσίας καὶ κυριότητος καὶ δυνάμεως καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐκ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, τὴν παρὰ πάσης τῆς κτίσεως 25 δέχεται προσκύνῃσιν ὡς ἀχώριστον πρὸς τὴν θείαν φύσιν ἔχων τὴν συνάφειαν, ἀναφορὰ
- 9 θεοῦ καὶ ἐννοίαι πάσης αὐτῷ τῆς κτίσεως τὴν προσκύνῃσιν ἀπονεμούσης. καὶ οὔτε δύο φαιμέν υἱούς οὔτε δύο κυρίους, ἐπειδὴ εἰς υἱὸς κατ' οὐσίαν ὁ θεὸς λόγος, ὁ μονογενὴς υἱὸς τοῦ πατρός, ὡπερ οὗτος συνημμένος τε καὶ μετέχων υἰότητος κοινωνεῖ τῆς υἱοῦ προσηγορίας τε καὶ τιμῆς, καὶ κύριος κατ' οὐσίαν ὁ θεὸς λόγος, ὡς συνημμένος οὗτος κοινωνεῖ 30

AVM, P [= hk], SDWΛμπτικς, 28—p. 99, 4 κυρίου syriace extant ap. Lagarde, Anal. syr. p. 106, 29—107, 11 [Σ]

1 υἱὸν θεοῦ ΑΛμπτικς θεοῦ υἱὸν SDAκ θεὸν υἱὸν VMPW 1/2 τοῦ πρὸς ὡς ΑΛμπτικς τῆς πατρῴας VMPSDW 2 καὶ¹ om. SDAκ τοῦ A om. VMPSDW τε ΑΛμς om. VMPSDW πεπίστευται A 3 δὲ¹ AVMPAκς om. SDW θεοῦ AVM τοῦ θεοῦ PSDW ὄντα VMPSDW 5 τοῦ κόσμου ἐλάβομεν AMPW ἐλάβομεν τοῦ κόσμου V τοῦ κόσμου ἐλάβετε SD 6 τοῦ om. VP αὐτὸ χωρίσας AMPW αὐτὸν χωρίσας SD αὐτοῦ Aκ ἀποχωρίσας V 8 αἰτίαν W νομίζομεν SDAκς 9 εἰληφέναι P καὶ υἱὸν δὲ Aκ 10 δὲ AVMPAκς om. SDWΛμπτικς τὸ SD υἱὸν ΑΛμπτικς υἱὸν ὁμοίως VMPSDW 13 σωτηρίας om. P 13/14 τὸν δεσπότην om. D 14 θεὸς ἐξετέλεσεν SD δ² ὁ δεσπότης VMP 15 εἰλήφει SD 16 τοιοῦτον P οἱοπερ P et illi Λμπτικς ὧν περ — ἦν om. V καὶ ἐκ Aκ 17 ψυχῆς τε καὶ σαρκὸς νοεράς S σαρκὸς τε καὶ ψυχῆς νοεράς D 18 παρθεσίας S 18/19 διαπλασθέντος S 19 γενόμενον¹ AVΛμπτικς γεγενῆσθαι MPDWDW τε ΑΛμς om. VMPSDWΛμκς καὶ AVMPWAκς om. SDAκς 20/21 ἀποβαλόντας V 21 θανάτου μὲν AVMPW θανατούμενον SD 22 δὲ om. SD 23/24 ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ὑπάρχων κυριότητός τε καὶ δυνάμεως SD 23 τε A om. VMPW 24 καὶ δυνάμει om. Aκς 25 μόνον τούτῳ P τῆς om. W 26/27 ὡς ἀχώριστον — προσκύνῃσιν om. SD ὡς ἀχώριστον — ἀπονεμούσης om. W 26 οὐσίαν V superscr. φύσιν 28 φαιμέν om. SDW κυρίου δύο W 28—p. 99, 1 υἱὸς κατ' οὐσίαν — δήλου om. D 28 δ² om. PSW υἱὸς om. MPSW 29 ὡπερ Aκ υἰότητος ΑΛμπτικς θεότητος VMPW om. Aκς 30 καὶ τιμῆς om. Aκ 30/p. 99, 1 καὶ κύριος — τιμῆς om. S

τῆς τιμῆς. καὶ διὰ τοῦτο οὔτε δύο φαμέν υἱοὺς οὔτε δύο κυρίους, ἐπειδὴ, δήλου τοῦ L III 680 κατ' οὐσίαν ὄντος κυρίου τε καὶ υἱοῦ, ἀχώριστον ἔχων πρὸς αὐτὸν τὴν συνάφειαν ὁ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ληφθεὶς σωτηρίας [ἐνεκεν] συναναφέρεται τῇ τε ὀνομασίᾳ καὶ τῇ τιμῇ τοῦ τε υἱοῦ καὶ τοῦ κυρίου, οὐχ ὡς περ ἡμῶν ἕκαστος καὶ καθ' ἑαυτὸν ὑπάρχων υἱός, ὅθεν δὴ Gal. 3, 26 καὶ πολλοὶ υἱοὶ κατὰ τὸν μακάριον λεγόμεθα Παῦλον, ἀλλὰ μόνος ἐξαίρετον ἔχων τοῦτο ἐν 5 τῇ πρὸς τὸν θεὸν λόγον συναφείᾳ τῆς τε υἰότητος καὶ τῆς κυριότητος μετέχων ἀναιρεῖ μὲν πᾶσαν ἔννοιαν δυάδος υἱῶν τε καὶ κυρίων, παρέχει δὲ ἡμῖν ἐν τῇ πρὸς τὸν θεὸν λόγον συναφείᾳ πᾶσαν ἔχειν αὐτοῦ τὴν τε πίστιν καὶ τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν θεωρίαν, ὑπὲρ ὧν δὴ καὶ τὴν προσκύνησιν ἀναφορᾷ θεοῦ παρὰ πάσης δέχεται τῆς κτίσεως.

- 10 "Ἐνα τοίνυν τὸν υἱὸν φαμέν καὶ κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, 10 πρωτοτύπως μὲν τὸν θεὸν λόγον νοοῦντες τὸν κατ' οὐσίαν υἱὸν θεοῦ καὶ κύριον, συνεπινοοῦντες δὲ τὸ ληφθέν, Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὃν ἔχρισεν ὁ θεὸς πνεύματι καὶ Act. 10, 38 δυνάμει, ὡς ἐν τῇ πρὸς τὸν θεὸν λόγον συναφείᾳ υἰότητός τε μετέχοντα καὶ κυριότητος"
- 11 ὃς καὶ δεύτερος Ἀδὰμ κατὰ τὸν μακάριον καλεῖται Παῦλον ὡς τῆς αὐτῆς μὲν φύσεως 1 Cor. 15, 45 ὑπάρχων τῷ Ἀδὰμ, ἀναδείξας δὲ ἡμῖν τὴν μέλλουσαν κατάστασιν, καὶ τοσαύτην ἔχων πρὸς 15 ἐκείνον τὴν διαφορὰν ὅση περ ἂν γένοιτο τοῦ τὰ ἀπόρρητα χορηγοῦντος ἐπὶ τῆς μελλούσης καταστάσεως ἀγαθὰ πρὸς τὸν τῶν παρόντων λυπηρῶν δεδοκῶτα τὴν ἀρχήν. τὸν ὁμοιον δὲ τρόπον καὶ δεύτερος ἄνθρωπος καλεῖται ὡς τὴν δευτέραν κατάστασιν ἐκφήνας, ἐπειδὴ 1 Cor. 15, 47 τῆς μὲν προτέρας ἀρχῇ γέγονεν ὁ Ἀδὰμ τῆς θνητῆς καὶ παθητῆς καὶ πολλῶν γεμούσης ὀδυνηρῶν, ἐν ᾧ δὴ καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εἰλήφαμεν ὁμοίωσιν, τὴν δευτέραν δὲ ἀνέδειξεν 20 ὁ δεσπότης Χριστός, ὃς ἐξ οὐρανῶν ἐπὶ τοῦ μέλλοντος φανείς ἅπαντας ἡμᾶς εἰς τὴν κοινωνίαν ἄξει τὴν οἰκείαν. ὁ γὰρ πρῶτος, φησὶν, ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ 1 Cor. 15, 47-49 δεύτερος ἄνθρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ, τουτέστιν ἐκεῖθεν ἀναφαίνεσθαι μέλλων ἐπὶ τῷ πάντας εἰς μίμησιν ἀγαγεῖν ἑαυτοῦ, ὅθεν ἐπάγει· οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. καὶ 25 καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοικοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. ἐν τούτῳ δὴ φαινομένῳ τε καὶ παρὰ πάντων ὀρωμένῳ τῶν κρίνεσθαι μελλόντων ἐν ἀφανεί τυγχάνουσα ποιήσεται τὴν κρίσιν ἡ θεία φύσις κατὰ τὸν μακάριον Act. 17, 30. Παῦλον τὸν λέγοντα· τοὺς γὰρ χρόνους τῆς ἀγνοίας ἡμῶν ὑπεριδὼν ὁ θεός 31 τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν, καθότι 30 ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ· ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν, πίστιν παρασχών ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

AVM, P [= hk], SDWΛμptcukrs, 10—13 ἕνα — κυριότητος syriace extant ap. Lagarde, Anal. syr. p. 106, 29—107, 11 [Σ]

2 ἔχει V 2/3 ὑπὲρ — ἐνεκεν AVMPW τῆς ἡμετέρας σριασ̄ ἐνεκεν S τῆς ἡμετέρας ἐνεκεν σριασ̄ D pro Λμptcus causa Λkr 3 συναναφέρεται S 4 τε om. SDΛc 4 υἱῶν S καὶ AVMPWΛr om. SDΛμptcukrs 5 παῦλον λεγόμεθα W μόνον V τοῦτο ἐν A τοῦτο τὸ ἐν VMPSW τοῦτο D 6 τὸν om. P 6—8 τῆς τε υἰότητος — συναφείᾳ om. V 6 τῆς κυριότητος A κυριότητος MPSPDW 7 τὸν om. P 9 τὴν om. SD ἀναφορὰ AΛμptcukrs καὶ ἀναφορὰν VMPSDW 10 υἱὸν AΛμptcukrs κν VMPSDW δευτῇ Λm 12 ὑν Λpu χσ SD spiritu sancto Λmle 13 τὸν om. P 14 καλεῖται om. W τῆς om. M 16 διαφορὰν AΛμptcukrs ἀναφορὰν VMPSDW 17 τὰ ἀγαθὰ SDW τὸ SW δεδοκῶτι S 18 ἄνθρωπος AVMPWΛμptcus ἀδὰμ SDΛmkr ἐπειδὴ A ἐπειδή περ VMPSDW 19 ἀρχῆς Λkr 20 εἰλήφαμεν] demonstravit habere Λs 21 δὲ δευτέραν W 21 ὃς om. VMPSW iste Λs οὐρανῶν δὲ P πάντα S 22 ἄξων V ἔξει Λic 23 ὁ κύριος om. Λptcu 24 ἄγειν V οἷος χοϊκός S 27 φαινομένη — ὀρωμένη Λpu παρὰ πάντων om. Λi 28 τὴν om. P 28/29 κατὰ — λέγοντα AΛm om. VMPSDWΛμptcukrs 29 γὰρ om. MP ἡμῶν om. Λpu 30 πᾶσι om. Λpk πανταχοῦ om. Λpu 31 ἔστησας S ἐν δικαιοσύνῃ om. Λptcu 32 παρασχέιν Λs praebens om-nibus Λptcu

Αὕτη τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων ἡ διδασκαλία καὶ πᾶς ὁ ἐναντία τούτοις φρονῶν ἀνάθεμα ἔστω. πᾶς ὁ μὴ δεχόμενος τὴν σωτήριον μετάνοιαν ἀνάθεμα ἔστω. πᾶς ὁ μὴ ποιῶν τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα κατὰ τὸν τῆς ἀγίας καὶ καθολικῆς ἐκκλησίας θεσμόν ἀνάθεμα ἔστω.

- L III 681 12 Βούδιος Ἰουνικοῦ Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον προσῆλθον τῇ ἀγιωτάτῃ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν τὸ πρότερον ἐπλανώμην, καὶ συντίθεμαι τῇ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιούντας τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, ἐξομνύμενος τὴν ἀγίαν καὶ ὁμοούσιον 10 τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίᾳ. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως ὑπέγραψα διὰ Ἰουχίου Φιλαδελφῆως βουλευτοῦ διὰ τὸ γράμματά με μὴ εἰδέναι.
- 13 Ἰσυχίος Κερδανεπίου Φιλαδελφεύς βουλευτῆς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας προσῆλθον τῇ ἀγιωτάτῃ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ 15 συντίθεμαι τῇ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιούντας τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, ἐξομνύμενος τὴν ἀγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίᾳ. καὶ 20 ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.
- 14 Ῥουφῖνος δις Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας, παρεκάλεσα προσπίπτων τῇ ἀγιωτάτῃ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, καὶ συντίθεμαι μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τῇ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιούντας τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, 25

AVM, P [= bk], SDWApk, Ams [usque ad 2 ἔστω], Ateu; SDW post p. 101, 5 omnia omittunt, Ateu post 14 nihil praebent nisi nomina subscriptorum, adnotante A: a secundo nomine in aliis codicibus lotae singulorum suscriptiones insertae sunt, habentes nonnullas ad inuicem differentias. quod hic totum deest; inuenitur uero haec actio integerrima circa finem primae actionis sanctae atque uniuersalis synodi Calcedonensis

2 πᾶς ὁ μὴ δεχόμενος — ἔστω om. WAm^{ts} 3 κατὰ — θεσμόν om. SD ἀγίας καὶ om. Aps
καὶ om. PAt^{ck} 5 νή' V 4θ' D βούδιος SD Ἰουνικοῦ SDWAp^{ck} Ἰουνικοῦ A Ἰουνικοῦ VMP
τεσσαρισκαίδεκατίτης sicut semper SD 6 θεοφάνην V 7 καὶ¹ om. A^r 8 τὸ om. V συν-
τίθημι A 10 καὶ καθολικὴ MSDWA^o αἱ ἀποστολικὴ om. MW ἐπομνύμενος V 11 φλαβίου
sicut semper VPDW 14 διὰ Ἰουχίου] Ἰσυχίος SD φιλαδελφῆως AAL^{re} φλαυίου MSA^u φλαβίου
VPDW Flauium Hesychium Philadelphiae A^{kr} βουλευτῆς SD 15 Flauius Hesychius A^{kr} φι-
λαδελφεύς AAL^{re} φλαυίος MS φλαβίος VDW om. PAt^{ck} 17 δὲ τὴν om. SDA^k 17—26 καὶ² —
τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν om. W 17/18 καὶ συντίθεμαι VMPAr συντίθεμαι δὲ SDAAL^r 19 καθολικὴ AAL^r
om. VMPSD καὶ ἀποστολικὴ om. A^{kr} 20 ποιεῖ om. V ἐπομνύμενος V καὶ ὁμοούσιον om. VA^k
τὴν² om. A 24—p. 105, 19 om. M pro iis ponendo ὁμοίως τούτοις τοῖς δυοῖ καὶ ρουφῖνος εὐτένιος
φραυστίνος δαλμάτιος φλαυιανὸς πολυχρόνιος εὐστάθιος μαρκέλλου εὐτύχιος στρατόνικος ἀμυνίου θεοδώ-
ρητος καὶ ἀλέξανδρος μαρίνος κυριακὸς εὐξένιος διομήδης ἰουλιανὸς εὐτύχιος χωρίου αὐλακος καὶ ἑταρχος
τῆς τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν αἵρέσεως πατρίκιος δευτέρως πρεσβύτερος κύμης παραδιοξύλου καὶ ζήνων
χωρίου σαγόρου ποιθα ἀμφότεροι φιλαδελφεῖς καὶ τεσσαρεσκαίδεκατίται ἐπιγνόντες τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς
ὀρθοδοξίας καὶ ἀναθεματίσαντες πᾶσαν αἵρεσιν ἐξαιρέτως τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν ὑπέγραψαν
24 δις om. VPSDA^{rw} 25 καὶ¹ om. VSA^k 26 τὴν om. A καὶ συντίθημι AW et adsentio Ar
συντίθεμαι δὲ [δὲ om. S] VPSDA^r 28 τοῦ πάσχα ἡμέραν W καθὼς καὶ D καθολικὴ καὶ ἀπο-
στολικὴ AAL^{rk} καὶ καθολικὴ VPSDW

ἔξομνύμενος τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασλεύσω ποτέ, ὑποκεῖσθαι με μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τῇ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως καὶ ἀρεσάσης, ὑπέγραψα τῇ οἰκείᾳ ἑαυτοῦ γνῶμῃ καὶ προαιρέσει.

5

15 Εὐγένιος δις Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τὴν ἀληθῆ τῆς ὀρθοδοξίας πίστιν, παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῇ ἀγιωτάτῃ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἑξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἁγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, καὶ συντίθεμαι μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου 10 τῇ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἔξομνύμενος τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον L III 684 τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασλεύσω ποτέ, ὑποκεῖσθαι με μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τῇ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως καὶ ἀρεσάσης, ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

15

18 Φαυστίνος λαϊκὸς δις Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας, παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἑξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν πρότερον ἐπλανώμην, καὶ συντίθεμαι τῇ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἁγία καθολικὴ 20 καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, ἔξομνύμενος τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασλεύσω ποτέ, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως, προσελθὼν μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τῇ εὐσεβεῖ ταύτῃ πίστει ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

25

17 Δαμάριος καὶ Ἀλέξανδρος, χεῖρα χρησάμενοι παρὰ Εὐτροπίου υἱοῦ Θεοδώρου τοῦ M III 1356 εὐλαβεστάτου διακόνου, ἐπιγνόντες τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσαντες τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθομεν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἀναθεματίζοντες πᾶσαν αἵρεσιν, ἑξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, ἐν ἣ ἑπλανώμεθα, καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι. καὶ ὑπαναγνωσθείσης ἡμῖν τῆς ἐκ- 30 θέσεως, ἔξομνύμενοι τὸν σεβάσμιον ὄρκον τῆς ἁγίας τριάδος καὶ τὴν νίκην καὶ σωτηρίαν τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων μὴ παρασλεύσαι τι τῶν προγεγραμμένων καὶ πιστεύσαντες μετὰ τῶν οἰκῶν ἡμῶν, ὑπεγράψαμεν.

18 Φλάμιος Νυμφιδιανὸς δις Φιλαδελφεύς, σχολαστικός, πᾶσι τοῖς δόγμασι καὶ τοῖς ἔθεσι 35

AVP, SDW [usque ad 5], AP(ieu)kr

1 ἔξομνύμενος V 3 με om. W 3/4 μετὰ — αὐστηρία PWAPkr τῇ — αὐστηρία μετὰ — μου VSD
τῇ τῶν νόμων αὐστηρία A τοῦ — μου παντὸς W 4 ἀρεσάσης μοι D 4/5 τῇ οἰκείᾳ ἑαυτοῦ
AAPkr οἰκείᾳ τῇ ἑαυτοῦ P οἰκείᾳ χειρὶ τῇ ἑαυτοῦ SD οἰκείᾳ μου χειρὶ τῇ ἑαυτοῦ V οἰκείᾳ μου καὶ W
6 δις AP(ieu)kr om. AVP 7 θεοφάνην V 8 ἁγία P 9 καθὼς καὶ V 10 ἁγία καὶ VAPkr
καὶ ἀποστολικὴ om. V καὶ συντίθεμαι APAP συντίθεμαι δὲ VAP 11 ἔξομνύμενος V 12 vic-
toriam et diuturnitatem AP 14 αὐστηρότητι P 15 ἀρεσάσης μοι VP οἰκείᾳ χειρὶ ὑπέγραψα V
16 δις AAP(ieu)kr om. VP 17 καὶ παρακαλέσας V θεοφάνην V 20 ἀναθεματίζω VP κα-
θὼς καὶ P καθολικὴ om. VP 21 ἔξομνύμενος V 22 δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης VAPkr
φιλοχρίστων βασιλέων A principum AP hinc inde scribere solet φλαυίου V 23 ποτέ om. V
με δεῖ P 26 δαμάριος AAP(ieu)kr δαλμάριος VP χειρὶ VP εὐτροπίου AVPAPkr Ευφρεπι APiu
Eutropii ex Ευφρεπι corr. Ac 28 θεοφάνην V 30 καθὼς καὶ V ἐπαναγνωσθείσης P
34 οἰκείων A 35 φλαβιανὸς VP δις om. VPA(ieu)

τοῖς οὖσι μὲν τῆς τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν αἵρέσεως, μὴ προσδεχομένοις δὲ τὰ παρὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἀποτάττομαι, ὁμολογῶν κοινωνεῖν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει ἐν πᾶσι καὶ ταύτην προσδέχεσθαι.

- 19 Πολυχρόνιος Τατιανοῦ Φιλαδελφεύς, χεῖρα χρησάμενος παρὰ Φλαυίου Ἡσυχίου Κερδανεπίου Φιλαδελφῆος βουλευτοῦ διὰ τὸ βραδέως με γράφειν, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ 5 παρακαλέσας τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἀναθεματίσας πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, ἐν ἣ ἐπλανώμην, καὶ τοὺς μὴ ποιῶντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι. καὶ ὑπαναγνώσθεισός μοι τῆς ἐκθέσεως, ἐξωμοσάμην τὸν σεβάσμιον ὄρκον τῆς ἁγίας τριάδος καὶ τὴν νίκην καὶ σωτηρίαν τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου 10 Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων μὴ παρασαλεύσαί τι τῶν προγεγραμμένων, καὶ πιστεύσας μετὰ παντός τοῦ οἴκου μου, συμφωνεῖ μοι πάντα τὰ προγεγραμμένα.

L III 685 20 Εὐστάθιος Μαρκέλλου Φιλαδελφεύς, χρυσοχόος, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἁγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον οἰκείᾳ τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ καὶ προαιρέσει τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῇ καὶ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ καὶ 15 ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιῶντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι, καὶ ἐξωμοσάμην τὴν ἁγίαν τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑπεύθυνον εἶναι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίᾳ. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ. 20

- 21 Εὐτύχιος δις Φιλαδελφεύς ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἁγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον οἰκείᾳ τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ καὶ προαιρέσει τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῇ καὶ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιῶντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι, καὶ ἐξωμοσάμην τὴν ἁγίαν τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν φιλοχρίστων βασιλέων 25

M III 1357 Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκείσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίᾳ. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

- 22 Στρατόνικος Ἀμμωνίου Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἁγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ κα- 30 θολικῇ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν

AVPAP(ieu)kr

1 τῆς οὐσης VP, corr. V μὲν] μοι P μὴ om. P προσδεχόμενος P *suscipiens*
consentiens uero his quae sunt A^r δὲ om. P τὰ AΛκ^r om. VP 4 τατιανὸς V φιλα-
 δελφεὺς AΛ^rieu φλαύιος V φλάβιος P om. Aκ^r χειρὶ VP 5 Φιλαδελφῆος A^rieu Φιλαδελφείας A^rieu
 φιλαδελφεὺς VP Φιλαδελφῶν A^r om. AΛκ^r βουλευτοῦ A βουλευτῆς VP 6—12 παρακαλέσας —
 προγεγραμμένα] τὰ ἐξῆς A 6 παρακαλέσαντάς μου P θεοφάνην V 7 δὲ om. P 8 καθὼς καὶ A^r
 9 ἐπαναγνώσθεισός VP ἐπωμοσάμην V 12 συμφωνεῖ μοι PΛκ^r συμφωνῶ V in fine add.
Polychronius mutatus sum manum [manum Eustathi A^rieu] A^rieu 13 εὐστάθιος μαρκέλλου [μαρ-
 κέλου P] AVPAP^rieu *Flavius Marcellus* A^rieu, sed cf. finem Polychronii subscriptionis Φιλαδελφεύς
 om. Aκ^r 14 θεοφάνην V 14—20 προσῆλθον — αὐστηρίαι] καὶ τὰ ἐξῆς A 14/15 μου τῇ V
 15 καὶ καθολικῇ A^rieu καὶ ὀρθοδόξῳ P *et orthodoxorum* A^r om. VΛκ^r 17 καθὼς καὶ V 19 εἰ δὲ Aκ^r
 20 καὶ — ἐμῇ om. V 21 εὐτυχὸς A δις φιλαδελφεὺς AΛκ^rieu διὰ φιλαδέλφου VP Φιλαδελφεύς A^rieu
 22 θεοφάνην V 22—27 προσῆλθον — αὐστηρίαι καὶ] καὶ τὰ ἐξῆς A 22 μου τῇ V 23 καὶ
 καθολικῇ V καὶ ὀρθοδόξῳ A^rieu τῇ ὀρθοδόξῳ P om. VΛκ^r ἀναθεματίζω μὲν V 25 ἐξομνύ-
 μενος Aκ^r 26 εἰ δὲ Aκ^r 27 με om. P αὐστηρότητι P 27/28 καὶ — ἐμῇ om. V
 29—p. 103, 20 om. V 29 ἀμμωνίου AΛκ^rieu ἐμμόνιου PΛ^rieu φιλαδελφεὺς AΛ^rieu φλάβιος P
 om. Aκ^r 30 ἐπιφάνιον P 30—p. 103, 4 προσῆλθον — αὐστηρίαι] καὶ τὰ ἐξῆς A 31 τῶν
 ὀρθοδόξων om. Aκ^r

τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ἔξωμοσάμην τὴν ἁγίαν τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. καὶ ὑπέγραψα διὰ τοῦ ἐγγόνου μου Ἀλεξάνδρου διὰ τὸ μὴ εἶδέναι με γράμματα.

5

28 Θεοδώρητος καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Φιλάδελφος ὑπογράψαντες δι' ἑνὸς ἡμῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐπιγνόντες τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσαντες τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθομεν τῇ ἁγίαι τοῦ θεοῦ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίαι τῶν ὀρθοδόξων καὶ ἀναθεματίζομεν πᾶσαν αἵρεσιν, ἑξαιρέτως δὲ τὴν τῶν λεγομένων Καθαρῶν καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ἔξωμοσάμεθα τὴν ἁγίαν 10 τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων, εἰ παρασαλεύσομέν τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι ἡμᾶς τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. καὶ ὑπαναγνωσθείσης ἡμῖν τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὑπεγράψαμεν.

24 Μαρίνος Εὐηθίου χεῖρα χρῆσάμενος παρὰ Νεωτερίου ἀναγνώστου τῶν ὀρθοδόξων, 16 ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῇ ἁγίαι καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι· ἔξωμοσάμην τὸν θεῖον ὄρκον, καὶ εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. καὶ ὑπέγραψα.

20

25 Παδίκιος Φιλαδελφεὺς ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ· ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῇ ἁγίαι τοῦ θεοῦ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἑξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ἔξωμοσάμην τὸν σεβάσμιον ὄρκον, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, 25 ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως, ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

26 Κυριακὸς Φιλαδελφεὺς, τῆς τῶν Ναυατιανῶν αἱρέσεως, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῇ ἁγίαι τοῦ θεοῦ καθολικῇ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἑξαιρέτως δὲ τὴν τῶν Καθαρῶν 30 καὶ ἔξωμοσάμην τὸν σεβάσμιον ὄρκον, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὑπέγραψα διὰ Εὐσεβίου τοῦ Καλλιπίου Σύρου.

27 Εὐξένιος Φιλαδελφεὺς, Ναυατιανός, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσελθὼν τῇ ἁγίαι τοῦ θεοῦ καθολικῇ τῶν ὀρθοδόξων 35

A, V [inde a 21 usque ad 24 τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν], PAr(ieu)kr

2 ἔξωμοσάμενος Aκ βασιλέων ἡμῶν Aτ 3 εἰ δὲ Aτ 5 ἐγγόνου μου A ἐνόμου P
6 Theodorus Aτ φιλάδελφος PArκ φιλαδελφεὺς AΛieu utrumque in AP 8—14 προσήλθομεν —
ὑπεγράψαμεν] καὶ τὰ ἐξῆς A 12 εἰ δὲ Aκ 15 μαρίνος PArκικε μαριανός A εὐηθίου
AΛρικικε συνθίου P χειρὶ P νεωτερίου PArκ νεωρίου AΛieu utrumque in AP 16—20 προ-
σῆλθον — ὑπεγράψα] καὶ τὰ ἐξῆς A 17 αἵρεσιν PArκ αἵρεσιν ἑξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσα-
ρεσκαίδεκατιτῶν Aκ 18 καὶ ἔξωμοσάμην Aκ 21 ὑπέγραψα VPArκκ ὑπογράψας A
22 ὀρθόδοξον καὶ ἀγιώτατον V θεοφάνην V 22—27 προσήλθον — ἐμῇ] καὶ τὰ ἐξῆς A
23 τῶν ὀρθοδόξων om. V 24—p. 104, 14 καὶ τοὺς μὴ — τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν om. V 25 ἔξω-
μνύμενος Aκ 29—32 προσήλθον — ταύτης] καὶ τὰ ἐξῆς A 30 τῶν ὀρθοδόξων om. Aκ
31 εἰ δὲ Aτ 34 εὐξένιος APAr Rusticus in nota Aκκοπίus Aκικε ναυατιανός PArκκ ναυάτος A
naula Artu 35—p. 104, 2 προσελθὼν — προγεγραμμένων] καὶ τὰ ἐξῆς A 35 τῶν ὀρθο-
δόξων om. Aκ

ἐκκλησίαι, ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν καὶ ἐξωμοσάμην τὸν σεβάσμιον ὄρκον μὴ παρασα-
λεῦσαί τι τῶν προγεγραμμένων. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

28 Διομήδης οἰκῶν ἐν κώμῃ Κάκκαβα, ἐπιγνούς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ παρακαλέσας
τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον ἐκουσίαι τῇ ἐμαυτοῦ γνώμῃ καὶ αὐθαι-
ρέτῳ προαιρέσει τῇ ἁγίᾳ καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν 5
αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν τὸ πρὶν ἐπλανώμην, καὶ ἐξό-
μνυμι τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν νίκην καὶ εὐσέβειαν τῶν δεσποτῶν τῆς
οἰκουμένης ἐμμεῖναί με τοῖς προγεγραμμένοις καὶ μὴ παρασαλεῦσαί τι, ἀλλ' ἐν πᾶσι δια-
φυλάττειν ἐμμένοντα τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει· εἰ δὲ φανείην ποτὲ παρασαλεύων τι τῶν προ-
γεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίᾳ. ἐπακούσας τῆς ἐκθέσεως ὑπέ- 10
γραψα χειρὶ ἐμῇ.

29 Ἰουλιανὸς δις Φιλαδελφεύς, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν, προσῆλθον τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ
καθολικῇ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν
τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ ἐξόμνυμι τὸν σεβάσμιον ὄρκον καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν φιλοχρίστων
βασιλέων, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίᾳ. 15
καὶ ἀρεσθεὶς ὑπέγραψα διὰ Μαρτυρίου ἀναγνώστου.

30 Εὐτύχιος χωρίου Αὐλακος, ἑξαρχος τῆς τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν αἱρέσεως, ἐπιγνούς
τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον καὶ
τὸν εὐλαβέστατον χωρεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον καὶ οἰκονόμον
Χαρίσιον, προσῆλθον τῇ ἁγίᾳ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως 20
δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν τὸ πρότερον ἐπλανώμην, καὶ συντίθεμαι τῇ προ-
γεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἁγίαν
ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἁγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, ἐξομνύμενος τὴν
ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης
Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων 25
παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίᾳ. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

31 Πατρίκιος δευτερόπρεσβυς κώμης Παραδιοξύλου, χεῖρα χρησάμενος παρὰ Μαξίμου τοῦ
συμπρεσβυτέρου διὰ τὸ ἐμὲ γράμματα μὴ εἰδέναι, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας
καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον καὶ θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον καὶ τὸν εὐλαβέ-

A, V [inde a 14 καὶ ἐξόμνυμι], PAp(10)kr

1 post αἵρεσιν add. *praecipue autem Nauatianorum et consentio cum omni domo mea praescriptae*
expositioni catholicae fidei Akr 1/2 ἐξωμοσάμην — ἐμῇ PAp *iurans uenerabili sacramento*
sanctam et homousion trinitatem et pietatem et uictoriam dominorum imperatorum Flauii Theodosii et
Flauii Valentiani perpetuorum augustorum, si uultem aliquid horum praeuaricatus fuero, subiaccere me
cum omni domo mea legum seueritati. et perlecta mihi expositione et conplacens subscripsi manu mea
Akr sed adnotat Rusticus: *codices Graeci solum habent: et iuravi uenerabili sacramento non praeuaricari*
aliquid supra scriptorum et suscripsi manu mea 3 ὀρθόδοξον πίστιν P ὀρθοδόξαν A 4—10 προ-
σῆλθον — ἐκθέσεως] καὶ τὰ ἐξῆς A 5 ἁγίαι τοῦ θεοῦ Akr ἀποστολικῇ τῶν ὀρθοδόξων Akr
8/9 ἀλλ' — ἐμμένοντα om. Akr 9/10 τῶν προγεγραμμένων P *eorum quae mihi placent* Akr om. Akr
10/11 καὶ ὑπέγραψα A 12 δις om. PAcu φιλαδελφεὺς AAkr φιλαδελφεὺς τεσσαρεσκαίδεκατίτης P
13 καθολικῇ om. Akr ἐκκλησία τῶν ὀρθοδόξων A ἐκκλησίαι Ap 13—15 καὶ ἀναθεματίζω —
αὐστηρίαι] καὶ τὰ ἐξῆς A 14 ἐπόμεναι V τὸν σεβάσμιον ὄρκον PAp *per sanctam trini-*
tatem Akr 14/15 καὶ — βασιλέων om. Akr 15 εἰ δὲ Akr 16 ἀρεσθεὶς om. A *aegrotans* Ap
17 χωρίου AVPAr *chorepiscopus* Akr 18 θεοφάνην V 19 ἐπίσκοπον VAp 19/20 χα-
ρίσιον καὶ οἰκονόμον V 20 ἁγία APAr ἁγίαι καὶ Akr ἁγιωτάτῃ τοῦ θεοῦ καὶ V 20—26 καὶ
ἀναθεματίζω — αὐστηρίαι] καὶ τὰ ἐξῆς A 23 *sicul et* Akr 24 τῶν — οἰκουμένης VApkr τῶν φι-
λοχρίστων βασιλέων P 25 τούτων τί V 26 ποτέ PAr om. VApkr καὶ — ἐμῇ om. V
27 δευτεροπρέσβυς A δευτέρος πρεσβύτερος VP *presbyter* Akr *chei* V 28 συμπρεσβυτέρου
AAkr πρεσβυτέρου k συμπρεσβυτέρου μου Vb *chorepiscopi* Akr om. Akr γραμματὰ με V 29 ἀγιώ-
τατον καὶ om. V καὶ θεοφιλέστατον om. Akr 29—p. 105, 1 θεοφάνιον — χωρεπίσκοπον om. P
29 θεοφάνην V

στατον χωρεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον καὶ οἰκονόμον Χαρίσιον ἀξιώσας καὶ παρακαλέσας προσφάτως κοινωνῆσαι τῇ ἀγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς τῶν ὀρθοδόξων πίστεως καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἑξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἡμέραν [τοῦ θεοῦ] τὴν ἀγίαν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ καθολικὴ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία, καὶ ἐξωμοσάμην τὴν ἀγίαν καὶ ζωοποιὸν τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω, ὑποκείσομαι τῇ τῶν νόμων αὐστηρίᾳ.

82 Ζήνων χωρίου Σαγαρίου Πυθᾶ, τῆς τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν αἵρέσεως, ἐπιγνοὺς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον 10 καὶ τὸν εὐλαβέστατον χωρεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον καὶ οἰκονόμον Χαρίσιον, προσῆλθον τῇ ἀγίᾳ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἑξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν τὸ πρότερον ἐπλανώμην, καὶ συντίθεμαι τῇ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδοξίας, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἀγία καθολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, ἐξομνύμενος τὴν ἀγίαν 15 καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκείσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίᾳ. τὴν δὲ χεῖρα ἔχρησα ὑπὲρ αὐτοῦ Φλαύιος Παλλάδιος διὰ τὸ αὐτὸν παρόντα λέγειν γράμματα μὴ εἶδέναι.

77 Τούτων τοίνυν ἀναγνωσθέντων, ὥρισεν ἡ ἀγία σύνοδος ἑτέραν πίστιν μηδενὶ ἐξεῖναι L III 689 προφέρειν ἢ γοῦν συγγράφειν ἢ συντιθέναι παρὰ τὴν ὀρισθεῖσαν παρὰ τῶν ἀγίων πατέρων 21 τῶν ἐν τῇ Νικαέων συναχθέντων σὺν ἀγίῳ πνεύματι· τοὺς δὲ τολμῶντας ἢ συντιθέναι M III 1361 πίστιν ἑτέραν ἢ γοῦν προκομίζειν ἢ προφέρειν τοῖς ἐθέλουσιν ἐπιστρέφειν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἢ ἐξ Ἑλληνισμοῦ ἢ ἐξ Ἰουδαϊσμοῦ ἢ γοῦν ἐξ αἵρέσεως οἰασθηποτοῦν, τούτους, εἰ μὲν εἶεν ἐπίσκοποι ἢ κληρικοί, ἀλλοτρίους εἶναι τοὺς ἐπισκόπους τῆς ἐπισκοπῆς 25

20 κανὼν τῆς ἀγίας συνόδου, ὅς ἐν τοῖς κανονικοῖς βιβλίοις ᾤ ἐπιγέγραπται A in mg.

20—p. 106, 8 adfert Eutyches in florilegio 13

A, V [usque ad 8], PAr(1u)κ

1 χωρεπίσκοπον — εὐλαβέστατον om. VAr χωρεπίσκοπον A *presbyterum* Aκ 2 καὶ παρακαλέσας om. V προσφάτως AAr προσῆλθον τοῦ VPAκ καθολικῇ A καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Aκ om. VP 3 τῆς om. P τῆς et πίστεως om. Ar 3—8 καὶ ἀναθεματίζω — αὐστηρίᾳ] καὶ τὰ ἐξῆς A 4 τοῦ θεοῦ om. Aκ 5 τοῦ θεοῦ PAκ καὶ ἀποστολικῇ V ἐξομνύμενος Aκ 8 in fine add. *et lecta mihi expositione et complacens suscripsi manu mea* Aκ 9—19 om. V 9 χωρίου APAr *choriepiscopus* Aκ σαγαρίου AAr σαγόρου P om. Aκ πυθᾶ AArten om. PAκ 10 τῆς ὀρθοδοξίας A τῶν ὀρθοδόξων PAκ 11 ἐπίσκοπον P 12 ἀγία καὶ A ἀγιωτάτη P *sanctissimam et* Ar *sanctam dei* [dei et Ar] *catholicam* Aκ 12—18 καὶ ἀναθεματίζω — αὐστηρίᾳ] καὶ τὰ ἐξῆς A 15 ποιεῖ ἐκκλησία h 18 ποτέ om. Aκ τὴν δὲ χεῖρα ἔχρησα AArκ τῇ δὲ χεὶρὶ ἐχρήσατο P

20—25 AVM, P [= hk], SDWArκ et codices canonum [K = abcdeflpqr, t [usque ad inscriptionis finem, cetera exciderunt propter foliorum defectum], uy

inscr. ὅρος VMPDW ὅρος ὅρος S διαλαλία τῆς αὐτῆς [αὐτῆς om. ltu] ἀγίας συνόδου ἐκφωνηθεῖσα μετὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι [ἀναγνωσθεῖσα c] τὴν ἐκθεσιν [τὴν ἐ. om. c] τῶν τῇ ἀγίων πρῶν τῶν ἐν νικαίᾳ καὶ τὸ δυσσεβὲς σύμβολον τὸ [τοῦ pqr] ὑπὸ [τὸ ὑπό om. y] τοῦ [om. abcdefltu] θεοδώρου τοῦ [τοῦ om. p] μοψουεστίας [μοψουεστίας abcdefltu, corr. a] παραπλᾶσθῆν καὶ ὑπὸ χαρισίου πρεσβυτέρου φιλαδελφείας ἐπιδόθῃν [ἐπιδόθῃν om. p] τῇ αὐτῇ κατὰ ἔφεσον ἀγία συνόδω K

20 ὡ V ὡς P ᾤ K 21 προσφέρειν SDW ἡ²] καὶ W 22 τῇ om. luy νικαία Ir ἐν P ἡ om. l 23 προσφέρειν VMSDuAr θέλουσιν K 24 γοῦν om. Vlr

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

καὶ τοὺς κληρικοὺς τοῦ κλήρου· εἰ δὲ λαικοὶ εἶεν, ἀναθεματίζεσθαι. κατὰ τὸν ἴσον δὲ τρόπον, εἰ φωραθεῖεν τινες εἴτε ἐπίσκοποι εἴτε κληρικοὶ εἴτε λαικοὶ ἢ φρονούντες ἢ διδάσκοντες τὰ ἐν τῇ προκομισθείσῃ ἐκθέσει παρὰ Χαρισίου τοῦ πρεσβυτέρου περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἢ γοῦν τὰ μιὰ καὶ διεστραμμένα Νεστορίου δόγματα, ἃ καὶ ὑποτέτακται, ὑποκεισθῶσαν τῇ ἀποφάσει τῆς ἁγίας ταύτης καὶ οἰκουμενικῆς 5 συνόδου, ὥστε δηλονότι τὸν μὲν ἐπίσκοπον ἀλλοτριουῖσθαι τῆς ἐπισκοπῆς καὶ εἶναι καθιρημένον, τὸν δὲ κληρικὸν ὁμοίως ἐκπίπτειν τοῦ κλήρου· εἰ δὲ λαϊκὸς τις εἴη, καὶ οὗτος ἀναθεματιζέσθω καθὰ προεῖρηται.

Ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ Νεστορίου τετράδος ιζ εἰς δόγμα

Loofs, 78 1 Ὅταν οὖν ἡ θεία γραφή μέλλῃ λέγειν ἢ γέννησιν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἐκ τῆς μακαρίας 10
Nestoriana παρθένου ἢ θάνατον, οὐδαμοῦ φαίνεται τιθεῖσα τὸ θεός, ἀλλ' ἡ Χριστός ἢ υἱός ἢ κύριος,
p. 273, 18- ἐπειδὴ ταῦτα τὰ τρία τῶν φύσεων ἐστὶ σημαντικά τῶν δύο, ποτὲ μὲν ταύτης, ποτὲ δὲ
274, 17 ἐκείνης, ποτὲ δὲ ταύτης κακείνης. οἷόν τι λέγω, ὅταν τὴν ἐκ παρθένου γέννησιν ἡμῖν
Gal. 4, 4 ἡ γραφή διηγῇται, τί λέγει; ἔξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ. οὐκ εἶπεν·
ἔξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν θεὸν λόγον, ἀλλὰ λαμβάνει τὸ ὄνομα τὸ μηνῶν τὰς φύσεις τὰς 16
Gal. 4, 4 δύο. ἐπειδὴ γὰρ ὁ υἱὸς ἀνθρωπὸς ἐστὶ καὶ θεός, λέγει· ἔξαπέστειλε τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός, ἵν' ὅταν ἀκούσῃς τὸ γενόμενον ἐκ γυναικός, εἴτα
ἴδῃς τὸ ὄνομα προκείμενον τὸ μηνῶν τὰς φύσεις τὰς δύο, τὴν γέννησιν τὴν ἐκ τῆς μα-
καρίας παρθένου υἱοῦ μὲν καλῆς· υἱὸν γὰρ ἐγέννησε θεοῦ καὶ ἡ Χριστοτόκος παρθένος,
ἀλλ' ἐπειδήπερ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ διπλοῦς ἐστὶ κατὰ τὰς φύσεις, οὐκ ἐγέννησε μὲν τὸν υἱὸν 20
τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐγέννησε τὴν ἀνθρωπότητα, ἥτις ἐστὶν υἱὸς διὰ τὸν συνημμένον υἱόν.

Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κα

Loofs, 2 Βλέπε τὸ συμβαῖνον, αἰρετικέ. οὐ φρονῶ τῆς φωνῆς τῇ Χριστοτόκῳ παρθένῳ,
Nestoriana ἀλλ' οἶδα σεβασμίαν τὴν δεξαμένην θεόν, δι' ἧς προῆλθεν ὁ τῶν ὅλων δεσπότης, δι' ἧς
p. 277, 19- ἀνέλαμψεν ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος. πάλιν ὑποπτεύω τὸν κρότον· πῶς τὸ προῆλθεν 25
278, 2 ἐνόησατε; οὐκ εἴρηται μοι τὸ προῆλθεν ἀντὶ τοῦ ἐγεννήθη· οὐ γὰρ οὕτω ταχέως ἐπι-
Mal. 4, 2 λανθάνομαι τῶν ἰδίων. τὸ προελθεῖν τὸν θεὸν ἐκ τῆς Χριστοτόκου παρθένου παρὰ τῆς
θείας ἐδιδάχθην γραφῆς, τὸ δὲ γεννηθῆναι θεὸν ἐξ αὐτῆς οὐδαμοῦ ἐδιδάχθη.

78 desumpta sunt excerpta ex gestis primae sessionis [= Ω]
23 cf. Cyrill. adu. Nest. 1, 2. V 128, 9

10 = Cyrill. adu. Nest. 2, 2

1—8 AVM, P [= hk], SDWΛptcκ et codices canonum [K = abcdeflpruy]

1 λαϊκός c δέ² om. WΛptcκ 2 κληρικοί — ἡ¹] κληρικοὶ ἀλλοτριουσ εἶναι τοὺς ἐπισκό-
πους τῆς ἐπισκοπῆς καὶ τοὺς κληρικοὺς τοῦ κλήρου· εἰ δὲ λαικοὶ εἶεν ἀναθεματίζεσθαι ὡσαύτως δὲ V
εἴτε λαικοὶ om. D ἡ¹ om. a 3 προσκομισθείσῃ lprqΛκ τοῦ om. VMPSDWd 4 μικρὰ cdeu
τοῦ νεστορίου pqr 5 ἃ — ὑποτέτακται om. l 6—8 ὥστε — προεῖρηται om. V 6 ἀπαλλο-
τριουῖσθαι de 7 ἐκπίπτειν ὁμοίως l 8 ἂν P τις om. df εἴη] ἢ P αὐτός Λε 8 καθὰ
προεῖρηται om. l 8 καθὰ SDdf εἴρηται de

ΑΛρ, Ατε [usque ad 21], Λκ

9 τοῦ αὐτοῦ Ατε om. Λκ cf. Ω 10/11 ex Maria uirgine Ατε ex uirgine Maria Λκ cf. Ω
14 τί om. Λκ 16 ἀνθρώπου uaria lectio in Αρ et Ω ἔξαπέστειλεν ὁ θεός Αρκ cf. Ω 17 mu-
liere factum sub lege Λκ 18 προκείμενον Ατεκρ προσκείμενον ΑΛρ cf. Ω ἵνα τὴν γέννησιν Αρεκρ
cf. Ω 19 υἱὸν Αρεκρ cf. Ω ἡ] εἰ Α' 20 οὐκ om. Αρ 25 τῆς δικαιοσύνης ὁ ἥλιος Ω
27 quod procedere Λκ nam procedere Ατ

- 8 Καὶ μεθ' ἕτερα· Οὐδαμοῦ τοίνυν ἡ θεία γραφή θεὸν ἐκ τῆς Χριστοτόκου παρθένου λέγει γεγεννησθαι, ἀλλὰ Ἰησοῦν Χριστὸν υἱὸν κύριον. ταῦτα πάντες ὁμολογῶμεν· ἃ γὰρ ἐδίδαξεν ἡ θεία γραφή, ἄθλιος ὁ μὴ εὐθὺς δεχόμενος. ἐγερθεῖς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ. αὕτη τῶν ἀγγέλων ἡ φωνή· τάχα δὲ μᾶλλον σοῦ τὰ κατὰ τὴν γέννησιν ἤιδεσαν οἱ ἀρχάγγελοι. ἐγερθεῖς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ. οὐκ εἶπεν· ἐγερθεῖς παράλαβε τὸν θεὸν καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ. Loofs, Nestoriana p. 278, 5-13 Mt. 2, 13

Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κδ

- 4 Ὅπερ οὖν ἐλέγομεν μὴ φοβηθῆις παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν εἴτε διὰ τοῦ ἐνὸς νῦ εἴτε διὰ τῶν δύο, τῷ νοήματι οὐδὲν λυμαίνεται (τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ τεχθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου), ἐὰν δὲ εἴπωμεν ὅτι ὁ θεὸς λόγος ἐγεννήθη ἐν τῇ γαστρὶ. ἄλλο γάρ ἐστι τὸ συνεῖναι τῷ γεννωμένῳ καὶ ἄλλο τὸ γεννᾶσθαι. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ, φησί, γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου, τουτέστι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔκτισε τὸ ἐν αὐτῇ. εἶδον οὖν οἱ πατέρες, ὡς ἐπιστήμονες τῶν θείων γραφῶν, ὅτι ἐὰν ἐπὶ τοῦ σαρκωθέντος θῶμεν τὸ γεννηθὲν, εὐρίσκεται ἡ υἱὸς τοῦ πνεύματος ὁ θεὸς λόγος ἢ δύο πατέρας ἔχων, ἢ διὰ τοῦ ἐνὸς νῦ εὐρεθήσεται ὁ θεὸς λόγος κτίσμα τοῦ πνεύματος ὦν. φεύγοντες οὖν τὴν τῆς γεννήσεως λέξιν, ἔθηκαν τὸν κατελθόντα δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν καὶ σαρκωθέντα· τί ἐστὶ σαρκωθέντα; οὐ τραπέντα ἀπὸ τῆς θεότητος εἰς σάρκα· τῷ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου ἠκολούθησαν τῷ εὐαγγελιστῇ. καὶ γὰρ ὁ εὐαγγελιστὴς ἐλθὼν εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν ἔφυγε γέννησιν εἰπεῖν ἐπὶ τοῦ λόγου καὶ τέθεικε σάρκωσιν. ποῦ; ἀκουσον· 20 καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο. οὐκ εἶπεν· ὁ λόγος διὰ σαρκὸς ἐγεννήθη· ὅπου μὲν Ἰω. 1, 14 γὰρ μνημονεύουσιν ἢ οἱ ἀπόστολοι ἢ οἱ εὐαγγελισταὶ τοῦ υἱοῦ, τιθέασιν ὅτι ἐγεννήθη ἐκ γυναικός. πρόσεχε τῷ λεγομένῳ, παρακαλῶ. ὅπου λέγουσι τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ καὶ ὅτι ἐγεννήθη ἐκ γυναικός, τιθέασιν τὸ ἐγεννήθη· ὅπου δὲ μνημονεύουσι τοῦ λόγου, οὐδεὶς αὐτῶν ἐτόλμησεν εἰπεῖν γέννησιν διὰ τῆς ἀνθρωπότητος. ἀκουε· ὁ μακάριος εὐαγγε- 25 λιστὴς Ἰωάννης ἐλθὼν εἰς τὸν λόγον καὶ τὴν ἐνανθρώπησιν τὴν αὐτοῦ, ἀκουσον οἷά φησιν· ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, τουτέστιν ἀνέλαβε σάρκα, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, του- Ἰω. 1, 14 τέστι τὴν ἡμετέραν ἐνεδύσατο φύσιν <καὶ> ἐνίκησεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, τοῦ υἱοῦ. οὐκ εἶπεν· ἐθεασάμεθα τὴν γέννησιν τοῦ λόγου.

Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ιε εἰς δόγμα

30

- 5 Οὕτω καὶ τὸν κατὰ σάρκα Χριστὸν ἐκ τῆς πρὸς τὸν θεὸν λόγον συναφείας θεὸν ὀνομάζομεν, τὸ φαινόμενον εἰδότες ὡς ἄνθρωπον. ἀκουσον ἀμφοτέρω τοῦ Παύλου κη- ρύττοντος· ἔξ Ἰουδαίων, φησίν, ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεός. ὁμολογεῖ τὸν ἄνθρωπον πρότερον καὶ τότε τῇ τοῦ θεοῦ συναφείᾳ θεολογεῖ τὸ φαινόμενον, ἵνα μηδεὶς ἀνθρωπολάτρην τὸν Χριστιανισμὸν ὑποπτεύῃ. Loofs, Nestoriana p. 248, 10-249, 1 Rom. 9, 5

35

19 ἠκολούθησαν — 27 ἐγένετο = Cyrill. adu. Nest. 1, 8
adu. Nest. 2, 14

31 inde ab 32 ἀκουσον = Cyrill.

ΑΛΡκ(Ω)

2 γεγενῆσθαι Α ὁμολογῶμεν Αρ ὁμολογοῦμεν ΑΛκ cf. Ω 7 ὁμοίως om. Αρ ut solet
κδ ΑΛκ κα Ακ ΧΧVIII Αρ 10 ἐὰν δὲ Ακ ἐὰν ΑΛΡ 11 ἐστὶ ΑΛΡ om. Ακ cf. Ω 15, 16 *spiritus*
sancti ΑΡκ 17 δι' ἡμᾶς — καὶ¹ om. Αρ 18 τῆς om. Ω τῷ σαρκωθέντα] *incarnatum enim* Ακ
22 υἱοῦ οὐ ΑΡ 28 καὶ¹ ΑΡκ om. Α cf. Ω 30 τοῦ αὐτοῦ om. Ακ εἰς δόγμα om. ΑΡ cf. Ω
32 τὸ ΑΛκ τὸν ΑΡ cf. Ω 33 *Christum* ΑΡκ cf. Ω 34 ὁμολόγει Ακ θεολόγει Ακ τὸ ΑΛκ
τὸν ΑΡ cf. Ω 35 *Christum* Ακ

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κζ

Loofs, 6 Ἄλλ' ὥσπερ ἐλέγομεν θεὸν τὸν πάντων δημιουργὸν καὶ θεὸν τὸν Μωυσέα (θεὸν γάρ
Nestoriana φησι τέθεικά σε τοῦ Φαραώ) καὶ υἱὸν τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ (υἱὸς γάρ φησι πρω-
p. 289, 6-15 τότοκός μου Ἰσραὴλ) καὶ ὥσπερ ἐλέγομεν Χριστὸν τὸν Σαοὺλ (οὐ μὴ γάρ φησιν
Exod. 7, 1 ἐπιβάλω τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτόν, ὅτι Χριστὸς κυρίου ἐστίν) καὶ τὸν Κύρον
Exod. 4, 22 ὡσαύτως (τάδε λέγει φησὶ κύριος τῷ Χριστῷ μου Κύρῳ) καὶ τὸν Βαβυλώνιον
1 Reg. 24, 7 ἅγιον (ἐγὼ γάρ φησι συντάξω αὐτοῖς· ἡγιασμένοι εἰσὶ καὶ γὰρ αὐτοὺς),
Ies. 45, 1 οὕτω λέγομεν καὶ τὸν δεσπότην Χριστὸν καὶ θεὸν καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον καὶ Χριστόν· ἀλλ'
Ies. 13, 3 ἢ μὲν κοινωνία τῶν ὀνομάτων ὁμοία, οὐχ ἡ αὐτὴ δὲ ἀξία.

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ιε

10

Loofs, 7 Τοῦτο φρονεῖσθαι ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ
Nestoriana ὑπάρχων ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών. οὐκ εἶπε· τοῦτο φρονεῖσθαι
p. 254, 5-12 ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν τῷ θεῷ λόγῳ, ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων μορφὴν δούλου ἔλαβεν·
Phil. 2, 5-7 ἀλλὰ λαβὼν τὸ Χριστὸς ὡς τῶν δύο φύσεων προσηγορίαν σημαντικὴν, ἀκινδύνως αὐτὸν
καὶ δούλου μορφὴν, ἣν ἔλαβε, καὶ θεὸν ὀνομάζει, τῶν λεγομένων εἰς τὸ τῶν φύσεων
ἀλήπτως μεριζομένων διπλοῦν.

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ις

Loofs, 8 Ἴνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ, φησὶ, πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ
Nest. p. 261, ἐπιγείων καὶ καταχθονίων καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι κύριος
20-262, 6 Ἰησοῦς Χριστός. διὰ τὸν φοροῦντα τὸν φορούμενον σέβω· διὰ τὸν κεκρυμμένον
Phil. 2, 10-11 προσκυνῶ τὸν φαινόμενον. ἀχώριστος τοῦ φαινομένου θεός· διὰ τοῦτο τοῦ μὴ χωρι-
ζομένου τὴν τιμὴν οὐ χωρίζω. χωρίζω τὰς φύσεις, ἀλλ' ἐνῷ τὴν προσκύνησιν.

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ιζ εἰς δόγμα

Loofs, 9 Ἦν μὲν γὰρ ὁ θεὸς λόγος καὶ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ υἱὸς καὶ θεὸς καὶ συνὼν
Nestoriana τῷ πατρί, ἀνέλαβε δὲ ἐν ὑστέροις καιροῖς τὴν τοῦ δούλου μορφὴν. ἀλλ' ὦν πρὸ τού-
p. 275, 1-11 του υἱὸς καὶ καλούμενος, μετὰ τὴν ἀνάληψιν οὐ δύναται καλεῖσθαι κεχωρισμένος υἱός, ἵνα
μὴ δύο υἱοὺς δογματίσωμεν· ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐκείνῳ συνήπται τῷ ἐν ἀρχῇ ὄντι υἱῷ τῷ
πρὸς αὐτὸν συναφθέντι, οὐ δύναται κατὰ τὸ ἀξίωμα τῆς υἰότητος διαίρεσιν δέξασθαι, κατὰ
τὸ ἀξίωμα φημί τῆς υἰότητος, οὐ κατὰ τὰς φύσεις. διὰ τοῦτο καὶ Χριστὸς ὁ θεὸς
λόγος ὀνομάζεται, ἐπειδήπερ ἔχει τὴν συνάφειαν τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν διηνεκή.

30

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ιε εἰς δόγμα

Loofs, 10 Ἀσύγχυτον τοίνυν τὴν τῶν φύσεων τηρῶμεν συνάφειαν· ὁμολογῶμεν τὸν ἐν ἀν-
Nestoriana θρώπῳ θεόν· σέβωμεν τὸν τῇ θείᾳ συναφείᾳ τῷ παντοκράτορι θεῷ συμπροσκυνούμενον
p. 249, 1-4 ἄνθρωπον.

2 = Cyrill. adu. Nest. 2, 4 11 = Coll. Pall. 29, 9 18 [nsque ad 21 φαινόμενον]
cf. Cyrill. adu. Nest. 2, 11. 12 20—22 redeunt in 15 24 = Cyrill. adu. Nestor. 2, 8. V 128, 11
32 = Cyrill. adu. Nestor. 2, 14. V 128, 11

ΑΛρκ(Ω)

4 ἐλέγομεν ΑΛκ λέγομεν Αρ 7 ἡγιασμένοι εἰσὶ ΑΛκ ἡγιασμένους Αρ 8 καὶ ἡν ΑΛκ
om. Αρ 11. 12 φρονεῖσθαι ΑΛκ φρονεῖτε Αρ cf. Ω 18/19 καὶ ἐπιγείων Ω ἐπιγείων Α
20 τὸν φορούμενον ΑΛκ *indumentum* Ακ cf. Ω 21 ἀχώριστος γὰρ Ακ 23 εἰς δόγμα om. Ακ
24 καὶ υἱὸς Α υἱὸς Αρκ cf. Ω 26 κεχωρισμένως Αρκ κεχωρισμένως Α cf. Ω 27 ὄντω Α
31 εἰς δόγμα om. Αρ 32/33 τηρούμεν — ὁμολογοῦμεν — σέβομεν Ακ

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ζ̄

- 11 Σκόπει καὶ τὸ τούτοις εὐθὺς συναπτόμενον· ἵνα ἐλεήμων, φησί, γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν. ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεὶς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι. οὐκοῦν ὁ παθὼν ἀρχιερεὺς ἐλεήμων· παθητὸς δὲ ὁ ναός, οὐχ ὁ ζωοποιὸς τοῦ πεπονθότος θεός.

Loofs,
Nestoriana
p. 234, 10-16
Hebr. 2, 17.
18
5

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κζ̄

- 12 ἵνα μάθητε, φησίν, ὡς σφοδρά τις τῆς θεότητος ὑπῆρχε συνάφεια, καὶ ἐν βρέφει τῆς δεσποτικῆς καθορωμένης σαρκός. ἦν γὰρ ὁ αὐτὸς καὶ βρέφος καὶ τοῦ βρέφους δεσπότης. ἐπηνέσατε τὴν φωνήν· ἀλλὰ μὴδὲ αὐτὴν ἀβασανίστως κροτεῖτε. εἶπον γάρ· ὁ αὐτὸς ἦν βρέφος καὶ τοῦ βρέφους οἰκῆτωρ.

Loofs,
Nestoriana
p. 292, 1-6
10

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ᾱ

- 13 Κοινὰ γὰρ αἱ τῆς τριάδος ἐνέργειαι καὶ μόναίς ὑποστάσεσι τὴν διαίρεσιν ἔχουσιν. ἢ γοῦν τοῦ μονογενοῦς εὐδοξία ποτὲ μὲν τῷ πατρὶ περιῆπται (ἔστι γὰρ φησιν, ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με), ποτὲ δὲ τῷ πνεύματι (τὸ πνεῦμα γὰρ φησι, τῆς ἀληθείας ἐμὲ δοξάσει), ποτὲ δὲ τῇ Χριστοῦ δυναστείᾳ.

Loofs,
Nestoriana
p. 225, 13-18
Ioh. 8, 54
Ioh. 16, 13. 14
15

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ις̄

- 14 Περὶ τοῦ Ἰησοῦ λέγων· Οὗτος ὁ λέγων· Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; οὗτος ὁ τριήμερον τελευταίαν ὑπομείνας· προσκυνῶ δὲ σὺν τῇ θεότητι τοῦτον ὡς τῆς θείας συνεργὸν αὐθεντίας.
- 15 Καὶ μεθ' ἑτέρα· Διὰ τὸν φοροῦντα τὸν φορούμενον σέβω· διὰ τὸν κεκρυμμένον προσκυνῶ τὸν φαινόμενον. ἀχώριστος τοῦ φαινομένου θεός· διὰ τοῦτο τοῦ μὴ χωριζομένου τὴν τιμὴν οὐ χωρίζω. χωρίζω τὰς φύσεις, ἀλλ' ἐνῶ τὴν προσκύνησιν. οὐ καθ' ἑαυτὸ θεὸς τὸ πλασθὲν ἐπὶ μήτρας· οὐ καθ' ἑαυτὸ θεὸς τὸ κτισθὲν ἐκ τοῦ πνεύματος· οὐ καθ' ἑαυτὸ θεὸς τὸ ταφέν ἐπὶ μνήματος· οὕτω γὰρ ἂν ἦμεν ἀνθρωπολάτραι καὶ νεκρολάτραι σαφεῖς. ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐν τῷ ληφθέντι θεός, ἐκ τοῦ λαβόντος ὁ ληφθεὶς, ὡς 25 τῷ λαβόντι συναφθεὶς, συγχρηματίζει θεός.

Loofs, Nest.
p. 260, 4-7
Mt. 27, 46

20 Loofs,
Nestoriana
p. 262, 3-12

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος γ̄ κατὰ αἰρετικῶν

- 16 Περὶ τοῦ πνεύματος λέγων· Πῶς γὰρ ἂν εἴη δοῦλον, φησί, τὸ μετὰ υἱοῦ καὶ πατρὸς ἐργαζόμενον; κἂν ζητῇ τις τὰς τοῦ πνεύματος πράξεις, εὐρήσει τῶν τοῦ υἱοῦ καὶ πατρὸς κατ' οὐδὲν λειπομένας, οὐχ ὡς τῆς μιᾶς μεριζομένης θεότητος, ἀλλὰ τῆς θείας γραφῆς τὰ τῆς μιᾶς ἰσχύος καὶ καθ' ἐκάστην μεριζομένης ὑπόστασιν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ τῆς τριάδος ὁμοίου. καὶ μοι σκόπει τὸ ὅμοιον ἐκ τῶν ἐν ἔργοις καιρίων ἀρξάμενον. ὁ θεός Ioh 1, 14

Loofs,
Nestoriana
p. 226, 14-227. 3

2 = Cyrill. adu. Nestor. 3, 2. Coll. Pal. 29, 6 7 = Coll. Pal. 29, 21 12 inde a 13 ἡ γοῦν = Cyrill. adu. Nest. 2, 7. Coll. Pal. 29, 4 17 cf. Cyrill. adu. Nestor. 2, 10. Coll. Pal. 29, 10
20 [cf. p. 108, 18] = Cyrill. adu. Nestor. 2, 12 [usque ad 21 φαινόμενον]. 13. Coll. Pal. 29, 11
28 inde a 32 ὁ θεός = Cyrill. adu. Nest. 4, 1

ΑΛΡκ(Ω)

2 σκοπεῖτε ΑΡ τούτοις om. Ακ 3/4 πειρασθεὶς Ω [praeter A] πειραθεὶς Α 8 καθορ-
μένη Ακ cf. Ω ὁ Α cf. Ω 9 κροτεῖτε ΑΛΡ κρατεῖτε Ακ cf. Ω εἶπεν ΑΡ 15 τοῦ Χριστοῦ Ω
[praeter A] 17 περὶ — λέγων om. ΑΡ de filio dei Ακ de filio Αρ cf. Ω 29/30 υἱοῦ καὶ
πατρὸς ΑΛΑκ patris et filii ΑΡ cf. Ω 31 τὰ ΑΡΩ τὰς Α καὶ ΑΛΡ om. ΑΡκ cf. Ω 32 και-
ρίων Α καιρῶν ΑΡ cf. Ω

λόγος ἐγένετο σὰρξ καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. συνεκάθισεν ἐαυτῷ τὴν ἀνα-
 Ps. 109, 1 ληφθεῖσαν ὁ πατὴρ ἀνθρωπότητα· εἶπε γάρ φησιν, ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου
 ἐκ δεξιῶν μου. τὴν τοῦ ἀναληφθέντος τὸ πνεῦμα κατελθὼν συνεκρότησε δόξαν·
 Ioh. 16, 13-14 ὅταν γάρ φησιν, ἔλθῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει.

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ζ

5

Lc. 4, 18-19 17 Περὶ Χριστοῦ λέγων ὅτι ἀπεστάλη κηρῦσαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν ὡς [ὁ]
 Loofs, Nest. ἀπόστολος, ἐπιφέρει καὶ φησιν· Οὗτος ὁ πιστὸς τῷ θεῷ πεποιημένος ἀρχιερεὺς (ἐγένετο
 p. 235, 6-236, γὰρ οὗτος, οὐκ αἰδίως προῆν)· οὗτος ὁ κατὰ μικρὸν εἰς ἀρχιερέως, αἰρετικέ, προκόψας
 6 Hebr. 2, 17 ἀξίωμα. καὶ ἄκουε σαφεστέρας σοι τοῦτο διαβώσης φωνῆς· ἐν ταῖς ἡμέραις,
 Hebr. 5, 7-9 φησί, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον 10
 σῶζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσε-
 νεγκῶν καὶ εἰσακουσθεῖς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὦν υἱός, ἔμαθεν ἀφ'
 ὦν ἔπαθεν, τὴν ὑπακοὴν καὶ τελειωθείς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ
 πᾶσιν αἷτιος σωτηρίας αἰωνίου. τελειοῦται δὲ τὸ κατὰ μικρὸν προκόπτον,
 Lc. 2, 52 αἰρετικέ. περὶ οὗ καὶ Ἰωάννης ἐν τοῖς εὐαγγελίοις βοᾷ· Ἰησοῦς προέκοπτεν 15
 Hebr. 5, 9-10 ἡλικίαι καὶ σοφαί καὶ χάριτι· οἷς σύμφωνα καὶ Παῦλος φθεγγόμενος τελειωθείς,
 φησιν, ἐγένετο πᾶσι τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ αἷτιος σωτηρίας αἰωνίου,
 προσαγορευθεῖς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.
 Loofs, 18 Καὶ μεθ' ἕτερα· Καὶ ἀρχιερεὺς κεκλημένος. τί οὖν ἀνθερμηνεύεις τῷ Παύλῳ, τὸν
 Nestoriana ἀπαθῆ θεὸν λόγον ἐπιγίῃ καταμιγνὺς ὁμοιώματι καὶ παθητὸν ἀρχιερέα ποιῶν; 20
 p. 236, 12-14

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ζ

Loofs, 19 Ὁθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν
 Nestoriana ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν, πιστὸν ὄντα τῷ
 p. 240, 1-4
 Hebr. 3, 1-2 ποιήσαντι αὐτόν.
 Loofs, 20 Καὶ μεθ' ἕτερα· Ὁντος οὖν ἡμῖν τούτου μόνου ἀρχιερέως συμπαθοῦς καὶ συγγενοῦς 25
 Nestoriana καὶ βεβαίου, τῆς εἰς αὐτὸν μὴ παρατρέπεσθε πίστεως. αὐτὸς γὰρ ἡμῖν τῆς ἐπηγγελμένης
 p. 240, 4-9 εὐλογίας ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ ἀπεστάλη ὡς ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ γένους τὴν τοῦ σώματος
 θυσίαν συνεπαγόμενος.

Σημειωτέον ὅτι ὁμολογήσας πάντα ἀρχιερέα δεῖσθαι θυσίας καὶ ὑπεξελὼν τὸν Χριστὸν
 ὡς μὴ δεόμενον, ἐν τούτοις φησὶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ προσφέρειν καὶ τοῦ γένους τὴν θυσίαν. 30

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος δ

Loofs, 21 Ἀκούσατε τοίνυν προσέχοντες τοῖς ῥητοῖς. ὁ τρώγων μου, φησί, τὴν σάρκα.
 Nestoriana μνημονεύετε ὅτι περὶ τῆς σαρκὸς ἐστὶ τὸ λεγόμενον καὶ ὅτι οὐ παρ' ἐμοῦ προστίθεται τὸ
 p. 227, 20-228, 3 τῆς σαρκὸς ὄνομα, ὥστε μὴ δοκεῖν ἐκείνοις παρερμηνεύειν. ὁ τρώγων μου τὴν
 Ioh. 6, 56 σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα. μὴ εἶπεν· ὁ τρώγων μου τὴν θεότητα καὶ πίνων 35

6. 19 = Cyrill. adu. Nest. 3, 4

25 = Cyrill. adu. Nest. 3, 5

32 = Coll. Palat. 29, 20

ΑΛφκ(Ω)

5 ὁμοίως om. Ακ 6 ὁ deleui cf. *quasi apostolus* Αρ 8 ὡ αἰρετικέ Ακ 9 ὅς ἐν Αρ
 [= Cyrill.] cf. Ω 15 ὡ αἰρετικέ Αρ Ἰωάννης ΑΛρ [Cyrill.] λουκάς Ακ cf. Ω; *crediderim nomen*
a Nestorio omisum et ab excerptore falso suppletum esse 19 καὶ ΑΛρ om. Αρ cf. Ω 20 ὁμοι-
 ωματι] σώματι Rusticus in nota, cf. Ω 21 ὁμοίως Α πάλιν Ακ καὶ πάλιν Αρ VIII Αρ 25 nihil
ex Nestorii uerbis omisum συμπαθοῦς ἢ συγγενοῦς Αρ 30 καὶ ὑπὲρ Ακ καὶ τοῦ γένους
 om. Ακ 31 τετράδος δ om. Αρ 33 *memento* Αρ 34 μού φησι Αρ 35 πίνων*) ὁ πίνων Αρ

μου τὴν θεότητα; ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ.

- 22 Καὶ μεθ' ἕτερα· Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ. μνημονεύετε ὅτι περὶ τῆς σαρκὸς τὸ λεγόμενον. καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ, ἐμὲ τον φαινόμενον. ἀλλ' ἐνίστε παρερμηνεύω· ἀκούσωμεν ἐκ τῶν ἑξῆς. καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ. ἐκεῖνος λέγει τὴν θεότητα, ἐγὼ τὴν ἀνθρωπότητα ἴδωμεν τίς ὁ παρερμηνεύων καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ. λέγει ὁ αἰρετικός· ἐνταῦθα τὴν θεότητα λέγει· ἀπέστειλέ με, φησί, τον θεον λόγον. καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ ζῶν πατήρ, κατ' ἐκείνους καὶ γὰρ ζῶ, ὁ θεὸς λόγος, διὰ τον πατέρα. εἶτα το μετὰ τοῦτο· καὶ ὁ τρώγων με καὶ κεῖνος ζήσεται. τίνα ἐσθίωμεν, τὴν θεότητα ἢ τὴν σάρκα;

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ις

- 23 Καὶ ὅλως, φησὶν, εἰ πᾶσαν ὁμοῦ τὴν καινὴν μεταλλεύοις, οὐκ ἂν εὐροις οὐδαμοῦ παρὰ ταύτῃ τὸν θάνατον τῷ θεῷ προσαπτόμενον, ἀλλ' ἢ Χριστῷ ἢ υἱῷ ἢ κυρίῳ. το γὰρ Χριστός καὶ το υἱός καὶ το κύριος, ἐπὶ τοῦ μονογενοῦς παρὰ τῆς γραφῆς λαμβανόμενον, τῶν φύσεων ἐστὶ τῶν δύο σημαντικὸν καὶ ποτὲ μὲν δηλοῦν τὴν θεότητα, ποτὲ δὲ τὴν ἀνθρωπότητα, ποτὲ δὲ ἀμφότερα, οἷον ὅταν Παῦλος ἐπιστέλλων κηρύττει ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τὴν ἀνθρωπότητα βοᾷ τοῦ υἱοῦ· ὅταν δὲ λέγῃ πάλιν ὁ αὐτὸς πρὸς Ἑβραίους ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησε, τὴν θεότητα δηλοῖ τοῦ υἱοῦ. οὐδὲ γὰρ <ἡ> σὰρξ δημιουργὸς τῶν αἰώνων ἢ μετ' αἰῶνας δημιουργηθεῖσα πολλούς.
- 24 Καὶ μεθ' ἕτερα· Οὐδὲ θεότης ἀδελφον τὸν Ἰάκωβον ἔσχεν οὐδὲ τον τοῦ θεοῦ λόγου καταγγέλλομεν θάνατον, το δεσποτικὸν αἷμα τε καὶ σῶμα σιτούμενοι.

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κγ

- 25 Προσέχω, φησί, τοῖς ἡμετέροις δήμοις εὐλάβειαν μὲν πολλὴν κεκτημένοις καὶ θερμότητα εὐσέβειαν, ὑπο δὲ τῆς περὶ τὸ δόγμα θεογνωσίας ἀγνοίας ὀλισθαίνουσι τοῦτο δὲ οὐκ ἔγκλημα τῶν λαῶν, ἀλλὰ (πῶς ἂν εὐπρεπῶς εἴποιμι,) τοῦ μὴ ἔχειν τοὺς διδασκάλους καιρὸν καὶ τι τῶν ἀκριβεστέρων ὑμῖν παραθέσθαι δογμάτων.
- 26 Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ πριμικήριος νοταρίων εἶπεν Ἰδοὺ φανερώς ἐν τούτοις φησὶν ὅτι τῶν προ αὐτοῦ διδασκάλων οὐδεὶς ταῦτα ἐλάλησε τοῖς λαοῖς

- 79 ¹ Κύριλλος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ὑπέγραψα —

² ARCADIUS EPISCOPVS ET LEGATVS SEDIS (APOS)TOLICAE SVBSCRIBSI —

3 [inde a 3 ὁ τρώγων] = Cyrill adu Nest 4, 4 Coll Pal 29, 14 23 = Coll Pal 29, 12
26 adfert Cyrillus in ep ad clericos [V 22]

ΑΛΡκ(Ω), Λ¹c inde a 30

3/4 Καὶ — αὐτῷ om Ακ

4 *memento* Αρ [= Cyrill]

6 *uideamus* Αρ

7 εἰδῶμεν Α

9 φησί om ΑΡκ

14 ομως Αρ

18 καὶ ἀμφότερα Ακ

ἐχθροὶ γὰρ Ακ

20 δὲ ΑΛκ

om Αρ cf Ω

22 ἡ Ω om Α

23 θεότητος Ακ cf Ω

25 τοῦ — κγ om Αρ

27 ἀγνοίας

πεπηρωμένοις Cyr ἀγνοία ὀλισθαίνουσι ΑΛΡκ cf Ω

28 ὅπως ΑΡκ

30 Πέτρος — εἶπεν om Αρ

Ἀλεξανδρείας om Ακ

ΑΛΡκ

in initio Α¹c secuntur gestorum primae sessionis et uerba et ordinem praeter legatos Romanos insertos, subscriptionibus ita collocatis 1 2 3 4 5 24 [24 5 Α¹c] 6 12 14 7 15 20 11 188 10 8, inde a 9 consentiunt cum Γ et ΑΡκ nisi quod subscriptiones quas initio exhibuerant, postea omittunt

¹ et om Ακ SEDISTOLICAE Α

- ³ Ίουβενάλιος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὑπέγραψα:—
⁴ PROIECTVS EPISCOPVS LEGATVS SEDIS APOSTOLICAE SVBSCRIBSI:—
⁵ FILIPPVS PRESBYTER SEDIS APOSTOLICAE LEGATVS SVBSCRIBSI:—
⁶ Φίρμος ἐπίσκοπος Καισαρείας ὑπέγραψα:—
⁷ Θεόδοτος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας ὑπέγραψα:—
⁸ Βερινιανὸς ἐπίσκοπος τῆς Περγαίων μητροπόλεως ὑπέγραψα διὰ Τιμοθέου ἐπισκόπου:—
⁹ Σεβῆρος ἐπίσκοπος Συνάδων ὑπέγραψα:—
¹⁰ Περιγένης ἐπίσκοπος Κορίνθου ὑπέγραψα:—
¹¹ Ἰκόνιος ἐπίσκοπος Γορτύνης τῆς Κρήτης ὑπέγραψα:—
¹² Μέμνων ἐπίσκοπος Ἐφέσου ὑπέγραψα:—
¹³ Ῥηγῖνος ἐπίσκοπος Κωνσταντείας Κύπρου ὑπέγραψα:—
¹⁴ Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Μελιτηνῆς ὑπέγραψα:—
¹⁵ Παλλάδιος ἐπίσκοπος Ἀμασείας ὑπέγραψα:—
¹⁶ Ἐρεννιανὸς ἐπίσκοπος Μύρων ὑπέγραψα:—
¹⁷ Οὐαλεριανὸς ἐπίσκοπος Ἰκονίου ὑπέγραψα:—
¹⁸ Πίος ἐπίσκοπος τῆς Πισινουντίων μητροπόλεως ὑπέγραψα:—
¹⁹ Κῦρος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀφροδισιάδος ὑπέγραψα:—
²⁰ Ἀμφιλόχιος ἐπίσκοπος τῆς Σιδηνῶν μητροπόλεως ὑπέγραψα:—
²¹ Μαϊόνιος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας Λυδίας ὑπέγραψα:—
²² Ἑλλάνικος ἐπίσκοπος Ῥόδου ὑπέγραψα:—
²³ Δαλμάτιος ἐπίσκοπος Κυζίκου ὑπέγραψα:—
²⁴ Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων ὑπέγραψα:—
²⁵ Ἀριστόνικος ἐπίσκοπος τῆς Λαοδικέων ὑπέγραψα:—
²⁶ Παράλιος ἐλέει Χριστοῦ ἐπίσκοπος Ἀνδράπων ὑπέγραψα:—
²⁷ Ἰνδοῦας ἐπίσκοπος Σμύρνης ὑπέγραψα:—
²⁸ Ὀλύμπιος ἐπίσκοπος πόλεως Κλαυδιουπόλεως ὑπέγραψα διὰ τῶν ἐπισκόπων Ἐπιφανίου καὶ Εὐσεβίου:—
²⁹ Δυνατὸς ἐπίσκοπος Νικοπόλεως τῆς Ἠπείρου ὑπέγραψα:—
³⁰ Δομνῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Κοτυαεῖου ὑπέγραψα:—
³¹ Εὐστάθιος ἐπίσκοπος πόλεως Δοκιμίου ὑπέγραψα:—
³² Ἐπιφάνιος ἐπίσκοπος πόλεως Κρατίας ὑπέγραψα:—
³³ Γρηγόριος ἐπίσκοπος πόλεως Κερασούντος ὑπέγραψα:—
³⁴ Ἑλλάδιος ἐπίσκοπος Ἀτραμύτου ὑπέγραψα:—
³⁵ Ἀνύσιος ἐπίσκοπος πόλεως Θηβῶν τῆς Ἑλλάδος ὑπέγραψα:—
³⁶ Δομνῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Ὀπούντος ὑπέγραψα:—
³⁷ Καλλικράτης ἐπίσκοπος πόλεως Ναυπάκτου ὑπέγραψα:—
³⁸ Νικίας ἐπίσκοπος πόλεως Μεγάρων ὑπέγραψα:—
³⁹ Καλλίνικος ἐπίσκοπος Ἀπαμείας ὑπέγραψα:—
⁴⁰ Πέτρος ἐλάχιστος τῶν ἐπισκόπων Προύσης ὑπέγραψα:—

ΑΑpticur

⁵ et legatus ΑΙου αἰque legatus Ακ ⁸ Berenianus Αρυ μητροπόλεως Αpticur πόλεως Α
ἐπισκόπου ΑΑρκι πρεσβυτέρου ΑΙου ¹¹ Γορτύνης om. ΑΙου ¹⁹ om. Αι ²⁰ μητροπόλεως Αρκι πόλεως Α
²⁶ ἐλέει χυ ΑΑκκ ἐλέει θυ Αpc om. ΑΙυ(Αρ) ²⁷ ΑΑκκ om. Αριυ Ἰδοῦας Αr V 62, 149 ³⁹ per
episcopum Ατικ(Αρ) εὐσεβίου ΑΑκκ Θεοσεβίου Αριυ ³⁹ ueteris Epiri Ακ post ³⁹ ins.
Theodorus episcopus Dodonae per Florentium diaconum subscripsi Αc ⁴⁰ πόλεως] νικοπόλεως Α
³⁴ Adramyti ciuitatis Αc ³⁸ πόλεως om. Ακ ³⁸ Niceas Ατικ(Αρ) ^{39. 40} coll. Αpticur ^{40. 39} Α
⁴⁰ τῶν ἐπισκόπων Α ἐπίσκοπος Αpticur

- ⁴¹ Εὐπρέπιος ἐπίσκοπος Βύζης ὑπέγραψα:—
⁴² Δίων ἐπίσκοπος τῆς Θηβαίων πόλεως ὑπέγραψα:—
⁴³ Περρέβιος ἐπίσκοπος τῶν Θεσσαλικῶν σαλτῶν ὑπέγραψα:—
⁴⁴ Παῦλος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀνθηδόνας ὑπέγραψα:—
⁴⁵ Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως τῶν Ἀνινησίων ὑπέγραψα:—
⁴⁶ <Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Ἡρακλείας ὑπέγραψα:—>
⁴⁷ Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς Λέσβου τῶν Σεληνιακῶν αἰγιαλῶν ὑπέγραψα:—
⁴⁸ Θωμᾶς ἐπίσκοπος Δέρβης ὑπέγραψα:—
⁴⁹ SENECTION EPISCOPVS SCODRINAE CIVITATIS SVBSCRIBSI:—
⁵⁰ Τριβουνιανὸς ἐπίσκοπος τῆς ἐν Πριμοπόλει ἁγίας ἐκκλησίας ὑπέγραψα:—
⁵¹ Μαρτύριος ἐπίσκοπος πόλεως Ἰλίστρων ὑπέγραψα:—
⁵² Νήσιος ἐπίσκοπος Κολυβράσσου ὑπέγραψα:—
⁵³ Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Κοτεννῶν ὑπέγραψα:—
⁵⁴ Ἀβλάβιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀμορίου ὑπέγραψα:—
⁵⁵ Φίλιππος ἐπίσκοπος Περγάμου ὑπέγραψα:—
⁵⁶ Ἡρακλέων ὁ καὶ Θεόφιλος ἐπίσκοπος πόλεως Τράλλων ὑπέγραψα:—
⁵⁷ Δάφνος ἐπίσκοπος πόλεως Μαγνησίας <Μαιάνδρου> ὑπέγραψα:—
⁵⁸ Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Μαγνησίας πόλεως Σιπύλου ὑπέγραψα:—
⁵⁹ Ἀνδῆριος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Χερσονήσου ὑπέγραψα:—
⁶⁰ Παῦλος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Λάμπης ὑπέγραψα:—
⁶¹ Εὐτρόπιος ὁ ἐλάχιστος τῶν ἐπισκόπων πόλεως Εὐάζων ὑπέγραψα:—
⁶² Σεβήρος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος ἐπαρχίας Πισιδίας πόλεως Σωζοπόλεως ὑπέγραψα:—
⁶³ Σιλβανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Χερετάπων ὑπέγραψα:—
⁶⁴ Κόμοδος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Τριπόλεως ὑπέγραψα:—
⁶⁵ Κωνσταντῖος ἐπίσκοπος τῆς Διοκλητιανῶν πόλεως ὑπέγραψα:—
⁶⁶ Νεστόριος ἐπίσκοπος Σιῶν ὑπέγραψα:—
⁶⁷ Ἀφόβιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Κολόης ὑπέγραψα:—
⁶⁸ * *
⁶⁹ Παῦλος ἐπίσκοπος τῆς Δαλδιανῶν πόλεως ὑπέγραψα:—
⁷⁰ Λιμένιος ἐπίσκοπος τῆς Σεττηνῶν πόλεως ὑπέγραψα:—
⁷¹ Δωρόθεος ἐπίσκοπος πόλεως Μυρίνης ὑπέγραψα:—
⁷² Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀτταλείας <ὑπέγραψα>:—
⁷³ Ἀφθόνιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς Ἡρακλεωτῶν Λάτμου πόλεως ὑπέγραψα:—

ΑΛΤΕΚΡ

- ⁴¹ Eutrepus A¹ 48. 43 coll. A² 43 τῶν — σαλτῶν A, A² ut uidetur, saluum Thessalonicensium (A²) A¹u thessalonicensium saydorum A²κ¹ zisardorum saluum thessalonicensium A² 45 Ἀνινησίων A¹τε¹u ἀνησιῶν A² magnesia¹ A²κ¹ magnesiorum aninensiorum A² 46 A¹τε¹κ¹ om. A²
⁴⁷ Λέσβου τῶν — αἰγιαλῶν scripsi λεοβούτων σεληνιακῶν αἰγιαλῶν A² Lesbopordoselenensis et littorium A²κ¹ Lesbi selenicatorum [i. e. Seleniacorum littorium] A¹τε¹u 48 Theonas A¹τε¹u Hierbae A¹τε¹u
⁴⁹ SENECIOS A² 50 ἁγίας om. A¹τε¹u 51 anesius A²κ¹ Coribrassi A¹τε¹u 52 ἄμμορίου A² 53 coll. A¹τε¹u
⁵⁴ ὁ om. A²κ¹ Θεόφιλος A¹τε¹κ¹ Θεοφάνιος A¹τε¹u Τράλλων A¹τε¹κ¹ Ἡρακλεοῦς A² 57 Δάφνος A¹τε¹κ¹ δάφνης A² Μαιάνδρου A¹τε¹κ¹ om. A² 58 Andreas A²κ¹ 59 τῶν ἐπισκόπων A² Λαμπήνης A¹τε¹κ¹
⁶¹ ὁ ἐλάχιστος om. A²κ¹ ἐπίσκοπος A¹τε¹κ¹ 62 ἐλάχιστος om. A²κ¹ 63 Constantinus A²κ¹κ¹ Dioclitiaopolitanus A²κ¹ 64 σιῶν A¹τε¹κ¹ σπῶν A¹τε¹u 65 om. A² Phocus [Phocus A¹u Dioscorus A²κ¹] episcopus ciuitatis quae est in Thyatireno [Thyatirae sanctae ecclesiae A²κ¹], subscripsi A¹τε¹u Dioscos [uar. lectio Dioscorus in A²], episcopus Thyatirenas [en Thyatirenas A²κ¹] ciuitatis subscripsi A²κ¹ cf. V 62, 176
⁶⁶ Deluianae A²κ¹ Deddianae A²κ¹ 70 Σεττηνῶν A²κ¹ 72 om. A²κ¹ πόλεως om. A¹τε¹u ὑπέγραψα om. A²κ¹ 73 Ἀφθόνιος A²κ¹ ἐλάχιστος om. A²κ¹ τῆς scripsi τῶν A²κ¹

- 74 Σπουδάσιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Κεράμου ὑπέγραψα:—
 75 Φιλητὸς ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀμυζόνος ὑπέγραψα:—
 76 Δοκιμάσιος ἐπίσκοπος πόλεως Μαρωνείας ὑπέγραψα:—
 77 Ἐννέπιος ἐπίσκοπος πόλεως Μαξιμιανουπόλεως ὑπέγραψα:—
 78 Εὐθάλιος ἐπίσκοπος πόλεως Κολοφῶνος ὑπέγραψα:—
 79 Λουκιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Τοπείρου ὑπέγραψα:—
 80 Ῥουφῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Γαβῶν ὑπέγραψα:—
 81 Ῥωμανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Ῥαφείας ὑπέγραψα:—
 82 Φίδος ἐπίσκοπος Ἰόππης ὑπέγραψα:—
 83 Ἡσύχιος ἐπίσκοπος πόλεως Παρίου ὑπέγραψα:—
 84 Τιμόθεος ἐπίσκοπος πόλεως Τερμησοῦ <καὶ> Εὐδοκιάδος ὑπέγραψα:—
 85 Εὐχάριος ἐπίσκοπος πόλεως Δυρραχίου ὑπέγραψα:—
 86 Εὐάγριος ἐπίσκοπος πόλεως Σόλων τῆς Κύπρου ὑπέγραψα:—
 87 Νεκτάριος ἐπίσκοπος πόλεως Κάσων ὑπέγραψα:—
 88 Ἀγαθοκλῆς ἐπίσκοπος πόλεως Κορωνείας ὑπέγραψα:—
 89 Ἀιανὴς ἐπίσκοπος Συκαμαζόνος ὑπέγραψα:—
 90 Αἰδέσιος ἐπίσκοπος Ἰσίνδων ὑπέγραψα:—
 91 Σεκουνδιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Λαμίας ὑπέγραψα:—
 92 Νουνέχιος ἐπίσκοπος πόλεως Σέλγης ὑπέγραψα:—
 93 Ματιδιανὸς ἐπίσκοπος Κορακησίου ὑπέγραψα:—
 94 Κύριλλος ἐπίσκοπος Κοίλων ὑπέγραψα διὰ χειρὸς Ἑλλησπόντου πρεσβυτέρου:—
 95 Σαπρίκιος ἐπίσκοπος Πάφου τῆς Κύπρου ὑπέγραψα:—
 96 Θεμίστιος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Ἰασσοῦ ὑπέγραψα:—
 97 Προμάχιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀλινδῶν ὑπέγραψα:—
 98 Εὐδόξιος ἐπίσκοπος πόλεως Χώματος ὑπέγραψα:—
 99 Λιβάνιος ἐπίσκοπος Παλαιᾶς πόλεως ὑπέγραψα:—
 100 Ταριανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Λύρβης ὑπέγραψα:—
 101 Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Ἀρκαδιουπόλεως ὑπέγραψα:—
 102 Θεόδοτος ἐπίσκοπος Νύσης ὑπέγραψα:—
 103 Ῥόδων ἐπίσκοπος Παλαιᾶς πόλεως ὑπέγραψα:—
 104 Τυχικὸς ὁ ἐλάχιστος <ἐπίσκοπος> τῆς Ἐρυθραίων πόλεως ὑπέγραψα:—
 105 Εὐγένιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀπολλωνιάδος ὑπέγραψα:—
 106 Ἀέτιος ἐπίσκοπος πόλεως Παιονίων Ἑλλησπόντου ὑπέγραψα:—
 107 Τιμόθεος ἐπίσκοπος Γέρμης Ἑλλησπόντου ὑπέγραψα:—
 108 Ἀρχέλαος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Μύνδου ὑπέγραψα:—
 109 Ἀπελλᾶς ὁ ἐλάχιστος <ἐπίσκοπος> Κιβύρας ὑπέγραψα:—

ΑΛφεικτ

75. 74 coll. Ατμ 74. 80. 81. 75. 79. 80. 81. 82—88. 76—78. 89 coll. Ακ 75 ὁ ἐλάχιστος om. Ακ 76 πό-
 λεως om. Ακτ 78 Εὐθάλιος Ατμκτ εὐστάθιος Α 79 Ιεροπερί Ατμ 80 Γάβων Ατμ τάβων ΑΛκτ
 82 Ἰόππης ΑΛκτ pre [patet corruptela pro Παρίου ex 83 intrusa] Ατμ 83 παρο Ατμ 84 Ιερμεί Ατμ
 καὶ Ατμκτ om. Α 85 selorum Αρ 87 nasorum Αρ 88 caroniae Αρ uaria lectio in Ατ κο-
 λωνείας Α 78 46 89 Ιανες Ατμ Ιωαννης Ακτ Αζανος Ατ gycamazonis Ατμ gicazonis Αρ 90 σίνδων
 Αρ σίδων Ατμκτ πισίδων Ατ 91 Secundinus Ακτ 92 selegae Αρ 93 pomacius Ατμ gromatius Ακ
 liundorum Αρ aliundorum Αμ 100 Traianus Αρκ 102 librae Αρ 102 Θεόδοτος ΑΛκ uaria lectio
 in Ατ Θεόδωρος Ατμ uaria lectio in Ατ 103 post 120 coll. Αρ palaeas poleos asiae Ακ
 104 Τύχιος Αρ uaria lectio in Ακ ἐπίσκοπος om. Α erhchetorum Αρ erycheorum Ατ erliche-
 orum Αμ cf. 73 85 107. 106 coll. Α 106 roeoniorum Αρ praeconiorum Αμ 107 germaniae Ατ
 om. Ακ Τέρμης Ατ 108 ἐλάχιστος om. Ατμκτ μύνδου Α 108 Ἀπελλῆς Ακτ ἐπίσκο-
 πος om. Α

- 110 Φιλάδελφος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς Γρατιανοπόλεως ὑπέγραψα:—
 111 Εὐθήριος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς Στρατονικέων Λυδίας ὑπέγραψα:—
 112 Ἰωάννης ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς Αὐρηλιουπολιτῶν πόλεως ὑπέγραψα:—
 113 Μάξιμος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Κύμης ὑπέγραψα:—
 114 Μόδεστος ἐπίσκοπος τῆς Ἀνεατῶν πόλεως ὑπέγραψα:—
 115 Θεοδόσιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Μασταύρων ὑπέγραψα:—
 116 Θωμᾶς ἐπίσκοπος Οὐαλεντινιανουπόλεως ὑπέγραψα:—
 117 Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Κλαζομενῶν ὑπέγραψα:—
 118 Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Ἀσπώνων ὑπέγραψα:—
 119 Εὐπόριος ἐπίσκοπος Ὑπαίπων ὑπέγραψα:—
 120 Σαίδος ἐπίσκοπος Φαινοῦς ὑπέγραψα:—
 121 Δόμνος ἐπίσκοπος πόλεως Ὀρκιστοῦ ὑπέγραψα:—
 122 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Αὐγουστοπόλεως ὑπέγραψα:—
 123 Πέτρος ἐπίσκοπος Παρεμβολῶν ὑπέγραψα:—
 124 Νατίρας ἐπίσκοπος Γάζης ὑπέγραψα:—
 125 Ζήνων ἐπίσκοπος Κουρίου τῆς Κύπρου ὑπέγραψα:—
 126 Εὐόπτιος ἐπίσκοπος Πτολεμαίδος τῆς Πενταπόλεως ὑπέγραψα:—
 127 Μακάριος ἐπίσκοπος Μετηλιτῶν ὑπέγραψα:—
 128 Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Πηλουσίου ὑπέγραψα:—
 129 Ἑρμογένης ἐπίσκοπος Ῥινοκουρούρων ὑπέγραψα:—
 130 Μαρίνος ἐπίσκοπος Ἡλιουπόλεως ὑπέγραψα:—
 131 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἡφαίστου ὑπέγραψα:—
 132 Ἡράκλειος ἐπίσκοπος Ταμιάθews ὑπέγραψα:—
 133 Στρατήγιος ἐπίσκοπος Ἀθρίβews ὑπέγραψα:—
 134 Ἀριστόβουλος ἐπίσκοπος Θμούews ὑπέγραψα:—
 135 Θέων ἐπίσκοπος Ἡρακλεοῦς τοῦ Σεθροῖτου ὑπέγραψα:—
 136 Σόλων ἐπίσκοπος Καραλλίων ὑπέγραψα:—
 137 Ἀλύπιος ἐπίσκοπος πόλεως Σελή ὑπέγραψα:—
 138 Μακεδόνιος ἐπίσκοπος Ξόews ὑπέγραψα:—
 139 Πέτρος ἐπίσκοπος Ὀξυρύγχου ὑπέγραψα:—
 140 Μητρόδωρος ἐπίσκοπος Λεόντων ὑπέγραψα:—
 141 Παῦλος ἐπίσκοπος Φραγώνews ὑπέγραψα:—
 142 Ἀμμώνιος ἐπίσκοπος Πανεφύσου ὑπέγραψα:—
 143 Πούπλιος ἐπίσκοπος Ὀλβίων ὑπέγραψα:—
 144 Ἱέρακις ἐπίσκοπος Ἀφναίου ὑπέγραψα:—
 145 Σαμουήλ ἐπίσκοπος Δύσθews ὑπέγραψα:—
 146 Σώπατρος ἐπίσκοπος τῆς Λιβύης Σεπτιμιακῆς ὑπέγραψα:—
 147 Ἰσαὰκ ἐπίσκοπος Ἐλεαρχίας ὑπέγραψα:—

ΑΛφτευκρ

- 110 Φιλάδελφος V 62, 88 Τραιανοπόλεως Ακ Τραιανουπόλεως Ατ 115. 114 coll. Ατ
 115 Θεόδωρος Ακ 116 Valentiniapoleos Αρ 117 om. Αρτ 118 om. Ακ ashanorum Ατ
 uaria lectio in Αρ 119 Εὐπόριος Ακρ ὑπέπων Α φερων Αρτ 120 sadus Αρτκρ saudus Ακ 121 να-
 τήρας Α Νatiras Ατκρ Netiras Αρτκρ 122 cyri Αρτκρ 123 metoliton Αρ meletinon Ατ 124 ρινο-
 κουρούρων ΑΛτ ρινοκουρων Ατκρ ρινοκουρους Αρ ρινοκουρους Ατ 125. 126 om. Αρτκρ 127 Ἀθλι-
 βews Ακρ 128 post 127 coll. Ακ 129 ithumeos Ακ ithemoensis Ακ ithmuensis Ατ 130 Heracliae Ακ
 Sethoitu Αρτκρ 131 Solomon Ακ Corallion Αρτκρ 132 selo Ατ seuleu Αρ selenuntis Ατ sele-
 nutensis siue selenuntensis Ακρ 133 Φραγγώνews Ακ frangoneos Ατ fraboneos Αρ flauoneos Ατ
 144 Hieracus Ακρ aphau Αρ arhneti Ατ arhnaitis Ακ planutensis Ακ 147 om. Αρ

- 148 Ἰσαὰκ ἐπίσκοπος πόλεως Ταυᾶ ὑπέγραψα:—
 149 Ἡράκλειος ἐπίσκοπος Θύνεως ὑπέγραψα:—
 150 Θεωνᾶς ἐπίσκοπος Ψίγχους ὑπέγραψα:—
 151 Κύρος ἐπίσκοπος Ἀχαιῶν ὑπέγραψα:—
 152 Εὐλόγιος ἐπίσκοπος Τερενούθειας ὑπέγραψα:—
 153 Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Κλεοπάτριδος ὑπέγραψα:—
 154 Σιλουανὸς ἐπίσκοπος Κοπρίθειας ὑπέγραψα· ἐγὼ δὲ Ἡράκλειος ἐπίσκοπος ὑπέγραψα
 ὑπὲρ αὐτοῦ διὰ τὸ κακοῦσθαι αὐτόν:
 155 Ἀδελφίος ἐπίσκοπος Ὀνούφειας ὑπέγραψα:—
 156 Ἀβραὰμ ἐπίσκοπος πόλεως Ὀστρακίνης ὑπέγραψα:—
 157 Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος τῆς Παράλου ὑπέγραψα:—
 158 Ἀδελφίος ἐπίσκοπος Σάεως ὑπέγραψα:—
 159 Λαμπέτιος ἐπίσκοπος τοῦ Κασίου ὑπέγραψα:—
 160 Χρυσάοριος ἐπίσκοπος Ἀφροδιτοῦς ὑπέγραψα:—
 161 Ἀμμων ἐπίσκοπος Βουτῶν ὑπέγραψα:—
 162 Εὐτύχιος ἐπίσκοπος Θεοδοσιουπόλεως ὑπέγραψα:—
 163 Βενάντιος ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως μητροπόλεως ὑπέγραψα· ὑπέγραψα δὲ διὰ τοῦ
 νοταρίου μου Θεοδοσίου:—
 164 <Ζηνόβιος ἐπίσκοπος πόλεως Βάρκης ὑπέγραψα:—>
 165 Ζήνων ἐπίσκοπος πόλεως Τευχείρων ὑπέγραψα:—
 166 Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Νειλουπόλεως ὑπέγραψα:—
 167 Ἡρακλείδης ἐπίσκοπος Ἡρακλεοῦς ἄνω ὑπέγραψα:—
 168 Μακάριος ἐπίσκοπος Ἀντέου ὑπέγραψα:—
 169 Σαβίνος ἐπίσκοπος Πανὸς ὑπέγραψα:—
 170 Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος τῆς Σκηψίων πόλεως ὑπέγραψα:—
 171 Φιλούμενος ἐπίσκοπος Κίννης ὑπέγραψα:—
 172 FELIX EPISCOPVS CIVITATVM APOLLONIENSIVM SVBSCRIBSI:—
 173 Τιμόθεος ἐπίσκοπος ἐπαρχίας Σκυθίας πόλεως Τομέων ὑπέγραψα:—
 174 Ζηνόβιος ἐπίσκοπος πόλεως Κνωσσοῦ ὑπέγραψα:—
 175 Παυλῖνος ἐπίσκοπος τοῦ Μαιουμά ὑπέγραψα:—
 176 Φοιβάμμων ἐπίσκοπος τοῦ Κοπτοῦ ὑπέγραψα:—
 177 Παβίσκος ἐπίσκοπος Ἀπόλλωνος ὑπέγραψα:—
 178 Ἀνδρέας ἐπίσκοπος Ἑρμουπόλεως ὑπέγραψα:—
 179 Φανίας ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀρπάσων ὑπέγραψα:—
 180 Θεοσέβιος ἐπίσκοπος Πριήνης ὑπέγραψα:—
 181 Μάξιμος ἐπίσκοπος Ἀσιας ὑπέγραψα:—
 182 Θεόκτιστος ἐπίσκοπος Φωκείας ὑπέγραψα:—
 183 Ἑρμόλαος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀττουδαίων ὑπέγραψα:—

ΑΛφτσκρ

- 148 *tarbensis* Ακ 153 *Terenutheos* Ατc *Terenantheos* Αυ 164 *Cobritli* Ατ *Cobritensis* Ακr
Cobrinthiae Αc *corinto* Αυ 154, 155, 156, 157, 158 coll. Α 157 *Paraliae* Αρy 161 *Amon* Αρ
Ammoniens Ακr Βουτοῦς Αρ Βουτοῦ Ατκ *Bolu* Αc *Boluensis* Αr 162 εὐτυχῶς Α naria lectio
 in Αr 163 Θεοδότου Ατy 164 om. Α post 165 coll. Αυ 167 *Heraclius* Ακr 168 ἀντίου Α
antheon Αυ 170 *scipiorum* Αρ *scipiorum* Αυ *sepliorum* Αc 172 *episcopus agens uices apostolicae*
sedis Αc *episcopus apostolicae sedis* Αc IVITATVM Α *civitalis* Ατκr om. Αc *Apolloniensium*
et Bellidiensium [*Bellidensium civitalis* Ακ] Ακr 173, 174, 175 coll. Ακr 176 πόλεως om. Αc co-
 nosi Αρ *consi* Αυ *cossensi* Ακ 176 *Paulinianus* Ατκr *Paulianus* Αc et naria lectio in Αρ *Paulinus*
Rusticus in nota Αr 177 *Faneus* Ακ 181 ἀσίας ΑΛφτσκρ latere uidetur Ἀσσοῦ

- 184 Θεόδωρος επίσκοπος Γαδάρων υπέγραψα χειρὶ Αἰθερίου ἀρχidiaκόνου:—
 185 Ἀθανάσιος επίσκοπος Πάρου τῆς νήσου υπέγραψα:—
 186 Παῦλος επίσκοπος Ὀρύμνων υπέγραψα:—
 187 Τιμόθεος επίσκοπος Βριούλων υπέγραψα:—
 188 Δανιὴλ επίσκοπος Κολωνείας Καππαδοκίας υπέγραψα:—
 189 Ἀσκληπιάδης επίσκοπος τῆς Τραπεζοπολιτῶν υπέγραψα:—
 190 Θεόδωρος επίσκοπος πόλεως Ἐχίνου υπέγραψα:—
 191 BESSVLA[S] DIACONVS ECCLESIAE CARTAGENIENSIVM SVBSCRIBSI:—
 192 Στέφανος επίσκοπος Τέω πόλεως Ἀσίας υπέγραψα:—
 193 Καισάριος χωρεπίσκοπος πόλεως Ἀρκης υπέγραψα:—
 194 Θεόδουλος επίσκοπος Ἐλούσης υπέγραψα:—
 195 Θεόδωρος επίσκοπος Ἀρινδηλῶν υπέγραψα:—
 196 Λητόιος επίσκοπος Λιβιάδος υπέγραψα:—
 197 Ἀριστόκριτος επίσκοπος Ὀλύμπου υπέγραψα:—

80 Latina uersio extat in Collectione Winteriana 3

Ὅρος τῆς αὐτῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς ἐν Ἐφέσῳ κατὰ τῶν δυσσεβῶν
 Μεσσαλιανιτῶν ἢ γοῦν Εὐχιτῶν

Συνελθόντες ἐφ' ἡμῶν οἱ εὐλαβέστατοι καὶ θεοφιλέστατοι επίσκοποι Οὐαλεριανὸς καὶ
 Ἀμφιλόχιος καὶ σκέψιν προθέντες κοινὴν περὶ τῶν λεγομένων ἐν τοῖς τῆς Παμφυλίας μέρεσι 5
 Μεσσαλιανιτῶν εἴτ' οὖν Εὐχιτῶν ἢ γοῦν Ἐνθουσιαστῶν εἴτε ὅπως οὖν ἡ μιαινωτάτη τῶν
 μνημονευθέντων αἵρεσις σαφηνισθεῖη, ἡμῶν δὲ διασκοπούντων, προεκόμισεν ὁ εὐλαβέστατος
 καὶ θεοσεβέστατος επίσκοπος Οὐαλεριανὸς χαρτίον συνοδικὸν περὶ τούτων αὐτῶν συνταχθὲν
 ἐν τῇ μεγάλῃ Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης Σισινίου· ὁ καὶ ἀνα-
 γνωσθὲν ἐπὶ πάντων ἔδοξεν εὖ πεποιῆσθαι καὶ ὀρθῶς ἔχειν. καὶ συνήρῃσεν ἅπασιν ἡμῖν 10
 καὶ τοῖς θεοφιλεστάτοις επισκόποις Οὐαλεριανῶι καὶ Ἀμφιλοχίῳ καὶ πᾶσι τοῖς τῶν Παμφύλων
 καὶ Λυκαόνων ἐπαρχῶν εὐλαβεστάτοις επισκόποις τὰ ἐν τῷ συνοδικῷ χαρτίῳ τυπωθέντα
 κρατεῖν ἅπαντα καὶ κατὰ μηδὲνα τρόπον παραβαίνεισθαι αὐτά, βεβαίῳ ὄντων δηλαδὴ καὶ
 τῶν πεπραγμένων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὥστε τοὺς ὄντας κατὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν τῆς Μεσσαλια-
 νῶν ἢ γοῦν Ἐνθουσιαστῶν αἵρέσεως ἢ καὶ ἐν ὑποψίαις τῆς τοιαύτης νόσου γεγεννημένους, 15
 εἴτε κληρικοὶ εἴεν εἴτε λαϊκοί, μεθοδεύεσθαι, καὶ ἀναθεματίζοντας κατὰ τὰ ἐν τῷ μνημονευ-
 θέντι συνοδικῷ διηγορευμένα ἐγγράφως, μένειν τοὺς μὲν κληρικοὺς ἐν τῷ κλήρῳ, τοὺς δὲ
 λαικοὺς ἐν τῇ κοινῳίᾳ τῆς ἐκκλησίας· ἀνανεύοντας δὲ πρὸς τοῦτο καὶ μὴ ἀναθεματίζοντας,
 τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ τοὺς ἑτερόν τινα βαθμὸν ἔχοντας ἐν ἐκκλησίᾳ
 ἐκπίπτειν καὶ κλήρου καὶ βαθμοῦ καὶ κοινωρίας, τοὺς δὲ λαικοὺς ἀναθεματίζεσθαι· μονα- 20

2 Phot. bibl. 52 p. 13 a 28 ἐξήνεγκε δὲ καὶ ὄρον ἡ ἀγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος ἡ ἐν Ἐφέσῳ
 τρίτη, ἀπογυμνώσασα αὐτῶν καὶ τὰ ἐν τῷ λεγομένῳ αὐτῶν βιβλίῳ Ἀσκητικῷ βλάσφημα καὶ αἰρετικὰ
 κεφάλαια καὶ καθυποβαλοῦσα τῷ ἀναθέματι 8/9 ibid. 7 sq.

Α Αρτκουρ

- 184 χειρὶ per alterius manum id est Ακr Etherici Ακ αρχidiaκόνου Αρτκουρ διακόνου Α
 186 Ὀρύμνων Αρτκουρ Orumensis Ακ ὀρύμνων Α 190 ἔχινου ΑΑκ Echinei Ακ Eschinei Ατu Escinei Αρ
 191 praemittit Latinorum interpretatio Ακ BESSVLAS Α ECCLESIAE om. Ακ Carthag. Αρ
 Carthaginensis Ατκr Carthaginensis Αu Carthaginis Ακ 192 Τέω πόλεως scripsi cf. V 62, 148 τῷ
 πόλεω Α ιεπολεος Ακ theopolitani Ακ theopolitani Ακ gaispoleos Αρτκ 193 επίσκοπος Αρτκ 194 197.
 196 coll. Αρ 198 Aridelon Αρτκ Ariddelon Ακ 199 λιτόιος Α λιβυδός Α subscr. EXPLICIT
 EPISCOPORVM NOMINA QVI INTERFERVNT SYNODO CONTRA NESTORIVM NVMERO CXCIH
 [CENTVM NONAGINTA SEX Αu] Αρκ
 20 ἐκπίπτειν Α ἐκκόπτειν Α

στήρια δὲ μὴ συγχωρεῖσθαι ἔχειν τοὺς ἐλεγχομένους ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ Ζιζάνιον ἐκτείνεσθαι καὶ ἰσχύειν· πράττεσθαι δὲ ταῦτα παντὶ σθένει χρωμένων τῆς ἐπὶ τούτων σπουδῆς αὐτῶν τε τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Οὐαλεριανοῦ καὶ Ἀμφιλοχίου καὶ τῶν κατὰ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων. συνήρесе δὲ πρὸς τούτοις ἀναθεματισθῆναι τὸ βιβλίον τὸ προφερόμενον τῆς μιαρᾶς ἐκείνης αἵρέσεως τὸ λεγόμενον παρ' αὐτοῖς Ἀσκητικόν, 5 τὸ προκομισθὲν παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Οὐαλεριανοῦ, ὡς παρὰ τῶν αἰρετικῶν ἐκτεθέν, καὶ εἴ τι ἕτερον σύνταγμα τῆς ἐκείνων ἀνοσιότητος εὐρίσκειτο παρὰ τισι, καὶ τοῦτο εἶναι ἀνάθεμα. ἐπὶ τούτοις ἀλλήλοις συμβεβηκότων τότε εἰς ὁμοψυχίαν καὶ κοινωνίαν καὶ διάθεσιν, ἀναγκαῖον ἦν ἐγγράφως τὰ δόξαντα φανερά καταστήσαι· εἰ δὲ δὴ τις γένηται ζήτησις περὶ τούτων ἐν τῷδε τῷ πράγματι αὐτοῖς τε τοῖς θεοσεβε- 10 στάτοις ἐπισκόποις Οὐαλεριανῷ καὶ Ἀμφιλοχίῳ καὶ τοῖς κατὰ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις καὶ εἴ τι δόξειεν ἀνακύπτειν τῶν δυσχερῶν ἢ ἀμφισβητησίμων, εὐ ἔδοξεν ἔχειν παραληφθέντων τῶν θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ἢ Λυκίων ἢ Λυκαόνων, οὐκ ἀπολιμπανομένου τοῦ μητροπολίτου ἧς ἂν ἔλαιντο ἐπαρχίας, εἰς τύπον ἀνάγεσθαι τὸν δέοντα διὰ τῆς αὐτῶν μεσιτείας τὰ κινούμενα. 15

81 Latina uersio extat in Collectione Winteriana 6

Ἰσον ὑπομνημάτων περὶ τῶν Κυπρίων ἐπισκόπων

d. 31. m. Aug.
a. 431

Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν Φλαυίου Θεοδοσίου τὸ ιγ καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τὸ γ τῶν αἰωνίων αὐγούστων πρὸ μιᾶς Καλανδῶν Σεπτεμβρίων, συνόδου συγκροτηθείσης κατὰ θεοῦ χάριν καὶ θέσπισμα τῶν θεοφιλεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν 20 βασιλέων κατὰ τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ τῇ καλουμένῃ Μαρίας, Ῥηγίνος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας τῆς κατὰ Κωνσταντιαν τῆς Κύπρου εἶπεν· Ἐπειδὴ διαταράττουσι τινὲς τὰς παρ' ἡμῖν ἁγιωτάτας ἐκκλησίας, ἀξιῶ τὸν λίβελλον ὃν μετὰ χεῖρας ἔχω, ὑποδεχθέντα ἀναγινώσκεσθαι.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ὁ προκομισθεὶς λίβελλος ὑποδεχθεὶς ἀναγινωσκέσθω. 25

Τῇ ἁγιωτάτῃ καὶ ἐνδόξῃ καὶ μεγάλῃ συνόδῳ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ καὶ νεύματι τῶν θεοφιλεστάτων ἡμῶν βασιλέων εἰς τὴν Ἐφεσίων θεοφύλακτον συναχθείσῃ μητρόπολιν ἀξίωσις παρὰ Ῥηγίνου καὶ Ζήνωνος καὶ Εὐαγρίου ἐπισκόπων τῆς Κύπρου. Ἐκπαλαμὲν καὶ ὁ ἅγιος ἡμῶν πατὴρ καὶ ἐπίσκοπος γεγωνῶς Τρωῖλος μυρία πέπονθεν ὑπὸ τοῦ Ἀντιοχέων κλήρου καὶ τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Θεοδότου, βίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν 30 ὑπομείνας μέχρι καὶ πληγῶν, ὥς οὐκ ἦν προσῆκον οὐδὲ μαστιγίας ἀνθρώπους ὑπομένειν, ἀθέσμως καὶ παραλόγως καὶ ἀκανονίστως. δι' ἑτέραν μὲν <γὰρ> ὑπόθεσιν ἀφικομένου, ἐκείνης δὲ αἴσιον λαβούσης τέλος ἀποχρησάμενοι τῇ ἀφίξει βιάζεσθαι τε ἤθελον καὶ ὑποτάττειν ἑαυτοῖς τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἁγίους ἐπισκόπους παρὰ τοὺς κανόνας τοὺς ἀποστολικούς καὶ τοὺς ὅρους τοὺς τῆς κατὰ Νίκαιαν ἁγιωτάτης συνόδου, καὶ νῦν γνόντες ὡς ὁ μακάριος τέλει 35 τοῦ βίου ἐχρήσατο, παρεσκεύασαν τὸν μεγαλοπρεπέστατον στρατηλάτην Διονύσιον ἐπιστεῖλαι τῷ τε ἄρχοντι τῆς ἐπαρχίας προστάγματα καὶ τῷ ἁγιωτάτῳ τῆς Κωνσταντινέων ἐκκλησίας κλήρῳ γράμματα δημόσια, ἅτινα καὶ μετὰ χεῖρας ἔχομεν καὶ ἔτοιμοι ἐσμέν τῇ ὑμετέρᾳ ἐπιδεικνύειν ἁγιωσύνη. τούτου χάριν δεόμεθα καὶ καθικετεύομεν μηδεμίαν [ἡμᾶς] καινοτομίαν συγχωρεῖν εἰσπράττεσθαι τοὺς οὐδὲν ἀτόλμητον ἡγουμένους, ἀνθρώπους ἄνωθεν καὶ 40 ἐξ ἀρχῆς βουλευθέντας παρὰ κανόνας ἐκκλησιαστικούς καὶ θεσμούς τοὺς ἐκτεθέντας παρὰ

19 ἡτις ἐστὶ λα τοῦ Αὐγούστου μηνός A in mg.

ΑΛ

8 τότε scripsi] τὰ τε A

10 τε scripsi γε A

13 παραλειφθέντων A

31 οὐτε A

32 γὰρ A om. A

39 ἡμᾶς A om. A

40 εἰσπράττεσθαι A inuolens A

τῶν ἁγιωτάτων πατέρων τῶν ἐν τῇ Νικαέων συνελθόντων μεγάλῃ καὶ ἁγίᾳ συνόδῳ τοῖς οὐδὲν προσήκουσιν ἐπιβαίνειν ἐθέλοντας ὅροις. ὥς γὰρ ἔφημεν, οὐκ ἂν παρωρμήθη σήμερον ὁ μεγαλοπρεπέστατος στρατηλάτης Διονύσιος, ἀνὴρ τὴν τῶν τακτικῶν φροντίδα μόνῃν ἐμπεπιστευμένος, καὶ ἃ μὴ προσήκει αὐτῷ, προσελάβετο, πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικά 5 πράγματα μηδὲνα λόγον ἔχων, εἰ μὴ γε ὑπὸ τῶν ὁσιωτάτων τῶν ἐκείσε συναχθέντων ἐπισκόπων καὶ τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀπατηθεὶς νενόμικεν εἶναι κανονικόν, ὥς καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ διαλαλεῖ, τὸ δῖχα τῆς αὐτῶν γνώμης μὴ καθίστασθαι ἐν Κωνσταντείᾳ τῇ μητροπόλει τῆς Κύπρου ἐπίσκοπον. ἀξιούμεν δὲ αὐτὰ τὰ γράμματα τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου στρατηλάτου ἀναγινώσκεσθαι καὶ τὰ ἐπιτάγματα καὶ σύμπαντα ὁμοῦ τὰ ἐπὶ ταύτῃ τῇ τραγωιδίᾳ ἀποσταλέντα τε καὶ πεπραγμένα, ἵνα ἐξ αὐτῶν γνῶι ἡ ἁγία ὑμῶν καὶ μεγάλη σύνοδος 10 τὴν ἀνύποιστον βίαν τὴν γεγεννημένην· καὶ γὰρ οὐχ ὁ τυχὼν θόρυβος κατέλιπε πᾶσαν τὴν μητρόπολιν. προσέτι γνωρίζομεν τῇ ὑμετέρᾳ ἁγίᾳ συνόδῳ ὅτι μετὰ τῶν τοῦ ἐνδοξοτάτου στρατηλάτου γραμμάτων καὶ διάκονος ἀπεστάλη τῆς Ἀντιοχείων ἁγίας ἐκκλησίας, δι' ὃ καθικετεύομεν καὶ προσπίπτομεν τοῖς ὑμετέροις ἁγίοις ἴχνεσι, κανονικῇ ψήφῳ καὶ νῦν, ὥσπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τε τῶν ἀποστολικῶν χρόνων καὶ τῶν θεσμῶν καὶ κανόνων 15 τῆς ἁγιωτάτης καὶ μεγάλης συνόδου τῆς κατὰ Νίκαιαν ἄτρωτος καὶ ἀνεπιβούλευτος καὶ ἐλευθέρα πάσης καταδυναστείας διατετέλεκεν ἡ ἡμετέρα σύνοδος ἡ κατὰ Κύπρον, οὕτω καὶ νῦν τῇ ὑμετέρᾳ ἀδεκάστῳ καὶ δικαιοτάτῃ ψήφῳ καὶ τῷ ὑμετέρῳ θεσμῷ ὑπάρξει ἡμῖν δίκαιον.

Ῥηγίνος ἐπίσκοπος Κωνσταντείας τῆς Κύπρου ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ. 20

Ζήνων ἐπίσκοπος τῆς κατὰ τὸ Κούριον ἁγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

Εὐάγριος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς κατὰ Σόλους τῆς Κύπρου ἁγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

Ῥηγίνος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐπειδὴ καὶ πρόσταγμα ἐπιφερόμεθα τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου 25 στρατηλάτου Διονυσίου γραφὲν πρὸς τὸν λαμπρότατον ἄρχοντα τῆς ἐπαρχίας, ἀξιῶ γενέσθαι αὐτοῦ τὴν ἀνάγνωσιν.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ἀναγινωσκέσθω καὶ τὸ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου Διονυσίου πρόσταγμα.

FLAVIUS DIONYSIUS VIR CLARISSIMUS ET MAGNIFICENTISSIMUS MAGI· VTRIVS- 30 QVE MILITIAE THEODORO VIRO CLARISSIMO CONSVL· PROVINCIAE CYPRI. IMPERIALIS AVCTORITAS MVLTAS OB CAVSAS ET MAXIME ECCLESIASTICAS REVERENTISSIMOS ANTISTITES EFESVM CONVENIRE DIVINIS APICIBVS DISPOSVIT PROROGATIS. QVIA ITAQVE CONPERIMVS CONSTANTIAE CIVITATIS ANTISTITEM A PRAESENTI VITA MIGRASSE ET DIEM SIBI PRAEFINITVM COMPLESSE, NECESSARIAM HANC AD TE AVC- 35 TORITATEM ESSE CENSVIMVS EMITTENDAM, SCILICET VT NE QVIS SINE CONSCIENTIA VEL DISPOSITIONE REVERENTISSIMI CONVENTVS AVDEAT IN DEFVNCTI LOCVM ALIQVEM NOMINARE. EXPECTARI NAMQVE CONVENIT FORMAM QVAM TOT REVERENTISSIMORVM EPISCOPORVM DABIT ADSENSVS. SICVT ENIM DICTVM EST, HARVM GRATIA RERVVM MEMORATI RELIGIOSISSIMI VIRI CONVENIRE PRAECEPTI SVNT. SI 40 ITAQVE MOTVM CONTVMACIBVS DEBITVM TAM TVA GRAVITAS QVAM OFFICIVM OBTEMPERANS SIBI DESIDERAT EVITARE, ID MODIS OMNIBVS PROHIBEBIT NEC ALI-

A, A [usque ad 29]

2 ἐθέλοντας male additum 6 προστάγματα A πράγματα A 30—p. 120, 10 om. A
30/31 MGIVTRVSQVE A 32 AVSTORITAS A 36 EMTTENDAM A SCILICET A QVISI
CVIS A 37 REVERENTISSIM A 38 NOMINRE A FORMAY A 39 DICTV A
40 MEMORTI A

QVEM, QVOD DICTVM EST, PROVEHI PATIATVR ANTE AVCTORITATEM HORVM QVORVM INTERESSE REVERENTISSIMORVM DICITVR SACERDOTVM. QVODSI HAS AVCTORITATES EIVS DE QVO AGITVR ORDINATIO PRAECESSIT ANTISTITIS, EVM PRO CAELESTI ORACVLO AD EFESVM SICVT ALIOS FACIAS PERVENIRE. NEC ENIM IGNORARE DEBES QVOD SI SECVS ALIQVID FVERIT PERTEMPTATVM, TV QVIDEM QVINQVE LIBRAS 5 AVRI, OFFICIVM VERO ALIAS TOT FISCI VIRIBVS INFERRE COGIMINI. VT AVTEM HAEC QVAE PRO POSTVLATIONE RELIGIOSISSIMORVM ANTISTITVM VIDENTVR ESSE DISPOSITA, MATVRVM SORTIANTVR EFFECTVM, MATVRIVM ET ADELFIVM IVSSIMVS EX OFFICIO SPECIALITER DESTINARI. DATA DVODECIMO CALENDAS IVNIAS AN-

d. 21. m. Mai. TIOCHIAE.

a. 431

10

Ἑρμηνεία

Φλάυιος Διονύσιος ὁ λαμπρότατος καὶ μεγαλοπρεπέστατος μάγιστρος ἐκατέρας στρα-
τείας Θεοδώρῳ τῷ λαμπροτάτῳ ὑπατικῷ τῆς Κυπρίων χώρας. Ἡ βασιλικὴ αὐθεντία
διὰ πολλὰς αἰτίας καὶ μάλιστα ἐκκλησιαστικὰς τοὺς εὐλαβεστάτους ἐπισκόπους κατ' Ἐφεσον
συνελθεῖν θείαις ἐκτεθείσαις διετύπωσε κερααῖαις. ἐπειδὴ τοίνυν ἔγνωμεν τὸν ἐπίσκοπον 15
Κωνσταντείας τῆς πόλεως ἐκ τοῦ παρόντος μεταστῆναι βίου καὶ τὴν προορισθεῖσαν αὐτῷ
ἡμέραν πεπληρωκέναι, ἀναγκαίαν ταύτην τὴν αὐθεντίαν πρὸς σὲ πεμπτέαν εἶναι δηλαδὴ
ἐκρίναμεν, ἵνα μὴ τις χωρὶς συνειδήσεως ἢ διατυπώσεως τῆς εὐλαβεστάτης συνόδου τολ-
μήσοι εἰς τὸν τοῦ τελευτήσαντος τόπον τινὰ ὀνομάσαι. πρέπει γὰρ ἀναμεῖναι τὸν τύπον
ὃν τῶν τοιούτων εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων ἢ συναίνεσις δοίη. ὡς γὰρ λέλεκται, τούτων 20
χάριν τῶν πραγμάτων οἱ μνημονευθέντες θεοφιλέστατοι ἄνδρες συνελθεῖν παρηγγέλθησαν.
ἐὰν τοίνυν τὴν τοῖς φιλονείκοις ὀφειλομένην κίνησιν τοῦτο μὲν ἢ σὴ στιβαρότης, τοῦτο δὲ
καὶ ἡ πειθομένη αὐτῇ τάξις σπεύδῃ ἐκφυγεῖν, τοῦτο πᾶσι τρόποις κωλύσει καὶ μὴ τινα,
ὡς εἴρηται, προελθεῖν ἀνάσχηται πρὸ τῆς αὐθεντίας τῶν μεσιτευόντων εὐλαβεστάτων ἐπι-
σκόπων. διὸ εἰ ταύτας τὰς αὐθεντίας προέλαβεν ἢ τοῦ ἀμφισβητουμένου ἐπισκόπου 25
χειροτονία, τοῦτον κατὰ τὸ οὐράνιον ἀπόφθεγμα εἰς Ἐφεσον ὡς τοὺς ἄλλους ποιήσεις
παραγενέσθαι. οὐ γὰρ ὀφείλεις ἀγνοεῖν ὅτι περ εἰ ἄλλοίως τι δοκιμασθῇ γενέσθαι, σὺ μὲν
πέντε χρυσίου λίτρας, ἡ δὲ τάξις ἄλλας τοσαύτας τῷ δημοσίῳ εἰσκομίσαι καταναγκασθῇτε.
ὅπως δὲ ταῦτα τὰ κατὰ τὴν τῶν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων αἴτησιν δόξαντα διατυποῦσθαι
ταχεῖαν κληρώσωνται ἄνυσιν, Ματούριον καὶ Ἀδέλφιον ἐκελεύσαμεν ἐκ τῆς τάξεως ἰδικῶς 30
ἀποσταλῆναι. ἐδόθη πρὸ ιβ' Καλανδῶν Ἰουνίων ἐν Ἀντιοχείαι.

Ῥηγίνος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἔστι καὶ ἕτερον πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ μεγαλοπρεπεστάτου
στρατηλάτου Διονυσίου γραφὲν πρὸς τὸν εὐλαβεστάτον κληρὸν τῆς Κωνσταντιέων μητρο-
πόλεως, καὶ ἀξιῷ καὶ τοῦτο ἀναγνωσθῆναι.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ἀναγνωσθὲν καὶ τοῦτο ἐμπερέσθω τῇ πράξει τῶν ὑπο- 35
μνημάτων.

Φλαύιος Διονύσιος ὁ μεγαλοπρεπέστατος καὶ ἐνδοξότατος κόμης καὶ στρατηγὸς ἐκα-
τέρας δυνάμεως καὶ ἀπὸ ὑπάτων τοῖς εὐλαβεστάτοις κληρικοῖς τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας
τῆς ἐν τῇ μητροπόλει Κωνσταντείας τῆς Κύπρου. Οἶδε καὶ ἡ ὑμετέρα θεοσέβεια ὡς οἱ
τροπαιοῦχοι καὶ καλλίνικοι δεσπόται τῆς οἰκουμένης τοὺς ὀσιωτάτους καὶ ἁγιωτάτους εἰς 40
Ἐφεσον συνελθεῖν ἐθέσπισαν ἐπισκόπους διὰ πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας, μάλιστα δὲ τὰς ἐκ-
κλησιαστικὰς αἰτίας. ἐπεὶ οὖν ἔγνωμεν, αὐτῶν τῶν ἁγιωτάτων ἐπισκόπων ἡμᾶς τῶν
ἐνταῦθα συνελθόντων διδασάντων, ὡς ὁ γενόμενος ὑμῶν μακαριώτατος ἐπίσκοπος κατὰ

A, A [inde a 12]

1 PRVEHI A
FVM A

2 INTEREST A

3 CELESTI A

8 MARTVRIVN A

ADEL-

βούλησιν κεκοίμηται θεικὴν, ἀναγκαῖον ὡλήθην δῆλον ὑμῶν τῇ εὐλαβείᾳ ποιῆσαι καὶ παρεγγυῆσαι [καὶ] παραφυλάξασθαι ὑμᾶς τοῦ μηδένα παρά τινος εἰς ἐπίσκοπον ψηφισθῆναι ἢ καὶ χειροτονηθῆναι· πάντως γὰρ καὶ περὶ τούτου δοθήσεται τύπος· ἀλλ' ἀναμείνατε τὸν ἐντεῦθεν δοθησόμενον ὄρον. ἀκόλουθον γὰρ καὶ τῷ ἐκκλησιαστικῷ πρέπον θεσμῷ τὸ τοῖς ἁγίοις πατράσι τὰ τῶν πατέρων φυλάσσειν. εἰ δὲ καὶ ἄρα πρὸ τῶν ἡμετέρων 5 γραμμάτων συνέβη τινὰ ἐνθρονιασθῆναι, ὅπερ οὐκ οἴόμεθα, τοῦτον μετὰ τῶν ἄλλων εὐλαβεστάτων ἀνδρῶν εἰς τὴν Ἑφεσον κατὰ τὰ θειωδῶς θεσπισθέντα ὑπομνήσατε παραγενέσθαι, οὐκ ἀγνοοῦντες ὡς ἀκολουθήσει μὲν ἔπαινος τοῖς πειθομένοις, ἀπειθοῦντας δὲ ὁ προσήκων καὶ παρῶν προσηκόντως διορθώσεται τύπος.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Τὰ μὲν ἀναγνωσθέντα φανερά· ἐπειδὴ δὲ ἡ αἰτία ἡ κινήσασα 10 τὸν μεγαλοπρεπέστατον καὶ ἐνδοξότατον στρατηλάτην Διονύσιον πρὸς τὸ ταῦτα ἐπιστεῖλαι ἀμυδρότερον ἔγκειται τοῖς προστεταγμένοις, διδασκέτωσαν οἱ παρόντες θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ σαφέστερον, τί τὸ κινήσαν τὸν μεγαλοπρεπέστατον στρατηλάτην πρὸς τὸ ταῦτα ἐκπέμψαι τὰ προστάγματα.

Ζήνων ἐπίσκοπος πόλεως Κουρίου τῆς Κύπρου εἶπε· Καὶ ὁ τῆς μακαρίας μνήμης 15 Σαπρίκιος ὁ ἐπίσκοπος ὁ σὺν ἡμῖν παραγενόμενος ταύτης ἐνεκα τῆς χρείας ἐληλύθει. ἐπεὶ οὖν μετέστη τοῦ βίου, ἀναγκαίως ἡμεῖς διδάσκομεν τὴν ἁγίαν ὑμῶν καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον ὅτι γε καθ' ὑποβολὴν τοῦ Ἀντιοχέως ἐπισκόπου καὶ κλήρου ὁ μεγαλοπρεπέστατος στρατηλάτης τὰ προστάγματα ἔξαπέστειλε τῷ τε ἄρχοντι καὶ τῷ κλήρῳ.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Τί βουλομένου τοῦ Ἀντιοχέως; 20

Εὐάγριος ἐπίσκοπος Σόλων τῆς Κύπρου εἶπε· Κατέχειν τὴν ἡμετέραν νῆσον καὶ ἀρπάζειν εἰς ἑαυτὸν τὰς χειροτονίας ἐπιχειροῦντος παρά γε τοὺς κανόνας καὶ τὴν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς κρατήσασαν συνήθειαν.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Οὐδέποτε οὖν φαίνεται ὁ τῆς Ἀντιοχέων χειροτονήσας ἐπίσκοπον ἐν τῇ Κωνσταντείᾳ; 25

Ζήνων ἐπίσκοπος Κουρίου τῆς Κύπρου εἶπεν· Ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων οὐδέποτε ἔχουσι δεῖξαι ὅτι ἐπέστη Ἀντιοχεὺς καὶ ἐχειροτόνησεν οὔτε ἐπεκοινώνησέ ποτε τῇ νήσῳ χειροτονίας χάριν οὔτε ἕτερός τις.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Μέμνηται ἡ ἁγία σύνοδος τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων πατέρων Can. Nic. 6 τῶν ἐν Νικαίᾳ συναχθέντων κατ' ἐκεῖνο καιροῦ φυλάττοντος ἐκάστη ἐκκλησία τὰ πρεσβεῖα, 30 ἐνθα μέμνηται καὶ τῆς Ἀντιοχέων πόλεως. διδάσκετε τοίνυν εἰ μὴ ἐξ ἔθους ἀρχαίου τὸ δίκαιον τοῦ χειροτονεῖν παρ' ὑμῖν ἔχει ὁ τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος.

Ζήνων ἐπίσκοπος εἶπε· Φθάσαντες κατεθέμεθα ὡς οὐδέποτε ἐπέστη οὔτε μὴν ἐχειροτόνησέ ποτε οὔτε ἐν τῇ μητροπόλει οὔτε ἐν ἐτέραι πόλει, ἀλλ' ἡ σύνοδος ἡ τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας συναγομένη κατὰ τοὺς κανόνας καθιστᾷ τὸν παρ' ἡμῖν μητροπολίτην, καὶ ἀξιούμεν 35 τὴν ὑμετέραν ἁγίαν σύνοδον ἐπιψηφίσασθαι τούτοις καὶ βεβαιῶσαι ταῦτα, ὥστε τὰ ἀρχαῖα ἔθη τὰ κρατήσαντα ταῦτα καὶ νῦν κρατεῖν καὶ μηδεμίαν καινοτομίαν ὑπομένειν παρά τινων τὴν ἡμετέραν ἐπαρχίαν.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Διδασκέτωσαν καὶ πάλιν οἱ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι· Τρωῖλος ὁ τῆς ὁσίας καὶ μακαρίας μνήμης ὁ νῦν ἀναπαυσάμενος ἢ ὁ πρὸ αὐτοῦ ὁ τῆς ἁγίας μνήμης 40 Σαβίνος ἢ ὁ πρὸ ἐκείνων ἀοίδιμος Ἐπιφάνιος παρὰ ποίας συνόδου κεχειροτόνηται;

Ζήνων ἐπίσκοπος εἶπε· Καὶ οὗτοι οἱ νῦν μνημονευθέντες ἅγιοι ἐπίσκοποι καὶ οἱ πρὸ αὐτῶν ὁσιώτατοι ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ὄντες πάντες ὀρθόδοξοι, παρὰ τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ κατέστησαν καὶ οὐδέποτε χώραν ἔσχεν ὁ τῆς Ἀντιοχέων ἐπίσκοπος ἢ ἕτερός τις εἰς τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἡμετέραν χειροτονίαν ποιήσασθαι 45

ΑΛ

2 καὶ Α om. Α 12 προτεταγμένοις Α 39 ἐπίσκοποι Α διδάσκαλοι Α
Acta conciliorum oecumenicorum. 1 1, 7.

Ἡ ἀγία σύνοδος εἶπε· Πράγμα παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θεσμοὺς καὶ τοὺς κανόνας τῶν ἁγίων πατέρων καινοτομούμενον καὶ τῆς πάντων ἐλευθερίας ἀπτόμενον προσήγγειλεν ὁ θεοσεβέστατος συνεπίσκοπος Ῥηγίνος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ εὐλαβέστατοι ἐπίσκοποι τῆς Κυπρίων ἐπαρχίας Ζήνων καὶ Εὐάγριος· ὅθεν ἐπειδὴ τὰ κοινὰ πάθη μείζονος δεῖται τῆς 5 θεραπείας ὡς καὶ μείζονα τὴν βλάβην φέροντα, εἰ μὴδὲ ἔθος ἀρχαῖον παρηκολούθησεν ὥστε τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἀντιοχείων πόλεως τὰς ἐν Κύπρῳ ποιεῖσθαι χειροτονίας, καθὰ διὰ τῶν λιβέλλων καὶ τῶν οἰκείων φωνῶν ἐδίδαξαν οἱ εὐλαβέστατοι ἄνδρες οἱ τὴν πρόσδοτον τῇ ἀγίαι συνόδῳ ποιησάμενοι, ἔξουσιν τὸ ἀνεπηρέαστον καὶ ἀβίαστον οἱ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν τῶν κατὰ τὴν Κύπρον προεστῶτες, κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ὁσίων πατέρων καὶ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν δι' ἑαυτῶν τὰς χειροτονίας τῶν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων ποιούμενοι. 10 τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων διοικήσεων καὶ τῶν ἀπανταχοῦ ἐπαρχιῶν παραφυλαχθήσεται, ὥστε μὴδὲνα τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων ἐπαρχίαν ἐτέραν οὐκ οὔσαν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ ἢ γοῦν τῶν πρὸ αὐτοῦ χεῖρα καταλαμβάνειν, ἀλλ' εἰ καὶ τις κατέλαβεν καὶ ὑφ' ἑαυτὸν πεποιήται βιασάμενος, τοῦτον ἀποδιδόναι, ἵνα μὴ τῶν πατέρων οἱ κανόνες παραβαίνωνται μὴδὲ ἐν ἱερουργίας προσχήματι ἔξουσίας τύφος κοσμικῆς παρεισδύη- 15 ται μὴδὲ λάθωμεν τὴν ἐλευθερίαν κατὰ μικρὸν ἀπολέσαντες, ἣν ἡμῖν ἐδωρήσατο τῷ ἰδίῳ αἵματι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ πάντων ἀνθρώπων ἐλευθερωτής. ἔδοξεν τοίνυν τῇ ἀγίαι καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ σώζεσθαι ἐκάστη ἐπαρχίᾳ καθαρὰ καὶ ἀβίαστα τὰ αὐτῇ προσόντα δίκαια ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος, ἅδειαν ἔχοντος ἐκάστου μητροπολίτου τὰ ἴσα τῶν πεπραγμένων πρὸς τὸ οἰκεῖον ἀσφαλὲς ἐκλαβεῖν. εἰ 20 δέ τις μαχόμενον τύπον τοῖς νῦν ὠρισμένοις προκομίσει, ἄκυρον τοῦτον εἶναι ἔδοξεν τῇ ἀγίαι πάσῃ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ.

82 Latina uersio extat in Collectione Winteriana 4

Ἴσον λιβέλλου ἐπιδοθέντος τῇ ἀγίαι συνόδῳ παρὰ Εὐπρεπίου ἐπισκόπου Βύζης καὶ Ἀρκαδιουπόλεως καὶ Κυρίλλου ἐπισκόπου Κοίλων

25

Τῇ ἀγίαι καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ τῇ κατὰ θεοῦ χάριν καὶ νεῦμα τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων συγκροτηθείσῃ ἐν τῇ Ἐφεσίῳν μητροπόλει παρὰ Εὐπρεπίου ἐπισκόπου Βύζης καὶ Ἀρκαδιουπόλεως καὶ Κυρίλλου Κοίλων. Ἔθος ἐκράτησεν ἀρχαῖον ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊῶν ἐπαρχίας ἕκαστον τῶν ἐπισκόπων καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔχειν ὑφ' ἑαυτὸν πόλεις, ὅθεν ὁ μὲν τῆς Ἡρακλείας ἐπίσκοπος ἔχει τὴν τε Ἡράκλειαν καὶ τὸ Πάνιον καὶ Ὀρνοὺς καὶ Γάνον, 30 τέσσαρας πόλεις τὸν ἀριθμόν, ὁ δὲ τῆς Βύζης ἐπίσκοπος ἔχει τὴν τε Βύζην καὶ Ἀρκαδιούπολιν, ὁ δὲ Κοίλων ὁμοίως ἔχει τὴν τε Κοῖλα καὶ Καλλίπολιν, ὁ δὲ Σαυσαδίας ἐπίσκοπος ἔχει τὴν τε Σαυσαδίαν καὶ Ἀφροδισιάδα, δύο τῶν τῆς Εὐρώπης ἐπισκόπων ἄνωθεν καὶ ἐξ

1—22 κανὼν οὗτος ἡ τῆς ἀγίας ἀνελήφθη συνόδου A in mg.

AA et usque ad 22 codices canonum [K = abcdeflprguy]

1 inscr. ψήφος τῆς αὐτῆς ἀγίας συνόδου ἐκφωνηθεῖσα [ἐκφωνηθέν u] ἐκ προσελεύσεως [προελεύσεως dr] γενομένης αὐτῇ παρὰ τῶν κυπρίων ἐπισκόπων K ἡ K Ἡ — εἶπε om. K 2 πατέρων] ἀποστόλων de προήγγειλεν rq 3 θεοφιλέστατος K ἐπίσκοπος du 4 ἐπαρχίας καὶ l 5 φέροντα] φέροντα ὀρίζομεν ὥστε l r μὴ δὲ abcdefrquy μὴδὲν A μὴ dlrl ὥστε om. l r 7 προσέλευσιν l r 8 ἔξουσιν] ἔχειν l r 8/9 τοὺς — προεστῶτας l r 9 κατὰ³⁾ καὶ A ὁσίων] ἁγίων r q 10 καὶ δι' l r ποιεῖσθαι l r 13 ἑαυτοῦ¹⁾ l ἡ — αὐτοῦ om. c 14 ἑαυτὸν Alr ἑαυτῷ abcdefrquy ἑαυτοῦ d τοῦτον AK καὶ τοῦτον A 16 μάθωμεν d ἰδίῳ K οἰκείῳ A 17 ὁ χσ e 18/19 αὐτῆς uy 20 ἐκβαλεῖν l r post ἐκλαβεῖν add. si autem quis ueterem figuram contempserit, proenam non effugiet A 21 πρόσκομίσαι u προσκομίσει c assueti A προκομίσει A 22 πάσῃ] ταύτῃ u

ἀρχῆς [τάς] ἐκκλησίας διοικούντων καὶ μηδέποτε τῶν μνημονευθεῖσων πόλεων ἰδίους δεξα-
μένων ἐπισκόπους, ἀλλ' αἱ μὲν ὑπὸ τὸν Ἡρακλείας ἔτυχον ἐξ ἀρχῆς εἶναι, ἡ δὲ ὑπὸ τὸν
Βύζης ἐπίσκοπον, ἡ Ἀρκαδιούπολις λέγω· ἡ δὲ Καλλίπολις ὁμοίως ὑπὸ τὸν Κοίλων ἐπί-
σκοπον. ἐπεὶ οὖν νῦν ὁ τῆς Ἡρακλείας ἐπίσκοπος Φριτιλᾶς τῆς ἁγίας ἀποστατήσας
συνόδου προσένειμεν ἑαυτὸν Νεστορίῳ καὶ τοῖς τὰ αὐτοῦ φρονούσιν, ὑφορώμεθα δὲ μή- 5
ποτε ὡς δυσμενεῖς ἀμυνόμενος ἡμᾶς ἢ αὐτὸς ἢ οἱ μετ' αὐτὸν τὴν τῆς Ἡρακλείας ἐπισκοπὴν
διοικούντες ἔλθωσιν ἐπὶ τὸ χειροτονεῖν ἐπισκόπους παρὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς κρατήσασαν συνή-
θειαν ἐν ταῖς μνημονευθεῖσαις πόλεσι ταῖς ὑφ' ἡμᾶς ταῖς μηδέποτε ἰδίους ἐπισκόπους λα-
βούσαις, τὰ τε ἀρχαῖα ἔθη καὶ τὴν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς κρατήσασαν συνήθειαν παρασα-
λεῦσαι βουλόμενοι διὰ τῆς καινοτομίας, δεόμεθα τῆς ὑμετέρας θεοσεβείας ὅρον ἐξενεχθῆναι 10
περὶ τούτου παρὰ τῆς ἁγίας ὑμῶν καὶ μεγάλης συνόδου οἰκείαι τε ὑποσημιώσῃ βεβαιῶσαι
τοῦτον ἐπὶ τῷ μήτε ἡμᾶς τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιῶν ἀποστερηθῆναι, ἐν αἷς πλεῖστα κεκμή-
καμεν, μήτε τὸ ἀρχαῖον ἔθος καὶ ἐν μακρῷ χρόνῳ βεβαιωθὲν ὑπὸ τινος τῶν μνημονευ-
θέντων παρασαλευθῆναι καὶ πολέμους καὶ μεγίστην ἀταξίαν ἐμποιῆσαι τοῖς τῆς Εὐρώπης
ἐπισκόποις. καὶ τούτου τυχόντες χάριν εἰσόμεθα τῷ τῶν ὅλων θεῷ τῷ τὴν ὑμετέραν 15
ὁσιότητα ἐνταῦθα συναθροίσαντι ἐπὶ διορθώσει τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη συνόδος εἶπεν· Εὐλογος ἡ αἴτησις τῶν θεοφιλεστάτων ἐπι-
σκόπων Εὐπρεπίου καὶ Κυρίλλου, ἣν δηλοῦσιν οἱ ὑποτεταγμένοι λίβελλοι· ὅθεν καὶ τῶν
ἁγίων κανόνων καὶ τῶν ἔξωθεν νόμων τὰ ἔθη τὰ ἀρχαῖα δεχομένων ἐν τάξει νόμου οὐδὲν
καινοτομηθήσεται περὶ τὰς πόλεις Εὐρώπης, ἀλλὰ κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν τελέσουσιν 20
ὑπὸ τοῖς ἐπισκόποις, ὑφ' οὓς καὶ ἄνωθεν, οὐδενὸς οὔτε τοῦ νῦν ὄντος μητροπολίτου, ὅς
γε καὶ ἄλλως ἀφήρηται τὴν ἐξουσίαν, οὔτε τῶν μετ' αὐτὸν ἐσομένων δυναμένου τι και-
νουργῆσαι παρὰ τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν.

83 Latina uersio extat in Collectione Winteriana 5

Ἰσον ἐπιστολῆς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σύνοδον τῆς Παμφυλίας περὶ Εὐσταθίου τοῦ 25
γενομένου αὐτῶν μητροπολίτου

Ἡ ἁγία σύνοδος ἡ κατὰ θεοῦ χάριν καὶ νεύμασι τῶν θεοφιλεστάτων βασιλέων ἐν τῇ
Ἐφεσίων συγκροτηθεῖσα τῇ ἁγίαι συνόδῳ τῇ κατὰ Παμφυλίαν, ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς καὶ
συνεργοῖς, ἐν κυρίῳ χαίρειν. Μετὰ βουλῆς πάντα ποιεῖ τῆς θεοπνεύστου λεγούσης cf. Sir. 35, 19
γραφῆς, χρή δὴ μάλιστα τοὺς ἱεράσθαι λαχόντας μετὰ πάσης ἀκριβείας τὴν ἐφ' ἅπασιν τοῖς 30
πρακτέοις ποιεῖσθαι διάσκεψιν· διαβιοῦν γὰρ οὕτως ἐθέλουσιν ἐν καλῷ τῆς ἐλπίδος κεῖσθαι
τε τὰ κατ' αὐτοὺς καὶ οἶον ἐξ οὐρίας ἐν τοῖς κατ' εὐχὴν ἀποφέρεσθαι συμβαίνει καὶ πολὺ
τό γε εἶκος ὁ λόγος ἔχει. ἀλλ' οἶδεν ἔσθ' ὅτε δριμύεια καὶ ἀφόρητος λύπη κατασκήψασα
νοῦ καταθολῶσαί τε δεινῶς αὐτὸν καὶ τῆς τῶν δεόντων ἀποκομίσαι θήρας ἀναπεῖσαι τε τὸ
πεφυκὸς ἀδικεῖν ὡς τι τῶν ὄνησιφόρων ἰδεῖν. τοιοῦτόν τι πεπονθότα τεθεάμεθα 35
τὸν εὐλαβέστατον καὶ θεοσεβέστατον ἐπίσκοπον Εὐστάθιον. κεχειροτόνηται μὲν γάρ, ὡς
μεμαρτύρηται, κανονικῶς, τεθορυβημένος δέ, ὡς φησιν, παρὰ τινῶν καὶ ἀδοκῆτοις περι-

ΑΛ

1 τὰς deleui 4 φριτηλᾶς Α

ΑΛ et codices canonum [K = abcdeflprguy]

25 Ἰσον — παμφυλίας ΑΛ ἐπιστολὴ τῆς αὐτῆς ἐν ἐφέσῳ ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν [τὴν om. c] ἐν
παμφυλία [παμφυλῆα c παμφυλία u] εὐαγγῇ σύνοδον K εὐστάθιον d 26 γινομένου y 27—29 Ἡ
— χαίρειν om. K 29 πάντων l 30 χρή δὴ Αρφ χρῆν δεῖ abcdefly χρῆναι δεῖ r δεῖν u 31 ἐν]
ῶς ἐν u 32 κατὰ ταυτοῦς r ἐξ οὐρίας] ἐξουσίας d συμβαίνειν c πολλοὶ y 34 νοὸν d l g y
τε] δε c τε καὶ r τε τὸ] τε τότε d τι τῷ u 36 καὶ — ἐπίσκοπον om. d ἐπίσκοπον om. e
37 τεθορυβημέναις l g y δὲ καὶ ῶς u φασί f

στάσεσιν ἐμβεβηκώς, εἶτα ἐκ πολλῆς ἄγαν ἀπραγμοσύνης ἀπειρηκώς τὴν ἀντίστασιν τῶν ἐπενηνεγμένων αὐτῷ φροντίδων, καὶ διακρούεσθαι τὰς παρὰ τῶν ἐπιφυομένων αὐτῷ δυσφημίας δυνάμενος, παραιτήσεως οὐκ ἴσμεν ὅπως προσεκόμισε βιβλίον. ἔδει γὰρ ὡς ἅπαξ ἐγκεχειρισμένον ἱερατικὴν φροντίδα ταύτης ἔχεσθαι μετ' εὐρωστίας πνευματικῆς καὶ οἷον ἀνταποδύεσθαι τοῖς πόνοις καὶ ἰδρώτα τὸν ἔμμισθον ἐθελοντὴν ὑπομεῖναι. ἐπειδὴ δὲ ἅπαξ ὀλιγώρως ἔχοντα παρέδειξεν ἑαυτὸν, τοῦτο παθὼν ἐξ ἀπραγμοσύνης μᾶλλον ἢ ὅκνου καὶ ῥαθυμίας, κεχειροτόνηκεν ἀναγκαίως ἢ ὑμετέρα θεοσεβεία τὸν εὐλαβέστατον καὶ θεοσεβέστατον ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ συνεπίσκοπον Θεόδωρον φροντιοῦντα τῆς ἐκκλησίας· οὐ γὰρ ἦν ἀκόλουθον χηρεῦν αὐτὴν καὶ ἐπιστάτου δίχα διατελεῖν τοῦ σωτῆρος τὰ ποίμνια. ἐπειδὴ δὲ προσῆλθεν κλαίων, οὐ περὶ τῆς πόλεως οὐδὲ τῆς ἐκκλησίας φιλονεικῶν τῷ μνη- 10 μονευθέντι θεοσεβεστάτῳ ἐπισκόπῳ Θεοδώρῳ, ἐξαιτῶν δὲ τέως τὴν τοῦ ἐπισκόπου τιμὴν καὶ κλήσιν, συνηλγήσαμεν ἅπαντες τῷ πρεσβύτῃ καὶ κοινὸν εἶναι λογισάμενοι τὸ αὐτοῦ δάκρυον ἐσπεύδομεν μαθεῖν εἰ καθαιρέσιν ἔννομον ὑπομεμένηκεν ὁ μνημονευθεὶς ἢ γοῦν ἐπὶ τισὶ τῶν ἀτόπων ἐλήλεκται παρὰ τινῶν καταφλυαρησάντων αὐτοῦ τῆς ὑπολήψεως. καὶ δὴ ἐμάθομεν πεπραχῆαι μὲν τοιοῦτον οὐδέν, γενέσθαι δὲ μᾶλλον τῷ μνημονευθέντι ἀντ' 15 ἐγκλήματος τὴν παραίτησιν· ὅθεν οὐδὲ τῇ ὑμετέρῃ θεοσεβείᾳ ἐμεμφάμεθα χειροτονησάσῃ δεόντως εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον τὸν μνημονευθέντα εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Θεόδωρον. ἐπειδὴ δὲ τῇ ἀπραγμοσύνῃ τοῦ ἀνδρὸς οὐ σφόδρα φιλονεικεῖν ἀκόλουθον, ἔδει δὲ μᾶλλον ἐλεῆσαι πρεσβύτην ἔξω καὶ πόλεως τῆς ἐνεγκούσης αὐτὸν καὶ πατρώϊων ἐνδαιτημάτων ἐν μακροῖς οὕτω γεγονότα χρόνοις, ἐδικαιώσαμεν καὶ ὠρίσαμεν δίχα πάσης ἀντιλογίας ἔχειν 20 αὐτὸν τό τε τῆς ἐπισκοπῆς ὄνομα καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν κοινωνίαν, οὕτω μέντοι ὥστε μήτε χειροτονεῖν αὐτὸν μήτε μὴν ἐκκλησίαν καταλαβόντα ἱεουργεῖν ἐξ ἰδίας αὐθεντίας, ἀλλ' εἰ ἄρα, συμπαραλαμβανόμενον εἴτ' οὖν ἐπιτρεπόμενον, εἰ τύχοι, παρὰ ἀδελφοῦ καὶ συνεπισκόπου κατὰ διάθεσιν καὶ ἀγάπην τὴν ἐν Χριστῷ. εἰ δέ τι βουλευέσεσθε χρηστότερον ἐπ' αὐτῷ ἢ νῦν ἢ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα, ἀρέσει καὶ τοῦτο τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ. 25

84 Ἐπιστολὴ τῶν ἑπτὰ θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων τῶν σταλέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἀγίας συνόδου πρὸς Κελεστίνον τὸν ἀγιώτατον πάπαν Ῥώμης ἐνεκεν τοῦ ἀγιωτάτου Μαξιμιανοῦ τοῦ ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθέντος ἐπισκόπου τῆς βασιλευούσης πόλεως

Τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ὀσιωτάτῳ συλλειτουργῷ Κελεστίνῳ Ἰουβενάλιος Ἀρκάδιος Φίλιππος πρεσβύτερος Φίρμος Φλαβιανὸς Θεόδοτος Ἀκάκιος Εὐόπτιος Δανιὴλ καὶ ἡ συμπα- 30 ροῦσα ἡμῖν ἀγία σύνοδος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐν πολλοῖς τοῖς προλαβοῦσι χρόνοις γνησίας καὶ ἀπαρτρέπτου τῆς ἱερωσύνης τῇ βασιλευούσῃ γενομένης πόλει πολλῶν τε ἐφεξῆς αὐτῇ τὸν θησαυρὸν τῆς πίστεως φυλαξάντων ἀνεπιχείρητον τῶν ἐκ παιδὸς τὴν τῆς ἐκκλησίας ἐν τοῖς πρώτοις βαθμοῖς ἱερωσύνην ἀνελομένων, συμβάντος δέ τινος καὶ ἀρρω- 35 στήματος ἐκ τοῦ ἑπλύν τινα καὶ οὐ γνήσιον παῖδα τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τὸν τῆς ἀρχιερω- σύνης ἀναχθῆναι θρόνον, ἐπισκεψάμενος ὁ σωτὴρ ὁ τὰς ἑαυτοῦ ἐκκλησίας οἰκονομῶν τὸν μὲν ἀνάξιον καὶ πρὸς ἀπιστίαν ἐξολισθήσαντα τοῦ τῆς ἱερωσύνης ἀπεώσατο θρόνου, πάλιν

AA et usque ad 25 codices canonum [K = abcdeflprguy]

2 ἀπενηνεγμένων c καίπερ l^r διακρούεσθαι l παρ' αὐτῶν y 3 μὴ δυνά-
μενος Λεοπομυ 4 ἐγκεχειρισμένον y ἐγκεχειρισμένων u ἐγκεχειρισμένην e ἱερατικὸν c om. l^y
ταύτην Ad 5 οἷον] ὁ p^q ἐθελοντὴν Abcfpq ἐθελοντὶ del^{ry} ἐθελοντὶ a ἐθελοντὴ u 6 ἔδειξεν
ἐπ' αὐτὸν y 7/8 καὶ θεοφιλέστατον A om. r 8 ἡμῶν ἀδελφὸν u 9 τὸ ποίμνιον l^r 10 ἐπεὶ u
προῆλθεν cu περὶ τῆς p^u 11 θεοφιλεστάτῳ d om. u θεοδώρῳ ἐπισκόπῳ y 12 πρε-
σβυτέρῳ Ad 13 εἰ ἐπὶ l 14 ἐλήλεκται derqy 15 πέπραχε p^q 16 ὅθεν οὖν l
17 ἐπίσκοπον om. dl^y 20 οὕτω] αὐτῷ p^q 22 μήτε¹ AA μὴ K 23 εἰ¹] ἢ p^qr 24/25 εἰ
δέ — τοῦτο] περὶ γὰρ τοῦ χρηστότερον τι γενέσθαι εἰς αὐτὸν τοῦτο ὡς ἀρέσει l^r 24 βουλευ-
σησθε K praeter l^r

δὲ ἐκ τῶν οἰκείων θεραπευτῶν τῆς ἐκκλησίας ἐπιλεξάμενος τοῦτον ἐπὶ τὴν ὀρχιερωσύνην ἀνήγαγε, χρόνῳ μακρῷ καὶ πείρῃ λαμπρῇ ἐν τῷ τοῦ πρεσβυτέρου βαθμῷ τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐκκλησίας πληρώσαντα, τὸν θεοφιλέστατον καὶ ἀγιώτατον Μαξιμιανόν, μάρτυρας ἐπαγόμενον τοῦ βίου οὐ τοὺς λογάδας μόνον καὶ περιβλέπτους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς εὐσεβεστάτους καὶ φιλοχρίστους βασιλέας καὶ τοὺς ἐν τοῖς βασιλείοις τὰ πρῶτα τελούντας καὶ τοὺς πενίαι συζῶντας, ὧν ἀξιόπιστος ἡ μαρτυρία τὴν εἰς αὐτοὺς γεγεννημένην φιλοτιμίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐκβοῶσα, πενίας θεραπευτὴν, σωφροσύνης διδάσκαλον ἐγκρατείας τύπον τοῖς τε κατ' αὐτὸν καὶ τοῖς ἔπειτα παρεχόμενον, ἡσυχίαν τιμῶντα, τὰ δὲ εἰς τὴν τοῦ θεοῦ τελούντα δοξολογίαν φθεγγόμενον, ἀνθούντα τῇ πολιᾷ, τοῖς κατορθώμασιν εὐανθέστερον, ἐκ κοιλίας Ναζιραῖον, ἕνα σκοπὸν τοῦ βίου πεπονημένον τὴν εἰς τοὺς δεομένους φιλοτιμίαν, οὐ τὰ τῶν ἄρρωστούντων καὶ πενομένων μόνον θεραπεύειν εἰδότα σώματα, ἀλλὰ καὶ τοῖς τελευτῶσιν ὡς ἂν σεμνὴ καὶ τῇ ὁσίᾳ πρέπουσα ἡ κατάλυσις γένοιτο, προνοήσαντα, μόνην εὐρόντα Χριστιανῷ πρέπουσαν φιλοτιμίαν οὐκ ἐν ἰδίων οἰκοδομημάτων κατασκευαῖς, ἀλλὰ κοινῇ πολυανδρίῳ καὶ περιφανεί τὰ τῶν ξένων σώματα καὶ τῶν ἀθεραπεύτων τιμήσαντα, πλοῦτον ἡγούμενον τὴν θεραπείαν τῶν δεομένων, τριχίνοις ῥακίοις σκεπόμενον καὶ δῆμον ὅλον κοσμοῦντα ταῖς ἀναγκαίαις περιβολαῖς. τράπεζα τούτῳ οἷα καὶ τῶν πενήτων, μᾶλλον δὲ κοινὴ πρὸς τοὺς πένητας· οὐδὲν γὰρ ἴδιον, ἀλλὰ πάντα κοινὰ πρὸς τοὺς δεομένους πεποιήται, Ἐλισσαῖός τις ὄντως ἢ τις ἄλλος ἐστιάτωρ τοιοῦτος, πάντας πλουτῶν, 4 Reg. 4, 3-7 ἴσως μετέχειν τῶν ἑαυτοῦ πρὸς τοὺς πολλοὺς ἀνεχόμενος, γνήσιος τοῦ Χριστοῦ οἰκονόμος, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν παράδοσιν ἀφθόνως τὸ σιτομέτριον ἐκ τῶν οἰκείων τοῖς ὁμοδόμοις 20 Lc. 12, 42 μεταδιδούς. καὶ τί ἂν τοσοῦτον εἴποιμεν ὅσον αὐτὰ βοᾷ εἰς μαρτυρίαν τὰ πράγματα, ἐκάστης ἡμέρας ἰδίαν αὐτῷ προστιθείσης κατορθωμάτων ὑπόθεσιν; τοῦτον ἐπὶ τὴν ὀρχιερωσύνην ταῖς τοῦ θεοῦ ψήφοις ἡγάγομεν, τῇ πρώτῃ ὄψει οἷον τινα βασιλέα σμήνους πρὸς ἑαυτὸν τοὺς διασκεδασθέντας ἐλκύσαντα, ὡς ἐν εἶναι πάλιν τῆς ἐκκλησίας τὸ σῶμα καὶ τῶν ψυχῶν γενέσθαι παραυτίκα θεραπευτὴν τὸν ἐν τοῖς σώμασι τῶν πενομένων τὴν 25 τέχνην ἐπιδειξάμενον· ὥι χρόνον ἐπιμετρηθῆναι πολὺν παρὰ τοῦ χορηγοῦντος τοῖς δεομένοις εὐξάμενος, θεοφιλέστατε, ἀκύμαντον ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἔτι τὴν ἐκκλησίαν φυλάξεις, ὑπὸ ἀγαθῷ φρουρουμένῃ ποιμένι καὶ προκινδυνεύειν ταύτης ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγῶσιν ἐθέλοντι. τὴν δὲ ἐκκλησιαστικὴν ἐπίστασαι ἀκολουθίαν ὥστε καὶ ἐπιστέλλειν καὶ δέχεσθαι παρ' αὐτοῦ κοινωνικὰ γράμματα καὶ μεμνήσθαι τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς μυστικαῖς λειτουργίαις. 30 ἀπεστείλαμεν δὲ ταύτης ἕνεκεν τῆς ὑποθέσεως τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον Ἰωάννην καὶ τὸν εὐλαβέστατον διάκονον Ἐπιθυμητόν.

85 Latinum exemplar [JK 385] extat in Collectione Veronensi 26

Ἐπιστολὴ Κελεστίνου τοῦ ἀγιωτάτου ἀντιγραφείσα τοῖς αὐτοῖς ὁσιωτάτοις ἐπισκόποις

- 1 Κελεστίνος Ἀρκαδίῳ Φιλίππῳ Ἰουβενάλιῳ Φίρμῳ Φλαβιανῷ Θεοδότῳ Ἀκακίῳ Εὐ- 35
 οπτίῳ Δανιήλῳ καὶ πᾶσι τοῖς ἐπισκόποις τοῖς ἐν τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ παραγενομένοις ἀγα-
 πητοῖς ἀδελφοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν. Μόλις ἐπὶ τῷ τέλει τῶν κακῶν ἐχάρημεν· μόλις
 ἡμῖν πᾶσι κοινῇ ῥητέον· ἡ δεξιὰ σου, κύριε, δεδοξασται ἐν ἰσχύϊ· ἡ δεξιὰ σου Exod. 15, 6
 χεῖρ, κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς. κυρίως γὰρ ἐκεῖνοι συνετρίβησαν οἱ λαλοῦντες
 ἄδικα, ὧν εἶδομεν, ὡς φησὶν ὁ Δαυὶδ, ἀποφραγέντα τὰ στόματα. τούτου μέντοιγε οὐ- 40 Ps. 62, 12
 τως πιστῶς παρελθόντος τοῦ πράγματος ὑμᾶς ἐκβιβαστὰς μεθ' ἡμῶν γεγονέναι ὀρώμεν
 τοὺς τῆς πίστεως ἱερέας, ὅτινες συναχθέντες εἰς ἓν καὶ κατὰ τὸν ἀπόστολον οὐ τὰ ὑμέ- Phil. 2, 21

A

12 μόνον A

15 τρυχίνοις A

- τερα ζητούντες, ἀλλὰ τὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ πρᾶγμα τοῦ κοινοῦ δεσπότου ἐπράξατε.
- Rom. 10, 18 ἐφ' ὑμῶν οὖν περὶ τῆς ὑμετέρας διεξερχόμεθα ἀγιότητος, ὧν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν τὸν φθόγγον χαίρομεν ἐξεληλυθέναι, ὅποτε καὶ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου τῆς αὐτῆς κηρυττομένης ἀληθείας τὰ ῥήματα ὑμῶν διέβη. ὁ θεὸς ἡμῶν οὐκ ἀνέχεται λανθάνειν ὁ παρέσχεν, ἐπειδὴ οὐδέποτε αἱ εὐεργεσίαι αἱ ἐπουράνιοι ἀποκρύπτονται. οὕτω τοιγαροῦν γίνεται 5
- 1 Tim. 2, 4 ὥστε τηλικούτου δώρου ἐπουρανίου φανερούμενου κατὰ τὴν θεῖαν βούλησιν, ὡς γέγραπται, πάντας ἀνθρώπους σῶζεσθαι καὶ ἔρχεσθαι εἰς γνῶσιν τῆς ἀληθείας. προσφωνῶ οὖν τοῖς νικηταῖς καὶ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ μόνην ἀντικρὺ τῶν πολεμίων βαστάσασιν τὴν πίστιν, 1 Ioh. 5, 4 ἥτις, ὡς Ἰωάννης φησὶν ὁ ἀπόστολος, νικᾷ καὶ τὸν κόσμον· ὑμῖν τοῦ αὐτοῦ κυρίως ἀντι- 1 Ioh. 2, 13-14 γράφω τὰ ῥήματα, οἵτινες κατὰ τὴν θεῖαν γραφὴν ὡς πατέρες ἔγνωτε τὸ ἀπ' ἀρχῆς ὃν, 10 καὶ ὡς νεανίσκοι, ὡς ἔτι ἐστὲ γενναῖοι καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, ἐνίκησατε τὸν κακοῦν. τοιοῦτοις κοινωνοῖς εὐχαριστοῦντες, περὶ ταύτης τῆς ἐκβάσεως οὐδαμῶς ἀμφεβάλομεν· ἔσχε τὴν ψυχὴν τὴν ἡμετέραν θάρσος τοῦ νικῆσαι, οἵτινες ὑμῖν ἐωρῶμεν τοῦ ἐπουρανίου πράγματος τὸ ἄχθος ἐπικεῖσθαι, οὓς πάνυ καλῶς ἠπιστάμεθα κατ' ἐκεῖνο τὸ
- Ps. 25, 5 προφητικὸν μεμνησθῆναι συναγωγῇν πονηρευομένων καὶ μετὰ ἀσεβῶν μὴ καθίσαι. ἐγκρα- 15 τῆς ἐγενόμην οὐ προσεδόκων, ἐπειδὴ ἀντικρὺ ἀδικούντων καὶ διεστραμμένων, ὡς ὁ προ-
- Ps. 24, 21 2 εἰρημένος λέγει, ἄκακοι καὶ εὐθεῖς ἐκολλῶντό μοι. μιᾷ τοίνυν καὶ τῇ αὐτῇ ἀναφορᾷ διὰ τῶν υἱῶν τῶν ἡμετέρων τῶν εὐλαβεστάτων καὶ θεοφιλεστάτων ἀνδρῶν Ἰωάννου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ Ἐπιθυμητοῦ τοῦ διακόνου καθαίρεσιν δικαίαν καὶ ἀνύψωσιν
- Luc. 1, 52 ἐμάθομεν δικαιοτέραν, ἐκεῖνο ὅπερ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ἀνέγνωμεν, παριστῶντες ὅτι ὁ θεὸς 20 ἡμῶν ἀνυποῖ ταπεινοὺς καὶ καθαιρεῖ δυνάστας ἀπὸ θρόνων, ἀφ' ἧς ἀποφάσεως ἐκεῖνος ὁ
- Sir. 10, 21 lat. ἡμέτερος σοφώτατος οὐδαμῶς ἐξετράπη, ὃς εἴρηκεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἡμῶν φυλάττεσθαι τῶν ταπεινῶν τὴν μνήμην, ἀπόλλυσθαι δὲ τὴν τῶν ὑπερηφάνων. ὅπερ πότε οὕτως ὁράται
- Ps. 52, 6 ἀκριβῶς πεπληρωμένον ἦ νῦν; ὅτε ὁ σωτὴρ προθέμενος τοὺς ἀξίους τιμῆσαι, τὰ ὅστα τῶν ἀνθρωπαρέσκων διεσκόρπισε καὶ προνοηθέντος ποιμένος ἀξιωτάτου τὸν ἀνήμερον λύκον 25 ἀπὸ τῶν ἰδίων ποιμνίων ὁ ἀμνὸς ὁ ἄμωμος ἐξεώσατο. ἀνέγνωμεν αὐτοῦ τὰ παρὰ τῆς
- op. 84 ἀδελφότητος τῆς ὑμετέρας γεγραμμένα ἐγκώμια, καὶ οὐδεὶς ἡμῶν ἠδυνήθη θαυμάσαι, ἐπειδὴ ἐγνωσμένα εἰρήκατε. διήγησις χορηγείσθω τοῖς ἀδελφοῖς· μαρτυρίαν τὰ ἐγνωσμένα οὐ 30 ζητοῦσι τῶν καλῶν. τοῦτον τῶν πράξεων ἢ παλαιίστρα πάντοτε ἐγύμνασε· τοιοῦτον τοῦτον ἐδώκαμεν οἷον ἐν τοῖς γράμμασιν ἠύρομεν, τοιοῦτον ἀληθῶς, ἵνα διὰ βραχέων εἴπω, οἷον 30 ὁ διδάσκαλος ἡμῶν εἶναι προστάττει τὸν ἱερέα, ἵνα προσφόρως τῇ πάντων κρίσει ἀξιωθῇ
- Ioh. 1, 47 ἀκούειν ἰδοὺ ἀληθῶς ἄνθρωπος Ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. οὐκ ἄρα τοῖς ἐπαίνοις τοῖς ὑμετέροις εἰς αὐτὸν ταῦτα συμβαίνει; ἄλλως τοιγαροῦν ἄπερ εἰρήκατε, ἀκούετε; τοιοῦτον διάδοχον ἐζήτει ὁ τῆς μακαρίας μνήμης Σισίνιος, ἡ μακαρία ἀπλότης, ἵνα τὸν τόπον αὐτοῦ, εἰ μὴ ὁ αὐτοῦ ὁμοιος, μὴ κατάσχη. καὶ γὰρ κάλλιον 35 πράττομεν, εἰ ἀπεχόμενοι λοιπὸν ἐκείνου τοῦ ἱεροσύλου ὀνόματος τὴν καθέδραν ἐσχολακῆναι φαίμεν, πεπράχθαι δὲ θεῖαι κρίσει ὥστε τούτου τὴν ἐκκλησίαν ἀντὶ θεραπείας ἐπιτυχεῖν. τοιγαροῦν τὴν διχόνοιαν ἐξεῖλε καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἀπέδωκε χειροτονηθεῖς· τί οὐ δυνήσεται 38 παρασχεῖν κατὰ καιροῦς οὗτινος τοῦτο αἱ ἀρχαὶ παρέσχον; ταῦτα περὶ τούτου ἀμοιβὰδὸν λέγομεν ἃ ἡ εἰρήνη ἀνακαινισθησομένη ἐπιζητεῖ· παρῆμεν καὶ οὐκ ἂν εἴποιμεν ἑαυτοὺς 40 ἀπόντας, ὅτε αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ τὰ μυστικά ῥήματα ἐπελέγετο, ὅτε ἀπεδίδοτο πᾶσι τῆς ἐπουρανίου χαρᾶς ἢ σωτηρία· τὸ δὲ τελευταῖον, οὐδεὶς ἐκεῖσε τῶν καθολικῶν ἀπελείφθη, ὅπου γε πάντες κοινῇ ἐνίκησαν. πρὸς τοῦτοις ἐχάρημεν τοῦ φιλανθρωποτάτου καὶ χριστιανικωτάτου βασιλέως τῇ περὶ τούτου μαρτυρίᾳ, ὅτι ταῖς ἐπιστολαῖς τῆς ἀγάπης τῆς

AA

7 προσφωνῶ οὖν *scripsi secundum A* προσφωνῶσιν σὺν A 40 ἐπέζητει A 41 ἐπέ-
λέγετο A ἐπελέγετε A 41/42 τῆς — σωτηρία] *divinā laetitiam salutarem* A 43 γε *scripsi tē A*

ὑμετέρας τὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐωρῶμεν συμφωνεῖν. καὶ οὐ θαυμαστὸν εἰ ψυχὴ βασιλέως **Προμ. 21, 1** ἢ ἐν χειρὶ οὕσα θεοῦ συνήνεσε τούτοις οὓς αὐτοῦ ἠπίστατο ἱερέας. λέγει γὰρ ὁ λόγος ὁ κοσμικὸς ὁ τὰ θεῖα πράγματα ἐκβιβάζων, ὃς συνεστρατεύσατο τῷ βασιλεῖ· εὐτυχὲς τὸ βασίλειον, ᾧ στρατεύεται ὁ ἐκβιβασμὸς τῶν θείων, καὶ οὐδὲ οὗτος ἔλαττον εὐτυχῆς, ὃν οὕτως ἀνακηρύττει ἡ βασιλεία τῶν ἐν τῷ κόσμῳ. ταύτῃ τῇ μαρτυρίᾳ ἀξιὸς ἐστὶν ὁ 5 κατασταθισόμενος δοκιμασθῆναι, οὐχ ὁ ἀποδοκιμασθῆναι <δυνάμενος> χειροτονούμενος. οἶδαμεν ποῖαι ὁδῶι ὁ ἀγιώτατος ἀδελφὸς καὶ συνεπίσκοπος ἡμῶν Μαξιμιανὸς καὶ ποίοις κατὰ βαθμὸν καμάτοις τῇ ἀξίᾳ τῆς ἱερωσύνης ἐπέβη. τοῦτον οὐ πλούτου δόξα, οὐ δυναστείας ὄρεξις, ἥτις εἴωθε προσγίνεσθαι τοῖς περιτρέχουσι τῶν τιμῶν τὸ μέγεθος, προ- 9 ἤγαγε δὲ ἡ βοήθεια τῶν πενήτων, οἷς ὡς πιστὸς δοῦλος καὶ σοφὸς τροφήν διδούς ἐπὶ **Luc. 12, 42. 44** πᾶσι τοῖς τοῦ δεσπότη τοῦ ἰδίου κατέστη ἀγαθοῖς· καὶ ὁμοῦς εἰ καὶ ὠρέχθη τῆς ἐπισκοπῆς, οὐκ ἄλλως εἰ μὴ δι' ἔργον καλόν, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος, ἐπεθύμησεν. οὕτως ὁ θεὸς **1 Tim. 3, 1** ἡμῶν καὶ τί βουλόμεθα καὶ διὰ τί, καθορᾶι. τίς ἀμφιβάλλει μὴ δύνασθαι μᾶλλον πράττειν τὸν προκαθήμενον ὅπερ ἡδύνατο καὶ ἐποίει ὁ ὑποκείμενος;

Ἐκβέβληται, ἐμισήθη ἐκεῖνος ὁ βλάσφημος· ταύτην τὴν τάξιν ἔχειν οὐκ ἡδύνατο ἦν 15 οὗτος εἶχε, τὴν τῶν σωμάτων λέγω ἐπιμέλειαν, ὃς γε ἐπεχειρεῖ τὰς ψυχὰς τραυματίζειν. ἐγένετο ἡ πτώσις αὐτοῦ μεγάλη, οὕτως μεγάλη, ὡς καὶ τῆς φαύλης διδασκαλίας **Matth. 7, 27** αὐτοῦ. τοίνυν ἐπειδὴ περὶ τῆς τῶν παρελθόντων διορθώσεως χαίρομεν, φυλάσασθαι ἡμᾶς χρὴ εἰς τὸ αὐθις ὥστε μὴ δυνηθῆναι ἐπὶ πλεῖον τὰ ἐκκοπέντα βλαστήσαι. ἐπικείσθω οὖν ἡ ὑμετέρα ἀδελφότης· ἐπειδὴ ἐν οἰωδιηποτοῦν τόπῳ ὁ λοιμὸς οὗτος ἐὰν ᾖ τοῦ 20 ἡμετέρου σώματος, ἐκεῖ ἀνάγκη τὰ μέλη συντρίβεσθαι καὶ διὰ τῆς ἀνεξικακίας ἡμῶν τὰ πάθη χειρόνως δόξει τῶν προτέρων τρέφεσθαι, ἐγράψαμεν τῇ φιλανθρωπίᾳ τῇ βασιλικῇ **ep. 86** ἵν' ἐκ μέσης τῆς ὑγείας μακρότερον ἢ ἀσθένεια ἀπαχθῇ. ἔγνωμεν τοῦτον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ὑποστρέψαι καὶ ἐκεῖσε αὐτῷ, ὅθεν ἐληλύθει, τοῦ βίου παρεσχῆσθαι τὴν ἀδειαν. τῶν ἀκάκων ὁλεθρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ περιορισμὸς. ἴδωμεν ἐπιμελέστερον ὃ τι ἡδύνατο ἐκεῖσε 25 τεκεῖν ἅπερ ἐκεῖσε συνελήφθη πρὸ τούτου. οὐκ ἐστὶ τοὺς γνωρίμους πείσαι δυσχερὲς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐστὶ τῆς αὐτῆς πόλεως ἢ ἐκκλησία ἥτις διὰ τούτου ἀπώλεσε τὸν ἱερέα καὶ ὁμοῦς κάμνομεν συνιδεῖν τίς τίνι ἐγένετο αἴτιος τοῦ ἀμαρτῆσαι; εἰ μὴ που ἄρα ἐκεῖνος, ὁ [v] περὶ τῆς εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν λέγομεν, ἠπατήσθαι ἑαυτὸν ἐπιδείξει καταλιπὼν τὸν κατακριθέντα. ἀλλὰ τίς ἐκεῖσε ἐλπίσει τινὰ δεδυνῆσθαι διορθώσασθαι, ὅπου γε τὸ 30 ἄκρον ὁρᾶι κατέχον τὸν τῆς διαστροφῆς αὐθέντην, ὅπου γε παρὰ πάντων σέβεται ὁ ἐξόριστος; μεγάλη ἐστὶν ἐκεῖσε, ὅπερ θρηνοῦντες λέγομεν, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ὑγείας, ὅπου, καθὼς Ἡσαΐας λέγει, πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην ἀπὸ **Ies. 1, 5. 6** ποδῶν μέχρι κεφαλῆς. πότε ἐκεῖσε μέλος τι σχεῖν δυνησεται ἐλπίδα σωτηρίας, ἔνθα κινδυνεύει πᾶσα τοῦ σώματος ἡ σύμψηξις; κάμνετε, ἀδελφοὶ γνησιώτατοι, κάμ- 35 νετε, παρακαλῶ, ἵν' ἀληθῶς ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου ὑμῶν ὁ τοῦτο ποιῶν τὸ ἔργον· μόνῃ πρέπει τοῖς τοιοῦτοις ἀνθρώποις ἡ ἐρημία. ποῦ γὰρ ὀφείλει οὗτος εὐρεῖν ἀνάπαυσιν ἀλλαχοῦ ὁ οὕτω διεξελθὼν περὶ τοῦ πανταχοῦ βασιλεύοντος; ἐτελέσθη παρ' ὑμῶν τὸ σύμπαν πέρας τοῦ πράγματος· νῦν πρακτέον ἐστὶ τὸ ἐνεστῶς καὶ ὑπολείπον, ὥστε μὴ εἰς κενὸν εἶναι τὸ πεπονημένον ἡμῖν. μακρὰν μὲν διακείμεθα, ἀλλὰ διὰ τῆς φροντίδος τὸ πᾶν 40 ἐγγυτέρω ὀρῶμεν· πάντας ἔχει ἡ τοῦ μακαρίου ἀποστόλου Πέτρου φροντίς παρόντας, οὐδαμῶς ἑαυτοὺς δυνησόμεθα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν παραιτήσασθαι εἰς ἃ ἐπιστάμεθα. καὶ εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ταῦτα ἃ λέγομεν, ἡ ἀγιότης ἡ ὑμετέρα ἐσιώπησεν, ὁμοῦς δ' οὖν ἔγνωμεν πάντα ἐπιμελέστερον ἀναζητοῦντες. τηλικούτωι τοίνυν πράγματι τὸ λείπον

AA

6 δυναμενος addidi secundum A
διεῖ A

25 ἴδωμεν A εἶδομεν A

29 δ A ὃν A

ἐπι-

τέλος ταῖς πράξεσι ταῖς ὑμετέραις παρακαλῶ ἀποκρίνασθαι, ἐπειδὴ οὐ θέλομεν κἄν ἐν τῷ τυχόντι γοῦν ὑμᾶς ὑστερῆσαι τοῖς τὰ μέγιστα κατορθώσασι βοηθείαι τῶν τῆς γῆς 5 βασιλέων. τούτοις προστίθεσθε οἷς ἐγράψαμεν εἰδότες γινώσκουσιν καὶ αὐτοῖς τί τοῖς ἰδίοις ὀφείλουσι παρασχεῖν καιροῖς· γινώσκουσιν ὅτι τοῖς θεμελίοις τῆς καθολικῆς πίστεως ἡ ἰδία αὐτῶν συνέστηκε βασιλεία, καθαρὰ παρὰ τῶν ἀγίων κληρονόμων τῆς πατρῴας 6 καὶ παππῶιας πίστεως ἡ φλὲψ φυλάττεται· βρῦει ἀπ' αὐτῶν ἄφθορος διὰ τῶν ἀπογόνων· οὐδέποτε ταύτην ἐν τούτοις τίς ποτε ἰλὺς συνεθόλωσε· φυλάττει τῆς πηγῆς τῆς ἰδίας τὸν ἀρχαῖον τῆς πίστεως δρόμον, ὅταν τοῦτο ὅπερ εἴληφε τὸ γένος, ὁράται ἐν τοῖς Phil. 3, 2 ἐκγόνοις. κύνα καὶ ἐργάτην κακὸν ὁμοῦ διώξωμεν· ποιήσατε παρόντες ὑμεῖς ὅπερ προ-
 τρεπόμεθα ἡμεῖς ἀπόντες. γενικῶς γὰρ τὴν φροντίδα ταύτην πᾶσι μὲν χρεωστοῦμεν, 10 ἐξαιρέτως δὲ προσῆκον ἡμᾶς Ἀντιοχεῦσι κινδυνεύουσι βοηθῆσαι, οὓς ἡ λοιμώδης νόσος Act. 11, 26 ἐπολιόρησε. λύσωμεν τῶν συνδέσμων πάντων τὴν πόλιν, ἐν ἣ, ὡς αἱ Πράξεις τῶν ἀποστόλων λέγουσι, χρηματίσαντας πρῶτως ἔγνωμεν Χριστιανούς ἡμᾶς. πάσῃ οὖν δυνάμει τούτους ἐπαμύνωμεν οἷς κατὰ τὴν θρησκείαν χρεωστῆν ἡμᾶς γινώσκουμεν ὃ καλούμεθα. 15

6 Ταύτην τὴν φροντίδα τὴν ἡμετέραν παρόντες ἐδοκίμασαν οἱ θεοφιλέστατοι υἱοὶ καὶ πάνυ ἡμῖν καταθύμιοι Ἰωάννης τε ὁ πρεσβύτερος καὶ Ἐπιθυμητὸς ὁ διάκονος, οὓστινας παραγενομένους πρὸς ἡμᾶς θάπτον ἀπελύσαμεν, φροντιστικώτερον τοῦτο πράττοντες ἵν' οὓς ταῖς ἡμέραις τῆς δεσποτικῆς γεννήσεως ἐδεξάμεθα, τούτους τῷ καιρῷ τῆς ἀναστά-
 d. 3. m. Apr. σεως τῆς δεσποτικῆς ἀποκαταστήσωμεν. περὶ δὲ τούτων τῶν μετὰ Νεστορίου τὴν 20 a. 432 αὐτὴν φρονησάντων ἀσέβειαν καὶ κοινωνοὺς ἑαυτοὺς τῶν τούτου ἀσεβημάτων προσθεμέ-
 νων, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα γινώσκεται ἡ ὑμέτερα κατ' αὐτῶν ἀπόφασις, ὅμως καὶ ἡμεῖς δογ-
 ματίζομεν τὸ παραστάν. πολλὰ συνορᾶν δεῖ ἐν ταῖς τοιαύταις ὑποθέσεσιν, ἅπερ ἡ ἀποστολικὴ καθέδρα πάντοτε κατείδεν. ὃ λέγομεν, τῶν Κελεστιανῶν τὰ ὑποδείγματα μαρτυρεῖ, οἵτινες τὴν ἐλπίδα ἀπὸ τῆς συνόδου μέχρι τοῦ νῦν ἐσχήκασιν, ἔχουσι δὲ ἄδειαν 25 τοῦ ἐπανελθεῖν, ἐὰν ἀνανήψωσιν, ὅπερ τούτοις μόνοις οὐ συγκεχώρηται, οἵτινες δικαίως μετὰ τῶν αὐθεντῶν τῆς αἱρέσεως τῶν ἀδελφῶν πάντων τῇ ὑπογραφῇ δέκνυνται κατακε-
 κρίσθαι· ἐκ τοῦ τούτων δὲ τινὰς διὰ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ ἀριθμοῦ πρὸς ἡμᾶς λοιπὸν ἐπανεληλυθέναι ὁρῶντες χαίρομεν. ὅπερ ταύτῃ τῇ γνώμῃ γέγονεν, ὥστε οὓς ἡ συνεί-
 δησις ἡ μεμιγμένη οὐκ ἠδύνατο διακρίναι, κἄν γοῦν ἀπόφασις χωρίσῃ. τούτοις τὴν 30 ὑμετέραν ἀδελφότητα ἀκολουθῆσαι ὑπομιμήσκω· ὑπόδειγμα ἔστω τούτοις ἡ κεφαλὴ τοῦ μύσου μετὰ τούτων οὓς κατακεκριμένους ὁ συνοδικὸς διαλαλεῖ ὁρος, τοὺς δὲ ὑπολοί-
 πους <οὓς> ὡς τὰ τούτου φρονούντας ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῇ ἐκκλησιαστικῇ οὐκ ἔχομεν, ἐκβάλλεσθαι τῶν πόλεων τῶν ἰδίων καὶ ἑαυτοὺς ἐν τῷ ἡμέτερῳ καταλόγῳ γιγνωσκέτω-
 σαν μὴ ἔσεσθαι, εἰ μὴ που γε κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸν τῶν Χριστιανικωτάτων 35 βασιλέων ὅρον τὰ κατακεκριμένα μετὰ τῶν οἰκείων αὐθεντῶν κατακρίνοντες ὁμολογήσουσιν <ν ἑαυ>τοὺς καθολικοὺς ἱερέας· ὄντινα τύπον καὶ περὶ τούτους βουλόμεθα φυλάττεσθαι, οἵτινες ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὑποθέσεσι συναρπάζειν τοὺς Χριστιανούς βασιλέας θέλουσι καθὼς ωῆθησαν, καὶ ἄλλῳ τρόπῳ πάλιν τὰς ἐκκλησίας κατειλήφασιν. τὸν δὲ γε Ἀντιοχέων ἐπίσκοπον, εἰ ἔχει ἐλπίδα διορθώσεως, παρὰ τῆς ὑμετέρας ἀδελφότητος βουλόμεθα μεθο- 40 δευθῆναι, ἵν' εἰ μὴ ἅπερ φρονούμεν, φρονήσῃ τῷ αὐτῷ τύπῳ τὴν καινὴν βλασφημίαν ἐγγράφως ἰδία ὁμολογία ἀναθεματίζων, γιγνωσκέτω καὶ περὶ αὐτοῦ τὴν ἐκκλησίαν ὀρίσαι ὅπερ τῆς πίστεως τῆς ἡμετέρας τὸ πρόσχημα παρακελεύεται. πιστεύομεν δὲ τῇ ἐπου-

AA

3 προστίθεσθαι A, in ceteris uersionem infelicem reliqui intactam 9 διώξωμεν A 12 πάν-
 των A talibus A 33 οὓς addidi secundum A 34 καὶ ἑαυτοὺς A ἑαυτοὺς καὶ A 35 ὁμολογή-
 σουσιν ἑαυτοὺς scripsi ὁμολογήσουσι τοὺς A 38 καθὼς scripsi καὶ ἰσ A

ρανίωι ἐλεημοσύνηι ὅτι πάντες εἰς τὴν ὁδὸν ἐπαναχθήσονται, εἰ ἀπὸ τοῦ προρρηθέντος τόπου τούτων τῶν κακῶν ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ ἀφορμὴ περιαιρεθῇ. καλῶς σωθεῖητε, ἀδελφοί.

Ἐδόθη Εἰδοῖς Μαρτίαις Ἀετίου καὶ Βαλερίου ὑπάτων.

d. 15. m. Mart.
a. 432

86 Latinum exemplar [JK 386] extat in Collectione Veronensi 23

Τοῦ αὐτοῦ τῶι βασιλεῖ Θεοδοσίωι

5

- 1 Τῶι ἐνδοξοτάτῳ καὶ γαληνοτάτῳ Θεοδοσίωι αὐγούστῳι Κελεστίνος ἐπίσκοπος. Ταῖς ὑποθέσεσι ταῖς ἰδίαις τὴν ἐπουράνιον εὐδοκίαν παρεσχικέναι ὅπερ ἠλπίζομεν, ἐπέγνωμεν. οὔτε γὰρ ἄλλο ἔσεσθαι αἱ διάνοιαι ἠδύναντο λογίζεσθαι, ὧν ὄντων πιστῶν βασιλέων, ἢ τοῦτο ὅπερ ἀποβάν ὀρώντες χαίρομεν, ἵνα τὸ κήρυγμα τὸ κατὰ τοῦ θεοῦ τὸ ἀσεβὲς συμπέσῃ καὶ μετὰ τοῦ ἰδίου ἀρχηγοῦ ἢ τοῦ καινοῦ δόγματος καταργηθεῖσα φαυλότης 10 ἀπόληται. ἐπηνέχθησαν μὲν τῇ πίστει πόλεμοι καὶ κατὰ τοῦ αἰωνίου βασιλέως ἱεροσύλων ῥημάτων γένεσις ἐπεχειρήθη· ἀλλ' ὑμεῖς οἱ τῶι Χριστῶι τῶι θεῶι ἡμῶν τῶι αὐθέντῃ βασιλεῖ συμβασιλεύοντες τοὺς πολεμίους ταύτης τῆς πίστεως τῇ ὑμετέραι ἀνδρείαι ἐνικήσατε, τὸν ἐπουράνιον ἀνακαλούμενοι θρίαμβον, δι' οὗ τῇ εὐλαβεῖ βασιλείαι τείχος παράσχητε εἰς τὸ διηνεκές. ἀληθῶς γὰρ προφητικὴ φωνὴ τῇ ὑμετέραι δόξῃ συμβαίνει 15 καὶ ἡ βασιλεία ὑμῶν λέγεσθαι δύναται ταύτῃ τῇ ὑποθέσει βασιλεία πάντων τῶν Ps. 144, 13 αἰώνων, ὅτι ἐκδικηθείσης τῆς πίστεως τοῖς ἀξίοις γνωρίζεται καὶ αὐξομένης τῆς ἀγίας θρησκείας ἡ παραφυλακὴ τῆς Χριστιανότητος ἡ ἐμφυτευθεῖσα τῇ σῇ εὐσεβείᾳ πάντοτε αὖξεται, ἐνδοξότατε καὶ γαληνότατε βασιλεῦ αὐγουστε. Ἰδοὺ νῦν οἱ οἶκοι τοῦ κυρίου εὐχαῖς σχολάζουσι καὶ τὴν ὑμέτεραν ἀνὰ πάσας τὰς ἐκκλησίας τῶι θεῶι ἡμῶν προσάγοντες 20 θυσίας παρατίθενται βασιλείαν, οὐδὲν ἀποκινήσαντος ἢ διαταράξαντος τοῦ τολμήματος τοῦ σκανδάλου, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ὁ λοιμώδης λόγος ἐπὶ πολὺ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τραυματίζει. τὴν σωτηρίαν ἅπασι τῶν ἰδίων ψυχῶν, πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν προνοοῦντες, ἀπεδώκατε· αὕτη ἐστὶν ἀληθὴς καὶ ἐπαινετὴ τῆς ὑμετέρας βασιλείας ἡ φιланθρωπία, δι' ἧς οὐ γὰρ, οὐκ ἐπαρχίαι, ἀλλὰ πάντων αἱ ψυχαὶ ἐξεδικήθησαν. λογίσασθε ταύτην εἶναι 25 νίκην τὴν παντὶ τῶι κόσμῳ σωτήριον, ἣντινα οὐκ ἐκ πολέμων, οὐ ξίφεσιν, ἀλλὰ μόνῃ θεοσεβείᾳ τῇ περὶ θεὸν προσκείμενοι ἐπορίσασθε. μένει ἐνταῦθα τῆς ὑμετέρας δόξης ἡ στήλη καὶ μενεῖ, ὥστε μηδεμίαν αὐτὴν ἡλικίαν, μηδεμίαν χρόνον παλαιότητα ἐξαλείψαι· αἰωνία γὰρ ἐστὶν ἢ ἢνπερ ἢ τοῦ αἰωνίου βασιλέως ἀγάπη παρέσχηται. οὕτως ἢ τοῦ Ἀβραάμ πίστις τῶι κόσμῳ διαλάμπει, Δαυὶδ τοῦ βασιλέως ὁ ἀξιὸς περὶ θεοῦ ζῆλος αἰώνιος γέγονε· τοὺς 30 Ps. 138, γὰρ ἐχθροὺς τοῦ θεοῦ ἰδίους εἶναι ἐνόμιζεν ἐχθροὺς καὶ ἐμίσει οὓς τῶι θεῶι μισητοὺς 21. 22 εὔρισκε. καὶ Ἡλίας ὁ προφήτης τοὺς τὰ ψευδῇ προφητεύοντας οὐκ ἠρκέσθη ἐλέγξει, 3 Reg. 18, 40 ἀλλ' οὕτως καὶ εἰς αὐτοὺς ἠθέλησεν ἐκδικῆσαι, ὥστε διώκων αὐτοὺς ἀπολέσαι, οὓς κατέ-
- 2 νόει εἰς ἀπώλειαν σπεύδειν τοῦ ἰδίου λαοῦ. ὁμοία σοι μετ' ἐκείνον ἢ δόξα· ἐκείνος τοῖς τὰ ψευδῇ προφητεύουσιν ἀντέστη, σὺ τοῖς τὰ διεστραμμένα διδάσκουσιν· ἐκείνος τοὺς 35 ψευδομένους εἰς τὸν θεὸν προφῆτας ἐδίωξε, σὺ τοὺς περὶ τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καταγγέλλοντας τὰ ἀσεβῆ ἀπελαύνεις, κὰν δοκῶσιν ἱερεῖς εἶναι· ἐκείνος τῇ κολάσει τούτων μόνον προσεῖχεν, ἢ ὑμέτερα εὐσεβεία οὐ τὰ ἀσεβῆ κολάζει μόνον, ἀλλὰ καὶ εὐλαβῆ ἐκδικεῖν σπουδάζει. οὔτε γὰρ ἥρκει ἀπεληλακέναι τὸν λοιμὸν καὶ τὴν φθορὰν ἐξεῶσαι, εἰ μὴ καὶ εἰς ὑγείαν τοὺς νοσήσαντας ἀποκαταστήσειας καὶ ζωτικὴν τοῖς παραπονηθεῖσιν οὐσίαν 40

3 τουτέστιν μηνὸς Μαρτίου ἔε Α in mg.

AA

2 καλῶς — ἀδελφοί om. A

24 ἀληθὴς] *vera pro vestra*

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

17

ἐχορήγησας, τοιοῦτον ἐκείνῃ τῇ ἐκκλησίᾳ καθιστῶν ἱερέα, τὸν ἀγιώτατον φημὶ Μαξιμιανόν, ὃς γε πάλαι τούτου ἑαυτὸν ἄξιον τοῦ ἀξιώματος πᾶσι τοῖς γνωρίμοις ἀπέδειξε. γέννημά τι καὶ ὡσανεὶ τοῦ ἰδίου σώματος μέρος τῇ Ῥωμαίων μαρτυρίᾳ ἡ ἐκκλησία ἔχουσα, ἣτις τοῦτον πάντοτε ἐν τοῖς ἰδίοις ἔσχε καὶ ἡρίθμησε, φέρει τῶν ἰδίων προγόνων ἔπαθλα, οἷς ὁσίως προσεκεκόλλητο. οὕτως γὰρ τῷ τῆς εὐλαβοῦς μνήμης Ἀττικῷ τῷ ὑπὲρ τῆς καθολικῆς πίστεως καθαρῶς πολεμιστῇ ἰσχυρῷ τῇ διανοίᾳ ὁμοῦ καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ συνῆν, ὥστε ἔκτοτε τῆς μελλούσης εἰς αὐτὸν ἐπισκοπῆς τὰ σύμβολα προλάμπειν. ἀλλὰ [τί] γίνεται ἀπορρήτῳ γνώμῃ τῆς ἐπουρανίου θεϊότητος εἰς τὸ μετὰ ταῦτα ἅπερ δῆποτε εἰσὶ, φυλαχθῆναι καλλίονα, ὥστε καὶ εἰς ἡσυχίαν διὰ τινων σκανδάλων τῶν ταραττόντων ἔλθεῖν. χρεωστεῖται τῇ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ δόξῃ Μαξιμιανοῦ τοῦ ἐπισκόπου, ὥστε μὴ τινα αὐτοῦ προτετιμῆσθαι εἰς τοῦτο ὅπερ ὑπομείνασα ἡ πόλις πλανηθεῖσα μετανοεῖν τότε ἤρξατο καὶ νῦν ἐπιλεγέντος αὐτοῦ τῆς ἰδίας πίστεως ἐκείνῳ ἑαυτὴν τὸ τέλειον χρεωστεῖν ἡσθετο.

Ἀλλὰ τούτῳ ἐκείνης τῆς ἐκκλησίας ἱερεῖ ὅψέ ποτε κατὰ τὴν ἰδίαν ἀξίαν ἐπιλεγέντι οὕτως, ὡς καὶ συναινέσει τῆς ἀγίας συνόδου τῆς παραγενομένης τὴν χειροτονίαν αὐτὸν ὑποδέξασθαι, πρὸς τὸ τῆς ἐκκλησίας συνθεῖναι τὴν κατάστασιν καὶ πᾶν τραῦμα τῆς φάυλης αἰρέσεως ἀπὸ ριζῶν ἀνασπάσαι, ἵνα μὴ τολμήσῃ τὰ ἐκκοπέντα βλαστήσαι, ἵκετεύομεν καὶ ἐξαιτοῦμεν πρὸ τῆς ἐκείνου ἐπικλήσεως σέ, ὃν παρακαλεῖ, τῇ πίστει τῇ ἡμετέρᾳ, ὡς ἔθος ὑμῖν, παρασχεῖν τὰ ὅπλα. νῦν γὰρ ἐστὶ πᾶσα φυλακὴ ἀντιθετὰ αὐτοῦ τῇ δυσσεβείᾳ, μὴ ὁ ἄρπαξ λύκος ἀγριούμενος ὡς ἀποκεκλεισμένος ἀπὸ τῆς τῶν προβάτων τῶν δεσποτικῶν ἀγέλης, πάλιν ὡς ὄφις ὀλισθήσας εἰς τὸν θάνατον παραγένηται τῶν ψυχῶν, διορύξας ἐν ᾧ δᾶν δυνηθῇ μέρει, ταῖς περιδρομαῖς. οὔτε γὰρ δύναται ἡρεμεῖν ὁ τῇ ἰδίᾳ ἄρπαγῇ λυσσῶδως ἐπιθυμῶν ἐπαναπαύεσθαι. ὀχύρωμα τοῖς ὑπαίνουσιν, τὰ ἰάματα τὰ γεγεννημένα βεβαιώσατε εἶναι ἀσάλευτα τοῖς ῥωσθησομένοις. τῆς ὑμετέρας πίστεως περιστοιχίσατε τείχεσι τῆς θρησκείας τῆς καθολικῆς τὴν ἀλήθειαν, δι' ᾧ καὶ οἱ πιστεύοντες ὀχυρωθήσονται καὶ οἱ τῇ τοσαύτῃ ἀκολουθήσαντες πλάνῃ οὐ μὴ τολμήσωσιν εἰσελθεῖν. οὗτος γὰρ πληρέστατος τῆς νίκης τῆς ὑμετέρας ὁ καρπὸς ἔσται, μηδὲν καταλιπεῖν ὃ εἰσαυθὺς ἢ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία ὀφείλει εὐλαβεῖσθαι καὶ τηρεῖν. ὃν οὖν ἡ πάντων διέβαλεν ἀποφασίς τῶν ἱερέων ἐν τῷ διαμένειν αὐτὸν προσομιλοῦντα τὰ ἱερόσυλα, τοῦτον ἡ ὑμετέρα ἡμερότης ἀπὸ τῆς τῶν πάντων κοινωνίας ἀποκινησάτω, ὥστε ἄδειαν μὴ ἔχειν τοῦ τινας ἀπολλύειν.

Τοὺς μέντοιγε εὐλαβεστάτους υἱοὺς τοὺς ἐμοὺς Ἰωάννην τὸν πρεσβύτερον καὶ Ἐπιθυμητὸν τὸν διάκονον τοὺς τοῦ τηλικούτου πράγματος ἀγγέλους μετὰ πάσης τῆς συτταρμονῆς τῆς ἐκκλησίας ὑπεδεξάμεθα καὶ ἀναγνωσθέντων τῶν γραμμάτων τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας ἐν τῇ συναγωγῇ τοῦ παντὸς τῶν Χριστιανῶν λαοῦ ἐν τῷ τοῦ μακαριωτάτου ἀποστόλου Πέτρου μαρτυρίῳ, τῷ κυρίῳ ἡμῶν ὑπὲρ ὑμῶν εὐχὰς ἀπεδώκαμεν. οὕτως γὰρ τοῦ κυρίου συνεργήσαντος πρὸς ἡμᾶς παρεγένοντο, ὡς ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπαντῆσαι, ἐν ἣι Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡ γενέθλιος ἦν ἡ κατὰ σάρκα, ἥ τι καὶ ἡ Ζήτησις εἰσῆγετο, καὶ τὴν ἀσέβειαν τοῦ ἡττημένου ὑπὸ πάσης ἅμα τῆς ἐκκλησίας καταισχυνθῆναι.

Ὁ παντοδύναμος θεὸς τὴν βασιλείαν σου ἐπὶ μήκιστον χρόνου διάστημα διαφυλάξοι, ἐνδοξότατε καὶ γαληνότατε βασιλεῦ αὐγουστε.

ΑΛ

1/2 τὸν — Μαξιμιανόν om. A 5 οὕτως A οὗτος A 7 τί deleui 20 ἀπὸ τῆς scripsi
τῆς ἀπὸ A 27 οὕτως A μηδὲν A μὴ δέ A post 39 haud pauca a translate omitta
40. 41 om. A

87 Latinum exemplar [JK 388] extat in Collectione Veronensi 25

Τοῦ αὐτοῦ τῷ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ Κωνσταντινουπόλεως

- 1 Κελεστίνος ἐπίσκοπος τῷ κλήρῳ καὶ λαῷ Κωνσταντινουπόλεως ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἀγαλλίασις μητρὸς ἐστὶν ἡ συναγωγὴ τῶν τέκνων· τοιγαροῦν χαίρει ἡ ἐκκλησία οὕτως ἑαυτῆς τὰ τέκνα τὰ ὑπὸ τοῦ διαβόλου σκορπισθέντα πάλιν ἀναγαγούσα, 5 ὥστε ἐκ τούτων μηδὲνα ἀπολωλέναι εἰ μὴ τὸν υἱὸν τῆς ἀπωλείας, ἐπεὶ αὐτὸν υἱὸν ἰδίου οὐδαμῶς ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐπέγνω. ἐκείνον γὰρ μιμησάμενος ἐξ οὗ ἦν, ὡς ἀνέγνωμεν, Ioh. 8, 44 ὑμῶν τῶν νομίμων τοῦ θεοῦ υἱὸν τὴν κληρονομίαν ἐπεχειρεῖ ἀποσπᾶσαι, οὓς λέγοντος Rom. 8, 17 τοῦ ἀποστόλου καὶ κληρονόμους θεοῦ καὶ Χριστοῦ συγκληρονόμους κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν ἔσεσθαι πιστεύομεν. οὐ συνεχωρήθη οὖν αὐτῷ κατὰ τούτων βραβεῖα νίκης ἀπενέ- 10 κασθαι, οἵτινες μᾶλλον κατ' αὐτοῦ χρησάμενοι τοῖς ὅπλοις τῆς πίστεως ἐθριάμβευσαν. νικητὰς ὑμᾶς, ὁμοῦ τοῦ κοινου βασιλέως [εἰς] τὴν κατὰ τοῦ πολεμίου νίκην βοᾷ ὁ τύραννος
- 2 ἀποκλεισθεῖς· ἐνίκησεν ἐν ὑμῖν οὐ ἄδελος γίνεσθαι ἡ θειότης ἐνομιζέτο. εἴ γε ἡνείχετο ἡ γέννησις Ζήτησιν, Ζήτησιν εἴποιμ' ἂν ἦν ἑαυτῷ ἕκαστος καλῶς πιστεύων ἀπλουσιτάτως ὀφείλει ἀνακαλύπτειν. τίς γὰρ εἰς κρίσιν καλεῖν τολμήσει τὸν θεὸν καὶ ἐρευνᾶν αὐτὸν ὅπως 15 ἦλθε βοηθήσων; οὐκ ἦν δυσχερὲς τῷ θεῷ δύνασθαι ὃ ἡβούλετο, ὅς γε κατηξίωσεν ἐλευθερῶσαι δυνάμενος. ἀλλὰ πόθεν ἐκείνου τοῖς στέρνοις ἐν τοσαύτῃ ἑαυτοῦ τῇ ἀχλύϊ τὸ φῶς ἰδεῖν; πόθεν ταῖς γηίνους κακοτεχνίαις τὴν ἐν τοῖς ἀνωτάτω κειμένην συλλέξει ἀλήθειαν; ταῦτα ἐν ταῖς ἰδίαις σκοτίαις ὁρᾶν οὐ δύνανται οἱ τοῦ λύχνου ἐκείνου τὸ ῥῆμα ἀγνοοῦντες, ὅπερ εἶναι φῶς ταῖς τρίβοις αὐτοῦ Δαυὶδ ὁ προφήτης μαρτυρεῖ. Ps. 118, 105 μεθ' οὗ ψαλμωδοῦ, ὡς προείπομεν, τῆς μητρὸς ἀγαλλιωμένης ἐν τῇ ἰδίᾳ γαστρὶ ἀνα- 21 στρεψάντων οὓς ἡ διάλεξις ἡ μέχρι νῦν γελοιώδης καὶ βλάσφημος ἐτάραττεν, ἄσαι ἐτέρφθη· ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἄλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς Ps. 132, 1 ἐπὶ τὸ αὐτό; ἀρμοδίως ἐγὼ τούτοις τοῖς ῥήμασι περὶ ἑαυτοῦ χρήσομαι· ἑμαυ- τῷ γὰρ ἐκ τοῦ πλείστου μέρους καὶ τὸ ὅλον τῆς παρουσίας ἐκδικῶ χαρὰς τῇ βοηθείᾳ 25 τῆς ἁγίας τριάδος, τῆς καθόλου ἐκκλησίας τὴν ἡσυχίαν, ἣν μέχρι τοῦ παρόντος πᾶς
- 3 ὁ σκανδαλιζόμενος κατέφλεγε καὶ τὸ ἀσθενὲς τινων ἐποίει ἀβέβαιον. μέμνηται ἡ ἀγάπη ἡ ὑμετέρα πάσαις πρὸς ὑμᾶς μοι περὶ τοῦ πάθους γεγονέναι λόγον· κατεβάλομεν V 11 ἅ ὧφειλον σπέρματα ὁ ἱερεὺς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Χριστιανῶν οὔτε ἐμὲ τὸ ἐν ὑμῖν ἐπι- ζόμενον λήιον ἔσφαλέ τι. τῇ γὰρ ὑπομονῇ τῇ ὑμετέρᾳ αὐτοῖς τοῖς καρποῖς ἐπιδείκ- 30 νυσθε τὸ θέρος. τούτοις βασκαῖνον ἐπιμένει τὸ ὀλέθριον ζιζάνιον εἰς τινῶν διανοίας· ὁ ὀλέθριος γεωργὸς πολὺ μακρὰν ἐπιμένει, ἄλλο ἢ ὅπερ ἦν λαβὼν πρὸς τὸ σπείραι, εὐρη- κῶς ἐσπαρμένον. ἔχομεν ὄντως τῆς πίστεως τῆς ἡμετέρας τὰ σπέρματα, ἅπερ αὐτοῦ τοῦ δεσπότης ὁ λόγος καὶ ἡ τῶν ἀποστόλων διδαχὴ κατεβάλετο· ἅπερ ὁσάκις ταῦτα συμ- βαίνει, αὐτὴ ἡ γῆ οὐχ ὑποδεχομένη, ἀλλὰ ἕτερα ἐπιχεθέντα διαφθείρει. οὐδαμῶς τῇ 35 ἀπλῇ ὑμῶν πίστει ὁ τοῦ θερισμοῦ δεσπότης δυνήσεται ἐπιμέμψασθαι, ὅς γε ἐν τῷ εὐαγ- γελίῳ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ζιζανίου ἐρωτηθεὶς ἐπέδειξεν. ἐκεῖνοι τότε εἰρήκασιν· ἐν τῷ Mt. 13, 27 καλῶι σπέρματι πόθεν ζιζάνια; ἡμεῖς εἴπωμεν· ἐν τοσαύτῃ δαφιλείᾳ πίστει πόθεν ἡ ἀπιστία; ἀποκρινώμεθα ὅμως ἡμεῖς ἑαυτοῖς τοῖς ῥήμασι τοῦ Χριστοῦ· ἄνθρωπος Mt. 13, 28 ἐχθρὸς τοῦτο ἐποίησε. πῶς ὑμᾶς ἐγύμνασεν ἡ τῶν προτέρων διδασκάλων παλαί- 40 στρα, ἡ στερεότης τῆς ὑμετέρας διανοίας ἐδίδαξε. τὴν ἐπίγνωσιν χρεωστέτε αὐτοῖς ταύτης τῆς πλάνης ὣν αὐτὸς ἀνάξιος τῶν ἐπαίνων ἐγένετο, ὅς γε οὕτως ἐνδοξα ἀγαθὰ παρείδεν. οὐκ ἐν μέρει τῆς περισσεύσεως τῇ ἀπλότῃ, ἀλλ' ἐν τῷ ὁλοκλήρῳ ἐσπού- Mt. 10, 10

AA

12 εἰς deleui
translator17 τοῖς στέρνοις] *pectori pro peccatori*39 ἑαυτοῖς] *nobis pro uobis legit*

- δασε τοῦ ὄψεως τῇ πονηρίαι. καὶ οὐ θαυμαστὸν εἰ ἐτοιμαζόμενος ἀνελεῖν ὁ πονηρὸς
 τὰς ἀπλουστέρας ψυχὰς ἐκείνῳ ἀπατῶντι ἠκολούθησεν, ὃς ἀπατῶν πρῶτος ἀπέκτεινε.
 Gen. 3, 1 sq. τοιγαροῦν ῥήμασιν αὐτὸν ἀνέγνωμεν ἡπατηκέναι, καὶ ἐνταῦθα εἰσαγαγεῖν θάνατον οὐκ
 4 ἄλλως εἰ μὴ διὰ ῥημάτων ἐπείρασεν. οὐκ ἀτιμωρητὶ μέντοι τῷ ἰδίῳ αὐθέντῃ ἐξηκο-
 Act. 1, 25 λούθησεν, ὁπότε τῷ ὑποδείγματι Ἰούδα τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ἄλλος ἔλαβεν. εὐλόγως 5
 ἐκατέρων κρατεῖ μία ἀπόφασις, ἐπειδὴ εἰς ἓν καθὼς ὁρῶμεν, ἐκάτεροι ἥμαρτον. ἴτω
 τοιγαροῦν ἐκάτερος πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, τοῦ σωτῆρος ἡμῶν συκοφάντης καὶ προ-
 δότης· ὅμως δ' οὖν βουλευέσθαι δυσχερές ἐστίν μεταξύ τοῦ ζητούντος τὴν γέννησιν καὶ
 τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ θανάτου. ἐπὶ τῷ ἀτοπήματι τῷ ἰδίῳ, εἰ καὶ εἰς κενὸν Ἰούδας εὐθύς
 μετενόησεν, ἐφθασε τὴν ἔξοδον τοῦ παραδιδόμενου ἢ τιμωρία τοῦ παραδόντος. οὐκ 10
 ἐστὶν ἀφανὴς ἢ ἀσέβεια· ἐκεῖνος ὁμολογήσας τὴν ἰδίαν ἀμαρτίαν εὐθέως ἀγχόνην ἐξελέ-
 ξατο, ἐνταῦθα ἢ τῆς ἀσεβείας ἐπιμονὴ μέγα φρονεῖ. οὐδὲ ἐγὼ ταύτῃ τῇ ἀπιστίαι
 δώσω καιρὸν πλάνης· οὐκ ἐστὶ πλάνη ἢ ἀσέβεια, ἀλλ' ὄντως ἀσέβειά ἐστι. πᾶς τοιγαροῦν
 ὅστις τῇ ἐκκλησίαι ἢ τῇ ταύτης ἡσυχίαι διάβολος ὁσάκις ἐβάσκηεν, αὐτῆς εἴσω τῆς
 τεχθείσης φιλονεικίας ἀκεραίαν ἐφύλαξεν αὐτῆς τῆς φιλονεικίας τὴν ὑπόθεσιν· ποῦ συνε- 15
 βάλλετο ὁ ἀγὼν οὗτος; ποῦ ἐπονεῖτο, οὐχ ἵνα τῇ θρησκευαί νικήσῃ, ἀλλ' ἵνα αὕτῃ ἢ
 5 θρησκευαί ἡττηθῇ; μέμνησθε πάντως αὐτοῦ, ἐπειδὴ καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι μεμνήσθαι τῶν
 βλασφημιῶν· ἀλλὰ λοιπὸν λήθην τῶν τοσούτων κακῶν βούλομαι ταῖς ἀγαθαῖς διανοίαις
 ἐπιτετάχθαι. ἐξαιρέσθω τῶν ψυχῶν ὁ ὑποσυρεῖς τῶν ὀφθαλμῶν· ἀρθῆτω δὴ ὁ ἀσεβής,
 ἐπειδὴ οὕτως καλεῖσθαι δεῖ τὸν πλήκτην τοῦ ἐνδοτάτου. ἔσχε πυκνὰς ὁ διεστραμμένος 20
 Ps. 10, 2 προσομιλητὴς τὰς ἐπιβουλάς· ἔτεινε τόξον συνεχῶς, ὡς ἀνέγνωμεν, καὶ τῷ ἰδίῳ στό-
 ματι τὰς ἀκίδας φαρμακώδεις ἠκόντιζεν, οὐδένα δ' ὅμως ἐκ τοῦ ὑμετέρου ἀριθμοῦ πληξαι
 Ps. 10, 2 εὔρεν. ἀναστραφέντα εἰς αὐτὸν τὰ βέλη ὑπέστρεψε μετὰ τὸ μὴ δυνηθῆναι τοξεύσαι ἐν
 ἀποκρύφῳ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίαι, καὶ οὐκ ἐξουσίασεν εἰς τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτός ὁ υἱὸς τῆς
 σκοτίας. ποῖα ἡμᾶς φροντὶς ὑμῶν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ ἐμφυλίῳ ὄντων, ποῖα μέριμνα 25
 τότε κατέσχεν; ἴσας εἶναι τῶν ἡμερῶν ἡγησάμεθα τὰς νύκτας, ἐπειδὴ ἐν ταῖς τοιαύταις
 ὑποθέσεσι πᾶς καιρὸς στενός ἐστιν· οὐ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ ὕπνῳ ἐπεκλίναμεν, οὐ τὸν
 λογισμὸν ἀφήκαμεν εἰς ἡσυχίαν. τίνα γὰρ εἶχεν ἐπιθυμία ὕπνου, οὕτως ἀγρυπνούντος
 τοῦ ἄρπαγος; οἶδαμεν ποῖος ἐν ταῖς μάνδραις φόβος, πόσον ἐν τοῖς περιφράγμασι δέος,
 ὁσάκις τῶν λύκων ἢ γειτονία πεινώσα διὰ περιδρομῆς εἴσοδον ζητεῖ πρὸς ἀρπαγὴν χαλε- 30
 6 παίνουσα καὶ κατὰ τῶν ἀπόντων ἀπειλοῦσα ὄλεθρον. ἡλίκου ἐνταῦθα ὑπὲρ τῆς ἰδίας
 ἀσφαλείας ἐπαίνου ἢ ἀγέλης ἀξία, ἧς οὐχ ἦψατο σὺν αὐτῇ ὁ ἄρπαξ ἐγκεκλεισμένος; πεφα-
 νέρωται ἢ αἰτία τῆς ἀσφαλείας ταύτης· πρόδηλός ἐστιν ὁ ἀντιστάς τῷ ἐχθρῷ. νοή-
 Ioh. 10, 11 σωμεν καὶ ὁμολογήσωμεν πάντες ὅτι ὑμᾶς ἐκεῖνος ἐφύλαξεν ὁ ποιμὴν ὁ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
 ἐαυτὸν καλὸν εἶναι λέγων ποιμένα· παρῆν καὶ οὐκ ἐγκατέλιπεν ὑμᾶς ὁ πάσχων ἐν ὑμῖν. 35
 εἰς τοῦτον τοιγαροῦν καθ' ἡμέραν ἠκονᾶτο ἢ γλῶσσα τῆς βλασφημίας· εἰς αὐτὸν τοὺς
 ὀδόντας τοὺς ἰδίους ὁ ἀσεβὴς προσομιλητὴς ὥπλιζε. ματαίῳ δὲ ὅμως πάντοτε διε-
 Ps. 22, 4 παίχθη τῷ δήγματι, ὁπότε ἐκείνου τοῦ ποιμένος ἢ ράβδος ὑμᾶς παρεκάλει καὶ ἡ βακτηρία,
 Ioh. 22, 15-17 ὃς τὴν ἀγέλην τὴν ἰδίαν παρέδωκεν εἰς βοσκὴν ἀπῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. αὗται ὑμῖν
 μέχρι νῦν οὐκ ἡμείφθησαν αἱ βοσκαί· ταῖς αὐταῖς νομαῖς ἐκορέσθητε· ἀποστολικῶι ὑμᾶς 40
 οἱ διδάσκαλοι καὶ εὐσεβεῖ πάντοτε λόγῳ ἔθρεψαν. ὅμως ἐπιβλαβὲς ἐγένετο ἀντὶ ὑγιεινοῦ
 ἐδέσματος δέλεαρ ὑποβαλλόμενον, ὅτε ὁ ἐναντίος ταῖς πεινώσαις ψυχαῖς μεμιγμένας ἀκάν-
 2 Cor. 2, 15 θας ἄνθεσι παρετίθει· καὶ ὅμως ἡ ἀπάτη ὑμᾶς αὕτη οὐκ ἠπάτησεν. οἱ γὰρ Χριστοῦ
 εὐῶδια ὄντες ἐν κυρίῳ, ἐμίσήσατε τὴν βοτάνην τῆς θανατηφόρου ἀγρώστεως μετὰ τὸ
 Sir. 28, 24 ὑμῖν πολὺ μακρὰν ἕτερον πνεῦσαι ἢ εἰῶθαι· περιεφράξατε τὰς ἀκοὰς ὑμῶν ἀκάνθαις, ἵνα 45

ΑΛ

1 τῇ πονηρίαι Λ ἢ πονηρία Α

10/11 οὐκ — ἢ ἀσέβεια om. Λ

18 διανοίας Α

22 ἡμετέρου Α

μη τῆς ἀδίκου γλώσσης ἀκούσῃτε. οὐ κατῆλθεν οὖν εἰς τὴν διάνοιαν τὸ προσκρούσαν
 7 τῇ ἀκοῇ οὐδὲ τὸ ἐνδότερον πληῖαι ἡδυνήθη, ὅπερ τὸ ἐξώτερον οὐ παρεδέξατο. ἐξεκλί-
 νετε τοῦτον ὡς περ, καθὼς μεμαθήκαμεν, καὶ κατὰ πρόσωπον ἀντέστητε· ἐξεκλίνετε κατὰ
 τὴν τοῦ μακαρίου Παύλου ἀπόφασιν ἐκεῖνον ὃν ἐγινώσκετε λοιπὸν εἶναι ἔνοχον. ἀνέ- Tit. 3, 10
 γνωτε γάρ, μᾶλλον δὲ μνημονικῶς ἤδη κατέχετε, ἐπειδὴ μνήμης πάντων ἀξιά ἐστι, τὰ τοῦ 5
 τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας ἱερέως Κυρίλλου, τουτέστι τοῦ καθολικοῦ διδασκάλου πρὸς
 τοῦτον γράμματα, οἷς αὐτῷ οὕτως ἐπέστειλεν ὥστε θέλιν ἐσπούδασεν αὐτὸν εἶναι διορ- V 4
 θούμενον. ἔδραμε τὸν ὀλισθήσαντα ἐπανακαλέσασθαι [εἰς] ἐταῖρον· ἐπέδωκε τὴν δεξιὰν
 τῆς ἰδίας διδασκαλίας, ὁμοῦ θέλων πολλοῖς βοηθῆσαι. ἔπληττεν ἀρχαίου ἱερέως τὸν λογι-
 σμὸν ἐπισκόπου βαμβαίνοντος ἢ πτώσις τῶν πολλῶν. ἐγένετο ὁ ἔπραξε, καθὼς γέγραπται, 2 Paral. 19, 11
 εὐλογημένον τὸ ἔργον κυρίου ἐπιμελῶς. ἐν οὐδενὶ αὐτῷ τῶν καθηκόντων ἐνέλειπε τῷ 11
 ἀποστόλῳ· ὡς ἀνὴρ ἀποστολικὸς παρεκάλεσεν, ἤλεγξεν, ἐπετίμησεν. ἐκεῖνος δὲ ὁ εἰς 2 Tim. 4, 2
 τὸ βάθος τῶν ἰδίων βλασφημιῶν τῷ βάρει μεμεθυμένος, τὴν τοσούτου ἀνδρὸς διδασκα-
 λίαν ἀπωθούμενος καὶ ἀποκεχρημένος τῇ προτροπῇ, εὐμαθὲς εἶναι οὐκ ἠθέλησεν ὁ μὴδὲ
 διδάσκαλος εἶναι δυνάμενος· ὑβρίζει τὸν συγκροτοῦντα τὴν ὀρθότητα ὁ τῆς διαστροφῆς 15
 συνήγορος· ἐχάρη ἐνταῦθα καὶ οὐκ ἐσκυθρίωπασεν ὁ ἀδελφός [καί], καθ' ἑαυτὸν λογιζόμενος
 ὅτι δικαίως τοῦ ἑαυτοῦ συνδούλου οὐ φεῖδεται τοῦ οὕτως εὐτελίζοντος τὸν ἑαυτοῦ δεσπό-
 την. εὐρέθη δι' ἐπιμέλειαν ἐκεῖνος ὁ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ υἱὸς τοῦ πλουσίου ἢ ὁ πιστὸς Mt. 25, 21. 23
 δούλος· καὶ γὰρ καὶ τὴν πατρίαν ἐφύλαξεν οὐσίαν καὶ ἠὔξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν ταλάν-
 των. οὐ γὰρ διπλασιάσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ πολυπλασιάσαι εἵποιμ' ἂν τὸ κεφάλαιον ὃν 20
 ὀρῶμεν καὶ τοῖς μακρὰν οὐσιν εὐσεβεῖ δανείσματοι συνεληλυθέναι. ὡς ἁγίας ὑμνήσεως
 δάνειον· ἡλικὴν χάριν ἐπὶ τοῦ κοινοῦ δεσπότης ὁ τῆς πίστεως πραγματευτὴς εὐρήσει Κύ-
 ριλλος, ὅς γε διὰ τὸ τῶν ψυχῶν κέρδος τὸ τῆς πίστεως πρᾶγμα κάκεισε ἐγύμνασεν, ἐνθα
 ἕτερος ἐπιστεύθη; οὐκ ἄρα οὗτος δικαίως παρὰ τοῦ οἰκοδεσπότης ἀκούσεται· εὐ,
 δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· εἰσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου; ταῦτα 25
 8 τούτῳ ἀρμόζει, ὅς γε καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις πιστευθέντα ἐφύλαξε. τί ἀκούσεται ἐκεῖνος,
 τί δὲ ἐρεῖ, ὅταν τοῦ ἐγχειρισθέντος αὐτῷ ταλάντου ὁ λόγος ζητῇται; ὅς εἰκότως ἐνεί-
 χετο τῷ ἐγκλήματι, εἰ καὶ ἦν αὐτὸς μόνος σωθεὶς, ὑμῶν κἂν εἰ δι' ἑτέρου ἀπολομένων.
 οἴδατε πάντως κατὰ τὴν φρόνησιν τὴν ὑμετέραν ποία τιμωρία τοὺς ἀμελεῖς μένει ἱερεῖς, 29
 οὓς γε ὁ ἀπόστολος προεστάναι καὶ τῶν ἰδίων οἰκῶν κελεύει ἐπιμελῶς. Ἦλεῖ τοιγα- 1 Tim. 3, 4
 ροῦν καθ' ἑαυτὸν ἀναίτιος ὢν, τῷ θεῷ διὰ τῶν υἱῶν προσέκρουσε· προσέκρουσεν ὑπὲρ υἱῶν 1 Reg. 2,
 ὁ πατὴρ καὶ ἀρχιερεὺς· προσέκρουσεν ἡ ἐξουσία καὶ ἡ εὐσέβεια. εἰ τοίνυν ἐκεῖνος μὴ ἀνα- 12 sq.
 στέλλων τὴν τῶν παιδῶν τόλμαν ἐάλω, πόσω μᾶλλον οὗτος προέκρουσε τῷ θεῷ, ὅποτε οὐδὲ
 ἑαυτοῦ ἐφείσατο; οὐχὶ καὶ ράθυμον τοῦτον εἵποιμ' ἂν καὶ ἀμελῇ· ἔσχετε ἄνθρωπον
 9 μετὰ τάχους λέγοντα καί, ἐπειδὴ πρὸς εἰδότας λέγω, ἔσχετε ἐγρήγορον ὀλετήρα. οὔτε 35
 δὲ ὁ μακάριος ἀπόστολος Πέτρος ἐγκατέλιπε τὸν οὕτως ἀφορήτως κάμνοντα. ὡς γὰρ
 ἤδη ὅζον πᾶσιν ἀηδῖαν παρεῖχε, χωρισθῆναι τὸ τοιοῦτον τραῦμα ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ
 σώματος ἐπειθεν, ἐπειδὴ ἐκείνῳ ἐπόμεθα ὡς ἀκολουθοῦμεν, ὅς γε οὐδὲ ἀπὸ τῶν ἐλα- Mt. 18, 14
 χίστων τινὰ βούλεται ἀπολέσθαι, πρὸ τοῦ σιδήρου προσηγάγομεν καὶ ἐμβροχὴν· ἀλλ'
 ἐκεῖνος θάνατον, ἀπελπίσας ἑαυτοῦ, εἶλετο, ἀποχρησάμενος τῇ ἡμετέρῃ σπουδῇ. τοι- 40
 γαρ οὖν τὴν θεραπείαν ἀποπτύων ἡιρήσατο ἐκκοπῇ· ἀπηνέγκατο αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ τὴν
 ἀποστολικὴν ψῆφον, κἂν τοῦτο μεθ' ἡμῶν φρονῶν, ἵνα ἐκκοπῇ ὁ διαταράττων ἡμᾶς καὶ Gal. 5, 12
 βουλόμενος διαστρέφαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. οὐδεμίαν τῆς ἰατρείας βοήθειαν
 τῷ ἀρρώστῳ, ὡς προείπομεν, ὕστερήσαμεν· οὐκ ἐγένετο σκοπὸς τῇ ἡμετέρῃ ἀποφάσει

ΑΛ

6 Κυρίλλου om. A 8 ἐταῖρον scripsi secundum A εἰς ἕτερον A 9/10 τὸν λογισμὸν
 ἐπισκόπου scripsi secundum A ἐπισκόπου τὸν λογισμὸν A 16 καὶ deleui secundum A 22/23 Κύ-
 ριλλος om. A 40 ὑμετέρα A

- Mt. 18, 17. 15** ὥστε τῇ ταύτης ταχυτῇτι γενέσθαι αὐτόν ἡμῖν ἢ ἔθνικόν ἢ τελώνην· οἶδαμεν ὅπως καὶ ποσάκις τοὺς στελλομένους κατὰ τῶν θείων αἱ γραφαὶ κελεύουσι μεθοδεύεσθαι, ὅπερ νῦν μάλιστα πεπλήρωται. καὶ γὰρ τὸν ὀφείλοντα ἔτι τότε καλεῖσθαι ἀδελφὸν ἀδελφὸς ὑπέμνησεν, ἔπειτα ὁ μονότονος ὑφ' ἐνὸς καὶ δευτέρου, μᾶλλον δὲ καὶ ὑπὸ πολλῶν μαρτύρων μεθω- 5 δεύθη, ἀκολουθῶς παρὰ πάσης τῆς ἐκκλησίας, οὐδὲν ἦττον καὶ ἡμετέρῳ ῥήματι ἐπετι-
V 10 μῆθη. οὐδὲν ἀπέπαντον, οὐδὲν εἰς τοῦτον ἐπράξαμεν ἄωρον, ὃν τῆς θείας διατάξεως ἢ τάξις φυλαχθεῖσα κατεδίκασεν. οὐκ ἠδυνήθημεν περαιτέρῳ ὑπερθέσθαι, μὴ κατὰ τὸ
Ps. 49, 18 γεγραμμένον κλέπτῃ συντρέχειν δόξωμεν καὶ μετὰ μοιχοῦ τῆς πίστεως τὴν ἡμετέραν τί-
Mt. 5, 29. 10 θεσθαι μερίδα, ὁπότε καὶ ὀφθαλμὸς σκανδαλίζων κελεύεται ἐκβάλλεσθαι. πρὸς ταῦτα
18, 9 ἐκεῖνος τοῖς ἐξ ἐτοίμου τοσαυτάκις προσενεχθεῖσιν ἰάμασι πεδίον πρὸς ἀγῶνα ἐπιζητεῖ· 10 ἱερατικὴν ἔξαιτεῖ κρίσιν, εἰς ἣν οὐκ ἤμελλε παραγίνεσθαι· ἐξέρχεται ἀπελευσόμενος εἰς πόλεμον ὁ τῶν παρατάξεων ἡγεμὼν ὡμολογημένος πολέμιος, ὁ διδάσκαλος τῆς πίστεως ἄντικρυς τῆς πίστεως ἐπιφερόμενος ὅπλα ἀπιστίας, ὁ οὐ τοσοῦτον ἀφιγμένος ὅσον ἐωρᾶτο ἀπελαθεῖς. οὐ ζητῶ ὁποίας τότε πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν εὐχὰς ἐξεχέατε, ὁπότε ἡ ἐκβασίς διδάσκει τί ἠδυνήθητε εὐχόμενοι ἀνύσαι, μηδὲ ἡμᾶς τῶν γενομένων πραγμάτων νομίζετε ἀγνώτας, 15
V 82 ὧν ἡμῖν τὴν τάξιν τοῦ ἁγίου ἀδελφου ἡμῶν Κυρίλλου ἡ ἀναφορὰ ἐφάνέρωσεν. ὑπέμνησε τὸν ἄνθρωπον ἥτις ἀπαραιτήτως αὐτὸν κατὰ τὸ ἔθος ἐκάλει· παρεῖναι κατεφρόνησε. τίς τὸν τὴν σύνοδον ἐπιζητήσαντα ἐπίστευσεν ἀπολειφθῆσεσθαι ταύτης; ἐταπεινώθη ἐκεῖσε τοῦ ψεύδους ἡ κουφότης τῷ βάρει τῆς ἀληθείας καὶ ἑαυτὴν οὐκ ἐτόλμησεν ἐν τῇ λαμπηδόνι τῶν ἱερατικῶν ἀκτίνων ἢ τοῦ κρυπτομένου ἀπίστου ἀχλὺς ἐγκαταμίξει. τὸ φῶς ἐφυγάδευε τὸ σκότος, 20
2 Cor. 6, 14 ἐπειδὴ κοινωνίαν ἀνέγνωμεν [ἐν] τούτοις εἶναι μὴ δύνασθαι· ἀμοιβαδὸν τὰ ἐναντία ἑαυ-
Mt. 10, 27 τοῖς πάντοτε προσκρούει. ποῦ ἐστὶ τὸ λαληθὲν αὐτῷ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ὥστε ἐξειπεῖν ἐν τῷ φωτὶ καὶ ἐπάνω τῶν δωμάτων κηρῶσαι ὃ ἤκουσεν εἰς τὸ οὐς; ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠθέλησε παρῶν λαθεῖν, ὥστε τὴν ἐκφερομένην ἀπόφασιν κρινούσης τῆς συνειδήσεως τὴν
Mt. 5, 15 αἰδῶ προλαβεῖν. τὸν λύχνον τὸν ἰδίον διὰ τί ἠθέλησεν ἔχειν ὑπὸ τὸν μόδιον, εἰ αὐτὸν 25 καλῶς ἐνόμιζε φαίνειν; πάσῃ τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ φᾶναι ὤφειλεν, ὥστε ἀπὸ τοῦ ἀλη-
cf. Ioh. 3, 20 θινοῦ πάντων φωτὸς δοκιμασθῆναι. οὐ ψεύδεται ἡ θεία ἀπόφασις ὅτι οἱ ἐν τῇ σκο-
 τίᾳ ὄντες φῶς ἰδεῖν οὐ δύνανται· ἔμεινε κρυπτόμενος καὶ ἐκκλίνων τὴν τῶν ἱερέων σύνο-
 δον ἑαυτὸν τρόπον τινὰ τῇ ἀξίᾳ ἀπηγόρευσεν. οὕτως ἐκεῖνος ὁ πρωτόπλαστος ἄν-
Gen. 3, 10 θρωπος Ἀδὰμ, τοῦ ἑαυτοῦ ἁμαρτήματος συνίστωρ ὢν, πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ γυμνὸς ἀπε- 30 κρύβη, καὶ <δ> γε οὐκ εἰς αὐτόν, ἀλλ' εἰς τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἁμαρτήσας ἐπτολήθη ἐκείνην ἥς κατεφρόνησε, τὴν φωνὴν καὶ φόβῳ ἀπατηθεὶς περιέπεσε μετὰ τὸ τῆς ἀπλότητος τὸ θάρσος ἀπολέσθαι τῇ αἰτίᾳ τῆς παρακοῆς. οὐ συγχωρεῖ ἀμφιβάλλεσθαι περὶ τοῦ ἐγκλήματος ἢ ὁμολογία τῶν κρυπτομένων· οὐδεὶς ἑαυτὸν ἐν ταῖς βαρείαις ὑποθέσεσιν ἀναιτίως ἀποκρύπτει.
11 ἔστω οὖν ἐκείνου τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ θανάτου ἡμῶν τοῦ ἀπολέσαντος τὸ ἔνδυμα τῆς τιμῆς καὶ 35
1 Cor. 15, 45 δόξης ἀκολουθήσας οὗτος ὑπόδειγμα, ὃς εὐλόγως τοῦτο μετὰ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου Ἀδὰμ ἐποίησεν ἄν, τὴν θεότητα τοῦ ἐσχάτου Ἀδὰμ οὕτως ἀρνησάμενος. οὐκ ἐγένετο πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὁ σκυλμός τῶν τοσοῦτων ἱερέων, οὐ τὸ συναχθὲν ἐκ παντὸς σχεδὸν τοῦ κόσμου κοινοβούλιον· ἀπελείφθη τούτων μεθ' ὧν ἑαυτὸν εἶναι οὐκ ᾔδει. τί αὐτὸν ὠφέλησε τούτους ἐκκλίνειν; ἀποφυγεῖν ἠβουλήθη οὐς ἐκφυγεῖν οὐ συνεχωρεῖτο. ποίῳ 40 γὰρ λόγῳ ἠδύνατο ἐκκλίνειν, διώκοντος ἐκείνου ὠτινι ἑαυτὸν οὐδεὶς ἀποκρύπτει; ἢ ἐπειδὴ τοιοῦτοις κοινωνοῖς ἐχρήσατο, ἄνευ ἁμαρτίας ἑαυτὸν εἶναι ὑπολαμβάνων, οὐ κατηξίωσεν
Ps. 138, 7. 8 ἐνθυμηθῆναι ὃ τις προφήτης βοᾷ· ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω; ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ

ΑΛ

14 θεόν] *dm* pro *dpm* legit translator
 νου Α ἐκείνον Α

21 ἐν deleui secundum Α

31 ὁ om. Α

41 ἐκεί-

ἐκεῖ εἶ· ἂν καταβῶ εἰς τὸν αἶδην, πάρει. ἐκεῖνος βοᾷ ἐλλείψαι ἀποφυγὴν
ταῖς ἰδίαις ἀμαρτίαις μήτε ταύτας θεὸν δύνασθαι λαθεῖν· ἐκεῖνος αὐτὸν ὁμολογεῖ πανταχοῦ
12 παρῆναι, ὃν οὗτος ἡγωνίζετο δεῖξαι ἐν τῇ γαστρὶ συλληφθέντα ἀπολιμπάνεσθαι. ὁμῶ
γουν ἐν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἑαυτοῦ, ὡς πάντοτε, ζῶν τὸ ἐν καὶ ἅγιον πνεῦμα εἰς πάντας
ἔστησεν ὁ τοῖς πᾶσι βοηθήσει. οὐδεμία περὶ ἔλκουσ ἀναφυομένου ὑπόνοια, ἐπειδὴ ἐπι- 5
μελῶς ἀφηρέθη ὅπερ ἡ χεὶρ ἡ πνευματικὴ περιέκοψεν. ἔβαλε γάρ φησιν ὁ Σολομών, Prou. 22, 10
ἐκ συνεδρίου λοιμὸν καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος. μεθ' ἑαυτοῦ τὸ σκάνδαλον τὸ
ἴδιον, ὅπερ ἐπεισήγαγεν, ἀπηνέγκατο, ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν δ' εὗρηκε, τοῦτο κατέλιπεν. οὐκ
ἠδύνατο λέγοντος τοῦ κυρίου μὴ ἐκριζωθῆναι ἡ φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ, καὶ ἡ Mt. 15, 13
ἐν ταύτῃ πλείονα καρπὸν δοκιμαζομένη φέρειν· ἐφύλαξε τὴν ἄμπελον τὴν ἰδίαν ὁ κύριος 10 Ies. 5, 7
τοῦ Ἰσραὴλ· ἡ ἄμπελος τοῦ Χριστοῦ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἐστὶ, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐστὶ θαυ-
μαστόν εἰ τὸν κλέπτην ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐξέφυγεν, οὐ ἀνέγνωμεν μηδὲ ὑπνοῦν μηδὲ νυστάζειν Ps. 120, 4
τὸν φύλακα. τί ποιεῖ ὁ ἐπίμονος ἀσεβής; τί αὐτῷ ἀπέμεινεν ἐλπίδος καὶ βοηθείας;
οὐκ ἔχει τόπον συγγνώμης, ὡς γέγραπται ὅτι οὔτε ἐνταῦθα οὔτε εἰς τὸ μέλλον δυνήσεται Mt. 12, 32
αὐτῷ συγχωρηθῆναι. ταπεινοῦται πᾶς ὑψωθεὶς, τουναντίον δὲ ὕψος τίκει ταπεινότης Mt. 23, 12
Χριστιανῶι, ἐπειδὴ τοῦτον αὐτὸς ὁ ἐπ' αὐτὸν ἐπαναπαυόμενος ὑψοῖ. ἐκείνου διὰ τοῦ 14
προφήτου ῥήματα εἰσὶν οὐκ οἰκῆσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου ποιῶν ὑπερηφανίαν, ὅς διὰ Ps. 100, 7
18 τοῦ ἀποστόλου ἐπαγγέλλεται ἑαυτὸν τὴν μωρὰν τοῦ κόσμου σοφίαν ἀπολλύναι. ἀκουέτω 1 Cor. 1, 19, 20
νῦν παρ' ἡμῶν ὅπερ Παῦλος τότε καὶ ἤδη κηρύσσων ἤκουσε τὰ πολλὰ σε γράμματα Act. 26, 24
εἰς μανίαν ἡγάγευν. ἀπείη μέντοι ἀπ' αὐτοῦ τοῦτο τὸ ὑπόδειγμα· οὐ γὰρ τὸ περὶ 20
τοῦ διδασκάλου ῥηθὲν ἀξιόσ ἐστὶν ἀκοῦσαι ὁ ἀμαθής. διὰ τί γὰρ ἀντικρὺ τοῦ σκεύους
τῆς ἀποβολῆς τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς καλοῦμεν εἰς μέσον; ὁπότε εἰς τὸ ἀποδοκιμάσαι Act. 9, 15
τοῦτον ἐκεῖνος ἀρκέσει, ὃν κρεμάμενον μετὰ τοσαῦτα ἀτοπήματα ἐν τῷ σταυρῷ τῆς
τιμωρίας ἅμα τῷ Χριστῷ ἡ εὐεργεσία ἐποίησε τὸν δεσπότην ὁμολογῆσαι καὶ μνήμην ἑαυ- Luc. 23, 42
τοῦ παρ' αὐτοῦ ζητεῖν ἐν τῇ βασιλείᾳ. τούτῳι βραχεὶ λόγῳ διέλυσεν εἰ τι δὴν ἡμαρτε, 25
τοῖς ἐγκλήμασι τῶν καιρῶν καιροῦ ῥοπῇ συνερχόμενος, καὶ οὐ βραδύνει τὸ ἐπαθλὸν τὸν
ὁμολογοῦντα· εὐθέως αὐτῷ τὸ ἀντίδωρον καὶ ἡ ἀμοιβὴ ὑπακούει. ὁ ἡδέως προσδεχό-
μενος τὸν οἰαδιήποτε ὥραι ἐπ' αὐτὸν ἐπιστρεφόμενον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ, φησὶν, ἐν τῷ Luc. 23, 43
παραδείσῳ ἐπαγγέλλεται αὐτῷ τῶν μελλόντων τὴν κοινωνίαν τῷ μετ' αὐτοῦ τὰ πα-
ρόντα ὑπομένοντι· ἐγένετο αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην ἡ τῆς καρδίας πίστις καὶ εἰς σωτηρίαν Rom. 10, 10
ἡ τοῦ στόματος ὁμολογία. ἐκβοᾷ ἐνταῦθα ὁμοῦ καὶ οἰκτεροῦμαι ἐν τοσαύτῃ 31
ἐναντιότητι πραγμάτων· ἀθέμιτόν ἐστὶν τοῦτο ἐπίσκοπον ἀπολωλεκέναι ὅπερ ὁ ληιστῆς
ἠδυνήθη εὐρεῖν. ὦ πίστεως καὶ ἀπιστίας ἐπαθλὸν· ὦ κρίματα θεοῦ, ἄβυσσος πολλή· ὁ Ps. 35, 7
14 ληιστῆς παραδείσου ἡξιώθη καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξορίας. σχῶμεν δ' ὅμως τούτου τοῦ πράγματος
ἀμφοτέρους ἐρμηνέας· τοῦτον ἐκεῖνος ἐν βασάνοις ὄντα ἐπέγνω, ὃν οὗτος ἐν τιμῇ τυγχά- 35
νων ἡγνόησεν. οὐκ ἄρα τοῦτο ἐκεῖνό ἐστι καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε· Ps. 48, 13
παρεσυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις; ποῖόν ἐστιν ἕτερον νοήματος
τεκμήριον ἢ τὸ γινώσκειν σοφίαν καὶ ἐπιστήμην καὶ νοεῖν τὰ ῥήματα τῆς φρονήσεως; Prou. 1, 2
ἐκείνη ἐστὶν ἀληθὴς σοφία, ἣτις ἀρχὴν λαμβάνει, αὐτοῦ Σολομώντος λέγοντος, παρὰ τοῦ Prou. 1, 7
φόβου τοῦ θεοῦ, ἦν ἑαυτὸν μεταξὺ τελείων λαλεῖν ὁ μακάριος Παῦλος διαβεβαιούται· ἦντινα 1 Cor. 2, 6
οὐχ οὕτω βαρὺ ἐστὶν, ὅτι αὐτὴν τότε οὐδαμῶς ὁ κόσμος ἐπέγνω, ἢ ὅτι νῦν ὁ ἐπίσκοπος 1 Cor. 1, 21
ἡγνόησεν. ἐνταῦθα χρῆσμαι τοῦ θεοῦ ἡμῶν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου τοῖς ῥήμασιν·
οἱ σέβοντες τὸν νόμον μου ἡγνόησάν με, καὶ τοὺς προφητεύοντας ἐκρότησαν ταῖς χερσὶν Ierem. 2, 8.
οἱ ἱερεῖς· καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀλλαχοῦ· οἱ ἱερεῖς μου ἔθυσαν μοι πλαστῶς. ἐκέχρητο 5, 31
Ier. 2, 10 sq.

AA

2 αὐτόν] *enim pro enim legit translator*
39 περὶ A 43 *prophetantibus iniquitatem A*

5 ὑπόνοια] *suspicio pro suscepit legit translator*
44 οἱ ἱερεῖς — μοι *interpolata etiam in A*

- λοιπὸν ἐκδικίαι καὶ ἐπαίνωι ἔθνων, ἐπίσκοπον τοιοῦτον μηδέποτε γεγονέναι μαρτυρούντων.
 15 ἀληθῶς ταῦτα καὶ ἀποδεδειγμένως ἔλεγον, ἐπεὶ πότε ἡδύνατο ἐπίσκοπος εὑρεθῆναι ὁ Χριστιανὸν εἶναι ἑαυτὸν ἀγνοῶν; μέντοιγε διὰ τοῦτο τοῖς ἐχθροῖς προήχθη, ἐπειδὴ οὐδέποτε ἀπαρέσκουσι τοῖς πολεμίοις οἱ προδόται. ἡκούσαμεν τοῦτον πράττοντα ἐναντία τοῦ νόμου καὶ τῷ ἀδίκῳ ποῖαι παραμυθίας παρείποντο. παρεγένοντο μεταξὺ τῶν ἄλλων 6 καὶ οὐκ ἐγκατέλιπον αὐτὸν οἱ τῆς Κελεστιανῆς ἀδικίας ἐργάται, οὓς τοῦ ὑμνολόγου τοῦ
- Ps. 91, 10 ἡμετέρου διώκει φανερά ἀπόφασις· ἐκ πολλοῦ τοιγαροῦν οἱ ἐχθροὶ τοῦ θεοῦ διασπείρονται
 Ps. 13, 4 καὶ ἀπόλλυνται οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ὡς αὐτὸς λέγει, ὡσανεὶ τροφὴν ἄρτου τὸν λαὸν τὸν δεσποτικὸν κατήσθιον. χωρίζειν γὰρ δύσχερές ἐστιν οὓς τὰ ἀτοπήματα μόνα συνῆψεν, ἐπειδὴ μείζονι δεσμοῦνται κόλλῃ αἱ σπονδαὶ τῶν ἐλαττωμάτων. ποῖον μέντοι 10
- Sap. Sal. 4, τέλος ἐστί; πάντως ἐκείνο ὃ ἀνέγνωμεν· ἐκγελάσεται αὐτοὺς ὁ κύριος καὶ 18. 19 ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτώμα ἄτιμον καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος.
- 16 ἀλλὰ τί ἐπὶ πολὺ ἐνδιατρίβομεν; ἀδολεσχίαν τυχὸν ἐμποιήσῃ τὸ μηκύνειν λόγον· ἑάσωμεν
 Mt. 8, 22 τοὺς τεθνεώτας θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς. ἀκούσατε νῦν καὶ δέξασθε τοῦ ὑμετέρου ἀπλοῦ διδασκάλου ῥήματα· ἀκούσατε παρὰ τούτου ἅπερ παρὰ τῶν προγόνων 15 τῶν ἡμετέρων μεθ' ἡμῶν τυγχάνων πολλάκις ἤκουσεν· ἀκούσατε ἀληθῶς τὰ πολλάκις ἀκουσθέντα καὶ μὴ τὰ σπουδῇ καινότητος ἐφευρεθέντα. τῷ ἡμετέρῳ ὑμῖν λαλεῖ στόματι ὁ συγκοινωνός, ἐπειδὴ μίαν πίστιν ἀναγκαῖον ἐνικῶς κηρύττεσθαι. οὐκ ἐνταῦθα εἰς τὸ τούτου πρόσωπον τινὸς μαρτυρίαι χρησόμεθα· παρ' ἡμῶν ἐδόθη ὁ ἐπιλεγείς ἐξ ὑμῶν· οὐκ ἐστὶν ἄγνωστος, οὐχ ἐτέρωθεν ἀχθεῖς· ἔσχετε ἐπαινετέαν περὶ τοῦ παρόντος κρίσιν, οὓς 20
- 17 τῷ προκρίματι τῷ ἰδίῳ ἢ φήμῃ πάλαι ἠπάτησε τοῦ ἀπόντος. πολλὰ περὶ αὐτοῦ διεξίεναι οὐκ ἀσφαλές, ἐπειδὴ περισσὸν ἐστὶ τὰ ἐγνωσμένα ἐπαινεῖν· ἡμεῖς μέντοιγε ὑμᾶς τοῖς ὑμετέροις κυρίως ῥήμασιν βουλόμεθα ἐξ ἔθους ὑπομνήσαι. μηδεὶς ἐν ὑμῖν ἐκείνον
- 1 Petr. 2, 6 σαλεύσῃ τὸν θεμέλιον, ὃν ἡ ἰσχυρὰ πέτρα καὶ ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος κατεσκεύασεν· οἰκο-
 1 Cor. 3, 3, δομεῖτε ἐπάνω τούτου, καθολικοί, ὅπερ εἰώθατε. ἐμάθετε τί ἐστὶν ἐποικοδομεῖν τὸ μένον 25 11-16 καὶ τί μὴ ἐποικοδομεῖν τὸ καυτησόμενον. τοῦτο τῇ ζημίᾳ, ἐκείνῳ τῷ μισθῷ ἀντισταθμῆσεται, ὅταν τὰ ἔργα ἐκάστου δοκιμάζῃν ἄρξηται τοῦ πυρὸς ἢ δοκιμασίας. χαίρω ὑμᾶς τῷ θεμελίῳ τούτῳ οὐ καλᾶμην, οὐ εὐλα, οὐ χόρτον, ἀλλ' ἐκείνον ἐπιτεθεικέναι τὸν πλοῦτον ὃν τὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων τῶν σοφῶν πρόσταγμα ἐνετέλλετο ἐπιτεθῆναι. καλῶς μενεῖτε οἱ οὕτως πεφροντισμένως οἰκοδομοῦντες· τὰ οἰκήματα μεγάλα τὰ τοιαῦτα ἐπαγγέλ- 30 λεται ἀναλώματα· χρυσῷ, ἀργύρῳ καὶ λίθοις τιμίοις ἐκείνην ὑμῖν τὴν ἀτίμητον κατασκευάζετε μονήν. οὐδενὶ τιμῆματι διατιμῶνται τὰ αἰῶνια, ἅτε δὴ μήτε ἀδικίαι μήτε παλαιότητι διαλυόμενα, ὅτι αὐτὰ ἀπὸ τῆς καταστάσεως τοῦ κόσμου τούτου τοῖς δικαίοις ὁ κύριος
- Ies. 35, 3, 4 ἡτοίμασεν. ἐνδυναμούσθω ἡ χεὶρ τῶν πιστῶν ἢ κεκμηκυῖα· τὰ ὀκλάζοντα, προτρεπομένου τοῦ προφήτου, γόνата στερεούσθω· οἱ ὀλιγόψυχοι ἐπιρρωννύσθωσαν. οὐκ ἐστὶν 35 ὃ περαιτέρω φοβηθήσονται. ἰδοὺ νικητῆς ἡμῶν ὁ σωτὴρ ἐφάνη· ἐπέδειξε τῷ ψεύδει ὁ θεὸς τί ἐστὶν ὀχλεῖν καὶ ἐπεισιέναι τῇ ἀληθείᾳ, μετὰ τὸ αὐτὴν τὴν φιλονεικίαν ἐκείθεν ἐγγενέσθαι ὅθεν ὑπεισῆλθε. διόπερ, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι, διαμείνατε ἐν τούτῳ τῷ ὄντι,
- 1 Cor. 1, 10 ἵνα νικήσητε, ἐν ὑμῖν. ἐν τῇ αὐτῇ διανοίᾳ καὶ τῇ αὐτῇ γνώσει ἐστὲ τέλειοι, ἵνα παρὰ
 Mt. 25, 31. τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ ἑαυτοῦ θεότητι, μὴ τὸ ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ 40 41. 34 οἱ κατηραμένοι, ἀλλὰ δεῦτε οἱ εὐλογημένοι δυνηθῆτε ἀκοῦσαι. μενέτω ὁ ἔριφος τὴν ἀπέλασιν τοῦ ἐλευσομένου· ὑμᾶς τοιοῦτους θέλομεν εὑρεθῆναι, ἵν' ὅταν εἰς τὸ πῦρ τοὺς ἐστιῶτας ἀπελάσῃ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν, ὑμᾶς ἀπὸ τῶν δεξιῶν καλέσῃ εἰς τὴν βασι-

AA

3 προήχθη] *promocius* pro *probatius* legit translator
 19 ὑμῶν] *nostris* A 23 ὑμετέροις] *nostris* A
 Ζεταὶ A

9 post κατήσθιον nonnulla omisit trans-
 26 μὴ om. A 31/32 κατασκευδ.

λείαν. οὐκ ἀναμένετε ἐτοιμασθῆναι ὅπερ πάλαι ὑμᾶς ἐκδέχεται, ἵνα βασιλεύσητε¹ στενὴν Mt. 7, 13
νῦν εἰσοδὸν σπουδαίως εἰσέλθετε, ἥτις τοὺς δέχεται οἷς οὐδέποτε τὰ εὐρύχωρα ἐβοήθησε.

Ταῦτα τῇ ἀγάπῃ τῇ ὑμετέρῃ ὑπὲρ χαρᾶς τῶν καθολικῶν ἀρκείτω εἰρῆσθαι, ὅπερ
πολλάκις ἀναγινώσκειν ὑμᾶς βουλόμεθα, ἵνα τῷ θριάμβῳ τῆς ὑμετέρας πίστεως χαίροντες
συνειδῇτε τὸν θεὸν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης εἶναι μεθ' ὑμῶν. καλῶς σωθεῖτε, 5
ἀδελφοί.

Ἐδόθη Εἰδοῖς Μαρτίαις Ἀετίου καὶ Βαλερίου ὑπάτων.

d.15.m.Mart.
a.432

88 = V 114 Ἐπιστολὴ Μαξιμιανοῦ τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς
Κύριλλον τὸν ἀγιώτατον κατὰ Νεστορίου καὶ περὶ τῆς οἰκείας χειροτονίας

89 = V 115 Ἀντίγραφον τοῦ ἐν ἀγίοις Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν ἐν ἀγίοις Μαξιμιανόν 10

90 Latina uersio extat in Collectione CT 66

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐπτὰ θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους τοὺς ἀπὸ τῆς ἀγίας συ-
νόδου ἀποσταλέντας καὶ χειροτονήσαντας τῇ Κωνσταντινουπόλει Μαξιμιανόν τὸν ἀγιώτατον
ἐπίσκοπον

Κυρίοις ποθεινοτάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς Ἰουβενάλιω 15
Φλαβιανῷ Ἀρκαδίῳ Προϊέκτῳ Φίρμῳ Θεοδότῳ Ἀκακίῳ καὶ Φιλίππῳ πρεσβυτέρῳ Κύ-
ριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Πεπληροφορήμεθα πάλιν καὶ διὰ πείρας αὐτῆς ἐγνώκαμεν ὅτι
ζῆς ἡ ἀλήθεια καὶ νικᾷ κατὰ τὴν τοῦ ἀγίου φωνήν, ἀντιτάττεται δὲ αὐτῇ τὸ σύμπαν 1 Esr. 4, 38
οὐδέν, ἔστι δὲ οὕτως εὐσθενεστάτη, ὥς κατεξανίστασθαι παντὸς ἐχθροῦ καὶ τῶν ἀνθε-
στηκότων αὐτῇ παραλύειν τὴν δύναμιν. ἰδοὺ γὰρ ἰδοὺ τὰ μὲν τῶν ψευδηγορούντων 20
ἤρρησε χεῖλη καὶ πέπαυται τῶν ἐκτόπων δυσφημιῶν ἡ ἀχλύς, ἀνέλαμψε δὲ τῶν τῆς ἀλη-
θείας δογμάτων τὸ κάλλος, χειροτονηθέντος ἐπισκόπου κατὰ ψῆφον θεοῦ καὶ βούλησιν διὰ d.25.m.Oct.
τῆς θεοσεβείας ὑμῶν τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοσεβεστάτου Μαξιμιανοῦ, ὃν καὶ μακρὸν ἐκό- a.431¹
σμησε γῆρας οὐκ ἐν ραιστώναις ὄντα καὶ τρυφαῖς, ἀλλ' ἐν πόνοις τοῖς ὑπὲρ ἀρετῆς, καὶ
πλείστη πραγμάτων κατεκόσμησε φροντίς, τῶν ὑπὲρ γε τῆς ἀληθείας φημί καὶ τῶν τῆς 25
εὐσεβείας δογμάτων. συγχαίρων τοίνυν ἀπάσαις ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς ἐκείσε λαοῖς
εἵπομι ἂν εἰκότως· εὐλογητὸς κύριος ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν Luc. 1, 68
τῷ λαῷ αὐτοῦ. οὐ γὰρ ἦν ἀπονυστάζειν τὸν ἀγαθὸν οὕτω ποιμένα, ὥστε καὶ τὴν
ἰδίαν θεῖναι ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὥς δὲ αἰεὶ σῶζειν εἰδώς, τὸν μὲν πονηρὸν ἀπε- Ioh. 10, 11
σόβησε θῆρα τῆς ἱερᾶς τε καὶ θείας αὐλῆς, σοφώτατον δὲ καὶ ἀπάσης ἀρετῆς ἐπιστήμονα 30
τὸν ἐπιστάτην ἀνέδειξεν, ὃν καὶ πιστεύομεν διαπρέφειν ἐν παντὶ καλῷ καὶ εἰς τὸν εὐαγῆ
καὶ ἐξαίρετον ἀπευθῆναι βίον τοὺς ὑπὸ χεῖρα λαοὺς.

Ἐρρῶσθαι ὑμᾶς καὶ μνημονεύειν ἡμῶν τῷ κυρίῳ εὐχομαι, ἀγαπητοὶ καὶ ποθεινότατοι.

91 = V 113 Ἐπιστολὴ Μαξιμιανοῦ τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καὶ
τῶν ἀπὸ τῆς Ἐφέσου ἀγίας συνόδου σταλέντων ἐπτὰ ὀσιωτάτων ἐπισκόπων τῶν καὶ 35
χειροτονησάντων αὐτὸν καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων τῶν ἐνδημούντων τῇ βασιλίδι πόλει
σταλεῖσα κατὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν

92 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Τενέδου

Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ κλήρῳ καὶ τῷ σεμνοτάτῳ βουλευτηρίῳ καὶ παντὶ
τῷ πιστῷ λαῷ τῆς Τενεδίων πόλεως Μαξιμιανὸς Ἰουβενάλιος Φίρμος Ἀρκαδῖος Φίλιππος 40

ΑΛ
5/6 καλῶς — ἀδελφοί οσι. Α
ἐπίσημον Α 31 διατρέφειν Αc
Acta conciliorum oecumenicorum. 1 1, 7.

26 συγχαίρων Α συγχαίρω Α

30 θῆρα ΑΛι θήρας Αc

Φλαβιανὸς Θεόδοτος Εὐόπτιος Δανιὴλ καὶ ἡ συμπαροῦσα ἡμῖν ἁγία σύνοδος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐδιδάχθημεν διὰ λιβέλλων τῶν παρὰ τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου Τιμοθέου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιδοθέντων ἡμῖν ὅσα Ἀναστασίῳ τῷ οὐκ οἶδ' ὅπως παρὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν γενομένῳ ὑμῶν ἐπισκόπῳ κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας τετόλμηται, καὶ ἀποδεξάμενοι τῶν ἐπιδεδωκότων τὸν Ζῆλον, γράφομεν παρεγγυῶντες ὑμῖν τὸν αὐτὸν 5 καὶ ὑμᾶς ἀναδέξασθαι Ζῆλον καὶ τὸν πάντῃ τοῦ θεοῦ ἀλλότριον καὶ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας ξένα ἀπεργασάμενον Ἀναστάσιον καθηρημένον εἶδέναι. πρὸς γὰρ ταῖς προειρημέναις αἰτιάσεσι καὶ ὑπομνήματα ἡμῖν ἐπεδείχθη πεπραγμένα ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ τῇ ἐν Ἐφέσῳ συγκροτηθείσῃ, ἐν οἷς ὑπομνήμασιν οἱ ἁγιώτατοι καὶ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Ῥόδων Ἀρχέλαος Ἀφθόνιος Φιλητὸς Θεμίστιος καὶ ὁ εὐλαβέστατος πρωτοπρεσβύτερος 10 Ἀσκληπιάδης τῆς Ῥοδίων καὶ Εὐσέβιος ὁ πρεσβύτερος καὶ οἰκονόμος τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Τιμοθέου μεγίσταις αὐτὸν βλασφημίαις χρῆσασθαι κατὰ τὴν ἁγίαν καὶ θεοτόκου παρθένου καὶ κατὰ τῆς ἁγίας συνόδου τῆς ἐν Νικαίᾳ πάλαι συγκροτηθείσης καὶ τῆς ἐν Ἐφέσῳ διωρίσαντο, πρὸς δὲ κινήσεια ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος τῷ συνοδικῷ γράμματι τῷ

V 91 παρ' αὐτῆς ἐκπεμφθέντι τὸν αὐτὸν Ἀναστάσιον ὑπέβαλεν, ὅπερ ἐπίσταλμα τοῦς ταῖς 15 βλασφημίαις χρησαμένους καὶ τὰ Νεστορίου φρονούντας πάντῃ ἀλλοτρίους τοῦ ἱερατικοῦ βαθμοῦ εἶναι ἀπεφώνητο. αἱ δὲ τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου Τιμοθέου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ δοθεῖσαι αἰτιάσεις προσθεῖναι αὐτὸν τοῖς προειρημένοις ἀσεβήμασι καὶ τοῦτο ἐδίδασκον ὅτι δὴ ἑαυτῷ ἐπιτρέψας καὶ τῷ θρόνῳ ἐπεπήδησε καὶ τῇ ἱεουργίᾳ, ὥστε αὐτὸν μὴδὲ ἐλπίδα ἀπολογίας ἔχειν ποτέ. εἰδότες οὖν πάντῃ αὐτὸν ἀλλότριον εἶναι τοῦ ἐπισκοπικοῦ 20 βαθμοῦ, ἑαυτοὺς τε καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πάντα φυλάξατε, ὑπακούοντες κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τῷ τῆς Λέσβου ἐπισκόπῳ τῷ εὐλαβεστάτῳ Ἰωάννῃ, ὥπερ καὶ ἡμεῖς φροντίζειν ὑμῶν ἐνετειλάμεθα. εἰ δὲ τις μετὰ τὸ γράμμα τοῦτο ἕτερόν τι φρονήσῃ, καὶ αὐτὸς τοῖς αὐτοῖς ἐπιτιμίαις ὑποβληθήσεται.

¹ Μαξιμιανὸς ἐπίσκοπος ἐρρῶσθαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ εὐχομαι, ποθεινότατοι ἀδελφοί 25

² Ἰουβενάλιος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὁμοίως

³ Ἀρκάδιος ἐπίσκοπος ὁμοίως

⁴ Φίλιππος πρεσβύτερος Ῥώμης ὁμοίως

⁵ Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων ὁμοίως

⁶ Φίρμος ἐπίσκοπος Καισαρείας ὁμοίως 30

⁷ Θεόδοτος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας ὁμοίως

⁸ Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Μελιτηνῆς ὁμοίως

⁹ Εὐόπτιος ἐπίσκοπος Πτολεμαίδος ὁμοίως

¹⁰ Δανιὴλ ἐπίσκοπος Κολωνείας ὁμοίως

¹¹ Ὀλύμπιος ἐπίσκοπος Κουκκουσσοῦ ὁμοίως 35

¹² Μαρίνος ἐπίσκοπος Ἡλιουπόλεως ὁμοίως

¹³ Εὐπρέπιος ἐπίσκοπος Βύζης ὁμοίως

¹⁴ Βεσσουλᾶς διάκονος Καρθαγένης ὁμοίως

¹⁵ Ῥωμανὸς ἐπίσκοπος Ῥαφείας ὁμοίως

¹⁶ Σιλβανὸς ἐπίσκοπος Κερατάπων ὁμοίως 40

¹⁷ Παῦλος ἐπίσκοπος Ἀνθηδόνης ὁμοίως

¹⁸ Ἀιανὴς ἐπίσκοπος Συκαμαζόνος ὁμοίως

¹⁹ Ἀκάκιος Ἀριαραθίας ὁμοίως

²⁰ Ἡσαίας ἐπίσκοπος ὁμοίως

²¹ Σεβήρος ἐπίσκοπος Κοδουλλίων ὁμοίως 45

²² Φανίας ἐπίσκοπος Ἀρπάσων ὁμοίως

²³ Χρυσάφιος ἐπίσκοπος Ἀπρων ὁμοίως

93 Λιβέλλος Πέτρου ἐπισκόπου Τραιανουπόλεως μετανοητικὸς ἐπιδοθεὶς τοῖς αὐτοῖς ἀγιωτάτοις ἐπισκόποις

Τοῖς ἀγιωτάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις Μαξιμιανῶι Ἰουβενάλιωι Φλαβιανῶι Φίρμωι Ἀρκαδίωι Φιλίππωι πρεσβυτέρωι Ῥώμης Θεοδότῳ Ἀκακίωι Εὐοπίωι καὶ πάσῃ τῇ ἀγίαι συνόδωι παρὰ Πέτρου ἐπισκόπου. Πολλοὺς οἶμαι τῶν ἐνταῦθα παρόντων ἀγίων ἐπισκόπων τὰ κατ' ἐμέ σαφῶς ἐπίστασθαι, ὅτι δὴ διὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν ἀγίαν ταύτην καὶ ὀρθόδοξον ἡϋξήθην πίστιν. γενομένης δὲ τῆς κατὰ Νεστόριον ταραχῆς μετὰ τῶν ἄλλων κατέλαβον καὶ αὐτὸς τὴν Ἐφεσον καὶ τὰ μὲν πρῶτα προσδοκήσας εἰρήνην ἔσεσθαι μεταξὺ τῶν μερῶν ἀμφοτέρων συνήμην τῷ μνημονευθέντι, οὐ δογμάτων ἕνεκα, ἀλλὰ φιλίας μόνον, μετὰ δὲ τὴν γενομένην αὐτοῦ καθαίρεσιν παραγενόμενοι τινὲς πρὸς ἡμᾶς καὶ συκοφαντήσαντες τὴν ἀγίαν σύνοδον ἔβλαψάν μου τὸ συνειδὸς, δι' ἣν αἰτίαν ἐν Ἐφέσῳ τυγχάνων οὐ προσήλθον τῇ ἀγίαι συνόδωι. ἐνταῦθα δὲ παραγενόμενος ἐσπούδασα μαθεῖν εἴ γε ἀληθῶς ταῦτα λέγεται παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου ἄπερ τινὲς, ὡς νῦν ἔγνω, ἐσυκοφάντησαν. συντετυχηκῶς οὖν ἀγίοις ἐπισκόποις, ὧν εἰς ἐστὶν ὁ θεοσεβέστατος ἐπίσκοπος Φλαβιανός, καὶ τὸ πλεῖστον μου τὴν συνειδήσιν ἐξηγησάμενος, ἐπληροφορήθη παρ' αὐτοῦ κατὰ πάσαν ἀκρίβειαν περὶ ὧν ἀμφέβαλλον, διδασχέως ὑγιῇ καὶ καθαρὰν εἶναι τῆς ὀρθοδοξίας τὴν πίστιν ἣν ἡ ἀγία ὑμῶν σύνοδος καὶ ἡ πάλαι κατὰ τὴν Νικαέων γενομένη ἐκήρυξε. τούτου ἕνεκα πρόσειμι τῇ ὑμετέραι θεοφιλείᾳ, δεόμενος συγγνώμῃ μοι ἐπὶ τε τῷ χωρισμῷ τῆς ἀγίας συνόδου καὶ ἐφ' οἷς συναρπασθεὶς ὑπέγραψα τῇ γενομένῃ ἀθέσμῳ καὶ ἀκανονίστῳ ὕβρει τῆς λεγομένης καθαιρέσεως παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ <κατὰ τῶν> ἀγιωτάτων καὶ θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου καὶ Μέλκονος, συνομολογούντός μου καὶ τὸ ὀρθὸν τῆς ἐκκλησίας φρόνημα, ὅπερ καὶ ἡ ὑμέτερα θεοσέβεια φρονεῖ, καὶ μεγάλῃ φωνῇ τὴν ἀγίαν Μαρίαν θεοτόκον ὀνομάζοντος καὶ Κύριλλον καὶ Μέλκονα τοὺς θεοφιλεστάτους καὶ ὁσιωτάτους ὁμολογούντος εἶναι ἐπισκόπους καὶ ἡδικῆσθαι παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀντιδιαταξαμένων τῇ ἀγίαι καὶ οἰκουμενικῇ συνόδωι. ἀναθεματίζω δὲ καὶ Νεστόριον τὸν αἰρετικὸν τὸν ποτε γενομένον ἐπίσκοπον τῆς μεγαλοπόλεως καὶ τὸ τούτου ἀσεβὲς δόγμα, καὶ πάντας δὲ τοὺς τὰ Νεστορίου φρονούντας καὶ μὴ τῇ πίστει τῶν ἀγίων πατέρων ἀκολουθήσαντας, ἀκοινωνήτους ἔχων ἐκείνους οὓς ἡ ἀγία ὑμῶν σύνοδος ἀνεργήτους καὶ ἀφωρισμένους εἶναι προσέταξε, καὶ παρακαλῶ δεχθῆναι εἰς κοινωνίαν, ἐπειδὴ ἑμαυτὸν ἄχρι τοῦ νῦν ἀκοινωνήτον ἐφύλαξα κατὰ τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου, ἐκδεχόμενος τὴν παρ' ὑμῶν φιλανθρωπίαν.

Πέτρος ἐπίσκοπος τῆς Τραιανουπόλεως μητροπόλεως ἐπέδωκα τούσδε τοὺς λιβέλλους καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

94 Λιβέλλος μετανοητικὸς Ἰουλιανοῦ ἐπισκόπου Σαρδικῆς ἐπιδοθεὶς Ῥούφῳ ἐπισκόπῳ Θεσσαλονίκης καὶ τῇ σὺν αὐτῷ συνόδωι

<Τοῖς> ἀγίοις καὶ προσκυνητοῖς ἱερεῦσιν Ῥούφῳ ἀρχιεπισκόπῳ Εὐχαρίῳ Σεννεκίῳ Φλαβιανῶι Δομνίνῳ Βασιλιανῶι Ἑρμείᾳ Περεβίῳ Μαρκιανῶι Κρισκονίῳ Προιέκτῳ καὶ Γενναδίῳ ἀπὸ Ἰουλιανοῦ ἐπισκόπου Σαρδικῆς. Οὕτε τὴν σὴν λαμβάνειν ἡγοῦμαι μακαριότητα καὶ πάσαν τὴν συμπαροῦσαν σοι ἀγίαν σύνοδον τὰ κατ' ἐμέ· σαφῶς γάρ ἴστε ὡς διὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν ἀγίαν καὶ ὀρθόδοξον ἣν ὑμεῖς πρεσβεύετε, παρὰ πατέρων διαδεξάμενος ἡϋξήθην πίστιν. γενομένης δὲ τῆς κατὰ Νε-

A

21 κατὰ τῶν addidi

37 Τοῖς addidi

41 ὡς διὰ — θεοῦ scripsi διὰ — θῷ ὡς A

στορίον παραχῆς, κατὰ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων κατέλαβον καὶ αὐτὸς τὴν
 cf. V 97 Ἐφεσίων μητρόπολιν, ἐν ἣι ἀπεδόθη μοι γράμματα τῆς ἀγιότητός σου παρακελευόμενα
 πάντων μὲν ἐκτὸς τῶν σχισμάτων γίνεσθαι, συντίθεσθαι δὲ τῇ ἐν τῇ Νικαέων πόλει
 ἐκτεθεῖσιν ὑπὸ τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ ἀγίων πατέρων ὀρθοδόξῳ πίστει. τὰ
 πρῶτα τοιγαροῦν συνήμην τῷ μνημονευθέντι Νεστορίῳ, οὐ δογμάτων χάριν, ἀλλὰ φιλίας 6
 ἕνεκα μόνης· μετὰ δὲ τὴν γενομένην αὐτοῦ καθαίρεσιν παραγενόμενοι τινὲς καὶ συκοφαν-
 τήσαντες τὴν ἁγίαν σύνοδον τὴν καθελούσαν αὐτὸν βλάβας τινὰς ψυχικὰς ἐνεποίησαν
 ἐμοὶ τε καὶ ἄλλοις πολλοῖς ταῖς ἑαυτῶν ματαιολογίαις καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν συναρ-
 παγεῖς, ὡς ἔφην, ἐν Ἐφέσῳ τυγχάνων οὐ προσήλθον τῇ αὐτῶν ἀγιότητι. ἐνταῦθα
 δὲ παραγενόμενος ἐπέισθην ὡς ἔωλα πάντα ἐτύγχανε τὰ εἰρημένα μοι κατὰ τῆς ἁγίας 10
 συνόδου, ἐπληροφορήθην τε σῶζεσθαι παρ' αὐτῇ ὑγίῃ καὶ καθαρὰν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως
 τὴν ὁμολογίαν ἣν ἡ τε κατὰ τὴν Νικαέων συγκροτηθεῖσα τῶν ἀγίων πατέρων ἐξέθετο
 πληθὺς καὶ ἡ ὑμῶν ἀγιότης διατελεῖ κηρύττουσα. τούτου ἕνεκα πρόσειμι τῇ ὑμετέρῃ
 θεοφιλείᾳ, δέομενος συγγινῶναί μοι ἐπὶ τε τῷ χωρισμῷ τῆς ἁγίας συνόδου καὶ ἐφ' οἷς
 συναρπασθεῖς ὑπέγραψα τῇ γενομένῃ ἀθέσμως καὶ ἀνοσίως καὶ ἀκανονίστως ὕβρει τῆς 15
 λεγομένης καθαιρέσεως παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ κατὰ τῶν
 ἀγιωτάτων καὶ θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου καὶ Μέννονος, ἀνακηρύττοντός
 μου δηλαδὴ καὶ τὸ ὀρθὸν τῆς ἐκκλησίας φρόνημα, ὅπερ καὶ ἡ ὑμῶν θεοσέβεια
 φρονεῖ, καὶ μεγάλῃ φωνῇ βοῶντος τὴν ἁγίαν Μαρίαν θεοτόκον εἶναι τε καὶ λέ-
 γεσθαι τῷ τὸν πρὸ τῶν αἰώνων ὄντα θεὸν λόγον, τὸν μονογενῆ τοῦ θεοῦ υἱόν, 20
 δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, αὐτὸν κατελ-
 θόντα, μένοντα ὅπερ ἦν κατὰ φύσιν, δίχα πάσης τροπῆς καὶ ἀλλοιώσεως ἐνωθέντα
 σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν τετέχθαι ἐξ αὐτῆς, ὁμολογῶ τε καὶ Κύριλλον καὶ Μέννονα
 τοὺς θεοφιλεστάτους καὶ ὁσιωτάτους ἐπισκόπους εἶναι ὀρθοδόξους καὶ κήρυκας τῆς
 ὀρθῆς πίστεως, ἡδικῆσθαι δὲ παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀντι- 25
 διαταξαμένων τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ. ἀναθεματίζω μέντοι καὶ Νεστόριον
 τὸν αἰρετικὸν τὸν ποτε γενόμενον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον καὶ τὸ τούτου
 ἀσεβὲς δόγμα ἔτι τε καὶ Πελάγιον καὶ Κελέστιον καὶ Βόνωσον καὶ πάντας τοὺς τὰ ἐκείνων
 φρονοῦντας καὶ μὴ τῇ πίστει τῶν ἀγίων πατέρων ἀκολουθήσαντας ἀκοινωνήτους τε ἔχω
 V 91 καὶ ἐκείνους οὓς ἡ ἁγία σύνοδος ἀφωσιωμένους εἶναι καὶ ἀνενεργήτους πάσης ἱερατικῆς λει- 30
 τουργίας προσέταξε, καὶ παρακαλῶ δεχθῆναι εἰς κοινωνίαν· καὶ γὰρ καὶ ἑμαυτὸν ἄχρι τοῦ
 νῦν ἀκοινωνήτον ἐφύλαξα κατὰ τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τὸ ὀρισθὲν
 παρ' αὐτῆς καθ' ἡμῶν τῶν ἀποσχισάντων ἑαυτοὺς καὶ πολυτρόπως πλημμελησάντων, ἐκ-
 δεχόμενος τὴν παρ' ὑμῶν φιλανθρωπίαν.

Ἰουλιανὸς ἐπίσκοπος Σαρδικῆς τούτῳ τῷ λιβέλλῳ παρ' ἐμοῦ ὑπαγορευθέντι καὶ 35
 ἀναγνωσθέντι ὑπέγραψα καὶ προσήγαγον.

95

Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βεροίας

Κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἀκακίῳ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαί-
 Rom. 13. 7 ρειν. Ὁρθῶς εἰρῆσθαι πιστεύων παρὰ τοῦ μακαρίου Παύλου τὸ ἀπόδοτε πᾶσι τὰς
 ὀφειλάς, οὐ διαλέλοιπα κατὰ τὸν παρωιχηκότα καιρὸν, ὥς γε ἑμαυτὸν πείθω, τὴν ὀφει- 40
 λομένην καὶ πρέπουσαν τῇ σῇ τελειότητι τιμὴν καθάπερ ἐν ὀφειλήματος τάξει καθικόντως
 ἀποτιννύς· ἔδει γὰρ ἔδει τοῦτο δρᾶν καὶ τὴν οὕτω σεπτήν πολιὰν αἰ ταῖς προσρήσεσι στε-
 φανοῦν. ὅτι δὲ περὶ παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἀναγκαίου πράγματος ἀνεκοινούμην, καὶ

A

28 κόνωσον A

37 βερροίας A

τούτο οἶμαι τὴν σὴν θεοφιλεστάτην εἶδέναι φρένα· γέγραφα δὲ καὶ περὶ Νεστορίου πλει- cf. V 16
στάκις ὅτι τὰ πάντα διακυκαί καὶ τὴν τῶν ἐκκλησιῶν διαταράττει γαλήνην, ξένοις τισὶ καὶ
νεωτάτοις εὐρήμασι λογισμῶν τὸν ὀρθῶς ἔχοντα καὶ ἀβέβηλον ἀληθῶς τῆς τε ἀποστολικῆς
καὶ εὐαγγελικῆς παραδόσεως παραχαράττων λόγον. καὶ γοῦν ἐκομισάμην τὰ παρὰ τῆς V 17
σῆς θεοσεβείας πρὸς τοῦτο γράμματα μόνον οὐχὶ δακρυούσης καὶ οἶον ἐκ προμηθείας τὴν 5
μέλλουσιν ἔσεσθαι τῶν πραγμάτων κατάστασιν ὑφορωμένης. ὅτι δὲ οὐχ ἡμεῖς σύνο-
δον γενέσθαι παρακεκλήκαμεν, ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὸς ὁ καὶ τῆς διχονοίας ἐν ἀρχαῖς καταβα-
λόμενος τὸν θεμέλιον καὶ τῶν ζιζανίων σπορεύς, ἅπασι προδηλότατον. ἀλλ' οὐδὲ
ἐγὼ τῇ Ῥωμαίων ἐκκλησίᾳ γεγράφηκα κατ' αὐτοῦ πρῶτος, ἥρξατο δὲ μᾶλλον αὐτὸς καὶ
τούτου. ἡμῶν γὰρ συμβουλευόντων μὲν αὐτῷ τῶν κατὰ Χριστοῦ δυσφημιῶν ἀπο- 10
σχέσθαι μᾶλλον, φρονῆσαι δὲ μεθ' ἡμῶν ὀρθά, τοῖς ἰδίοις αὐτὸς ἐπόμενος λογισμοῖς, ἐξη-
γήσεις ἑαυτοῦ διεστραμμένας καὶ μακρὰς συνθεῖς ἐπιστολὰς ἀπέστειλε πρὸς τὸν κύριόν Coll. Veron.
μου τὸν θεοσεβέστατον καὶ εὐλαβέστατον τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπον Κελεστίνον, 3· 4
ὃς καὶ τοῖς αὐτοῦ γράμμασιν ἐντυχὼν καὶ ταῖς ἐξηγήσεσι κατέγνω τοσοῦτον εἰκῇ βαττα-
ρίζοντος, μᾶλλον δὲ δυσσεβῆ τινα καὶ παλίμφημα λέγοντος κατὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σω- 15
τῆρος Χριστοῦ, ὥστε καὶ ὅρον ἐξενεγκεῖν ἐπ' αὐτῷ, γράψαι δὲ καὶ πρὸς με καὶ πάλιν V 9
αὐτὸν ὑπομνήσαι δι' ἐπιστολῶν ὥστε ἀποσχέσθαι μὲν τῆς ἑαυτοῦ κακοδοξίας, ἀνθελέσθαι
δὲ μᾶλλον τὸ ἐν ὀρθῇ πίστει διαπρέπειν ἐπείγεσθαι. καὶ ἵνα μὴ μακροὺς εἰς τοῦτο
δαπανήσας λόγους δόξαιμί πως εἶναι τῇ θεοσεβείᾳ σου φορτικός, ἐπ' αὐτὸ πάλιν εἶμι
τὸ πρᾶγμα, καὶ (τίνα <γάρ> τρόπον ἢ ἀγία σύνοδος ἐν τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει συγκε- 20
κρότηται, διηγησάμεθα) ἅπαξ ἐκεῖνο φημί· ὡμην τὴν σὴν ὁσιότητα συνδραμεῖσθαι πάντως
ὥς οὐ περὶ τινος τῶν τυχόντων συγκροτουμένης συνόδου, ἀλλὰ περὶ αὐτῆς τῆς ὀρθῆς
πίστεως καὶ τῆς καταστάσεως ἀπασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. διατετέλεκα δὲ καὶ κατ' αὐτὴν
τὴν Ἐφεσίων ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις ἅπασι θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις τοιαύτας δεχόμενος φή-
μας ὅτι τε ἤξει καὶ παρέσται καὶ τοῦτο ἐπήγγελλται δρᾶν, ἀλλ' ἴσως πλείστα γέγονε τὰ 25
ἐμποδῶν καὶ πρό γε τῶν ἄλλων τὸ σεπτὸν οὕτω καὶ τίμον γήρας καὶ ἡ τοῦ σώματος
ἀρρωστία. ἐπειδὴ δὲ ἐγγὺς ὄντες ἀπήγγελλον οἱ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, ἐμάθομεν μόλις τῆς
σῆς τελειότητος τὴν παραίτησιν. εἶτα πῶς ἦν ἐξ ἀπάσης ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς Ῥωμαίων
ἀρχῆς συναγερμένων θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ἐκάστου τε ἀλύοντος ἐπὶ τῇ παρατάσει
τῶν ἡμερῶν καὶ φάσκοντος τὴν οἰκείαν ἐπείγεσθαι καταλαβεῖν ἐκκλησίαν τε καὶ πόλιν διὰ 30
τὸ πλείστους εἶναι ἐν ἐκάστη τούς αἰρετικούς καὶ μὴν καὶ ἑτέρας συμβαίνειν διαστροφάς,
γράψαι πρὸς τὴν σὴν ὁσιότητα ἐκ τῆς Ἐφεσίων καὶ ἐκ τοσούτων διαστημάτων αἰτῆσαι
συγγνώμην; οὔτε στρατιώτου τρέχοντος οἰξέως (οὐ γὰρ εἶχομεν τὸν ὑπηρετοῦντα πρὸς
τοῦτο) οὔτε μὴν [ὡς ἔφην] περιμένοντα τινὸς ἀποδημίαν κληρικοῦ καὶ ἐπάνοδον (πλείστη
γὰρ ἦν, ὡς ἔφην, τῶν ἀλυόντων πληθὺς)· ἥδη γὰρ ἀνεκοινωσάμην τῇ σῇ θεοσεβείᾳ 35 V 16
περὶ τούτων ἀπάντων καὶ πρὶν ἐκδημῆσαι ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας. μὴ τοίνυν οἰέσθω
με τὸ σὸν θεοφιλὲς ἀλογῆσαι τοσοῦτον τοῦ πρέποντος, ὡς ἐλέσθαι σιωπᾶν ἐπὶ γε τοῖς
οὕτως ἀναγκαιοτάτοις πράγμασιν. μετὰ γε δὲ τὰ ἐν τῇ συνόδῳ πεπραγμένα λελύπημαι
λίαν· τινὲς γὰρ τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς περιεκόμιζον ἴσον ἐπιστολῆς ὡς γραφείσης παρὰ cf V 93
τῆς σῆς ὁσιότητος κατ' ἐμοῦ πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα καὶ ὁ τῶν γραμμάτων τύπος 40
οὗτος ἦν ὅτι ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος ἔχθραν ἔχων πρὸς Νεστόριον συνεσκεύασατο
αὐτόν, καὶ ἑτέρα τινα τούτοις ὁμοίαν ἔχοντα δύναμιν. καὶ εἰ μὲν τῆς σῆς ὁσιότητος
τὸ γράμμα ἐστίν, εἰκότως, ὡς γε οἶμαι, λελύπημαι· ποῖαν γὰρ ἔχθραν ἐγὼ πρὸς Νεστόριον
ἐσχηκὺς ἰδίαν εὐρίσκομαι; καίτοι χειροτονηθέντος εὐθὺς ἔγραψα τὰ κοινωνικὰ καὶ μεστήν

A

18 τὸ scripsi τοῦ A
περιμένοντα scripsi περιμένοντος A

20 γὰρ addidi

43 γράμμα scripsi πρᾶγμα A

32 τῆς scripsi τῶν A

34 ὡς ἔφην deleui

ἔπεμψα ἐπαίνων πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν· οὐ γὰρ ἤιδειν τὰ ἐσόμενα· εἴτα ὁ σύμπαρ πρὸς αὐτὸν γέγονέ μοι λόγος οὐ περὶ κοινοῦ πράγματος, ἀλλὰ μόνης τῆς ὀρθῆς πίστεως. εἰ δὲ ἐπλάσαντο τινὲς τὴν ἐπιστολήν, ἀπολογήσονται τῷ θεῷ καὶ τὴν σὴν θεοσεβείαν δια-
 σύραντες κάμοι σιωπῆς καὶ λύπης γεγονότες παραίτιοι. ὅτι δὲ τῶν ἀτόπων οὐδὲν
 ἢ γοῦν ἔξω τοῦ εἰκότος ἢ τῶν πέρα λόγου τοῦ πρέποντος ἡ ἀγία πέπραχε σύνοδος κατὰ
 τὴν Ἐφεσίῳν μητρόπολιν, ἐξ αὐτῶν ἔνεστι τῶν πραγμάτων ἰδεῖν. οὐ γὰρ περὶ τινος
 ἑτέρου συνεδρεύσαμεν, οὐ καλοῦντος εἰς δίκην ἀδελφοῦ, οὐκ ἀνεχόμενοι τῶν σαλεύειν ἐθε-
 λόντων πράγματα τισίν, ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς ὀρθῆς πίστεως τὰς συνόδους ἐποιούμεθα,
 κρατύνοντες μὲν τὰ τοῖς ἀγίοις πατράσιν ὀρισθέντα περὶ αὐτῆς ἐν τῇ Νικαέων πόλει καὶ
 τὴν ἀγίαν ἐκείνην καὶ μεγάλην σύνοδον παμψηφὶ στεφανοῦντες ὡς ἀκριβῆ καὶ τετορνευ-
 77 μένον τὸν τῆς ἀμωμήτου πίστεως ὅρον ἐξενεγκοῦσαν, συνομολογοῦντες δὲ καὶ συναινούντες
 ὅτι χρή μηδενὶ τρόπῳ παρασαλεύειν τι τῶν τεθεσπισμένων, Νεστόριον δὲ καταδικάσαντες
 ὡς παραχαράττοντα αὐτὴν καὶ ὑπερβαίνοντα ὅρια ἃ ἔθεντο οἱ μακάριοι πατέρες ἡμῶν
 λαλοῦντος δι' αὐτῶν τοῦ ἀγίου πνεύματος· οὕτω γὰρ πεπιστεύκαμεν.

Πρόσειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἡ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει.

15

96 = V 118 Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον ση-
 μαίνων πάντα τὰ πραχθέντα κατὰ τὴν Ἐφεσίῳν πόλιν

97 Latina uersio habetur in Collectione Casinensi 122

Θεῖον γράμμα πρὸς τὴν ἐν Ἐφέσῳι ἀγίαν σύνοδον ἀπολὺον πάντας τοὺς ἐπισκόπους εἰς
 τὰ ἴδια καὶ ἀποκαθιστῶν Κύριλλον καὶ Μέμνονα τοὺς ἀγιωτάτους ταῖς ἰδίαις ἐκκλησίαις 20

Ἡμεῖς τὴν τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνην ἀπάσης ἄλλης ἀσχολίας προτιμήσαντες, οὐ μόνον διὰ
 τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων, ἀλλὰ καὶ δι' ἑαυτῶν συναγαγεῖν ὑμᾶς ἐβουλήθημεν, ἀσεβὲς εἶναι
 καὶ ἀνάξιον τῆς ἡμετέρας βασιλείας πιστεύσαντες τὸ ῥαθυμούντων ἡμῶν καὶ μὴ πάντα
 ὅσα ἐνδέχεται, ποιοῦντων διαιρεθῆναι τὰς ἐκκλησίας. ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἐνωθῆναι ὑμᾶς
 γεγένηται δυνατόν οὔτε εἰς τοὺς λόγους τοὺς περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων ἐλθεῖν ἠθέλησεν 25
 ἡ ὑμέτερα εὐλάβεια, τετυπώκαμεν τοὺς Ἀνατολικοὺς ἐπισκόπους ἀπελθεῖν εἰς τὰς ἑαυτῶν
 πατρίδας καὶ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὴν σύνοδον διαλυθῆναι τὴν ἐν Ἐφέσῳι ἐπὶ τῷ Κύριλλον
 εἰσελθεῖν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Μέμνονα μέναι ἐν Ἐφέσῳι. τοσοῦτον γὰρ δηλοῦμεν τῇ
 ὑμέτεραι θεοσεβείᾳ ὅτι ἕως ὅτε ζῶμεν, καταγνῶναι τῶν Ἀνατολικῶν οὐ δυνάμεθα· οὐδὲν
 γὰρ ἐπὶ ἡμῶν ἠλέγχθησαν οὐδενὸς αὐτοῖς συζητῆσαι θελήσαντος. εἰ οὖν ἔστι σκοπὸς 30
 εἰρήνης, ἐλόμενοι ταύτην ἀφιλονείκως γνωρίσατε ἡμῖν· εἰ δὲ μὴ γε, εὐθέως πρὸς ἃ γεγρά-
 φαμεν, τῆς ἐκδημίας φροντίσατε, οὐχ ἡμῶν ὄντων αἰτίων, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ τοὺς αἰτίους
 γινώσκοντος.

98 Κελεστίνου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης πρὸς Φλαβιανὸν ἐπίσκοπον Φιλίππων ἐπανελθόντα ἐκ τῆς
 κατ' Ἐφεσον ἀγίας συνόδου

35

Τῷ ἀδελφῷ ἀγαπητῷ Φλαβιανῷ Κελεστίνος. Κεχαρισμένα, καὶ γὰρ οὐκ ὀλίγον
 μοι προθυμίας ἐπεδαψιλεύσατο, διὰ τῶν τέκνων τῶν ἡμετέρων τῶν εὐλαβεστάτων Ἰωάν-

97 Primus edidit I. B. Cotelier in Ecclesiae Graecae monumentis 1, 41

A

10/11 τετορνευμένον A

AX₁JA

19 ἀπολύνων JX₁ 20 μένονα X₁ 25 τῶν om. X₁ 27/28 ἐπὶ — Ἐφέσῳι om. J 29 δι

J^{corr}Λ ὅτε AJX₁ ἀνατολῶν J 31/32 γράφωμεν X₁

A

36 καὶ γὰρ scipis καίπερ A

νου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ Ἐπιθυμητοῦ τοῦ διακόνου γράμματα τῆς ἀγιωσύνης σου ὑπέδε-
ξάμην. τοσοῦτον γάρ μοι χαρᾶς παρεσχήκασιν ὅσον πρὸς τὴν πίστιν τοῦ πράγματος
ἢ σὴ ἀδελφότης καμάτου συνεισηνέγκατο. ἐξεπλήρωσας διὰ πάντων τὸν ἱερέα τοῦ
κυρίου, ἀγωνισάμενος ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ βασιλέως, ἀφ' οὗ ἀμοιβαδὸν ἐλπίζεσθαι ὀφείλει
ὑπὸ τῆς σῆς ἀδελφότητος ἢ ἀντίδοσις. ἢ ἀγνοεῖς, ἀδελφε ἐτιμώτατε; ἦντινα σὴν
σπουδὴν εἴ τις ὁμοίος σοι μεταχειρίσαι, γινωσκέτω εἶναι κρεῖττον καμάτου, ἵνα τῇ τοῦ
θεοῦ ἡμῶν βοηθείᾳ πάντας οὓς ἑαυτῷ ὁ διάβολος ἐπερείδεται ἐκδικῶν, ὠφελοῖται.

99

Ξύστου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης πρὸς τὸν αὐτόν

Τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ Φλαβιανῷ Ξύστος. Νενομισμένον ἐστὶ τῇ ὁσιότητι τῇ
σῇ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον προσεχῶς ὁμιλεῖν· οὕτως γὰρ τὴν θείαν ὡς ἅτε ἱερεὺς δόκιμος
ἐξεβίβασας ὑπόθεσιν, ὡς θριαμβεύοντά σε κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν πεπιστευμένην σοι ἐκκλη-
σίαν ἐπανελθεῖν. χαίρωμεν οὖν· ἀνεκαλέσω γὰρ ἀπὸ τοῦ πολέμου τοὺς πιστοὺς στρατιώ-
τας μετὰ σημείων νικηφόρων, ὅποτε τοῖς τούτου μέρεσι συνηγόρησας, οὐτινος τὸν νόμον
οἱ καλῶς δεδιδαγμένοι ἱερεῖς οὐκ ἠδύναντο μὴ εἶναι νικηταί. εἰ καὶ ὅτι μάλιστα γνῶ-
ριμος ἡμῖν γέγονεν ὁ κάματος τῆς ἀδελφότητος τῆς σῆς ἐκ πολλῶν ἀναφορῶν, ὅμως τὴν
σπουδὴν καὶ τὴν ἐγρήγορσίν σου ὁ λόγος τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συμπρεσβυτέρου τοῦ ἡμετέρου
Φιλίππου πρὸς ἡμᾶς ἐπανελθόντος σαφέστερον ἀνεδίδαξεν. ἀγαλλίω τοίνυν, γνησιώτατε
ἀδελφέ, τῇ μαρτυρίᾳ τῇ καθόλου ἀγαλλίῳ· ὀφείλεται ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας τοῖς
τοσοῦτοις καμάτοις τῶν σῶν πράξεων εὐχαριστία, ἦντινα διὰ Οὕρσου τοῦ προσφιλεστάτου
ἡμῖν καὶ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων πλευρῶν ὑποδιακόνου ἐκπεμφθέντος ὁ κατὰ πρόσωπον λόγος
ἐγκλείει, καὶ τὸ τῆς ἀγάπης ὄφλημα ἀποδιδούς τοῖς τῆς διαδοχῆς τύποις καὶ ποιῶν τῆς
ἡμετέρας καταστάσεως τὴν γνῶσιν. δίκαιον γὰρ τῇ ἀγίᾳ σου ψυχῇ ἀμοιβαδὸν τοῦτο
παραπλησίως ἐκείνῳ κατατιθέναι, οὐτινος τὸ πρόσωπον ἦτοι τὴν ὑπηρεσίαν παρὰ τῆς
θείας προνοίας διαδέδεγμαι.

100

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἀγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον

25

Ἦσθην ἐπὶ τοῖς δηλωθεῖσί μοι δι' ἐπιστολῆς παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος περὶ τῶν ἀγίων
καὶ συνεπισκόπων μου, οὓς ὀλίγη χρῆσις καὶ συντυχία, οἱοί τε καὶ ὅσοι εἶεν, ἀπέδειξε.
καὶ τάχα ἦττον ἂν τοῖς περὶ αὐτῶν γράμμασιν ἐπιστεύσαμεν, εἰ μὴ τὴν παρ' αὐτῶν μαρ-
τυρίαν ἐνίκησεν ἑαυτῇ μαρτυροῦσα ἢ τῶν ἀνδρῶν παρουσία. εἶδομεν ἀληθῶς τοῦ κυ-
ρίου ἱερέας· εἶδομεν ἄνδρας μεστούς χάριτος πνευματικῆς, ἥτις ἐν πρώτοις παρ' αὐτοῦ
δίδοται τοῦ θεοῦ, ἔτι μὴν αὐτοὺς χαριεστέρους ἡμῖν ἢ τοῦ θεοῦ περὶ ἡμᾶς κρίσις ἀπέδειξεν.
ἔσχε γὰρ αὐτοὺς παρόντας ἢ ἡμετέρα χειροτονία καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀποτελοῦσιν ἱερέα κεκο-
σμημένοι αὐτὴν ἡμῖν τὴν παρουσίαν ἐνεδείξαντο τῆς σῆς ἀγιότητος, ἣν οὐκ ἄνευ πολλῆς
τῆς ἀξίας ἀδελφικῇ αἰεὶ διαθέσει περιπλεκόμεθα. τοσοῦτον γὰρ σοι ὀφείλει ἢ κοσμικὴ
ἐκκλησία, ὅσον σοι πάντες εἰσὶν ὑποχείριοι, ὅς γε πανταχοῦ πάντας νενίκηκας. ἐπιμέ-
νοντος τοίνυν καὶ ὑγιῶς πάντα ὑποβάλλοντος τοῦ υἱοῦ ἡμῶν Θεμίσωνος τοῦ ἀρχidiaκόνου,
τὰ πρέποντα δεδώκαμεν γράμματα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνεπισκόπους ἡμῶν πρὸς οὓς

100 JK 390 primus edidit I. B. Cotelier in Eccl. gr. monum. 1, 42

A

5 ὑπὸ scripsi ὑπὲρ A

6 κρεῖττων A

16 ἐγρήγορσιν scripsi γόρησιν A

AX₁25 Ξύστου πάπα πρὸς κύριλλον inscr. X₁
τὸν AX₁ 34 αἰεὶ om. X₁26 δηλωθήσοις X₁

28 αὐτῶν scripsi αὐ-

ep. 85 ἤιτησαν οἱ προειρημένοι συνιερεῖς ἡμῶν. ἤρκει μὲν γὰρ κάκεινα ἃ πρὸ τούτου διὰ τε τῶν τῆς κατὰ Κωνσταντινούπολιν ἐκκλησίας κληρικῶν καὶ ὕστερον διὰ τῶν διακόνων τῆς σῆς ἀγιότητος ἔμπλεω πάντων ἀναγκαίων ἀπέστειλα· ἐπόμενος δὲ καὶ νῦν τῇ τε ὑπομνήσει τῆς σῆς ἀδελφότητος καὶ τῷ ἡμετέρῳ ἔθει οὐ παρέλειψα τὰ ὑγιῶς μοι ὑποβληθέντα, χάριν ὁμολογῶν καὶ ἐν εὐεργεσίαις τιθέμενος τοῦτο ὃ πέπεισμαί μοι οὐρανόθεν δεδωρῆσθαι, ἵνα 5 περὶ τε τῆς ἐμῆς χειροτονίας καὶ τῆς πίστεως τὰ αὐτὰ πρὸς τὴν σὴν ὁμόνοιαν μίξωμεν ῥήματα.

Περὶ τε τοῦ Ἀντιοχείας καὶ τῶν λοιπῶν οἵτινες μετ' αὐτοῦ ἀκόλουθοι γενέσθαι Νεστορίου ἠθέλησαν, καὶ περὶ πάντων δὲ τῶν παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπιστήμην ἐκκλησίας διοικούντων κατεilahφότες τοῦτο ὠρίσαμεν φυλακτέον ἵνα, εἰ ἀνανήψειαν καὶ μετὰ τοῦ ἰδίου 10 ἡγεμόνος ἀθετήσειαν ἅπαντα ἅπερ ἡ ἀγία σύνοδος ἡμῶν ἐπιβεβαιούντων ἠθέτησεν, ἐπανεέλθοιεν εἰς τὸ τῶν ἱερέων συνέδριον. ὥσπερ γὰρ ἐπιμένοντες τοῖς προτέροις οὐκ ἡδυνήθησαν ἐν τῇ ἡμετέρῃ εἶναι κοινωνία, οὕτως βουλόμεθα αὐτοὺς διὰ τὴν ἐνότητα καὶ εἰρήνην τῶν ἐκκλησιῶν ἀπολογουμένους, ὡς εἰρήκαμεν, ὑποδεχθῆναι. αὐτοὶ δὲ καθ' ἑαυτῶν εὐρεθήσονται τὴν ἴσην ἀπόφασιν ἐξενεγκάμενοι, εἰ ἔξω μένοντες δείξειαν ἑαυτοὺς 15 πρὸς τὸν καταβληθέντα καὶ ἐξωθηθέντα τοσαύτης ἀσεβείας κοινωνοὺς καὶ μετόχους.

101

Τοῦ αὐτοῦ

Χάριν ὁμολογοῦντες τῇ περὶ ἡμᾶς τοῦ θεοῦ ἡμῶν φιланθρωπία ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν ἐν ᾧ ἡμᾶς εἰς τὸ ὑπερέχον τῆς ἱερωσύνης ἄκρον καλέσαι κατηξίωσεν, ἐδωρήσατο ἡμῖν κατὰ τὴν ἰδίαν εὐσέβειαν τὴν παρουσίαν τῶν ἀγίων ἀδελφῶν καὶ συνεπισκόπων ἡμῶν 20 Ἑρμογένους καὶ Λαμπετίου, ἀναγκαίως πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀδελφότητα δι' αὐτῶν ταῦτα τὰ γράμματα μαρτυρούντων ἡμῶν τῇ χειροτονίᾳ δεδώκαμεν. ἐν τούτοις γὰρ πάντας ὑμᾶς, παρ' ὧν ἐκεῖνοι ἀπεστάλησαν, παραγεγενῆσθαι πεπιστεύκαμεν, ἐπειδὴ οὐδαμῶς διαστήματι χωρίζονται οὕς συνδεσμεῖ πνευματικὴ χάρις. μεθ' οἷας δὲ πάντων ὁμονοίας κατὰ οἰκονομίαν θείας προνοίας αὕτη ἡ ἡμετέρα γεγένηται χειροτονία, μαθοῦσα καὶ ἡ ὑμέ- 25 τέρα ἀγιωσύνη καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων γραμμάτων καὶ ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τῶν ἀδελφῶν πάντως τὸ δῶρον τῷ παρασχόντι κυρίῳ ὑπὲρ ἡμῶν ὁμολογήσει, ἀδελφοὶ ἀγαπητότατοι, ἵνα τῆς ἰδίας ὧν δωρεᾶς φύλαξ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην τηρῆσαι καταξιώσῃ· ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ πάντα εἰς αὐτὸν τὰ ἀνήκοντα οὕτως διοικῶν, ἵνα μὴδὲ ἐν λείψει συγχωρήσῃ, εὐεργεσίαν μοι ἐν τῇ ἀφορμῇ τῆς ἀδελφότητος δέδωκε. διὰ γὰρ τῶν ἀγίων συνιερέων ἡμῶν 30 Ἑρμογένους καὶ Λαμπετίου παραγενομένων τῇ ἡμετέρῃ χειροτονίᾳ ταῦτα τὰ γράμματα ep. 85 ἔδοξεν ἀποσταλῆναι πρὸς τὴν σὴν εὐλάβειαν, οἷα δὲ πρὸς τὴν ἀγίαν σύνοδον ἀπεστείλαμεν περὶ τῶν ἐπομένων Νεστορίῳ. ὁμολογῶ τοίνυν, σφόδρα ἡσθημεν ὅτι συνέβη ἡμῖν διὰ μίας καὶ τῆς αὐτῆς εὐκαιρίας τὰ τε περὶ τῆς πίστεως καὶ τὰ περὶ ἡμῶν αὐτῶν ἀνακοινώ- 35 σασθαι· ἅπαντας γὰρ ἔσχε τοὺς ἀδελφούς παρόντας ἡ χειροτονία ἡμῶν. τίς γὰρ ἂν ἐδοξε μὴ παραγενέσθαι, ὅποτε ἡ Ἀνατολή διὰ τῶν ἰδίων πρεσβυτέρων παρεγένετο καὶ ἐθεάσαντο μίαν πάντων καρδίαν καὶ μίαν ἐν πᾶσι ψυχὴν ἔγνωσαν ὁμόφωνόν τε τοῦ θείου πλήθους φωνήν; οὕτως ἡ κατὰ Ῥώμην ἐκκλησία μίαν ψῆφον ἐφύλαξε τῇ καταστάσει τοῦ τῆς πίστεως κήρυκος, ὥσπερ ἐν αὐτῷ τῷ τῆς πίστεως κηρύγματι μίαν αἰὲ γνῶμην ἐτήρησαν. ἐπειδὴ τοίνυν ἀρκεῖ διὰ βραχέων δεδηλώσθαι μοι τὴν χειροτονίαν, λαλητέον 40

101 JK 389 primus edidit I. B. Cotelier in Eccl. gr. mon. 1, 44

AX₁

3 καὶ in toi corr. X₁ ὑπομνήσει A ὑπομονή X₁ 14 ἀπολογουμένοις X₁ 17 τοῦ
αὐτοῦ A Εὐστου τοῦ μακαριωτάτου πάπα ῥώμης διαδόχου κελεστίνου πρὸς κύριλλον X₁ 26 καὶ¹
om. X₁

λοιπὸν ἡμῖν περὶ ὧν ὁ ἅγιος ἡμῶν ἀδελφὸς Κύριλλος ἀμνημονῶν τῆς ἰδίας ὕβρεως καὶ τῶν καμάτων αἰτεῖ. ἀρκεῖ μὲν γὰρ τὰ ἤδη γραφέντα παρὰ τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης τοῦ ἐμὲ προηγησαμένου περὶ τῆς πίστεως ὑπὲρ ἧς χαίρομεν θριαμβεύοντες κατὰ βοήθειαν τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καθ' οὗ ἡ Ζήτησις ἐκεκίνητο· ὁμως ἐπειδὴ οὐκ ὀκνητέον ἀναλαμβάνειν πολλάκις τὰ ὑγιῶς ὀρισθέντα, ἀναγκαῖον ἡγήσάμην γράφων νῦν πρὸς τὴν σὴν 5 ἀδελφότητα διὰ τῶν ἀγίων ἀδελφῶν καὶ συνεπισκόπων ἡμῶν Ἑρμογένους καὶ Λαμπετίου ταῦτα δηλοῦν διὰ βραχέων ἅπερ πολλῶι ἤδη τῷ λόγῳ πάλαι ἢ ἀπόφασις τοῦ ἀποστολικοῦ ὤρισε θρόνου, καὶ μὴ ἀποκάμῃ ἀκούων, ἀλλὰ καὶ ἡδιστα ἀκουέτω ὁ χαίρων ὅτι νενίκηκεν. εἰ γὰρ Νεστόριος ὁ τῶν ἀνοσίων διατριβῶν διδάσκαλος βιβλία ἐκδέδωκε κη- ρύττων τὰ καθαιρετέα, πόσῳ μᾶλλον ἡμᾶς δεῖ φαίνεσθαι τῆς πατρικῆς πίστεως φύλακας 10 πάντῃ ἀναιροῦντας τὰ καθιρημένα; ὁ δὲ ἅγιος καὶ συνεπίσκοπος ἡμῶν ἀδελφὸς ὁ προστάτης τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας δεικνύων ὅπως καὶ ὅσον φροντίζων τῆς πίστεως καταφρονῶν τε τῶν ὕβρεων ὡς ἐνδόξως κατὰ τὸν ἀπόστολον πέπονθε, μᾶλλον διοικηθῆναι 2 Cor. 12, 10 τὰς ἐκκλησίας ἢ ἑαυτὸν ἐκδικηθῆναι ἐπιθυμεῖ, αὐτίκα [δὲ] τοῖς ἐν ναυαγίῳ κάμνουσιν αἰτεῖ ἀνοιχθῆναι λιμένα, ἐκείνου μόνου ἀρκούμενος τῷ θανάτῳ, ὡς δοκῶν εἶναι ἐν ἀπαιδευσίαι 16 διδάσκαλος ἐξεδίδει ἑαυτῷ τὰ τοῦ δεσποτικοῦ φόβου πηδάλια, ἀλλ' ἐπιμένειν τῷ θρόνῳ οὐκ ἠδυνήθη, διδάσκειν οὐκ εἰδώς. μόνος οὖν εἴη ναυαγῆσας αὐτός, ὃν ἐν τοσαύτῃ ὁμίλῃ τῶν ἰδίων διδαγμάτων μηδὲν ὀρώντα τὸ τῆς ἀσεβείας κύμα προσέρρηξε τῷ σκο- πέλῳ τῆς καθαιρέσεως. ἔσχε μὲν οὖν πάντας χερσὶν εἰς, ἀλλὰ βυθισθέντος τοῦ ταῦτα ἐπινοήσαντος ὑγιασθῆναι βούλεται τοὺς λοιπούς. ἔστι τοίνυν καὶ ἐν ἡμῖν ἡ αὕτη ψῆφος· 20 εὐσεβεῖν γὰρ περὶ τούτους βέλτιον εἰς θεὸν ἀσεβεῖν παυσάμενους. ὅθεν δεχθῶσιν οἱ βουλόμενοι εἰς τὴν εὐθείαν ἐπανελθεῖν, περὶ ὧν πολυλογεῖν οὐ χρή, τούτων τῶν ὀλίγων ἀρκούντων· γινωσκέτωσαν γὰρ ἔσεσθαι φροντίδα περὶ τὰς καταλειφθείσας παρ' αὐτῶν ἐκκλησίας, εἰ μὴ αὐτοὶ ἑαυτοῖς βοηθήσουσι τὰ αὐτὰ ἡμῖν φρονεῖν ἐθέλησαντες. περὶ δὲ τοῦ Ἀντιοχείας Ἰωάννου ταῦτα ὀρίζομεν ὀφείλειν φυλάττεσθαι, ἅπερ ἔγκειται ταῖς προαπε- 25 σταλμέναις ἐπιστολαῖς, ἵνα γινῶι ἐσόμενος εἰς τῶν καθολικῶν, εἰ πάντα τὰ παρὰ τῆς συ- νόδου καθαιρεθέντα καθαιρῶν ἀποδείξειεν ἑαυτὸν καθολικὸν ἱερέα.

Κάτεχε οὖν ἰσχυρῶς τὰ τε συνοδικὰ καὶ τὰ παρ' ἡμῶν ὠρισμένα, ἀδελφε ἀγαπητότατε· ἀφίησι γὰρ ὁ ἀδελφὸς τὰς ὕβρεις αἵτινες αὐτῷ χρησιμεύουσιν ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ δε- σπότη, ἢ γὰρ τοιαύτη ὕβρις νίκη ἐστίν. ὅθεν ἐπικεικῶς ἤνεγκε πάντων τῶν κέντρων 30 τὰς πληγὰς οὐδὲ ἐκεῖνα αὐτὸν ἐλύπησεν ἐφ' οἷς νῦν ἡδεταί μεμνημένος ὅτι ἡγωνίσαστο διὰ στέφανον. οἶδε γὰρ οἷα μένει νικητήρια τοὺς τοιαῦτα νικῶντας. ἀγαλλιᾶσθω ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ τοῦ τοιοῦτου θριάμβου πᾶς ὁ παραγενόμενος, τῇ δὲ ψυχῇ συναινέσας. ταῦτα δὲ εἰς τὴν τῶν γειτνιώντων ἀδελφῶν γνώσιν βούλομαι πεμφθῆναι διὰ τῆς σῆς εὐλαβείας, ἵνα μάθωσι περὶ τοῦ τηλικούτου πράγματος, εἰ καὶ πάλαι πληρέστατα πάντα ὠρίσαντο, μὴ 35 ἀργεῖν ὁμως τὸν ἀποστολικὸν θρόνον. οὐ γὰρ ἐπιτρέπει ἡμᾶς ἡρεμεῖν ἀπὸ τῶν τοιούτων φροντίδων ἢ ὑπὲρ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν μέριμνα.

Ἀρχὴ τῶν κεκινημένων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν

102 = V 120 Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ Ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἰωάννη ἐπισκόπου Ἀντιοχείας περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν 40

ΑΧ₁

7 ἅπερ Α περ Χ₁ 8 ὁ χαίρων Α om. Χ₁ 14 δὲ delouī 22 πολυγρονεῖν Α 23 κατα-
λειφθείσας scripsi καταληφθείσας ΑΧ₁ 33 malim ὁ οὐ παραγενόμενος

103 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 140

Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀριστολάου Ἀκακίῳ ἐπισκόπῳ Βεροίας

Ἔργον ἐξ ἀρχῆς τοῦτο τῆς σῆς εὐλαβείας τὸ τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ συγκροτεῖσθαι καὶ αὐξεσθαι. ἤδη γὰρ καὶ πρὸ τούτου σῶι πόνῳ καὶ καμάτῳ <τὰ> διεσπαρμένα μέλη τῆς καθολικῆς καὶ ἀληθοῦς πίστεως καλῶς συνήρμωσται, καὶ νῦν, ἐπειδὴ διαβόλου τινὸς κακο- 5 τροπίαί καὶ οὐχ ἀπλήϊ οὐδὲ εὐθυνομένη διδασκαλίαί σπέρματα διχονοίας τοῖς ἡνωμένοις καὶ ἔν καὶ τὸ αὐτὸ φρονοῦσιν ἐμβέβληται, ἀναλαβεῖν σε τὴν ἐγνωσμένην τοῖς πᾶσι δύναμιν προτρέπομεν, ἵνα εὐχαῖς ὁμοῦ ταῖς πρὸς τὸν θεὸν καὶ συμβουλαῖς ταῖς περὶ τοὺς ἱερεῖς συναγαγεῖν καὶ συνάψαι τὰ μεμερισμένα καὶ οὐ δικαίως οὐδὲ ὀσίως εἰς μάχην τραπέντα σπουδάσειας. ἔσται δὲ τοῦτο εὐχερῶς, ὥσπερ ἡγοῦμεθα, τῇ σῇ ἀγιστάσῃ, εἰ τὸν 10 εὐλαβέστατον Ἰωάννην τὸν τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον μὴ φιλονεικῆσαι μηδὲ ἐνστήναι ἀνθρωπίνῃ βουλήσῃ ἢ πλάνῃ προτρέψῃ, μᾶλλον δὲ κἀκείνου ἐπείξεως ἀποστήναι, οὐ δὴ πάντες τὴν ἐπίνοιαν καὶ τὸ τῆς διδασκαλίας καινὸν ἀπομάχονται. πρέπει γὰρ ἐν τούτῳ τῷ γήρῳ καὶ τοῦτον τὸν ἄθλον ἀνύσαι τὴν σὴν θεοσέβειαν, ὃν ἀγωνισάμενος ὢν πάλαί γεναίως κατώρθωσας, νικητὴς ἀνακηρυχθήσῃ. καὶ τοῦτο εὖ ἴσμεν ὡς εὐχαῖς τε καὶ 16 συμβουλαῖς καὶ αὐθενταῖς διαπράξῃ, τὰ δὲ συνήθη καὶ νῦν ἐξαιτούμεν ὥστε εὐχαῖς ταῖς πρὸς τὸ κρεῖττον ἐπιμένειν σπουδαιότερον, ὅσον οἷόν τέ ἐστι, καὶ ἐπιπονώτερον τὴν ἐκείθεν ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἐξ ἡμῶν καὶ πᾶσι τοῖς τῆς βασιλείας τῆς ἡμετέρας πράγμασιν εὐμένειαν καὶ ἐπικουρίαν <προ>καλεῖσθαι.

104 = V 121 Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ τοῦ αὐτοῦ τῷ μακαρίῳ Συμεῶνι τῷ στυλῆτι 20

105 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 142

Πρότασις ἐπιδοθεῖσα Ἀκακίῳ ἐπισκόπῳ Βεροίας παρὰ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ καὶ παρ' αὐτοῦ σταλεῖσα τῷ μακαρίῳ Κυρίλλῳ διὰ Ἀριστολάου

Ἐμμένομεν τῇ πίστει τῶν ἐν Νικαίᾳ συνεληλυθότων ἀγίων πατέρων τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν διδασκαλίαν ἐχούσῃ καὶ προσθήκης οὐ δεομένη. σαφῆ δὲ αὐτῆς ποιεῖ 25 τὴν ἔννοιαν καὶ ὁ ἀγιώτατος καὶ μακαριώτατος Ἀθανάσιος ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρέων καὶ ὁμολογητὴς ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ πρὸς τὸν μακαριώτατον καὶ θεοφιλέστατον Ἐπίκτητον τὸν ἐπίσκοπον Κορίνθου. ἐμμένομεν τοίνυν καὶ αὐτῇ ὡς ἀκριβῆ ἐρμηνείαν ἐχούσῃ τῆς προειρημένης πίστεως. τὰ δὲ πρόσφατον ἐπεισαχθέντα δόγματα ἢ δι' ἐπιστολῶν ἢ διὰ κεφαλαίων ὡς τὸ κοινὸν διαταράξαντα ἐκβάλλομεν, ἀρκούμενοι τῇ παλαιᾷ τῶν πατέρων 30 νομοθεσίᾳ καὶ πειθόμενοι τῷ εἰπόντι μὴ μέταιρε θρία αἰώνια ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου.

Πrou. 22, 28

106 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 144

Ἐπιστολὴ Ἀκακίου πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Ἱεραπόλεως

Κατήντησεν ὁ ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρέων, οὐχ ὁ τὰ πάντα θαυμασιώτατος καὶ πιστότατος 35 Ἀριστόλαος ὁ τριβούνος καὶ νοτάριος, ἀλλ' ὁ εὐγενέστατος μαγιστριανὸς Μάξιμος ὁ συνὼν

22 cf. Theodoret, ep. 112 ἀπέστειλα τῆς τε τοῦ μακαρίου Ἀκακίου ἐπιστολῆς καὶ τῆς τοῦ μακαρίου Ἰωάννου [108] πρὸς τὸν μακάριον Κύριλλον γραφείσης τὸ ἴσον, ἵνα γνῶς ὡς καὶ περὶ συμβάσεως αὐτῷ γράφοντες τὴν τῶν κεφαλαίων τούτων κατηγορίαν ἐποιήσαντο

ΑΛ

2 βεροίας Α 4 τὰ addidi
15—19 καὶ τοῦτο — προκαλεῖσθαι om. Α

9 τραπέντας Α 14 ὢν scripsi secundam Α δν Α
19 προκαλεῖσθαι scripsi καλεῖσθαι Α 22 βεροίας Α

αὐτῷ· τοῦτον γὰρ ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦ τε ἐπαγόμενον γράμματα καὶ τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου. καὶ ὁ μὲν ἐν Ῥώμῃ ἐπίσκοπος μίαν ἐπιστολὴν πρὸς ἡμᾶς ἔγραψεν, ὁ δὲ Ἀλεξανδρείας τρεῖς ἢ τέσσαρας, ὧν τῆς μιᾶς τὸ ἀντίγραφον ἀπέστειλά σου τῇ θεο- ep. 107
σεβείᾳ. εἰ τοίνυν δυνατόν σκυλῆναί σε ἕως ἡμῶν, ποιεῖς καλῶς· εἰ δέ, ὡς ἐπέστειλας, εἰσέτι ὀδυνᾶσαι τοὺς πόδας, ἐγκύψας τοῖς γράμμασι τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου 5
καὶ γνοὺς ὅση ἀκριβείᾳ ἐχρήσατο τῆς πίστεως ἕνεκα, γράφων πρὸς ἡμᾶς σύνθου τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἀντιγραφόμενοις μετὰ γνώμης τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Ἰωάννου καὶ Παύλου καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ εὐρισκομένων κυρίων ἐπισκόπων. τὸ δὲ αὐτὸ τῆς ἐπιστολῆς ἀντίγραφον μετὰ γραμμάτων ἐμῶν ἀπέστειλα καὶ τῷ κυρίῳ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Θεοδωρήτῳ, παρακαλέσας αὐτὸν γενέσθαι ἕως ἡμῶν, εἰ δὲ ἐπέ- 10
χεται διὰ τὴν αὐτόθι ἐνδημίαν τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου στρατοπεδάρχου, γράψαι πρὸς ἡμᾶς ὅτι στοιχεῖ τοῖς ὑφ' ἡμῶν τυπουμένοις καὶ ἀντιγραφόμενοις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. τοῦ δὲ βαθυτάτου ἡμῶν γήρους φείσασθε, παρακαλῶ, καὶ δότε χεῖρα περὶ πολλοῦ ποιουμένῳ περιαιρεθῆναι ἡμῶν τὴν αἰσχύνην ταύτην καὶ τὴν ἀπὸ τῆς διχονοίας ἀφόρητον βλάβην. οἴδατε γὰρ ὡς ἐν πᾶσιν ὑμῖν συμπεριηνέχθη καὶ ὅτι ἐν μὲν Ἐφέσῳ ὁ θεοφιλέστατος 15
ἐπίσκοπος Παῦλος ὑπέγραψεν ὑπὲρ ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ καθάπερ ὑπέθεσθε, ἐπὶ τὸν εὐσεβῆ ἡμῶν *cf.* V 96 ἀνήνεγκα βασιλέα, μνημονεύσας ὡς αἰρετικοῦ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου, *ds cf.* V 93 καὶ ἐπελάβετο ἡμῶν ἐν οἷς πρὸς ἡμᾶς ἔγραψεν, ἡρέμα πῶς ὑπογογγύζων ὅτι ὡς αἰρετικοῦ *ep.* 95 αὐτοῦ ἐμνημόνευσα ἐν οἷς ἀνήνεγκα ἐπὶ τὸν ἡμερώτατον βασιλέα.

Πᾶσαν τὴν σὺν σοὶ ἀδελφότητα ἐγὼ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ προσαγορεύομεν.

20

107 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 145

Τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου πρὸς τὸν μακάριον Ἀκάκιον τὸν Βεροίας ἀντίγραφον

- 1 Κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἀκακίῳ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Πρέπουσαν ἑαυτῇ φροντίδα καὶ νῦν ἡ σὴ ὁσιότης ἀνεδέξατο· σκοπὸς γὰρ αὐτῇ κατὰ τὸ ἀγαθὸν θέλημα τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος θεοῦ συνάψαι τὰς ἐκκλησίας καὶ ποιῆσαι μὲν 25
ἐκ μέσου τὸ μικροψυχεῖν ἀναπείθον τοὺς ὀφείλοντας ὁμογνωμονεῖν, ἅπαν δὲ περιελεῖν τὸ λυποῦν καὶ τοῖς τῆς ἀγάπης περισφίγξαι δεσμοῖς τὰ διεσπασμένα. ἀλλ' ὡς ἔοικε, τῶν αὐτόθι τινὲς δεδίασι μὲν κατὰ τὸ εἶκος τὸ δοκεῖν ἐναργῶς ἀντανίστασθαι τῷ τῆς σῆς τελειότητος σκοπῷ, ὁρῶσι δὲ τοῦτο ἀσυμφανῶς καὶ οἷον λανθάνειν σπουδάζοντες. τὸ γὰρ τοιαῦτα πράττειν καὶ ἀπαιτεῖν ἃ μὴ γενέσθαι δύναται, τί ἕτερόν ἐστιν εἰ μὴ αὐτοῖς 30
πράγμασιν ἀναφωνεῖν ὡς ἀβούλητον αὐτοῖς τὸ τῆς εἰρήνης χρῆμά ἐστι; καὶ ταῦτα φημι τὴν διαπεμφθεῖσαν παρὰ τῆς σῆς τελειότητος ἐπιστολὴν ἀναγνοῦς, δι' ἧς ἐμάνθανον ἀπαι- *ep.* 105
τεῖν αὐτοὺς πᾶν σύγγραμμα καὶ πᾶσαν ἐπιστολὴν τὴν πρὸ τῆς συνόδου καταγινώσκεσθαι καὶ ἀθετεῖσθαι χρῆναι παρ' ἡμῶν, συναινέσαι δὲ τῷ συμβόλῳ τῆς ὀρθῆς πίστεως τῷ ὀρισθέντι κατὰ καιροῦς παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων ἐν τῇ κατὰ Νίκαιαν μεγάλῃ συνόδῳ. 35
ἐγὼ δὲ ὅτι μὲν τὸ σεπτὸν ἐκεῖνο τῆς πίστεως σύμβολον ἀπόχρη πρὸς πᾶσαν εἰδήσιν ἀγαθὴν, ἐνδεῖ δὲ αὐτῷ παντελῶς οὐδέν, φαίνῃ <ᾶν> καὶ συνθήσομαι κἂν εἰ μὴ ἑτέροις
2 δοκεῖ τισι τοῦτο φρονεῖν ἢ λέγειν· τεθαύμακα δὲ λίαν ἐκεῖνο. Νεστορίου γὰρ τὰς πα-
λιμφήμους ἐκείνας καὶ βδελυρωτάτας ἐρευγομένου φωνὰς κατὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος
Χριστοῦ καὶ τοῦτο ἐπ' ἐκκλησίας, ἐγράψαμεν ἃ γεγράφαμεν, ἀντιλέγοντες αὐτῷ καὶ ταῖς 40
βεβήλοις αὐτοῦ καινοφωνίαις ἀντεξάγοντες τὴν ἀλήθειαν, καὶ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ χάριν καὶ
τοῖς τόμοις ἐντυχόντες ὠφέληνται πολλοὶ καὶ ὀρθῇ συνέσει τετιμήκασι τὰ κατ' ἐκεῖνου παρ'

ΑΛ

16 εὐσεβεῖ Α
38 δοκῇ Α

18 ἔγραψεν] *scripsit in praesenti* Α
41 καινοφωνίας Α κenoφωνίασ Α

22 βεροίας Α

37 ἂν addidi

ἡμῶν εἰρημένα. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως οἱ νῦν ὀφείλοντες τὰ ἐκείνου ἀναθεματίζειν μιὰρὰ
 δόγματα καὶ ἀλλοτριοῦν ἑαυτοὺς τῆς δυσσεβείας αὐτοῦ πρὸς πᾶν τὸναντίον περιτρέποντες
 τὴν σπουδὴν ἀφανίζεσθαι. ζητοῦσι τὰ κατ' αὐτοῦ γεγραμμένα. ποῖον ἔχει τοῦτο λόγον;
 ἐννοεῖτω γὰρ ἡ σὴ ὁσιότης ὅσην ἔχει τὸ πρᾶγμα τὴν ἀτοπίαν, <εἰ> οἱ ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς
 πίστεως γεγραφότες ἀρνησόμεθα τὰ ἑαυτῶν, μᾶλλον δὲ κατηγορήσομεν τῆς ἑαυτῶν πίστεως; 6
 οὐκοῦν εἰ μὴ ὀρθῶς ἔχει τὰ κατὰ Νεστορίου ἥτοι τῶν ἀνοσιῶν αὐτοῦ δογμάτων γεγραμ-
 μένα, μάτην καθήρηται καὶ τάχα που φρονεῖ μὲν ἐκείνος ὀρθῶς, πεπλανήμεθα δὲ ἡμεῖς οὐ
 συνενεχθέντες αὐτῷ, γεγραφότες δὲ μᾶλλον οἷς ἔφη, τὰ ἐναντία, καίτοι Νεστορίου πολλὰ
 περιφέρονται βιβλοὶ διακυκῶσαι τὸ πᾶν καὶ διαθορυβοῦσαι τὰς ἐκκλησίας. εἶτα πῶς ἡμεῖς
 8 ἀφανίσομεν τὰ κατ' αὐτοῦ κἂν γοῦν ἔσθ' ὅτε βραχεῖαν τὴν ὄνησιν ἐμποιοῦντα τισί; συ- 10
 νοραὶ τοίνυν ἡ σὴ πανσύνετος τελειότης ὅτι πρᾶγμα ζητοῦσιν ἀμήχανον καὶ τοσοῦτον ἀφε-
 στήκασιν τοῦ κατευνάζειν βούλεσθαι τὴν μεταξὺ κειμένην διχόνοιαν, ὥστε καὶ εἰς ἀρχὰς
 ἀνατείνειν αὐτὴν ἀκαταλήκτου φιλονεικίας. διὰ τί γὰρ μᾶλλον ἐν τῇ Ἐφεσίῳν μητροπόλει
 ἀφигμένοι οὐ γεγόνασιν σύμψηφοι τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ κατὰ τοῦ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα δυσσε-
 βῶς δυσφημήσαντος; εἰ γὰρ καὶ ὑστέρησαν βραχύ, τί τὸ κωλῶον ἦν ἐντυχόντας τοῖς 15
 πεπραγμένοις ὑπομνήμασι πληροφορηθῆναι μὲν ὅτι γεγόνασιν ἐνθέσμως, συναινέσαι δέ, ὡς
 ἔφην, ὀρθῇ καὶ ἀνεπιπλήκτῳ τῇ παρὰ πάντων ψήφῳ; ἀλλ' ἐκ τῶν ἐναντίων οὔτε
 θεὸν ἐννοήσαντες οὔτε τὸν Ζῆλον τῶν συνελεγεμένων (οὐ γὰρ περὶ κοινοῦ τινος πράγματος
 ὁ λόγος ἦν, ἀλλὰ περὶ πίστεως δι' ἧς σέσωκε τὴν οἰκουμένην ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἐν Χριστῷ),
 πᾶσαν ὡμότητα καὶ πάντα μισαδελφίας τρόπον εἰς ἡμᾶς ἐνεδείξαντο, τοῦτο μὲν τὴν ἀγίαν 20
 καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον ἀκοινωνησαί περιυβρίσαντες καὶ τοῦτο ἀκρίτως, τοῦτο δὲ καὶ
 οἶον ἀνημέρῳ δεξιᾷ τὸ τῆς ἀγριότητος κατωθῆσαντες. εἶφος ἐμοῦ τε καὶ τοῦ εὐλαβεστάτου
 ἐπισκόπου Μέμνονος. ὑποκείσθω γὰρ ὅτι κατ' ἀλήθειαν καὶ παρῆλθέ τι τῶν εἰς ὀρθότητα
 δογμάτων ἡμᾶς ἢ καθ' ἑτέρους τρόπους ἔνοχοι τισὶ γεγόνασιν τῶν πταισμάτων· οὐκ ἐχρὴν
 ἀξιοθῆναι λόγου; συντυχίας; μέμψεως; καίτοι Νεστορίου τριετὴ δαπανήσαντος χρό- 25
 νον ἐν τῷ δυσφημῆν πάντες ἠνεσχόμεθα, καὶ ἡ σὴ δὲ μεθ' ἡμῶν ὁσιότης καὶ πάντες
 συνεβουλεύσαμεν ἀποσχέσθαι μὲν αὐτὸν ἐκείνων, μεταποιεῖσθαι <δὲ> μᾶλλον τῶν εἰς ὀρθό-
 τητα καὶ ἀλήθειαν ὁρῶντων δογμάτων. ἐμμέναντα δὲ καὶ τὰ ἔτι πολλῶι χεῖρονα τῆς
 Χριστοῦ δόξης καταφλυαρήσαντα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἐφεσίῳν μητροπόλει, λοιπὸν ὡς ἀνίατον
 4 ἐσχηκότα τὴν νόσον ἡ ἀγία σύνοδος μετέστησε τῆς ἱερωσύνης. βούλομαι δὲ τι τὴν σὴν 30
 ὁσιότητα χρησίμως εἰς τὸ παρὸν ὑπομνήσαι. ὅτε γὰρ κατὰ τὴν μεγάλην Κωνσταντι-
 νούπολιν ἡ ἀγία ὡμὴν σύνοδος συνεκροτήθη, Ἰωάννου τὸ τηνικάδε κατηγορουμένου, εἶτα
 πέπρακτο τὰ ἐπ' αὐτῷ παρὰ πολλῶν ὑπομνήματα, μελλούσης ἐκφέρεισθαι τῆς κατ' αὐτοῦ
 ψήφου, καὶ γὰρ ἐτύχανον τῶν ἐστηκότων εἰς, οἶδα τῆς σὴς ὁσιότητος ἀκούσας τῇ ἀγίᾳ
 συνόδῳ λεγούσης ὅτι εἰ ἥιδειν ὅτι συγγνωσθεῖς Ἰωάννης ἀμείνων ἑαυτοῦ γενήσεται καὶ 35
 τῆς ἐνούσης αὐτῷ δυστροπίας ἀποστήσεται; πάντας ἂν ὑμᾶς παρεκάλεσα ὑπὲρ αὐτοῦ.
 τεθαύμασται δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ πάλιν ἡ σὴ ὁσιότης ὡς εἰπούσα τὸ ἀληθές. τί τοίνυν ἔδει
 τὴν ἀγίαν ποιῆσαι σύνοδον, ἀμετανόητον εὐροῦσαν καὶ οὕτως ἐνστατικὸν τὸν τῇ ὀρθῇ πίστει
 6 μαχόμενον; ἐπειδὴ δὲ φασιν ὅτι χρὴ μόνῳ συνθέσθαι τῷ συμβόλῳ ἥτοι τῇ ἐκθέσει
 τῆς πίστεως τῶν τῆς, καὶ γὰρ πρὸς τοῦτο ἐρῶ ὅτι σκοπὸς γέγονεν εἰς τὴν ἀγίαν καὶ οἰκου- 40
 μενικὴν συνόδῳ τῇ συναχθείσῃ κατὰ τὴν Ἐφεσίῳν μητρόπολιν τοῦ στήσαι τὸ σύμβολον,
 ὥστε καὶ πάντας ὁμολογεῖν τε καὶ πιστεύειν οὕτω καὶ διδάσκειν, μήτε προστεθέντος τινὸς
 μήτε μὴν ὑψηρημένου. οὐ γὰρ ἔστιν ἐπ' αὐτῷ προσθεῖναι καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν
 ἀφελεῖν· διὰ γάρτοι τοῦτο καὶ Νεστορίου κατεψηφίσατο ὡς μὴ τηρήσαντος αὐτό, παρα-

ΑΛ

 4 εἰ Α om. A
 congregati sunt A

 14 τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα Α
 27 δὲ Α om. A

18 τὸν — συνελεγεμένων Α causam pro qua

κεκινήκωτος δὲ μᾶλλον καὶ παρασημήναντος καὶ κατ' οὐδένα μὲν τρόπον ἀκολουθήσαντος αὐ-
 τῷ, ἕτερα δὲ τινὰ καὶ ξένα τῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων ταῖς τῶν λαῶν ἀκοαῖς ἀνοσίως
 ἐνσπείραντος. πέπρακται τοίνυν ἐν τῇ Ἐφεσίῳ περὶ τούτου ἰδικὸν ὑπόμνημα, βεβαιούσης
 τῆς συνόδου τὴν ἐκτεθείσαν πίστιν παρὰ τῶν ἀγίων ἡμῶν πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συνε-
 λεγμένων κατὰ καιροῦς, καὶ πέπομφα τοῦτο πρὸς εὐμάθειαν τῇ σῇ ὁσιότητι· ὅτι γὰρ 5
 ὀρθῶς καὶ ἀνεπιπλήκτως ἔχει, διδάξει σαφῶς ἡ ἀνάγνωσις. παρεθήκαμεν δὲ καὶ τῶν
 ἀγίων καὶ μακαρίων πατέρων χρήσεις, ἵν' εἰδεῖεν οἱ ἐντυγχάνοντες τινὰ τρόπον ἐκείνοι νε-
 νοήκασιν τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, οἳ καὶ ἡμῶν αὐτῶν γεγονάσι μυσταγωγοί. ἤδη τοίνυν
 τούτου γεγονότος παρὰ πάντων, διὰ τί μὴ μᾶλλον συναινοῦσι καὶ αὐτοί; ἔαν γὰρ τὸ
 πᾶσιν ἀρέσαν παρὰ πάντων κρατύνηται, κρατήσῃ πάντως ἡ εἰρήνη, ὑπ' οὐδενὸς τὸ σύμπαν 10
 6 ἀντιλεγόμενη. οὐκοῦν εἰ καὶ πλείστα καὶ παγχάλεπα <τὰ> παρ' αὐτῶν εἰς ἡμᾶς γεγονότα
 καὶ πᾶν εἶδος ἀπανθρωπίας ἐπεχειρήθη, ἀλλ' ἐννοοῦντες τὸ τῷ θεῷ δοκοῦν καὶ ἀρέσκον
 τῷ εὐσεβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τῆς ἐκκλησίας χρήσιμον καὶ τὰς
 τῆς σῆς ὁσιότητος συμβουλάς ἀπάσης αἰδοῦς ἀξιοῦντες, εἰκότως ἀφίεμεν ὡς ἀδελφοῖς τὰ
 εἰς ἡμᾶς, ζητοῦμεν δὲ μᾶλλον ὃ πᾶσι δοκεῖ καλῶς καὶ ὀρθῶς ἔχειν, συναρέσκει δὲ καὶ τῷ 15
 θεοφιλεστάτῳ βασιλεῖ. συναινείτωσαν τῇ καθαιρέσει Νεστορίου, ἀναθεματίζοντες αὐτοῦ
 τὰς δυσφημίας καὶ τὰ βέβηλα δόγματα, καὶ λοιπὸν ἔτι τὸ κωλύον οὐδὲν ἐκ μέσου γενέσθαι
 τὴν διχόνοιαν· ἀπολήψονται γὰρ ἀλλήλας αἱ ἐκκλησίαι, Χριστοῦ τὴν εἰρήνην αὐταῖς βρα-
 βεύοντος.

7 Μὴ γὰρ δὴ τινὲς ἀπλῶς ἀλλοκότους ἐμείψαν καθ' ἡμῶν λόγους, τὰ Ἀπολιναρίου 20
 με φρονεῖν ἐπιφημίζοντες ἢ γοῦν τὰ Ἀρείου ἢ Εὐνομίου, καθὰ γεγράφεσιν ἐν τῇ Ἐφεσίῳ. V 151, 11
 ἐγὼ γὰρ διὰ τὴν τοῦ σωτῆρος χάριν αἰεὶ γέγονα καὶ ὀρθόδοξος, ἐτρέφην δὲ καὶ εἰς χεῖρας
 ὀρθοδόξου πατρὸς καὶ οὔτε τὰ Ἀπολιναρίου πεφρόνηκα πώποτε, μὴ γένοιτο, οὔτε τὰ Ἀρείου
 ἢ Εὐνομίου οὔτε μὴν τὰ ἐτέρου τινὸς τῶν αἵρετικῶν, ἀναθεματίζω δὲ μᾶλλον αὐτούς. οὐ
 γὰρ ἄψυχον λέγω τὸ σῶμα Χριστοῦ, ὁμολογῶ δὲ ὅτι ἐψύχωτο ψυχῇ λογικῇ, καὶ οὔτε 25
 σύγχυσιν ἢ φυρμὸν ἢ ἀνάκρασιν γεγενῆσθαι δισχυρίζομαι, καθὰ φασὶ τινές, ἄτρεπτον δὲ
 καὶ ἀναλλοίωτον ὑπάρχοντα κατὰ φύσιν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ἐπίσταμαι καὶ παντὸς ἀνεπί-
 δεκτον πάθους κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν. ἀπαθὲς γὰρ τὸ θεῖον καὶ τροπῆς ἀποσκίασμα Iac. 1, 17
 παθεῖν οὐκ ἀνέχεται, ἐρήρεισται δὲ μᾶλλον ἐν ἰδίοις ἀγαθοῖς, ἔχει δὲ καὶ ἀκράδαντον τὴν
 ἐφ' οἷς ἔστι, διαμονήν. ἓνα δὲ ὄντα Χριστὸν καὶ κύριον τὸν μονογενῆ τοῦ θεοῦ υἱόν, 30
 τοῦτον λέγω παθεῖν ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ κατὰ τὰς γραφάς ἦτοι κατὰ τὴν τοῦ μακαρίου Πέ- 1 Petr. 4, 1
 8 τρου φωνήν. ἡ δὲ γε τῶν κεφαλαίων δύναμις κατὰ τῶν Νεστορίου δογμάτων γέγραπται
 μόνων· ὃ γὰρ ἐκεῖνος εἰρηκέ τε καὶ πεφρόνηκεν οὐκ ὀρθῶς, ταῦτα ἐκβάλλει. οἳ δὲ ἀνα-
 θεματίζοντες καὶ ἀρνούμενοι τὴν κακοδοσίαν αὐτοῦ παύσσονται τοῖς παρ' ἡμῶν ἐπιπλήττοντες·
 ὁπονται γὰρ τὰς τῶν κεφαλαίων ἐννοίας κατὰ μόνων τῶν ἐκείνου χωρούσας δυσφημιῶν. 35
 ἀποδοθείσης δὲ τῆς κοινωνίας καὶ γενομένης εἰρήνης μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν, ὅτε καὶ γράφειν
 ἀδεῶς ἐξέσται τοῖς μὲν αὐτόθι πρὸς ἡμᾶς, ἡμῖν δὲ πάλιν αὐτοῖς, τότε καὶ μάλα ραιδίως,
 εἴ τι περ ὅλως οὐ νενόηται τισὶν ὀρθῶς τῶν παρ' ἡμῶν γεγραμμένων, τοῦτο καταλευκαν-
 θήσεται. πληροφορήσομεν γὰρ σὺν θεῷ οὐχ ὡς ἔτι μαχομένους, ἀλλ' ὡς ἀδελφούς, ὅτι

20—32 Fcyr 20 ἐκ τῆς πρὸς Ἀκάκιον τὸν Βεροίας δευτέρας ἐπιστολῆς, ἥς ἡ ἀρχὴ· Πρέπουσαν
 ἐαυτῇ φροντίδα καὶ νῦν ἡ σὴ ὁσιότης ἀνεδέξατο· μὴ γὰρ — φωνήν 32. 36. 39 Theodoret. ep. 112
 καὶ αὐτὸς δὲ ὁ μακαρίτης Κύριλλος γράφων τῷ μακαρίῳ Ἀκακίῳ τὸν τῶν κεφαλαίων τούτων παρεδή-
 λωσε σκοπὸν εἰρηκῶς ὅτι ἐκεῖνα πρὸς τὰς τοῦδε καινοτομίας ἐγράψαμεν καὶ ὅτι τῆς εἰρήνης γενομένης
 ἐκλευκαυθήσεται

AA

11 τὰ addidi
 21 με om. Fcyr

20 ἀλλοκότους Fcyr ἀλλοκότως A ἀλλοκότων A
 ἢ² AA καὶ Fcyr

καθ' ἡμῶν ἐμείψαν Fcyr

πάντα ὀρθῶς ἔχει, καὶ ὧν γεγράφαμεν ἡμεῖς τοῖς Νεστορίου μαχόμενοι δόγμασιν, ἀπάιδον οὐδὲν ὅλως ἐστὶν ἢ ταῖς ἀγίαις καὶ θεοπνεύστοις γραφαῖς ἢ γοῦν τῷ ἐκτεθέντι τῆς πίστεως ὅρῳ παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων, τῶν ἐν Νικαίᾳ φημί συνεδρευσάντων κατὰ καιρούς. ἡμεῖς τοίνυν εἰς εἰρήνην ἔχομεν τὸν σκοπὸν ἡὑτρεπίσμεθά τε κατακολουθεῖν τοῖς ὀρισθεῖσι παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ θεοφιλεστάτου βασιλέως, οὕτω δηλονότι ὥς τῇ Νεστορίου 5 καθαιρέσει συναινεῖν ἐθέλουσι καὶ ἀναθεματίζουσιν αὐτοῦ τὰ μισὰ δόγματα κοινωνῆσαί τε

Eph. 2, 14 καὶ εἰς ὁμόνοιαν ἔλθεῖν, Χριστοῦ πρὸς τοῦτο συνείροντος· αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν 9 κατὰ τὰς γραφάς. τῶν δὲ λεγόντων ἐκβάλλεσθαι δεῖν ἅ κατὰ τῶν βεβήλων Νεστορίου δογμάτων ἐγράψαμεν, ἀνάσχοιτο ἂν οὐδεὶς· ἐναργέστατα γὰρ ἡμᾶς ἀγλῶττους εἶναι βούλονται ταῖς ἐκείνου δυσφημίαις τὴν παρὰ πάντων πραγματευόμενοι σιωπῇ. ἢ τάχα 10 ποτὲ καὶ ἡμᾶς ἀναπείσειν οἶονταί τὰ ἐκείνου φρονεῖν, εἰ τὰ ἑαυτῶν ἀρνούμεθα ὀρθῶς τε καὶ ἀμωμήτως ἔχοντα καὶ ταῖς ἐκείνου καινοφωνίαις ἀντανιστάμενα; εἰ δὲ τινὲς τῶν αὐτόθι κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν διασύρουσι τινά, παρατρέποντες αὐτῶν ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, τὰς ἐννοίας, ἀλλ' ἴστωσαν ὅτι παρὰ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ὄντας θεοσεβεστάτους ἐπισκόπους τοῦτο δρῶντες ἀλίσκονται. συνήνεσάν τε γὰρ καὶ συναινοῦσιν ἅπαντες τοῖς 15 παρ' ἡμῶν ὡς ὀρθῶς ἔχουσί τε καὶ εἰρημένοις, καίτοι τῶν θείων δογμάτων ἀκριβεῖς ὄντες 10 ἐρευνηταί. κάκεινο δὲ πρὸς τούτοις ἡ σὴ θεοσέβεια ἐννοεῖτω ὅτι χρὴ τὴν εἰρήνην οὕτω συντεθῆναι, ὥστε μηδενὶ ἀπαρέσαι τῶν κατὰ πάσαν τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων, ἵνα καὶ οἰκουμένη γένηται καὶ μὴ σχίσμα συνάψαντες ἐν ἑτέρα πολλὰ ποιήσωμεν. οὐ γὰρ συναινέσουσι πάντως, εἴ τι γένοιτο παρὰ τὸ εἶκός, καὶ μάλιστα τούτου 20 φροντίσαι χρὴ. πάντων γὰρ ἐνστάντων ἐν τῇ Ἐφέσῳ καὶ οὐκ ἀνασχομένων κοινωνῆσαι τοῖς ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, προτεινόντων δὲ ὅτι οὐ πρότερον ἔσται τοῦτο, εἰ μὴ καταδέξαιτο τὴν καθαιρέσιν Νεστορίου καὶ ἀναθεματίσουσιν αὐτοῦ τὰ δόγματα μεθ' ἡμῶν, πῶς τούτου μὴ γεγονότος τὰ τῆς κοινωνίας στήσεται; τίς δὲ ἡμῶν οὐ καταβοήσεται τὰς ἑαυτῶν προδεδωκότων ψυχὰς καὶ ἀρνησαμένων τὴν ὀρθὴν πίστιν καὶ ἃ πᾶσιν ἤρεσεν, ἡμῶν ἐκβα- 25 λόντων ὡς οὐκ ὀρθῶς εἰρημένα; ἢ οὐ δεῖ πάντως ἡμᾶς γενομένης εἰρήνης ἐπιστεῖλαι τοῖς ἀπανταχοῦ ἐπισημοτέροις τῶν ἄλλων θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων, ὥστε καὶ αὐτοὺς ὁμογνωμονήσαντας ἀποδοῦναι τὴν κοινωνίαν αὐτοῖς; εἴτα τίς ὁ ἀναπείθων αὐτούς, εἴ τι γένοιτο παρὰ τὸ πᾶσι δοκοῦν καὶ τὴν εἰς τοῦτο παρὰ πάντων ἐνστασιν εἰς τὸ χρῆναι καθηρημένον ἔχειν Νεστόριον ἀναθεματίσαι τε τὴν ἐκτοπωτάτην αὐτοῦ διδασκαλίαν, μᾶλλον 30 11 δὲ φλυαρίαν κατὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ; λυπούμενους δὲ σφόδρα καὶ ἀφορήτως ἔχοντας διὰ τὰ κατ' ἐμοῦ πεπραγμένα παρὰ τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς τοὺς τε ἀπὸ τοῦ κλήρου τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ πάντας δὲ τοὺς κατὰ τὴν Αἰγυπτιακὴν διοίκησιν θεοσεβεστάτους ἐπισκόπους κατεπράυνεν οὕτως ὁ κύριός μου ὁ θαυμασιώτατος τριβούνος Ἀριστόλαος, ὥστε μοι καὶ λειοτάτην ἀπεργάσασθαι τὴν εἰς τὴν εἰρήνην ὁδὸν καὶ εἰς τοῦτο 35 γνῶμης ἔλθεῖν ἅπαντας. καὶ πλείστην ὁσὴν ὁμολογῶ τῇ θαυμασιότητι αὐτοῦ τὴν χάριν, συνεργασαμένῳ πρὸς ἅπαντα καὶ τοῖς καθήκουσι λογισμοῖς ἀφανίσαντι τὸ λυποῦν.

Πρόσειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἡ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει.

ΑΛ

12 καινοφωνίαις Α κενοφωνίαις Α
quas recte dicta omnibus placuerunt Α

20 συναινέσουσι Α συναινοῦσι Α

25 ἅ — ἤρεσεν]

108 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 169

Ἐπιστολή Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας περὶ τῆς συμβάσεως διὰ Παύλου πεμφθεῖσα τοῦ Ἑμίσης καὶ μὴ προσδεχθεῖσα παρὰ Κυρίλλου

- 1 Ὁ σωτὴρ καὶ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μυρία μὲν καὶ ἄλλα παραδέδωκε τοῖς
 ἑαυτοῦ μαθηταῖς σωτήρια παραγγέλματα, δύο δὲ ταῦτα ἐναντία μὲν ἐκ διαμέτρου δοκοῦντα 5
 εἶναι ἀλλήλοις, πᾶσαν δὲ συμφωνίαν πρὸς ἄλληλα διασώζοντα, εἰρήνην τε φημί καὶ πόλε-
 μον, πόλεμον μὲν τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς εἰς αὐτὸν εὐσεβοῦς ὁμολογίας, εἰρήνην δὲ τὴν
 παρ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς αὐτοῦ, καθ' ἣν ἡ συνάφεια τῶν πανταχοῦ γῆς πιστῶν συνίσταται,
 μιᾶς ἐκκλησίας νοουμένης τῶν ἐν Ἑλληνισι καὶ βαρβάρους πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης τὸ εὐ-
 σεβὲς φρόνημα διασπίζοντων. αὐταῖς δὲ αὐτοῦ χρηστέον μάλλον ταῖς παναγίαις φωναῖς, 10
 ἐν αἷς καὶ τὸν πόλεμον ἐμβάλλει καὶ τὴν ἑαυτοῦ δίδωσιν ἡμῖν εἰρήνην· οὐκ ἤλθον γάρ Mt. 10, 34
 φησιν βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μάχαιραν καὶ εἰρήνην τὴν ἐμὴν Ioh. 14, 27
 δίδωμι ὑμῖν. ὅταν μὲν οὖν διαστασιάζηται ἡ εἰς Χριστὸν εὐσεβὲς ὁμολογία, βελτίων
 ἐνταῦθα ὁ πόλεμος καὶ τοὺς χρωμένους σώζειν οἶδεν, οὐ τὰ ἑαυτῶν ἀλλὰ τὰ τοῦ δεσπότου
 διεκδικοῦντας· ὅταν δὲ ἡ εὐσεβὲς εἰς αὐτὸν ἔρρωται πίστις, τότε ἡ τῶν ὁμοφρόνων εἰρήνη 15
 2 τοῦ παντός ἐκκλησιαστικοῦ σώματος ἐστὶν ὑγίεια. οὐχ ἀπλῶς μοι ταῦτα εἴρηται οὐδ'
 ἵνα φιλοτιμήσωμαι (πόρρω γὰρ τοῦτο τοῦ ἐμοῦ ἥθους ἐστίν), ἀλλ' ἵνα δείξω ὅτι ἡ μὲν
 διάστασις ἡ πρὸς σέ, θεοφιλέστατε ἀδελφέ, ἐν καιρῷ γεγένηται, ἀληθείας μάλλον, οὐ σω-
 ματικοῦ τινος ἔνεκα οὐδ' ἐχθρας ἢ μικροψυχίας ἡγησαμένης (ἦν γάρ τις ἡμῖν [ἡ] πρὸς
 ἀλλήλους καὶ πλείων τῶν πρὸ ἡμῶν σχέσις τε καὶ διάθεσις, ἦν ἡ κατὰ πρόσωπον συντυχία 20
 οὐκ ἐφύτευσεν, ἀλλ' ἡ τῶν γραμμάτων συνέχεια ὡς κάλλιστά τε καὶ κράτιστα ἱκανῶς συ-
 νεκρότεϊ), ἀλλ' αἰτίαν ἔλαβε τὴν τῶν κεφαλαίων ἐκείνων ἐκπομπήν, ἦν ὀφελὸς ἦν μὴ γε-
 νέσθαι. πιστεῦσαι γάρ μοι χρή σου τὴν φιλοθείαν ὡς τοσοῦτον ἡμᾶς ἐξένισεν, ὥστε
 οὐδὲ ἐνομίσαμεν ταῦτα σὰ εἶναι παρὰ τὴν ἀρχὴν (καὶ πάντως που ἔγνω τοῦτο ἡ σὴ ὁσιότης Coll. Cas.
 79, 3 ἐξ ἐπιστολῶν ἡμετέρων τῶν πρὸς τινὰς γεγραμμένων), ἀλλὰ τινὸς τῶν οὐ τὰ ἡμέτερα, 25
 3 τοῦτέστι τὰ τῆς ἐκκλησίας πεφρονηκότων. καὶ τοῦτο εὐθὺς ὑπελήφαμεν, πάνυ ἐπ' αὐ- 28
 8 τοῖς παραχθέντες. ὧν κεφαλαίων οὐ μικρὰ ἴασις γεγένηται, καὶ ἐλπίδα δὲ ἔτι μάλλον
 ἡμῖν παρέχει τῆς τελείας ἰάσεως τὰ πρόσφατον παρὰ σοῦ γραφέντα, θεοσεβέστατε, ἅτινα ep. 107
 ἀπέσταλται μὲν πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν θεοσεβέστατον καὶ κοινὸν πατέρα Ἀκάκιον, ἡῶφρανε
 δὲ πάντας ὅσοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης εἰσὶν ἐρασταί, ἐφ' οἷς ὑπερφυῶς καὶ ἡμεῖς 30
 ἥσθημεν, εἰ καὶ συνέζευκτο πολλαῖς ταῖς καθ' ἡμῶν καὶ ἀδελφικαῖς κατηγορίαις. παρεῖχε
 γὰρ ἡμῖν πληροφορίαν τινὰ οὐ μικρὰν καὶ δεῖται οὐ πολλῆς τῆς προσθήκης, ἀλλ' ἦν αὐτὸς
 ὑπέσχου πειθίσασθαι, ἐκεῖνο φήσας ὅτι τῆς εἰρήνης γενομένης ἔτι μάλλον ἐκλευκανθήσεται p. 149, 36-39
 τὰ τῆς πληροφορίας. πλέον δὲ ἡμᾶς κάκεινο ἡῶφρανε μαθόντας ὡς καὶ τὴν τοῦ μακα-
 ρίου καὶ κοινοῦ πατρὸς Ἀθανασίου ἐπιστολὴν περιχαρῶς ἐδέξω, ἱκανὴν οὖσαν τοῖς πᾶσι 35
 λῦσαι τὰς ἀμφισβητήσεις τῷ μὴ μόνον ὀρθῶς περιέχειν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ἀξιο-
 πιστίας περιελεῖν τούτων τὴν σύστασιν. ἔστω γὰρ ἡμῖν οὗτος ἐρμηνεὺς ἀξιόχρεως τῆς
 ἐν Νικαίᾳ παρὰ τῶν ἀγίων πατέρων ἐκτεθείσης πίστεως διὰ τὸ εἶναι τινὰς τῶν τε ἐν τῇ
 ἐκκλησίᾳ καὶ τῶν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οἱ προβάλλονται μὲν αὐτὴν ὡς μέγα τι τοῖς ἀνθρώ-
 ποις φέρουσιν ὄφελος, παρατρέπουσι δὲ τινὰ τῶν ἐν αὐτῇ πρὸς τὸν ἴδιον νοῦν καὶ τὸ 40

1 cf. quae ad ep. 105 ex Theodoretī ep. 112 adnotauī

AJA

3 ἐμέσης J
 των AJ πραγμάτων A
 ἐλεῖν AJ

5 σωτηρίας J
 24 οὐτε AJ

8 αὐτοῦ AJ αὐτοῦς A
 29 θεοφιλέστατον A

19 ἡ deieui 21 γραμμα-
 37 περιελεῖν scripsi secundum A

4 ἐκάστωι ἀπλῶς παριστάμενον· ἀρκεῖ γὰρ τοσούτον εἰπεῖν. τούτων τοίγαροῦν ἡργμένων καλῶς, ἃ μὲν ἦν τῆς γενομένης ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους διαφορᾶς, τὸ λοιπὸν πεπαύσθω, κρα-
 τεῖτω δὲ τὰ τῆς εἰρήνης, καμνόντων τῶν πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης λαῶν τοῖς διαφόροις
 δοξάσμασι καὶ τῇδε κάκεισε περιελκομένων, οὐκ εἰδόντων πολλῶν τῶν περιελκόντων αὐτοὺς
 1 Tim. 1, 7 οὔτε ἃ λέγουσιν οὔτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. πλεονάζουσι γὰρ πανταχοῦ αἱ τῶν 5
 ἀναθεματισμῶν νιφάδες, ἀκμάζουσι δὲ καὶ λοιδορίαι ἐπινοούμεναι ἀδελφοῖς κατὰ ἀδελφῶν,
 ἱερεῦσι κατὰ ἱερέων, λαοῖς κατὰ λαῶν. οἳ μὲν γὰρ Ἰουδαίους τοὺς Χριστιανοὺς ἀποκα-
 λοῦσι, καὶ ἔστιν Ἀπολιναρίου καὶ αὕτη κατὰ τῆς καθόλου ἐκκλησίας ἀρχαία λοιδορία, ἣν
 μετὰ τοῦ φρονήματος οἱ πολλοὶ παρειλήφασιν· ἐκεῖνος γὰρ ὁ δυσσεβῆς καὶ τοῦ θεοῦ
 ἐχθρὸς τοὺς ἀντιτεταγμένους τῇ ἐαυτοῦ πλάνῃ, τοὺς τῆς ἐκκλησίας φημι πατέρας, Ἰου- 10
 δαίους ἀποκαλεῖ καὶ οὐκ αἰσχύνεται. οἱ δὲ ἄλλοι τούτους Ἑλληνας καὶ Ἑλλήνων χείρους
 προσαγορεύουσι, κοινωνοὺς αὐτοῖς πολλάκις τῶν ἀρρήτων γεγενημένους μυστηρίων. καὶ
 οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ὁρᾶν πανταχοῦ τῆς γῆς γινόμενον ἢ ταραχὴν καὶ ἀκήρυκτον πόλεμον καὶ
 ὀργὴν ἄσχετον καὶ ὠμότητα νικῶσαν πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀπανθρωπίαν, καὶ ὁ πάσχων ἐπὶ
 Amos 6, 6 τῇ συντριβῇ τοῦ Ἰωσήφ οὐκ ἔστιν· ἀλλήλους δάκνομεν καὶ κατεσθίομεν καὶ ὑπ' ἀλλήλων 15
 λοιπὸν ἀνηλώμεθα, ἡδονὴν παρέχοντες τοῖς τῆς εὐσεβείας ἐχθροῖς. καὶ ταῦτα λέγω οὐ
 τοὺς μὲν αἰτιώμενος, τοὺς δὲ ἐξαιρῶν τῆς αἰτίας, ἀλλ' ἐπιγράφων τῇ διὰ τὰς κοινὰς ἀμαρ-
 τίας γενομένῃ συγχύσει. προκόπτοντος γὰρ τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ αἰρε-
 τικῶν μειουμένων, ἀναγκαίως ἡμῖν δυσμεναίνουσιν οἱ τῆς εὐσεβείας ἐχθροί, οἱ τῆς ἐνεστώσης
 ταραχῆς τοῦ καιροῦ δραξάμενοι πάντα ἀδεῶς διέφθειραν· ὅθεν αἰφνίδιον τὰ μὲν σεμνὰ τοῦ 20
 Ps. 82, 3, 4 Χριστιανισμοῦ πεπάτηται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ θεοῦ ἐξαίφνης ἤχησαν καὶ ἦσαν κεφαλὴν
 5 καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ κατεπανουργεύσαντο γνῶμην. τούτων πάντων
 ἔνεκα τὸν μὲν ἐμὸν ἀδελφόν, τῆς δὲ σῆς φιλοθείας ἐραστήν, τὸν κύριον μου τὸν ὁσιώτατον
 ἐπίσκοπον Παῦλον ἐγὼ τε καὶ ὁ κύριός μου ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Ἀκάκιος προετρέψαμεν,
 αὐτὸς δὲ ἤρπασε τὸ δραμεῖν πρὸς τὴν σὴν ὁσιότητα, ἀνὴρ αἰεὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς 25
 ὑπάρχων ἐπίσημος καὶ εἰδὼς πράγμασιν εὖ καὶ καλῶς χρῆσθαι καὶ κεκτημένος τὴν πρὸς
 θεὸν εὐλάβειαν, ἥι χρώμενος πολλὰ πολλάκις τῷ κοινῷ συνεβάλετο ὑπὸ θεοῦ ὀδηγούμενός,
 μᾶλλον δὲ καὶ συμβαλεῖται διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτῷ ἔμφυτον προθυμίαν. τούτον
 ἡδέως ἰδεῖν καταξίωσόν καὶ θαρρῆσαι ὥσανεὶ καὶ ἐμοὶ καὶ θαρρηθῆναι παρ' αὐτοῦ ὡς παρ'
 ἐμοῦ καὶ σκοπῆσαι σὺν αὐτῷ τὰ τὴν οἰκουμένην ἀνορθῶσαι δυνάμενα. μὴ γὰρ δὴ το- 30
 σούτος ἔστω σου τῇ φιλοθείᾳ ὁ λόγος μήτε ἐμοῦ μήτε σοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦ ὅπως τῶν
 σκανδάλων περιαιρεθέντων τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς ἑαυτὴν προσήκει θάπτον ἐπα-
 νελθεῖν, ὅπως τούτων γενομένων καὶ τὰ τῷ εὐσεβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ παρα-
 στάντα περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης προβῇ.

109 = V 122 Λίβελλος ἡγουν ὁμολογία ἐπιδοθεῖσα τῷ ἀγιωτάτῳ Κυρίλλῳ παρὰ Παύλου ἐπι- 35
 σκόπου Ἐμίσης

110 = V 123 Ἐπιστολὴ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον τὸν
 ἀγιώτατον

111 = V 124 Ὁμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμίσης λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξαν-
 δρείας καθημένου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ 40
 καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλὰ ἓνα
 υἱὸν Ἰησοῦν τὸν Χριστόν, καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμιον

112 = V 125 Τοῦ αὐτοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ αὐτῇ μεγά-
 λῃ ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ σωτῆρος καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον

113 = V 126 Ὁμιλία Κυρίλλου τοῦ ἁγιωτάτου ῥηθεῖσα μετὰ τὸ ὁμιλῆσαι τὸν μακάριον Παῦλον τὸν ἐπίσκοπον

114 = V 127 Κυρίλλου τοῦ ἁγιωτάτου πρὸς τὸν μακάριον Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχέα ἐπιστολὴ σταλεῖσα διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου

115

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόν

6

Κυρίω μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἰωάννῃ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Εὐφραίνει μὲν λίαν τὸ ἐν μεθέξει γενέσθαι τῶν καλῶν καὶ τοὺς οἵπερ ἂν εἴεν τυχόντες τούτων, λυπεῖ δὲ καὶ σφόδρα ἐν ἴσῳ μέτρῳ τὸ ἀποστερεῖσθαι δοκεῖν αὐτῶν. τοῦτο ἡμᾶς πεπονθότας ἢ σὴ γινωσκέτω τελειότης· ἥσθη μὲν γὰρ συντυχῶν τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Παύλῳ καὶ τεθαύμακα τοῦ ἀνδρὸς τὸ εἰς 10 ἅπαν δεξιόν, ἐδήχθη δὲ οὐ μετρίως τῆς Ἀλεξανδρέων ἀπαίροντος. καὶ ἦν μὲν ἀνάγκη καὶ οὐχ ἐκόντα παραχωρεῖν τοῦτο δρᾶν ἐθέλοντι· μεμνήσομαι δὲ οὖν τῆς τε ἡδίστης αὐτοῦ συντυχίας καὶ ἀγάπης καὶ θαυμάζων οὐ πεπαύσομαι τὴν τε σὴν ὁσιότητα, ὅτι δὴ τὸν οὕτως εὐδοκίμειν εἰωθότα προέτρεψεν ἀφικέσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ αὐτὸν δὲ τῆς ἀγχινοίας καὶ 15 ὅτι τῶν σῶν ἀγαθῶν θερμότερους ἡμᾶς κατέστησεν ἐραστάς.

116

Τοῦ αὐτοῦ ὁμοίως πρὸς τὸν αὐτόν

Κυρίω μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἰωάννῃ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Πανσύνετος οὖσα ἢ σὴ ὁσιότης καὶ τοὺς τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰδυῖα θεσμούς, ἐννοεῖ που πάντως ὅτι τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ ἐφ' ἑτέροις καὶ ὅτι ἕκαστος ἡμῶν διοικεῖ τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν καὶ τῆς ἐφ' ἑκάστῳ τῶν κινουμένων οἰκονομίας ἀνήπτει τὴν 20 ἐξουσίαν. γεγραφότος τοίνυν τοῦ κυρίου μου τοῦ θεοσεβεστάτου καὶ εὐηροτάτου Ἀκακίου τοῦ ἐπισκόπου τῆς Βεροίας <τοῖς> ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ὅτι παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπεστάλη ὁ κύριός μου ὁ θεοσεβέστατος ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς Παῦλος, καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο καταμηνύσαντος, ἔγραψε πρὸς με ὁ κύριός μου παραχρῆμα ὁ 25 θεοσεβέστατος καὶ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Μαξιμιανός, πλείστα μὲν παρρηγιῶν περὶ τοῦ δεῖν νηφαλίως τὰ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνης καταθέσθαι θεμέλια, προσθεῖς δὲ ὅτι καθήρηνται τινὲς παρὰ τε αὐτοῦ, καὶ ἑτέρων δὲ πολλῶν παρατυχόντων ἐπισκόπων ἐν τῇ μεγάλῃ Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὀνομαστὶ ἐγγράψας τὰ ὀνόματα, Ἑλλάδιόν τε φημί τὸν Ταρσοῦ καὶ Εὐθέριον τὸν Τυάνων καὶ Δωρόθεον τὸν Μαρκιανουπόλεως καὶ Ἰμέριον τὸν Νικομηδείας. εἶτα προσεπήγαγεν ὅτι εἰ ἐφαπαίμην τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως καὶ παραλύσαιμι τὴν ἐξε- 30 νεχθεῖσαν κατ' ἐκείνων ψῆφον, χωλεύσει πάντως τὰ τῆς εἰρήνης, ἐγγὺς δὲ λοιπὸν ἀπειλῆς ἦσαν αἱ φωναὶ καὶ ἀκοινωνησίαν θέσθαι καὶ πλείστην ἀηδίαν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτοῦ, εἴ τι καινοτομηθεῖ παρ' ἐμοῦ περὶ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν. καὶ καθ' ἕτερον δὲ τρόπον, εἰ δεῖ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν, οὔτε ὑπομνήμασιν ἐνέτυχον τοῖς πεπραγμένοις περὶ αὐτῶν οὔτε ἐπὶ τίσι τὴν τῆς καθαιρέσεως ὑπέμειναν ψῆφον, ἴσμεν ἀκριβῶς, καὶ ἦν ἀναγκαῖον, ἐπιση- 35 μηναμένου μάλιστα τοῦ αὐτοῦ ὁσιωτάτου ἀνδρὸς, ἡμᾶς τοῦ πράγματος μὴ ἐφάπασθαι. πολλὰ τοίνυν κέκμηκεν ὁ κύριός μου ὁ θεοσεβέστατος ἐπίσκοπος Παῦλος τοὺς περὶ τούτων πρὸς με κινῶν λόγους, ἔφην δὲ ταῦτα πρὸς τὴν θεοσέβειαν αὐτοῦ ἃ καὶ νῦν γέγραφα πρὸς τὴν σὴν ὁσιότητα, κάκεῖνο προσθεῖς ὅτι, σὺν θεῷ φάναι, γενομένης εἰρήνης ἐξέσται λοιπὸν ἀδεῶς ὡς ἥδη κοινωνικοῖς ἀνελθεῖν ἢ γοῦν ἀποστεῖλαι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰς 40 ὑπὲρ ἐκείνων παρακλήσεις προσαγαεῖν, εἴπερ τις ὅλως θεραπείας βεβαιώσεται τρόπος ἐν

A

22 βερροίας A

τοῖς addidi

maim δετε

29 Δωρόθεον scripsi θεόδωρον A

τοῖς πεπραγμένοις περὶ αὐτῶν ὑπομνήμασιν· οἶμαι δὲ ὅτι οὐδὲ βραδὺς ἔσται ταῖς τῶν παρακαλούντων φωναῖς.

117 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 173

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Θεόγνωστον καὶ Χαρμοσύνον πρεσβυτέρους καὶ Λεόντιον διάκονον διά-
γοντας ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὰς ἀποκρίσεις αὐτοῦ ποιούμενους

6

Κυρίλλος Θεογνώστωι καὶ Χαρμοσύνωι πρεσβυτέροις καὶ Λεοντίωι διακόνωι ἐν κυρίωι χαίρειν. Περὶ πάντων γράφομεν τῶν πραγμάτων ὑμῖν, εἴτα ὡς οὐδὲν μαθόντες γράφετε θορύβων πληροῦντες ἡμᾶς.

οἶδα τοίνυν ἐπιστείλας ὅτι ὁ εὐγρητότατος καὶ θεοσεβέστατος
ep. 105 Ἀκάκιος ὁ τῆς Βεροίας προτραπείς παρὰ τινων τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς εὐλαβεστάτων ἐπι-
σκόπων ἔγραψε πρὸς με διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου Ἀριστολάου ὅτι χρή 10
πάντα ἀφανίσαι τὰ ἐν βίβλοις καὶ ἐπιστολαῖς γεγραμμένα καὶ μόνωι στοιχῆσαι τῷ συμβόλῳ
τῷ ἐκτεθέντι ἐν τῇ ἀγίαι συνόδωι τῇ ἐν Νικαίαι. ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα πολὺστιχον ἐπι-

ep. 107 στολὴν πρὸς αὐτὸν ἔγραψα, ἣν καὶ ἐδέξασθε πάντως· τοῦτο γὰρ ἐδίδαξεν ὁ ἀγαπητὸς
πρεσβύτερος Εὐλόγιος. καὶ νῦν ἐλθόντος τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου τοῦ τῆς
Ἑμίσης εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, πάντα ἐτυπώθη χρηστῶς μὲν καὶ εἰρηνικῶς, ἀσφαλῶς δὲ 15
καὶ ὡς ἔδει. οὔτε γὰρ τοὺς καθηρημένους παρὰ τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Μαξι-
μιανοῦ κατεδεξάμεθα ἢ κοινωνικοὺς ἔχειν ἢ ἀπολῦσαι τῆς ἐπενεχθείσης αὐτοῖς ψήφου οὔτε
ἀπλῶς τῷ μνημονευθέντι Παύλῳ τὴν κοινωνίαν δεδώκαμεν τὴν εἰς πρόσωπον αὐτοῦ μό-
νου, εἰ μὴ προσήνεγκε πρότερον χάρτην ὁμολογῶν ὅτι καὶ θεοτόκος ἐστὶν ἡ ἀγία παρθένος

V 124. 125 καὶ ὅτι ἀναθεματίζει τὰ Νεστορίου δόγματα. λαβὼν δὲ καὶ εἰπεῖν ἐν τῇ ἐκκλησίαι, 20
μεγάλῃ τῇ φωνῇ εἶρηκεν ὅτι ὁμολογοῦμεν θεοτόκον τὴν ἀγίαν παρθένον καὶ ὅτι ἀναθεμα-
τίζομεν τοὺς μὴ λέγοντας τοῦτο καὶ ὅτι εἰς υἱὸς καὶ Χριστὸς καὶ κύριος, οὐ δύο. ἐπειδὴ
δὲ οὐκ ἦλθε χάρτην ἔχων ὡς ἀναθεματίζοντος Ἰωάννου τὰ Νεστορίου δόγματα καὶ ὁμολο-

ep. 108 γούντος ὅτι καθηρημένον ἔχουσιν αὐτόν, ἀλλ' ἦσαν ἀπλῶς αἱ ἐπιστολαὶ αἱ παρ' αὐτοῦ
πεμφθεῖσαι οὐδὲν τῶν ἀναγκαίων ἔχουσαι, ἔφασκον ὅτι οὐ δύναμαι τὴν κοινωνίαν ἀπο- 25
δοῦναι αὐτῷ, πρὶν ταῦτα ποιήσει. ὡς δὲ ἀκηδιῶντας εἶδον πρὸς τοῦτο καὶ αὐτόν
τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Παῦλον ὀλιγωρήσαντα σφόδρα καὶ τὸν κύριον τὸν μεγαλο-
πρεπέστατον τριβούνον καὶ νοτάριον Ἀριστόλαον, λύσιν διδοὺς τῷ πράγματι καὶ ἵνα μὴ
νομισθῶμεν παραιτεῖσθαι τὴν εἰρήνην, εἰς ὑπερθέσεις ἔτι μακρὰς πεμπομένου τοῦ πράγμα-

V 127 τος, ἔγραψαμεν τὰ κοινωνικά. ὑπηγορεύθη δὲ καὶ χάρτης κατὰ γνώμην τοῦ εὐλαβεστάτου 30

V 123, 4 ἐπισκόπου Παύλου, ἐν ᾧ ὀφείλει ὑπογράψαι καὶ ὁ τῆς Ἀντιοχείων, καὶ συνεξέπεμψα τῷ
θαυμασιωτάτῳ Ἀριστολάῳ δύο κληρικοὺς ὥστε ἐὰν ὑπογράψῃ Ἰωάννης τῇ καθαιρέσει
Νεστορίου καὶ ἀναθεματίσῃ αὐτοῦ τὰ δόγματα, δοῦναι τὰ κοινωνικά· εἰ δὲ μὴ, παρακατα-
σχεῖν αὐτά, ἀναδεξαμένου ἐνωμότως τοῦ θαυμασιωτάτου Ἀριστολάου ὅτι οὐ μὴ προδοθῇ
τὸ χαρτίον. ἔφη δὲ ὅτι ἐὰν μὴ θελήσῃ ὑπογράψαι, εὐθυδρομῶ ἐν τῇ Κωνσταντινου- 35
πόλει ἀναδιδάσκων τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα ὅτι παρὰ τὴν Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίαν
οὐδέν, ἀλλ' ὁ τῆς Ἀντιοχείων ἐκκλησίας ἐστὶν ὁ μὴ ἀγαπήσας τὴν εἰρήνην. μηδένα τοίνυν
ἀθυμεῖν συγχωρήσητε· οὐ γὰρ οὕτως λεληρήκαμεν, ὥστε ἀναθεματίσαι τὰ ἑαυτῶν, ἀλλ'
ἐμμένομεν οἷς γεγράφαμεν καὶ φρονοῦμεν. ὀρθὰ γάρ ἐστι καὶ ἀδιάβλητα καὶ ταῖς θείαις
συμβαίνοντα γραφαῖς καὶ τῇ πίστει τῇ ἐκτεθείσῃ παρὰ τῶν ἀγίων ἡμῶν πατέρων. 40

117 Primus edidit I. Aubert in Cyrilli opp. t. V 152. 153

AX₁Λ

4 Τοῦ αὐτοῦ Α κυρίλλου X₁ 9 βερροίας AX₁ 13 ἔγραψα πρὸς αὐτόν X₁ 14 ἐπισκό-
που om. X₁ 15 ἐμέσης X₁ 16 οὐδὲ AX₁ 21 δι³ om. X₁ 24/25 αἱ παρ' αὐτοῦ πεμφθεῖσαι ἐπι-
στολαὶ X₁ 27 ὀλιγωρήσαντα] *coarctatum* Λ = στενοχωρηθέντα 27/28 κύριον καὶ μεγαλοπρεπέστατον X₁

Τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ Κυρίλλῳ Ἰωάννης ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἀπειλήφμεν ἀλλήλους, δέσποτα, εὐδοκίαι μὲν θεοῦ εἶτ' οὖν μεσιτεῖαι τοῦ τὰ πάντα θεοσεβεστάτου ἀμφοτέροις ἡμῖν τοῦ κυρίου Παύλου τοῦ ἐπισκόπου, ἀνδρὸς πάντων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀμελήσαντος, ὅπως ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ κατευνασθεῖν τὰ τῶν παραχῶν καὶ ἡ θεῷ ἀρεστὴ γένοιτο συνάφεια. ἐπανήκει οὖν ἡμῖν μετὰ εἰρήνης καὶ τὰ ἰδιάζοντα τῆς φιλίας δίκαια γεγένηται παρ' ἡμῶν ἀπαραλείπτως ἅπαντα πρὸς τὴν σὴν θεοσέβειαν, μικρᾷ ἐναλλαγῇ χρησαμένων ἡμῶν παρὰ τὰ ὑπὸ τῆς σῆς ὀσιότητος ὑπαγορευόμενα, οὐ διαφορὰν ἐχούσῃ δυνάμει, ἀλλ' οἰκονομίας μεταχείρισιν. βούλομαι γάρ, μᾶλλον δὲ καὶ εὐχομαι οὐ μόνον ἑμαυτὸν, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς κυρίους τοὺς θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους τῆς Ἀνατολῆς συνάψαι τῇ φίλῃ ἐμοὶ καὶ τιμίῃ κεφαλῇ, τῆς σῆς φημί γνησιότητος, ἣν περὶ πλείστου μὲν ἐποιούμην, διέκοψε δὲ τις βραχὺς χρόνος, εἴτ' αὐθις πάλιν θεοῦ βουληθέντος πρὸς ἑαυτοὺς ἐπανήλθομεν ἅπαντα σβέσαντες τὰ λυπηρὰ καὶ μηδὲν τὸ σύνολον καταλιπόντες παρ' ἑαυτοῖς ἔριδος ἢ φιλονεικίας ἄξιον. οὐκ ἄθεε! δὲ τοῦτο γενένηται, ἀλλὰ θεοῦ πρυτανεύσαντος καὶ τῶν φιλοχρίστων καὶ εὐσεβεστάτων βασιλέων τῇ αὐτοῖς πρεπούσῃ σπουδῇ χρησαμένων. ἀποδεξάσθω οὖν ἡ σὴ θεοσέβεια τοὺς εὐλαβεστάτους Κάσιον καὶ Ἀμμώνιον εἰξαντας ἡμῖν, οὐχ ἵνα σοὶ ἀπειθήσωσιν, ἀλλ' ὅπως τὰ σοὶ οἰκοδομηθέντα εἰς βεβαίωσιν καὶ πέρας κάλλιστον ἀχθείη. χάριν δὲ ἴσμεν ἐπὶ τούτῳ καὶ τῷ κυρίῳ μου τῷ θαυμασιωτάτῳ καὶ περιβλέπτῳ Ἀριστολάῳ τῷ τριβούνῳ καὶ νοταρίῳ, ὃς συνείδεν ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν κινουμένων πραγμάτων κρεῖττον εἶναι τὸ παρὰ βραχείας συλλαβὰς ἰσχυρῶς καὶ βεβαίως ἀλλήλοις ἡμᾶς συμβῆναι. δέχου οὖν, παρακαλῶ, καὶ τὰ παρ' ἡμῶν εὖ καὶ καλῶς καὶ πάσαν ἰσχὺν ἔχοντα εἰς πληροφορίαν τὴν σὴν οἰκο- νομηθέντα μὲν καὶ ἐπεσταλμένα, καὶ μηδεὶς σε εἰσέλθῃ λογισμὸς ὡς ἡμῶν τι ἐν τοῖς προ- κειμένοις πανούργως πεπραχότων. ἐπίσταται γάρ ἡμῶν τὸ συνειδὸς καὶ τὸν ἄνωθεν ἔλκει μάρτυρα ὡς οὐ τὰ σὰ σαθρῶς ἐβουλήθημεν, ἀλλὰ τὰ καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς οἰκονομῆσαι πρὸς τὸ συνοῖσον ταῖς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις. ἐροῦσι δὲ οἱ αὐτοὶ εὐλαβέστατοι διά- κονοι τὸν τρόπον τῆς οἰκονομίας· πέπρακται γάρ ἡμῖν ἀπαραλείπτως ἅπαντα, ὡς ἂν μη- δεὶς ἔχοι ἀφωσιῶσθαι κατὰ τῆς γενομένης συμβάσεως. δέχου οὖν, παρακαλῶ, ἡδέως τοὺς ἀδελφοὺς εἰρήνης σοὶ ἀγαθὰ προσκομίζοντας καὶ εὐχέσθω σου ἡ ὀσιότης αἰσίως ταῖς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις τὰ πράγματα προβαίνειν. ὥσπερ γάρ ἑαυτοὺς φέροντες τῷ τῆς διαθέσεως νόμῳ ἐπιδεδώκαμέν σοι, οὕτως καὶ σπουδάζομεν καὶ βουλόμεθα, μᾶλλον δὲ καὶ εὐχόμεθα μηδένα τῶν παρ' ἡμῖν παραλιπεῖν, ὃς οὐ τὰ αὐτὰ ἡμῖν σκέπεται, ἡμῶν σπουδὴν ἔχόντων ἀνεξικάκως καὶ οἰκονομικῶς κατὰ μέρος ἐφέλκεσθαι τοὺς ὀλιγίστης πα- ραμυθίας, μᾶλλον δὲ καὶ ὁδηγίας τῆς παρ' ἡμῶν ἔτι δεομένους ἐπὶ συμφέροντι τῆς καθο- λικῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πραγμάτων. εὖ ἴσθι τοιγαροῦν τοὺς αὐτοὺς εἶναι ἡμᾶς οὕσπερ ἡδεῖς καὶ πρότερον, μετὰ τῆς αὐτῆς διαθέσεως καὶ πέμπων καὶ δεχόμενος τὰ παρ' ἡμῶν γράμματα· τοῦτο γὰρ καὶ ἡμᾶς κοσμήσει καὶ τὴν σὴν ὀσιότητα στε- φανώσῃ.

Πᾶσαν τὴν σὺν σοὶ ἀδελφότητα πλείστα προσαγορεύομεν.

118 Primus edidit I. Aubert in Cyrilli opp. t. V 153

AJX₁

4 τοῦ] τοῖς J θεοσεβεστάτοις J κυροῦ J 6 ἡμῖν om. X₁ 8 ἐναλλαγή AJ
ἐν ἀλλήλοις X₁ 9 ἐχούσῃ scripsi ἔχοντα AJX₁ 10 δὲ om. X₁ 17 κάσιον X₁ ἀμώ-
νον X₁ 28 ἀφωσιῶσαι JX₁

119 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 77

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς πάντας τοὺς τῆς Ἀνατολῆς ἐπισκόπους μηνύουσα τὴν γεγενημένην εἰρήνην

- 1 Κεκράτηκεν ἡ εὐσέβεια καὶ ἀπίτῳ πᾶς ὁ τοῦ διαβόλου φθόνος· κεκράτηκεν οὐδεμίαν
 χώραν τὸ λοιπὸν καταλιπούσα τοῖς ραϊδιουργεῖν ἀδεῶς ἐπιχειροῦσι τὴν τῶν προγόνων τῆς
 ἐκκλησίας περὶ πίστεως ἔκθεσιν· κεκράτηκεν οὕτως ὥστε τὴν εὐσεβῆ ὁμολογίαν τῆς θείας δ
 ἐνανθρωπήσεως μὴ παρ' ἡμῖν ἐτέρως, ἐτέρωθι δὲ ἄλλως παραλαμβάνεσθαι. συνεφθά-
 σαμεν γὰρ ἀλλήλοις ἡμεῖς τε καὶ ὁ κύριός μου ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κύριλλος, ἐν
 καὶ τὸ αὐτὸ φρόνημα κατὰ τὸν ἀληθῆ τῶν εὐαγγελίων κανόνα διασώζοντες. οὐδὲν γὰρ
 V 127 μέσον οὐδὲ ἀμφιβολίας ἄξιον ἐν οἷς ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς, ἐξέθετο περὶ πίστεως, ἀλλὰ
 πάντα τρανῶς καὶ τηλαυγῶς κατὰ τὰς ἡμετέρας προτάσεις τῇ παρ' αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς 10
 πληροφορίαί ἐνέθηκε. γεγένηται οὖν, σὺν θεῷ φάναι, ἐπὶ τούτοις ἡ κοινωνία καὶ ἡ
 σύμβασις τῶν πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐκκλησιῶν, οὔτε ἡμῶν σαθρῶς ἐπιβάντων τῆς ἐκ-
 κλησιαστικῆς εἰρήνης οὔτε μὴν τοῦ αὐτοῦ θεοφιλεστάτου ἀνδρὸς ἀνασχομένου ἀλλοίαν πρὸς
 ἡμᾶς ῥῆξαι φωνὴν παρὰ τὸ τῶν θείων γραφῶν βούλημα. οὕτω γὰρ καθαρῶς καὶ ἀδόλως
 ἔλυσεν τὴν μεταξὺ ἀμφισβήτησιν, ὥστε μηδεμίαν παρασχεῖν ἀφορμὴν τοῖς περὶ τῶν θείων 15
 δογμάτων πρὸς αὐτὸν διαφέρεισθαι βουλομένοις.
- 2 Δεξώμεθα τοιγαροῦν περιχαρῶς τὴν τῆς εὐσεβοῦς ὁμολογίας συμφωνίαν καὶ μετ' αὐ-
 τῆς τὴν ἐπ' αὐτῇ τῆς ἐκκλησίας εἰρήνην, μὴ ἐνδιδόντες λοιπὸν τοῖς ἐπὶ προφάσει εὐσε-
 βείας ζηλωτῶν καὶ σπουδαίων πρόσχημα ἀναδεδέχθαι ἐπιτηδεύουσι. λέλυται γὰρ διὰ
 τὴν χάριν τοῦ Ἰησοῦ πᾶσα περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ κυρίου οἰκονομίας ἀντίρρησις καὶ οἱ 20
 ἐρεσχελεῖν ἐθέλοντες δῆλοί εἰσιν οὐ τοῦτο ἄνωθεν διεκδικοῦντες, ἀλλὰ ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ
 θεοῦ τῆς ὁμονοίας βασκαίνοντες. οἱ μὲν γὰρ ἐξ ἀληθείας τὸν Χριστὸν κηρύττουσιν, οἱ
 δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἐπίσταται τοῦτο ἐμοῦ πλέον ἢ ὑμετέρα θεοσέβεια. ἦσαν γὰρ ἦσαν
 καὶ παρὰ τοῖς ἐναντίοις οἱ ἐπαμφοτερίζοντες ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς πίστεως, οἷς ἡ μὲν διά-
 νοια τῇ ἀληθείᾳ ἐτίθετο, ἡ δὲ γλῶσσα καὶ ἡ σπουδὴ ἐναντία οἷς ἐφρόνουν, ἐπετήδευε 25
 πράγματα. ἀπεχθείαι γὰρ καὶ χάριτι ἐδούλευον, ἵν' ἡμῖν μετὰ προφάσεως πολεμήσωσιν.
- 8 πάντα ταῦτα λοιπὸν θεοῦ χάριτι ἔσβεσται. ἃ γὰρ ἡμεῖς ὑπηγορεύσαμεν, τὰ μὲν ἐν
 V 96 Ἐφέσῳ περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως συνθέντες, τὰ δὲ ἐνταῦθα, ἐν Ἀντιοχείᾳ φημί, ἐν ἀλλή-
 ep. 105 λοις σκεψάμενοι, ταῦτα οὐ μόνον ἐδέξατο ὁ ὀσιώτατος ἐπίσκοπος Κύριλλος, ἀλλὰ γὰρ καὶ
 V 127, 6 ἀνύμνησεν, ἱερὰς ἡμῶν τὰς φωνὰς ἀποκαλέσας καὶ ἀποδεξάμενος καὶ βεβαιώσας οἷς αὐτὸς 30
 παραπλησίως ἐξέθετο, συνυφήνας ἡμῖν τὴν πατρίαν παράδοσιν μικροῦ ἐξ ἀνθρώπων γε-
 νέσθαι, ἵν' οὕτως εἴπω, κινδυνεύσασαν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐλθὼν ἡμῖν τοῖς Ἀνατολικοῖς καὶ
 ῥημάτων καὶ νοημάτων καὶ ὀρθῆς πίστεως ἔκθεσιν, οὐδὲν μέσον οὐδὲ ἱκανὸν ἐμποιῆσαι
 οὐδὲ τὴν σμικροτάτην διάκρισιν τοῖς αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἐνθεῖς γράμμασιν, ἀλλὰ διδάξας καὶ
 τοὺς ἔτι τῇ ἀληθείᾳ ἀνθισταμένους λαμπρᾷ τῇ φωνῇ ὁμολογεῖν μὲν τῶν φύσεων τὸ 35
 διάφορον καὶ διαιρεῖν τὰς δύο φωνὰς καταλλήλως ταῖς φύσεσιν ὁμολογουμένης τῆς ἐνὸς
 προσώπου παρὰ πᾶσι τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ ταυτότητος. καὶ πιστεύω, θεο-
 φιλέστατοι ἀδελφοί, ὡς ἐξαρκέσει τουτὶ τὸ ἀπεσταλμένον, ὡς αὐτὸς ἔφησε, χαρτίον τοῖς
 πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης πιστοῖς, τοῖς μὲν εὐγνώμοσιν ἐμποιῆσαι πληροφορίαν, τοῖς δὲ
 ἀπειθοῦσιν ἐντροπὴν καὶ τὸν ἔσχατον ἐνεγκεῖν ἔλεγχον (παρασκευάσει δὲ καὶ ἐκεῖνο τὸ 40
 Ies. 35, 6 προφητικὸν κἂν τοῖς παροῦσι πληρωθῆναι καιροῖς ὅτι γλῶσσαι μογγιλάλων μαθήσονται

31/32 adfert Cyrillus in ep. V 128, 21

AJA

3 ἀπίτῳ AJ
 diuinas A

20 ἰω AJ θεοῦ A

32 τὴν αὐτὴν scripsi τῶν αὐτῶν AJ

36 τὰς δύο AJ

τρανώς λαλεῖν), οἷς σπουδῇ τῇ τοῦ ὀσιωτάτου ἀνδρὸς ἀποκεκρημένοις ἀξιοπιστίαί πάντα μὲν συγχέαι ὅσα τοῦ εὐσεβοῦς φρονήματος ἡρτῆται, ἀνανεώσασθαι δὲ τὴν τοῦ μιαροῦ καὶ βεβήλου Ἀπολιναρίου δυσσεβῆ αἵρεσιν.

- 4 Ἀλλ' ἵνα μὴ μακρολογῶ, αὐτὸ ὑμῶν ἐξέπεμψα τῇ φιλοθείᾳ τὸ τῆς ἀπολογίας ἐν προσχῆματι ἐπιστολῆς βιβλίον παρ' ἐκείνου μὲν συσταθὲν, παρ' ἡμῶν δὲ μετὰ τῆς κοινω- 5 V 127 νίας ἀνενδοιάστως προσδεχθὲν, μᾶλλον δὲ καὶ θαυμασθὲν ἐπὶ τῇ ὀρθότητι τῆς πίστεως, καὶ ἔξεστιν ὑμῖν, γνησιώτατοι ἀδελφοί, ἐντυχεῖν, καὶ πληροφορηθῆναι καὶ δόξαν δοῦναι τῷ παναγίῳ θεῷ, ἐφ' οἷς Αἴγυπτος μὲν τὰ τῆς Ἀνατολῆς, ἡ Ἀνατολή δὲ τὰ τῆς Αἰγύπτου φρονεῖ καὶ ἀσπάζεται. ταῖς γὰρ μεθ' ἡμᾶς γενεαῖς παραπεμφθήσεται ὁμολογία εὐσεβῆς, ἣν οἰκείῳ αἵματι καὶ παθήμασι πλείστοις ὅσοις τῇ οἰκουμένῃ θεοῦ χάριτι διεφυλάξαμεν. 10 μεμένηκε γὰρ ὁ σπινθήρ ὁ τῆς πίστεως καί, θεοῦ δόντος καιρὸν, μετάρσιον ἡγείρε τὴν τῆς εὐσεβείας φλόγα, ὥστε καταλάμπεσθαι τῷ φωτὶ τῆς θεογνωσίας τοὺς τε ἐκεῖ τοὺς τε ἐνθάδε, μᾶλλον δὲ τοὺς πανταχόσε τῆς οἰκουμένης πιστοὺς, οἷς εὐχὴ καὶ ἐπιθυμία οἶμαι μᾶς καὶ τῆς <αὐτῆς> ὁμολογίας δράξασθαι, ἀνορθούσης πᾶσι τὰ πεπτωκότα φρονήματα.
- 5 ἀπέστειλα δὲ τὴν ἐπιστολὴν συζεύξας καὶ τὴν ἐμὴν ἐπιστολὴν τὴν πρὸς τὸν αὐτὸν θεο- 15 V 123 σεβέστατον ἐπίσκοπον Κύριλλον, ἵνα γνῶτε ὡς οὐκ αἰσχρῶς οὐδὲ δουλοπρεπῶς τῷ τῆς εὐσεβείας φρονήματι χρησάμενοι ἐπὶ τὴν μακαρίαν ταύτην σύμβασιν ἤλθομεν. παρακαλῶ καὶ αὐτοὺς τὸν θεὸν παρακαλῶ ἐπὶ τούτοις δοξάσαι καὶ κόπους ἡμῖν τὸ λοιπὸν μηδεὶς παρεχέτω, οἷς τὸ οἰκοδομεῖν πρέπει, οὐ τὰ καλῶς δόξαντα τῷ θεῷ βουλήματι ἀνατρέπειν.

120 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 179

20

Τοῦ αὐτοῦ ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα περὶ εἰρήνης σταλεῖσα διὰ Ἀριστολάου

- 1 Τοῖς θεοφιλεστάτοις καὶ εὐσεβεστάτοις βασιλεῦσιν ἡμῶν τοῖς ἀξίως παρὰ τοῦ θεοῦ τετιμημένοις Θεοδοσίῳ καὶ Οὐαλεντινιανῷ αὐγούστοις Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς ὑμετέρας Κοίλης Συρίας ἐν κυρίῳ χαίρειν. Εὐκαιρὸν νῦν εἰπεῖν τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο λόγιον ὅτι ἔσται τὰ σκολιά εἰς εὐθεΐαν· ὅταν γάρ τι θεὸς ποιῇ, πᾶσα ἐν τοῖς 25 Ies. 40. 4 πραττομένοις ἔπεται εὐκολία καὶ βουλήματι θεῷ ἀνθέστηκεν οὐδεὶς. ἡβουλήθη νῦν καὶ ἠυδόκησε διὰ τὸν εὐσεβῆ ὑμῶν σκοπὸν καὶ τὰς μακαρίας ταύτας φροντίδας ἃς ὑπὲρ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας τὸ ὑμέτερον ἀναδέδεκται κράτος, τὴν οἰκουμένην πρὸς εἰρήνην συνάψαι καὶ δοῦναι ἔνωσιν ἐν ἣι οὐκ ἄλλος ἄλλο τι φρονεῖ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων, ἀλλ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σῶζεται φρόνημα περὶ τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 30 ἐνανθρωπήσεως. ὁμοφρονοῦμεν γοῦν ἅπαντες καὶ κοινὴ ἡμῖν ὁμολογία γεγένηται, συνωιδὰ περιέχουσα οἷς ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς οἱ πατέρες ἐξέθεντο, πληροφορησάντων ἡμῶν ἀλλήλους <περὶ ὧν> ἡμεῖς ἡμφισβητοῦμεν πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν θεοσεβέστατον ἐπίσκοπον Κύριλλον· αὐτὸς δὲ νῦν τὰ παρ' ἡμῶν δεξάμενος καὶ ἅπερ τῇ σῇ εὐσεβείᾳ V 96 συνθέντις ἐπεδώκαμεν ἐν τῇ Χαλκηδονέων πόλει, ταῦτα ἀσμενίσας καὶ καταδεξάμενος πα- 35 ραπλησίῳ τοῖς ἐνθυμήμασι συνύφανεν ἡμῖν τὴν ὁμολογοῦσαν τῇ ἀποστολικῇ πίστει παράδοσιν. ἐκβέβληται τοιγαροῦν πᾶσα αἵρεσις καὶ φιλονεικία, τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τῇ οἰκουμένῃ ἐρρωμένης, ἥς τὰ σκήπτρα τῇ εὐσεβεῖ ὁμολογίᾳ ἐστὶ σύντροφα καίτοι <καὶ> κεκράτηκε καὶ κρατήσῃ γε εἰς τὸ διηνεκὲς τῇ θεῷ δεξιᾷ συγκροτούμενα. καὶ ὡς ἂν ἔχη ὑμῶν τὸ κράτος εἰδέναι τὰ τε παρ' ἡμῶν πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς, ἐν οἷς 40

AJA

10 παθήμασι A παθήματι AJ
λοπρεπεί AJ

AA

33 περὶ ὧν addidi secundum A

14 αὐτῆς addidi secundum A

38 καὶ* addidi secundum A

16 δουλοπρεπῶς A δου-

V 123. 127 ἔν καὶ τὸ αὐτὸ πατρῷον διασώζομεν φρόνημα, αὐτὰς ἡμῶν τὰς πρὸς ἀλλήλους ἐπιστολάς
 τῷδε τῷ γράμματι ἡμῶν ὑποτάξαντες ἀπεστείλαμεν, ἐγχειρίσαντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ περι-
 βλέπτῳ καὶ σπουδῇ πάσῃ χρησαμένῳ εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὡς ἂν τὸ ὑμέτερον προβαίῃ
 βούλημα εὐσεβὲς ὄν καὶ ὅσιον, τῷ τριβούνῳ καὶ νοταρίῳ Ἀριστολάῳ τῷ ὑμέτέρῳ.
 2 τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων καὶ τῆς πίστεως τὸ ἀναμφισβήτητον λαβούσης, ἐθέμεθα πᾶσιν 5
 οἷς προστετάχατε, εὐσεβέστατοι βασιλεῖς, διὰ τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου, ἀνδρὸς
 ὄν ἵστε καὶ ὑμεῖς, ὡς οἶμαι, εἰρήνῃ τε χαίροντος καὶ εἰδῆσιν οὐ μικρὰν κεκτημένου ἐν
 τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασιν. δεδέγμεθα γοῦν καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ ὀσιωτάτου
 καὶ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ, ἀνδρὸς οὗ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν πολιτείαν ἄνωθεν
 ἴσμεν, καὶ καθηρημένον ἔχομεν Νεστόριον τὸν πάλαι γενόμενον τῆς μεγαλυνύμου πόλεως 10
 ἐπίσκοπον, ἀναθεματισμῷ ὑποβάλλοντες ὅσα αὐτῷ ἀλλοτρίως καὶ ξένως εἴρηται ἢ πε-
 φρόνηται πρὸς τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν. ἵκετεύομεν δὲ τὴν ὑμέτεραν εὐσέβειαν
 τελείαν παρασχεθῆναι τῷ κόσμῳ τὴν ἐορτὴν, ὡς μηδεμίαν πόλιν τῆς τοιαύτης ἐορτῆς ἔξω
 καὶ πανηγύρεως γενέσθαι, καὶ κελεύσαι τοὺς θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους τοὺς ἐν τοῖς προ-
 λαβοῦσι θορύβοις ἐκβληθέντας ἢ ἐκβεβλήσθαι δόξαντας εἰς τὸ παλαιὸν ἀποκατασταθῆναι 15
 σχῆμα καὶ πάσης ἐνοχλήσεως ἀπηλλάχθαι τοῦ μηδὲ ἐν λείψανον ἀθυμίας καταλειφθῆναι ταῖς
 τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις. ῥαίδιον δὲ τοῦτο ποιῆσαι τῷ ὑμέτέρῳ κράτει τῷ καὶ παλαιᾷ
 ἔχειν ὑποδείγματα τοιούτων διορθώσεων, αἱ τοὺς μὲν παλαιούς θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους
 τοῖς ἑαυτῶν ἀπέδωκαν θρόνοις, τοὺς δὲ ἐν ταραχῇ χειροτονηθέντας σχολάζειν παρεσκεύασαν
 3 καὶ ἀναμῆναι τὴν ἐκείνων ἐκ τοῦ βίου μετὰστασιν. τούτων γὰρ οὕτω σὺν θεῷ, ὡς 20
 ἔφαμεν, εὖ καὶ καλῶς προβάντων, εὐχαὶ καὶ ἱκεσίαι πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπὲρ τοῦ ὑμέτερου
 κράτους γενήσονται· δι' ὑμᾶς γὰρ καὶ διὰ τὴν ὑμέτεραν εὐσέβειαν ταῖς μὲν ἐκκλησίαις
 ἐδόθη ἡ προτέρα κατάστασις, σέσωσται δὲ τὰ Χριστιανικὰ πράγματα, εἰρηνεύουσι δὲ τὸ
 λοιπὸν πόλεις καὶ δῆμοι καὶ χῶραι. ἐπιπρέπει γὰρ τῇ ὑμέτερῃ βασιλείᾳ τὸ ἀτάραχον
 καὶ οἰοῖπερ ἔστὲ ὑμεῖς γαληνοὶ καὶ ἡμεροὶ, τοιαύτην προσήκει εἶναι καὶ τὴν τῶν πραγμάτων 25
 κατάστασιν, κοινῇ πάντων καὶ ἰδία ἐκάστου συνέχειν ὀφειλόντων τὴν παρὰ πᾶσαν ταύτην
 γενομένην προσδοκίαν ἔνωσιν. ἐπαινετὸς γὰρ καὶ παρὰ θεῷ μακάριος ἕκαστος ἐν τῷ
 Mt. 5, 9 μέρει ἀνορθῶν τὰ συγχυθέντα καὶ κατὰ τὴν τοῦ κυρίου φωνὴν μακάριοι οἱ εἰρηνο-
 ποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται, οὗ τὴν ἁμαχὸν ἴσμεν δύναμιν καὶ νῦν
 σύνδρομον γενέσθαι τῷ τῆς ὑμέτερας φιλοθείας σκοπῷ. πηγὴ γὰρ ὑμεῖς παντός 30
 ἀγαθοῦ καὶ προχεῖται ἐκ τῶν ὑμέτερων βασιλείων τὰ τῆς εὐεργεσίας τῇ οἰκουμένῃ νά-
 ματα καὶ ἀπολαύουσι τὸ λοιπὸν οἱ τοῦ θεοῦ ἱερεῖς τῆς πρόσθεν ἡσυχίας, ἧς μάλιστα
 δέονται εἰς τὸ εἰλικρινεῖς καὶ ἐσπουδασμένας τὰς ὑπὲρ τοῦ ὑμέτερου κράτους ποιεῖσθαι
 προσευχάς.

121

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ξύστον ἐπίσκοπον Ῥώμης

35

Τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοσεβεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ Ξύστῳ Ἰωάννης
 ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐπὶ καλῷ τῆς οἰκουμένης πεπιστεύκαμέν σου τὴν ὀσιότητα τοῦ ἀπο-
 d. 31. m. Iul. στολικοῦ ἐπιβεβηκέναι θρόνου· λαμπτήρα ἔξουσιν αἱ πανταχοῦ γῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαι,
 a. 432 λαμπτήρα οὐ τὴν Ἑσπέραν μόνην φωτίζοντα, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὰς ἑσχατίας τῆς οἰκουμένης.
 ὅτι δὲ θεοῦ εὐδοκίαι νομίζομεν τὴν τῆς σῆς ὀσιότητος κατάστασιν γεγονέναι, δηλοῖ καὶ ἡ 40
 συμφωνία ἡ ἐπὶ σοὶ τῶν τε λαῶν καὶ τῶν συνεληλυθότων θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ἐπὶ
 τῇ σῇ χειροτονίᾳ· τοῦτο γὰρ μεμαθήκαμεν παρὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπι-
 σκόπου Κυρίλλου, ἀφ' ὧν ἴσως ἡ σὴ ὀσιότης πρὸς αὐτὸν ἐπέστειλεν. ὅθεν ὠρμήθη
 ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ μὲν κατεπείγοντα εὐθὺς καὶ παραχρῆμα γνωρίσαι, τὰ δὲ εἰς τιμὴν

AA

i διασώζομεν A in ministrando servamus A

συντελούντα τῆς ἀδελφικῆς παρὰ θεῷ διαθέσεως εὐκαίρως πρὸς τὴν σὴν ἀποπληρῶσαι
 ὁσιότητα, ὅταν, σὺν θεῷ φάναι, δεξώμεθα καὶ τὰ ἐξ ἔθους ἀποστελλόμενα συνοδικά, ἐν
 οἷς τὰ εὐαγγέλια τῆς σῆς προεδρίας ἡμῖν μηνυθήσεται, ποθεινὰ ὄντα καὶ πάσῃ τῇ Ἀνα-
 τολῇ ἐράσμια. ὁ δέ, ὡς φθάσας εἶπον, κατεπεῖγόν ἐστι, τοῦτο ἐντεῦθεν ἤδη κατάδηλόν
 σου ποιῆσαι τῇ ὁσιότητι ὡς ἐκποδῶν πάσα αἵρεσις καὶ φιλονεικία, συμβάσεως γενομένης 5
 ταῖς πανταχοῦ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις. ὅσα γὰρ ἦν διαταράττοντα τὸ κοινόν, συμβαίνουσιν
 τὴν ὁμολογίαν τὴν παρ' ἡμῶν καὶ τοῦ κυρίου τοῦ ὁσιωτάτου ἐπίσκοπου καὶ συλλειτουργοῦ
 ἡμῶν Κυρίλλου εἴληφε, πληροφορησάντων ἡμῶν καὶ πληροφορηθέντων περὶ τῆς κατὰ σάρκα
 τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, ὥστε ὁμογνώμονα εἶναι καὶ ὁμονοῆσαι τῇ τῶν πατέρων πίστει
 μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὖσαν τὴν παρ' ἡμῶν ἔκθεσιν, ἥντινα χρῆ καὶ τὸν ἀποστολικὸν ἐκείνον 10
 θρόνον γινῶναι, πατρῴαν οὖσαν, οὗ ἕνεκα αὐτὴν καὶ τῷδε ἡμῶν τῷ γράμματα ἐντεθεί-
 καμεν, ἔχουσιν οὕτως.

Περὶ δὲ τῆς θεοτόκου παρθένου ὅπως καὶ φρονούμεν καὶ λέγομεν, τοῦ τε τρόπου V 123. 127
 τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ἀναγκάως, οὐκ ἐν προσθήκῃς μέρει, ἀλλ' ἐν πλη-
 ροφίας εἶδει, ὡς ἄνωθεν ἐκ τε τῶν θείων γραφῶν ἐκ τε τῆς παραδόσεως τῶν ἁγίων 15
 πατέρων παρεληφότες ἐσχέκαμεν, διὰ βραχέων ἐροῦμεν, οὐδὲν τὸ σύνολον προστιθέντες
 τῇ τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ ἐκτεθείσῃ πίστει. ὡς γὰρ ἔφθημεν εἰρηκότες,
 πρὸς πᾶσαν ἔξαρκεί καὶ εὐσεβείας γνῶσιν καὶ πάσης αἰρετικῆς κακοδοξίας ἀποκήρυξιν.
 ἐροῦμεν δὲ οὐ κατατολμώντες τῶν ἀνεφίκτων, ἀλλὰ τῇ ὁμολογίᾳ τῆς οἰκείας ἀσθενείας
 ἀποκλείοντες τοῖς ἐπιφύεσθαι βουλομένοις, ἐν οἷς τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον διασκεπτόμεθα. ὁμο- 20
 λογοῦμεν τοιγαροῦν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν μονογενῆ,
 θεὸν τέλειον καὶ ἄνθρωπον τέλειον ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ
 πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐπ' ἐσχάτου δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς καὶ
 διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὁμοούσιον
 τῷ πατρὶ τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. δύο 25
 γὰρ φύσεων ἔνωσις γέγονε, δι' ὃ ἓνα Χριστόν, ἓνα υἱόν, ἓνα κύριον ὁμολογοῦμεν. κατὰ
 ταύτην τὴν τῆς ἀσυγχύτου ἐνώσεως ἔννοιαν ὁμολογοῦμεν τὴν ἁγίαν παρθένον θεοτόκον
 διὰ τὸ τὸν θεὸν λόγον σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρωπήσῃ καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συλλήψεως ἐνῶσαι
 ἑαυτῷ τὸν ἐξ αὐτῆς ληφθέντα ναόν. τὰς δὲ εὐαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς περὶ τοῦ κυ-
 ρίου φωνὰς ἴσμεν τοὺς θεολόγους ἄνδρας τὰς μὲν κοινοποιοῦντας ὡς ἐφ' ἐνὸς προσώπου, 30
 τὰς δὲ διαιροῦντας ὡς ἐπὶ δύο φύσεων, καὶ τὰς μὲν θεοπρεπεῖς κατὰ τὴν θεότητα τοῦ
 Χριστοῦ, τὰς δὲ ταπεινὰς κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα παραδιδόντας. ἐπὶ τούτοις ἔδοξε καὶ
 κεκράτηκε κατὰ τε τὸ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων καὶ τὸ
 κοινῇ ταῖς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις λυσιτελοῦν ἔχειν ἡμᾶς Νεστόριον τὸν πάλαι γενομένον
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον καθηρημένον, ἀναθεματίσαι δὲ ὅσα βεβήλως αὐτῷ καὶ 35
 φαύλως παρὰ τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν πίστιν εἴρηται, συναινέσαι δὲ τῇ χειροτο-
 νίᾳ τοῦ κυρίου μου τοῦ ὁσιωτάτου ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ, ἀνδρὸς οὐ πείραν καὶ ἡ ὑμετέρα
 θεοσέβεια ἔχει, ὡς ἔγωγε οἶμαι, ὃν ἴσμεν καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν ἄνωθεν γενονότα καὶ ἐν
 ἀρετῇ διαλάμπαντα.

Δεξαμένη οὖν ἡ σὴ ὁσιότης ταῦτα ἡμῶν τὰ γράμματα, ἀνυμνεῖτω τὸν θεόν, ὃς παρ' 40
 ἐλπίδα πᾶσαν καὶ προσδοκίαν ἀνθρωπίνην σπουδῇ καὶ φροντίδι περὶ τὰς ἐκκλησίας τῶν
 εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων συνήθως ταῖς ἑαυτοῦ ἐκκλησίαις ἐβράβευσε
 τὴν εἰρήνην. ὃς συγχωρεῖ μὲν πολλάκις καὶ συνεχώρησε πρὸς ὀλίγον διαθορυβηθῆναι τὸ
 κοινόν τῶν Χριστιανῶν, ὡς ἂν οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται, ἐπήγαγε δὲ οὐκ εἰς μακρὰν
 τὴν ἴασιν· οἶδε γὰρ οἶδε τὰ τοιαῦτα συμβαίνοντα βασανίζειν καὶ στεφανίτας ἐργάζεσθαι 45

A

9 ὁμογνώμονας A

17 τῶν] τῇ A

30 τὰς] τὰ A

τοὺς περὶ τὸ εὐσεβὲς στερροὺς καὶ ἐνστηματικούς, τὰ δὲ νόθα καὶ κίβδηλα πολλάκις ἀπὸ τῆς πολλῆς γυμνασίας πρόρριζα ἀναιρεῖν. ὅπερ καὶ νῦν γεγένηται, διαιρέσεως μὲν γενομένης διὰ τὰς κοινὰς ἡμῶν ἀμαρτίας, συναφείας δὲ διὰ τὴν αὐτοῦ φιланθρωπίαν καὶ χάριν, καὶ εὐξάσθω σου ἡ ἱερὰ καὶ φιλόθεος ψυχὴ ταύτην ἄνωθεν κρατυνθῆναι καὶ παρὰ
 Ps. 126, 1 τοῦ θεοῦ λαβεῖν τὴν βεβαίωσιν· ἂν γὰρ ὁ κύριος, φησί, μὴ οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς 5
 μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες αὐτόν. πιστεύομεν δὲ ὅτι τῆς αὐτοῦ οἰκο-
 νομίας τὸ νῦν ἔργον γεγένηται καὶ διακρατήσῃ αὐτὸ εἰς τὸ διηνεκὲς καὶ μοχλοὶ ἄδου οὐ
 Mt. 16, 18 κατισχύσουσι τῆς ἐκκλησίας· ἄμαχον γὰρ ἔχει τὴν παρὰ τοῦ σωτῆρος δύναμιν καὶ ἤλεγξε
 τὴν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν πειρασμὸς οὐδεὶς πώποτε, τοῦ θεοῦ ἐπιταχύνοντος τὴν βοήθειαν,
 Mt. 28, 20 ὃς εἶπε τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς ὅτι μεθ' ὑμῶν εἰμὶ μέχρι τῆς συντελείας τοῦ 10
 αἰῶνος.

122 = V 130 Τοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιστολῇ πρὸς Ξύστον ἐπίσκοπον Ῥώμης καὶ Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως

123 Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολῇ ἐνωτικῇ πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως σταλεῖσα 15
 διὰ Ἀριστολάου τριβούνου

Τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ Μαξιμιανῷ Ἰωάννης ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἔδει μὲν ἄνωθεν ἡσθέντας ἡμᾶς ὑπερβαλλόντως ἐπὶ τῇ τῆς σῆς θεοσεβείας καταστάσει γράμμασί τε εὐθὺς χρήσασθαι τὴν ἡμετέραν μηνύουσιν ἡδονὴν καὶ τὰ τῆς σῆς καταστάσεως εὐαγγέλια ἐν συνοδικαῖς τοῖς εἰωθόσι δέξασθαι· ἀλλ' ἐπεὶ πονηρός 20
 τις δαίμων τὰ πράγματα οὕτω διετάραξεν, ὥστε τὰ τῆς ἀληθείας πρὸς βραχὺν χρόνον διακοπῆναι, νῦν ὅτε διὰ τὴν τοῦ θεοῦ χάριν ἡ συνάφεια τῶν ἐκκλησιῶν ἐγένετο, ἐπὶ τὰ καθήκοντα προθυμώτατα ἤκομεν, προσφθεγγόμενοί σου τὴν ὁσιότητα τοῦτο μὲν ἐν γράμμασι, τοῦτο δὲ καὶ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θαυμασιωτάτου καὶ περιβλέπτου Ἀριστολάου τοῦ τριβούνου καὶ νοταρίου, οὗ τῆς σπουδῆς πολὺς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἔσται ὁ ἔπαινος, ὡς ἂν 25
 καὶ διὰ ζώσης φωνῆς ἔχοιμεν τὴν πρὸς σὲ ἐκπιπλάναι διάθεσιν· ὃν ὁ κύριος τῆς προεδρίας ἡξίωσεν, ὅπως ἴασιν ἀρκοῦσαν τὰ διαταραχθέντα δέξεται πράγματα, ἀπὸ σοῦ ἡθους καὶ τοῦ προσόντος τῇ σῇ φιλοθείᾳ προσηνοὺς καὶ φιλαλλήλου λαβόντα τὰς ἀφορμάς. ἀρκεῖ γὰρ πρόθεσις ἀγαθὴ καὶ οἷαν ἡ σὴ κέκτηται ἀγιωσύνη, ἵν' ἵσμεν καὶ διὰ πραγμάτων ἄνωθεν παρελήφαμεν, οὐκ οὔσαν μὲν ὁμόνοιαν φυτεῦσαι, γενομένην δὲ καὶ εἰς τὸ 30
 ἀρχαῖον ἀποκατασταῶσαν ὑπὲρ προσδοκίαν ὀχυρῶσαι. καὶ πάνυ τεθάρρηκα, δέσποτα, ὡς σπουδῇ ἔσται σου τῇ ἀγιωσύνῃ ἅπαν μὲν τὸ λυποῦν πρόρριζον ἀνασπάσαι, περιθεῖναι δὲ ἰσχὺν τῇ γενομένῃ θεοῦ εὐδοκίᾳ συμβάσει, ὥστε ἐξεῖναι καὶ νῦν ἐκεῖνο τὸ προφητικὸν
 Ps. 95, 1 μεθ' ἡδονῆς αἰδεῖν λόγιον αἰσατε τῷ κυρίῳ αἶσμα καινόν· αἰσατε τῷ κυρίῳ, 35
 πᾶσα ἡ γῆ. ἐμεγάλυνε κύριος τῷ ὄντι τὴν ἑαυτοῦ χάριν, καὶ ἀποδέδεικται μὲν διὰ 35
 Mt. 19, 26 πάντων αἰεὶ μὲν, μάλιστα δὲ νῦν, ὅτι τὰ παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατα παρὰ τῷ θεῷ δυνατὰ ἔστι. ταῦτα παρ' ἡμῶν ὡς ἐν τάχει δεξάσθω σου ἡ θεοσεβεία· μικρὸν δὲ ὕστερον ἀποσταλήσονται παρ' ἡμῶν οἱ καὶ βαθμοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μετέχοντες, οὓς ἂν ὁ κύριος κατευθύνῃ. ἤγνυσε δ' ἂν τὴν ὁδὸν προθυμώτατα καὶ ὁ κύριός μου ὁ θεοσεβέστατος καὶ κοινὸς ἡμῶν ἀδελφὸς ἐπίσκοπος Παῦλος ὁ σὺς θερμὸς ἐραστής, εἰ μὴ συνέβη αὐτὸν ἀπὸ πολλοῦ 40
 τῆς ὁδοιπορίας πόνου τὴν ἐσχάτην ὑπομεῖναι ἀσθένειαν, οὗ ραίσαντος πληρωθήσεται ἡμῶν

15 cf. Coll. Casin. 203

καὶ οὗτος ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τε κάμου, καλλίστην ἐπιθυμίαν ἔχόντων ἐμοῦ μὲν ἀποστείλαι αὐτόν, αὐτοῦ δὲ δραμεῖν καὶ τὴν φίλην ἡμῖν καὶ ἄνωθεν γνησίαν ἀσπάσασθαι κεφαλὴν. καὶ γὰρ θεοῦ τῇ χάριτι ἤρκεσεν, ὥσπερ μεμαθήκατε, τοιαύτην ποιῆσαι τῷ κόσμῳ συνάφειαν, ὥστε μηδενὶ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι περὶ φρονήματος ἢ δόγματος ἐκκλησιαστικοῦ μηκέτι διαφέρεσθαι, ἀλλὰ στέργειν καὶ ἀγαπᾶν τὴν ἐγγενομένην πληροφορίαν ἡμῖν παρὰ τοῦ κυ- 5
ρίου μου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου καὶ αὐτῷ παρ' ἡμῶν, πρὸς ὃν καὶ συντετέ-
λεσται ἡμῖν μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ τὰ περὶ τῆς καθαιρέσεως τοῦ ἀσεβοῦς Νεστορίου
τοῦ πρῶτην γενομένου ἐπισκόπου τῆς μεγαλυνύμου ἐκείνης πόλεως καὶ πρὸς τὴν σὴν
ὁμοίως θεοσεβείαν. ἡμεῖς γὰρ σὲ μὲν καὶ τὴν σὴν θεοφίλειαν ἐπιστάμεθα ἐπίσκοπον
ἄξιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς προεδρίας, ἐκείνον δὲ γεγυμνῶσθαι ταύτης παντελῶς καὶ ἀναθε- 10
ματίσθαι τὰ φαύλως αὐτῷ λεχθέντα ἢ φρονηθέντα παρὰ τε τὴν πατρῴαν διδασκαλίαν καὶ
τὸ ἀποστολικὸν καὶ εὐαγγελικὸν κήρυγμα. καὶ τὰ νῦν παρ' ἡμῶν ἐκ κοινῆς ὁμολογίας
συγκείμενα οἷς ὀφείλουσάν σου τὴν κατὰ θεὸν ἐμμέλειαν ἐντυχεῖν ἀπεστείλαμεν, τὸ ἴσον V 123. 127
ὑποτάξαντες τοῖσδε ἡμῶν τοῖς γράμμασι τῶν τε παρ' ἡμῶν πρὸς τὸν ἀγιώτατον καὶ ὁσιώ-
τατον ἐπίσκοπον Κύριλλον ἐπεσταλμένων καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ὑπηγορευμένων, 15
ἀφ' ὧν καὶ ἔξεστιν ὑμᾶς γνῶναι ὡς ἔν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι σῶζομεν φρό-
νημα καὶ πάσα διχονοίας ἢ ἀμφιβολίας ἀνήρηται πρόφασις, ὁμόλογα καὶ συμβαίνοντα ἡμῶν
ἐκθεμένων καὶ προτεινάντων καὶ δεξαμένων διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπι-
σκόπου Παύλου τῇ ἀποστολικῇ καὶ εὐαγγελικῇ ἐκκλησίαι.

124 Ἀκακίου ἐπισκόπου Βεροίας πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως 20

Τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ ὁσιωτάτῳ δεσπότῃ ἐμῷ ἀρχιεπισκόπῳ Μαξιμιανῷ Ἀκάκιος ἐν
κυρίῳ χαίρειν. Ἡ ἐπισκοπὴ τῆς σῆς εὐλαβείας οὐκ ἐδεήθη μελλισμοῦ γνωρίζοντος τίς
εἴ καὶ τίς ἔσῃ, ἀλλὰ δηλὸς καὶ καταφανὴς τοῖς πᾶσι κατέστης παραυτὰ τῷ τὴν χάριν τοῦ
θεοῦ ἐπὶ σοὶ ἐπισκηνῶσαι, ὡς πᾶν ὁτιοῦν τῇ ἐπισκοπῇ συνοῖσον τῶν ἐν τῷ ἐκκλησιαστι-
κῷ θεσμῷ ἀνελλιπῶς ἐν ἑαυτῷ περιφέρεις, καὶ μετὰ πάντων καὶ πρὸ πάντων δι' ἔργου 25
μετερχόμενος τὸ ἀποστολικὸν λόγιον τὸ φάσκον τὸ ἐπεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν Phil. 4, 5
ἀνθρώποις, ὅπερ διαιρῶν καὶ διασαφῶν ὁ αὐτὸς ἀπόστολος καὶ δεικνύων ὅσος ἐστὶν
δγκος τῆς τοῦ λόγου περιουσίας καὶ ὅσον τὸ κλέος τῆς ταπεινοφροσύνης, ἐπάγει λέγων·
ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. ἀπαιτεῖ γὰρ ἡ ἐπισκοπὴ οὐκ ἐπίδειξιν 1 Cor. 8, 1
ῥημάτων, ἀλλ' ἐνέργειαν πραγμάτων· ὅθεν καὶ ὁ μακάριος ἀπόστολος Παῦλος δεικνύς ὅτι 30
τὸ ἔργον τοῦ λόγου τιμιώτερον, πρὸς Κορινθίους ἐπιστέλλων φάσκει· θέλω πέντε λό- 1 Cor. 14, 19
γους εἰπεῖν ἐν τῷ νοί μου ἢ μυρίου λόγους ἐν γλώσσῃ. ἐπεγένετο δέ
που ἐκ περιουσίας τῇ <σῇ> ἐπισκοπῇ καὶ τοῦτο θεοῦ τῇ χάριτι εὐκαίρως, τὰ ἐν τοῖς
ἐμπροσθεν οὐκ ἀνεκτὰ καταλαβόντα καὶ τὴν διχονοίαν ἐκατέροις τοῖς μέρεσιν ἐμποιήσαντα
ἐπὶ τῆς σῆς θεοσεβείας σβεσθῆναί τε καὶ ἀποσκεδασθῆναι, πληρουμένου τοῦ ἀποστολικοῦ 35
ῥητοῦ τοῦ φάσκοντος αὐτός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρω ἐν Eph. 2, 14-16
καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ,
τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν
ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ ἐν
ἐνὶ τοὺς ἀμφοτέρους σώματι καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ἀπελάβομεν θεοῦ χάριτι πάντες 40
πάντας, ἀναθεματίσαντες τὸν ἀσεβῆ Νεστόριον, μιᾷ πίστει, μιᾷ ἐλπίδι, μιᾷ ἀγάπῃ.
ὅπως δὲ καὶ τίνα τρόπον ἡ τοῦ θεοῦ χάρις τὴν εἰρήνην τῇ καθόλου ἐκκλησίᾳ ἐβράβευσε,
μεσιτεύσασα ἑκατέροις τοῖς μέρεσι, τῷ τε πάντα ἀγιωτάτῳ ἐπισκόπῳ Κυρίλλῳ καὶ τῷ

A

13 οἷς] coniecerim ὡς πρὸς
Acta conciliorum oecumenicorum. 1 1, 7.

16 ὑφ' A

20 βεροίας A

33 σῇ addidi

21

τὰ πάντα θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Παύλῳ, συμπρόντος τοῦ θαυμασιωτάτου καὶ φιλο-
 χρίστου Ἀριστολάου τοῦ τριβούνου καὶ νοταρίου, παρόντος δὲ καὶ αὐτοῖς τῇ τοῦ ἐπι-
 ep. 105 στολιμαίου γράμματος ἐγχαρᾶ καὶ εἰσηγούμενου τὰ δυνατά, δι' οἰκείου μὲν γράμματος ὁ
 V 131 ἀγιώτατος καὶ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κύριλλος, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τὰ πάντα πιστότατος
 καὶ εὐγενέστατος Ἀριστόλαος ὁ νοτάριος καὶ τριβούνος, ὧι πλείστας χάριτας ὁμολογοῦμεν 5
 ἱκανῶς ἡμῖν δυστραπέλου οὔσης τῆς ὑποθέσεως συμπεριενεχθέντι καὶ τὰ δυνατὰ συνε-
 νεγκάμενῳ, διὰ ζώσης φωνῆς διδάξουσίν σου ἀνελλιπῶς τὴν θεοσεβείαν. ταῦτα ἐχρῆν
 μετὰ τῆς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς τῆς παρὰ τῆς ἡμετέρας μικρότητος γραφείσης ἰδικῶι γράμματι
 ἐνθέντας ἡμᾶς διαπέμψασθαί σου τῇ ἀγιωσύνῃ, ἧς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς περιεχούσης τὰ τε
 γενόμενα σκυθρωπά καὶ τὰ ἐπιγενόμενα φαιδρά χρη τοὺς ἐγγὺς καὶ τοὺς μακρὰν ἀδελφούς 10
 τε καὶ συνεπισκόπους ἐπακοῦσαι, προσέτι δὲ καὶ τοὺς ἐν οἰκιδήποτε ἐπιτηδεύματι ἐν καιρῷ
 τὴν συμπάθειαν ἐπιδειξαμένους καὶ νῦν τὸ ἀποστολικὸν ἀπενεγκάμενους ῥητὸν τὸ φάσκον·
 Rom. 6, 8 εἰ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ.
 ἦντινα ἐπιστολὴν <τὴν>, πέπεισμαι, τὰ εἰς εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν, προσέτι δὲ καὶ ἀγαλλίασιν
 συντείνοντα πᾶσιν ὁμοῦ μνηστευομένην προστάζειας τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς μακρὰν θεοσεβε- 15
 στάτοις ἐπισκόποις διαπεμφθῆναι.

125 = V 131 Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν Μαξιμιανὸν σταλεῖσα διὰ Ἀριστολάου

126

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐπιστολὴ δευτέρα

Κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Μαξιμιανῷ Κύριλλος ἐν κυρίῳ
 cf. ep. 117 χαίρειν. Γράφουσι πρὸς με οἱ ἀγαπητοί μου οἱ κληρικοὶ ὡσανεὶ τῆς σῆς θεοσεβείας 20
 τάχα που καὶ λελυπημένης ὅτι μὴ γέγραφα τίνα τρόπον συντέθεται τὰ τῆς εἰρήνης τῶν
 ἁγίων ἐκκλησιῶν. ἐγὼ δὲ οὐχ οὕτως εἰμὶ ῥάθυμος περὶ τὰ ἀναγκαῖα τῶν πραγμάτων,
 ὡς ἐλέσθαι σιγὰν καὶ μὴ διδάσκειν ἕκαστα σαφῶς οὐς χρὴ ταῦτα εἰδέναι, καὶ πρό γε τῶν
 ἄλλων τὴν σὴν ὁσιότητα. ἐγράψαμεν οὖν ἀπαραλείπτως καὶ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ
 θαυμασιωτάτου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἀριστολάου· ἐπειδὴ δὲ τεθρυλῆκασιν τινὲς ὡς δόξαν 25
 ἅπασιν ἡμῖν τε καὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μόνῳ συνθέσθαι τῷ συμβόλῳ τῷ ἐκτεθέντι παρὰ
 τῶν ἁγίων καὶ ἀοιδίμων ἡμῶν πατέρων ἐν τῇ Νικαίᾳ, ἀθετουμένων πάντων ὧν γεγρά-
 φαμεν κατὰ τῶν μιᾶν Νεστορίου δογμάτων, καὶ τάχα που τινὲς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐσκανδα-
 λίσθησαν, δεῖν ὠιήθην καὶ διὰ τοῦδε τοῦ γράμματος τὴν σὴν διδάξαι τελειότητα. οὐ γὰρ
 ἀθετήσαντες τὰ ἑαυτῶν συναινοῦμεν τῷ συμβόλῳ τῆς ὀρθῆς πίστεως, ἀλλὰ κάκεῖνα γε 30
 γράφαμεν κατὰ σκοπὸν τρέχοντες τῶν ἁγίων πατέρων, οἳ καὶ τὸ τῆς πίστεως ἡμῖν θεθε-
 σμοθετήκασιν σύμβολον. ἴσμεν δὲ ὅτι ὀρθοποδοῦμεν ἀληθῶς καὶ οὐκ ἔξω τῆς εὐθείας
 ἐσμὲν ὁδοῦ, κανόνα τῆς εἰς πᾶν ὁτιοῦν ἀκριβείας τοὺς ἐκείνων ποιούμενοι λόγους. γε-
 γράφασιν μὲν γὰρ ἐν ἀρχαῖς οἱ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, μᾶλλον δὲ παρεσκεύασαν γράψαι τὸν
 ep. 105 κύριόν μου τὸν τὰ πάντα ὁσιώτατον ἐπίσκοπον τῆς Βεροιαίων Ἀκάκιον ὅτι πᾶσιν ἀρέσκει 35
 μόνῳ συνθέσθαι τῷ συμβόλῳ καὶ ἀκυρῶσαι τὰς ἐπιστολάς καὶ τοὺς τόμους οὓς γεγρά-
 φαμεν ταῖς Νεστορίου κενοφωνίαις ἀντανιστάντες τὴν ἀλήθειαν. ἐγὼ δὲ πρὸς τοῦτο
 μειδιάσας ἔφην ὅτι εἰ ἀφανίζομεν τὰ ἑαυτῶν, καταγινώσκομεν τῆς ἑαυτῶν πίστεως, καὶ
 οὔτε συνεθέμην οὔτε ἠκύρωσά τι τῶν γεγραμμένων· γέγραπται γὰρ ὀρθῶς καὶ μετὰ τῆς
 ἀληθείας. ἐπειδὴ δὲ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ εὐλαβέστατος ἐπίσκοπος Παῦλος ὁ 40

A
 10 φαιδρά scripsi σφοδρά A 14 τὴν addidi 15 μνηστευομένην scripsi μνηστευό-
 μένος A
 AJ
 18 β J 21 μὴ A μὲν J 26 τε J τό A 35 βεροιαίων AJ 39 γραμμάτων J

τῆς Ἑμίσης, φάσκων ἐτοίμως ἔχειν ἅπαντας καὶ ἀναθεματίζειν τὰ Νεστορίου δόγματα καὶ καταδέχεσθαι τὴν καθάρισιν αὐτοῦ, ἀναγκαιῶς τὰ τῆς κοινωνίας ἔδοξεν ἐπὶ τούτοις βεβαιωθῆναι, κατ' οὐδένα τρόπον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως ἀδικουμένου παρά τινος. καὶ γὰρ καὶ ἡ ἀγία σύνοδος ἡ ἐν τῇ Ἐφέσῳ συναχθεῖσα πάλιν τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ἐβεβαίωσε καὶ Νεστορίου κατεψηφίσατο τὴν καθάρισιν, ὡς παρερμηνεύοντος αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν ἴδιον περιέλκοντος σκοπὸν τὴν ὀρθῶς καὶ ἐξητασμένως ἐκτεθεῖσαν τῆς πίστεως ὁμολογίαν παρὰ τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων. μὴ τοίνυν σκανδαλιζέσθωσαν τινὲς ὅτι βέβαιον ὁμολογοῦμεν τηρεῖν τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, ἐν ᾧ καὶ ἐβαπτίσθημεν, ἀλλ' ἐννοεῖτ' ὅτι τοὺς μὴ τηροῦντας αὐτὸ ταῖς ἐννομητάταις ὑποφέρουσι ψήφοις οἱ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν κατὰ καιροὺς τὴν φροντίδα πεπιστευμένοι παρὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σω- 10 τῆρος Χριστοῦ.

Πρόσσειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἡ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει.

127 = V 128 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκάκιον Μελιτηνῆς μεμφάμενον αὐτῷ ὅτι συνέθετο

128 = R 29 Totius epistulae uersio Latina extat in Collectione Casinensi 183, partis prioris usque ad 27 καλλύνεται in Actis Concilii quinti coll. v 16

Θεοδωρήτου πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας

Ὁ πάντα σοφῶς πρυτανεύων θεὸς καὶ τῆς ἡμετέρας προμηθοῦμενος ὁμονοίας καὶ τῆς τῶν λαῶν κηδόμενος σωτηρίας συναθροισθῆναι ἡμᾶς κατὰ ταῦτόν παρεσκεύασεν καὶ συμφώνους ἀλλήλοις τὰς ἀπάντων ἔδειξε γνώμας. ἐν κοινῇ γὰρ ἀναγνόντες τὰ Αἰ- V 127 γύπτια γράμματα καὶ ἐξετάσαντες αὐτῶν ἀκριβῶς τὴν διάνοιαν, εὔρομεν σύμφωνα τοῖς 20 <παρ' ἡμῶν> εἰρημένοις τὰ ἐκεῖθεν ἀπεσταλμένα καὶ ἄντικρυς ἐναντία τοῖς δώδεκα κεφαλαίοις, οἷς μέχρι τοῦ παρόντος ὡς ἀλλοτρίοις τῆς εὐσεβείας πολεμοῦντες διετελέσαμεν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ εἶχεν σαρκικῶς σάρκα γεγονότα τὸν ἐκ θεοῦ λόγον καὶ καθ' ὑπόστασιν ἔνωσιν καὶ σύνοδον τὴν καθ' ἔνωσιν φυσικὴν καὶ τὸν θεὸν λόγον πρωτότοκον γεγεννημένον ἐκ νεκρῶν, ἀπηγόρευε δὲ καὶ τῶν περὶ τοῦ κυρίου φωνῶν τὴν διαίρεσιν, καὶ ἕτερα δὲ πρὸς 26 τούτοις εἶχεν τῶν μὲν ἀποστολικῶν σπερμάτων ἀλλότρια, τῶν δὲ αἰρετικῶν ζιζανίων βλαστήματα· τὰ δὲ νῦν ἐπεσταλμένα τῇ εὐαγγελικῇ εὐγενείᾳ καλλύνεται. θεὸς γὰρ τέλειος καὶ ἄνθρωπος τέλειος ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἐν αὐτοῖς ἀναγορεύεται καὶ φύ- σεις δύο καὶ τούτων διαφορὰ καὶ ἔνωσις ἀσύγχυτος οὐ κατὰ κράσιν καὶ φουρμόν, ἀλλ' ἀπορρήτως καὶ θεοπρεπῶς γενομένη καὶ τῶν φύσεων τὰς ιδιότητας ἀκράτους διαφυλάξασα, 30 καὶ ἀπαθὴς μὲν ὁ θεὸς λόγος καὶ ἄτρεπτος, παθητὸς δὲ ὁ ναὸς καὶ τῷ θανάτῳ πρὸς ὀλίγον παραδοθεὶς καὶ πάλιν τῇ δυνάμει τοῦ ἐνωθέντος θεοῦ ἐγερθεὶς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ

128 Primus ex R edidit Leo Allatius in Vindiciis synodi Ephesinae p. 137, deinde J. B. Cotellier e X₁ in Ecclesiae graecae monumentis 1, 48, denique I. Garnier in Auctario Theodoretī p. 93

A

1 ἐμέσησ J 7 ὁμολογίαν A ὁμόνοιαν J

ARX₁ A^c A^s

16 inscr. ex AX₁ ἴσον ἐπιστολῆς Θεοδωρήτου πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον ἀντιοχείας R ἐπί- σκοπον om. X₁ 16 σαφῶς X₁ 18 καταυτὸν R 21 παρ' ἡμῶν addidi ex A^s ἀφ' ἡμῶν Cotellier 22 παρόντος R A^c πέρατος AX₁ 25 ἀπηγόρευσεν R δέ⁹ om. R 26 σπερμάτων ARX₁ δογμάτων A^c om. A^s τῶν δετῶν R 28 τῷ ᾧ X₁ 29 διαφορὰ om. X₁ 30 ἀκράτους scripsi ἀκρατῶς ARX₁ integras A^s

ἅγιον οὐκ ἔξ υἱοῦ ἢ δι' υἱοῦ τὴν ὑπαρξιν ἔχον, ἀλλ' ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, ἴδιον δὲ υἱοῦ ὡς ὁμοούσιον ὀνομαζόμενον. ταύτην τὴν ὀρθότητα ἐν τοῖς γράμμασιν θεασάμενοι καὶ ἐναντίαν ἐκ διαμέτρου τοῖς ἤδη πρότερον γραφεῖσιν εὐρόντες, ὑμνήσαμεν τὸν
 Ies. 32, 4 τὰς ψελλιζούσας γλώσσας ἰατρεύοντα καὶ τὸν ἀπηχῇ φθόγγον εἰς ἤχην ἡδεῖαν μεταρρυθμίζοντα.

5

129 = V 129 Κυρίλλου πρὸς Δυνατὸν ἐπίσκοπον Νικοπόλεως Παλαιᾶς Ἡπείρου

130 Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Εὐσέβιον πρεσβύτερον

Τὴν μὲν παρὰ τῆς σῆς εὐλαβείας ἐπιστολὴν ἀνέγνω, εὖρον δὲ λελυπημένην ὡσανεὶ τῆς εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν συντεθείσης οὐ κατὰ λόγον ἐτεκμηράμην τε ὅτι ἔξ ἀγάπης κεκίνηται τὸ σὸν ἐπιεικές, οὐ μὴν ἔοικεν ἀκριβῶς εἰδέναι τὰ δόξαντα. περιφέρουσι μὲν 10 γάρ, ὡς μαθάνω, τινὲς ἐπιστολάς ὡς πρὸς με γραφεῖσας παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Ἰωάννου, εἰκὸς δὲ αὐτὰς ἢ πεπλασμένας εἶναι ἢ καὶ προσθήκας ἔχειν τὰς τοῖς φρονούσι τὰ Νεστορίου καθ' ἡδονήν. ἐγὼ γὰρ κατὰ τὸ δόξαν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ ἐν τῇ Ἐφεσίῳ μητροπόλει οὐ πρότερον αὐτῷ τὴν κοινωνίαν ἀποδédωκα, εἰ μὴ
 V 123 ἀνεθεμάτισεν ἐγγράφως τὰ Νεστορίου δόγματα καὶ ὡμολόγησεν ἔχειν αὐτὸν καθιρημένον 15 καὶ συνέθετο τῇ χειροτονίᾳ τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ· κεκμηκὸς δὲ μυρία τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου τῆς Ἐμεσηνῶν Παύλου περὶ τῶν καθιρημένων, Ἑλλαδίου τε φημί καὶ Εὐθέρου καὶ Δωροθέου καὶ Ἰμερίου, καὶ παρακαλοῦντος μετὰ τῆς εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὴν κατ' αὐτοὺς ὑπόθεσιν τύπον σχεῖν, ἔφην ἀποκρίτως ὅτι οὐδένα τῶν καθιρημένων ἐγὼ ποιῶμαι λόγον, ἀλλ' ἐν τούτῳ δεῖ μένειν αὐ- 20 τοὺς τῷ σχήματι ἐν ᾧ καὶ νῦν εἰσι. συγκεχώρηκα δὲ τὴν εἰς ἐμὲ γενομένην παρ' αὐτῶν ὕβριν· οὐ γὰρ ἦν ἀκόλουθον ταύτης ἕνεκα καὶ μόνης τῆς αἰτίας εἰς διχονοίαν τέμνεσθαι τὰς ἐκκλησίας, τοῦ ἀναγκαιοτέρου πρὸς πέρας ἀγομένου, φημί δὴ τοῦ ἀναθεματισθῆναι τὰ Νεστορίου δόγματα καὶ ὁμολογήσαι τὴν καθάραισιν αὐτοῦ τοὺς οὐκ ἀνασχομένους πάλαι
 V 123 τοῦτο ποιῆσαι. ὡμολόγησαν δὲ ἐγγράφως ὅτι θεοτόκος ἐστὶν ἡ ἁγία παρθένος καὶ ὅτι 25 αὐτὸς ὁ πρὸ παντὸς αἰῶνος γεννηθεὶς ἐκ τοῦ πατρὸς υἱὸς μονογενὴς ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς ἐγεννήθη κατὰ σάρκα ἐκ γυναικὸς καὶ ὅτι ἐν τοῦ υἱοῦ τὸ πρόσωπον καὶ ὅτι τὰς ἀποστολικὰς καὶ εὐαγγελικὰς φωνὰς ἐφαρμόζουσιν οἱ θεολόγοι τὰς μὲν τῇ θεότητι αὐτοῦ, τὰς δὲ τῇ ἀνθρωπότητι πάλιν αὐτοῦ. Νεστόριος μὲν γὰρ διαιρῶν εἰς δύο τὸν ἕνα υἱὸν καὶ Χριστὸν καὶ κύριον ἄνθρωπον ἰδικῶς ἐτίθει καὶ κατὰ μόνας υἱὸν καὶ τὸν ἐκ 30 θεοῦ λόγον ἰδικῶς καὶ κατὰ μόνας ἕτερον υἱὸν καὶ ἔφασκεν ὅτι αἱ μὲν τῶν φωνῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰσὶν, αἱ δὲ τοῦ θεοῦ λόγου· ἡ δὲ ὀρθὴ περὶ Χριστοῦ γνώσις οὐχ οὕτως ἔχει. ἕνα γὰρ ἴσμεν υἱὸν καὶ Χριστὸν καὶ κύριον, τὸν αὐτὸν θεὸν καὶ ἄνθρωπον, καὶ αὐτοῦ φανερὸν εἶναι καὶ τὴν θεότητα, αὐτοῦ δὲ ὁμοίως καὶ τὴν ἀνθρωπότητα· λαλεῖ γὰρ ποτὲ μὲν ὡς θεὸς θεοπρεπῶς, ποτὲ δὲ ὁ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἀνθρωποπρεπῶς. ὁμολογησάντων 35

1. 2 περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκ θεοῦ πατρὸς μόνου, καὶ οὐχὶ δὲ ἐκ τοῦ υἱοῦ, ὡς οἱ λατῖνοι φρονούσιν Ar in mg

5 *plura secuntur in Ac*

130 Primus edidit Gallandi in Bibl. patr. XIII app. 150

ARX₁As

4 in fine add. Garnier ταύταις ὑμῶν ἐντυχόντες — παρ' ὑμῖν ἐκκλησίαι quae desumpta sunt ex ep. V 127 [vol. I 4 p. 17, 21—25]

AU

8 ὡσανεὶ U ὡς ἄν A 9 τὲ U μὲν A 10 κεκίνητο U 19 ἔχειν U 21 νῦν εἰσι U
 σύνεισι A 22 διχονοίαν A 25 καὶ θεοτόκος U 30 καὶ² om. A

τοίνυν ταῦτα ἐκείνων πῶς οὐ περιττόν ἦν ἔτι τὸ φιλονεικεῖν τοὺς μὴ θέλοντας κρατῆσαι σχίσμα καὶ εἰς αἵρεσιν ἀποκλίνει τὰς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν ἐκκλησίας; γένοιτο δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτω διατεθῆναι· Ἑλλάδιος γὰρ ὁ ἐν τῇ Ταρσῷ καὶ ἕτεροί τινες εἰ καὶ μὴ φρονοῦσιν ὀρθῶς, οὐδὲν τοῦτο πρὸς τοὺς ὀρθὰ φρονεῖν ἡρημένους. οἰχέσθωσαν γάρ, εἰ βούλονται, δύο καὶ τρεῖς, τῶν ἀπανταχοῦ ἐκκλησιῶν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔχουσιν 5 πίστιν. μὴ ἀγνοεῖτω δὲ μηδὲ τοῦτο ἡ σὴ θεοσέβεια. ἔλθων γὰρ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ μνημονευθεὶς ἐπίσκοπος Παῦλος τῆς Ἐμισσηνῶν ἔφασκεν ὅτι κατεψεύσαντο τινὲς τῆς σῆς εὐλαβείας ὡς παθητὴν λεγούσης τὴν τῆς θεότητος φύσιν καὶ ὅτι ἐξ οὐρανοῦ κατήνεγκε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ὁ λόγος καὶ ὅτι μεταβολὴν ὑπέμεινεν εἰς τὴν τῆς σαρκὸς φύσιν. ἔδει τοίνυν τὰς τῶν ψευδηγόρων ἀπάτας φανεράς γενέσθαι τοῖς ἐπιεικεστέροις, ἵνα μὴ ταῦτα 10 θρυλούντων ἐκείνων σκανδαλίζωνται. διὰ τοῦτο γράφων πρὸς τὸν θεοσεβέστατον τῆς V 127 Ἀντιοχείων ἐπίσκοπον Ἰωάννην ἐγέλασα τὰς ἐκείνων διαβολάς· οὔτε γὰρ ἐκ μεταβολῆς πρὸς τὸ οὕτω φρονεῖν ἀφῆμαι οὔτε δὲ ἐν τόμῳ ἢ ἐπιστολῇ οὔτε ἐν βιβλίῳ εὐρίσκομαί τι τοιοῦτο πώποτε εἰρηκῶς. τὸ δὲ τῆς συνουσίωσews ὄνομα οὐδὲ ὃ τί ποτέ ἐστιν, ἴσμεν ὅλως. εἰκὸς δὲ τοὺς τοιαῦτα γράφοντας ἐκέισε ἀπολογουμένους περὶ τῆς προπετείας 16 τῆς ἐν τῇ Ἐφέσῳ καθ' ἡμῶν γενομένης εὐρεσιλογεῖν τοιαῦτά τινα, ἵνα μὴ δοκοῖεν κεκινῆσθαι μάτην· ἐλέγχει γὰρ αὐτοὺς τὸ συνεῖδος. ἀπολογεῖσθω τοίνυν ἡ σὴ εὐλάβεια τοῖς ἕτερα ἀνθ' ἐτέρων ἐκέισε λαλοῦσι· πάντα γὰρ γέγονεν ἀσφαλῶς. ὁ δὲ ἀγαπητὸς Κάσιος ὁ διάκονος εἰς ἐστὶ τῶν ἀπελθόντων ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ εἰπεῖν δύναται ὅσας ἡμέρας ἐκεῖ πεποίηκεν οὐκ ἀποδιδούς αὐτῷ τὰ τῆς κοινωνίας γράμματα, εἰ μὴ πρότερον ἐχειρογράφησε 20 περὶ πάντων τούτων.

131 = V 132 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας στατίζοντα ἐν Κωνσταντινουπόλει

132 = V 133 Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον καὶ τὴν συναχθεῖσαν ἐκεῖ σύνοδον

133 = R 46 Πρόκλου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Ἀρμενίους περὶ πίστεως. edidi in appendice t. III 2

134 = V 119 Κυρίλλου ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης πρὸς τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Οὐαλεριανόν

135 = V 171 Τοῦ αὐτοῦ ὑπομνηστικὸν πρὸς τὸν μακαριώτατον ἐπίσκοπον Σούκενσον τῆς Διοκαισαρέων τῶν κατὰ τὴν Ἰσαύρων ἐπαρχίαν περὶ πίστεως

136 = V 172 Ἀντίγραφον πρὸς τὰς πένσεις ἡμῶν παρὰ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν Σούκενσον

137 = V 22 Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου

138 = V 23 Ἰσον σάκρας γραφείσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν Βερροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν Ἀντιοχείας ἀναχωρητὴν καὶ ἄλλας ἐπαρχίας ἰδίαι ἐκάστω

139 = V 26 Κυρίλλου ἐπιστολὴ πρώτη ἀπὸ Ῥόδου σταλεῖσα πρὸ τοῦ ἀπαντῆσαι εἰς τὴν σύνοδον

140 = V 27 Τοῦ αὐτοῦ δευτέρα πρὸς τοὺς αὐτοὺς μεθ' ὃ κατήνησεν

Inter 136 et 137 spatium non paruum relictum in A

AU

1 τὸ om. A 2 ἀποκλίνει U 7 ἑμισσηνῶν U 10 γενέσθαι φανεράς A 11 θρυλ-
λούντων U 14 οὐδὲν U

- 141 = V 29 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀπὸ Ἐφέσου
- 142 = V 69 Ἐπιστολὴ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως
- 143 = V 70 Ὁμιλία Ῥηγίνου ἐπισκόπου Κύπρου ρηθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν καθαίρεσιν Νεστορίου
- 144 = V 72 Ὁμιλία Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας εἰς τὴν γέννησιν τοῦ σωτῆρος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου
- 145 = V 73 Ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ λεχθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑпанεγνώσθη δὲ καὶ αὕτη ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ
- 146 = V 74 Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ
- 147 = V 97 Ἐπιστολὴ τῶν ἐν Χαλκηδόνι ὄντων ἐκ τῶν ἀποσχισάντων πρὸς τοὺς ἐν Ἐφέσῳ
- 148 = V 99 Synodi epistula ad Eulalium Entrechium Acacium Chrysaphium Hieremiam Theodulum Esaiam
- 149 = V 109 Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῦον καὶ ἐξορίζον Νεστόριον
- 150 = V 110 Ἀντίγραφον ἐρμηνείας βασιλικοῦ θεσπίσματος γραφέντος πρὸς Ἰσίδωρον ἑπαρχὸν πραιτωρίων καὶ ὕπατον περὶ τῆς ἐξορίας Νεστορίου
151. 152 = V 111. 112 Ἀντίγραφον θείου νόμου
- 153 = V 113 Ἐπιστολὴ συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως
- 154 = V 116 Alypii presbyteri epistula ad Cyrillum
- 155 = V 134 Ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἀποπομπαίου
- 156 = V 137 Βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφευγόντων ἐν ἐκκλησίᾳ
- 157 = V 138 Ἴσον θείου θεσπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ τε Πορφυρίου καὶ Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου τοῦ Τυρίων ἐπισκόπου
- 158 = V 139 Διάταγμα προτεθὲν παρὰ τῶν ἐπάρχων μετὰ τοῦ θείου πραγματικοῦ κατὰ Πορφυρίου καὶ Εἰρηναίου
- 159 = V 150 Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίνας
- 160 = V 143 Δέσεις Βασιλείου διακόνου καὶ λοιπῶν μοναχῶν
- 161 = V 144 Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς Κελεστίνον ἐπίσκοπον Ῥώμης
- 162 = V 145 Τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς αὐτῆς συνόδου πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς
- 163 = V 146 Ἀναφορὰ Νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγμένων παρὰ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ γραφεῖσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν Ἐφέσῳ τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον
- 164 = V 151 Ὑπομνήματα πραχθέντα παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς ἐπισκόποις, ἐν οἷς καθαιροῦσι Κύριλλον καὶ Μέμνονα τοὺς ἀγιωτάτους καὶ ἀκοινωνήτους ποιοῦσι πάντας τοὺς τῆς ἁγίας συνόδου
- 165 = V 152 Γράμμα τῶν αὐτῶν τὸ τῆς ἀκοινωνησίας σταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ
- 166 = V 153 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα, δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ παρ' αὐτοῖς πραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ βράδους τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου
- 167 = V 154 Ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ἣν ἀντέγραψαν διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ
- 168 = V 155 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως κλῆρον
- 169 = V 156 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύγκλητον
- 170 = V 157 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν

- 171 = V 158 Ἀναφορὰ τῆς Ἀνατολικῆς συνόδου πρὸς τὸν καλλίνικον βασιλέα δηλοῦσα καὶ αὐθις τὴν γεγεννημένην καθαίρεσιν Κυρίλλου καὶ Μέλκονος
- 172 = V 159 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα ἥνπερ ἔδωκαν μετὰ τῆς ἀναφορᾶς τῆς προγεγραμμένης τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ κόμητι Εἰρηναίῳ
- 173 = V 160 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας
- 174 = V 161 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἑπαρχον καὶ τὸν μάγιστρον ὁμοίως
- 175 = V 162 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον καὶ Σχολαστικόν ὁμοίως
- 176 = V 163 Ἀναφορὰ τῶν Ἀνατολικῶν πρὸς τὸν βασιλέα ἧς προέταξαν τὸ σύμβολον τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων ἀναγαγόντες τὰ ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμένης συνόδου τυπωθέντα ἐπὶ τοῖς προδοθεῖσιν αὐτῇ λιβέλλοις παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέλκονος τῶν ἁγιωτάτων, ἧτις ἐστάλη Εἰρηναίῳ κόμητι καὶ δι' αὐτοῦ ἀπεδόθη
- 177 = V 164 Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τοῦ κόμητος Εἰρηναίου πρὸς τοὺς Ἀνατολικούς περὶ τῶν ἐπὶ τῇ ὑποθέσει πραχθέντων μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀναφορᾶς

Quae secuntur laciniae, pertinent ad Nicephori patriarchae epistulam ad Leonem papam III, cf. I 4 p. VII

A

175 σχολαστικόν A

176 κόμησι A

COLLECTIONES MINORES

Acta conciliorum oecumenicorum. I 4, 7.

U = Codex Vallicellianus C 4 s. XIII
E = Codex Vaticanus 504 s. XII
H = Codex Musei Britannici Arundelianus 529 s. XII
X = Codex Parisinus 1115 s. XII

COLLECTIO U

1. Κυρίλλου ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς τινὰ Ζηλωτὴν περὶ τοῦ αὐτοῦ Νεστορίου = V 20
2. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας στατίζοντα ἐν Κωνσταντινουπόλει = V 132
3. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ δευτέρα πρὸς Νεστόριον = V 4 5
4. Ὑπομνηστικὸν τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου γενόμενον πρὸς Ποσειδώνιον ἀποσταλέντα παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ Ῥώμῃ τῶν κατὰ Νεστόριον ἕνεκεν

Ἡ Νεστορίου πίστις, μάλλον δὲ κακοδοξία ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν. φησὶν ὅτι ὁ θεὸς λόγος προεγνῶκώς ὅτι ὁ ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου γεννώμενος ἅγιος ἔσται καὶ μέγας, εἰς τοῦτο ἐξελέξατο αὐτὸν καὶ παρεσκεύασε μὲν γεννηθῆναι δίχα ἀνδρὸς ἐκ τῆς παρθένου, 10 ἐχαρίσατο δὲ αὐτῷ τὸ καλεῖσθαι τοῖς αὐτοῦ ὀνόμασιν, ὥστε καὶ υἱὸν λέγεσθαι καὶ κύριον καὶ Χριστόν, καὶ παρεσκεύασεν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανεῖν καὶ πάλιν ἡγείρεν αὐτόν, ὥστε κἂν ἐνανθρωπήσαι λέγεται ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ λόγος, ὅτι συνῆν αἰεὶ ὡς ἀνθρώπῳ ἁγίῳ τῷ ἐκ τῆς παρθένου, διὰ τοῦτο λέγεται ἐνανθρωπήσαι. ὥσπερ δὲ συνῆν τοῖς προφήταις, οὕτω φησὶ καὶ τούτῳ κατὰ μείζονα συνάφειαν. διὰ τοῦτο φεύγει παντοχού 15 λέγειν τὴν ἑνωσιν, ἀλλ' ὀνομάζει συνάφειαν, ὅπερ ἐστὶν ὡς ἔξωθεν καὶ ὡς ἂν λέγη πρὸς Ἰησοῦν ὅτι καθὼς ἤμην μετὰ Μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ. κρύπτων *Ios. 3, 7* δὲ τὴν ἀσέβειαν λέγει ὅτι ἐκ μήτρας συνῆν αὐτῷ. διὰ τοῦτο οὐδὲ θεὸν ἀληθινὸν αὐτὸν εἶναι λέγει, ἀλλ' ὡς ἐν εὐδοκίᾳ τοῦ θεοῦ κεκλημένον οὕτως, κἂν κύριος ὀνομασθῇ, οὕτως πάλιν αὐτὸν βούλεται κύριον ὡς τοῦ θεοῦ λόγου χαρισαμένου αὐτῷ τὸ καλεῖσθαι καὶ οὕτω. 20 καὶ φησιν ὅτι ὅταν λέγωμεν ἀποθανεῖν ὑπὲρ ἡμῶν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἀναστῆναι, ὁ ἄνθρωπος ἀπέθανε καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀνέστη καὶ οὐδὲν τοῦτο πρὸς τὸν τοῦ θεοῦ λόγον. καὶ ἡμεῖς μὲν ὁμολογοῦμεν ὅτι καὶ ἀθάνατός ἐστιν ὁ τοῦ θεοῦ λόγος καὶ ζωὴ ἐστίν, ἀλλὰ πιστεύομεν ὅτι γέγονε σὰρξ, τουτέστιν ἐνώσας ἑαυτῷ τὴν σάρκα μετὰ ψυχῆς λογικῆς 24 ἔπαθε σαρκὶ κατὰ τὰς γραφὰς καὶ ἐπειδὴ τὸ σῶμα αὐτοῦ πέπονθεν, αὐτὸς λέγεται παθεῖν, *1 Petr. 4, 1* καίτοι τὴν φύσιν ἀπαθῆς ὣν, καὶ ἐπειδὴ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀνέστη (οὐ γὰρ εἶδε διαφθοράν *Act. 2, 31* ἢ σὰρξ αὐτοῦ), λέγομεν ὅτι αὐτὸς ἀνέστη ὑπὲρ ἡμῶν· ἐκείνῳ δὲ οὐ ταῦτα δοκεῖ, ἀλλὰ φησιν ὅτι ἀνθρώπου γέγονε τὸ πάθος καὶ ἀνθρώπου ἡ ἀνάστασις καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις σῶμά ἐστιν ἀνθρώπου τὸ προκείμενον, ἡμεῖς δὲ πιστεύομεν ὅτι τοῦ λόγου ἐστὶ σὰρξ ζωοποιεῖν ἰσχύουσα διὰ τοῦτο, ὅτι τοῦ τὰ πάντα ζωογονούντος λόγου γέγονε σὰρξ καὶ αἷμα. 30

Ταῦτα οὐκ ἀνέχεται λέγειν ἐκεῖνος. Κελέστιον παρεσκεύασεν ἐπιδουῖναι λιβέλλους κατὰ Φιλίππου τοῦ πρεσβυτέρου ἐλέγχοντος αὐτὸν καὶ μηκέτι θελήσαντος συναχθῆναι μετ' αὐτοῦ διὰ τὴν αἵρεσιν. ἐν δὲ τοῖς λιβέλλοις αἰτίαις ἦν ὅτι Μανιχαῖός ἐστιν. εἴτα

6 Primus edidit Stephanus Baluze in Nona collectione conciliorum 1, 377

U
13 ἐνανθρωπήσαι scripsi ἐνανθρωπήσας U
μὲν superscr. γὰρ U

18 οὔτε U

19 ὠνομάσθη U

23 post

κέκληκε τὸν ἄνθρωπον εἰς συνέδριον κακεῖνος ἦλθε, πρᾶγμα ποιῶν κανονικόν, ἐτοίμως ἔχων ἀπολογήσασθαι. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν εἶχε δεῖξαι, ὁ Κελέστιος ἀφανῆ ἑαυτὸν κατέστησε καὶ οὐκ εἰσήλθεν εἰς τὸ συνέδριον.

Οὐχ εὐρὼν ταύτην τὴν ἀφορμήν, ἐφ' ἑτέραν ἐχώρησεν. ἔφη γὰρ ὅτι τίνος ἔνεκεν παρασύναξιν ἐποίησας καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ προσφορὰν ἐτέλεσας; παντὸς σχεδὸν τοῦ κλήρου λέγοντος ὅτι καὶ ἡμῶν ἕκαστος ἐν καιρῷ καὶ χρείαις τοῦτο ποιεῖ, ἐξήνεγκεν ἀπόφασιν καθαιρέσεως κατὰ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἰδοὺ ἔχεις τόμους ἔχοντας κεφάλαια τῶν βλασφημιῶν Νεστορίου.

5. Cyrilli epistula synodica ad Nestorium = V 6
6. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ Ἰωάννῃ ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας = V 13
7. Τοῦ αὐτοῦ ἀπολογητικός = V 118
8. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν μακάριον Ἰωάννην Ἀντιοχείας ἐπιστολὴ σταλεῖσα διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου = V 127
9. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Μελετινῆς = V 128
10. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Εὐσέβιον πρεσβύτερον = A 130
11. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Οὐαλεριανὸν ἐπίσκοπον τοῦ Ἰκονίου = V 119
12. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν μακαριώτατον Σούκενσον ἐπίσκοπον τῆς Διοκαισαρέων τῆς κατὰ τὴν Ἰσαύρων ἐπαρχίαν = V 171
13. Ἔτερον ὑπομνηστικὸν ἀντιγραφὲν πρὸς τὰς πεύσεις ἡμῶν παρ' αὐτοῦ = V 172
14. Τοῦ αὐτοῦ Μαξίμῳ διακόνῳ Ἀντιοχείας = R 43
15. Τοῦ αὐτοῦ ὑπομνηστικόν = R 44
16. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως τῆς εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν = V 7
17. Τοῦ αὐτοῦ Πρόκλῳ ἐπισκόπῳ περὶ Θεοδώρου = R 39
18. Τοῦ αὐτοῦ Ἀκακίῳ ἐπισκόπῳ Μελετινῆς = R 36

COLLECTIO E

Collectioni praecedunt et secuntur scriptiones Maximi confessoris

1. δ Ὑπομνηστικὸν τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου πρὸς τὸν μακαριώτατον Σούκενσον ἐπίσκοπον Διοκαισαρέων κατὰ τὴν Ἰσαύρων ἐπαρχίαν = V 171
2. ε Ἔτερον ὑπομνηστικὸν ἀντιγραφὲν πρὸς τὰς πεύσεις ἡμῶν παρὰ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν Σούκενσον = V 172
3. ζ Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Νεστόριον ἐπιστολὴ = V 4
4. η̄ Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum = V 123
5. θ Ὁμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμεσῶν λεχθεῖσα Χοιὰκ κθ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν γένναν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλ' ἓνα υἱόν, Ἰησοῦν τὸν Χριστόν, καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας ἐγκώμια = V 124
6. θ̄ Τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου Ἐμεσῶν ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Τυβὶ ς εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμια = V 125

7. ἰ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν = V 126

8. ἰα Latina uersio extat in Collectione CT 73. primus edidit A. Mai in Scriptt. uett. t. VIII 149 = Noua bibl. patr. II 113

Τοῦ ἀγιωτάτου Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τοῖς τοῦ ἀγίου βαπτιστοῦ Ἰωάννου Φαρμουθὶ κῆ ἰνδ̄ ᾱ περὶ τῆς γενομένης ὁμονοίας τῶν ἐκκλησιῶν καὶ κατὰ τοῦ δυσφήμου Νεστορίου d. 23. m. Apr. a. 433

Τοὺς εὐσεβεῖαι συντεθραμμένους καὶ τῶν θείων δογμάτων ἀκριβῆ καὶ τετορνευμένην ἔχοντας γνῶσιν γῆν θελητὴν ὃ προφήτης ὀνομάζει λέγων· καὶ ἔσεσθε ὑμεῖς γῆ θε- 5 Mat. 3, 12 λητῇ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη. γῆν θελητὴν εἶναί φησιν τὴν γονιμωτάτην καὶ εὐκαρπον καὶ καρπῶν ἡμέρων μητέρα καὶ τροφόν· τοιαύτη δὲ πᾶσά ἐστι θεοφιλὴς καὶ ὁσία ψυχῇ, γεωργὸν ὥσπερ τινὰ καὶ σπορέα παντὸς ἀγαθοῦ τὸν τῶν ὅλων σωτῆρα λαβοῦσα Χριστόν, ὃς καὶ τῶν ἱερῶν ἡμῖν δογμάτων ἐναστράπτει τὴν γνῶσιν. ἀλλ' ὃ πάντων ἐχθρός, τουτέστιν ὁ σατανᾶς ἐγείρει κατὰ και- 10 ροὺς τοὺς ἐπισπεύροντας τῷ σίτῳ τὰ πονηρὰ ζιζάνια· πλὴν κἂν ἀνθήσωσιν, ἀποκείρονται, Mt. 13, 38 ἔσται δὲ οὕτω καθαρὸν τὸ χωρίον. ἐκβέβηται τοίνυν ἀπὸ πάσης ἐκκλησίας ὁ ἀσεβὴς Νεστόριος, τὸ πικρὸν ἀληθῶς τοῦ διαβόλου ζιζάνιον, καὶ ὁμογνωμονοῦσι λοιπὸν οἱ κατὰ πᾶσαν ὄντες τὴν οἰκουμένην θεοσεβέστατοι ἐπίσκοποι τὴν ὀρθὴν καὶ μίαν ὁμολογήσαντες πίστιν. 15 συνήφθησαν τοίνυν ταῖς παρ' ἡμῖν ἐκκλησίαις, μᾶλλον δὲ κατὰ πᾶσαν τὴν οἰ- κουμένην καὶ αἱ οὖσαι κατὰ τὴν Ἀνατολήν· ὁμολόγησαν γὰρ οἱ θεοσεβέστατοι τῶν ἐκείσε ἐπίσκοποι τὴν ὀρθὴν καὶ ἀβέβηλον πίστιν. οἷα δὲ γέγραφε πρὸς με ὁ θεοσεβέστατος V 123, 127 καὶ εὐλαβέστατος ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας Ἰωάννης, οἷα δὲ κάγῳ πρὸς αὐτὸν ἀντέγραψα, ἀκούσεσθε σὺν θεῷ.

9. ἰβ Cyrilli epistula ad Iohannem Antiochenum = V 127

10. ἰγ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας στασιάζοντα ἐν Κωνσταντινουπόλει = V 132

COLLECTIO HX

20

1. Ἐπιστολὴ Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας περὶ ἐνώσεως = V 123
2. Τούτοις ἐξῆς ὑπετέθη καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ ὁσιωτάτου ἐπισκόπου Παύλου τοῦ τῆς Ἐμέσης μεσιτεύοντος καὶ τὴν εἰρήνην βραβεύοντος, ὃς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενόμενος οὐ φιλοτιμίας, ἀλλ' ἀποδείξεως χάριν τοῦ συμφωνῆσαι καὶ τοὺς Ἀνατολικούς τῇ 25 οἰκουμενικῇ συνόδῳ * *

Ὁμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμέσης ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ εἰρήνης

Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὅτι νῦν πρῶτον ὑμῖν φθεγγόμενος τῇ τῆς εἰρήνης προσήρει τὴν ὑμετέραν κατηξιώθην κατασπάσασθαι εὐλάβειαν, εἰρήνην ἐν τῷ μέρει δεδωκώς καὶ εἰρήνην

34—P. 174, 3 primus edidit I. B. Cotelier in Monumentis eccl. gr. I, 48

ΕΛ'Λε

1 τοῖς] maiim τῇ, scilicet ecclesia 2 prima Λ ἰα Ε 9 σωτῆρα om. Λ 15 καὶ κατὰ Λε 16 θεοφιλέστατοι Λ 17/18 θεοφιλέστατος καὶ θεοσεβέστατος Λ

HX

21 ἐπίσκοπον X 22 ἐνώσεως H πίστεως X 25 καὶ om. X 26 lacunam statui 28 ὅτι νῦν H ὃ τοίνυν X 29 κατηξιώθην H καταξιωθῆναι X

ἀντιλαβών, εἰρήνην τὴν πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰτίαν, τὴν ἐράσμιον καὶ τῷ θεῷ φίλην, ἣν ὁ δεσπότης Χριστὸς διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος τῇ οἰκουμένῃ ἐχαρίσατο· αὐτῷ ἡ δόξα ᾧμα τῷ πατρὶ σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

3. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δευτέρα Χοιὰκ κθ̄ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν γένναν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, 5 ἀλλὰ ἓνα υἱὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας ἐγκώμια = V 124
4. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία γ̄ λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Τυβὶ ς̄ εἰς τὴν ἐνανθρώ-
πησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμια = V 125
5. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐναν- 10
θρώπησιν = V 126
6. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ γραφείσα πρὸς Ἰωάννην ἀρχιεπίσκοπον Ἀντιοχείας περὶ τῆς
εἰρήνης = V 127

HX

3 νῦν — καὶ³ om. X

τῶν αἰώνων om. X

4 ἀχιὰκ HX

κθ̄ HX

INDICES

I

IN HAC VOLVMINIS I PARTE VII CONTINENTVR

Capitulatio Collectionis Seguerianae	p 3—16
sacra qua synodus dissoluitur Cyrillo et Memnone restitutis	97 p 142
sacra per Aristolaum ad Acacium Beroensem missa	103 p 146
sacra ad Flavianum Philippensem	57 p 71
Antiochi praef. praet. epistula ad Nestorium	55 p 71
Iohannis comitis sacrarum largitionum relatio	45 p. 67. 68
symbolum Nicaenum	26 p 65
symbolum Constantinopolitanum	28 p 65. 66
gesta Ephesi d 22 m Iul a 431	73—79 p. 84—117
gesta Ephesi de episcopis Cypris	81 p. 118—122
.. .. de episcopatibus prouinciae Europae	82 p. 122 123
.. .. de Eustathio episcopo Pamphylicae	83 p 123 124
.. .. contra Messalianitas	80 p 117 118
Maximiani et synodi Constantinopoli consistentis epistula ad Tenedios	92 p 137 138
mandatariorum Cyrillianorum epistula ad Caecelinum	84 p 124 125
concilii Orientalium relatio ad imperatorem	48 p 69 70
eiusdem ad eundem	68 p 78 79
concilii Orientalium epistula ad mandatarios	67 p. 77 78
mandatariorum Orientalium epistula ad illorum concilium	65 p 76 77
eorundem ad idem	66 p 77
eorundem ad idem	70 p. 81
mandatariorum Orientalium supplicatio prima	62 p 72 73
.. altera	63 p 74 75
.. tertia	64 p 75 76
Acacii Beroensis epistula ad Alexandrum Hierapolitanum	106 p 146 147
.. Maximianum	124 p 161. 162
[Athanasii] interpretatio symboli	29 p 66
Caecelini epistula ad Constantinopolitanos	87 p 131—137
.. mandatarios Cyrillianorum	85 p 125—129
.. Flavianum Philippensem	98 p 142 143
.. Theodosium	86 p 129 130
Cyrilli apologia XII capitulorum contra Orientales	24 p 33—65
.. contra eos qui sanctam uirginem theotocon nolunt confiteri	3 p 19—32
.. sermo de pace ecclesiarum	E 8 p 173
.. epistula ad Acacium Beroensem	95 p 140—142
..	107 p 147—150
.. Eusebium presbyterum	130 p 164. 165

Bar. 3, 36—38	21, 27
Dan. 2, 34. 35	82, 11
7, 10	56, 29
Os. 4, 7	82, 22
Amos 6, 6	152, 15
Zach. 7, 9	44, 35
Mal. 3, 12	173, 5
4, 2	106, 25
Mt. 1, 20	107, 8
2, 8, 12	92, 1
2, 13	107, 3
2, 14	31, 4
3, 14, 15	31, 23
4, 12	31, 7
5, 9	158, 28
5, 28	46, 17
7, 4, 5	52, 13
10, 8	63, 24
10, 34	151, 11
11, 27	47, 16
12, 28	51, 11, 18, 52, 33
13, 38	173, 11
16, 13	28, 1
16, 16	27, 44, 28, 6, 58, 12
16, 18	160, 7
19, 26	160, 36
21, 34—39	26, 30
22, 29	21, 14
22, 41—45	32, 4
22, 46	32, 14
24, 24	19, 18
25, 31, 32	27, 14
25, 31	26, 43
27, 46	109, 17
28, 20	160, 10
Lc. 1, 2	35, 36
1, 28	36, 35, 90, 3
1, 35	34, 16, 36, 37, 38, 23, 90, 5
1, 36	31, 34
1, 41—43	29, 35
1, 44	90, 14
1, 68	137, 27
2, 7	94, 9
2, 11	29, 23
2, 12	29, 27
2, 14	34, 22
2, 34	82, 6
2, 52	41, 3, 44, 26, 110, 15
4, 18, 19	110, 6
4, 30	31, 14
11, 54	25, 29
22, 37	36, 17
Ioh. 1, 1	20, 5
1, 3	41, 34, 51, 26
1, 14	20, 7, 34, 31, 35, 21, 36, 6, 33, 45, 3, 12, 55, 8, 64, 26, 90, 1, 94, 21, 107, 21, 27, 110, 1
1, 16	95, 5

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

1, 17	89, 27
1, 18	55, 15
1, 30, 31	31, 30
1, 30	31, 36
2, 19	47, 33
3, 6	35, 23
3, 13	27, 5, 42, 3, 60, 26
3, 26	31, 43
5, 17	25, 32
5, 19	25, 34, 41, 28
5, 21	41, 28
5, 22	25, 35
5, 25, 28, 29	26, 2
5, 25	25, 37, 26, 41
5, 27	25, 40
6, 35	26, 8
6, 38	41, 21
6, 42	26, 15
6, 51, 58	92, 28
6, 51, 33	59, 5
6, 51	59, 6
6, 54	92, 29
6, 56	59, 8, 12, 14, 110, 32, 34, 111, 1
6, 57	59, 17, 19, 20, 24, 111, 3, 5, 8, 9, 10, 11
6, 62	42, 5
6, 63	60, 11
7, 30	31, 15
8, 28	41, 22
8, 40	25, 21, 26, 9, 39, 27, 5, 44, 3
8, 53	26, 16
8, 54	109, 13
8, 57	26, 17
8, 58	41, 33
10, 11	137, 29
10, 30	41, 27, 43, 37
10, 32—36	58, 17
10, 32	52, 32
12, 49	41, 22
14, 9	43, 36
14, 10, 12	51, 16
14, 10	52, 32
14, 27	151, 12
16, 13, 14	109, 14, 110, 4
20, 17	41, 23
Act. 2, 22	27, 33, 28, 24, 29
2, 24	28, 33, 46, 10
2, 25—28	28, 19
2, 25	28, 38
2, 31	171, 26
2, 33	46, 10
2, 36—38	28, 42
2, 38	28, 22
3, 12	52, 39
10, 36	29, 29, 30, 20
10, 38	99, 12
13, 30	30, 4
17, 30, 31	99, 29
17, 31	72, 34, 79, 34

20, 28	29, 14	2, 7	36, 25, 45, 11, 55, 35, 89, 30, 94, 20.
Rom. 1, 25	27, 42		95, 5
3, 27	57, 16	2, 10, 11	27, 27, 39, 8, 108, 18
4, 23, 24	30, 9	2, 15, 16	48, 25
5, 10	111, 18	2, 21	80, 2
5, 14	90, 15	3, 5	47, 10
6, 3	36, 21	3, 14	65, 9
6, 8	162, 13	4, 5	161, 26
9, 3	25, 2	Col. 1, 12—20	63, 8
9, 5	30, 19, 107, 33	1 Tim. 1, 7	152, 5
10, 8, 9	36, 22	2, 5, 6	24, 26
13, 7	140, 39	2, 5	24, 4, 9
1 Cor. 1, 24	44, 23	2 Tim. 2, 8	23, 10
2, 4	92, 23	Tit. 2, 13, 14	24, 19, 27
2, 8	20, 22, 26, 29, 30, 20	2, 13	20, 15
2, 12	98, 5	Hebr. 1, 1—3	22, 14
4, 1	38, 15	1, 2	111, 20
6, 17	49, 16	1, 3	22, 12, 44, 2
8, 1	161, 29	1, 6	27, 25
8, 5, 6	30, 25	1, 7—9	22, 20
8, 6	42, 9, 44, 12	2, 14	20, 8, 55, 19
9, 26	62, 24	2, 16, 17	38, 16
11, 23	30, 1	2, 17	110, 7
14, 19	161, 31	3, 1, 2	110, 22
15, 10	52, 27	3, 1	53, 11, 54, 21, 56, 18
15, 22	90, 27	4, 12	91, 31
15, 45	99, 14	4, 15	53, 19, 54, 25, 91, 35
15, 47—49	99, 22	5, 4, 5	53, 22
15, 47	60, 24, 99, 18	5, 6	54, 3
2 Cor. 4, 5	24, 40	5, 7—9	110, 9
4, 16	93, 19	5, 7	54, 7
5, 21	34, 25, 36, 10	5, 8	54, 11, 13, 26, 56, 13
8, 9	89, 31	5, 9, 10	110, 16
10, 5	57, 4	8, 1	57, 1
12, 10	145, 13	9, 26	19, 30
13, 3	38, 15	12, 2	55, 31
13, 5	48, 16	12, 22	82, 15
Gal. 1, 1	27, 21, 47, 11	12, 23	23, 32
1, 8	32, 24	13, 8	30, 38, 42, 10
1, 9, 8	33, 25	1 Petr. 1, 1	47, 13
1, 9	49, 8	1, 8, 6	82, 8
3, 13	34, 25, 36, 9, 15, 90, 29	2, 7	82, 10
3, 26	99, 5	3, 18	51, 6, 89, 33
4, 4, 5	98, 19	4, 1	63, 28, 149, 31, 171, 25
4, 4	30, 33, 92, 13, 106, 14, 16	1 Joh. 1, 1	35, 38
Eph. 1, 5	93, 17	5, 20	30, 22
1, 19, 20	46, 8	Iac. 1, 8, 7	54, 34
1, 20, 21	98, 22	1, 17	149, 28
2, 3	40, 22	Iuda 5, 6	20, 37
2, 6	57, 16	19	44, 16
2, 8	89, 28	Apoc. 19, 16	64, 6, 94, 6
2, 14—16	161, 36		
2, 14	150, 7	symbolum Nicaenum [cf. ind. i]	34, 32, 89, 3.
4, 5	40, 4		107, 16
5, 2	53, 12	symbolum Charisii	97, 16
Phil. 2, 5—7	64, 2, 94, 2		
2, 5, 7	108, 11	A 66	78, 40
2, 6, 7	56, 6	A 68	78, 24

A 73—78	149, 3
A 77	142, 11
A 85	144, 2, 32
A 95	147, 18
A 97	81, 31
A 105	147, 32, 154, 9, 156, 28, 162, 3, 35
A 107	147, 3, 9, 151, 33, 154, 13
A 108	154, 24
V 6, 8	43, 31
V 9	141, 16
V 16	141, 1, 35
V 17	141, 4
V 31	74, 17
V 83	74, 20
V 91	138, 15, 139, 29, 140, 30
V 93	74, 25
V 94	69, 24
V 96 77, 31, 156, 27, 157, 34 [p. 38, 13 sq.]	69, 36, cf. 147, 16
V 123, 127	161, 13, 173, 17
V 123 157, 15, 158, 1, 159, 13, 164, 15, 25, [123, 4]	154, 30
V 124 125	154, 20
V 127 154, 30, 156, 9, 157, 5, 158, 1, 159, 13, 163, 19, 165, 11, [127, 6]	156, 30
V 131	162, 3
V 148	78, 33
V 151, 11	149, 21
Coll. Cas 79	151, 24
Coll. Veron. 3 4	141, 12
Acacii Beroeensis epistula ad imperatorem	141, 39
Acacii Beroeensis epistula ad synodum	69, 32
Acacii Beroeensis epistula ad Constantino- politano	153, 21
Acacii Beroeensis epistula encyclia	162, 8
Anastasi et Photii presbyterorum epistula 97, 1, 11	
Aristolai epistula ad Acacium Beroeensem	147, 1
Cyrilli plures epistulae ad Acacium Beroe- ensem	147, 3
Cyrilli epistula ad Maximianum per Aristolaum portata	162, 24
Flauiani Philippensis epistula ad Cae- lestinum	143, 1
Maximiani epistula ad Cyrillum	153, 24
Nestori epistula ad Antiochum praef praet	71, 8
Rufi Thessalonicensis epistula ad Iulianum Serdicensem	140, 2
Xysti epistula ad Acacium Beroeensem	147, 2
Xysti epistula uice Caelestini scripta et Cyrilli diaconis tradita	144, 2
Ἀθανασίου ἐν τῷ Περὶ τῆς ἁγίας τρι- δος λόγῳ [c. Arian. 3, 32, 35]	60, 21, 64, 21
Ἀθανασίου ἐκ τοῦ κατὰ Ἀρειανῶν βιβλίου [c. Arian. 3, 33]	90, 12, 37, 3

Ἀθανασίου ἐκ τῆς πρὸς Ἐπίκτητον ἐπι- στολῆς [2, 7]	90, 31, 37, 6
[Athanasius] = Lietzmann, Apollin. p. 250, 6—251, 6, 12—15 253, 3—14	48, 28
Ἀμβροσίου ἐπισκόπου Μεδιολάνων [de fide 1, 94, 2, 77]	92, 12
Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου [cf. Ἰκο- νίου]	94, 25, 95, 1
Ἀττικοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντι- νουπόλεως	94, 16, 95, 8, 45, 8
Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας τῆς πρώτης Ἰαπωνίας [de spir. s. 18] 93, 34, 64, 18	
Γρηγορίου τοῦ μεγάλου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ [ep. 101]	93, 1
Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσσης [or 1 de bea- tit p. 1201]	94, 1, 64, 1
Θεοφίλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς ἐ- ξοριστικῆς ἐπιστολῆς	91, 19
eiusdem ἐκ τῆς ἑκτῆς ἐξοριστικῆς ἐπιστολῆς 91, 27	
Ἰκονίου [epist. Cyrilli pro Ἀμφιλοχίου Ἰκονίου] 37, 21	
Ἰουλίου ἐκ τῆς πρὸς Προσδόκιον ἐπιστο- λῆς [Lietzmann, Apollin. p. 284] 91, 6, 45, 20	
Κυπριανοῦ ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος ἐκ τοῦ Περὶ ἐλεημοσύνης [de op. et elem. 1]	92, 3
Cyrillus ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ [= 39, 25 τῆς ἐπιστολῆς ἥς γέγραφα πρὸς τοὺς ἀγίους μοναστάς, V 1, 15, 16]	38, 3, 39, 25
ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ [V 1, 25]	51, 6, 62, 10
ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ [V 1, 20]	57, 26
ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ [hom. pasch. 17 p. 226, 228 Aub.] 48, 7, 58, 2, 57, 23	
[hom. pasch. 17 p. 230]	41, 2, 44, 26
Nestorius p. 225, 13—18	46, 32, 109, 12
p. 226, 14—227, 3	109, 28
p. 227, 20—228, 16	59, 12
p. 227, 20—228, 3	110, 32
p. 228, 4—16	111, 3
p. 234, 10—16	109, 2
p. 235, 2, 6—9	55, 20
p. 235, 6—236, 6	110, 7
p. 236, 12—14	110, 19
p. 240, 1—4	130, 22
p. 240, 4—9	110, 25
p. 248, 10—249, 1	107, 31
p. 249, 1—4	108, 32
p. 249, 2—4	49, 12
p. 254, 5—12	39, 1, 108, 11
p. 260, 4—7	109, 17
p. 261, 20—262, 6	39, 8, 108, 18
p. 262, 3—12	109, 20
p. 269, 14—27	111, 14
p. 271, 1—3	111, 23
p. 273, 5—12	42, 25
p. 273, 18—274, 17	106, 9
p. 275, 1—11	108, 24
p. 277, 19—278, 2	106, 23
p. 278, 5—13	107, 1
p. 283, 2—8	111, 26

p. 285. 24—287. 21	107, 8	Πέτρου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος ἐκ τοῦ
p. 289. 6—15	108, 2	Περὶ θεότητος βιβλίου 89, 26. 36, 33
p. 292. 1—6	109, 7	Pindar. frg. 57 91, 31
p. 353. 1—12	35, 8	Φίληκος ἐπισκόπου Ῥώμης καὶ
p. 354. 7—11	39, 14	μάρτυρος ἐκ τῆς πρὸς Μαξιμίνον
τόμοι ἔχοντες κεφάλαια τῶν βλασφημιῶν Νεστο-		ἐπιστολῆς [Lietzmann, Apollin. p.
ρίου	172, 8	318] 91, 12. 45, 26

ceteri indices in huius voluminis parte VIII proponuntur